KAYNAK ESERLER: 35

ÇORUMLU 2000

2004-2005 6

MAHMUT SELİM GÜRSEL

2024

KAYNAK ESERLER DİZİSİ:35

ÇORUMLU 2000
2000-2001 6

Mahmut Selim GÜRSEL

2024

ISB978-625-94968-2-5 (Tk)

ISBN978-625-94968-8-7 (6.c)

Eylül 1973 tarihinde Selma (Kurşuncu) Hanımefendi ile evlendim.

1978 yılında ayında naklen Çorum İl Halk Kütüphanesine Memur olarak geçtim. Dışarıdan Çorum Ticaret Lisesini iki yılda bitirdim. Kendi kendime Osmanlıcayı öğrenmeye uğraştım, Hat sanatı ile biraz ilgilendim 150 ye yakın Serlevham var, Çorum Güzel Sanatlar Galerisinde ve Kütüphane salonlarında bu levhaları sergiledim. 3. 8. 1988 tarihinde İl Halk Kütüphanesi Müdür yardımcılığına atandım.

1990 tarihinde kütüphanelerdeki kitapların tasnifi ile ilgili 10 yıllık bir araştırmamı "Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey)"kitap haline getirip Kültür Bakanlığına sundum. Kitabımdan Türkiye'deki bütün kütüphanelere dağıtılmak üzere 1000 adet satın aldılar.

1993 yılında Türkiye'deki bütün kütüphanelerde bulunan "El Yazması" kitapların Ankara Milli Kütüphanesine toplanma kararı veren Kültür Bakanlığına karşı Çorumlu hemşerilerimi haberdar ettim, mahalli radyodan ve gazeteler ile parti il Başkanlarını ile Millet Vekilimiz Rahmetli Adnan Türkoğlu ve Belediye Başkanımız Rahmetli Turan Kılıççıolu'nun destekleri ile el yazma kitaplarımızın Çorum' da kalmasını sağladım!

Açık öğretim için üniversite sınavlarına girip kazandım. İkinci sınıfta iken 25 Nisan 1994 tarihinde Tatvan Bitlis'e Müdür olarak tayinim çıktı, tayin edildiğim yere gitmeyerek emekliliğimi istedim.

İlkokul sıralarında okuyarak pilot olmanın düşlerini kurardım. Bu hayalim gerçekleşmedi. Şu anda Emekli Memurum.

Marangozluk, oymacılık, Polis Memurluğu, Memurluk ve idarecilik yaptım. Her çalıştığım meslekte çeşitli önemli olaylar oldu ise de son çalıştığım kurumda bence en önemli bir hatıramı anlatmak istiyorum: Kütüphanedeki çalışmalarım ve " El Yazması Kitaplar"ın Çorum'da kalması için verdiğim çabalar neticesinde Bitlis Tatvan'a tayin edilme olayım beni çok yıktı. Fakat bu üzüntümün boş olduğunu zamanla gördüm. Rabbimin izni ile Hacca gitmek nasip oldu, kitaplar yayımladım ve İki adet derginin çıkmasına vesile oldum. Mesleklerin insanlara sağladığı maddi avantaj olarak, evinizi geçindirecek, namerde muhtaç etmeyecek avantajından başka, manevi olarak; sizin yaptığınız işlerle ilgili karşılaştığınız problemleri değerlendirirseniz avantajların neler olabileceğini hayat okulundan öğrenmiş oldum.

Yazı yazmaya beni kimse teşvik etmedi Kütüphane için hazırladığım kitap beni yazmaya teşvik etti. Yazılarım mahalli basında yayımlandı. Yazılarımdan dolayı bir ödül almadım; fakat kitapları ve bu dergi benim için en büyük ödüldür.

İdealim: Çorum'a tam teşekküllü bilgisayar ortamında bir kütüphane kazandırmaktır. Bu idealim yüzünden tayinim çıktı. Yayımlanmış dört çalışmam bulunmaktadır. Bunlar:

" Alfabetik Onlu Tasnif Fihristi (Dewey) ",

"Çorum'da Yatan Meşhur Yatırlar",

"Çorum 97" ve

"Çorumlu 2000 Aylık Kültür Sanat Tarih ve Edebiyat Dergisi 63 sayı basıldı ve Bu sayfalardan 250bayıya kadar

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 61

Yıl: 6 Sayı: 61

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

Güncel YAYINEVİ
http://www.corumlu.com
ISSN 1301-9945

http://corumlu2000.dergisi.info

YAZIŞMA ADRESİMİZ corumlu2000@yahoo.com

ISBN
ISSN
FOTOKOPİ ve
CD ile
ÇOĞALTMA
LİSANS
BANDROL

YASA VE EMEĞE SAYGI

ISSN 1301 - 9945

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

Yıl :6 MART 2004 Gürsel YAYINEVİ Sayı 61

SAHİBİ ve Mesul Md. Mahmut Selim GÜRSEL

YAZIŞMA corumlu2000@yahoo.com
SAYFA: http://www.corumlu.com
Cep: 90-542-362 2 078

Dizgi ve Mijampaj Mahmut Selim GÜRSEL

Bu Sayıda:

Mesut ARTAR ..... Muhtar Diyipde Geçmeyin 18.S.
Selahattin AYDEMİR ..... Böyle Olmamalıydı 24.s.
S. Ulvi CIRIL ..... Sevmek;Seviyorum Demek. 12. S.
Üzeyr Lokman ÇAYCI ..... Desen 8.S
Şiirler 29.. S.
İsmet ÇENESİZ ..... Rüya Nedir? 16. S.
Şiirler 30.S.
Dr. Ali EMİROĞLU ..... Ağızdan Baklalar Çıkıyor 13. S.
Sümerler'e Bakış 26.S.
Mahmut Selim GÜRSEL ..... Yazma Eserlerin Başına Gelenler 5.S.
Menakıb-ı Koyun Baba 4. S.
ISBN,ISSN,Bandrol,Fotokopi,CD 7.S.
Beşiktaş Muhafızı Müşir Hacı Hasan Paşa 11. S.
Koruk 27.S.
Yaşar KILIÇ ..... Şiirler 31.S.
Sakin KARAKAŞ ..... Laçin Devlet Hastanesi İgi Bekliyor-İklimin Kıymeti Bilelim 23.S.
Erdal ODABAŞ ..... Bulmaca 20.S.
Mustafa ÖZKİREMİTÇİ ..... 55Yıl Önce Çorum ve Bugün 9.S.
Salim SAVCI ..... Eyalet Sistemine mi Geçiyoruz-Barışda Barış 21.S.
Raşit YÜCEL ..... Zemheri 15.S.

Dizin Soyadına göre düzenlenmiştir.

NOT : Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüş ve yorumlar yazarına aittir. Yazılar, yazarından ve Yayınevinden görüş alınmadan kullanılamaz

Bu sayıya yazı ve reklam vererek katkıda bulunanlara
Gürsel YAYINEVİ teşekkür eder.

MERHABA OFSET 90-536-598 8 937

MENAKIB-I KOYUN BABA

Abdülkadir Uslu

M. Selim GÜRSEL

Salat ile selam olsun Habibi Mustafa'ya hem
Ona ümmet olub bulduk cihanda devleti rahşan
O bir sultanı efhamdır denildi şanına levlak (1)
O bir burhanı azamdır gelüb ez canibi Rahman
O bir serdarı ekremdir leamruke tacını giymiş
O bir envarı akdemdir göründü sureta insan
Dahi ashabı aline selamlar ola bizden kim
Hususan Hazreti Sıddık Ömer hem Hz.Osman
Aliyy-ül Murtaza'dır hem ulumun babı ey cana
Bu remzi hel eta bahsinden aldım eyledim idman
Bunlar erkanı dinlerdir anınçün müsteşar oldu
Bu sırrı Sure-i Vet Tin'den fehm eyle kıl ikan
Resulün semretül ayni Hasan ile Hüseyin dir kim
Bunlar şubbanı cennitdir anınçün oldular ruchan
Habibin nesli bunlardan gelübdür eyle istidrak (2)
Bu esbattan gelür esbat ki mehdi yani ol zişan
Bunlar evladı Zehradır ki sıbtı Mustafa'dır hem
Anınçün hürmet etmek vacib oldu bizlere ey can
O sultanı şehidi Kerbela neslinden ey sami
Gelen İmamı Rıza'dır hem Ali'dir sahibi irfan
Bu zatın on ikinci oglunun ismi de Ali'dir
Koyun Baba denilmiş sonradan telkıyb edüb yaran
Koyun rayitdigi çün ya anın hilminden istinbat
Tarikiyle kinaye olmalı bu mahlasa şayan
Acibdir bazı cahiller çobandan evliya olmaz
Deyu hazyan ederler anlara deriz ki ey nadan

(1) Bir Hadis-i Kutsi Hz Muhammed'e Hitaptır
(2) Yetişme,Nail olma

YAZMA KİTAPLARIN BAŞLARINA GELENLER

Mahmut Selim GÜRSEL

HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ KISA TARİHÇESİ

Osmanlı Döneminde ilimizde bulunan üç medresenin kütüphanelerinde mevcut olan el yazması ve matbu kitapların "Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması Hakkındaki Kanun" gereği işlevini kaybeden Süleyman Feyzi Medresesi kütüphanesinden 600 , Kurdoğlu Medresesi kütüphanesi barisi Ahmed Feyzi Kütüphanesinden 3000,Hasan Paşa Medresesinden 900 adet el yazması ve matbuu kitap Çorumlular tarafından bir araya getirilerek;şimdiki Belediye Binası olarak kullanılmakta olan binayı vakıf olarak yaptırtarak burada "Milli Kütüphane" olarak Çorumluların hizmetine sundular.

Kütüphane,burada bir müddet kaldıktan sonra Bahçelievler de bulunan şimdiki "Hasan Paşa Kütüphanesine " taşınmış bulunmaktadır. Kütüphane sonradan Mimar Sinan Mahallesinde bulunan yeni binaya Müdürlük olarak taşınmış ve burada halen görevine devametmektedir.

Kütüphane Müdürlüğü yeni binaya taşınırken Hasan Paşa Kütüphanesinde bulunan mükerrer matbu kitaplardan başka kitap yeni binaya götürmemiş olup,Arap Harfli Matbu ve El yazması kitaplar halen "Hasan Paşa Kütüphanesinde" muhafaza edilmektedir.

HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ EL YAZMA KİTAPLARI:

Hasan Paşa Kütüphanesinde bulunan el yazması kitaplar belirli zamanlarda Kütüphaneler Genel Müdürlüğünce "Bölge Kütüphanelerine" götürülme kararları alınmış olup,tarafımdan Kütüphanede çalışırken Çorum'da şahsi gayretlerimle meydana getirdiğim kamuoyu ile yazma eserlerimiz Çorum'da kalmış,bilahare ikinci bir emir ile "Ankara Milli Kütüphanesine " Devri istenmiş tekrar kamuoyunun itirazı ile Çorum'da kalmaları sağlanmıştır.

Bu girişimlerim sebebi ile tayinimin Tatvan'a çıkması üzerine emekliliğimi isteyerek GÜRSEL YAYINEVİNİ kurdum.En son olarak Kütüphaneler Genel Müdürlüğünün tekrar Çorum El Yazma Kitaplarını alma girişiminden önce bir araştırma grubuna hazırlattırılarak yazma kitapların Çorum'dan alınması için girişimde bulunulmuş,bu girişimde gelen elemanların basına verdikleri beyanatlarına cevap olarak Çorumlu 2000 Aylık Kültür Tarih Sanat ve Edebiyat dergimde cevap vermeme rağmen kitapların götürülme isteği gayri resmi dile getirilmiş,bu isteğin sonucu Beklenirken, kütüphanede bulunan kitapların bazılarının bu günkü mirasçıları dedelerinden kalan kitapların götürülmesi karşısında taraflarına iadesi dergimde istenmiş ve Çorum aydınlarınca da el yazması kitapları hakkında yazılar yayınlanmasından sonra kitapların tekrar götürülme isteği bu güne kadar gündeme getirilmemiştir.

YAZMA KİTAPLARIN ÇORUM'DA KALMA GEREKÇELERİ

Yukarıda bahsi geçen El yazmalarının acaba Çorum'da kalması için bu çabaların gerekçelerinin neler olacağı sorusuna verilecek cevap şudur:

1- Bu kitapların pek çoğu Çorumlu Müellif (yazar) ve hattatların emekleri ile meydana gelmiştir.

2- Bu eserlerin pek çoğunda Çorum hakkında bilgiler bulunmaktadır.

3- Bulunan bilgilerin Çorumlularca da araştırma yapabileceği göz önüne alınırsa;ata yadigârları incelemek için Çorum'dan Ankara veya Konya'ya gitmelerinin gerekeceği.

4- Çorum'da bulunan İlahiyat Fakültesi öğrencilerine tez için bu kitaplardan görev verilerek bunların pek çoğunun incelenerek bu günkü dile çevrilmesi için girişimlerde bulunulması gerekliliği.

5- Her yıl bu yazmaların içerisinden incelenmek için yabancı uyruklu araştırmacıların Çorum'a gelerek en az on beş gün bu kitapları yerinde yani Çorum'da incelemeleri neticesinde yiyecek,barınacak

ve ihtiyacı için harcayacakları paraların ilimizde kalması ile bir nevi "Kültür Turizmi" olarak görülmesi.

Bu gerekçeleri daha da çoğaltmamız mümkündür.

HASANPAŞA KÜTÜPHANESİ ALARM SİSTEMLERİNİN YAPILMASI

Son sayımızı derleme için Hasan Paşa Kütüphanesine bıraktığımızda, senelerce uğraştığım ve yazdığım bir sisteminin yapıldığını görmek sevindirdi. Sebep olanlara teşekkür ederim.

HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ YAZMA ESERLERİN CD ALINMASI

Bizce bu işlemi yapanların; çalışmalarda yalnız bırakılmaları, orada çalışan kişinin yazma eserlere nasıl davranacağını bilmeden; basit bir cam ile yazma kitapları düzlemle getirerek fotoğraflaması ne kadar yazma eserleri korur? Ayrıca Yazma Eserler deposuna her personel yalnız girmemelidir. Hele hele bu girip kitap çıkartan kişinin YAZMA kitabın ne olduğunu bilmeden depodan çıkartarak fotoğrafi çekene vermesi gibi basit gözüken milyon dolarlık eserlerin kimlerin elinde, kimlerce çekiminin yapılması, kimlerce kayıtları dahi tutulmadan yazma eserlerin depodan çıkartılması tarafımdan 14 Şubat 2004 tarihinde bizzat tespit edilmiştir. Aynı saatlerde de orada bulunan bir yetkilinin duruma el koymaması da düşündürücüdür. Ayrıca bu yetkilinin o kütüphanede uzun yıllar memurlukta bulunması ve yazma eserlerin herhangi bir sebepten depodan çıkartılma usullerinin neler olduğunu bilmesi de gerekli değil midir? Acaba; el yazmaları bu işlemle başka bir komploya mı gidecek?

HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİ EL YAZMA ESERLERİ KATALOG BASIMI

Kültür Bakanlığı El Yazma Eserleri Ankara'ya götürüp künyelerini çıkartma girişimi maalesef bütün girişimlerime rağmen Çorum'da kalmalarına ve burada künyelerinin çıkartılması istekleri mıhvada kaldı. Ankara'ya bütün Yazma Eserlerin götürülme kararı alındı. Bizzat bir kış günü personeli nöbetleşe olarak depoya çağırarak başlarında bizzat bulunarak Tekel Müdürlüğünden getirttiğim yabancı sigara kolilerine yerleştirdim. Günü geldi bir nezaretimle kamyona yükledik. İnanır mısınız bir branda dahi getirilmemişti. Allah'tan O gün akşama kadar kar ve yağmur yağmasın diyerek dualarımla yolladım. Beraber gitme istemim ret edilmişti her nedense?

Ankara'yı arayarak kitapların geldiğini Bakanlık TÜYOTOK bölümüne indirildiğini öğrenince rahatladım. Orada El yazmaları uzun süre kaldı. Sonra eksiksiz Çorum'a geldi. Hemen bir komisyon kurarak kitapları tek tek, sayfa sayfa kontrol ettim. Yalnız orada yani Ankara da kolilere konulurken kitapların miklepleri diğer kitapların ağırlıkları ile kırılmış, kitap muhafazaları ise deforme olmuş, hoyratça kullanılarak şirazeleri koparılmıştı. Ayrıca da bazı kitaplardan vakıf mühürlerinin kesildiği tespit edildi. Bunları tek tek tespit tutanağı ile tespit ederek Kültür Bakanlığına rapor yazdım. Bir müfettiş geldi, sonuçları gösterdik. Ne oldu? Hiçbir şey. Kitapların yıpranması, miklepların kırılması, ciltlerinin bozulması, mühürlerin alınması zararlarında şükrettim. Ya kitapların başında bulunan dibaceler gitse idi ne olurdu?

Sevindiren taraf ise uzmanlarca kitap tespit katalogu Kültür Bakanlığınca çıkartılmıştı; fakat elemansızlık, ödeneksizlik bu katalog basılamadı. Emekli olduktan sonra da Ankara'da takip ettim en son bu katalogu yazdıracak uzman bulamadıklarını söylediler.

İnşallah Arapça, Osmanlıca, Farsça ve Türkçe ile Arapça klavye kullanmayı bilen bir dizgici bilinir da aslı gibi hazırlanır, basılır ve bütün dünya kütüphanelerine ücreti ile dağıtılır MI? Her halde CD işi gibi yüzeysel bir şeylerle yaptıkta oldu denilir.

HASAN PAŞA KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN ÜNİK ESERLE VE ÇORUMLU HATTATLAR

Baktık yine iş bize düştü. ÇORUM 1997 adlı çalışmamda; ünik kitapların künyeleri ile Çorumlu Hattatların eserlerini yayımladım. Araştırmacılara yardımımız oldu. Sonra da 2003 te kurduğum yeni siteme de bu bilgileri yükledim.

Ömrüm müsaade ettikçe, aklım erdikçe de El Yazma Kitapları savunacağım. Tabii bir dinleyen olursa (!)

Hepimizin bir ömrü var. Kitapların ömrü bizlerden en az 10-15 kat fazla. Dikkat eder, koruyabilirsek daha da uzun olur. Benim

ISBN-ISSN-BANDROL-FOTOKOPİ-CD

Mahmut Selim GÜRSEL

Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu ? Olmaz tabi. Bir de eski Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel bile "Bir bilene sorun" demesi acaba boşa söylenmiş bir söz müdür ?

Hayır. Bu sözlerin bir gerekçesi vardır.

2001 yılından sonra şikayet olunınca uygulamaya giren pek çok yayın ve çoğaltma işlemlerinde, Kanun ve Tüzüklere aykırı hareketler bilhassa RESMİ KURUMLARCA çiğnenmesi dikkate değerdir. Düşünebiliyor musunuz ? ISSN vermekle görevle olan Kültür Bakanlığının kuruluşu bir dergi hazırlıyor. Bu dergide ISSN numarası yok. Ayrıca bütün okulların yayınladığı dergilerin tamamında ISSN yoktur. Almaya gerek görmezler demiyorum. İncelemediklerinden almak zorunluluğunu bilmezler. Bu konuma Valilik, Belediye Başkanlığı, Ticaret ve Sanayi Odası, ÇORUMSİAD gibi kuruluşlar, yazarlar ,çizerler gibi onlarca olarak sizlere sayabilirim.

Kültür Bakanlığı; Uluslar arası Standart Kitap Numarası ISBN ve Uluslar arası Standart Süreğen Yayınlar Numaralandırma sistemi ISSN numaralarını acaba niçin kullanılmasını istemektedir?

ISBN ve ISSN Standart numaraların şu yararları bulunmaktadır:

Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü 13 Ekim 1987 tarih ve 19603 sayılı Resmi gazetenin 4. sayfasında yayınlanan Tebliğ No: KYM-87/1 maddeleri:

1-Milletlerarası Standart Teşkilatının ISO/2108 (1972) işareti ile tespit ettiği bu teşkilatın üyesi olan Türk Standartları Enstitüsünün (TSE) 2143 Kasım 1975 işareti ile Türk Standardı olarak kabul edilen ISBN (Milletlerarası Standart Kitap Numarası) uygulanmasına Resmi Gazetede Yayınlandığı tarihte başlanacaktır.

2-ISBN Standart kapsamına giren yayınlar bu standart hükümlerine uyacaklardır.

3-Bu standarda ait hükümler 2881 sayılı Kanuna ve 187 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Bakanlığımızca uygulanacaktır.

4-Bu Tebliğ yayın tarihinde geçer. Demektedir. Merak edenler faydalarını da araştırıp bulurlar.

BANDROL 5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU Madde 81- (Değişik: 21.2.2001-4630/33) Musiki ve sinema Eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara bandrol yapıştırılması zorunludur Ayrıca kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapıştırılması zorunludur.

Bandroller, Kültür Bakanlığınca bastırılır ve satılır. Bakanlık, meslek birlikleri aracılığı ile de bandrol satışı yapabilir. Bandrol gelirleri, Bakanlık adına ulusal bir bankada açılacak hesaba yatırılır Gelirler, fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile yurt içindeki ve yurt dışındaki kültür varlıklarının korunmasına ve devam ettirilmesine yönelik faaliyetlerde kullanılır.

Bir esere bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu gösterir bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Kültür Bakanlığınca tesbit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine, başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir.

Merak edenler Kanunu bularak inceleyebilirler. Ayrıca da bu konu hakkında hükümetin ağırlık verdiği yeni bir kanun çalışmasını da yaptığını söyleyebilirim.

FOTOKOPİ İLE ÇOĞALTMA: Bir fikir eserini ,çoğaltarak, bir kısmından yara tamamından haksız kazanç sağlayanlar acaba ne gibi suçlar işlediklerini biliyorlar mı ? Fikir sahibinin ürettiği eseri hangi hakla sayfa olarak çoğaltarak ufak ta olsa MADDİ GELİR kazanması kanuni midir, insani midir?

CEZAİ YAPTIRIMLAR: İzinsiz çoğaltma, izinsiz eser kullanma gibi fiiller için çok ağır cezalar konulmuştur. Bu cezalar caydırıcı olmaktan başka meddi açıdan da bu günün fiyatlarına göre de çok yüksektir. Kanun koyucu:" dört yıldan altı yıla kadar hapis ve 50 milyar liradan 150 milyar liraya kadar ağır para cezasına hükümolunur." Demektedir.

Yukarıda belirttiğimiz işlemler dışında kalmak için, fotokopi ile alıntı yaparak ufak bir maddi çıkar için kopyaladığınız fikir eseri, CD ile çoğaltılması istenilen bir çalışmayı, bir fikri eser olan kitaptan izinsiz alıntı yapmayı biraz daha düşünerek yapmalıyız.

Dikkat edelim. Sonradan eser sahipleri hakkını arayınca mağdur duruma düşürüldük demeyelim.

Üzeyr Lokman ÇAYCI

ELLİ BEŞ YIL ÖNCE ÇORUM VE BUGÜN

Mustafa ÖZKİREMİTCİ

60. sayıdan devam

Çorum vilayetinin bütün dağları eskiden ormanlık imiş. Bugün ormanlar eli baltalı orman cellatlarından kaça kaça sazı yüksek dağların sarp yamaçlarına sığınmış bir haldı. Zannederim yıllarca önce bu sütunlarda birkaç defa yazmıştım. İlk mektebe başladığım sene idi. Bir gün merhum babamla birlikte Çorum kasabasının dışında dolaşıyorduk. Babam daha çok iniltiye benzeyen bir gıcırdama ile biraz ilerideki ham yoldan şehre doğru ağır ağır ilerleyen odun yüklü birkaç kağnı arabasını göstererek ve içini çekerek benimle o zamanki çocuk seviyeme göre şöyle konuştu;"Oğlum ! Ben senin kadarken kasabamıza odun üç saatlik yoldan getirilirdi. Şimdi onsaatlik yoldan getiriliyor. Sen benim kadar olunca kim bilir kaç saatlik yoldan odun gelecek ?"

Bu hadiseden beri,kırk yıla yakın bir zaman geçti. Odun kağnı yürüyüşü ile yirmi saatlik bir yoldan geliyor. Zaten ağaçların şimdiki vatanına kağnı çıkamaz oldu. Kaçakcı cellatlar ancak katırla çıkabilirler. Bereket versin son yıllarda linyit imdada yetişti. Çorum'la Osmancık arasında bir taş kömür madeni olduğu eskiden beri malum. Fakat işleten nerede ? Körpe çam ve meşe ağaçlarını keyifli keyifli yakmak dururken pis taşkömürü ile kim uğraşacak ? ancak orman idaresi aklını başına alıp bundan beş altı yıl önce kontrolü sıklaşırınca,odun pahalandı ve o sırada vilayetin hususi muhasebe müdürlüğüne tayin olan hamiyetli bir memurun,çok defa hayatını tehlikeye koyarak geceli gündüzlü çalışma neticesinde linyit ocakları işletilmeye başladı. Hususi linyit sobaları evlere yayıldı. Halk kömüre alıştı. Başlangıçta istihsal olunan kömür elde kalırken,bugün hususi muhasebe halka kömür yetiştiremez oldu. Şehirliler şimdi yemeğini de linyit sobasında pişiriyor. Kömürün oduna nazaran hem ucuz,hem Kömürün oduna nazaran hem ucuz,hem temiz olduğunu anlamakta Çorum halkı ve milleti hiç değilse elli yıl geç kalmasaydı bir çok yeşil dağlar bozkır haline gelmezdi ve böylece bugünkü sel felaketlerinin en az yarısından mahsur kalır ve her yıl yağmur mevsimlerinde yüz milyonlar kaybetmezdik.

Çorum'un kara kömüründen başka tatlı meyveleri ve üzümleri var. Bu vilayetin bağlık bahçelik olduğunu yalnız bizim coğrafya kitapları değil,eski ve yeni yabancı ansiklopedilerin hemen hepsi yazar. Çorum ayrıca bir zahire ambarıdır. Orada her nevi hububat ve bakliyatın en iyisini yetiştiren bir toprak ve iklim vardır. Kızılırmak çok uzun bir kavis halinde Çorum vilayeti arazisinden akar ve etrafında mükemmel pirinç yetiştirilir. Dahası var;bu vilayette hayvancılık ve dericilik pek çabuk gelişebilir. Fakat ne yazık ki böyle bir vilayet zirai sanayileşme nimetinden,demiryolu irtibatından mahrum kalmış ve bundan birkaç yıl öncesine kadar ziraat müdürleri masa başında evrak havalesinden o da mübalağasız senede yirmi beş,otuzu geçmez. Başka bir şey yapmamıştır.

Çorum böylece pek bakımsız,kıyıda kalmış ve görünüşe nazaran talihsiz bir şehir. Talihli olsaydı Orta Anadolu'nun en zengin ve nüfuslu,en kesif vilayetlerinden biri olduğu halde,sürgünden şöhret kazanmaz,Cumhuriyet nimetinden nasipsiz kalmaz ve ismini verdiği vapurda yangın çıkarak adı deniz facialarına tarihine geçmezdi.

Fakat hakikatte Çorum çok talihli bir vilayet . yukarıda saydığım tabii servete,biraz himmet halinde halkın zengin ediverecek zirai kudretine zengin linyit ve yukarıda söylemeyi unuttuğum tuz madenlerine ilaveten onun altından daha kıymetli gelir kaynakları da var. Derhal söyleyeyim: Bu vilayette Osmanlı,Selçuk,Roma ve nihayet Hitit tarihine ait çok kıymetli ve paha biçilmez eser ve vesikalar yatıyor. Haydi eli açık bir zengin cömertliği ile Osmanlı Devrine ait vakfiyeleri Devam edecek

BEŞİKTAŞ MUHAFIZI MÜŞİR HACI HASAN PAŞA

Mahmut Selim GÜRSEL

60. Sayıdan devam

Hasan Paşanın askerliğe başladığı yerin tam yeri şu anda bence meçhul. Askerlik başlangıcından Hasan'ın Müşirliğe kadar kaç adet terfi aldığını ve bu terfilerin gerekçelerini incelememiz gerekmektedir. Hangi devirde olursa olsun bir kişiye birden bire bir üst terfi verilmemiştir. Bu terfi işlemlerinin birkaçını belki aynı gün alınmış gibi gözükmesi ise o günlerde tutulan bilgilerin atlanmasından dolayı olabilir.

Hasan er olarak askere giderek çeşitli askeri rütbeleri sırası ile inceleyelim.Nefer, Onbaşı, Bölük Emini, Çavuş, Başçavuş,Mülazım,Yüzbaşı,Kolağası,Alay Emini,Binbaşı,Kaymakam,Miralay,Liva,Ferik,Müşir (Müşir Hasan Paşanın en son terfisinde aldığı maaş 70000 kuruş aylık) [1]

Hasan er olarak;başlayınca ileride onu yüksek makamlara ulaşmasını sağlayan kaderi onu yönetmeye başlamıştı.

Askerlikte acemi birliği bitmişti ki Kırım Muharebesi başlamıştı. [2] Serdar-ı ekrem Ömer Paşanın [3] kumanda ettiği taburlardan birinde göreve başlamıştı.

Hasan'ın hayatında büyük bir değişime ve ilerlemesine gerekçe olan hadiselerin başlamasında Serdar-ı Ekrem Ömer Paşanın kısaca tanınmasında önem ve gerekçe var diye düşünmekteyim.[4] Serdar-ı Ekrem Ömer Paşanın emrinde tam bir eğitim görmüş bir Türk yiğidi olan er Hasan bir gece ileri karakolda nöbet bekliyordu. Nöbet mahallinin bulunduğu yere birden bire önünde üç gölge belirdi. Er Hasan hiç tereddüt etmeden bunların üzerine atıldı. Yumrukları yla bunları yere yatırmayı başardı. Belinden çıkardığı kuşağı ile üçünü de birbirine bağlıyarak nöbetine devam etti. Nöbet değişimiyle gelen çavuş bunları görünce hayretle bağırdı:

- Bunlar kim ? Hasan müsterih-ane (gönül rahatlığı ile) cevap verdi:

- Onu ;ben de bilmiyorum ! Bu üç kişi yerden kaldırıldı. Karargaha götürüldü. Biri Rus Kaymakamı,ikisi de papaz elbisesi taşıyan bu adamlar isticvap edildi. Cephe gerisindeki büyük cephaneliği ateşlemeye memur üç fedai oldukları anlaşıldı, bu adamlar,cezalarını görmek için divanı harbe gönderilirken;Hasan'ın göksüne de bir iftihar madalyası takılmıştı. Bu onun hayatında ilk kahramanlık olmayacak;ömrü boyu böyle kahramanlıklar ve fedakarlıklardan dolayı karşılığını görecekti. [5]

Devam Edecek

---

[1] Türkiye 1850 M.A.Ubıcını 1851 415-416 s.
[2] 1853-1856
[3] Ziya Şakir Yarım Asır Evvel Bizi İdare Edenler Cilt:2
[4] MEŞHUR ADAMLAR Ömer Paşa (Serdar-ı Ekrem Michel Lattas-Ömer Lutfi) [1806-1871] Abdülmecit ve Abdülaziz zamanlarında başkomutanlıkta bulunmuş,Ruslara karşı muharebelerde bulunmuş Kırım Seferinde yaralılıklar göstermiş meşhur Osmanlı Müşiri. Hırvatistan'ın Plaski Kasabasında doğmuştur. Avustralya da Harbiye mektebinde talebe iken 1828 de kaçıp Türkiye'ye iltica etmişti,önce Bosna'ya,sonra İstanbul'a gelmişti. Adı Michel Lattas iken Müslüman olunca Ömer Lütfi ismini almıştır. Zamanında ona Frenk Ömer Lütfi paşa da derler. Velihatığı zamanında Abdülmecit'in hocası olmuştur...1843 Miri Ümera rütbesi ile askerlikten çıkartılmış eğitimde askere yanlış hareket ettirildiğini bildirip düzeltiği için Abdülmecit tarafından Ferik rütbesi verilmiş...
[5] Bu karşılıkları aldıkça da etrafında bulunan kıskançlıkların ve çekemeyenlerin hedefi olmaya devam edecekti. Bu karalamalar o kadar ileriye gidecekti ki; Hasan'ı Divan-ı Harbe kadar götürecek fakat,onunla aynı divan-ı harpte yargılananların çeşitli cezalara çarptırılmasına karşı Hasan soruşturmalar sonucu bir kahraman olduğu görülerek bir terfi daha alarak önemli makamlara yükselecekti. Sonraları hatıratını yayınlayan ordu mensupları çekemezliklerini yazdıklarında Hasan'ı karalamaya devam edeceklerdi. Heyhat ! Dünya yerindeyken;kahramanlarda,karalayanlarında bu dünyada kalamadıklarını acaba bir paye,bir miktar dünyalık için çekemediğini karalamasıyle kalacağını mı sanıyorlardı ?

Dünyanın düzeni her halde böyle kurulmuş olacak. Çalışarak bu dünyaya bir şeyler bırakanların sonradan da olsa kıymetlerinin bilineceği gerçeği ile yaşamanın kıvancını yaşayabilenlere bunu gayet iyi bilirler. İşte ona bir örnek: Hatırat sahibi;hatırasında nasıl korktuğunu,nasıl gece karanlığında yanlış yöne gittiğini,yaptığı korkaklıkları yazdıktan sonra da kendisine arkadaşlar arıyor ve hatta bütün askerleri suçluyor :

BAŞIMIZA GELENLER Mehmet Arif 1. cilt 203 s

... Öteki nazeninim Hasan Paşa ise ömründe askerlik etmemiş. Kumanda nasıl edilir, bilmez. Harp nedemektir. Bu tehlikeli işe neresinden girilir. neresinden çıkılır hiç haberi yok ! Sadece iyi bir zabıta memuru olduğu için. iyi bir asker de olması lazım gelir miydi ki,Ardahan'a liva (*) kumandanı tayin olundu?

SEVMEK,SEVİYORUM DİYEBİLMEK

S. Ulvi CIRIL

60. Sayıdan Devam

Sevmek ve sevilmek için önce kibiri, gururu bırakıp seviyorsak daha çok severek sevgi dağının zirvesine neyi seviyorsak onun için çalışıp,çabalamalı,onu en iyi daha iyiye layık görüp onu daha mutlu,daha iyi bir konuma getirmeliyiz ki sevdim diyebilmeliyiz. Bu sevgi öyle büyük olmalı ki aşk mertebesine ulaşabilmeli.

Aşk: Neyi seviyorsanız ? O sevilene karşı duyulan en büyük sevgi. Aynı iman gibi. Kiminin dilinde,kiminin hem dilinde,hem kalbinde. Kiminin kalbinin derinliklerindedir.

Sevmek, kalpte başlar. Beyinde şekillenir. Bakışlarda, sözlerde,hal ve hareketlerle belli olur. İlgilenme ile sürekli olur, daim olur. Sevgi bakışları gizlidir. Sesten önce,ses tonudur. Sesle iyice belirginleşir. Sevgi ile dokunuşa, sevgi ile yakınlaşma ve davranışla pekişir.

Biriyle karşılaşsam önce gözlerine, sonra sözlerine bakarım. Niye mi ? Gözler ve sözler yalan söyleyemezlerde onun için. Gözler,beyinde oluşan sevgi,nefret veya boşluğun ışıklarıyla yanar. Ya nefret dolu kıpkırmızı. Ya bomboş, sapsarı. Ya hayat dolu, sevgi dolu.

Sözler:Kalpte oluşan acı veya tatlı duygularının sesleridir. Ya acı dolu zehir zemberek, ya anlamsız bomboş. Ya sevgi dolu, umut dolu.

Gelelim bu yazıyı yazmamıza sebep olan çocukları sevme konusuna. Çocuklarımız Rabbimizin bize emaneti, neslimizin ve ülkemizin istikbalidir. Hain ruhlu,zalim biri değilsek mutlaka huzur,mutluluk ve her yönden gelişmiş ve gelecek içinde olmayı hepimiz isteriz. Öyleyse,kendimizin ve ülkemizin geleceğini nasıl olmasını istiyorsak çocuklarımızı öyle yetiştirmeliyiz.

Çocuk yetiştirmek anne karnında başlar. Bir şey bilmiyor zannettiğimiz zamanlarda çocuklar anne, babasının ve çevresinin Seslerini,kokularını anlamakta hatta çocuk gelişimi alınan gıda ile olumlu-olumsuz şartların etkisi anne karnında hissedilmektedir. Bu etki maddiyatla ilgili konularda vardır ama maddiyatın alamayacağı konular vardır. En önemlisi mi ? Sevgidir. Sevgi öyle güzel bir çiçektir ki;o güzelliği gören onda hayat bulur.

Çocuğumuz dünyaya geldi. İlk yapacağımız iş;ona güzel tesirli bir isim koymaktır. İsimlerin insanlar üzerinde çok büyük bir etkisi olduğunu araştırmalar göstermektedir.

Diğeri helal kazanıp,helal yedirmektir. Haram lokma,kuyuya doldurulan pis su gibidir. Kuyuyu pis şeylerle dolduran,pis su içersin. Çocuklar ve nesil de böyledir. Haramla büyüyen çocuklar ve neslin gönlü sürekli harama meyleder. Bir diğer konu güzel terbiyedir.

Yaşlılarımız hep gençlerden şikayet eder: Efendim terbiye ve ahlak kalmadı diye. İyice araştırın kaç aile çocuğunu arzulanan,beklenilen veya ileride olması istenilen güzellikte terbiye ediyor. Terbiye kolonya şişesine doldurulan kolonya gibidir. Ne doldurursan onu koklarsın.

Başarılı ve iyi bir insan olmanın güzel yolu ahlakla olur. Ahlaklı insan emin ve güvenilir insandır. Güvenilir bir insan olmanın yolu da ilk önce aile terbiyesinden geçmektedir.

Bir diğer konu çocuğumuza iyi bir eğitim vermektir. Çocuklar doğduğunda çok az şeyi içgüdüsel olarak yaparken bir çok hareket ve bilgiyi ilk önce ailesinin ve çevresinin yardımıyla öğrenebilmektedir.

Çocuklarımızı hayata bağlayabilmek için hayatın tüm gerçekleri,tüm acımasızlıkları baz alınarak her türlü bilgi,beceriyi vererek manen ve madden yetiştirmeliyiz ki çocuklarımız hayata atıldıklarında bocalamasın.

Çocuğumuz okul çağına geldiğinde onları yalnız bırakmayarak okul,aile,öğrenci üçgeni oluşturarak burada desteğimizi ve ilgimizi devam ettirip,iyi bir eğitim alınmalarını sağlayıp,alacakları görevlere ve yapacakları işlere iyice hazırlayıp başarılı olmaları için elimizden gelen gayreti göstermeliyiz

Devam edecek

AĞIZDAN BAKLALAR ÇIKIYOR

Dr. Ali EMİROĞLU

Avrupalı insanların bize pıta tıp benzediği söylenemez. Fiziki yönünden değil,yaradılış tek türlü olduğuna göre,ilim diliyle söylersek gelişim tek yönlü olduğuna göre insan şeklinin ana hatlarında değişiklik olmaz. Biz düşünce tarzını söylemek istiyoruz. Buda küçümsenmeyecek kadar farklılıklar göstermektedir.

Tam elli sene önce Fransız Çumhur Başkanı olan Sayın Valeri Giscard D'estaigene;şimdi yaşının çok ilerlemiş olmasına rağmen,Avrupa Birliğinin Anayasasını hazırlıyor. Kabul edilmiş değil ama,edilmeyecekde denilemez. İşte bu insan namusluca konuşmuş:"**Biz Türkleri içimize almayacağımıza göre,niçin bunları umutlandırıyoruz ? Niçin Türkler karşısında namuslu konuşmuyoruz ?**" Diyebilmiştir. Biz bu sözler söylendiğinde,Sayın eski Cumhurbaşkanını iyi anlamamıştık. Şimdi anlıyoruz. Dedikleri de yavaş yavaş,ağızdan bakla çıkarır gibi ortaya konulmaya başladı.

Almanya'nın Hıristiyan Muhafazakar Birlik Partisinin Genel Başkanı olan kadın;bizim Başbakanımız Sayın Recep Tayip Erdoğan'la konuştu. Konuşmanın sonunda müşterek basın toplantısı yaptılar. Sayın Başbakan günah işlememek için inancı gereği kadının yüzüne tam bakamadı. Almanyalı Sayın Genel Başkanın mimiklerini ve gözlerindeki ifadesini iyi kıymetlendirdi denemez. Ancak kulaklarında arızası olmadığına göre,kadının söylediklerini iyi tespit ettiğini sanıyoruz. Alman;gizli kapaklı değil açıkça **"Türkiye'nin Avrupa içine alınmasının şimdilik mümkün olmadığını,Avrupa kapısında özel bir durumda imtiyazlı olarak bulundurularak;Avrupa'dan uzaklaşmanın önlenebileceğini "** Söyledi.Bu durum,ağızdan bakla çıkartmaktan daha ileri bir durum sayılmaz **olmadığını "**tekrar etti durdu. Heyecanlanmış olacak ki,başka başka bir söz de bulamadı. Konuşma Türk televizyonunda oluyor ve iyi Almanca bilen biri tarafından tercüme edilmiş bulunuyordu. Saklanacak bir tarafta kalmadı. Kadın resmen,bizim en baş yetkilimize düşüncelerini bildiriyordu.

Kadının konuşması şahsi değil,Avrupalının her ülkesinde bu parti var. Galiba Sosyal Demokratlar yorulmuş olduklarından,iktidarlarında bu insanların ve partililerin eline geçeçeğini düşünüyor. Böyle bir durum karşısında işin ehemmiyetini kavramak zorlaşır mı ?

Alman Sosyal Demokratları da,başkaları da,daha yakın zamana kadar Türkiye'nin entegrasyonu için ayak sürükler durumda derler. Bizim anlayışımızda imtiyazlı ortaklık yok ama "Kıbrıs Sorunu,Ermeni Sözde Soykırımı Kanunu,Ege Sorunu,Fır Hattı,Kıta Sahanlığı,Kürt Sorunu" yoktu. Avrupalı istediği zaman sizin zaafınızı kullanma sanatına sahip bulunuyor. Mademki talip olan sizsiniz. Bütün bunlara katlanmak veya kabullenmek zorunda olduğunuzu da unutmamak gerekecektir.

İktidarımız;Avrupa Birliğine çok hevesli gözüküyor. Aslında bizde istekli bulunuyoruz. Ta Cumhuriyetin Kuruluş yıllarında bile,daha Avrupa Birliği akıllarda,

fikirlerdi yokken bizi istikametimizi doğrudan koparmış ve batıya bağlanmamış olduğundan,olaylar önünde büyük heyecanlara kapılır halimiz oluyor. Niyetimiz,isteklerimizde Avrupa içinde olmaktır. Bunu istiyorsunuz da tıpkı Avrupa'nın öbür devletleri gibi,kendimiz kendimizle kalarak,onurumuz,adetlerimiz, dinimiz ve din ve vicdan hürriyetlerimizle birlikte hasiyetimizle bu yere girmek ve orada kalmak istiyoruz. Ne eriyip gitmeye,ne sınıf değiştirmeye ve ne de kimsenin önünde boyun bükmeye niyetliyiz.

Avrupalıların isteklerine bakınca,bizi istemediklerini anlıyoruz. Zorlamadan, Avrupasız da hatta Avrupa'ya rağmen ayakta kalabileceğimize hem güveniyoruz,hem de kendilerine bunu söyleme cesaretini kendimizde buluyoruz. Allah'ın korkusunu duyduğunu söyleyebilen insanlar,şu iyi niyetlerimiz karşısında bizi eleştirme hakkını kendilerinde bulunabilirler mi ? Sonradan çıkınca hakkımız mı artıyor ? Boynuz sonradan çıkmaz mı ? Kulaklardan daha kıymetli olduğunu size kim söyledi ?

Sonradan sözü kullanılınca,insan aklına başka şeylerde geliyor. Arnavutlar en geç Müslüman olanlarmış. Onun için İslâm işinde en heyecanlı ve en mutaarrız olanlarda onlarmış. Biz Türkler İslâm'ı kabul etmekle pek geç kalmadığımız için,alışkanlıklarımız daha derinleşmiş durum alınmıştır. Soğukkanlı kalmamızda kapasitemiz var demektedir. Biz Cumhuriyetle birlikte Avrupa'yı medeniyetinin kültürünü benimsediğimiz içim,giriş heyecanı taşımıyoruz. Avrupa'yı daha iyi tanıdığımız şüphesiz. İktidarda bulunanların bu hevese yeni düştüğünden,pek heyecanlı gözükmüyor. Bütün korkum,bunlar başarı elde edemezlerse,bunu ne ile tevil etmeye çalışacaklardır. Kızıp ta tam Avrupa düşmanı kesilmesinler. Avrupa'ya aldandık diye,insanlara ve ülkelere düşman olma hakkımızın bulunmadığında idrakinde olmak gereklidir.

DERGİMİZDE YAZISI BULUNAN YAZARLARIMIZIN HAYAT HİKAYELERİ: http://www.corumlu.com adresinde; Bu dergide bulunan yazıları dergi çıktıktan bir hafta sonra; http://www.corumlu.com adresinde eksiksiz okuyabilirsiniz. DERGİMİZ MAHALLİ DERGİ OLMAYIP EVRENSEL DERGİDİR !

ANADOLU'NUN SİNESİ

Raşit YÜCEL
Gazeteci Yazar

ZEMHERİ

Soğuk,
Kar,
Don.

Nasıl sıcak ateşi ile kakar,soğukta şiddeti ile yakar.

Çok soğuklar gördük. Halâ da görüyoruz.

Her kıştan sonra bir bahar,her bahardan sonra bir yaz,

Sonra; sonbahar,yine kış.

Bu devam böyle dönüyor.

İnsan hayatı da böyledir.

İnişi vardır,çıkışı vardır.

Yazı vardır,kışı vardır.

En acısı ve dehşetlisi zemheridir.

Rahmetli demem;ama olmasına rağmen,bu hava ve mevsim şartlarını ve tarihleri iyi bilirdi.

İnsanların bulundukları maddi ortamlar sımsıcak olabılır,ama dünyalarında zemheriler yaşar.

Siması gülümsemeyen çehre,
Selama ilgisiz dil,
İlme kapalı akıl.

Sadece kendi nefsini düşünen hodgam insan.

Borcuna karşı duyarsız karakter.
İşine karşı tembel,
Ailesine karşı şefkatsiz,

Kabahatlere anında cevap veren şiddetli tutum ve davranış.

Masumlara karşı katı.
Düşmanlara karşı sevimli,
Akrabaya uzak,
Temel değerlere yabani,
Müsrif,
Geleceğe karşı ilgisiz,
Geçmişi kabullenmeyen,
Cehenneme dost.

Ve çevresine zararlı bir insan Portesinin o zemheriden ne farkı var bilir misiniz ?

"Kimin himmeti nefsi ise,o bir hiçtir"

Sadece bir "Hiç"tir.

Ve bu asrın en büyük özelliği yukarıda saymış olduğumuz insan özelliklerini bünyesinde barındırıyor.

Avrupa'nın iki kolundan biri işte bu zemheriden farksızdır.

Avrupa'nın Hak Dini arayan ve bulduktan sonra bütün ruhu canı ile sarılan,zemheriden kurtulmuş topluluklardır.

Kendisini düzeltmeden,
Başkalarının düzelmesini isteyen zemherilerdir.

Sevgi,saygı.

Ve merhamet duyguları ile şekillenmiş bir vücut dilin yansımaları da zemherilere rastlayamazsınız.

Mevsim ne kadar sıcak,ne kadar soğuk olursa olsun,gönülleri taze bir baharı yaşar.

Ölüm emrini uygulayan bir cellat kendini bu işe karıştırıp hiddet etse katil olur.

Önemsiz olan,dengeyi iyi ayarlamak,hissi bünyeye sokmaktır.

"Evet ! Mümin kardeşini sever ve sevmeli. Fakat fenalığı için yalnız acır. Mümkün ise lütuf ile ıslaha çalışır" diyen Bedi-üz-zaman Hazretleri kendisinin idamına hükmeder zemheri tihniyetli adamlara dahi hakkını helal etmiştir.

Olumsuzluk yok,
Tahrip yok,

RÜYA NEDİR ?

İsmet ÇENESİZ
TEL:0.364. 254 92 06

Yaşam varsa rüya vardır. Herkes rüya görür. Halbuki bazı insanlar, " Ben rüya görmem derler." Bunlarda rüya görür ama bana göre net göremezler. Böyle olunca da hafızalarında tutamazlar. Rüya gören insan uyanır uyanmaz onu hafızasına yerleştirmelidir.

RÜYA: Düş; uykuda görülen hayaller diye tarif edilse de böyle basitçe anlatılması mümkün değildir. Ben elinde Rüya Tabirleri kitabıyla dolaşanlardan değilim ama rüyaya inananlardanım. Rüya insanoğlunun var oluşuyla başlamıştır. O bir muammadır. Rüya bir ilim olarak kabul edilmiş bütün peygamberlerde rüya ilmine değer vermişler ve onunla da amel etmişlerdir. Rüya insanları devamlı meşgul etmiş olup çokta önemlidir. Rüya batıda, doğuda daha doğrusu bütün dünyanın ilgi kaynağı olmuş, insanları meşgul etmiş ve onun hakkında pek çok eser yazılmıştır. Modern ilimde bu muammayı çözememiştir.

Rüya gaipten işaretlerdir. Hazreti peygamberimiz, " Salih imanlı bir kimsenin gördüğü güzel rüya peygamberliğin kırk altı cüzinden biridir. Mümin insanların gördüğü rüya sanki Rabbiyle uykuda konuştuğu bir çeşit müjdedir." buyurmuşlardır.

Rüyalar iki kısma ayrılır. 1-) Doğru, gerçek rüyalar. 2-) Yalan ve karmaşık rüyalar. Doğru rüyalar Allah'tandır. Kötü rüyalar şeytandandır. Bunlar karmakarışık rüyalardır. İyi rüyalar görmek bir lütuf ve saadettir.

İnsanlar rüyada ileride başına gelecekleri bazen ayan beyan görebilirler. Bazende bir takım işaretler sunulur. İşte bu hallerde bu işin erbabı olan iyi ve dürüst birine rüyayı tabir ettirmek lazımdır. Bazı insanlar görmediği halde şöyle böyle rüya gördüm diyorlarsa büyük vebalde kalırlar. Çünkü doğru rüya, Rüya Tabir Kitaplarında peygamberlikten bir parça denilmekte ve salih kullarına Allah'ın sevindirici bir müjdesidir denmektedir.

Kur'an'ı Kerimde bunun örnekleri vardır. Camilerde hutbelerde anlatıldığı gibi Hazreti İbrahim (A.S) oğlu İsmail'i kurban etme rüyası ve Hazreti Allah'ın onun rüyasına sadık kalması hürmetine gökten koç göndermesi. Hazreti Yusuf'un gördüğü rüya ve babasının tabir ettiği bir şekilde hayata geçmesi gibi.

İnsanlar rüya görme yönünden de üçe ayrılırlar. 1-) Peygamberler. 2-) Salihler, Veliler. 3-)Halk tabakası denen insanlar.

1-) Peygamber efendimizin gördüğü rüyalar tümüyle doğru ve gerçektir. Çünkü bu rüyalar ilahi vahyin bir koludur.

2-) Salih ve Velilerin gördüğü rüyalarda genelde doğru ve gerçek rüyalardır.

3-) Halk tabakası denenlerin gördüğü diğer rüyalar: bu rüyalar gerçek olabileceği gibi karışık ve yalan rüyalarda olabilir. Salih ve dindar kimselerin gördüğü rüyalar Allah'ın bir lütfu müjdesi olacağına dair ölçüleri vardır. Bu rüyalarda üçe ayrılır. 1-) Rahmani rüyalar. 2-) Şeytani rüyalar. 3-) Kişinin kendisi tarafından meydana gelen rüyalar.

1-) Rahmani rüyalar kula bir müjde olarak düşünülmelidir. Salih ve doğru rüyadır. 2-) Şeytani rüyalar şeytan tarafından bir kişiyi korkutmak için gelen rüyalardır. 3-) Kişinin kendisinin meydana getirdiği rüyalardır ki, bunlar yalan olup kişinin kendi kafasında kurduğu kuruntulardır.

a-) Güzel rüya gören kimse bunu müjde kabul etmeli ve Allah'a şükretmelidir. Gördüğü bu rüyayı sevdiği kimselere anlatmalıdır. Sevmediklerine anlatmamalıdır. Rüya her önüne gelene de anlatılmamalıdır.

b-) Kötü rüya gören kimsede bunun hayra yönelmesi için Allah'a sığınmalı ve dua edip yalvarmalıdır. Rabbim, gördüğüm bu rüyanın ve şeytanın şerrinden sana sığınırım demelidir. Fazla etkilenmemeli Rabbine sığınmalıdır. Böyle rüyalar hiç kimseye anlatılmamalıdır. Bunları tabir ettirmekte çok yanlış olur. Zaten insan kendisi istese de rüya göremez. Rüyalar insanoğlunu başka alemle haberleşmeye götürür. Bu ilahi bir lütuftur. Bir kimse doğru rüya görmek istiyorsa sözünde ve özünde doğru olmalıdır. Bir işin hakkımızda hayırlı olduğunu görebilmek için 2 rekat namaz kılıp (Buna istihare namazı denir.) dua edilir. Abdestli olarak yatılır. Gönülden rabbine sığınarak yapılan bu duaların hürmetine Allah'ın izniyle kendisine bazı işaretler verilir. Peygamber efendimizi rüyada görmek çok güzeldir ve rahmanidir. Her kim peygamberimizi rüyasında görürse gerçekte onu görmüş gibidir Peygamber efendimiz kendileri böyle buyurmuşlardır. Güzel rüyalar görmek dileğiyle sevgi ve saygılarımı sunuyorum efendim.

Kaynak: Büyük Rüya Tabirleri Yusuf Tavaslı

NİÇİN BİZ BURADAYIZ ?

Çorumlu 2000 Dergisi 1999 tarihinde 2004 tarihine kadar çeşitli sitelerde,domainler altında INTERNETTE yayınlandı. corumlu2000.8m.com,corumlu2000.mynet.com gibi ücretsiz sitelerde,daha sonra ise son üç yıl corumlu2000.com adresinde yayınlandı.

INTERNETTE dergimizi takip eden okuyucu sayımız 1200'ün üstünde olup,bu okuyucularımızın %80'i Türkiye dışında bulunan Çorumlu hemşerilerimiz olup,dergimizden haklı istekleri oldu. Internet'te Dergimizin haricinde Çorum hakkında bilgiler,Çorum resimleri,ilçeler hakkında bilgiler ve en çokta Sanayi kuruluşları ile bilemedikleri adresleri tarafımdan istediler. Bende Internet'ten e-mail le elimden geldiği kadar bilgi verdim. Temmuz 2003 tarihinde istekler o kadar arttı ki;e-mail adresimi kontrol etmezsem dolacak seviyeye geldi. Bu masum isteklerin tarafımıza sıkıntılarını burada dile getirmek istemiyorum. Maddi imkansızlıkların had safhaya ulaştığı bir zamanda olmamıza karşın birde zaman ayırmama faktörü ile karşı karşıya kaldım. Günlük Internet'e 4 saat kadar e-mail cevaplama ile geçiyor olması,ayrıca okuyucularımızın tarafımızdan istenen bilgileri arşivden bulup yeniden yazarak istenilenlere cevap verilmesi beni zorladı.

Kasım 2003 Tarihinde dergimizin en son sitesi olan **http://www.corumlu2000.com** sitesi domainini kapatarak,uzun zamandır boşalmasını beklediğim http://www.corumlu.com adresine dergimizi taşındık. Okurlarımızın isteği olan resim,bilgi ve diğer konuları ihtiva eden bilgileri yüklemeye devam ettim.

Bazı firmalara müracaat ederek onlarında bilgilerini sitemizin bünyesinde tanıttık. Bundan sonraki bölümlerde tüm Çorum'un ticaret erbabını,esnaf ve sanatkarını,serbest meslek sahiplerini sitemizin bünyesinde tanıtacağız. Resmi daireleri,okulları,dernekleri de katılmak isterlerse tanıtacağız. Artık Çorum hakkında oradan buradan bilgi aramaya gerek kalmayacak duruma getireceğim.

Artık sitemiz bir portal konumuna geçmeye hazırlanmaktadır. Tabii hepimizin birleşmesi ile bu portalın yaşatılması içinde elimizden gelenleri yapmaya çalışmamızla olacaktır.

Gayret bizden hidayet Allah'tan tüm Çorumlulara duyurulur. Bizde burada bulunmak istiyoruz diyen tüm dünyada bulunan hemşerilerim bana corumlu2000@yahoo.com adresimden yada 13,30'dan sonra 90-542-3622078 nolu telefona müracaat edebilirler.

MUHTAR DEYİP'DE GEÇMEYİN :

Mesut ARTAR
Üçtutlar mah.Muhtarı

Belediye başkanlarını seçmek için büyük bir yarış yaşanacak. seçim curcunasında demokrasinin temel taşı olan çilekeş muhtarlar yine unutulacak mı?

Çorumda merkeze bağlı 13 mahalle 198 köy ve belde olmak üzere tam 211 muhtarlık bulunuyor. Muhtarların kimi kendini belediye başkanı, kimi de mahallesinin cumhurbaşkanı olarak görüyor.

Onlar en küçük yerleşim birimindenen büyük şehirlere kadar her kesimden insana hizmet götürmeye çalışıyor. Üzerlerinde büyük sorumluluklar var, ancak bunları yerine getirebilmek için maalesef yetkileri yok.

Genel ve yerel seçimlerin 28 mart 2004 da yapılacak olması seçime daha bir heyecan katıyor. Ancak, partilerin gürültülü-patırtılı kampanyaları arasında kaynayacak bir seçim daha var: Muhtarlık seçimleri. Çorum merkeze bağlı 211 muhtarlık bölgesi var. Her muhtarlıkta en az ortalama olarak 10 aday olsa 2110 adayın katıldığı 149.300 bin seçmenin oy kullanacağı dev bir seçim söz konusu. Peki, oy vermeyi düşündüğünüz belediye başkan adayları gibi muhtar adayınızı da belirlediniz mi? Ya da en azından hiç olmazsa mevcut muhtarı hiç görmüşlüğünüz var mı? belediye başkan adaylarının yaptıkları gibi fazla acaf caflı olmasa bile muhtarlar da kendi çaplarında birtakım seçim faaliyetlerinde bulunuyorlar. Kendilerini halka en yakın yönetim birimi olarak görüyorlar. Hatta muhtar odalarına büyük harflerle yazdıkları "Muhtarlar demokrasinin temel taşıdır" sözünü göstererek yerel demokrasi bağlamında da önemli bir müessese olduklarına vurgu yapıyorlar. Türkiye'de ortalama her bin 200 kişiye bir muhtar düşüyor. Bu da onların sistem içerisinde ne kadar ehemmiyetli bir yerleri olduğunun göstergesi. Zira, Türkiye'de 34bin 495 köy, 15 bin 198 mahalle olmak üzere tam 50 bin 693 muhtarlık bulunuyor.

Belediyecilikten daha eski Muhtarlık, aslında Osmanlı döneminde başlayan köklü bir yönetim sistemi. Mahalle sisteminin daha eskilere dayandığı Osmanlı Devleti'nde muhtarlıklar ilk olarak İstanbul'da 1829'dan itibaren kurulmaya başlanıyor. 1833'ten itibaren de Anadolu'daki mahalle ve köylerde muhtarlık sistemine geçiliyor. Belediyelerin 1854 yılından itibaren kurulmaya başlandığını göz önüne aldığımızda, bugün pek değer verilmeyen muhtarlığın belediyelerden daha uzun bir geçmişe sahip olduğunu görüyoruz. 1933 yılında yani Cumhuriyet dönemine gelindiğinde belediyeler kanunla yeniden yapılandırılınca mahalle muhtarlığına ihtiyaç yok denilerek muhtarlıklar kaldırılıyor. Ancak, mahallelerde oturmuş olan muhtarlık sisteminin yeri doldurulmayınca 1944 yılında yeniden muhtarlıklar kuruluyor. Bugünkü yönetim sistemimiz içerisinde muhtarlıkların yerel yönetimlerin bir parçası olduğunu söyleyebiliriz. "Yerel yönetim deyince aklımıza her nekadar belediyeler geliyorsa da, muhtarlıklar da yerel yönetimin önemli bir birimidir. Fakat sosyal hayat içinde baktığımızda mahalle muhtarlıklarının fonksiyonlarının artık çok fazla kalmadığını görmekteyiz" muhtarlıkların yerel yönetim birimleri olmalarına rağmen bütçelerinin olmamasını mahalle muhtarlıklarını devre dışı bırakan çok önemli iki eksiklik olarak değerlendirilebilir.

Mahallenin cumhurbaşkanı Muhtarlar tam anlamıyla kendi hallerine bırakılmış durumda. Bu ilgisizliğin altında muhtarlığın artık gereksiz olduğu anlayışının yattığı, ancak mahallelerde oturmuş bir yapısı olduğu için kaldırmaya da gerek görülmediği belirtiliyor. bu görüşe karşı çıkıyor ve "muhtarlığın zamanla ne kadar gerekli olduğu daha iyi anlaşılacak" diyorum. bana göre muhtarlar halkla içiçe yaşayan, onların sorunlarını en iyi bilen insanlar ve "zamanla bunu siyasilerimiz de anlayacak."

Muhtarların yaptıkları işler sadece ücret karşılığında bazı belgeleri vermekten ibaret değil. Gerçi resmi olarak böyle gözükse de muhtarların büyük bir çoğunluğu, kendilerine halk tarafından daha büyük bir misyon yüklendiğinin bilinmekte dir. birçok

muhtar, kendilerini mahallenin mülki amiri olarak tanımlamamakdadır. Aramızda Kendilerini "mahallenin belediye başkanı" gibi görenler de var. Hatta hatta içimizden birtanesi kendisini bulunduğu mahallenin "cumhurbaşkanı" olarak tanımlıyor. "Gecekonduyu bile önleriz" muhtarlığın sadece birtakım belgeleri tasdik etmekten ibaret olmadığını belirtmek isterim, halkın her türlü sorunuyla yakından ilgilenmekdeyiz. "Bizim muhtar olarak ilgi alanımız o kadar geniş ki mahallede olan biten her şey bizden soruluyor. İnsanlar iş aramak için bize geliyorlar. Elektrik kesiliyor, vatandaş muhtara başvuruyor. Sokak çamur oluyor, insanlar bize şikayet ediyorlar. Fakir fukaranın giyecek ve yakacak ihtiyaçlarını muhtarlar temin etmeye çalışıyor. Bütün bunlar resmi olarak bizim görevimiz değil, ama mahallemizde oturan insanların memnun olması için bu işleri halletmeye çalışıyoruz" Mahallemde 23 bin kadar ailenin yaşadığını ve bunların ikametgah, elektrik, su, yol gibi her türlü problemiyle ilgilendik. Halk bizi marko paşa olarak tanımakdadır mahallede ne olup ne bittiğini en iyi muhtarlar bilmekdedir, bizlere yetki verilmesi halinde gecekondulaşmanın bile önüne geçebileceğimiz söylüyebiliriz..

Köyde muhtar, başkandan farksızdır. Muhtarlık deyince genellikle köy ve mahalleler birlikte değerlendiriliyor. Oysa, köy muhtarlığı mahallelerden oldukça farklı. Köy muhtarları hem belediye başkanı hem de kaymakam gibi görüyorlar kendilerini. Mahallelerde azaların hemenhemen hiçbiretkinliğiyokken, köylerde ihtiyar azaları belediye meclisi gibi çalışıyor. Ayrıcaköylerde muhtarlığa ait birbütçede var. Gerektiğinde ihtiyar heyetinin kararıyla köylüden para da toplanabiliyor. Büyük köylerdemuhtarların belediyebaşkanındanpek farkı yok. Hatta bazı köylerde muhtarlığa ait çöp arabası, grayder, kamyon, gibi hizmet araçları bile bulunuyor. Hal böyle olunca, muhtarlık seçimleri özellikle köylerde güç mücadelesine dönüşüyor ve seçim kavgaları da eksik olmuyor. Marko Paşa misali halkın derdinidinleyen muhtarlarınkendi dertleri yok mudur, aslında herkesten daha fazla. "Bir dokun, bin ah işit" denir ya işte öyle. Dertsiz Muhtarneredeyseyok gibi. Hepsimizi nortak şikayeti devletin bizlere sahip çıkmadığı yönünde. "Bugün dünyanın hiç bir yerinde işiyle yetkisi arasında denge uçurumu olan başka bir kuruluş mevcut değildir" Muhtarların kanunda belirtilen 143 kadar görevimiz vardır bunun yanında biz muhtara hiç bir yetki yoktur. Türkiye çapında Mahalle ve köylerde halk tarafından seçilen toplam 50 bin 693 muhtar var. Ancak bu kadar büyük bir camiayı temsil edecek birkuruluş mevcut değil. Ulusal çapta dernekler kanununa göre kurulmuş üç tane muhtarlar derneği var. Ayrıca illerde ve ilçelerde de kurulmuş dernekler bulunuyor. Bu dernekler de dahil olmak üzere muhtarların büyük birkısmı, bütün muhtarları kapsayan federasyon niteliğinde bir muhtarlar birliğinin kurulmamasından şikatyetciyiz. muhtarların tamamını kapsayan birfederasyon olmadığı için bazı muhtar olmayanların Dernekler Kanunu'nu kullanarak birtakım dernekler kurup muhtarları temsil etmeye kalkıştıklarını bilmekdeve duymakdayız..

Muhtarlar çok mu kazanıyor? En çok üzerinde spekülasyon yapılan konulardan biri de muhtarların kazançları. , halk arasında konuşulan yanlış bir kanaatten şikayetimiz var "Devlet bizi besliyor zannediliyor. Oysa devletin verdiği sadece 102.280.000 milyon liralık maaş. Zaten bu parayı da sigorta ya da Bağ-Kur primlerine endeksli olarak veriyor. Oysa bizim gibi küçük mahallelerde harçlardan elde ettiği gelir büronun masraflarını bile karşılamıyor." Elbette ki muhtarlar, 102.280.000 milyon liralık sigorta primine endeksli maaşa talim etmiyorlar. En primine endeksli maaşa talim etmiyorlar. En önemli gelir kaynakları ikametgah ilmuhaberi ve nüfus cüzdan suretinin tasdikinden aldıkları 1000 milyon liralık ücret. Muhtar hem bürosunun masraflarını, hem geçimini, hem de vatandaşa hizmet için yaptığı harcamaları elde ettiği harçlardan karşılamak durumunda.

Tabii bu tür işlerden elde edilen gelir nüfusa göre daha da katlanıyor. nüfusuaz olan mahallelerde muhtarlar durumlarından hiç memnun değiller. Birçok muhtar aynı zamanda leblebicilik, bakkallık gibi başka işlerle de uğraşmak zorunda kalıyor. Hatta bu şekilde kendi asıl mesleklerini de devam ettirenler muhtarlık görevini de kendi dükkanlarında yapıyorlar. Böyle küçükmahallelerde

muhtarlık yapanlar devletin kendilerine bir maaş bağlamasını isterken, muhtarlar arasındaki eşitsizliğe dikkat çekerek "Biz de aynı işi yapıyoruz, büyük mahallelerin muhtarları da aynı işi yapıyor. Ama bizim harçlardan aldığımız para büromuzun ihtiyaçlarını bile karşılamaya yetmiyor. Devletin buna bir çözüm bulması lazım" diyorlar.

Muhtarlar noterlere kızgın. Muhtarların gelir kaynaklarının başında gelen "nüfus cüzdan sureti"nin verilmesi konusunda, noterlerle muhtarlar arasında gizli bir çekişme var. Bu anlaşmazlık daha çok nüfus cüzdan örneğinin tasdikinden alınan ücretten kaynaklanıyor. Muhtarlar bu belgeyi 1000 bin liraya verirken, noterlerdeki tasdik ücreti 7.5 milyon lira. Noterler, nüfus cüzdan sureti verme yetkisinin kanunen kendilerine verildiğini, muhtarların böyle bir yetkisinin olmadığını söylüyorlar. Ayrıca bazı kamu kuruluşlarının nüfus cüzdan suretini özellikle noterden getirilmesini istemeleri muhtarları kızdırıyor. Biz muhtarlar olarak bazı kamu kuruluşlarının nüfus cüzdan sureti konusunda notere yönlendirme an nüfus kağıdını tasdiklememiz nasıl sağlıksız oluyor anlamak mümkün değil" diyoruz.

Seçim curcunası;Muhtarlara karşı devletin ilgisizliği seçimlerde daha bariz bir şekilde kendini gösteriyor. Kanunen muhtar seçilebilmek için fazla bir şart aranmıyor. Bir yıl o mahallede oturmak ve Türkçe okuma yazma bilmek muhtar olmak için yetiyor. Ancak uygulamada hiç de öyle olmuyor. Bir kere muhtar olmak için o mahallede çok kişiyi tanımak ve halkla iyi bir diyalog içinde olmak gerekiyor. Bunun için ya o mahallede doğmuş olmak yada çok uzun süreler orada oturmuş olmak şart.

Muhtarlık seçimlerinde aday olmak isteyenlerin Yüksek Seçim Kurumu'na yada başka bir yere başvurmaları gerekmiyor. Aday olmak isteyen ve o mahallede 1 yıldır oturmakta olan herkes, seçim günü tanıyor. Tabii bu durumu bilen muhtarlar tedbir olarak oy pusulalarını kahve kahve, ev ev gezerek mahalle sakinlerine dağıtıyorlar. Hatta bazı yerlerde muhtarlık seçimleri o kadar hararetli oluyor ki, muhtar adayları arasında kavgalar bile olabiliyor. Buna karşılık bir çok mahallede halk, mevcut muhtardan memnun olduğu için böyle muhtarların karşısına çoğu zaman aday bile çıkmıyor. 102 milyon liralık bütçesi olan muhtarlıklarda, adayların yerine getiremeyecekleri vaatlerde bulunduğuna dikkat çekmek isterim, "Muhtar adayları yol, köprü gibi vaatlerde bulunuyorlar, 102 milyon ödenekle bütçesi, yaptırımı olmayan bir oluşumla gelecekte mahalle halkına yalancı çıkmaktansa bu sözler verilmesin" derim

Erdal ODABAŞ

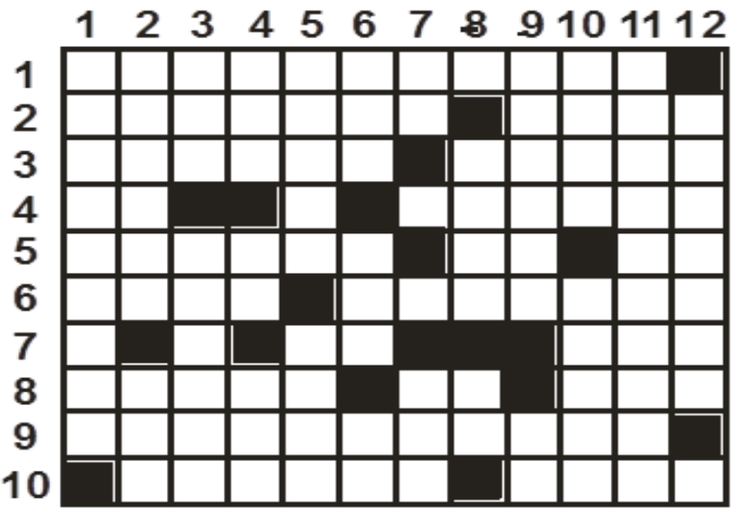

SOLDANSAĞA

1- Tanışıyormuş gibi davranarak para sızdırma şeklinde yapılandolandırıcılık 2-Kıt'a,yeryüzünün altı büyük kara parçasından her biri-Zayıf,cılız 3-Kabuğu kalın üzüm türü Bir fikri ifade eden kısa söz topluluğu 4-Desise,hile-Bayağı değer,muhterem kadın-Bir ölçü birimi 5-Bitki ve hayvan yetiştirme işi İsim,ün-Tersi karnı tok olmayan 6-Uyarı,dikkat çekme-İple idam etmek. 7- Türk malının kısa yazılışı Bir bağlaç 8-Erimek fiili-Bir işaret zamiri-Donuk renk 9-Hayvan derilerinin işlenerek meşin,kösele vb. hale getirildiği yer 10-Kalayla kaplanmış ince demir saç Zaman ölçü birimi

YUKARIDANAŞAĞIYA

1-Hastalıklar ilmi,patoloji 2-Üvey ana-Bolluk içinde dilediğini yiyip içmek 3-İstekmiş gibi görünme Hıristiyanlıkta bayan din görevlisi 4-Yerine getirme-Çoğun zıddı-Yaygın bir kamyon markası 5- Başı yere koyup ayakları atarak yapılan dönme hareketi-İki yaşından büyük erkek keçi 6-Bal yapan böcek Eksiksiz-Hakikinin essizleri 7-Cemaziyeevvel ayının kısaltması-Birleşik Arap emirliliklerinin kısa yazılışı 8- Osmanlı'da yeniçerilerin aylıklarına zam yapma Tahılın öğütülmüş hali 9-Sarma yemeği yapımında kullanılan sebze Müzikte durma işareti 10-İrlanda Kurtuluş Ordusunun kısa yazılışı-Hangi kişi mana sınanda soru 11-Verimsiz kırsal olan-Güney Amerika'da yaşayan deveye benzer bir hayvan 12-Veli zatlarının muhtelif zamanlarında zuhur eden har kulede halleri.

06'dan Salim SAVCI

BARIŞ DA BARIŞ !

Her ulusun:
Sınırları içerisinde bir VATAN vardır.
ANADİLİNİN savunucusudur.
BAYRAĞI vardır.
BİR İSTİKLAL MARŞI vardır.

Bunları Türkiye Cumhuriyeti için söylersek:

Sınırlarımızın çevirdiği VATAN üzerinde yaşıyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti'nin anadili TÜRKÇE'dir.

Atalarımızın kanını taşıyan AL RENKLİ AY YILDIZLI BAYRAĞIMIZ vardır.

Her gün T.V. (TEVE) (TİVİ değil)'lerden dinlediğimiz İSTİKLAL MARŞIMIZ vardır.

Bunları bilmeyen Türk Vatandaşı yoktur. Buna karşın niçin yineliyoruz ? Anlatalım:

Türkiye Cumhuriyeti;Kurtuluş Savaşına başladığımız günlerdeki gibi,"Kuva-i Milliye" ruhuyla,her vatandaştan birlektilik bekliyor. Cins,ırk,dil,din,mezhep,parti farkı göstermeden yan yana gelmeye mecburuz. Çünkü;savaş ülkemizin sınırlarında,tüm şiddetiyle söküp gidiyor. Nerede ise bizi de içine almaya çalışıyor.

"Yurtta barış,dünyada barış" sözüyle,barışın öncüsü olabilecek durumdayız. Sorumluluklarımızın öncü olmasını diliyoruz. Niçin ? Savaşın gerçek yüzünü,her gün,her saate, TEVE'lerden izliyoruz.Barış da barış diyoruz.

EYALET SİSTEMİNE Mİ GEÇİYORUZ ?

Yerel yönetimlere önem verilmesine hayır diyecek bir vatandaş bulamazsınız. Ankara'da siyasilerin arkasından koşmaktan vatandaşın kurtarılması için yerel yönetimlere,kontrolü da elden bırakmadan hizmet etme hakkı verilmesi her vatandaşı sevindirir.

Yerel yönetimlere eyalet sistemi getirmek isterlerse,bizim ülkemiz çağdaşlığı ister ama,eyalet sisteminin getireceği durumlar onu korkutabilir. Her il,bir eyalet gibi davranırsa,ellerindeki olanakları paylaşmaya evet demeye bilirler. Bu nedene ülkemiz eyalet sistemine eğitimle,öğretimleriyle,sanayisi ile,esnafıyla,memuruyla köylüsüyle hazırız diyebilirmiyiz ?

Kasancı yüksek olan illere akın başlarsa,bunu önlemek de sorun olabilir. Gerçekte köyler boşalmıştır. Şimdi sıra illere,ilçelere gelirse,büyük kentleri büyük sorunlar bekliyor demektir.

Yukarıdaki görüşleri çok kişi biliyor. Bina karşın,gelecek kuşağımızın insanları olacak çocuklarımızı düşününce bunları yenilemek zorunda kalıyor.

Zorunlueğitimi 11 yıla çıkaralım. Her çocuğumuza lise kültürü verelim. Ondan sonra yeteneklerine göre onları yetiştirelim. Ortaöğrenimdeki şu lise kavramını sulandırmayalım. Meslek okullarını lise sayarsanız (bareminde olabilir) oralara devam eden yavrularımızın geleceklerini kararta bilirsiniz.

Meslek okulu meslek öğretir. Lise;lise kültürü verir. Bunu da böylece ele almamız gerekir diyorum.

Bu dilek,bir emekli öğretmenin dileğidir. Bu sese kulak vereceklere şimdiden kucaklar dolusu selam.

LAÇİN DEVLET HASTANESİ İLGİ BEKLİYOR

Sakin KARAKAŞ Söz Harmanı

E 80 karayolunun hizmete girdiği 1980 yılından sonra Çorum Osmancık yolu da önem kazandı. Söz konusu yol güzergahında bulunan Laçin beldesi de bu yolun önem kazanması ile birlikte bir merkez haline geldi ve 1980 li yıllarda bu öneminin mükafatını ilçe hakkını elde ederek aldı. Böylece Laçin ilçesi 14 köyü 2 beldesi ile birlikte kamu kurum ve kuruluşları süratle örgütlenerek öngörülen yatırımlar yapılmaya başlandı.

Bunlardan en önemlisi ise Laçin devlet hastanesidir. Şu anda %80 aşamasında olan olanhastane yetkililerden ilgi beklemektedir.

Gayet mütevazı ve değerli kişilikleri ile yakından tanıdığımız Laçin halkı, bu hastane bizim için önemlidir,Laçin'in köyleri ile birlikte yaklaşık 15 000 nüfusu vardır. Ayrıca Amasya'nın Hamam özü ilçesiyle birlikte Dodurga ve Oğuzlar ilçesi de dikkate alındığında bölgedeki potansiyel nüfus yaklaşık 50.000 in üzerindedir. Çorum'dan İstanbul'a çalışan kamyonlarda bu yolu kullanmakta ve trafik yoğunluğu giderek artmaktadır.Kış aylarında geçit vermeyen Kırk dilim yolu düşünüldüğünde acil vakalarda da hastane önem arz etmektedir. Hastanemizin durumu şu anda % 80 seviyelerindedir. Bir an önce inşaat tamamlanmalı ve donatımı yapılarak gerekli personelin ataması yapılmalıdır. Biz Laçinliler olarak bu muhteşem tesisin mutlaka değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Eğer devlet hastanesi olarak değerlendirilmez ise mutlaka verem hastanesi, göğüs hastalıkları hastanesi, ruh ve sinir hastalıkları hastanesi,kemik hastalıkları hastanesi gibi bir uzmanlık alanının olduğu hastane haline dönüştürülmesi ve süratle hizmete açılması kanaatindeyiz. Zaten ilçemizin muhteşem doğası ve güzel havası da bu fikrimizin doğruluğunu perçinlemektedir. Ayrıca hastane binamız Meslek yüksek okulu ve öğrenci yurdu olarak ta değerlendirilebilir.

Biz Laçinliler olarak devlet hizmetlerinin ilçemize sunulması halinde her türlü fedakarlığa hazırız. Yeter ki ilçemize hizmet gelsin. Bizler devletimizden hizmet bekliyor, yetkililerin bu çağrımızı kısa zamanda değerlendirmelerini diliyoruz diyerek duygu ve düşüncelerini dile getirmektedirler.

İKİZ MEHMET DEDE 103 YAŞINA BASTI

Beldemizin ve yöremizin en yaşlı insanı olma unvanını elinde bulunduran İkiz Mehmet adıyla bilinen Mehmet Küddüs TATAR 103 yaşına bastı. Geçtiğimiz günlerde Osmancık haber adına ziyaret ettiğimiz İkiz Mehmet Dede'yi oldukça sağlıklı gördük. 1901 doğumlu olduğunu tespit ettiğimiz Mehmet Dede uzun ve sağlıklı yaşamasını çokçalışmaya bağladı.

Gençlik yıllarında çok çalıştığını, Osmancık başta olmak üzere çevre beldelerde sayısız evin bacasını çıkardığı baca ustası olarak bilindiğini Osmancık'ta mevcut ahşap eski yapı evlerin yüzde sekseninin bacasını kendisinin yaptığını, bacacılığın yanı sıra sıva ve duvar örme işlerini ve soba yapım ustalığı yaptığını belirten Mehmet Dede Sabahları çok erken kalktığını söyledi. Hayatı boyunca daima doğal ürünleri tercih eden Mehmet Dede Stresten uzak kaldığını, hayatı boyunca hiç sigara içmediğini, kahvehanelerde ve kapalı alanlarda oturmadığını, doğa ile iç içe yaşadığını,uzun yaşamanın sırrının çok çalışmak, günde en az 2-3 km yürüyüş yapmak, bol yoğurt yemek ve yeşil sebzenin yanı sıra bol meyve tüketmek,bol su içmekte saklı olduğunu söyledi. 1944 yılında bir iş kazası sonunda Lütfüllah ismindeki ikiz kardeşini kaybettiğini söyleyen Mehmet usta Allahonun ömrünü bana verdi diyor.

İki erkek ve bir kız çocuk sahibi olan Mehmet Dede'nin eşi 14 sene önce vefat

Etmiş. Mehmet Dedenin 14 tane de torunu var. Oldukça sağlıklı olan ve sohbetimize makul ve mantıklı yorumlar getiren, Hz Koyunbaba ile ilgili söylenceler ve menkıbelerini ezbere okuyabilen, Osmancık'ta yaşayan ve vefat etmiş bütün yerli halkın isimlerini ve onlarla olan anılarını bir bir anlatabilen Sevgili Mehmet ustamıza Osmancık Haber olarak daha nice sağlıklı ve huzurlu yıllar dileriz.

İKLİMİN KIYMETİNİ BİLELİM

Osmancık Orta Karadeniz bölgesinde yer alan ve süratle gelişen bir ilçedir. Osmancık ve çevresinde yaklaşık 150 000 insan yaşamaktadır. Çevredeki 4- 5 ilçeninde merkezi konumunda olan Osmancık dolayısı ile bir umut ve istihdam kapısı olarak görülmektedir.

Osmancık'ta hızlı kentleşme bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Otuz bini aşkın merkez nüfusunu etkin kılabilmek için etkin kılabilmek için bir takım önlemlerin alınması gerekir. Bu potansiyelin önemli bir kısmının aktif hale gelmesi ve üreten toplum olması gerekir ki bu nüfus ile övünebilelim. Bu kalabalık önemli oranda tüketim toplumu olunca işte o zaman sorunlar geliyor demektir. Yaklaşık üç yıldan bu yana gözlemlediğim Osmancık nüfusu maalesef üretim toplumu değil, tüketim toplumuna dönüşmektedir. Çocuk ve yaşlıları çıktıktan sonra aktif olması ve çalışması gereken genç nüfusun yarıdan fazlası ürütememekte ve tüketmektedir.

Tabii ki bu gibi durumlarda mazeret hazırdır. İş yok iş olsa çalışacağız. Çalışkan ve dinamik bir insan için hiçbir mazeret engeldeğildir. İnsanın bazen mevcut şartları değerlendirmesi ve çözüm üretmesi gerekir. Bu açıdan çalışma hayatı içerisinde olması gereken genç nüfus, araştırmacı ve gelişmelere açık olmalıdır. Hayatında kısa, orta ve uzun vadeli proğram ve projeler geliştirebilmelidir.

Örneğin Osmancık iklimi pek çok tarım ürününün üretilmesine ve seracılığa son derece uygundur. Osmancık'ta yerli halkın Genelinin bir karış ta olsa toprağı vardır. Zaten seracılık için çok geniş topraklara da gerekyoktur.

Osmancık iklimi ılıman bir özelliğe sahiptir. Yani bu topraklarda yılın 9-10 ayı üretim yapılabilir. Özellikle yeşil sebze üretiminde Ekim, Kasım. Aralık son; Nisan, Mayıs ve Haziran ayları için ilk üretimler yapmak mümkündür. Yapılan araştırmalara göre 300 m^2 lik bir serada 4 kişilik bir ailenin geçimini sağlamak mümkündür. Bu konuda Kaymakamlık, ilçe tarım müdürlüğü ve belediye lokomotif görevi üstlenmiş rehberlik ve danışmanlık hizmeti üretmektedirler. Ayrıca çiçek seracılığı ve daha geniş toprağı olanlar için cevizcilik projesi de geliştirilmiştir. Seracılık ve cevizcilik projesinden ayrı Osmancık iklim ve toprağı çilek yetiştirilmesine son derece uygundur. Bu arada yaz sebzeciliği ve meyve üreticiliği ve bağcılık ta imkanı olanlar için önerilebilir. Bundan otuz yıl önce sine gittiğimizde hatırlamak gerekir ki bu üretimlerin hepsi mevcuttur. Halk dili ile bolluk ve bereket vardır. Çünkü o zaman insanların çalışkanlığı ve çözüm üretme yetenekleri vardır. Bu gün bağlar ve meyve bahçeleri başta olmak üzere pek çok tarım alanı maalesef atıl ve boş durumdadır. Üretecek ve toprağı işleyecek insanları beklemektedir. Şöyle bir çevremize baktığımızda Amasya, Çarşamba ve Bafra son 15 yılda tarım kenti haline gelmiştir. Çarşamba ve Bafra'nın ova kent olması mutlaka bir avantajdır. Ancak Amasya'da tarım üretiminin önemli bir kısmı seracılıktan sağlanmaktadır.

İklim Amasya iklimi ile kıyaslandığında ise 390 rakımlı Osmancık bu konuda daha avantajlıdır. Osmancık'ta su araştırmalarına baktığımızda 5-8 metreden su çıkmaktadır. Üstelik Kızılırmak'ı da buna eklediğimizde sulama sorunu da ortadan kalkmış demektir. Yılın yaklaşık 210 günü güneşli geçmektedir. Ortalama gündüz ısısı ise 16 derecedir.

Kısaca özetlemek gerekirse Osmancık' ta üretmek için un, şeker ve yağ mevcuttur. Helvayı yapacak insanlar gereklidir. Osmancık bu bereketin ve iklimin kıymetini bilmeli ve değerlendirmelidir.

BÖYLE OLMAMALIYDI

Selahattin AYDEMİR
selahattinaydemir@hotmail.com

Yüce Peygamberimiz ilim için, (o tarihte dünyanın en uzak noktası olan) Çin'de bile olsa gidin alın buyurmuş. Maksat-ı Muhammedi'ye din ilmi olsa hemen oracıkta bizzat kendi var ve vaaz ettiği Müslümanlık var. Din ilmi için bize Çin'i göstermesi mümkün değil. O halde neden taa Çin'in yolunu göstersin. Demek ki bu ilim dünya ilmidir. Bu ilim fizik, kimya, tarih, cebir, tıp, nebatat ve hayvanat ilmidir. Ve demek ki dünya ilmi de çok ama çok önemlidir.

Ama maalesef bazı din alimliğine soyunanlar, ilim yalnız ve yalnız din ilmidir demişler. (Buna şeyhler de dahil) Dünyayı boş ver demişler. Bir lokma bir hırka demişler. Resim heykel müzik yasaklanmış. Toplum neredeyse sadece dinî ilim tahsiline terk edilmiş. Ve zamanla toplumda bu anlayış tamamen denecek kadar hakim olmuştur.

Buna mukabil elin gavuru müthiş bir icat ve keşif çalışması yapmış. İlm-i dünyada almış yürümüş. "İlmi isteyene veririm" buyuran yaratıcı elin gavuruna (1)vermiş te vermiş. (Bu arada dinlerini de asla terk etmemişler)

Bunun neticesinde akla gelebilecek ne konu varsa hepsinde çalışmışlar. Sürekli daha iyisini daha üstününü yani daha sağlıklı ve daha verimlisini bulmuşlar. Kullanmışlar. Bizi sollayıp geçmişler. Sonra bu gelişmişliğin ürününü bizlere satarak ekonomik zenginliğe kavuşmuşlar. Uzatmayalım. Bunun bütün artı getirilerinden yararlanmışlardır.

Bir tek ve minicik misal. Nitekim elin gavurunun (Hani biz asırlarca onları hep böyle ifade edip küçümsedik ya) yaptığı belgeselleri Allah'ın yarattığı dünyayı tanımak için pür dikkat izlemekteyiz. Deniz altında ve toprak üstünde hayvan haşarat ve **Çünkü insanın yaradılışında bilmek ve öğrenmek iştiyakı, iman gibi mevcuttur ve ihtiyaçtır.**

Onlar elin gavuru idiler. Biz ümmet-i Muhammed idik ve çok ama çok yüce ve şanslı idik. Böyle soyut bir imtiyaz ile yetiştik.

Ancak ilm-i İlahiyi Hz.Muhammedin işaret ettiği manada algılayamadık. Dünya ilmi olan ve olacak olan hiç bir şeye itibar etmedik. İçimizden böyle genç beyinler çıktığı zaman onlara itibar etmedik. Fırsat vermedik. İmkân tanımadık. Kızdık. Dövdük. Karışma Allah'ın işine sen adam gibi çobanlığını yap dedik. (Bu cümleyi özellikle söylüyorum. Çünkü tüm dünyada mucit ve kaşifler hep amatördürler. Onların farkı onlar bu çalışmaları yaparken kimse onlara meselâ şimşek nasıl çakıyor diye araştırma yaparken karışma Allah'ın işine diye mani olmamıştır. Tarihe fazla inmeyelim. Daha dün Prof.Dr.Ziya Uzel'i kansere ilaç buldum dedi diye neredeyse asacaktık)

Yani demek istediğimiz şudur ki; gerek yüce Peygamberin emri ve gerekse yüce kitabımızın emri yerine getirilmemiştir. İlim kadın erkek herkese farz iken kadınlar çarşafa sarılmış ve çarşıya bile çıkarılmamıştır. (2) Yani toplumun kafadan % ellisi cahildir. Hem de tam cahil. Yalnız dikkatinizi çekerim cahil bırakılan bu insanlar analarımızdır. Yani toplumun % yüzünün anası cahil olmaya mahkum edilmiştir.

Zahir ilmi yani dünya ilmini ret etmişiz. Bu yüzdendir ki geri kalmışız. Elin gavuru (2) asırlar evvel atı almış Üsküdar'ı geçmiş, geri dönmüş köprü yapmış. Tekrar geçmiş.

Bütün bunların neticesidir ki elin gavuru (1)Müslüman bir devlet olan Irak'ı iki üç haftada baştan başa işgâl edivermiştir. Kahramanlar kahramanı lideri bir anda ortadan toz olmuştur. Ülkesini elin gavuruna

terk etmiştir. Erkekçe çarpışıp ölmeyi bile becerememiştir. Muhafız alayı, top sesleri gelecek kadar düşman yakın iken soyunup-dökünüp , don gömlek yani eşkem köşkem uykuya dalmıştır. Çünkü Irak'ta halk külliyen cahildir. En tepede ki Saddam'ın dört karısından hangisi üniversite mezunu sorun. Anası demiyorum. Çünkü biliyorum ki anası cahil bırakılmış bir hanım. (Tabi burada onlarınasla suçu yok)

Gelelim Iraklı generallere. Anaları demiyorum, hanımlarını soruyorum. Acaba kaç generallerinin hanımı üniversite mezunu sorun.

Uzatmakistemiyorum.

Bir Müslüman olarak Saddam'ın halinden çokutandım! ....

Halbuki... ....

Saddam denen yaratığı hiç sevmem. Türk düşmanıdır. Stalin hayranıdır. Zalimdir. Canidir. Katildir. Ruh hastasıdır. Tam manasıyla ilk çağda yaşayan ilkel acımasız vicdansız ve hatta mantıksız bir kabile reisi tipidir. Her türlü cezaya müstahaktır. Hayatının hiçbir dönemi Müslüman'a yakışır bir hayatdeğildir.... ....

Bütün bunlara rağmen değil mi elin çıkarıp dünyaya rezil etmiştir. Utandım. slam ülkeleri bu kadar geri kalmamalıydı. Bir Müslüman ülke lideri bu kadar küçük düşmemeliydi. Utandım. ...

(1) Elin gavuru ifadesini benimseyerek kullanmıyorum. Bu ifade hem yanlıştır, hem çirkindir. Ben bütün insanları Allah'ın kulu görürüm.

(2) Bırakın halâ cehalet denizinde yüzen Arap ülkelerini bizim ülkemizde de Cumhuriyetten önce kızların okutulması yasaktı. Belki kanunen bir yasak yoktu ama kızları okutmak adeti yoktu. Bu yüzden bu ülkede yakın bir tarihe kadar büyük ithalat ve ihracat adamlarımızın, general, genel müdür, millet vekili, bakan, başbakan ve hatta bazı Cumhurbaşkanlarımızın bile hanımları sadece okur yazar veya cahildiler. Kimse bu gerçeğe gocunmasın benim annem okur yazar bile değildir. Biz Cumhuriyet sayesinde bu hususta bütün İslâm ülkelerini çoktaan solda bıraktık. Cumhuriyetten sonra hızla gelişen Türkiye, Avrupa ile yarışan bir ülkedir. Ancak gönül isterdi ki tüm İslâm ülkeleri de Türkiye gibi olsaydı. Olsaydı da

http://www.corumlu.com
ÇORUM'UN PORTALI
Çorum hakkında bütün aradıklarınız burada

SÜMERLER'E BAKIŞ

Dr. Ali EMİROĞLU

Sümerler 4000 yıl tam unutulduktan sonra XX. asrın başlarında bazı seçkin mütehassıslarınaklına gelebilmiştir.

İlkizleri Mısır'da rastlandı. Napolyon Bonapard'ın Mısır harekatında dünyayı bu derece aydınlatmış olaneski bir medeniyetin öncü eserleri ortaya çıkarıldı. O zamana kadar en eski medeniyetten bahsetmek gerekince,entelektüel ve hatta tarihçiler bile hep Mısır'dan bahsederlerdi. Sümer tarih kitaplarına bile geçmemiş;geçirmeyi de kimse düşünmemişti. Bulunan eserler Mısır mezarları kadar ilgi çekici olmadı. Ancakkral mezarlarından daha ehemmiyetli göründüler ve bunların medeniyetin daha eskiliği ve önemi gözler önüne konmuş oldu.

Bu ortaya çıkarılanlar Prehistorique Devrin rastlanan birkültür kalıntıları değildir. O büyük medeniyetin gereklerinin işaretleridir bunlar. Politik ve sosyal organizasyon lar devlet ve şehri kurumlar, öğretim kurumları, mecburiyetler ve hukuk,organize gıda, elbise ve mutfak eşyası,ticaret yayılım, değişim usulleri, sanatın yüksek ve abidevi şekilleri,ilim esprisinin başlaması,kıymet biçilmez keşiflerin yayılması ve yapılması, sistemize bir yazının ortaya koyması. İşte bütün bunlar Sümerler tarafından ortaya konulmuştur. Bu suretle ilim bulguları tespit olunabilmiş, yayılma imkanınakavuşmuştur. 4000 yıl önce Sümer ülkesinde Mezopotamya'nın aşağı kısımlarında ortaya çıkarılmıştır. Yer,şimdiki Bağdat'ın güneyinde Dicle ile Fırat arasında bulunur.

Gerek Mısır Medeniyeti,gerekse İndus Vadisinde kurulan Hint öncesi medeniyetler sonarkeolojik çalışmalara göre birkaç asır Sümer Medeniyetinden sonradır. Bütün medeniyetler ilkönce Çin'de ortaya çıktığı söylenip yazılmışlardır. İşte Sarı Nehrin havzasında gelişmiş Çin Medeniyeti içinde Sümerler'in ilham verdiği veya katilizör rolü oynadığı kabul edilmektedir. İçin medeniyeti milattan önce ikinci milenyum başlarına veya üçüncümilenyum sonlarına kabul eder. Andin ve Orta Amerika medeniyetleri de milattan sonra birinci milenyum ortalarından daha eski değildirler. Bizim zamanımızdan önce yaşamış medeniyetlerden bildiklerimiz de zaten bundan ibarettirler.

Mısır Medeniyetinde ve Hititlilerde olduğu gibi dev eserler ortada kalmıştır. Sümerlerin ismi bile unutulmuş idi. Eski medeniyetlerden Lebreux ve Grek medeniyetlerin de bile Sümerlerden bahis yoktur. Bu sonuçlarda bile,en eski medeniyetlerin Mısır Medeniyeti olduğuna işaretedilir.

Sümerlerden bahse ulaşmak için toprakların derinliklerinde kazılar yapmak gerekmiştir. Burada büyük taş eserler değil ancak kırılıp dökülen basit pişirilmiş veya çiğ kiremit parçalarına rastlanmıştır. Bunların heykellerin bile boyları normal insan boyunu pek az geçmemekdedirler. Madde ekonomisinde bu derece dikkat gösterilmesi yaşanılan yerde,sert maddeazlığı ve bunların çok uzaktan getirilmesi zorunluluğun olmasıdır. Yaşanan bölge alüvyon ve kil gölgesidir. Kırık dökük ve okunması da zor bu tablet kırıntıları bu gün okunuyorlar. adetleri yüz binlerce ulaşmıştır. Bunlar Sümer Medeniyetinin bütün yönlerini ortaya koyuyorlar. Hükümet ve yönetme, adalet,ekonomi,şahıs münasebetleri,her cins ilim,tarih,edebiyat ve din. Arkeleogların bu okuma ve yaklaşım maharetleriyle kalıntılar,kap kacak ve avadanlıklar, heykeller,resimler,mabetler,saraylar ve yaşanmış şehirler gün ışığına çıkarıyorlar. Yazı ve dil sorunu da çözülüyor. Bütün bunlar için,büyük gayret ve sabırlargösteriliyor.

Bilhassa Prehtisteoruque Devrinde eğer zaman ve mekan içinde çok büyük boşluklar mevcut olursa,yeni hamleler onları daraltacaklardır. O zaman sadece Sümer muammasıçözülecek değil. Her medeniyetin safhasında Ortadoğu'da yerli yerine konmuş olacaktır.

KORUK

Mahmut Selim GÜRSEL

60.sayıdan devam

- Koruk,Koruk. Diyerek sevinç gözyaşı dökmeye başladı. Sevinç dalgası geçince kardeşine oturanları tanıttı. Bu gençlerin hepsi ya Kırıkkale'de,ya Ankara'da,Ya İzmir'de ya da İstanbul'da okuyorlardı. Okulların kapanmasından sonra burada toplanıyorlar,birbirlerinden bilgiler ve diğer haberleri alıyorlardı. Hatta o zaman için Çorum'da çok güç bulunan gazetelerden bulup getirdiklerini de orada hep birlikte oturuyorlardı. Haşım'de bu gençlere moral veriyor,okumaları ve kendilerini geliştirmeleri için nasihatlerde bulunuyor,dağılmaya yakın da onlara çay ikram ediyordu.

Rıza etrafına bakınırken duvarda bulunan panoya gözü takıldı.

Odada toplananlar çaylarını içtikten sonra dağıldılar. Biraz sonra da Tongül eve döndüğünü kapının açılıp kapanmasından anladılar. Rıza kapıya koşunca annesi ile kapıda karşılaştılar. İki özlemli karşı karşıya gelince sarmaş dolaş birbirlerine sarıldılar. Hasret dinmişti. Konuştular,koklaştılar, bakıştılar.

Hepsi birlikte yataklarına yattılar. Bir mutluluk peş peşe gelmişti bu öksüzlerin evine. Rıza'ları gelmiş,Ali'nin bir oğlu doğmuştu. Ertesi gün Rıza anasını pişirdiği toygaaşını içti,tıraş oldu. Sezai'nin evinin bulunduğu Sel sokağına gitti. Sezai'nin tarif ettiği evin kapısını çaldı. Kör Dıdır'ın kahvesinin bitişiğindeki evi bulmak zor olmamıştı. Kapının üzerindeki tokmağı dikkatlice üç kere vurdu. Merdivenlerden Kalem gibi simsiyah kaşları,gür kirpikleri ile yüzü süsleyen kumrala yakın yağız bir yüz ve çildir çildir şaşkınlıkla bakan bir çift göz genç kızı âdeta büyülemişti. Sanki konuşmayı unutmuş fakat kalbiyle konuşan bir varlık olmuştu. Aynı şekilde genç subayında karşısında altın sarısı lepiska saçlı bir huri duruyordu. Donmuştu bu güzellik karşısında. Kalbi sanki yerinden fırlayacakmış gibi çarptığını hissediyor,adeta yüzünün kızarıklığının bütün Çorum tarafından görüldüğünü hissediyordu. İki genç birbirine bakınırken sokaktan uzun boylu topluca,üç numara sakal tıraşlı nuranî bir adam öksürmeye başladı ve sordu:

- Komutan ! Kime baktın ? Dedi. Bu ses iki genci adeta daldıkları rüya aleminden ayırdı. Kız koşarak merdivenleri tırmandı. Rıza dakekeleyerek cevap verdi:

- Ben İstanbul'dan geldim. Sezai'nin arkadaşıyım. Babasına bir mektup getirdim. Diye geveledi.Adamdan beklenmeyen bir bir hareketle genç subaya sarıldı. Gözlerinden dökülen göz yaşlarını saklamayarak subayı koklamaya ve:

-Oğlumun arkadaşısın ha ! Sezai nasıl ? Sıhhati iyi mi ? O niye Gelmedi diye hıçkırarak sorarken Rızayı da sürükleyerek yukarıya çıkardı. Duygulanan Rıza'da baba hasretinin ona verdiği eksikliği tekrar bu adamla tatmış oldu. Yukarı çıktılar. Adam:

- Hatun ! Bak kim gelmiş gel hele diye seslendi. Kapıdan bembeyaz giyinmiş ağırbaşlı bir bayan girdi. Sezai'nin babası hanımına hatun demişti. Kadın Rıza'ya bakması ile gözlerin dolması bir oldu. O da sanki karşısında oğlunu görmüştü.

Hoş beşken sonra Rıza koynunda bulunan mektubu Sezai'nin babasına verdi. Mektup bir solukta okundu. Yine sorular başlarken kapı açıldı. İçeriye kapıyı açan

Sezai'nin babası tabi oğlum. Sana zahmet olmazsa gönderecek eşya ve mektup veririm dedi. Rıza müsaade isteyerek evden ayrıldı. Yalnız bir görüntü gözlerinin önünden gitmiyordu. Adeta onunla beraber gelen bu hayalle başetmesini bilemiyordu.

Dört gün sonra Sezai'nin annesi Rıza'nın kapısını çaldı. Hayriye hatun kapıyı açan Tongül'e Rıza'yı sordu. Tongül'de çarşıda olduğunu söyledi. Tongül Hayriye hatunu içeriye buyuretti.

Hayriye hatun oğlunun arkadaşının annesini görmek için ve ertesi akşam ailece yemeğe davet etmek için rahatsız ettiğini söyledi. Tongül'de oğluna söyleyeceğini bildirdi. Kadın kadına biraz konuştular. Rıza'nın öksüz olduğunu,Hayriye hatunun oğlunun da Rıza'nın arkadaşı olduğunu anladılar. Bir müddet sonra Hayriye hatun bekleriz diye müsaade alarak kalktı. Kapıdan çıkarken Rıza ile karşılaştılar. Hayriye hatun aneliğin verdiği içgürü ile Rıza'ya:

- Evladım ! Oğlum'a bir şey mi oldu. O niye gelmedi ? Diye sordu. Rıza:

- Teyzeciğim hiç korkmayın. Biz subay olduğumuz için iki yıl da bir izin veriyorlar. O da gelecek sene gelir. Meraklanmayın diye teselli verdi. Hayriye hatun:

- Evladım ! Annen ve kardeşinle yarın yemeğe bekliyoruz buyurun diyerek tekrar yemek davetini tekrar etti. Ertesi gün Haşim,Rıza ve Tongül akşam ezanından önce Sezai'lerin evine gittiler. Yemek haremlik selamlık olarak yenildi. Sezai'nin ailesi de birkaç gün sonra yemeğe gelmeleri talep edildi.

Devam edecek

ÇORUMLU 2000

Aylık Kültür Sanat
Tarih ve Edebiyat
Dergisi
6. Cilti tamamladı
İlgilenenlere duyurulur !

http://www.corumlu.com

ÇORUM HAKKINDA HER ŞEY BURADA
BİZ DE BURADA BULUNALIM
DİYORSANIZ Bize e-maille
Ulaşın corumlu2000@yahoo.com

Üzeyir Lokman ÇAYCI

VAROLUŞ ÜÇGENİ

Ben ve onlar
Köşelerindeyiz
Varoluş üçgeninin...
En fakiri benim
Çırılçıplak...
Acıların üstlerine basarak
Girmişim aralarına.

Etrafıma toplanmışlar
Kelebekler...
Büyütmek için beni
Güllerime konarak...

O zamanlar
Derin derin nefes almışım
Geleceğin gözlerinden sızan
Gözyaşlarına bakarak.

Adımı "hasret" koymuşlar
Eflatun renkli düşünceleri
Sıyırarak özümden
Güle benzesin diye.

Küçük adımlarımı
Taşımışlar mutluluklarına
Bu yetmemiş
Bakışlarımla ıslanmışlar
Uzatarak dudaklarını
Yanaklarıma.

"Anam... babam..." dedirtmek için
Uykusuzluklarını eklemişler
Yüreklerine
Sevgiden köprüler kurarak...

Ben ve onlar
Köşelerindeyiz
Varoluş üçgeninin...
En fakiri benim
Çırılçıplak...
Acıların üstlerine basarak
Girmişim aralarına.

Paris 14.11.2003

DEĞİŞİM

Onların
Sararmış sarkıtlarını kırmadan
Dokunmadan uçlarındaki
Kin damlalarına
Ellerinle çeke çeke
Kurumuş duygularını
Bulaştırmadan başkalarına
Girebilirsen içlerine
O zaman sen değişeceksin.

Onların
Düşürmeden varlıklarını
Ayak altlarına
Bayır aşağı kaydırmadan
Özlerini
Dimdik tutarak bakışlarınla
Girebilirsen içlerine
O zaman sen değişeceksin.

Onların
Hırslarındaki
Karışıklıkları dağıtarak
Sererek önlerine
Utandırıcı kimliklerini
Geçmişlerinde gezinmeden
Ve belirsizliklerinde ezilmeden
Girebilirsen içlerine
O zaman sen değişeceksin.

Zamanın üstünde
Senin duyguların.
Hiç endişelenme
Belirsizse yarın.
Kirlenmiş manzaralar karşısında
« Kendilerini görsünler » diye
Silkele yansımalarını
Üzerlerine.
Onların
Girebilirsen içlerine
O zaman sen değişeceksin.

YAĞMUR SEVDALANMIŞ ORMANA;

Sevginin kıymetini sevenler bilir
Yeşilin kıymetini görenler bilir
Yağmur neden yağmaz? Bilenler bilir
Gülün kıymetini bülbüller bilir.

Yağmur toprağın anası
Yağarsa bol olur ağacın meyvası
Yağmur toprağın kara sevdası
Yağarsa bol olur yılın buğdayı arpası.

Yağmur sevdalanmış ormana
Kışın kar, yazın yağmur yağar ormana
Ağaçlar bayılıyor bu sevdaya.
Yağmur sevdalanmış ormana. 2003

İsmet ÇENESİZ

YÜREK YARASI;

Yıllar sarmadı yaramı
Yara bıçak değil, yürek yarası
Lokman Hekim bilmez devası
Yaramı sarmaya yar kendi gelsin.

Aşk kasanında kaynadı aşım
Ne başım ağrıdı nede dişim
Çünkü ben bir tek seni sevmişim
Sevginin kıymetini bilenler gelsin.

Kıymet bilmeyenle konuşma
Vefasıza yanaşma
Cahil ile tartışma
Vefanın kıymetini bilenler gelsin. 2003

SUSUZ ÇİÇEK GİBİSİN;

Usanmış, bıkmış gibisin
Sararmış solmuş gibisin
Susuz kalan çiçek gibisin
Dalında kurumuş güle dönmüşsün.

Gözlerin oturmuş çukuruna
Pek de düşkündün uçkuruna
Kükremeye uğraşıp dursan da
Tüyü dökülmüş kedi

YAPRAK;

Serseri kurşuna benziyor düşüncelerim
Bir orda, bir burda.
Bazen bir kadının koynunda
Bazen hû çekiyor kalbimde.

Burası asker ocağı zordur işin
Karşımda duruyor güzel gülüşün
El ne düşünürse düşünsün.
Sanki umurumda.

Gönlümde fırtınalar esiyor
Şimşekler çakıyor bazen beynimde
Bazen sığmıyorum kabıma
Bazen iki elim koynumda.

Bazen her yer yemyeşil
Bazen anız basmış tarlalar gibi
Bazen ağaçtaki sararmış yaprak gibi
Yere düşeceğim sanırım kendimi.

Hasretin çöreği mis kokulu
Mayası çok konmuş taştı döküldü
Kokusu yedi komşuda duyuldu
O kuku oydu, ciğerimi dibinden oydu.

Yaşar KILIÇ

TİYATRO

Dünya yaratıldı da sahnelerini açtı
Perdede iyi kötü;başrol çile,sevinçti
Her figüran rol alıp sonra karşıya geçti
Alkış,gülme,ağıtlar bu sahneden yükseldi

Reklam afiş panosu,kelleler satış yeri
Biletler kapış kapış,giriş çıkışlar seri
Cadı,yedi cüceler,prens sahneden geri
Kalkış ayakta,alkış bunlar kim ne değildi.

Güneş doğar,şafaklar yükselir tekrar batar
Murat sahte,ah vahlar,çığlık geceyi tutar
Seyirciler dalmış,arşın horozu öter
Ötüş; Zümrüt-ü Anka,Kaf Dağını kim bildi ?

Babil kuyularında baş aşağı cezalı
Hârut,Mârut asılı, İblis yerde gezeli,
İsrafil sur düdüğü çalacak kalktı eli
Belkıs,Süleyman,Zülkarneyn,Yecüc,Mecüc ne deldi ?

Senaryo; Habil,Kabil sürer kavga,kargaşa
İbrahim sivri sinek;Nemrut devam savaşa
Kapalı gişe oyun sürer,seyri temaşa
Bitiş YAŞAR zil çaldı,bu rüyayı kim sildi ? 13.05.2003

GEÇEN YILLAR

Akıp geçti yıllar bir sel idiler.
Açılar anlımda derin çizgiler.
Çekilen çileden imza gibiler.
Göz yaşım iz düşmüş silmeyeceğim !

Çöken omuzlarda yüklü yılların,
Ak saçlar şahidi bu masalların.
Belimde akisi kambur yolların.
Giderim bekleme,dönmeyeceğim !

Yelkovan dikeni gibi rüzgarda,
Savrulur hayretle tozlu yollarda,
Kırışık ellerim göğe kalkarda
Ya Rab ! YAŞARİYİ aldiyeceğim
16.06.2003

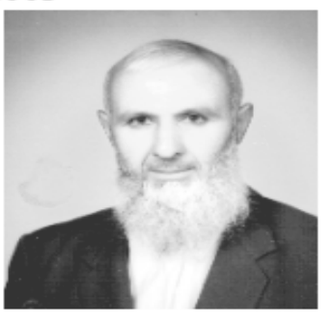

GECEYE !

Ufkunda akşamın,grupta güneş
Beklenilen dönmez,düşer bir ateş.
Dalar mazilere öyle çilekeş
Çaresiz çekilir,gider geceye.

Gönül kandilinde tükenin yağlar
Bir hayali diğer hayale bağlar
Ömür bir şelale bitime çağlar
Dili dönmez,kelimeye hecele.

Anılarla geçer kara bulutlar
Ay batar,rüzgarla uçar umutlar
Manasız maddeler bütün boyutlar
Çıkmaz sokak mıdır bu yol niceye

YAŞAR bu faniden bir sedâ verir
Boynu bükük,mahzun meçhule yürür
Çekilen ücraya sessizce ölür,
Yitiktir gayeler,gün neticeye. 29.05.2003

BİLİNMEZ VADE

Bilinmez vadeyi,dipsiz günlere
Sattım mazilere,verdim dünlere.
Ruhum Kaf Dağına,ne sürgünlere
Gitti yaren oldu Anka Kuşları.

Mihnetli dünyada,gün batımında.
Hayat denizinin son rıhtımında.
Ömür gemim kalkar tek rıhtımında
Bil ona kavuşmak,ey göz yaşları !

Bir yaprak düşecek,yıldız kayacak.
Sevenler bilecek ve anlayacak
Burkulmuş yürekle baka kalacak
Gördüm çekip gitmiş kervan başları.

Mahzun bakışlarla gel sesi bekler
Gizemli bir yere götürecekler,
YAŞARİ üstte,otlar altta böcekler
Ağlarlar halime mezar taşları.
Yaşar KILIÇ

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 37

Yıl: 4 Sayı: 37

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

Gürsel YAYINEVİ

Fiyatı KDV Dahil 1.500.000 Tl.

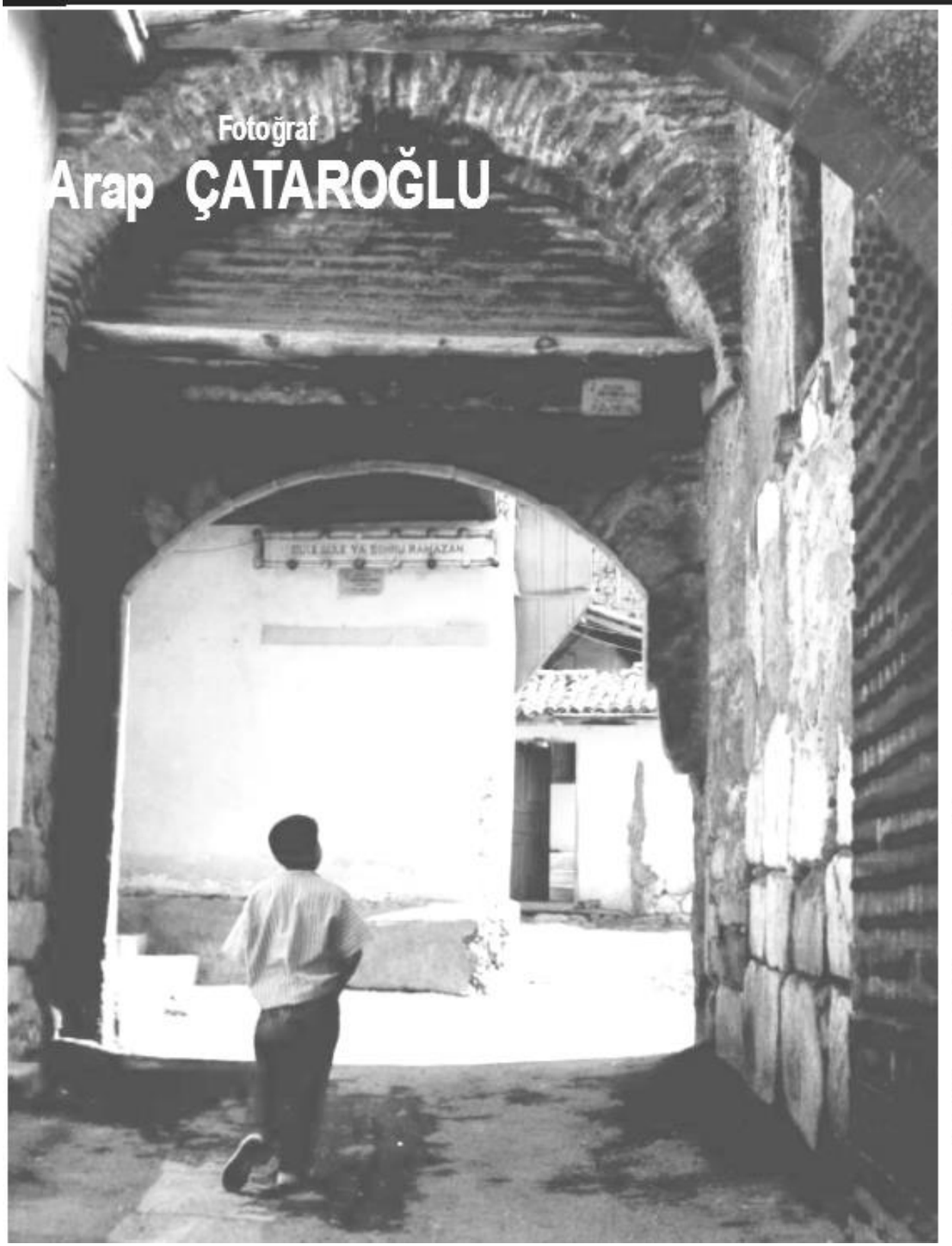

Fotoğraf
Arap ÇATAROĞLU

Biz Buradayız;Siz neredesiniz ?

http://corumlu2000.dergisi.info

ISSN 1301 - 9945

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR,TARİH,SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

Yıl :4 NİSAN 2002 Gürsel YAYINEVİ Sayı 37

SAHİBİ ve Mesul Md. Mahmut Selim GÜRSEL

YAZIŞMA corumlu2000@yahoo.com
SAYFA: http://www.corumlu2000/
Cep: 0-542-362 20 78

Dizgi ve Mijampaj Mahmut Selim GÜRSEL
İrtibat:

ADANA	Yalçın GÜRSEL	Tel : 0- 532-340 35 17
ANKARA	Abdullah ÖZÜYAĞLI	Tel : 0- 312 340 81 89
ANKARA	İsmet TEZEL	Tel : 0- 312 432 35 94
İSTANBUL	Suavi Hakan TORAMANLI	Tel : 0- 542 345 88 85
İZMİR	Yılmaz GÜRSEL	Tel : 0- 232 373 37 30

Bu Sayıda:

Bekir Baki AKSU ..... Su Hırsızları 34. s.
İ. Sait ALACA ..... Bilgisayar Dünyası 30. s.
Mesut Artar ..... Hititler 12. s.
Keşke Seni Tanımasaydım 35. s.
Selahattin AYDEMİR ..... Garcia'ya Mektup 29. s.
Gürsel BÖREKÇİ ..... Gezelim Görelim 10. s.
Fotokopi 33. s.
Hacı CELEBCİ ..... Horafira 26. s.
İsmet ÇENESİZ ..... Turizm 15. s.
Fikret ÇIPLAK ..... İslam Hukukunun Fıkhi Kaynakları 20. s.
Abdullah DURMUŞ ..... Terör ve Turizm 14. s.
Ali EMİROĞLU ..... Görünürde Üç yol Var 13. s.
Ethm ERKOÇ ..... Kudüs'te Türkİzleri 23. s.
Arif ERSOY ..... 2001'den 2002'ye 17. s.
Mahmut Selim GÜRSEL ..... Haftalar 3. s.
Koyun Baba 4. s.
İlimiz İçin Düşünülebilecet Turizm Çeşitleri
Din ve Bizler 21. s.
Filistin 24. s.
Erdal ODABAŞ ..... Kültür Emperyalizmin İp Uçları 6. s.
Bulmaca 25. s.
T. Ahmet ÖZKAN ..... Mani-Kadınlar Siz-Yağmur ve -Senden Geç.-Rüya Ba.-Adam Gibi Çık Karşıma 36. s.
Rıfat PATIR ..... Doktorunuz Yanıtlıyor 32. s.
Salim SAVCI ..... Ülkemizin Aldığı Rüzgarlar- Kara sözcüğünden hareket Ederek ,16. s.
Raşit YÜCEL ..... Okumak 19 .S.
Zekai İŞLER ..... Çorum'dan İsmet Özel Geçti 22. s.

Dizin Soyadına göre düzenlenmiştir.

NOT : Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüş ve yorumlar yazarına aittir. Yazılar, yazarından görüş alınmadan kullanılamaz.

Bu sayıya yazı ve reklam vererek katkıda bulunanlara Gürsel YAYINEVİ teşekkür eder.

Fiyatı: 1.500.000 Tl. Çorum İçin Yıllık 18.000.000 Tl. İl Dışı Yıllık 30.000.000 Tl. dir.

MERHABA OFSET 0-364-225 5 645

HAFTALAR

Mahmut Selim GÜRSEL

TURİZM HAFTASI

Türkiye'de ve ilimizde her yıl Nisan ayı içerisinde "Turizm Haftası" adı altında bir etkinlik yapılır. Resmi kurumlardan ve turizm ile meşgul olan kuruluşlardan onlarca kişi toplanırlar,bu toplantılarda bir konuşmacı çıkarak"fabrikasız sanayi" diyerek konuşur,bilançolar sunar,faaliyet planlarını okur,yapılan (!) faaliyetleri ballandırarak anlatır,anlatır. Onlarca kişi de dinler,hiçbir şey anlamaz. Otel idarecileri zoraki bu toplantılara gelir,turizm faaliyeti veren acenteler (!) neler yapılıyor diyerek dinlerler,otobüs işletmecileri yine bu sene kaç para istenecek diyerek sıkıntı içinde bekleşir dururlar. En nihayet o yıl kutlanacak olan programın hazırlanması için gerekli müdürlüğe yetki ve görev verilir,o görev yapılır mı,yapılmaz mı,yoksa yapıldı olarakmı algılanır onu artık sizler düşünün.

Bence bu gibi etkinliklerin artıkmodası geçmiş ve rafa kaldırılması gereken etkinlikler içinde görülmelidir. Bütün haftalar demode olmuştur. Turizm bir hafta ile tanıtılmaz, Kütüphane haftası birkaç günlük gösteri ile geçiştirilmez,Orman Haftası sadece bir hafta göstermelik ağaç dikme ile kutlanmaz,Müzeler Haftası bir hafta için yeterli olamaz vb. haftalar. O kadar çoktur ki;saymakla bitiremezsiniz. Bu haftalar bazen de iç içe girerler. Aynı hafta içinde bir iki haftanın etkinliği de yapılır. Ayrıca birde anma günlerimiz vardır,"Anneler Günü","Babalar Günü","Öğretmenler Günü","Yaşlılar Günü","Şehitler Günü" vb. birde bunlar yetmez gibi bazı birliklerin bayramları vardır:"Tıp Bayramı",Basın Bayramı","Kabotaj Bayramı" gibi. Nedir bunlar Allah'ınızı severseniz. Devletin çalışanlarının hiç işleri yokta bu bayramları,bu haftaları ve bu günleri takip edecek,gereken konuşmaları hazırlayacak,merasimlerine katılacak.

İşte bizim için bunların artık rafa kalkması gerektiğinin günüdür demem boşuna değildir. Boşu boşuna zaman kaybetmek,boşa kürek çekmek diye düşünmekteyim. Bu haftalar,günler,bayramlar artık bu çağa az gelmektedir. Neden mi ? Nedeni artık bu bayramlar bize günübirlik hayatımıza katılmış,yaşamımızın bir parçası olmuş durumdadır. Artık bilgi çağı dediğimiz çağındailerisine giden dünya başka işlerle uğraşırken,bizlerin bu çağa ayak uydurmamızın gerektiğini düşünüyorum.

Bu kutlamalar için toplanmamız gerekiyorsa daha faydalı işleri toplanarak yapalım. Bence kaç kişi bilgisayar kullanmayı biliyor ? Kaç kişi Internet'te gezinmeyi biliyor ? Kaç kişi ilini tanıyor,kaç kişi kaç lehçemiz var biliyor ?Bubilinmeyenleri tespit edelim ve bunları hep birlikte öğrenelim. Bence bu haftalar sadece ilköğretim birinci,ikinci ve üçüncü sınıflarda işlenmeli,yeni öğrenme çağında bulunan genç dimağlara aktarılmalıdır. Yoksa 60'ını geçmiş,emekliliğe merdiven dayamış beyinler zaten bu gibi haftaları ömrü boyu yaşamış,yada mecbur kalarak yaşatmışlardır.

KÜTÜPHANE HAFTASI

Bu sayımızda geçen günler içinde kütüphane haftasını da kutladık. Kültür Bakanlığı tarafından bastırılmış bir afişte üzülerek şu satırları gördüm :"OKUMA YILI" bu yıl yani 2002 yılı OKO MA daha doğrusu hiçbir şeyi okuma yılı olaraklanse edilmiş. Evet bu okuma kelimesinin bizleri ne kadar şuur altımızdan yaraladığını bilerek mi yaptığımız zannına kapılmaya iyice başladım. İlkokulu bizim okuduğumuz yıllarda okuma kitabımız vardı (alfabe) şuur altımızda ta o zamanda yani harfleri sökerken bizi okumaya zıt bir emirle aşıladılar OKUMA. Bu kelimelerle büyüdük,yetiştik. Konuştuk,dedikodu yaptık,başkalarının yazdıklarını eleştirdik laflarla. O kadar ki;lafla peynir gemisini yürüttük. Halende yürütüyoruz.

İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü salonunda davet ettikleri arkadaşları bir öğrenci grubu karşısına hazırlıksız,konusuz olarak çıkarttılar. Serde yazarlı var ya hemen iki dakika içinde gündemi oluşturduk,konuşmayı idare eden arkadaşı seçiverdik ve öğrencilerin karşısına çıkıverdik. Genç beyinlere önce kendimizi övdük,tanıttık. Okuma hakkında bir şeyler geveledik. Dinleyenlerin arasında kütüphaneyi gezmeye gelen bir ilköğretim de vardı. Bu çocuklar bilgiye biraz daha susamış olduklarından öğrenmek istedikleri soruları ve okumaya nasıl alıştıklarını anlatan cümleler sarf ettiler. Başlarında bulunan öğretmen her ne hikmetsi konuşmaların yarısında çocukları aldı götürdü. Öbür grup ise o kadar sessiz ve tepkisiz di ki ! Ben onları bir ara hiçbir bilgiden yoksun,hiçbir yeni öğretiye duyarsız robotlar gibi gördüm. Konuşulanlara hiçbir tepki vermiyorlardı. Hemen hepimiz konuşmamızın sonunda sorunuz var mı ? Diye sorduk cevap alamadık. En sonunda birisi cesaretlenerek bizler everdiğimiz bilgi hakkında teşekkür etti.

Evet. Bizleri davet edenler mutlu,ben ise içimden tepkili idim. Ne yazar. Bu senede ön sözde söylediğim gibi koca koca adamlar,bir Kütüphane Haftasını kutladılar.

Biz yinede bu sayımızı bir haftanın tanıtımına ayıralım dedik,yazılarımızı ve birikimlerimizi bu haftaya yönlendirdik. Olur ya belki bir bilmeyeniniz vardır. Eksiklerimizi tam görmenizi dilerken, 37.sayımızla da dördüncü cilde başladığımızı ve yayınevimizin "Sarı Çiğdem Şiir Defteri" dergimize sayfa katkısı olan kişi ve kuruluşlara buradan da teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

صحیفه ۹

دیوب طوتدی یوزین روی سمایه — الین قالدیردی باشلادی دعایه

هنوز الین یوزینه سورمه دن اول — کراز بتدی یشردی اولدی مبذول

دیدیلر بارک الله بو ولیدر — یوزنده جدی نوری منجلیدر

بو شعری قیلدیلر اولدمده انشاد — او سادات کرامی ایتدیلر یاد

مدحیه قیون بابا قدس سره الاعلی

حقین لوم ایتمیک جاناکه سبط مصطفادر بو — دخی هم نسل کرارست علی المرتضادر بو

بو ذاتی طعن و تشنیع ایلمک جدا خطادر هم — که زیرا تحفه شاه شهید کربلادر بو

بوکا دخل تعرض ایلیمی دیللر دوشر البت — بونی بیکانه می ظن ایتدیکز آل عبادر بو

طوتوب دامانینی یوزلر سوروبن ایدلم قوللق — بزی ارشاد ایچون حقدن کلوبدر رهنمادر بو

ارنلر شاهیدر جاناکه تعظیم ایلمک واجب — بو بر قطب الزماندر هم حقیقت پیشوادر بو

یولنده جانمز قربان ایدوب جدا مرید اولمق — بز مجنون بختیارلقدر دیسک خوش هم روادر بو

ایاغی طوزینی سورمه چکن کوزلر اولور رخشان — نه ظن ایتدیک بهی غافل مجرب توتیادر بو

کوزی چیقسین بوکا حرکیم باقرسه کم نظرله آه — دریغا بیلمدیک قدرین مکر قیون بابادر بو

Karşı Sayfamızda : Ş=þ , ğ=ð̃ ,ı=ý olarak çıkmıştır. Özür dileriz M.S.G.

MENAKIB-I KOYUN BABA Abdulkadir b. Ahmet

Mahmut Selim GÜRSEL

36. Sayıdan Devam

Deyip tuttu yüzün ruy-u(1)semaya
Elin kaldırdı başladı duaya

Henüz elin yüzüne sürmeden ol
Kiraz bitti yeşerdi oldu mebzul (2)

Dediler barekellah bu velidir
Yüzünde ceddi nuru müncelidir (3)

Bu şiiri kıldılar ol demde inşad
O Sadat-i Kiram-ı ettiler yad

Methiye i Koyun Baba (K.S.)

Sakın levm etmeyin cana ki sıbt-ı(4)Mustafadır bu
Dahi hem nesl-i kadarest-i Aliy-yül Murtaza'dır bu

Bu zatı tanı teşni(5) eylemek cidden hatadır hem
Ki zira tuhfe-i (6) Şâh-ı Şehid-i Kerbela'dır bu

Buna dahil taarruz iden diller düşer elbet
Bunu bigane mi zannettiniz Al-i Aba dır bu

Tutup damanını (7)yüzler sürüben edelim kulluk
Bizi irşad için Haktan gelüb dür rehnevarddır (8)bu

Erenler şahıdır cana ki tazim eylemek vacib
Bu bir Kutb-uz-zamandır hem hakikat pişvedır (9) bu

Yolunda canımız kurban edip cida (10) mürid olmak
Bizimçün bahtiyarlıkdır desek hoş hem revadır bu

Ayağı tozunu sürme çeken gözler olur rahşan
Ne zan ittin behey gafil mücerreb tutiya (11) dır bu

Gözü çıksın bunaher kim bakarsa kem nazarla ah
Deryağa bilmedik kadrin meğer Koyun Baba'dır bu

1 Tunç 2 Yorgun 3 Parlayan 4 Torun 5 Ayıplama 6 Armağan,hediye
7 Elbise eteği 8 Yol tutan,yola çıkan 9 Sanatkar 10 Boyun 11 Sürme

KÜLTÜR EMPERYALİZMİN İP UÇLARI

Erdal ODABAŞ

Coğrafi sınırlarımız içinde Ay Yıldızlı Bayrağımız dalgalanıyor. Kültür denince Vahşi Batının Yurdumuzdaki kültür emperyalizmi aklıma geliyor. Kanım donuyor.

18 Mart 1915 Çanakkale Zaferimizin ardından İngiltere sömürgeler bakanı Lord Glatiston;yenilginin hesabını vermek üzere Avam Kamarasında kürsüye çıkar. Elindeki Kur'an-ı Kerim'i havaya kaldırarak .Bu Müslümanların kitabı Kur'an dır." Der ve devam eder:"Boğazın sularında yenilgiye uğramamızın nedeni bu kitaptır. Kur'an-ı Türklerin elinden almadıkça ve yahut onları bu kitaptan uzaklaştırmadıkça,onlara hakiki hakim olamayız" Diyerek kürsüden iner.

Bence Kur'an burada Türk'ün milli ve manevi değerlerini temsil eder. O zaman Avam Kamarasında hedef gösterilen de;bizi bizyapan mukaddes değerlerimizdir.

Evet ! Bu gün ülkemizde İngiliz Bayrağı dalgalanmıyor.

Yalnız !!! Televizyon ve sinemalarımızda Amerikan filmleri diz boyu ise... Sokak ve caddelerimizdeki tabelalar batı kökenli isimlerle dolu ise... Buna karşılık kütüphanelerimiz mezarlıklar kadar ilgi görmüyorsa... Bazı gazeteler, gazetecilikten başka her işi yapıyorsa.. Fikir gazeteciliği pirim yapmıyorsa..Yazarlarımız fikirlerini yazdıkları için hapse giriyorsa...İnançları gereği örtündükleri için ilim ve irfan yuvalarına bazı genç kızlarımız alınmıyorsa... Beyin göçü bütün hızı ile devam ediyorsa...Kendisini aydın olarak niteleyen insanlarımız halktan kopuk yaşıyor ve fildişi kulelerinden aşağı inmiyorsa...Milli ve manevi değerlerimiz horlanmak ve tarihimize küfretmek aydın ılmak sayılıyorsa... Kitaplar satılmıyor,dergiler ve gazeteler okunmuyorsa... ihtiyaç sıralaması yapılırken okuma ihtiyacı 222. (iki yüz yirmi ikinci) sırada gösteriliyorsa.

Ey Hamiyeti Millet olanlar ! Neredesiniz ? Devlet adamları,politikacılar, gazeteciler,öğretmenler ! Neredesiniz ? Cevap verin.

Hani nerede adetlerimiz,törelerimiz ? Nerede milli ve manevi değerlerimiz ? Biz kimiz ? Nereden geldik,nereye gidiyoruz ?

Hâlâ şapkamızı önümüze koyup kanayan yaralarımıza merhem vurmanın çarelerini düşünmeyecekmiyiz ?

Son olarak şunu demek istiyorum. Vatanları işgal edilen milletler er yada geç bağımsızlıklarına kavuşur. Yurtlarını işgalcilerden temizlerler. Fakat kafaları işgal edilenler bunun farkına bile varamazlar.

Bu yazımda batı düşmanlığı anlamının çıkartılmasını istemem. Zira batının iki yüzü vardır: Biri demokrat,hak ve hürriyetlere saygılı kendisini insanlığın mutluluğuna adamış yüzü. Diğeri de:Fuhuş,alkol ve uyuşturucu ile şekillenmiş sefih yüzü.

Biz batının teknik ve teknolojiye açık birinci yüzünü değil,batının çöpe atmaya çalıştığı sefih ve sefil yüzünü taklit ediyoruz gibi geliyor bana. Biliyorum;eleştirdiğim yön de budur. Bunu da kendime bir vazife edindim. Haksız mıyım ?

İLİMİZ İÇİN DÜŞÜNÜLEBİLECEK TURİZM ÇEŞİTLERİ

Mahmut Selim GÜRSEL

İlimizde bilinen turizm çeşitlerine yeni katkılar ve öneriler getirmeyi düşünerek bu satırları yazmayı düşündüm. Bu satırlarım yine bir tesadüf eseri Turizm Haftasının kutlandığı bir aya gelmesi de ayrı bir kıvancıda taşımaktadır.

Aşağıda okuyacağınız önerilerin hemen hepsi bilinmektedir. Bu bilinmeye karşın,her ne hikmetse;ne uygulamaları yapılmış,nede bir müteşebbis tarafından gün ışığına çıkartılmıştır. Bence bu çalışmaları yapacak genç ve atılımı seven firma veya şahısların ilimizde bulunduğu ve ellerinden tutulduğu zaman bu girişimlerde bulunacaklarına inanmaktayım.

İLİMİZDE AVLANABİLECEK AV HAYVANLARI

İlimizde;av olarak yaban domuzu, tilki,tavşan gibi avların yanı sıra keklik ördek ve yeni yapılmakta olan barajda hususi yetiştirilecek Turna,Levrek ve Yayın gibi değerli tatlı su balıklarını üretilerek av yapımı için girişimlerde bulunabiliriz.

Av Turizmi Nedir ?

Ülkemizin bitki örtüşü,yabani hayat ve coğrafi yapısı bakımından av turizminin gelişmesine elverişli konumdadır.

Türkiye'de av turizmine açılacak avlakların o bölgede bulunan yaban hayvanları ve o bölgenin av hayvanı o hayvanları ve o bölgenin av hayvanı potansiyeli dikkate alınarak, Orman Bakanlığına bağlı Milli Parklar, Av ve Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü tarafından tespit ve ilan edilmektedir.

Bilindiği gibi bu avlaklarda yabancı turist avcılar, Orman Bakanlığınca "A Grubu Seyahat Acentalarına" verilen "Av Turizmi İzin Belgesi" ile avlanabilmektedirler.

Bu acentalar aracılığıyla avlanmaya gelen yabancı turist avcılar, 6136 Sayılı Kanunu gereği yürürlükte olan yönetmenlik gereği;av tüfeği ve aksamını beraberlerinde getirebilmektedirler. Av İzin Belgelerinde bu avcı turistlerin; av partisine katılacak avcının adı soyadı, uyruğu, ülkemize giriş ve çıkış yapacakları gümrük kapıları ve tarihleri, avlanacakları yer, avlanma tarihleri ve avlayabilecekleri av hayvanı türleri ve sayıları belirtilmektedir.

Türkiye'de avlanılmasına izin verilen yaban hayvanları türlerine ve avlanma sürelerine göre yıldan yıla değişmektedir. Bu değişiklikler her yıl düzenlenen Merkez Av Komisyonu Kararları ile belirlenir. Av turizmi başlığı altında yerli ve yabancı avcıların kullanımına bedeli karşılığı sunulmuştur. Bunların dışında kalan avların, yabancı avcılara avlatılması sadece özel avlaklarda mümkündür. Yabancı avcılar özel avlakların haricinde, bu kanun gereği belirlenmiş hayvanlarından başka av hayvanlarını avlayamazlar.

KIŞ TURİZMİ

İlimizde de bu tesislere benzer tesislerin yapılması imkanları araştırılmasına rağmen halen bir atılım yapılmamıştır. Çatak Tabii Parkı civarında kayak pisti olabilecek alanların

tespiti yapılmıştı. Bu alanı özel şirketlerin işletmelerine müsaade edilmesi gereklidir.

Türkiye'miz yaz-kış üzerinde kar eksik olmayan oldukça yüksek dağlarıyla ve bu dağlarda kurulan kayak tesisleriyle önemli bir kış turizmi merkezidir.

Bu özelliği maalesef sadece kış ayları düşünülmüştür. Aslında bu tesislerin suni kar pistleri ile yapılandırılarak yaz boyu da kayak turizmine açılabilir.

Yakın illerde bu gibi uygulamaların yapıldığını, yanılmıyorsam Kastamonu bu uygulamaların nasıl yapıldığını diğer illerde kurulacak irtibatla teknik ve bilgi desteği verileceğini geçenlerde televizyonda bilgi verilmişti. Bu konu ile ilgilenen girişimcilerin bu konuyu araştırırlarsa bulmaları mümkündür.

İNANÇ TURİZMİ

İlimizde diğer dinlerle ilgili ayakta kalan bir kilisemiz mevcut olup,bugün Vakıflar Müdürlüğünce zannedersem kiraya verilmektedir ve burası depo olarak kullanılmaktadır. İnanç turizmi olarak ilimizin "HIDIRLIK" mevkii iç turizme ve Müslüman turistlere empoze edilerek turizm ivmesi kazandırılmalıdır.

Ayrıca merkez ilçe ve illerde bulunan yerler de tanıtılabilir. Selçuklu dönemi olan Elvan Camii buna örnek gösterebilirim. Yaklaşık yazının icadı 11,000 yıldır bu dünyanın üzerinde yerleşim yerlerini kurar insanlar çeşitli görüş ve düşüncelerle karşı karşıya kalmış ve semavi dinler kadar kendi düşüncesine uygun dinlere sarıldı.

İnsanlar ilk çağ medeniyetlerinin pek çoğunu Anadolu'da geliştirdiler. Bu medeniyetlerine uygun olarak da semavi dinlerin tamamı bu topraklara yakın yerlerde gelişti, gerek Musevili,gerek Hıristiyanlığın ilk dönemlerinde ülkemiz büyük bir din birikimine kaynaklık etmiş olarak görmek yanlış sayılmaz.

Bu yüzden Ülkemizde bu semavi dinlerin tapınakları mevcuttur. Bu günlerde Kültür Bakanlığının ve Turizm Bakanlığının

çok dikkat etmesi gereken bir konu konuşulmakta "AYASOFYA" burasının bir kilise olduğu malumdur. Burada bu gün ibadet edilmemektedir. Burası müze niteliğinde kalan bir yapıdır. Ayrıca buranın KİLİSEYE çevrilmesi için Avrupalıların,Amerikalıların ve bilhassa bizim ülkemizin topraklarında bulunan kimselerin de bu girişime çanak tuttukları görülmektedir. Geçen sayılarımızda yayınladığımız dergimde

bahsettiğim gibi biz Türkler bütün dinlere dünyada bulunduğumuz müddetçe ve boyunduruğumuzda bulunanlar ve feth ettiğimiz yerler de dahil müsamahamız sayesinde bu dinler yaşamalarına devam etmişlerdir. Biz yine bu müsamahanın arkasında bulunmaktayız. Fakat;bizi idare edenlerin isimleri Ahmet,Mehmet,Mahmut olan Hıristiyan veya Yahudi kimselerin bizleri aldattıklarının farkına varalım. Bu kimselerde daha dürüst olsunlar. Dinlerine inançlarına saygımız sonsuz,lütfen kendi isimlerini alsınlar da bizde fikirlerine katılmamız kolay olsun veya karşı koyalım.

Milletimizin İslâm'i inanış ve yaşayışı paralelinde derin saygı ve hoşgörü içerisinde bu dinlere ait ibadet haneler günümüze kadar ulaşmış bulunmuştur. Bu eserler Türkiye'yi diğer ülkelerden daha avantajlı duruma getirmektedir. Bu yüzden,sap ile samanı karıştırmadan inanç turizmini yapalım. Yaparken de diğer dinlere taviz vermeyerek dikkatli olmamız gerekmektedir.

SAĞLIK TURİZMİ

Çorum'da kaplıca ve termal tesisler kısıtlı gibi olsa da Mecitözü ilçemizde bulunan ve bence daha sağlıklı daha şifalı olan "Çorum Beke" kaplıcası gerektiği kadar tanınmamış ve tanıtılamamış olmakla beraber Mecitözü Belediyesinin yeterli bütçesi ile yürütülmeye çalışılmaktadır. Buranın suyunun tabii olarak çıkması yani,çıkınca soğuk su ile karıştırılmaması,sıcak su katılmaması gibi sonradan işlemler görmemesi bakımından oldukça kıymetli bir kaplıcadır.

İkinci bir kaplıcamız da "Hamamlıçay " kaplıcasıdır. Bir müteşebbisin kendi çabaları sayesinde büyütülmeye,geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu yeri pek çok Çorumlu halen bilmemektedir. Bir hafta sonu burada yapılacak bir piknik ile hem kaplıcaya girme zevkini hem de piknik yapma zevkini elde edebiliriz. Bu kaplıcamız da "Çatak Tabiat Parkı" yolu üzerinde bulunmaktadır.

İlimiz önemli bir jeotermal kuşak üzerinde yer almaktadır. Türkiye ise, termal kaynak zenginliği ve potansiyeli açısından dünyada ilk yedi ülke arasına girmektedir. Sıcaklıkları 15°C - 110°C arasında debileri ise 2 - 500 l./ sn arasında değişebilen 1000'nin üzerinde kaynak bulunmaktadır. Bu kaynaklardan 200'ün üzerinde termal merkez oluşturulmuştur.

YAYLA TURİZMİ

Ülkemize has bir iklime sahip olan Çorum'un yaşama kültürü içindeki yayla yaşantısı ne yazık ki bu günlerde kalmamıştır. Yaşlılarımızdan halen dillerde dolaşan yaylakların yerleri bu gün farklı yaşama alanları olarak açılış veya bu yaylalar terkedilmiş doğanın ellerine terk edilmişler,bu terk edilmelerden dolayı yaylaların en büyük özelliklerinden birisi olan otlaklar ve meralar birer birer kaybolmuş ve vahşileşmiş durumdadır.

Bu gün ilimizin ve Türkiye'nin yaylaları;tüm dünyanın giderek daha fazla birbirine benzemeye başladığı için ,geçmişimizdeki bu tadı bizler ve dünya halkları yaşandıkça fark etmeye başlamışlardır. Günümüz modern yaşamına göre tabii hayat ve eg zotik, tabiata yaklaştıkça değerlenmeye başlamış;tabiatı tanıdıkça atalarımızın yayla kültürünün ne damak olduğunu yavaş yavaş anlamaya çalışmaktayız. Bir yaşama biçimi olarak yayla yaşamını tanımamız ve oraları yeniden hem kendimiz için hem de ilimize ve ülkemize gelecek yabancılara yayla kültürünü tanıtmamız lazım diyorum. Bizler bu kültürel yaşayışımızı tekrar canlandırırken vatandaşlarımıza yeni bir iş kapısı açmış olacağımızı da düşünmemiz gerekmektedir.

Devamı Gelecek Sayıda

GEZELiM GÖRELiM Mahmut Selim GÜRSEL

Alacahöyük (Arinna) Ören Yeri

Alacahöyük, Çorum'a 45 km uzaklıkta , Alaca ilçesine 17 km uzaklığında bulunmaktadır. Boğazköy'e 34, Ankara'ya ise 210 km. uzaklıktaki bulunan Alacahöyük köyünün yerleşim alanı içerisinde bulunmaktadır. Bu höyük; bilim alemine ilk kez 1835 yılında W.C. HAMİLTON tarafından tanıtıldı. Bu yıllardan itibaren höyük Orta Anadolu'yu ziyaret eden bilginlerin uğrak yeri olmuştur. 1861 yılında ise G. PERROT Anadolu'yu gezerken;Alacahöyük'e uğramış ve kapının sağ ve solundaki dört köşe kulenin planı ile ortostadların birini açığa çıkartmıştır. Perrot bu çalışmadan sonra bu kabartmaların Hitit dönemine ait olduğunu da ilk olarak ileri süren kişi olmuştur.

Anadolu'nun tarihi coğrafyasında emeği büyük olan W.RAMSEY'de WİLSON ile birlikte 1881 yılında höyüğü inceleyerek birkaç yeni kabartmayı daha önce bilinenlere eklemişlerdir. 1893 yılında ise E. CHANTRE Anadolu'ya geldiğinde ilk olarak höyüğe gelmiş ve ode sfenkslerin arasındaki dört köşe dehlizi ve onun gerisindeki ikinci kapıyı ve kapının sövelerini ortaya çıkartmıştır. Kabartmaların mülajını alan Chantre, kabartmaların konularına bakarak, perrot gibi burasının bir saraydan ziyade mabet kapısı olabileceğini ortaya atmıştır. Sfenksli kapının

Alaca Höyük Şenliği 1989

güneyindeki aslanları da inceleyen Chantre birinin üzerindekinin Frig yazısı olduğunu Ramsey'in yazısından sonra kuvvetlendirilmiştir.

Daha sonra 1906 yılından beri Boğazköy'de çalışan H.WİNCKLER, Makridi Bey ve İstanbul Arkeoloji Müzesi Müdürü Halil Ethem Bey'in teklifi üzerine Höyük'te araştırma yapmaya karar verirler.1907 yılında Makridi Bey Sfenksli kapıda yaklaşık 15 gün süren bir çalışma yapmış, bu çalışma sonucunda kapı önünde birkaç yeni ortostad daha bulmuştur. Höyük üzerinde de birkaç yerde sondaj çalışması yaptıktan sonra, höyüğün kuzey eteğindeki poterni göstererek Boğazköy'deki poternle karşılaştırmıştır.

Höyük'te gerçek anlamda ilk sistemli kazılar, Cumhuriyet döneminde Atatürk'ün milli kazılar dönemini başlatması üzerine 1935 yılında Türk Tarih Kurumu adına Hamit Zübeyr KOŞAY, Remzi Oğuz ARIK ve Mahmut AKOK tarafından gerçekleştirilmiş olup, 1983 yılına kadar sürdürülmüştür. Bu tarihten itibaren ara verilen kazılarak 1997 yılında Prof. Dr.Aykut ÇINAROĞLU tarafın-

Dan tekrar başlanılmıştır.

Yapılan araştırmalar ve kazılar sonucunda Alacahöyük'ün Kalkolitik çağdan günümüze kadar kesintisiz olarak iskana sahne olan höyükte 4 kültür katı tesbit edilmiştir. Kalkolitik, Eski Tunç, Hitit ve Frig dönemlerini kapsayan bu katlar kendi aralarında 15 ayrı mimari tabakaya ayrılmaktadır. Buna göre:

Kalkolitik Çağ : M.Ö. 4000-3000 Ana toprak üzerine 15-9 tabaka

Eski Tunç Çağı : M.Ö. 3000-2000 8-5, tabaka

Hitit Çağı : M.Ö. 1800-1200 4-2, tabaka

Frig Çağı : M.Ö. 750'den itibaren 1. tabaka'da yer almaktadır.

Höyük'te Kalkolitik dönemde gerçekleştirilen ilk iskan kuzey kısımları tepeciklerle korunan ve su seviyesinden yüksek bir konumda güneye bakan bir alan seçilerek gerçekleştirilmiş olup, bu yerleşme küçük bir köy durumundan ileriye gidememiştir. Bu dönemde mimari taş temel ve onun Üzeri kerpiçle örülen duvardan oluşmakta olup, çatı saz ve kamışla örtülerek, üzeri düz dam toprakla sıkıştırılmıştır.

Kalkolitik dönemi takip eden ve 4 yapı katı ile temsil edilen Eski Tunç çağı Alacahöyük'te 13 Kral mezarı ile önem kazanmıştır. 5. ve 7. kat'a ait olduğu ileri sürülen mezarlar şehrin içine özel bir alan ayrılarak yapılmış olup, biçimleri bakımından Anadolu'da ve hatta Ön Asya'da bulunan en eşsiz mezar örneklerindendir. Kazılarda çıkan bu mezarlar yetişkin erkek ve kadınlara aittir. Mezarlara çocuk ve bebek gömülmemiştir. Ayrıca bu mezarlarda tek kişi yani birden fazla gömüye rastlanılmamıştır. Orta Anadolu'da bulunan öteki diğer bulunan mezar tiplerinin aksine Alacahöyük'te hem mezarların hem de ölülerin gömülme şekli ve istikametinde bir birlik vardır. Ölü hediyeleri Eski Tunç Çağında Ege ve Ön Asya'da bilinenlerin en zengini ve

çeşitlisidir. Bugüne kadar benzerlerine diğer kültür bölgelerinde rastlanmayan güneş kursları, geyik ve boğa heykelleri her türlü süs eşyaları, kama, kılıç, balta gibi savaş aletleri, pişmiş toprak, taş, altın, gümüş, tunç , bakır ve elektrondan yapılmış olarak ele geçmiştir. Eski Tunç Çağındaki Alacahöyük mimari sistemi Anadolu'nun

Devam Edecek

HİTİTLER

Mesut ARTAR

Hititler'in Anadolu'ya göç tarihleri kesin olarak bilinmemektedir. MÖ 2000 yıllarında Hint-Avrupa kavimlerinin doğuda Kafkasya üzerinden Anadolu'ya girdikleri en kabul gören tezlerdendir. Tezlerden bir diğeri Çanakkale Boğazı'ndan, bir başkası ise, Karadeniz'den geldikleri varsayımıdır. Yeni gelenler yerli Anadolu Hatti Beylikleri'ni egemenlikleri altına almışlar, kısmen politik ve askeri, bir dereceye kadar da ekonomik gücü ellerinde tutmuşlardır.

MÖ II .bin başlarında, Yukarı Mezopotamya'daki Assur şehrinin zengin tüccarlarının Anadolu ile yoğun bir ticari ilişkiye girmiş olduklarını görüyoruz Orta Anadolu'nun geniş toprakları üzerinde kurulan küçük krallık veya beylikler, "Karum" adı verilen pazar yerleri ile son derece canlı birer ticaret merkezleriydiler. Assurlu tüccarlarla birlikte gelişen bir başka ve çok önemli olgu ise, MÖ II. bin de Anadolu'da bilinmeyen fakat Mezopotamya'da MÖ 3000 yılından beri kullanılan çivi yazısının Anadolu'ya gelişidir. Böylece Anadolu tarihi çağlara girmektedir. Kilden yapılmış tabletler üzerine yazılan mektuplardan, Assurlu tüccarların Anadolu'ya kumaş, koku ve kalay madeni getirerek yerli krallara ve halka sattıklarını, karşılığında altın, gümüş ve bazı tunç malzeme aldıklarını öğreniyoruz.

Koloni Çağı'nı izleyen Eski Hitit (M.Ö. 18.yy.) ve Büyük Hitit Krallığı dönemleri sonunda, takriben 1200 yıllarında batıdan gelen ve Deniz Kavimleri diye adlandırılan toplulukların istilası ile Hitit İmparatorluğu son bulmuş ve Hititler yaşamlarına şehir beylikleri halinde devam etmişlerdir.

Başkentleri:Hattuşa Anadolu'da ilk kez organize devlet kuran Hititleri'in başkenti olan Boğazköy (Hattuşa), dağlık-engebeli bir arazi kurulmuş olup Çorum,a uzaklığı 82 km'dir. Boğazköy'ün gerçek tarihi M.Ö. 1900'den az sonra başlar. Geç Hitit ve Asur belgelerinden öğrendiğimize göre Boğazköy; Hattuştu ve Pijusti adlı krallarla son bulan bir hanedanlığın merkezi idi. M.Ö. 19. ve 18. yy.'da Hitit öncesi'deki dönemde Boğazköy'de, Hattiler ve Asurlu tüccarlar da konaklamaktaydılar. Şehirde Asurlu tüccarların ticaret yaptıkları "karum" denilen bir pazar yeri bulunmaktaydı.

Boğazköy, M.Ö. 1200 yıllarına kadar Hititler'in başkenti olma özelliğini korumuştur. İlk Hitit kralı olarak Hattuşa'lı anlamına gelen Hattuşili'yi görüyoruz.

Kentin asıl merkezini büyük kale teşkil eder. Büyük kalenin kuzeybatı yamacında Hitit İmparatorluk dönemine ait özel evler ile Büyük Mabed'in yer aldığı "aşağı şehir" bulunmaktadır. Şehrin güney kısmını teşkil eden "yukarı şehir"; M.Ö. 13. yy kralları tarafından yapılmış sandık şeklindeki surlarla çevrilmiştir. Bu surda Kral Kapısı, Potem, Sfenskli Kapı, Aslanlı Kapı yer almaktadır. Yukarı şehir içinde Yenice kale ve Sarıkale tahkim edilmiş olarak yapılmıştır.

Hitit Krallığı; M.Ö. 1200'deki Deniz Kavmi Göçleri sonunda Trak asıllı kavimlerin baskıları sonucu yıkılmış olup, dolayısıyla Boğazköy de başkent olma özelliğini kaybetmiştir. M.Ö. 750 yılında Friklerin yerleşimine sahne olmuştur. Hellenistik çağda ise Boğazköy; büyükçe bir yerleşim alanı olamaktan öte gidememiştir. Bizans çağında da iskan edildikten sonra Boğazköy'e 18. yy.'da bugünkü sakinleri yerleşmiştir.

Antik Hattuşa harabeleri ile Yazılıkaya Açık Hava Mabedi birer açık hava müzesi olarak önem taşımakta olup, ayrıca; Milli Park projesi kapsamına alınmış ve Dünya Kültür Mirası listesine dahil edilmiştir.

GÖRÜNÜRDE ÜÇ YOL VAR

Dr Ali Emiroğlu

Bizim Çorum'un turizmini geliştirmek,tanıtmak,işi yoluna koyup tavuğun altından altın yumurtaları toplamak için,üç yol önümüzde ortaya çıkıyor. Devlet eliyle,bu tesisleri kurmak,özel teşebbüsü göreve çağırmak veya bir yabancıya mesela;100 seneliğine Çorum turizmini kiralamak.

Devlet eliyle bir şey yapılmasını kimse istemez. Müslüman bir şehrin adamları olduğumuz için Komünistlikten korkulur. Özel teşebbüs turizm için; Çorum'da ortaya çıkmaz . şehir içinde bile bu işler yoluna konmuş değil. Dıştan kiralamak için aklı az,parası çok bir hovarda bulmak kolay gözükmüyor.

Ben;Göreme'yi bir kaç defa gördüm. Bir Fransız aile ile konuşurken,alt yapının eksikliğinden bahsetmiştim. Fransız aile,oldukça tatmin olduğunu söyledi. Yollar yapılmış,temiz yatakları ve yemekleri olan otelleri var. Tiyatro ve başka eğlence imkanları yok ama,gelen turistin memleketinde bunlar bolca var. Turist onun için de gelmiyor pek. Göreme'ye gelenler mevcuttan memnunlar. Yabancılardan konuşuyoruz,yerli turistler Göreme'de istenir değiller.

Bizim Çorum'da bulunan eserler aynı cinsten değiller. Ancak;bizdeki manzaralı güzel yerlere görülecek tarihi eserlerin yerleri,Göreme'den geri değil. Yabancı insanlara buraları tanıtırsanız ve geldiklerinde onları rahat ettirirseniz Çorum'un Göreme gibi olmaması için ortada sebep kalmaz. Hatta iki gün,turistleri oyalayacak malzeme Çorum'da vardır.

Benim Alacahöyük'te bir arsam var. Arsayı kimseye vermem ama;özel mezarlığımdan yer isteyen olursa cinsine,nesline bakmaksızın yer veririm. Bu arsayı kendim kıymetlendirmek istiyorum. Küçük kızıma bunu nasıl yapabileceğimizi sordum."-Benim çocuklar Alacahöyük'te oturup ta hayata başlayamazlar" dedi. Alacahöyük bir köy,İstanbul büyük bir şehir. Başkalarının İstanbul hayatını seyretmektense,Alacahöyük'te rahat yaşamak istenmezmi? Kızımız istemedi.

Bizim Alacahöyük'e her sene yirmi bin turist gelirmiş. Her turistin bir çay içtiğini düşünürseniz,hesabını yapmak biraz zor olur. Kim yapacak bu tesisleri ? Tesisi yapmakla da işler bitmiyor. İşlerin başlaması için de tesislerin yapılmış olması gerekiyor. Bunların olması,kutlama haftalarıyla temin edilebilir mi ? Ya tesisleri yapın veya şu kutlamalardan vaz geçin. İkisini bir arada görmemek adama tuhaf geliyor.

Ben;Alacahöyük'te eski okulu yerinden kaldırıp,yerine dört daireli bir motel yaptırmıştım. Bunu sadece yalnız ben değil Operatör Rahmetli Terlemez'le yapmıştık. Para bulduk,plan yaptırdık. Rahmetli Valimiz de o zaman başararak Ankara'dan paralar buldu. İhale ücreti vermemek için Validen bu paraları istedik. Bize ya yerseniz ! Dedi. Ama bize kırıcı bir şekilde söylemedi. Biz de yersek öderiz ! Vali Bey dedik. Paraları verdi,inşaatı bitirdik ve Valiye gösterdik. Şaka ettim di dedi. Şimdi kütüphanedir bu bina. Turizm için yapıldı ama,işletecek kimse yok. Halâ bine bu maksatla kullanılabilir. Sayın Valimiz gittiklerinde bu binayı görmelidirler. Belki faydalı bir şey bulabilir. Başlangıç olur.

TERÖR ve TURİZM

Abdullah DURMUŞ
Çorum Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Müdürü

Turizmde Türkiye için büyük umutlarla başlayan 2001 yılı, 11 Eylül saldırılarına kadar umutlar hedefe ulaşabilecek şekilde gerçekleşiyordu. Ülkemize gelen turist sayısı 9,5 milyonu bulmuş, turizm getirileri de önemli oranda artmaya başlamış gelecek için büyük başarılar müjdeliyordu.

2000 Kasım ve Şubat 2001 krizi neticesinde IMF ile yapılan anlaşmalar, bankalarda gerçekleştirilen operasyonlar dahi ekonomik sıkıntıları azaltmamış ve Turizm Türkiye Tarihinde ilk defa ekonomik sıkıntılarda kurtuluş çabalarında en önemli sektör olduğunu ortaya koymaya başlamıştı. Yani başta hükümetler olmak üzere kurum ve ülke insanları ilkkez turizmin önemini gerçek boyutları ile görme ve kavrama şansı elde etmişlerdi.

İkiz kulelere ve ardından Pentagon'a birer çok güçlü bomba olarak kullanılıp çakılan 3 uçak, sadece terörizmin boyutlarını umulmadık ölçüde genişletmekle kalmadı, tüm dünyada turizmi de felç etti.

Turizmin üç ayağından biri olan hava ulaşımı terörün hemen ardından çöktü.

Turizmin 2. ayağı olan konaklama sektörü ulaşım çöktüğü için o da sıkıntıya girdi.

Turizmin 3. ayağı olan tur operatörleri ve seyahat acentaları da iptaller neticesinde zincirleme olarak bundan etkilendi.

Bütün bunlara rağmen dünya turizmde gerilerken Türkiye çıkışını sürdürdü. 2001 yılında dünyada turist sayısında %1.3 arasında azalma olurken aynı dönemde Türkiye'ye gelen turist sayısında %12.4 artış gerçekleşti.

Ülkemizin turist sayısındaki artış Oranının bence ana sebebi 11 Eylül saldırılarından fazla etkilenmediğidir. Çünkü saldırılar ülkemiz için sezonun son zamanlarına tekabül etmektedir.

2002 yılında ihtiyacımız olan turizm girdilerinden daha fazla pay almak istiyorsak sektörün beklentilerine kulak tıkanmamalıdır.

12 milyar dolar döviz girdisi turizmden sağlanıyorsa bugün 4-5 milyar dolar için hangi kapıları çaldığımız unutulmamalıdır. Ya bu kapıları çalmaya son vereceğiz, turizmi yükselteceğiz yada kapıları çalmaya devam edip turizmi kendi ellerimizle baltalayacağız.

Sektörün en önemli beklentisi ise AB deki ülkelerle rekabet edebilir, ortam yaratılmalıdır. Örnek olarak AB deki en yüksek K.D.V oranı %8 dir. Bizde ise %18 dir bu oran AB ülkelerindeki orana çekilmelidir. Zira 2002 yılı ilk iki aylık (Ocak-Şubat) sonuçlara göre Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre -%4 oranında azaldı. İlk iki aylık sonuçlara göre Türkiye'ye turist gönderen ilk 15 ülkenin 3'ünde artış 12'sinde düşüş kaydedildi. Geçen yıla göre en büyük düşüş %31'lik oranla İtalya pazarında yaşındı.

Bu ülkeyi sırasıyla ABD (-%30), İran (-%27) izlenmektedir.

Artış gösteren ülkeler ise Bulgaristan, Suriye ve Yunanistan turistlerinde görülmektedir.

Sektörün en büyük korkusu ise 2002 yılında savaş koşulları devam ederse ve konuşulan senaryolardan biri olan savaşın Irak'a sıçrama riski, ülkemizde bulunan Nato ve Amerikan üsleri, Laik ve teröre karşı mücadeleyi ilk başlatan ülke olsak da sonuçta bir İslam ülkesi olmamız bugünkü koşullarda Türkiye'nin yabancı turistler tarafından tercih edilmeme sonucunu doğurmaktadır.

Bu yıl kapılarını pek yerli turiste açmayan tesisler tüm ekonomik olumsuzluklara rağmen gelecek yaz iç turizmden medet umacak gibi görülmektedir.

TURİZM

İsmet ÇENESİZ
Ece Seramik

Turizm haftası olması dolayısıyla bu konuda yazmayı uygun gördüm. Turizm için söylenen ve doğru kabul ettiğim,herkesin söylediği gibi bir ülke için TURİZM BACASIZ FABRİKADIR ! Türkiye buiş için çok müsait bir ülke. Üç tarafı denizle cevrili,hâlâ denizleri temiz sayılacak bir ülke. Sıcaklık ise her bölgede ayrı,Antalya'da kışın bile denize giriliyor.

Türkiye'nin borçlarından kurtulmasında asıl rolü Turizm ve yer altı zenginliklerimiz oynayacaktır. Türkiye'de benim okuduklarımdan ve TV'de dinlediklerime göre petrol vardır. Arama yoktur,ekmek yoktur,çabalama yoktur. En önemlisi kuyu açmaya para yoktur. Senede 50-60 kuyu açmamız lazımdır ki;bizim gibi bir ülke petrol bulsun. Halbuki biz 2002'de ayırdığımız para ile ancak 4-5 kuyu açabiliyormuşuz. Ortalama 13 kuyudan birinde petrol çıkarmış,yani; bizim bu arama şekli ile 2,5 senede,hatta 3 senede bir petrol çıkan kuyuya rastlamamız mümkündür. Memleket neden bu hale geldi iyice düşünmeliyiz.

Elemezde "bor" denen bir maden var. Bu madenin petrolden kıymetli olduğu söyleniyor ve dünyada ki madenin %75'ine Türkiye sahip. Maden hiçbir şekilde değerlendirilmiyor. Hatta hamını bile ihracatını beceremiyormuşuz. Halbuki biraz yatırım yapıp imalat yapsak,işlesek çok daha değerle satacakmışız. Türkiye'de böyle bir işletme varmış. Gözünü sevdiğim işletme dünya ortalamısının üç katına satıyormuş vebu yüzden diğer üretici firmalarla rekabet yapamadığından kapanma noktasına gelmiş. Adam TV'de ağlayarak "-Baş vurmadığım kimse kalmadı. Başbakana bile anlattım."Diyor.

Gelelim Çorum için turizme:

Çok iyi organize edilmek ve devletinde elini uzatması kaydı ile bu iş Çorum'da çok iyi yerlere gelir. İl Turizm Müdürünün yazdığı ve sayın Valimizin sık sık vurguladığı gibi Çorum'un bu konuyu ön plana çıkarıp, Çorum'a ve Türkiye'ye ve hatta dünyaya tanıtmalıyız. Gereken girişimleri yapmalıyız diye düşünüyorum.

Yapılmasını istediklerimiz:

a) Turistik yerlerde;bilhassa Çorum'daki turistik yerlede wc'ler yapmalı,hatta acil olan yerlerde portatif wc'ler hemen yerleştirilmelidir.

b) Osmancık Başpınar Beldesi Karaca Yayla yolunun belde ile arası 8 kilometrelik yolun yapılması.

c) Ortaköy İncesu köyünde bulunan kalyonun girişine piknik alanını yapılması.

d) Alacahöyük beldesinde Hititlere ait toprak dolgu barajın meydana çıkartılmalıdır.

e) Ören yerlerinin birbirine yakın olan yol bağlantılarının yapılması sağlanmalıdır.

f) Uluslararası Hititoloji Kongresinde ilimizin tanıtılmasınını sağlamak için afiş ve broşürler hazırlamalıyız.

g) Çorum Saat Kulesi,Kalesi,Ulu Camii,Hıdırlık Camiinin tanıtımı için tarihlerinin Kültür ve Turizm müdürlüklerince hazırlanması ve tanıtım tabelalarının Belediye, yada Özel İdare yazdırtılıp bu yerlerde görülen bir yere taktırılması.

h) İlimizde bulunan tarihi eserlerin envanterlerinin hazırlanması için Turizm Müdürlüğünce çalışmaların yapılması.

ı) Çorum Laçin Osmancık yolu üzerinde bulunan "Gölünyazı" mevkiinde ki alanda bulunan kuş türlerinin korunması için mevcut alan Milli Parklar Baş Müdürlüğünce KUŞ GÖZETLEME kulesi yaptırılmalı. Önemine binaen koruma alanı olarak hemen faaliyete geçilmeli.

i) Ortaköy İlçesi Aşdavul Beldesi İnönü Mevkiinde bulunan mağaranın turizme kazandırılmasını Çorum halkı adına istiyoruz.

Bu saydıklarımızın yapılmasının da mümkün olduğunu düşünüyoruz. Gelecek yıl sizlerden bu isteklerimizin çoğunun gerçekleştiği haberini almak ümidiyle Turizme gönül veren herkesin "Turizm Haftasını" kutluyorum.

Sevgi ve saygılarımla.

06'dan Salim SAVCI

ÜLKEMİZİN ALDIĞI RÜZGARLAR

Yukarıdaki başlık ile yazdığım yazılar: ÇORUM; Çorum Haber, OSMANCIK; Osmancık Haber, KEŞAN Önder, SORGUN; Sorgun Postası, AYDIN; Mücadele, ŞEBİNKARAHİSAR; Şebinkarahiser Gazetesi olmak üzere altı yerde yayınlanır. Bazı yazılarım da ÇORUMLU 2000 Dergisinde yer alır.

Bazı dostlarım, bu uğraşımı yersiz bulurlar. Magazin haberler; gazeteler de, T.V (Teve)'ler de duygu da katarak yayınlanıyor. Bunları sevenler için, benim yazılarım solda sıfır kalabilir. Ama buna karşın gördüklerim, gözlediklerim, okuduklarımın izleri bende kalır. Bende bunları söyleşi biçiminde okuyanlara sunarım.

Bu girişten sonra; bana gelen bir mektuptan sözetmekistiyorum:

"Her gün, saat başı da olabilir, ülkemizin hava durumu dile getiriliyor. Yurdumuzun rüzgarlarının adları söylenir: Karayek, Poyraz, Lodos, Keşişleme denilir. Çok kişi bu kavramları ilkokul dördüncü sınıfta okumuştur ama, bilmeyen de son zamanlarda pek çoktur.

Hava durumunu anlatırken, bu rüzgarların adlarını söylerken Türkiye haritası üzerinde bunu gösteriverseler diyorum. Bir haritaya da yazıyorum"

Bu okuyucunun dileğini yerine getirdim. Bilenler de olsa bilmeyenlere sunulur.

KARAYEL YILDIZ POYRAZ LODOS
KIBLE KEŞİŞLEME

KARA SÖZCÜĞÜNDEN HAREKET EDEREK

"Kara" sözcüğünü okuyunca kara kara tablolar çizeceğimi beklemeyiniz. O bile bir beceridir. O durum bende yoktur.

"Kara" sözcüğünü bilmeyen de yoktur diyeceğim. Karşıtı "ak"ı herkes sever de "Kara"yı duyunca hemen duraklar, bir soluk alır.

"Kara", sözcüğü, bir büyük yelpazede çok yerlere girmiştir.

İnsanlardan ele alalım:

Kara Murat.

Diğer alanlardan örnekler verelim:

Karaborsa, Karapara.

Daha fazlasını sizler de bulabilirsiniz. Sözü burada keselim bizlere düşenleri bir düşünelim.

Ben, ben deyip bencil olmayalım. Paylaşmayı bilelim.

Ber, ben diyenlerin durumu dün de, bu gün de gördük. Yarın da göreceğimiz kesin.

Sevgiyle, saygıyla birbirimize yaklaşalım. Yaşadığımız toprağa, Anavatana iyice bağlanalım. Dış tehlikenin TÜRKİYE üzerinde döndüğünü görebilelim.

Bir sonuca varabiliriz:

Kara kara düşünmemek için, sen, ben, o yok. Biz varız.

Kendi yararlarımızı düşündüğümüz kadar; herkesin ve ülkenin yararlarına düşünelim.

Şu Orta Doğuya bir bakınız ! Çevremizde bir dost devleti göremezsiniz. Öyle ise biz, bizi anlayabiliriz.

Amaca doğru, el ele, karanın karşıtı olan ak kavramına doğru yol alabiliriz. Tarihte bunu aldık, yine de almaya adayız.

2001'DEN 2002'YE

Prof. Dr. Arif ERSOY
Çorum Belediye Başkanı

Geçen Sayıdan devam

beceriksiz iktidarlar tarafında yoksulluğa Mahkum edilmiştir. Karşı karşıya bulunduğumuz yoksulluk ve sefalet bu milletin kaderi değildir.

III- ÇORUM'DA 2001 YILI:

2001 yılı Çorum için de sıkıntılı bir yıl olmuştur. Ülkemizdeki ekonomik bunalım Çorum'u da olumsuz yönde etkilemiş, bir çok iş yerimiz kapanmış veya eksik kapasite ile çalışma zorunda kalmıştır. Binlerce insanımız işsiz kalmıştır. Yaşanan ekonomik bunalım şehrimizde yoksulluğu dayanılmaz boyutlara ulaştırmıştır.

2001 yılında eski yetiştirme yurdunun tamir edilerek huzur evi haline getirilmesi yaşlılarımızın buraya taşınması, çevre yolu inşaatının önemli ölçüde yapılması ve Çorum-Sungurlu çift şeritli yolun yapımının devam ettirilmesi sevindiricidir. Başta Sayın Valimiz ve millet vekillerimiz olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ederim.

2001 yılı belediyemiz için de sıkıntılı bir yıl olmuştur. Ankara'dan aldığımız pay azalmış ve önemli ölçüde kesintiye uğramıştır. 2001 yılı içinde İller Bankası paylarımız ortalama %52 oranında kesilmiştir. Bazı aylarda bu oran %70-80'lere çıkmıştır. Belediyemizin gayri menkul satışları önemli ölçüde azalmıştır. Yoksullaşan hemşehrilerimiz Belediye 'ye olan borçlarını ödemede zorlanmışlardır. Bütün bu olumsuzluklara rağmen Belediyemiz yatırımlarını kısmış, harcamalarını azaltmış ve imkanları ölçüsünde hizmetlerini aksatmadan sürdürmüş, geçen yıllarda başlayan yatırımlarını bitirmiş ve kendi personeliyle bazı projeleri gerçekleştirmiştir. 2001 yılında Belediyemizin faaliyetleri aşağıdaki başlıklar altında özetlenmeye çalışılacaktır:

A-Tamamlanan Yatırımlar:

2001 yılında aşağıdaki yatırımlar tamamlanarak devreye alındı:

-Atık su arıtma tesisi tamamlandı. 18 Karadeniz ili arasında sadece Çorum, Atık su arıtma tesisini bitiren ildir. Bugünkü değerlerle 8 trilyona yakın bir harcama ile tamamlanan atık su arıtma tesisimizi işletmeye açtık. Artık Çorum Şehri derin çayı ve Yeşil Irmağı kirletmemektedir. Fabrikalardan çıkan atık suların da arıtılması Derin Çayın kirliliğini azaltacaktır. Bu konuda önümüzdeki günlerde ilgililer nezdinde yoğun girişimler başlatılacaktır.

-Belediye Benzinliği baştan aşağıya yenilenerek şehrin en modern benzinliği haline getirildi ve Çorumların hizmetine sunuldu.

-İtfaiyeye binası tamamlanarak hizmete alındı. Geniş bir alan satın alindi ve bu alanın üzerinde şehrin gelecekteki ihtiyaçlarına cevap verecek büyük bir itfaiyeye kompleksi Çorumluların hizmetine sunuldu.

-Müzayede Salonu ve 15 daire tamamlandı.

-Turgut Özal İş Merkezi inşaatı %70 oranında tamamlandı ve **Sancaktar İş Merkezi** bitirilmek üzeredir.

B-Altyapı Yatırımları:

2001 yılında alt yapı yatırımlarımız devem etti.

-Şehrin muhtelif semtlerine taşeron ve ekiplerimiz 23454 m^2 **trotuar asfaltı** yaptı.

-Yeni Mezarlık alanında 1511 m^2'lik alan ıslahı yapıldı ve gömüye hazır hale getirildi.

-Çevre Yolu **Mavral Köprüsü** inşaatı bitmek üzeredir.

-Şehrin muhtelif yerlerine 16 515 metre **bordür** döşenmiştir. 6582 m^2 **karo** döşendi.

-Veli Paşa Sokak esnafımızla işbirliği yapılarak yayalaştırılmıştır.

-Şehrin muhtelif semtlerine 85.000 m^2 **beton asfalt** ve 54.000m^2 **sathi kaplama**

-Atık su arıtma tesisi tamamlandı. 18 Karadeniz ili arasında sadece Çorum, Atık su arıtma tesisini bitiren ildir. Bugünkü değerlerle 8 trilyona yakın bir harcama ile tamamlanan atık su arıtma tesisimizi işletmeye açtık. Artık Çorum Şehri derin çayı ve Yeşil Irmağı kirletmemektedir. Fabrikalardan çıkan atık suların da arıtılması Derin Çayın kirliliğini azaltacaktır. Bu konuda önümüzdeki günlerde ilgililer nezdinde yoğun girişimler başlatılacaktır.

-Belediye Benzinliği baştan aşağıya yenilenerek şehrin en modern benzinliği haline getirildi ve Çorumların hizmetine sunuldu.

-İtfaiyeye binası tamamlanarak hizmete alındı. Geniş bir alan satın alindi ve bu alanın üzerinde şehrin gelecekteki ihtiyaçlarına cevap verecek büyük bir itfaiyeye kompleksi Çorumluların hizmetine sunuldu.

-Müzayede Salonu ve 15 daire tamamlandı.

-Turgut Özal İş Merkezi inşaatı %70 oranında tamamlandı ve **Sancaktar İş Merkezi** bitirilmek üzeredir.

B-Altyapı Yatırımları:

2001 yılında alt yapı yatırımlarımız devem etti.

-Şehrin muhtelif semtlerine taşeron ve ekiplerimiz 23454 m^2 **trotuar asfaltı** yaptı.

-Yeni Mezarlık alanında 1511 m^2'lik alan ıslahı yapıldı ve gömüye hazır hale getirildi.

-Çevre Yolu **Mavral Köprüsü** inşaatı bitmek üzeredir.

-Şehrin muhtelif yerlerine 16 515 metre **bordür** döşenmiştir. 6582 m^2 **karo** döşendi.

-Veli Paşa Sokak esnafımızla işbirliği yapılarak yayalaştırılmıştır.

-Şehrin muhtelif semtlerine 85.000 m^2 **beton asfalt** ve 54.000m^2 **sathi kaplama** yapılmıştır.

-Aşağıda belirtilen **parklar ve spor** Alanları yapılmıştır. Bu alanların toplamı 35 387 m^2dir.

-Mimar Sinan Camii yanındaki park,

-Kale Parkı'nın yeniden çevre düzenlemesi,

-Çepni mahallesi muhtarlık önünün düzenlenmesi,

-Cemil Bey yolu park ve basketbol sahası,

-Yahya Kemal İlk Öğretim okulu yanındaki Parkı,

-Çiftlik Çayırı parkı ve mini oyun sahası,

-Bayındır Sokak parkı ve **basketbol** sahası,

-Buhara evleri mahallesi **mini futbol** ve 2 adet **basketbol** sahası,

-Buhara evleri 4.cad. gezinti alanı ve park,

-Şehitlik Parkı(Aşıklar Tepesi) mini **futbol** ve **basketbol** sahasının yapımı devam etmektedir.

-Mehmet Akif Ersoy Caddesindeki parkının inşaatı devam etmektedir.

-Ahçılar Sokak basketbol sahası yapımı devam etmektedir.

-Melikgazi tepesinden Samsun kara yolu ve Çomar Barajı üzerinden **Binevler** deposuna yeni bir su hattı bağlantısı yapıldı.

-Ayarık bağlarına içme suyu hattı suyu yapıldı.

-İçme Suyu Arıtma tesislerinden **Nadık** 2000 m3'lük depoya yeni bir hat bağlantısı yapılmaktadır.

-Ilıca bağlarına içme suyu şebekesi yapıldı.

-Şehrin muhtelif semtlerinde 3575 metre yeni **kanalizasyon** şebekesi yapıldı.

-Şehrin muhtelif semtlerine **yağmur suyu ızgara** ve **menfezleri** yapıldı.

C-Ağaçlandırma Çalışmaları:

Türk Dünyası Ormanında, Cumhuriyet Ormanında, Çomar Barajı civarında ve Küçüksanayi sitesi ve güneyi

DEVAMEDECEK

ANADOLU'NUN SİNESİ

Raşit YÜCEL
Gazeteci Yazar

OKUMAK

Hem de doya doya okumak ne dir?

Bilmektir.

Sonra icradır.

Yunus ne demişti:

"İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir,
Sen kendini bilmezsen,
Bu nice okumaktır?"

En açıkcası bu.

Okumak; yalnızca satıların bilinmesinden ibaret değildir.

Bunun için üç büyük tarif edicisi vardır.

Biri; kainat kitabıdır.

Gökyüzünü bir seyredin.

Yeryüzü bir yaprak.

Güneş,
Ay,
Gezegenler,
Yıldızlar,
Şimşekler,
Bulutlar,
Irmaklar,
Topraklar,
Bitkiler,
Ağaçlar,
Kuşlar,
Ve yerde insanlar.

Bunların her biri birer kitabın sayfaları, kelimeleri, satırları, nokta ve virgülleridirler.

"OKU" denildiği zaman bunların hece hece okunması gerekir.

Bunları okumasını ilmeyenler iç dünyasını aydınlatamazlar.

İkinci Kur'an dır.

Ona kafası kapalı olanlar zindanlarda el yardımı ile eşya arayanlardan farksızdırlar.

"Elde Kur'an gibi bir mucize-i baki varken başka bürhan aramak aklıma zait görünür"

Kim demiş? Bediüzzaman.

Yani "Zamanın sakini"

Bu okumaları, o kendi hayatına rehber kabul etmiş ve eklemiş:

"Elden Kur'an gibi bir mucize-i baki varken, münkirleri ilzam için gönlüme sıkıntı gelir" zira "Kainat mescidi kebirinde Kur'an kainatı okuyor, onu dinleyelim. Onu virdi zeban edelim. Evet söz odur. "Ondan gelen mesajları dinleyelim.

Üçüncüsü Peygamberimizdir.

Onu okuyalım.

Çünkü herşeyi ona öğretildi.

Rabb'imizi ondan başka gören kimse olmadı.

Cenneti o gördü.

Cehennemi o gördü.

O rehberdir.

O önderdir.

O sevgililerin en sevgilisidir.

Kucağı en geniş olan odur.

Şevkati kainatı kucaklayan odur.

"Onu yaratmasa idim kainatı yaratmazdım" hitabına mahzar olan yalnız odur.

Mesajları bir asrı değil, asırları kucaklayan odur.

Onu hakiki tanımıyan,

Ona düşman olan,

Ona sırtını çeviren,

Ona yakışıksız söyleyenler, onun satırlarından mahrum kalırlar.

İşte size üç yol.

Yani; Sırat-ı Müstakim.

Yani orta yol.

"Yol onun, varlık onun gerisi hep angaryadır" diyen Necip Fazıl ne güzel söylemiş.

"OKUMAK MI?"

Amenna okuyacağım.

İSLAM HUKUKUNUN KAYNAKLARI

Fikrettin ÇIPLAK

35. sayıdan devam

zayıf hadislerin ravileri kizb ve müttehimdemlen (yalanla itham edilmektedirler) Bu yüzden zayıf olmaktadırlar. Büyük hadis alimi El-Hazimi Hafiz (Hasan Basri Ezberbilen) hicri 584'de Bağdat'ta vefat etmiştir. Hadisi şeriflerin yüz kadar çeşidi vardır. Her biri bir ilim dalıdır. Hadis alimleri bütün ömürlerini bu işe hasretmişler yine de tamamını öğrenemedim demişlerdir.

SAHİH HADİS: Söz ve muallak olmayan,isnadı Resül Ekreme veya sahabeden veya sonrakilerden tabiinden- birine varıncaya kadar adl ve zabt sahibi kimselerin yine kendileri gibi adil ve zabıt sahibi kimselerden muttasıl-bitişik-senetlerle rivayet ettikleri hadis-i şeriflerdir. Sahih hadisler dinde delil olması,Müslümanları bağlayıcı niteliği olması,bazan Kur'an Ayetleri gibi,bazen ayet mesafesinde olan sahih hadisin,sahih hadis olabilmesi için gerekli şartlarşunlardır:

Sahih hadisin birinci şartı müsnet olmaktır,yani Peygamber Efendimizden hadis-i şerifi duyan ravi ile en son ravi arasındakı bütün raviler eksiksiz tam rivayet etmiş olacaklardır. Ravi zincirinde hiç bir eksik bulunmayacaktır. Sahih hadisin senedi muttasıl olacaktır. Böylece hadisin Peygember Efendimizden suduru kesin olacaktır ki;böyle bir hadis-i şerifin sahih hadis olduğunda şaibe kalmaz. Örneğin: Mürsel Hadis senedinden bir sahabi düşmüş,eksik olan hadistir ki,sahih değil zayıf sayılır. Amelde delil olur,itikatta delil olmaz.

Sahih hadis sâz olmayacak,yani doğruluğu kesin olarak bilinen sika bir ravinin yine kendisi gibi sika ravilere muhtelif olarak yaptığı rivayettir. Örnek: Muuzib Cebel R.A. diyor ki: Peygamber Efendimiz Tebrük Seferi sırasında güneşin batıya meylinden önce (yani ögle vakti) yola çıktığında öğle namazını ikindiye kadar tehir ederdi. Sonra ikisini birden(cemi tehir)kılardı. Güneşin meylinden sonra yola çıktığında (ikindiye yakın) öğle vakti çıkmadan öğle ile ikindiyi birlikte (cemi tagdim) ile kılardı. Akşam namazından önce yolculuğa çıktığında akşam namazını tehir ederek yatsı ile beraber (cemi tehir) kılardı. Akşam namazı vaktinde yola çıkarsa akşam namazının ardından yatsı namazını kılardı. Akşamla yatsıyı akşam namazı vaktinde cem ederdi. Buyurdular. Şimdi;bu hadis-i şerif sahih bir hadis şerif ama,raviler arasında birinin diğerine muhtelif şekilde rivayet eden bir ravi olduğundan İmam-ı Şafi bu hadisi şerif-i sâz (yani zayıf) kabul ediyor,o zaman hadis-i şerif sahih hadis seviyesine ulaşamıyor.

Sahih hadis muallel (illetli) olmayacak. Hadisin sıhhatinde zedeleyen gizli bir illet olmamalıdır. Bunu ancak yüksek hadis alimleri anlayabilir. Örnek: Peygamber Efendimiz"Ben günde 100 defa Rabb'ıma tevbe ve istiğfar ederim" Buyurmuştur. Bu hadis-i şerif rivayet edenlerin arasında bir Medineli bu hadisi Kufeli birisinden rivayet etmiştir. Malumdur ki; Medineliler Kufelilerden rivayet ederlerse hata eder ihtimali vardır. Çünkü;Medineliden değil de Küfeliden hadisi duyması yanlıştır,medineliden duyması daha kolay ve daha aklidir. Bu hadis ilminde ufak bir ayrıntı dır,ama hadiste illet üzerine ciltler dolusu eserler yazılmıştır. Sahih hadislerin tespitine insan üştü bir gayret gösterilmiştir. Görüldüğü gibi hadisi şerifler derlenirken kum içinde altın kırıntıları ayıklar gibi hadisi şerifler titizlikle ayıklanmıştır. Sahhih hadisler bu dikkatle ortaya çıkartılmıştır.

Sahih hadisin senedindeki raviler adl ve zabit sahibi kimseler olmak zorundadırlar. Hadiste adalet;Allah'ın emrini harfiyyen yerine getiren,nehiyden,şiddetten kaçınan doğru özler,sadık amil bir kişi demektir. Asla ağzından yalan çıkmamış insanlar olacaktır. (at ileatı,itileiti) kandıran kişiden hadis almayan ravilerintitizliği gibi

Devam edecek

DİN VE BİZLER

Mahmut Selim GÜRSEL

İnsanlığın fıtratında bulunan Rabb'ine ibadet;her aşamada insan oğlunu bilinmeyen bir saygıya,bir düşünceye,bir ibadet şekline itelemiştir. İnsanoğlunu yaratan;bu duyguyu da yarattığı kullarına bahşetmiştir. Onun bu ibadet etmek,yaratanına karşı saygı göstermek,içinde korku ile karışık bilinmeyeni aramak için yaptığı çabalamaları sonucunda;doğru yolu bulabilmek amacı ile yanlış yollarda,sapmalarda görmemiz bizleri şaşırtmamalıdır.

Her insanoğlu doğduğunda İslâm fıtratı üzerine yaratılır. O insan oğlunu anası, babası, kardeşi veya arkadaşı kendi bildikleri dinin içine,ibadetin ve görevin yapılmasına iterler. O ibadetleri atasından gördüğü gibi yapar,daha çok taklit eder. Bu taklitte nefsine kolay gelen ibadetleri daha da kolaylaştırma çabaları yatar. Onun yaratılmasından sonra en büyük düşmanı olan ve Rabb'inden kıyamete kadar müsaade alarak insanoğlu ile içli dışlı olan Şeytan da bu kolaylıkları göstermekte ona hocalık yapar,onu kendi nefsinin kolaylıkları içinde daha da kolay olan ibadet şekillerine iter ve ona yaptığı ibadeti güzel,doğru ve en iyisi olarak gösterir. İşte bu Şeytanın insanoğlu üzerindeki en büyük ve en kolay egemenliğidir. Bu olaydan sonra insanoğlu kendisini en güzel ibadetini yapan bir tarikat, bir din sahibi olarak görür. Kendisinin çocuk larına da bu eğri yolu aşılar,din bilgilerini öğreterek onların da kendilerine göre bir din yaratması için öğretmenlik yapmışolur.

Bu açıklamalar karşısında "Şeytana Tapanlar" olarak bizlere lanse edilen ve gösterilen gençler bu sapkınlığın birer meyvesidir. Bu meyvenin yetişmesinde önce ana babanın,sonra din eğitimi veren kişilerin,daha sonra din eğitimini daha sonraki yaşlarda öğrensin diyen bizleri idare edenlerindir. Ağaç yaş iken eğilir diyen atalarımız bu sözü boşuna söylememişlerdir. Bizim yetiştirdiğimiz yavrularımız;genç dimağları ile değil,çocuk dimağları ile sahip olduğumuzu zannettiğimiz İslam Dinini öğrenmeli,o dini bilgiler ile yetişmeli ki bu sapkın yollar,yeni din arayışları,başka dine geçme gibi hepimizi çok üzen konular bir daha bizleri üzmesin.

Bizler;Rabb'imizin bize verdiği dine iyice sarılalım. Onun Peygamberinin yolundan gidelim. Onun gönderdiği kitap ile amel edelim. İnsan hakkına,yaşama hakkına, çalışma hakkına ve diğer haklarımızı öğrenelim. Bu haklarımızla yaşayalım ki;bizden sonra gelen kuşak daha bilinçli,daha bilgili ve kültürlü olsun. Dinini bilsin, insanlığını öğrensin.

Bunların olabilmesi için bizlere düşen görevlerin başında;babalarımızdan ve analarımızdan öğrendiğimiz dini bilgilerimizi bir daha sakin bir kafa ile gözden geçirelim. Yüce kitabımızın mealini okuyalım. Sahih hadis kitaplarını inceleyelim. Muteber ilmihalleri karıştıralım,arayalım yanlışlarımızı düzeltelim. İbadetlerimizin bizler için ne kadar bu dünya için lazım olduğunu göreceksiniz. Rabb'imizin bu ibadetleri yapmamız için bize niçin emrettiğini anlamaya çalışalım. O bizim yaptığımız ibadetlere muhtaç değildir. O bize ibadet yapın demişse bunu görebilirsek,hep bizim bu dünyadaki sağlık ve sıhhatimizi öne çıkartan,ruhi dengemizi ayarlayan,insani duygularımızı öne çıkartan olduğunu açıkça görebiliriz.

Bu dünyada yapılan,görülen işlerin hepsinin önemi vardır. Bu dünyaya gelen bizlerin bazı işlevleri bulunmaktadır. Bu işleri ve görevleri yaparken,bunlardan menfaat yerine bazılarından da hayır beklemeliyiz. Bazı işleri bize yaptıran Rabb'imiz bizi bu görevle görevlendirdiğini bilmeliyiz. Bilmezsek bile düşünmeliyiz. Ben kimim ? Bu dünyaya neçin geldim ? Burada benim görevim ne ? Bu yaşamın sonunda ben ne götüreceğim ? Benim gideceğim yer neresi ? Gibi pek çok sorunun cevabı dindedir. Bu yüzden dinimizi bilelim,öğrenelim,öğretelim.

ÇORUM'DAN İSMET ÖZEL GEÇTİ !!, *Zekai İŞLER*

6 Nisan Cumartesi günü Afra Kültür Merkezi'nde İsmet ÖZEL'in "**TOPARLANIN GİTMİYORUZ**" konferansları serisinden 8.si gerçekleştirildi. "**Gerçek Hayat Dergisi**"nin düzenlediği ve Türkiye turu sayılabilecek konferansların diğerlerinde olduğu gibi Çorum konferansı da oldukça ilgi gördü. Afra Kültür Merkezinin alt salonu ile üst kısmı tamamen doluydu.

İsmet ÖZEL adından da anlaşılacağı gibi "**Özel**" bir insan. Şair ve yazar,"**Şiir Okuma Kılavuzu**","**Taşları Yemek Yasaktır**","**Celladıma Gülümserken**", "**Cinayetler Kitabı**","**Zor Zamanda Konuşmak**","Tahrir Yazıları" gibi ilginç kitapların,"**Cuma Mektupları**" gibi dikkat çekici makalelerin,"**Toparlanın Gitmiyoruz**" gibi iddialı sözlerin sahibi bir yazar.

İsmet ÖZEL fırtınalı bir kişilik. Marksist Felsefeyle başlayan gençlik yılları "**Solcu Kimliği**" tatminsizliği ve sığlığı sonucu "**Türkiye'nin tek kültür değeri**" kabul ettiği İslâm'da karar kılar. Suyun akıp mecrasını bulduğu gibi İsmet ağabeyimizde savrulur,savrulur nihayet en güzel noktada durur. Artık o cesur bir Müslüman'dır.

Bu günlerde konjonktür icabı kimsenin kimliğini ayan-beyan etmediği,hele bu kimlik dinsel bir temele dayanıyorsa,O'nu beyan edecek kişi de göz önünde bir adamsa yanı;yazar,siyasetçi,sanatçı gibi,kimliği açıklamak daha zordur. Fakat;o şahsiyet ismet ÖZEL'se durum farklıdır.

Ahmet HAKAN soruyor İslâmcı mısınız?
İsmet ÖZEL Cevap veriyor: Hem de nasıl!
İnancın içselleştirmiş,kınayanın kınamasına aldırmayan,sırça köşkünde tek başına,yapayalnız,ekâbir bir kişilik İsmet ÖZEL. Anlaşılabileceği ikinci bir kişiyi bulamadığını kendisi söylüyor. Bu sözler üzerine;"**Aristokrat mı takılıyorsunuz ?**" Diye soran arkadaşa "**Takılmıyorum. Aristokratım**" diyecek kadar açık sözlü. "**Kulaklarım kendimden başka ses duymuyor**" diyecek kadar kibirli. Lakin acayip yakışıyor bu tavır ona. Hiç iğreti bir durum yok.

İsmet ÖZEL Türkiye'de eşi az bulunur bir entelektüel. Dünya sistemini,sistemin temel dayanaklarını ve bu sistemin Türkiye ayağını iyi bilen bir aydın. İnsanları,dünyadaki bu hegomanyayı kabuledenler=etmeyenler şeklinde sıfırlayacak kadar kesin bir "Sistem dışı" söylem içinde bulunuyor.

İsmet ÖZEL istikrarlı bir insan,çizgisini değiştirmeden kendisini geliştirdiği yıllar içinde,şu ana kadar ki;en iyi çıkışını da "**Gerçek Hayat**"la yaptı. Şimdi yılların birikimini,süzgeçten geçirmiş,rafine edilmiş haliyle her hafta önümüze koyuyor ki,etkilenmemek elde değil.

Bütün bu meziyetlerin yanında Sayın İsmet ÖZEL'in bir insan olarak eksik-noksan yönleri mutlaka vardır ve olmalıdır. Ancak bizi ilgilendiren tarafı onun fikri,felsefi tarafıdır. Kusurları bizi ilgilendirmez diyorsunuz değil mi? Bende öyle düşünüyorum.

Bize Çorum türkülerini öğrenmemizi tavsiye etmişti. Bir de ahlak ile zekanın doğru orantılı olduğunu söylemişti. Ha... az kalsın unutuyordum. Ayrıca;"Devlet benim kıymetimi bilmiyorsa o benim değersizliğimi göstermez..." Demişti.

Teşekkürler İsmet ÖZEL,eline,diline sağlık.

ÇORUMLU 2000 KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ
ABONE FORMU
Osmancık Caddesi Ölçek İş Merkezi 27/37 ÇORUM

Derginize 1 Yıl abone olmak istiyorum:

Adım ve Soyadım :.....
Adresim :.....
Şehir :.....

FATURA BİLGİLERİM:
Vergi Dairesi No :.....
Vergi Dairesi Yeri :.....

Mahmut Selim GÜRSEL adına 1260013 numaralı Posta Çeki hesabına 30.000.000 TL. Yatırılmıştır. Ekte posta çeki fotokopisi gönderilmiştir.

Abone kaydımın bir an önce yapılarak dergimi ve faturamı yukarıda bildirilen adrese teslimini rica ederim.

KAŞE:

Adım Soyadım

KUDÜS'TE TÜRK İZLERİ

Ethem ERKOÇ

Kudüs,tarihin derinliklerinden süzülüp getiren kutsal bir şehirdir. Hıristiyanların,Musevilerin ve Müslümanların mabetlerini barındırmaktadır.

Kudüs ve çevresinin ilk halkı Amerika,Arap milletinin atalarıdır. Bölgenin yönetimi zaman zaman el değiştirse de buradaki yerleşik nüfus hep aynı kalmıştır.

Hazret-i Davut A.S. ve Hazret-i Süleyman A.S. döneminde İbrani Devleti hüküm sürmüşse de ondan sonra Asur,Babil,Roma,Sasani,Bizans hükümranlıklarını görmüştür.

Hz. Muhammad S.A.V.'in Hicretten bir yıl kadar önce Mirac'a çıkarken Kudüs'deki Beyt-i Makdis'den göğe yükselmesi ve uzun süre buranın kıble olmasıyla Kudüs;Müslümanlarının ilgi alanına girmiştir.

Peygamberimiz Hazreti Muhammed S.A.V.'in vefatından sonra 634 yılında Ecnadeyn Zaferi ile Suriye ve Filistin'in kapıları açılmış oldu. 636 yılındaki Yermuk Zaferi ile Filistin bölgesi Bizans'tan kurtarıldı. Ama Kudüs'e girilmedi. 637 yılında Hz. Ömer,barış yoluyla Kudüs'e girdi. Kudüs ve çevresinde Cafer-i Tayyar,ikrime,Dıhyetül-Kelbi,Muaz b. Cebel,Ebi Ubeyde b. Cerrah,Şurahbil,usame b. Zeyd gibi bir çok Sahabenin türbesi vardır.

Türklerin bu bölgeye girişi Kurlu Bey zamanında olmuştur. Kurlu Bey; 1069'da Filistin'de Selçukluya bağlı ilk Türkmen Beyliğini kurmuştur. Daha sonra Uval Oğlu Atsız Bey,bu beyliği Kdüs'ü de içine alacak şekilde genişletmiştir. Sonra bu bölgenin yönetimi Artuk Beye verilmiştir.

Kudüs ve çevresinde Fatimi egemenliği sürerken 1099 yılında Haçlı Ordulan Kudüs'ü işgal ederek Frenk Devletini kurdular. Bu devletin ömrü 88 yıl sürebildi. 1187'de Selahaddin Eyyübi tarafından Kudüs ikinci kez Hıristiyanlardan kurtarıldı.

1516 yılında Yavuz Sultan Selim'in Mercidabık Zaferiyle Kudüs ve Filistin,Suriye ile birlikte Osmanlı topraklarına katıldı. 400 yıl süren dönem,Kudüs bölgesinin en huzurlu ve barış dolu yıllarıdır.

Bugün Eski Kent diye anılan tarihi Kudüs şehrinin Harem bölgesi,kenarları yaklaşık bir kilometre uzunluğunda kare biçiminde surlarla çevrilidir. Bu surlar;Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1538-1540 yılları arasında yaptırılmıştır. Ayrıca buraya medreseler,imarethaneler inşaa edilmiş,vakıflar tesis edilmiştir. Kubbetüssahra'nın duvarları ve kapısı yenilenerek süslemeler artmıştır. Bugün bu bölgedeki her kentte,her kasabada Osmanlı mimarisinin eşsiz eserleri vardır.

Kudüs,Suriye eyaletlerine bir sancak merkezi olarak bağlanmış,daha sonra müstakil sancak olarak doğrudan Dahiliye Nezaretine bağlı hale getirilmiştir. Bu ender statü;Osmanlı Döneminin sonuna kadar yani;1917'de Filistin İngilizlerin eline geçene kadar sürmüştür.

Kudüs'ün Tarihi seyrini değiştiren en önemli gelişme,ondokuzuncu yüzyılın sonlarında Dr. Thedore Herzel'in Yahudi Devleti kurma teziyle ortaya çıkmasıdır. 1897'de toplanan ilk Dünya Siyonist Kongresinde bu tez benimsenmiş ve Filistin'de bir Yahudi Devleti kurulması,Kudüsdeki Siyon tepesine Salamon Mabedinin tekrar inşaa edilmesi kararı alınmıştır.

O zaman Osmanlı Egemenliğinde olan bu bölgenin elde edilebilmesi için çalışmalar başlamıştır. Bu kararlardan haberdar olan padişah II. Abdülhamit Han;ilk tedbir olarak,Kudüs'ü ziyaret edecek olanlara izin belgesi alma şartı getirir. Bir nevi vize uygular. Buna ek olarak Filistin'e yerleşmek için gelen Yahudilere izin vermez. Kaçak gelenleri de nüfusuna kaydettirmez,ülke dışından gelen Yahudileri vatandaşlığa kabul ekmez.

Bütün bunlara rağmen Thedore Herzel ,İstanbul Baş Hahamının yardımıyla II. Abdülhamid'in huzuruna çıkmayı başarır. "-Biz Yahudi kullarına da Filistin'den bir çiftlik vermenizi bekliyoruz" Der ve buna karşılık milyonlarca altın para teklif eder. Sultan Abdülhamid Han;niyetlerini bildiği için "-Vatan toprağı para ile satılmaz"diyerek onları huzurundan kovar. Bu olay tüm tarihi kaynaklarda böylece geçer. Neyazık ki;Abdülhamid'ten sonraki yöneticiler Yahudilerin oraya yerleşmelerine ve toprak edinmelerine izin verirler. Bu süreç,Yahudi Devletinin kurulma hayallerini gerçekleştirmek isteyenlerce iyi değerlendirilmiştir.

Bölgenin İngiliz egemenliğine geçişinden İsrail Devletinin kuruluşuna,oradan da bu günkü zulüm senaryolarına kadar olanı yakınen izliyoruz.

Filistin ve Kudüs halkı,400 yıllık Osmanlı Dönemindeki huzurlu günlerini arıyor.

Duamız hep onlarladır.

ÇORUMLU 2000'e e-mail ile gelen; ve bütün dünya televizyonlarında tekrar tekrar gösterilen;bir arama ve yok etme senoryosunun 2 kare tespitini ÜZÜLEREK VE KINAYARAK sizlerinde benim bu üzüntü ve kınamama katılacağınızı bildiğim için dergimizin arşivinde ve sizlerin dergimizin kolleksiyonlarında utanılacak bir anı olarak saklayacağınızı biliyorum.

Bizler;bu gibi vahşet sahnelerini, bu sahneleri yaratanları,bu işleri meşrulaştıranları kınamamız,bu katliamı görenleri ve yapanları hiç bir zaman bağlamamaktadır. Bu suçlar zamanla unutulmakta,

Önce 23 yaşındaki filistinli Moh'd Salch'i tutukluyorlar

Yere yatırılıp etkisiz hale getiriliyor

Üzerinde bomba varmı diye üstü soyuluyor normal !

Tutuklama yerine zanlı kişi idam ediliyor !

örtbas edilmektedir. Zaman içinde yapılan zulümleri yapanlar Almanya'da ırklarına karşı yapılanları,bütün dünyaya bizleri kullanarak gösterdiler, kendilerine acındırdılar. Demek ki;kendilerine yapılan zulmü çabuk unuttular. Almanları bizlere tanıttıkları gibi; kendilerinin de aynı eş değer güç ve destek görmeleri anında aynı zulümü ve kıyımı rahatça yaptıklarının resimleri kanıt olarak sizlere sunulmuştur.

Dinimizde LANET yoktur; Allah'tan bu işleri yapanları en yakın zamanda kahretmelerini dilemek bile onlara yeter. M.S.GÜRSEL

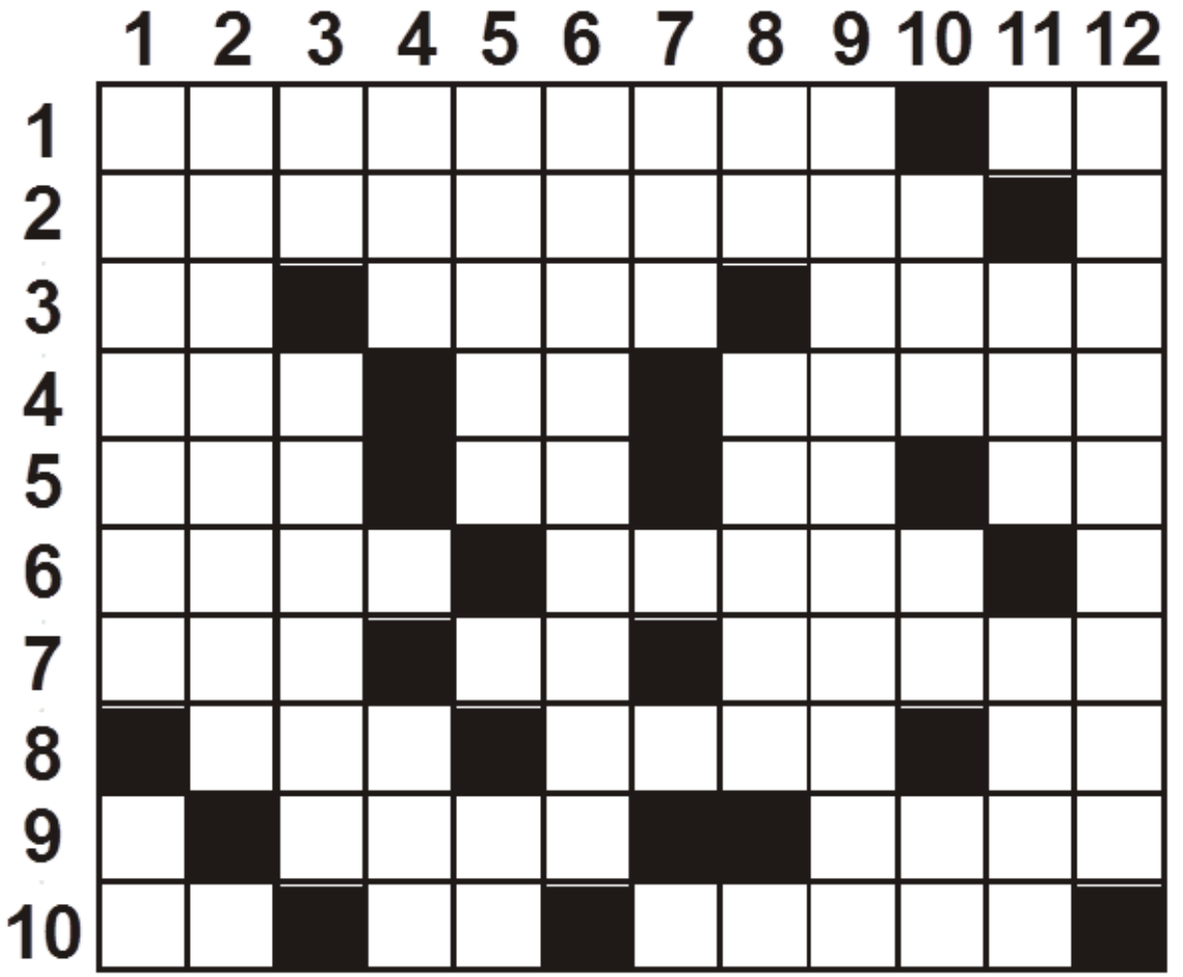

Hazırlayan Erdal ODABAŞ

SOLDAN SAĞA: 1-İnsan oğlu,insan nesli 2- Kel Aliço'nun yetiştirdiği en az hocası kadar ünlü güreşçimiz. 3- Kur'an alfabesinde bir harf - Bediüzzaman Hazretlerinin Van'da ikamet ettiği sıradan inzivaya çekildiği dağın adı 4- bir haber ajansımız - amerikanyumun rümuzu - Bir çok unsurlardan meydana gelmiş olan 5- Alman gümüşü - Kilometrenin kısa yazılışı- aliminyumun simgesi - Beddua 6- Kafiyenin değerli bir söyleşi - Geri kalmış eski çağları andıran 7- Telli bir müzik aleti - Dünyamızın uydusu - Doğum,Hz. İsa'nın doğumu 8- Bin kilogramlık ağırlık birimi - Namaza davet sesi - Kur'an alfabesinin son harfi 9- Resulü ekrem Efendimizi öğer şiir - Argodan bir hitap 10- Bir kürk hayvanı - Mıstırın kısa yazılışı - Sadık dostlar

.YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Özellikle hususi olarak - Nazi hücum kıtası 2- Edebiyata ait yazıları toplayan kitap 3- Sodyumun simgesi - Amerika'da bir nehir 4- Bir bağlaç - Şöhret,şan 5- Bırakmaktan emin - Utanma hissi 6- Önemli,Lüzum 7- Yarık,çatlak 8- Yabancı yad - Tahta veya taş gibi maddeleri oyarak içine değerli taş ve maden yerleştirerer yapılan süsleme 9- Çağın en harika tefsiri 10- Bir çokluk eki - İllinin ortası - Bir nota 11- Dolayılı anlatım - Aşikar olan 12- Ap açık olarak.

SARI ÇİĞDEM
ŞİİR DEFTERİ
YIL:1 NİSAN 2002 SAYI:2
GÜRSEL YAYINEVİ
Fiyatı KDV Dahil 500.000 TL.
ISSN 1303 - 443X

2. SAYI ÇIKTI
ABONE OLUNUZ

HOROFİRA
Hacı CELEBCİ

Not: Bu yazıya konu olarak almış olduğum olay, sıradan tarih bilgimize ters gelebilir.

Tarihçi yazar Ali Kemal Meram'ın; 100 ayrı tarihi belgeyi inceleyerek yazmış olduğu, ilk baskısı 1979 yılında 2000 adet, son basımı 1997 yılında 1600 adet olmak üzere toplam 4 ayrı baskıda 7100 adet basılan "Padişah Anaları ve 600 Yıl Bize Yöneten Devşirmeler" adlı kitap Osmanlı Tarihine ayrı bir yaklaşımla bakmaktadır.

Kitap iki önemli temel konuyu işlemektedir: İlki; padişah anaları Türk değildir. Hemen hemen hepsi tüm padişahların kendilerine eş olarak Türk soyundan bir kızı seçmediklerini, Hıristiyanlık dinine mensup farklı milletlerden kızları eş olarak aldıkları çok açık ayrıntıları ile kitap dile getirmiştir. İkincisi: Yazar kitabında Osmanoğulları'nın önceleri "Beylik" ve daha sonraları da "Devlet" olarak Türk Beylikleri ile asla barışık yaşamadıklarını, onları hep kendilerine düşman bildiklerini nitekim zaman içinde birbirlerini savaşarak ortadan kaldırdıklarını gözler önüne seriyor.

Bu iki önemli açıklamadan sonra "Horofira" Nilifer Hatun olayını kitaptan özet olarak sunmak istiyorum:

"1300'lü yılların başlarında Söğüt kasabasına bir uç beyi olarak yerleşmiş olan Osmanlı Beyliği; Bilecek ve Yarhisar kalelerini Bizanslılardan alıp kendi topraklarına katmıştı.

Osman Bey ayrıca Yarhisar Tekfurunun kızı Rum güzeli Horofira Bilecek Tekfuruna verilecekken Çakırpınarda yapılan düğünü basılmış Horofira'yı gelinlik giysileri ile kaçırıp getirmişti.

Osman Beyin karısı Bala Hatun bu olaya karşı çıkmış, ağlamış ve acı konuşmuştu. Ama aşiret reisi Osman Bey oğlu Orhan'a Horofira'yı vazgeçmemişti.

Büyük şenlik ve şölenler yapıldı, ama Bala hatun küskün olup bu şenliklere katılmamıştı.

Bir Bizanslı kadar Rumca'yı güzel konuşan Orhan; Horafira ile anlaşmakta güçlük çekmemişti. Horofira Orhan'ın kendisine bir aşk sözcüğü olarak '...gülüm, mis kokulu çiçeğim, nilüferim benim !' sözlerini işitmesiyle Horofira: 'Bana bundan sonra böyle Nilüfer demelisin' der. Orhan'da 'Nilüfer'imsin artık' der. Horofira Orhan'a: 'Neden kendi soyundan Müslüman bir kızla evlenmediğini sorar' Orhan da: 'Babam böyle istedi. Bizanslılarla akrabalık kurup iyi geçinmek istiyor' der.

Horofira zaman içinde Orhan'a bir erkek çocuk doğurur. Çocuğa Osman Beyin buyruğu ile Süleyman adını koyarlar. Ancak Rum güzeli Horofira (Nilüfer Hatun) bu gönlünden karşı çıkar. Kocası Orhan, çocuklarının isminin ne olmasını isterdin diye sorunca 'Ben göbek adını koydum bile, Aleksi Kozes' der. Orhan 'Şu sülaleni bir türlü unutamadın' diyince Nilüfer Hatun 'Soy, sülale unutulur mu hiç sevgili kocacığım ?' Der. Kurnaz Rum dilberi, Orhan'ı avucunun içinde tutmayı çok iyi biliyordu. Süleyman, Osmanoğu ailesinin kanına giren ilk Rum melezi çocuktu."

Şimdi biraz geriye dönüp Osman Beyin karısı Bala Hatun'un Rum geline karşı çıkışı ile ilgili kocasına söylediklerine bakalım:

" 'Kızma Beyim ! Geleceği görür gibi gerçeği söylerim sana. Böyle bu...bu yolun sonu bu ! Adına devlet kurulmuş olsa bile ne ola? Bir adla iş biter mi ? Adını omuzlayıp götürenler senin soyundan olmayacaklar ki artık. Bize uç beyliği veren Selçuklu Sultanlığına bak. Soluğu tükendi. Türk Töresine sırtını dönüp Acem töresini kucakladıkları için, dünyanın öte ucundan gelen Moğolların önünde başeğmediler mi?'

Bala Hatunun dokunaklı konuşmalarından sıkılan Osman Bey 'Sus bre hatun diye haykırır. Senin aklın ermez böyle işlere ' Der. Bala Hatun susmayıp sitemine devam eder. Cengiz Hanın uruğuna söylediği şu vasiyetini hatırlatır: 'Cengiz Han demiştir ki: Şayet Türkler Çinli kadınlarla, Moğol Kadınlarla, Tunguz ve Mançu soylu kadınlarla ve daha sonrada Acem, Arap ve Rum kadınlarla evlenip çoluk peydahlanmasalardı, şu koca dünyada Türkleri kimse yenemez, kurdukları devletleri ortadan kaldırmaya hiçbir milletin gücü yetmezdi. Türklere ben bile bir şey yapamazdım. Türkler yabancı kadınlarla kendi kanlarını bozdular, dirlik ve düzenleri bozuldu. Devletleri yıkıldı. Tüm Türkler çığıl çığıl dağılıp yurtlarından oldular. Böyle der işte yüce Moğol Başbuğu Cengiz Han ' Dersizlanır.

Osman Bey hiçbir karşılık vermedin çadırından çıkıp gider. "

Osman Bey ölünce yerine geçen oğlu Orhan Bey daha sonraları (1321-1360 yılları arasında) yine birer Bizanslı Rum dilberleri olan Asporçe ve Teodora ile de evlenmiştir. Bu evliliklerden dört çocuk sahibi olmuştur.

Evet değerli okurlar. Bir kitaptan bir küçük pencere aralamaya çalıştım. Meraklısı adı geçen kitabı bulup okuyabilir.

BİR OKUYUCU MEKTUBU

ARTIK AT YARIŞLARI OLNAMAYA GEREK KALMADI.

Veliler ve öğretmenlerin benliklerini okşayan,"başarılı" hale sokulmuş öğrencilerin yarışması gündemde. Dolayısıyla okullarda bu heyecan dalgasından payını almaktadır. Zaman zaman sınavlar gladyatör dövüşleri kadar acımasız olabilmektedir. Çocuklar,dayanıklılıklarının son sınırına kadar zorlanmakta,kaç sınavda derece aldıklarının çetelesi tutulmaktadır.

Biz bu kadar ince hesaptan anlamıyoruz. Bu işleri iyi bilenler,ne demek istediklerimizi gayet iyi anlayacaklardır. Bizim derdimiz bu değil,zavallı yavrularımızı kendi arzularımızı tatmin eden bir robot konumundan kurtarmak.

İlköğretimin sekiz yıla çıkartılmasına özellikle orta öğretim okullarının sınavlarının ertelenceğini düşünerek çok sevinmiştik. Nerede (!) İlk okul ikinci sınıflara kadar sınavlar çekilmişti. Hatta velilerin genel isteği üzerine,ilkokul ikinci sınıfta TUDEM sınavı özel olarak konulmuştu. Gözlerini sınav ihtirası bürümüş velilerin karşısında,tabi ki öğretmenler karşı koyacak değillerdi.

Birinci dönem sonunda 30.01.2002 tarihinde MEB Seviye Tespit Sınavları yapıldı. Artık kılıçlar bilenmiş,rakipler belli olmuş,eğitim kızışmıştı. İkinci dönemde (maçın ikinci yarısında) yeniden görüşmek üzere nefesler tutuldu. Büyüklerin hırslarının bitmeyeceğini çok iyi öğrenmiş olan küçük oyuncular,on beş günlük tatillerini tedirginlik içinde geçirdiler. Birer suçlu gibi mahcup olarak ne kadar oynayabildiler ? Hayallerinin ilgi odaklarının sınırlarını ne kadar geliştirebildiler ? Bu çocuklar büyüdüklerinde çocukluklarını hatırlamak isteyecekler mi ? Gerçeklerin acımasızlığı karşısında;kapıdan içeri girme fırsatını bulamadıkları hangi hayal bahçesine sığınabilecekler ?

26 Şubatta ilköğretim ve seviye tespit sınavları yağmur gibi yağmaya başladı. Sen misin tatil yapan ? Birer hafta arayla İlimizde bulunan dershaneler de sınavlarını bu arada gerçekleştirdiler. Her dershane,belli okulla anlaşarak çocuklar "mecburi" gönüllü olarak sınavlara sokuldu. Hatta Milli Eğitim Bakanlığı Seviye Tespit Sınavı da bu ay yapılacaktı,o sınav dönem sonuna ertelenmiş bulunuyor. Nisan ayı içinde sınavlarını yapamayan dershaneler sırayla sınavlarını yapacaklar. Çocuklar eski öğrendiklerinin üzerine daha fazla bir şey koymadan,durmaksızın sınandılar ve sınanacaklar. Tabi ki başarısız oldu mu da kınanacaklar.

Biz özel dershanelerin,okulları bütünlediklerine inanıyoruz. Biz ardı sıra yapılan sınavlara ve çocukları "mecburi gönüllü" olarak yarışmalara girmelerine karşı çıkıyoruz. Dönem sonları MEB Seviye Tespit Sınavlarına karşı çıkmıyoruz. Amacı özel dershanelerin "başarı"yı REKLAM amacı yapmalarına ve okulları kullanmalarına karşı çıkıyoruz. Özel dershanelerin sınavları aynı günde olmalı,isteyen birisine,isteyen diğerine katılabilmeli. Çocuk birinden çıkıp,diğerine koşturan;kurulmuş makinelere dönmemeli. Dershaneler kendi öğrencilerine sınav yapsınlar yapacaklarsa. "Başarı"ya şartlanmış bu çocukların en ufak bir tökezlemede dünya başlarına yıkılmakta,özgüvenleri sarsılmakta,narin ruhları örselenmekte,fizyolojileri allak bullak olmaktadır. Gelecekte;öğrenirken birbirlerini ezip geçen bu kuşağın acısını hayata atıldıklarında karşılaştığı hayal kırıklıklarını göreceğiz. Aslında çocukların bozulan psikolojilerini hepimiz biliyoruz. Kendimize bile itiraf etmek istemiyoruz.

Velilerin "harika çocuklar" için;masum istekleri var. Kendi elde edemedikleri fırsatları,güzellikleri,akıllılıkları onlarda gerçekleştirmek istiyorlar. Yarım kalmış amaçlar,hayali bile kıvanç veren istekler bizi esir almış ve hayatlarımızı yeni baştan çocuklarımızla çizmek istiyoruz.

Justin Chapman gibi bir harika çocuğun,"artık kendim olmak istiyorum. Ölmek istiyorum" diye intihara kalkışması çok anlamlıdır. Ünlü Piyanistimiz Fazıl Saylın zaman zaman eserleri çalamama vehim ile devamlı yaşaması,sizlere ne düşündürüyor ? Nrede ise iyi bir sanatçı olmak için;psikolojik bir bozukluğa sahip olmak şartı,basın tarafından özendirilmektiedir. Van Gogh,Hemingway,Schumann,Mahler,Edgar A. Poe,Wirginia Woolf gibi sanatçılarda PMD (Pisikomanyak depresif) hastalığı olduğu,gizli bir keyifle vurgulanmaktadır. Amerika'da da bu konu gündemdedir. "Akil Oyunları" filminin Oskar alması (ünlü dahi bir matematikçinin dramından başka bir şey değildir) zeka ve hayat konusu tartışmaya açılmıştır.

Dr. Sternberg'e göre "Bir çok üstün zekalı çocuk büyüdüğünde çok yetenekli bir yetişkin olmaz. Çok yetenekli bir çok yetişkin de çocukluğunda üstün zekalı değildir."

Çocuklarımızı akıllı ve bilgili yaparken,ruh sağlığını bozmamalıyız. Kalburüstü başarılı öğrencileri,diğerlerine örnek göstermek te ne kadar geliştirici ve eğiticidir ? Milli Eğitim üstün zekalı çocuklarıyla övünmek istiyorsa,onları ayrı okullara toplamalıdır. Zeki çocukların öğrenme güçlüğü yaşayabileceği eskiden biliniyormuş. Bu çocuklarda yaygın davranış bozukluğu görüldüğü tespit edilmiş. Başarılı çocukların mutlu olduğu da söylenemez. Öteki çocuklardan farklı oldukları için rahatsız edilmekte ve yalnız bırakılmaktadır. Öteki çocuklar da öğretmenleri ve anne babaları tarafından küçümsendiklerinden mutlu değildirler.

Kesinlikle bu yarışmacı ortamda kazanan çocuklar ve eğitim-öğretim değildir. Kazananları ben biliyorum. Bildiğim bir şey varsa çocuklarımızı kazanmamız gerçeğidir. Bu yarışların sonucunu düşünerek değerlendirelim.

EKSİK SAYILARINIZI TAMAMLAYINIZ !

MEVCUT SAYILAR

1. Sayı 1.500.000 Tl.
2. Sayı 1.500.000 Tl.
3. Sayı Mevcudu Kalmadı
4. Sayı Mevcudu kalmadı
5. Sayı 1.500.000 Tl.
6. Sayı 1.500.000 Tl.
7. Sayı 1.500.000 Tl.
8. Sayı 1.500.000 Tl.
9. Sayı 1.500.000 Tl.
10. Sayı 1.500.000 Tl.
11. Sayı 1.500.000 Tl.
12. Sayı Mevcudu kalmadı
13. Sayı Mevcudu Kalmadı
14. Sayı Mevcudu Kalmadı
15. Sayı Mevcudu Kalmadı
16. Sayı Mevcudu Kalmadı
17. Sayı Mevcudu Kalmadı
18. Sayı 1.500.000 Tl.
19. Sayı 1.500.000 Tl.
20. Sayı 1.500.000 Tl.
21. Sayı 1.500.000 Tl.
22. Sayı 1.500.000 Tl.
23. Sayı 1.500.000 Tl.
24. Sayı 1.500.000 Tl.
25. Sayı Mevcudu Kalmadı
26. Sayı Mevcudu Kalmadı
27. Sayı 1.500.000 Tl.
28. Sayı 1.500.000 Tl.
29. Sayı 1.500.000 Tl.
30. Sayı Mevcudu Kalmadı.
31. Sayı 1.500.000 Tl.
32. Sayı 1.500.000 Tl.
33. Sayı 1.500.000 Tl.
34. Sayı 1.500.000 Tl.

Posta ile istenilen sayıların her birisi için 350.000 Tl. Ilave edilecektir.
Siparişlerinizi kargo ile de isteyebilirsiniz. İl dışından olan istekler için
1260013 numaralı POSTA ÇEKİNE toplam ücreti yatırınız . ÇORUMLU 2000

GARGİA'YA MEKTUP

Selahattin AYDEMİR
selahattinaydemir(@)hotmail.com

Bu konuyu otuz yıl evvel askerde, üsteğmen Cengiz Öner ile sohbette öğrenmiştim. Aslını isteyip yazarak kendime almayı akıl edemedim. (Veya tembellik ettim) Nasıl olsa terhisten sonra bu yazıyı bulurum dedim.Halbuki fırsat kaçtı mı bir daha gelmiyor. Benjamin Franklin " Şans, fırsat ile aklın buluştuğu köşe başıdır" diyor. Durmadan yakındığımız şanssızlığımızın sebebinin karşımıza çıkan fırsatları değerlendiremeyen kendi aklımız olduğunu kabul edersek kaderimiz hakkında ki bazı kötümser anlayışımızdan kurtulabiliriz.Benim de öyle oldu. Askerde değerini bilemediğim bu yazıyı tam otuz sene sonra buldum.(1) Bu hatamı telafi etmek için derhal sizlerle paylaşmak istedim.

...Ben çok yaşadım. Sanırım siz de yaşamışsınızdır. Meselâ, çarşıya giden bir tanıdığınıza dersiniz ki:

-Oradan geçerken şu ufak bir işimi de görüver.O size bir sürü mazeret beyan eder. Vaktim yok der. Orayı nasıl bulacağım der. Bilmiyorum der. (Özellikle büyük kentte yaşa-yanlarını kastediyorum.)İstanbul 'da bir dostum vardı. Hatice KOÇ. Kim ne derse desin. Reddetmez. Çantasında cüzdanında herkes için notlar bulunur. Ve mutlaka o işi yapardı. Bilmediği bir iş ise mühlet ister araştırır ancak ondan sonra yapamayacağına veya olamayacağına karar verirdi. Kelimenin tam anlamıyla çözüm ehli idi. Tamamen pozitif bir insan idi. Kitabında olmaz yoktu. Yani daha laf sizin ağzınızda iken "OLMAZ"ı ağzınıza tıkayanlardan değildi. Az zamanda çok iş yaptı. Çarçabuk bu hımbıllar dünyasını terk ediverdi, gitti. Allah Rahmet eylesin. Son anda kabrinde dostlara yüksek sesle ilan ettim. Dedim ki:

- Bu kadın seksen yılı kırk yıla sığdırdı.

...

Hikâye şöyle başlıyor: Bir garnizonda genç bir subay terfisinin gecikmesi konusunu komutanı ile konuşmaktadır. Bu sırada nizamiyeye bir kamyon gelir. Odasından bunu gören komutan karşısında ki genç subaya:

-Git oradan ne oluyor bana bildir.

-Genç subay "emredersiniz" diyerek fırtına gibi çıkar. Jeepe atlar. Beş dakika sonra gelir.

-Un kamyonu imiş Komutanım. Bize un getirmiş.Komutan, otur bakalım şöyle der. Bir başka subayı çağırır. Onada aynı talimatı verir.

-Git nizamiyede bir kamyon var. Niye gelmiş öğren.

-Emredersiniz diyerek çıkıp giden subay yirmi dakika sonra gelir.

-Komutanım, Konya'dan yüz seksen çuval un gelmiş. Belgeleri kontrol ettim. Çuvalları saydım. Malı teslim aldım. Yanımda dört tane er alıp firma gittim. Çuvalları indirecekleri yeri gösterdim. Şu anda kamyonu depoya boşaltıyorlar. Faturayı levazıma gönderdim. Ödeme durumunu birazdan size arz edecekler.

.....

İkinci Dünya Savaşında, gözünü budaktan esirgemeden savaşan Japon askerlerinin ve Kamikazelerin sırrını merak eden Amerika; ölen ve esir alınan her Japon askerinin cebinde şu yazıyı bulmuş.

"GARCİA'YA MEKTUP (2)

1890 yılları idi. Amerika Birleşik Devletleri ile İspanya arasında Küba yüzünden harp başlamıştı. KÜBA'da bulunan Amerikan Kuvvetleri Komutanı Garcia'ya acele bir haber gönderilmesi icabetti.

Komutan Garcia Küba adasının yüksek ve esrarlı dağları arasında bir yerde bulunuyor ve nerede olduğunu kimse bilmiyordu. Kendisine elde olunan vasıtalarla ve hatta telgrafla bile haber göndermek imkânsızdı. Tek çare elden bir insan tarafından mektup göndermek idi. Çok iyi eğitimli birine icabeden bilgi, belgeler verilecekti. Olası ihtimallere göre harita üzerinde bilgiler verilerek gizli mektup ulaştırılacaktı.

Amerika Cumhurbaşkanı bu mektubu bizzat kendi yazmış ve en kısa zamanda göndermek azmindeydi. Ne yapabilirdi ?

Cumhurbaşkanı McKİinley'in yanında bulunanlardan biri : "Ben ROWEN isminde bir adam biliyorum. Eğer Garcia'ya gönderecek adamınız yoksa O, bu işi muhakkak yapar!" Dedi. Hemen Rowen'i buldular ve kendisine Gacia'ya gönderilecek mektubu verdiler.Ancak salonda başkaları olduğu için o anda Rowen'a adresi söylemediler. Rowen 'da Garcia nerede diye sormadı. Salon boşaldığı zaman Rowen'ı göremediler. Rowen gitmişti.Rowen, dört günlük meşakkatli bir yolculuktan sonra bir gece yarısı KÜBA KIYILARINA çıkmış. Mektubu çok iyi gizlemiş. Küba'da yakalanmadan bataklıklar arasında gizlice yol almış, üç hafta sonra adanın öbür tarafına geçmiş ve onca çektiği sıkıntılardan sonra mektubu GARCİA'YA vermiştir."

Gençlere lazım olan yalnız kitaplarda ki bilgileri, şunun bunun hakkında söylenen şeyleri öğrenmek değil, kendileri için beslenen güvene lâyık olmağa ve dürüst hareket etmeye çalışmaktır. Asıl demek istediğim, her Amerikan genci, kendini bir ROWEN olarak görmeli ve mektubu Garcia'ya mutlaka ulaştırmalıdır.(3)

Elbert HUBBARD

(1)MEB. Ortaokul kitapları ek okuma kitabı sayfa:18 (1962)

(2)Bütün Dünya sayı 1 de yayınlanmıştır.

(3) McKinley: ABD nin 24. cumhurbaşkanı (1843 1901)

(4)Bu yazı Amerikalı bir yazarın 1899 da yayınladığı bir makaleden alınmıştır.

BİLGİSAYAR DÜNYASI

İ. Sait ALACA

BİLGİSAYAR VİRÜSLERİ NEDİR? İNSANI HASTA YAPAR MI?

"Popüler virüsler nedir, nasıl korunulur???

Bilgisayarlar hızla hayatımızın bir parçası haline gelirken bu sevimli makinalarla birlikte kimi olumsuzluklar da kapımız çalıyor.

Bu davetsiz misafirlerin başında ise bilgisayar virüsleri geliyor; ancak pek çok kişi özellikle de yeni bilgisayar kullanıcıları bu konuda pek bilgili değil. Hatta pek çoğumuz Hollywood yapımı bilimkurgu filmler sonucunda onların canlı organizmalar olduğunu bile düşündük.

Fakat bilgisayar virüslerinin canlı olması (ve de kullanıcılara hastalık bulaştırması!) söz konusu değil!! Çünkü onlarda sadece küçük birer yazılımdır.

Tabii ki bunlar diğer bilgisayar yazılımlarından biraz farklılar. Bu farkların başında kendilerini kopyalamaları geliyor.

Tıpkı biyolojik virüslerin DNA'lar ile çoğalmaları gibi bilgisayar virüsleri de kendilerini başka programlara ya da boot'a kopyalayarak çoğalırlar.

Diğer bir özellikleri ise çalışmaları için kullanıcıya bağlı olmamaları yani aktif bir yapıya sahip olmaları. Böylelikle kullanıcının onayını ya da emrini beklemeden hareket ederler. Bilgisayar sistemlerine zarar vermeleri de kullanıcının istemediği zamanlarda istemediği şeyler yapmasıyla olur. Virüsler varlıklarını devam ettirebilmek amacıyla sürekli olarak kendilerini kopyalarlar ve böylelikle tüm dünyadaki bilgisayarlara yayılma şansı bulurlar. Her geçen gün virüslerin sayısı katlanarak artıyor. 1983 yılında bilgisayar virüslerine isim babalığı yapan Friedrich Cohen bile onların gün gelip de on binlerle ifade edileceğini düşünmemişti herhalde. Ancak bugün sayıları giderek artıyor ve bunun temelinde de psikolojik durumları hala tartılaşılan bilgisayar programcıları geliyor! Kimileri aşklarını duyurmak, kimileri nükleer denemeleri protesto etmek, kimileri

ise sadece eğlence amacıyla virüs yazıyor. Bir bilgisayar virüsü programlamak için sanılanın aksine bilgisayar dehası olmaya gerek yok, sıradan bir programcı hatta programcılığa meraklı 9-10 yaşlarında bir çocuk bile rahatça bir virüs yapabilir. Fakat virüsünün dünyaya yayılıp, adını duyurması virüsün kaynak kodunun (source code) kalitesine bağlıdır. Virüsleri genel olarak dört grupta inceleyebiliriz.

FİLE (Dosya), Trojan, Makro ve Boot virüsleri.

BOOT virüsleri : Disketlerin Boot Sector ya da sabit disklerin Master Boot Sector denilen ilk sektörlerine kendilerini kopyalarlar. Daha sonra kendilerini yine kopyalayarak diğer bilgisayarlara ulaşırlar. Temizlemesi en kolay virüs türüdür.

DOSYA (File) virüsleri : Bunlar ise çalıştırılabilir programlara (uzantıları . exe, . com gibi olanlar) bulaşırlar ve bunlardan diğer dosyalara kendilerine kopyalarlar. Böylelikle de bulaştıkları dosyanın uzunluğunu artırırlar; ancak günümüzde dosya uzunluğunu artırmadan da bulaşan virüsler var. Virüs eklentisi genellikle dosyanın sonunda ve nadiren de ortasında olur. Virüs hafızada kalabilir (resident virus) ya da doğrudan çalıştırıldığında (direct action virus) etki gösterebilir. Ya da her iki özelliği de kullanabilir.

Trojan'lar (Truva Atları) : Truva atı olarak nitelendirilen Trojan'lar ise diğer virüslerden farklıdırlar. Aslında bunları virüs kategorisini koymak pek de mantıklı değil. Virüsler yapı itibariyle kendilerini başka

yerlere kopyalama, yani "bulaşma" özelliğine sahiptirler. Truva'lar ise genellikle bunu yapmazlar. Son zamanlarda gündemde bir hayli yer edinmeleri ise Internet'in yaygınlaşması ile oldu. Bildiğinizi gibi eski bir öyküye göre Truvalılar'ı yenemeyen Yunanlılar tahtadan dev bir at yaparak bunu savaş tazminatı olarak Truvalılar'a verirler ve kentin kuşatmasını kaldırırlar.

Truva atı denilen atın içine gizlenmiş Yunanlı askerler gece olduğunda şehrin kapılarını açarlar ve eğlenceye dalmış olan Truvalıları öldürürler.

Şimdi tarihi efsanelerin ne ilgisi var virüslerle demeyin!! Modern çağda siz Truvalılar oluyorsunuz ve Yunanlılar bir sürü Truva atı ile sizin bilgisayarınıza musallat oluyorlar. Truva'lar 2 kısımdan oluşur. Birincisi bir şekilde size ulaştırılır ve çalıştırdığınız andan itibaren bilgisayarınız 2. kısmı elinde bulunan kişinin kontrolü altına girer.

* MAKRO VİRÜSLERİ : Word, Excel gibi makro kullanıma olanak tanıyan programların dosyalarına bulaşan virüslerdir. Yapılarını makrolardan aldıkları için bu adla anılırlar. Son dönemdeki pek çok "ünlü" virüs makro virüsleridir.Bilgisayar virüsleri sisteminize bulaştıktan sonra bilgisayarınızda kuluçkaya yatarak zarar verecekleri zamanı beklerler (çoğunun içlerinde "time-bomb" denilen zamanlama ayarları vardır); ancak bu zararlar tamamen programlara yöneliktir. Yani bilgisayar virüsleri donanım (hardware) parçalarına fiziksel zarar veremezler. Size yapabilecekleri en büyük kötülük programlarınızı, verileriniz silmek olacaktır. Bunun dışında geçici olarak klavyenizi kullanmanızı engelleyebilir, ekrana değişik yazılar yazabilir (çok aç olduğu için sürücünüze hamburger koymanızı istemesi gibi) ya da yazıcınıza sizin istemediğiniz emirler gönderebilirler. Onlardan kurtulmak yerine hiç karşılaşmamayı deneyin!! Bunun için öncelikle sadece orjinal program kullanmaya başlayın yani korsan yazılım (yasadışı programlar) almayın. Çünkü virüslerin büyük bir kısmı bu yasadışı kopyalarla dağılır. Bunun dışında sürücünüzde disket varken bilgisayarınızı reset'lememeniz ya da size ait olmayan disketleri bilgisayarınızda kullanmamanız da bazı önlemler olabilir. Tüm bunları yapmanıza karşın bir gün başınız onlarla derde girerse piyasada rahatlıkla bulabileceğiniz anti-virüs programlarını kullanarak bilgisayarınızı virüstenkurtarabilirisiniz.

MODA VİRÜSLER...

"Yeme bizi, bilgisayar virüslerinin de popüler olan ve pek çok kişinin canını yakan virüsler vardır. Mesela Michelangelo, Cansu, Yandan Çarklı, Mumcu, Şair, Crazy bir zamanların gayetmoda virüsleriydi.

Aslında size musallat olan moda bir virüsse işiniz dahakolay, çünkü neredeyse tüm anti-virüs üreticileri bu virüsü temizleyen yeni sürümlerini anında çıkartırlar. Böylelikle siz de rahatlıkla virüsden kurtulursunuz. Asıl tehlikeli olan kıyıda, köşede kalmış bir virüse ya da moda bir virüse en başta yakalanmaktır. Melissa, Netbus, CIH, Class, Ethan, Back Orifice ve Happy99 gibi. (Bu virüslerin özelliklerini ve ne işe yaradıklarını bir dahaki sayıda bulablirsiniz.)

VİRÜS OLDUĞUNU NASIL ANLARIM?

Dosya virüsleri dosya uzunluğunu arıtırır, Boot virüsleri ise hafızayı azaltır! Ancak günümüzde "Stealth" virüsler, dosya uzunluğunu artırmayan virüsler, "worm"lar derken virüs teknolojisinin de geliştiğini görüyoruz. Eğer sisteminiz hiçbir neden yokken yavaşlamaya başlamışsa, anlamsız hata mesajları veriyorsa, disk ışık(lar)ı gereğinden fazla yanıyorsa, bazı dosyalar durup dururken kayboluyorsa sisteminizde muhtemelen bir virüs vardır (kesinlikle vardır demiyorum!).

Evet, virüslerden korkmayın; ama korunmayı da ihmal etmeyin gibi gereksiz ve tuhafbir sözleyazımınoktalıyorum...

Devam Edece

Düşüncelerinizi bekliyorum; saidalaca@hotmail.com AKPINARA.Ö.L

DOKTORUNUZ DİYOR Kİ:

Dr. Rıfat PATIR

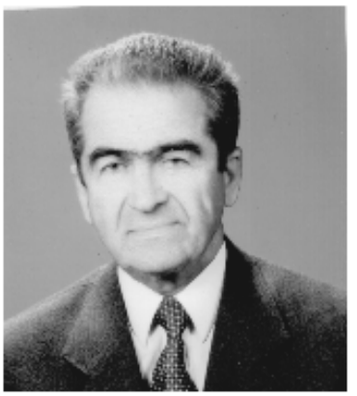

ÇOCUKLARDA DİŞ ÇIKMA ZAMANI

Genelde çocuklar 4-6 aydan itibaren diş çıkarmaya başlarlar. Erken veya geç çıkması,annenin sağlık durumuna,hamilelik esnasındaki beslenmesine ve irsiyette bağlıdır.

Çocuğun iştahı,kilosu ve sağlığı iyi ise dişlerin geç çıkması mahsurlu değildir. Bir yaşını geçtikten sonra da diş çıkar.

Dişler şu sırayı takip ederek çıkarlar:

4-6. aylarda: Önce alt orta kesici diş çıkar. Sonra da üst kesici diş çıkar.

8-10. aylarda: Yan üst kesici dişler çıkar.

Bir yaşında: Alt yan kesici dişler çıkar.

12-15. aylarda: Ön azı dişleri çıkar.

15-24, aylarda: Köpek dişleri çıkar.

2-2,5 yaşlarında: İkinci azı dişleri çıkar.

6-7 yaşlarında: Süt dişleri dediğimiz ilk dişler sıra ile düşerler yerlerine kalıcı dişler çıkar.

Üçüncü azı dişleri buluğ çağında çıkar. Dördüncü azı dişleri (Akıl Yaşı Dişleri) 17 yaşından sonra 30 yaşına kadar bir zaman de etrafı telaşa vererek çıkar. Çok acı verir. Bazen çıkmaz,çıkması için ufak bir müdahale lazım gelebilir.

Diş çıkarken yüksek ateşli hastalık olur diye yanlış bir kanaat vardır. Bu dişin çıkıp çıkmaması 8-10 günde olur. 20 diş 3 senede tamamlanır. Bu uzun zaman içinde çocuk birkaç defa anjin olur,grip olur,hatta zatürree de olabilir. Onun için diş çıkarırken,çocuk yüksek ateşli olursa diştendir deyip geçiştirmemek lazımdır. Mutlaka bu ateşin sebebi araştırılmalıdır.

Diş çıkarken çenedeki yumuşak deri kısımları şişer,kabarır,yırtılır. Bu sebepten o bölge dokunmakla bile çok acır. Ayrıca çocuk sertçe bir şeyi ağzına alırsa,diş bölgesinde acı hissedip ağlar. Bu günlerde de kucaktan ihmek istemez,huysuzdur. Ama fazla ateş olmaz. 8-10 gün sonunda çocuk rahatlar.

ÇOCUĞUN TEK TARAFLI BESLENMESİ

Çocuk için dünyada en iyi gıda anne sütüdür. Anne ile ilgili bazı tıbbi zorunluluklar haricinde memeden kesmek veya meme emmesi için uğraşı vermekten kaçınmak büyük hatadır. Anne sütünde her türlü vitaminler,mineraller olduğu gibi,vücut için ideal gıda türleri tam bir uyum içinde mevcuttur.

Bu gıda maddeleri:Protein,yağ ve karbonhidratlardır. Bunlar anne sütünde ideal oranlarda bulunur. Unlu gıdalarda ise büyük çoğunlukta karbonhidratlar vardır. Diğer gıda maddeleri olan yağ ve proteinler ya yoktur,ya da çok az miktarda vardır. Pirinç unu,mişasta ile beslenen çocuk vitamin ve mineralleri ve esas vücudun yapı taşı olan proteinleri de almamış oluyor. Böyle beslenen çocuk bazı hallerde kilo bile alsa pelte gibi olur. Yüzlei,yumuşak kısımları şiş olur. Dermansız,kansız,sağlıksız olur.

Aslında çocuk anne sütü ile beslense dahi,4. aydan itibaren ek besinler ve demir gibi mineraller ilave edilmelidir.

FOTOKOPİ Mahmut Selim GÜRSEL

Metin;emekli olmakher kulanasip olmayan bir başarı olsa diye düşündü. İlk maaşı ikramiye sinden önce gelmişti. Memuriyeti boyunca bu kadar toplu bir para görmemiş,adeta şok olmuştu. Ama bu para onun için oldukça çok gözükse bile;ona ne bir ev,nede fabrikadan yeni çıkmış sıfir bir araba alabilecekti. Düşündü,ne yapacaktı bu parayı. Bazı arkadaşları o parayı bankaya koyarsan sana bir miktar gelir getiri diye tavsiyelerde bulundularsa da o yanaşmadı. Bu ekonomik krizde en iyisi yine döviz almak diye düşündü. Bir döviz bürosuna giderek bütün parasını dolara çevirdi.

Parası yastığını altında duruyor;lazım oldukça 5-10-50 dolar alarak bozduruyor, emekli olmanın tadını çıkartıyordu. Emekli olalı daiki yılı doldurmuştu. Döviz birikimi suyunu çekmişti. Atalar "hazıra hazine dayanmaz" diye boşuna söylememişlerdi. Emekli olduktan sonra önceleri hiç sıkılmadı. Arkadaşlarını, dostlarını aradı, onların iş yerlerine gitti, onlarla sohbet etti, dükkanlarında vakit geçirdi. Namazını camide kıldı,akşam olmadan memuriyetin verdiği alışkanlıkla evine döndü. Eşi Sema hanım da alışmıştı bu yeni hayata.Akşam yemeğinden sonra gelen giden olmayacağına karar verir gece çayını yaparlar,beraber içerlerdi. Hanımı da kendisi gibi sakin,fazla aşırıya kaçmayan zevklere sahipti. Oturdukları geceler, televizyonu seyrederler,yatsı namazını kılıp yatarlardı. Memuriyette kazandıkları robotlaşmış yaşantılarını bu sefer emeklilik yaşantılarına yansıtmışlardı.

Bir gün,Sema hanım hastalandı. Bir baş dönmesi,bulantı ve şiddetli terleme oluyor,başını doğrultamıyordu. Hemen 112 aradı. Beş dakika içinde bir doktor,bir hemşire,bir de memur geldiler. Hemen orada Sema hanımın tansiyonunu ölçtüler,şeker tahlili için kan aldılar. Sonuçlar oldukça normaldi. Doktor;göstergelere göre sizin hiç bir şeyiniz yok dedi. Yine de sizi acil servise götürelim dedi. Doktor;hiç de alışılmamış bir giyime,memuriyete yakışmayan uzun saçlarını bir lastikle arkasına toplamış bir tipti. Hastaya moral verme yerine;ukalaca hastaya ayağa kalk yürüyerek ambulansa inebilirsin,seni götürmeye gerek yok fakat;yine de seni acile götürüyorum dedi. Sema hanım doğrulmaya çalıştı,başının dönmesi yüzünden dengesini sağlayamadı. Hemen Metin eşinin koluna girdi,gelen memur da acımış olacak ki; Sema'nın bir koluna da o girdi. Adeta sürüyerek hastayı aşağı indirip ambulansa bindirdiler.

Acil servise gelince;içeriye girerek tahlillerin neticesini acil doktoruna bildirdiler. Memur,Metin beye bir sağlık kurumuna bağlı iseniz sağlık karnenizin fotokopisini verir misiniz ? Dedi. Metin sağlık karnesi var da; fotokopisi yok diyince,hastanede çektiriverin dedi. Metin de acilin girişinde bulunan fotokopi makinesinin yanındaki kişiye sağlık karnesini uzatarak fotokopi çektireceğini söyledi. Orada oturan kişi; Burada gündüz fotokopi çekilmiyor,yukarı kata çık fotokopiyi orada çektir diye cevap verdi. Metinin başından kaynar sular döküldü. Eşi sedyede yatıyor,illede fotokopi deniyordu. Acilden çıkarken de aynı işlemler yapılacağı için,yukarıya fırladı. Fotokopi makinesi bulunan yere gitti,sıraya girdi iki adet fotokopi çektirdi. Koşarak acile indi. Fotokopiyi ambulans memuruna verdi,onlar bırakıp gittiler.

Acil serviste;doktor hastaya neyin var bile demedi. Odasından bir kalp grafiği çektirin diye hemşireye emretti,hemşire orada çalışan sağlık memuruna söyledi, grafik çekildi. Hemşire bunu doktora gösterin diyerek Metin'in eline tutuşturdu. Metin doktor odasına girdi. Grafiği gösterdi. Doktor normal,hastanızı götürün. Bir saat sonra akşam polikliniğine getir,bir dahiliyeci baksın dedi.

Metin eşini acilden çıkardı. Bir taksi tuttu;hastasını eve getirdi,bin bir zorlukla eve götürdü,yine bin bir yatağına yatırdı. İki saat sonra tekrar evden hastasını alarak hastaneye götürdü. Dahiliye polikliniğine kaydettirdi. Yarım saat sonra doktor gelerek,sıkıntısı sordu. Durumu Metin anlattı. Doktor,hastaya şöyle alel usül bir baktı,boğazın ağrıyor mu dedi,Sema evet diyince acele ile boğazına baktı,reçeteyi doldururken Sema hanım istiğfar etmeye başladı. Doktor; bunu niye buraya getirdin,acile götürseydin ya diyerek Metin'i tersledi. Metin'de acilden buraya yolladılar dedi. Hemen reçete yazdı, Metin'e de bunu acile götür bir serum taksınlar dedi.

Metin,acile tekrar Sema hanımı indirdi. Hemşireye doktorun verdiği kağıdı gösterdi. Sema hanıma bir serum takıp bayanlar koğuşuna götürülüp yatırılmasını söylediler. Üç saat sonra serum bitti. Hemşireye bilgi için giden Metin'e hastayı getir de serum girişini çıkartalım dedi.

Bu Metin'e çok dokundu. Hastayı getirdi, serum girişini çıkarttılar,Sema hanımı aldı eve getirdi. Bu hastanede nöbete kalan uzman doktor var mıydı? Yok muydu ? Bu Metin'in başına ilk defa da gelmiyordu. Ne biçim bir idare idi bu ? Duvarlarının fayanslı olması,gösterişimi önemli idi,yapılan hizmeti mi? Bu sorulara kendince cevap vermeye çalıştı.

Bu hikaye belki de pek çoğunuzun başına gelmiş olabilir. Bundan çeşitli düşünceler, görüşler, tenkitler,öneriler üretebiliriz. Bu hikaye 8 Nisan 2002 günü geçmiştir. Acil servis Çorum' undur, Acil bölümü Çorum Devlet hastanesinde gerçekleşen bir hikayedir. Umulur ki;o kutsal ocakta özveri ile çalışanlar,vakit geçirmek için çalışanlar,hastanın halinden anlayanlar ve anlamayanlar,mesleğini tam olarak yapanlar ile vakit geçirmek için orada olanlar aynı anda çalışıyorlar. İş görmeyeceksen,orada senin ne işin var ? Hasta ile ilgilenmeyip,doktorlar odasında TV seyredeceksen niçin nöbette kalıyorsun? Severek çalışmıyorsan oradaneişin var?

SU HIRSIZLARI

Bekir Baki AKSU

Geçen sayıdan devam

<<Devam et. Sonra ne oldu ?>> De di.

Ali ellerini gözlerini ovuşturarak,etrafa bakmağa başladı. Kalkacak oldu. Kalkamadı, ayakları ve kaput bezi ile bağlanmış olduğundan,yerleri hâlâ acıyordu. Parmakları ve elleri sıkıca gerildi. Sonra da: <<Beni öldürecekler sanmıştım efendim. Aklıma kötü şeyler getirdim. Karşıma çıkanların kimler olduğunu tanımak şöyle dursun,mezardan çıkmış hortlaklara benzettim onları. Dördününde elbisesi beyaz,yüzleri Arap gibiydi. Bağa attıkları zaman hiç acı duymadım. Ha şimdi öldürecekler,ha şimdi öldürecekler diye tir tir titredim. Gelen giden olmayınca,kafamı yere süre süre gözümdeki sargıyı sıyırdım. Gözümü çok zaman açamadım. Sargı o kadar çok sıkmışlardı ki;gözlerim bir zaman kapalı kaldı. Sonra nasılsa kendiliğinden açımdı.

Yattığım yerden doğrulmak istedim,imkânı yoktu doğrulmamın. Etrafım yeşil bağ tevekleri ile örtülüydü. Ancak gök yüzünü görebiliyordum buradan. Derken sürünmek geldi aklıma. Sürünürken,bağın bizim bağ olduğunu gördüm. Anladım ki gece olunca beni bağımda öldürüp kim vurduya koyacaklarını. Korkum büs bütün arttı. Beni bulamasınlar diye duvar dibindeki kara çalılığın içine girdim. Elimi ayağımı,yüzümü gördüğümüz gibi çalılar yırttı. Fakat ölüm korkusubana heracıyı unutturdu.

Üç gündür sakladığım bu yerde ecel teri döktüm. Geceleri gözümü kırpmadan korkular içinde geçirdim. Tek teselli olduğum beni bulamayacakları idi. Eğer bağırmasaydınız, geç de olsa gelip öldüreceklerdi beni >> Dedi.

Başgedikli Ali'nin anlattıklarını hayretle dinledi.Zaptını tutup,evrakı savcılığa gönderebilmesi için muhtarlarla,jandarmaları yanına çağırdı. Oracıkta olanları,yeni baştan Ali'ye bir daha anlattırdı. Tutanağını iki muhtara da imzalattıktan sonra,Tekin Muhtarını köyüne gönderip,Aliş Ağayı da Boğaç'a doğru yolcu etti.

Suratı çok korkunçtu gediklinin. Vukuatın Boğaçlılar tarafından yapıldığına hiç şüpheetmiyordu.

Ali'yi yanına alıp olayın işlendiği tarlasına geldi. Bir de orada keşif yaptıktan sonra jeepe Ali'yi de alıp sorgu hakimliğinde ifadeverdirmek üzere Çorum'a getirdi.

Aliş Ağa günlerce bağlarda gördüğü bu manzarayı köylülere anlattı. <<Böyle hareketi canavar insanlar yapar. Tosunlar mutlaka yakın köylerde saklıdır. Nasıl olsa bir gün ortaya çıkar. Tosunlara yataklikedenleri hiç acımadan adalete teslim edeceğim>> Diyordu. Arada bir de: << Ulan nasıl köymüş bu köy ? İnsanın başını belaya sokacaklar,zararı alamadıysanız benim ne günahım var ? Parayı vermeyen sizlersiniz. Elbet bir gün hükümet bunun çaresine bakacak. Yoksa,koca köyü aç bırakacak değil ya !>> Diye durmadan ağzına gelenleri ortalığa savuruyordu.

Bu sözleri işiten yeminciler ise birbirlerinin yanlarına gelmiyorlar,ufacık bir ip ucu vermemek için ağızlarından bir şey kaçırmamaya çok dikkat ediyorlardı.

Başgedikli her gün jeeple Boğaç'a geliyor,şüphelendiği şahısları nezarete götürüp,gece de dayaktan geçiriyordu. Bunlara rağmen bulunamamıştı bir ip ucu. Bütün civardaki köylerin muhtarlarına emir yazdırmış,eşkalleri verilen tosunlar ise her yerde aranıyordu. Yer yarılıp girmişti tosunlar. Bulma ümitleri kesilince aramaktan vazgeçmişti jandarmalar.

Paytak Aziz,Sarıkızın evine yerleşmiş,buldurduğu küçük et makinasında iki tosunun etini durmadan çekiyordu.

Güzel vücutlu Sarıkız dostunun yalan vaatlerine inanmış olduğundan çarşıdan temin ettiği mezelerle masayı donatmıştı. ızgarada pişirdiği pirzolaları kendi eliyle Paytak Aziz'e durmadan yediriyordu.

Eski dostuna diktirdiği ipek pijamaları Paytağa giydirmiş,hasır koltuklar üzerinde yalan sözlerini kötü de olsa dinliyordu. Arada sırada pikaba koyduğu oyun havalarına çırıl çıplak soyunup, Devam Edecek

Mesut ARTAR

KEŞKE TANIMASAYDIM SENİ

Keşke,
Yaşamasaydım 27 Ocak 2000 Pazar gününü
Omuzlarıma,bu kadar yük binmezdi o zaman.
Gözlerim ağlamayı bilmezdi,
O kadar sık kalbim çarpmazdı böyle delicesine !!!
Benimde ellerim sımsıcak olurdu mutlaka,
Geceleri asla uykusuzluk çekmezdim sabaha kadar.

27 Ocak 2002 Pazar günüden önce,
Rüyalarım,hatta tatlı hayallerim olurdu.
Duygusuzca düşünmezdim,yokluğunda günlerim,saatlerimi.
Hem de hiç düşünmezdim... !
Böylesine ölü soğukluğunda,hırsla takip etmedi beni,böyle kötü kaderim,
Kan çanağına dönmezdi gözlerimin ta içi ...!

27 Ocak 2002 Pazar günüden önce,
kayan yıldızlarda,bende farklı dilekler tutardım.
Duygularım,anılarım uzakta konuşulanları,
Hasretin bu kadar artmazdı o zaman,
Ben de gülerdim zaman,zaman.
Her şey benim içinde önemli olurdu ...!

Görmeseydim 27 Ocak 2002 Pazar gününü,
Kara saplı bıçak dostum olmazdı sırtımda.
Güneşsiz dünyamda kavrulmazdı ciğerlerim.
Beynim ise böylesine hırçın uğuldamazdı sürekli,
Kar yüreğimde damla damla vurmazdı göz yaşlarım.

Yaşamazdım 27 Ocak 2002 Pazar gününü,
Ruhum daralmazdı,benliğimi sıkıştırmazdı,
En tiz sesiyle çığlıklar atmazdı göğsüm,
Simsiyah yanıklar oluşmazdı ufkumda,
Saçıma,sakalıma bende bakardım delicesine,
Ve o zaman;yeniden başlamazdım içmeye.

27 Ocak 2002 Pazar günüden önce,
keşke tanımasaydım seni. Keşke.
Kara saplı bıçak dostum olmazdı,
Kar yüreğimde,damla damla vurmazdı göz yaşlarımı,
Dedim ya sana...
KEŞKE,KEŞKE TANIMASAYDIM SENİ !

T. AHMET ÖZKAN

MANİ

Başlangıç dediğimiz şey
Eskisinin devamıdır
Yenilik dediğimiz şey
Derdimize deva mıdır ?

KADINLAR AH SİZLER !

Denizleri çamaşır ipine astılar
Gökleri mendil gibi dörde katladılar
Dağları çarşaf gibi ütülediler
Hamarat kadınlar,ah sizler !

Duyguları nakışlı raflara dizdiler
Sevdaları yatak altlarına sürdüler
Kaygıları göz önünden kaçırdılar
Mihnetli kadınlar,ah sizler !

Hayalleri sırlı dolaplara tıktılar
Özlemleri yüreklerinden süpürdüler
Yıldızları ortalıkta unuttular
Muamma kadınlar,ah sizler !

YAĞMUR VE RÜYA

Yağar yağmurlar ah,geceden geceden
Ses vermez derin uyuyanlar öteden
Ne pencereden bakarlar,ne içerden
Yağar yağmurlar herkese görünmeden

Yağar yağmurlar ah,geceden geceden
Ses vermez ah,bir zamanlar can olanlar
Buğular yükselir toprak üstünden
Yağar yağmurlar kimseye görünmeden
29 04 2000

SENDEN GEÇEMEDİM

Gönül gözlerinden geçtim
Sevda denizlerinden geçtim
Hasret köprülerinden geçtim
Seni geçmedim
Seni geçemedim
Senden geçemedim

RÜYA BAHAR

Her baharla gelen
Turnalar değil
Gidenler oldu bir bir
Baharlarla
Çocukluğumdan parça parça
Gençliğimden yalım yalım gonca
Her baharla
Gelen / yağmurlarla
Ellerime ellerime
Dolan / yağmurlarla

Bir bahar
Gidecegim bende
Her baharla gelen
Gitmeyen hüzün.
26 04 2000

ADAM GİBİ ÇIKTIM KARŞINA

Değip değip kaçma öyle
Öyle gelip gelip gitme
Adam gibi çıktım karşına
Öyle kadın gibi karşımda

Durup durup öpme öyle
Öyle sevip sevip küsme
Sevda gibi bir derdin varsa
Öyle vefa gibi bir kaygın

Dalıp dalıp çıkma öyle
Öyle konup konup uçma
Kumru gibi koklarım zaten
Öyle balık gibi okşarım

Bakıp bakıp kalma öyle
Öyle sarıp sarıp çözme
Ölüm uğrarsa bir gün bana
Öyle kalırsın bir başına
06 04 2002

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 62

Yıl: 6 Sayı: 62

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

Gürsel YAYINEVİ

http://www.corumlu.com

ISSN 1301-9945

http://www @ http://www

internet haftası @

12 - 25 Nisan 2004

@ http://www @
http://www @ http://www
@ http://www @

http://www.corumlu.com

YAZIŞMA ADRESİMİZ corumlu2000@yahoo.com

O' BİZİ HİÇ ALDATMADI

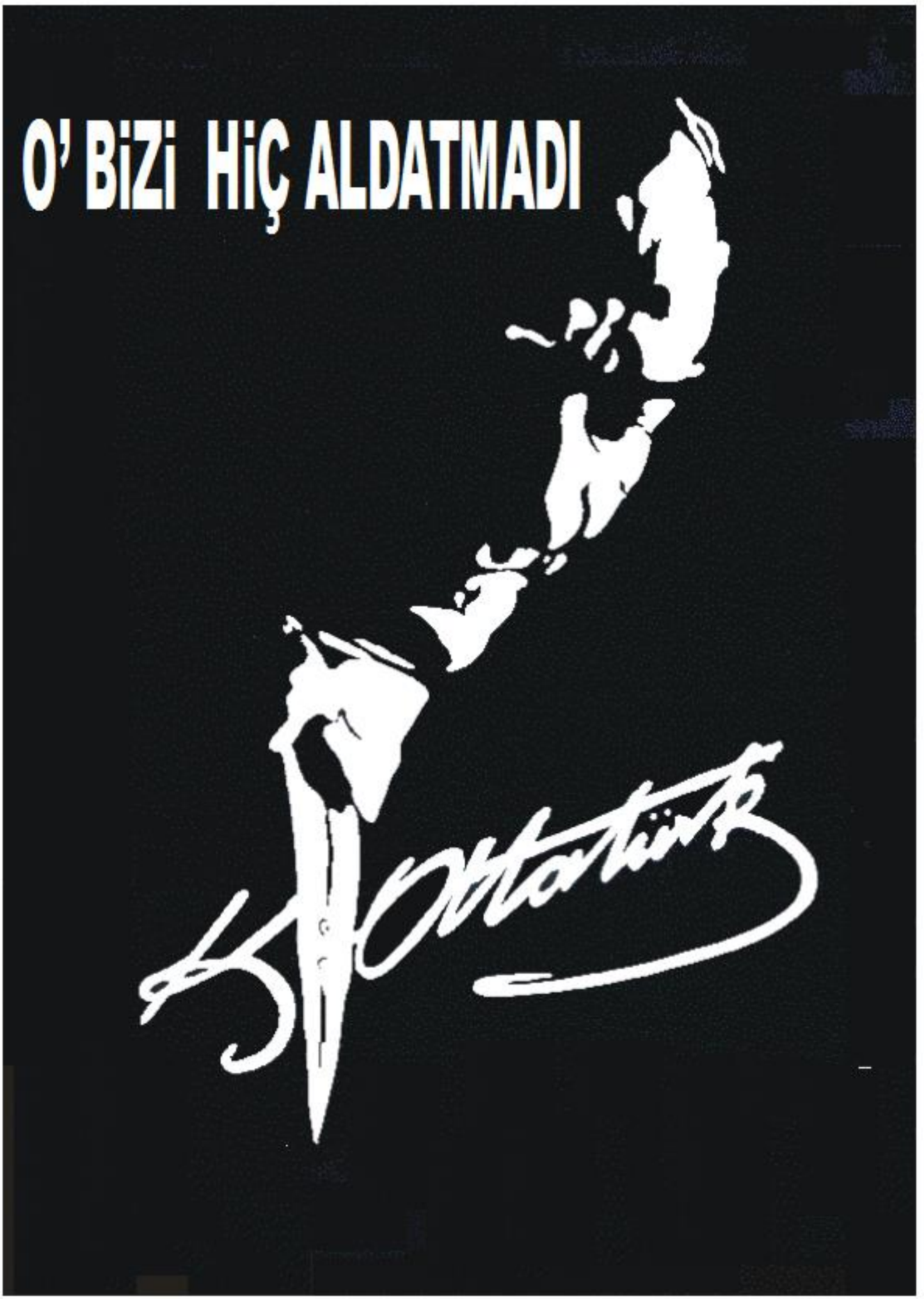

ISSN 1301 - 9945

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

Yıl :6 NİSAN 2004 Gürsel-YAYINEVİ Sayı 62

SAHİBİ ve Mesul Md. Mahmut Selim GÜRSEL

YAZIŞMA corumlu2000@yahoo.com
SAYFA: http://www.corumlu.com
Cep: 90-542-362 2 078

Dizgi ve Mijampaj Mahmut Selim GÜRSEL

Bu Sayıda:

Selahattin AYDEMİR ..... 62. SAYI 8.s.
23 NİSANLAR 14. s.
S. Ulvi CIRIL ..... SEVİYORUM DİYEBİLMEK 26. s..
Üzeyr Lokman ÇAYCI ..... ŞİİRLER 29.s
İsmet ÇENESİZ ..... GÜRSEL YAYINEVİ 7 s.
Mehmet Şakir ÇIPLAK ..... İSTİKLÂL MARŞIMIZDAKİ TEMEL KAVRAMLAR 16. s.
Dr. Ali EMİROĞLU ..... KARARIMI VERDİM DEDİ 13. s.
SÜMERLERE BAKIŞ 24. s.
Mahmut Selim GÜRSEL ..... 66 SENE ÖNCEKİ DERGİMİZİN ADAŞI 5. s.
MENAKIB-I KOYUN BABA 4. s.
MÜŞİR HASAN PAŞA 11. s.
INTERNET'TE NASIL SEÇİM YAPILIR 21. s.
KORUK 27. s.
Sakin KARAKAŞ ....OSMANCIK ÇORUMYOLU 12. s..
Necdet KARATAŞ ..... ŞİİRLER 28. s.
I Mustafa ÖZKİREMİTÇİ ..... ELLİ BEŞ YIL ÖNCE ÇORUM VE BU GÜN 10. s.
Salim SAVCI ..... BİZDEKİ SATIRBAYI İLKESİNİ KİMYOK ETTİ ? 25. s.
Cnihat YILDIRIM ..... DOĞALGAZLI HAYATA GEÇERKEN BİLMEMİZ GEREKENLER 22. s.
Raşit YÜCEL ..... ULUSAL EGEMENLİK 15.

Dizin Soyadına göre düzenlenmiştir.

NOT: Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüş ve yorumlar yazarına aittir. Yazılar, yazarından ve Yayınevinden görüş alınmadan kullanılamaz

Bu sayıya yazı ve reklam vererek katkıda bulunanlara
Gürsel YAYINEVİ teşekkür eder.

MERHABA OFSET 90-536-598 8 937

Mahmut Selim GÜRSEL

Ali İZZET

Şuaybin ol koyunların güden Musa degilmiydi
Dahi Veysel Karani hem deve çobanıdır serban
Koyun baba hikayatı yazılmış nesriyle amma
Anı ben kisvei ranaya koydum eyledim tibyan (1)
Muradım daii şöhret degildir halika malum
Şefaat kılmaga ol bir vesile ola ey ihvan
Ki zira başka bir hizmet elimden gelmesi müşkil
Günahım çoktur KADRİ yakışam olmaga derban
Sözü tatvile ne hacet ne idi bundaki maksud
Babanın kıssası noldu bırakma anı kıl ilan
Varub derya kenarından Koyun Baba nida kıldı
Ala Kadı Sarı Kadı Kara Kadı deyub ol an
Hemandem (2) gördüler filhal denizden geldi üç hayvan
Biri ala biri sarı hem biri karadır inan
Denizden yüzerek çıktı köpekler çünki ol demde
Görenler havf edüb anda bikülli oldular lerzan (3)
Babanın ardına düşüb saraya gittiler ol dem
Bu hali padişah gördükde bildi itdi istikan
Li ecl it-tecrübe (4) yazdı heman bir besmele anda
Yemek odasının eşigine hem eyledi pünhan
Köpekler itdiler hücum içeri girmek isterler
İşaret eyledi baba eşikten döndüler asan
Varub besmeleyi ol zat eliyle aldı hem öbtü
Köpekler girdiler derhal bakanlar oldu heb tersan
Heman kokladılar anda yemekleri o hayvanlar
Haramı döktüler ayaklarıyla kıldılar ifşan
DEVAM EDECEK

---

(1) Açık anlatma,Bildirme (2) Hemen,Çabucak
(3) Titreme (4) Denemek için

66 SENE ÖNCEKİ DERGİMİZİN ADAŞI ÇORUMLU

Mahmut Selim GÜRSEL

Dergimiz elinizdeki sayısı ile ÇORUM'da yayınlanan en uzun ömürlü dergi olma bahtiyarlığına ulaşmış bulunmaktadır.

Bildiğiniz gibi Çorumlu 2000 altı yıldır sizlerle beraber oldu. İki ay kadar önce beşinci cildini bitirerek altıncı cilde başladı. Erersek Haziran2004te 7.yıla gireceğiz.

Dergimin birinci sayısından ufak bir alıntı yapma kistiyorum:

"AMACIM

Bilindiği gibi kalkınma sadece sanayi alanında olamaz. Sanayi alanında kalkınmanın yanısıra,kültürel kalkınmanında atbaşıgitmesi gereklidir. Yoksa kalkınma yalnız tek düze olur ki, topluma fayda yalnız tek taraflı olur.Bu nedenlerin ışığı altında,kendim bir vazife çıkarttım.

Yayınevini açma amacımdan birisi, bildiklerimi başkaları ile paylaşmaktı. Benim gibi kendi çabaları ile eser veren arkadaşlara yardım etmek,onların çalışmalarını gün ışığına çıkartarak sizlerin görüşüne sunmaktı. Bazı yazar arkadaşlar için elimden gelen yardımlarda bulundum. Yazıtları kitap haline gelmeyecek durumda olan arkadaşların yazı yazma devamlılığını sağlamak amacı ile Çorumlu 2000 dergisine yazı yazmaları için baskılarda bulunuyorum .Bu yazıları birikince bir kitap haline getirerek sizlere sunmayı düşünüyorum."

Bu görüşümün bugünde arkasındayım. Bu yıl sizlerde katkı verirseniz yazıları kitap haline gelecek yazarlarımızın yazılarını kitap haline getirmeye çalışacağım.

1938 tarihinde Çorum Halkevlerinin çıkarttığı ÇORUMLU Dergisi uzun uğraşılarla yayın hayatını sürdürdü. O zaman büyük özverilerisi ile derginin yürümesi için çabalar sarf eden Rahmetli Meslektaşım Eşref Ertekin'i de burada anmadan geçemiyeceğim.

Dergimizin hikayesinin ana donesi ÇORUMLU dergisini tıpkı basım olarak aylık yeniden basıtırmakiste medi. Maalesef o tarihte bu isteğimi destekleyen katkı veren sponsor bulamadım. Bu arzum halen hayalimi süslemektedir. Yaklaşık 40-50 milyarlık ufak bir ücret olmasına karşı dikkate alınmadığından bu isteğimi burada tekrar ekmekte bir beis görmeyerek;1938 tarihide yayına geçen derginin içindekiler bölümünü de aşağıda sizlere sunuyorum.

1938 ÇORUMLU DERGİSİ

ÇORUMLU , Sayı :1:Çorumluyu Neden Çıkartıyoruz,Halkevleri'nin Kuruluşundaki Maksat ve Gaye, 16. Asırda Çorum'un Askeri ve İdari Vaziyeti Hakkında Bazı Malumat,Osmancıklı Mehmet Paşanın İki Vakfiyesi,Çorum Havalisi Mamali Aşireti ve Ömer Osman Paşalar,Çorum'un Halay Oyunu ve Arzı Türküsü

ÇORUMLU , Sayı :2:İnkılâp Vazifeleri,19 Mayıs ve 23 Nisan,Kul Mustafa ve Çorum Erliği,Kaside-i Kapusuz,Çorum'da Nişan Adetleri,Çiğdem Eğlencesi, Çorum'un İklim Özellikleri,Fidayda Türküsü ,o yunu,

ÇORUMLU ,Sayı :3 :İnkılâp Vazifeleri,Çorum'da Beyler Çelebi ve Muzaffer Paşa Cami Minberi, Çorum'da Cerit Aşireti, Onuncu Hicret Asrında Çorum,Yer Adları

ÇORUMLU , Sayı :4:Çorum'da Sıhhat Teşkilatı,Çorum'da Eski Nişan Adetleri,

ÇORUMLU , Sayı :5:İnkılâp Vazifeleri,Osmancık'ta Üç Kitabe,Deli Boran,Çorum'un Halk Oyunlarından Hüzünlü Oyunu ve Türküsü,Haydi Cumbam

ÇORUMLU Sayı:6:Aklı Gözünde Olanlara,Yurtta Araştırmalarda Kuşsar,Kuşsaray ve Kuşören Çorum Adı Üzerine Araştırma,Folklor Derlemeleri,Halk Ağzından Atatürk .Bir Destan İki Ağıt,Kurtuluş Savaşı ve İnkılâp Destanı

ÇORUMLU , Sayı :7:Cumhuriyetin 15. Yılında Çorum,Dil Bayramı,Mülga Şer'iyye Mahkemeleri,Derviş Mehmet,Bir Güzelleme Ördek,Yekbas Bağları,Çorum'da Aşar Vergisi

ÇORUMLU Sayı 8 :Atam'a Ağıt,Kaybın Akisleri,Atatürk'ün Ölüsünü Bekleyen Subaylar, Kırşehirli Şair İlhami,Çalkara Köyünde Soku Başı,

ÇORUMLU , Sayı :9-10:Yeni İlbayımız,Mustafa Vazıh,Çorumludur, Güzelleme, Coştum, Anam anam, Sevgili Atam,Dünyaya

ÇORUMLU , Sayı :11:Yeni Bulunan Paralar,Evliye Çelebiye Göre Çorum Havalisi,Mendil,Güzeller,Oy oy,Atatürk'e Ağıt,Aşık Haydar İstanbul'dan Samsun 'a,Su Yolcu,Ne Güzel Uymuş,Hesap Veriyoruz

ÇORUMLU , Sayı :12:Halkevlerimizde Tarihi Araştırmalar Nasıl Yapılmalıdır,Çorum Sancak Beyi Karayazıcı,Çorum Gazi Beydil, Akkoyun ,Oydah,Çorum'a ait Atasözleri

ÇORUMLU ,Sayı :13:İkinci Yıla Girerken,Çorum Tarihi Hakkında,Evliya Çelebi'ye Göre İskilip, Çorumlu Yeğen Paşa,Köy Adlarına Göre Bir Araştırma

ÇORUMLU ,Sayı :14:Çorum'da Bir Defter Nazın,Zile,Gesi Bağları,İnönü

ÇORUMLU ,Sayı :15:Çorum Tarihine Ait Vesjkalar, Tarihte Çorum Köyleri ve Paşaköy ile Sakız Divanı, Çorum Vilayet Sulama Vaziyeti H. Verilmiş Bir Rapor

ÇORUMLU ,Sayı :16:Çorum'un Folklorunu Derlemek Meselesi,

ÇORUMLU ,Sayı :17:Kısa Bir Tevakkuftan Sonra,Halkevleri Dergilerinin Yazı Kadroları, Dil

Bayramı ,Bir Matem,Çorum'un Tarihte Karakteristik Vasıfları,Çorum Halayı,Cönklerden derlemeler, Destan-ıKars,

ÇORUMLU ,Sayı :18:Yeni Yıla Girerken,Muhittin Yavsi, Müverrih (tarihçi}Ali ve Ahfadı ,Türk Vicdanı,Ağıt

ÇORUMLU ,Sayı :19:Çorum Vilayetini Ait Bir Tedkik Raporu,Çorum'da Aşiret Meseleleri ve BunlarınMali Vaziyetleri,En Büyük Acı,Eski Çocuk Eğlence ve Oyunlarından, Bir Efsanenin İç Yüzü,AnadoluİsyanlarI

ÇORUMLU ,Sayı :20:Türk Milleti Aldanmaz, Çorum Vilayetine Ait Bit Tetkik Raporu, Gölün Yazı,Yıldırım Beyazıt ile Kadı Burhanettin Ahmet'in Çorum'daki Muharebeleri,

ÇORUMLU ,Sayı :21:Medeniyet Anlayışları, Çorum Vilayetinin İskilip Kazasına bağlı Bayat Nahiyesindeki Devlete AitToprakların Ziraat Kabiliyeti Hak Bir Rapor, Ebussuud Efendi,Zelzele

ÇORUMLU ,Sayı :22:23 Nisan,,Bir Milletin Tarihi,Yalnız Onun Mazisinin Hikayesi Değil,Onun İstiklâl Aşkının Kaynağıdır da,Kızılırmak'tan kuvvetistihsali ve arazi sulama hakkındaki raporu,Destan'ıÖmerPaşa

ÇORUMLU ,Sayı :23:Muhit Dahiyi mi Dahi Muhiti mi Yaratır, Kardeşim Nazmi TOMBUŞ'a,Hayata Dair Tahayyüller, Nişanlanma ve Evlenmede Mesut olmak için Ruhi ve içtimai Temeller Neler olmalıdır

ÇORUMLU ,Sayı :24:Yeni Hadiseler ve Biz, Çorum'un Jeolojik Vaziyeti Hakkında Mulhtıra,Kadı Asker Çorumlu Alaattin Ali Efendi,Ağıt,ZiraatEsaslarınaait Türk Atasözleri

ÇORUMLU .Savı : 25:Halkevleri Musiki Çalışmaları, Öğrenmek Aşkı,Mektep İhtiyacı,Yıl Çıbanı,Sırp ve Hersek Karadağlıların Teslim Olmasının Destanı,Hürünü

ÇORUMLU , Sayı :26:30 Ağustos, Aziz Şef Geldi, Çorumlular Sevgili Başbuğuna Kavuşurken, Büyük İnönü ve Hayatı,İNÖNÜ'nün Seçme Sözleri Hakkında,Hoş Geldin

ÇORUMLU , Sayı:27:Dil İnkılabı Savaşı, Şifreli Bir Ferman, Radyoma, Yeşil Çorum'dan

ÇORUMLU , Sayı :28:Hicri 11. Asırda Çorum,Koşma, Çorum'da Yağmursuzluk ve Halktaki Ananeler, Çorum'da Köy Düğünü,Çorumlu,İnkılâp Ayı Temmuz,Demedim mi,Çığşaklar,Alaca Halkevinde bir Toplantı,Çorum Halkevi Faaliyeti

ÇORUMLU , Sayı :29:Çorum'un Lise ve Sanat Okulu Derdi, Hazine-i Evrakın Maarif Kısmında Ait Vesikalar,Çorum'da Yerli Sanatlar,Dava ve CezanınDüşmesi,Arzda ve Yurdumuzda Zelzele

ÇORUMLU , Sayı : 30: Bayrağa ve İstiklâl Marşına Saygı,Çorum'da Benimsenen Bazı Kelimeler,Yeşil Çorum'un, Ne Desem Anlanmaz Utanmaz Felek, Çorum'un Osmanlı Zamanındaki Durumu,Şiirde İnkılap

ÇORUMLU ,Sayı : 31 Eğitmenli Okul ve Köy Kalkınması,Çorum Ağzı Fonetik Hususiyetleri Üzerine Bir Kalem Tecrübesi,Cem Toplantısı,Bunun Halk Şairleri Üzerindeki Tesiri,Zührevi Hastalıklar, Musikimizde İnkılâp Nasıl Olmalı

ÇORUMLU Savı 32 Çorum Vilayetin Mülki Teşkilatına Tarihi Bir Kısa Bakış,Folklor ve Halkevi,Şiire Dair,Nasıl Bir Yolda Yürüyeceğiz, Çorum Halk Gecesi,Bu Gece,Oğlumun Düğünü

ÇORUMLU , Sayı :33 Çorum'un Mahalli Oyunları,Osmancıklı Aşık Kadir USLU, Uyuz Tedavisi

ÇORUMLU , Sayı :34-35 Alacahöyük Müzesi, Çorum'da Benimsenen Bazı Kelimeler ve Rakamlardan,Çorum Halayına Dair,Halk Şiirine Dönüş, Perişan, Istırap,Saçların Kepeklenmesi ve Tedavisi

ÇORUMLU , Sayı :36-37 Köy Okullarında 23 Nisan Bayramı,Objektif Hukuk ve Sanat,Çorumlu Hacı Hasan Paşa ,Halkevi Bir Çorum Gecesi Yaptı, Çorum'da Söylenen Bilmeceler,Buğu;Çorum ve Çorumlu

ÇORULU ,Sayı : 38 Yolumuza Devam Ediyoruz, Ahiler-İcazetname ve Fütüvvet Şeceresi; Odalar, Tesis,Bedri Rahmi EYÜBOĞLU,Yaradana Mektuplar ,Hodak Oyunu

ÇORUMLU ,Sayı :39 Altıncı Büyük Kurultay intibalarından ,Erkek ve Kız ve Sanat Okullarındaki Sergiler, Ahiler Ahilik Nasıl Bir Teşekküldür,Zakkum Çiçekleri

ÇORUMLU ,Sayı :40 30 Ağustos,Büyük Kurultay İntibaları,Taaddüdü Zevecata Dair,Güller Diken 0Idu,Çorum'un Eski Mutbah ve Yemekleri

ÇORUMLU ,Sayı :41Bizim Tes!isimiz, Partimiz, Ölsem Diyorum,Muassır Ahlak' ın Men' şei Üzerine Bir Tetkik,Çorum'un Eski Çocuk Oyunu, Naç Oyunu

ÇORUMLU ,Sayı :42 Cumhuriyetin 20. Yılında Duyuşlar,Muassır Ahlakın Menşei Üzerine Bir Tetkik,Tarihte Bir Güneş

ÇORUMLU ,Sayı :43 Acı Kaybın Yıldönümü, Çorum'da Oğuz Boyları,Hülyamın Sahillerinde,Muassır Ahlakın Menşei Üzerine Bir Tetkik, Töreye Bağlılık

ÇORUMLU ,Sayı :44 Parti Kaza Heyeti Kongresi Toplantısından Duşlar,Dedesli Aşireti,Şarkı, Hasanoğlan'a giderken,Gelin ile Kız Destanı

ÇORUMLU ,Sayı :45 Çorum'u Yükseltme ve Güzelleştirme Cemiyetini Selamlıyoruz,Yurt Büyük Kullarından Birini Gaip Etti,Cehri Yarenliği,Milli Şair Mehmet Emin YURDAKUL' a,Yer Adlarının Önemi, Çorum'un Eski Çocuk Oyunlarından 'Coş' Oyunu ",Yabancıdan Türk'e Eş Olur mu? ,Prenses İçing

ÇORUMLU ,Sayı :46 Lise İstiyoruz,Elvan Çelebi,Pınar,Deniz,Ağaç Sevgisi ve İhmallerimiz,Çorum'un Eski Çocuk Oyunlarından 'Uzun Urgan' Oyunu,Yabancı Eşin Seciyeye Tesiri,San Çiğdem

ÇORUMLU ,Sayı:47 Çorum Tarihinde Kadın

Elbiseleri,Sıtma Hastalığı ve Korunma Yolları,Sandal,Yollar,Türkler Eğitim Bölgesine Selam,Abdalata Eğitmen Bölgesine Veda, Yolculuk, Akşam,Köy Etütleri,Çorum'da Maarif Hayatı

ÇORUMLU Savı 48 23 Nisan,Elvançelebi,Köy Etütleri,Beraber,Bahar,Teselli

ÇORUMLU ,Sayı: 49/50 Sevr'den Lozan'a,Çorum'da Oğuz Boylar,En Güzel Şiir,Semai,Karpuz,Hamamözü

ÇORUMLU Sayı: 51 Lozan Barışı,,Köylerden İzlenimler,Kavacık Köyü,Uğurludağ,Kızılırmak,

ÇORUMLU ,Sayı :52 1. İnönü Zaferi,Çorum'da Soyadları,Dilek,Radyofonik Tarihi Piyes

ÇORUMLU ,Sayı :53 Halkevleri Ülkü Birlik ve Beraberlik Kaynağıdır,Yiğide Kılıç, Köleye Kırbaç,,Kuşsaray Köyünden Derlediği Bilmeceler

ÇORUMLU ,Sayı :54 İkinci İnönü, Sıtmalılara Sağlık Öğütleri,Azrail'le Öfkelenişi,Kıskançlık,Minnik Kuş,Özel Dilekçe,Mecitözü İlçesi Köyleri Halk Şairleri Ağzından Belirlenen Yerli Destanlar

ÇORUMLU ,Sayı :55 23 Nisan, Sıtma Hakkında,Kıskançlık,Bektaşi duaları,Dağlar

ÇORUMLU ,Sayı :56 Halkevlerinin 14. Yıldönümü,Kentimiz Niçin Çorum Diye Anılmış,Yüz yıl önce Çorum'da geçen yürekler acısı bir macerayı tasvir eden destan,Çorum'da Ancılık,Halkevleri Çalışmalarına Toplu Bir Bakış,Ülkü,,Aslanın Hikayesi

ÇORUMLU ,Sayı :57 Bir Adımla Yüzyıllar,Köyde Eğitim Davamız,Halkevi Destanı,Fukara Destanı,Çorum'da Dokumacılık,Arı Sırları

ÇORUMLU ,Sayı :58 23 Nisan,Dünya Destanı,Mimar Sinan,Verem Hakkında

ÇORUMLU ,Sayı :59 19 Mayıs,Türkiye Nüfus Yoğunluk Bölgeleri ve Çorum'un Yeri;Spor ve Cinsi Terbiye,Der-Beyan-ı Menak'b-ı Ali Osman,Canikli Ali Paşa'nın Islahat Layıhası,1947 yılı CHP Sanat Mükafatı

ÇORUMLU ,Sayı :60 Seçim Münasebetiyle Bir Konuşma,Güfte-i Sultan Selim

ÇORUMLU ,Sayı :61 14.Dil Bayramı Dolayısı İle Bir Konuşma

GÜRSEL YAYINEVİ; İsmet ÇENESİZ

ÇORUMLU 2000 Aylık Kültür, Tarih, Sanat ve Edebiyat Dergisinin 61.ci sayısı önümde. Yine Gürsel Yayınlarından çıkan dört kitap da yanımda. Kitabın ilki, " Kaynak Eserler Dizisi 1" 306 sayfa ve 1991 tarihinde basımı yapılmış. " Kaynak Eserler 2" ise 1995 tarihinde basımı yapılmış ve 493 sayfa. " Kaynak Eserler Dizisi 3" ise 135 sayfa. "Kaynak Eserler Dizisi 4" 501 sayfa. Bu kadar çok sayfalı eserleri basmak, mali külfetine katlanmak ve buna cesaret etmek, bunca emeği harcamak kolay olmasa gerek.

Şu anda elimde bulunan Çorumlu 2000 derginin ilk sayısı ise Temmuz 1998 tarihinde yayınlanmıştı. O sayının sonrasında yayınlanan dergiler kuşe kağıt ve dört renkli olarak yayınlanmakta idi. 12 sayı bu şekilde basıldı. Sonra değinin birinci hamur siyah beyaz basılmaya başladı ve 28. sayıya kadar birinci hamur olarak basılmaya devam etti. 29. sayıdan bu güne kadarda ÇORUMLU 2000 dergisi üçüncü hamur olanak basılmaya devam etti. Ben o günden bu güne kadar bu derginin abonesiyim. Bu derginin doğduğundan bu güne kadar da en iyi takip eden birisiyim. Çoğu sayılarında da yazım veya şiirlerim çıktı. Çorumlu her nedense dergiye pek sıcak bakmadı. Yazar kadrosuna bakıyorsun; Çorumluların kalem tutarların tamamı bu dergide. Ayrımcılık, meshepçilik, partizanlık, taraftarlıktan eser yok. En son önümde duran dergiye ise 13 tane yazar var. Dergiye bu güne kadar en az üç yazı vermiş 72 de yazar var. Bir yazısı, iki yazısı ve öğrencilerin şiir ve yazıları olanların bu kadroda yani 72 kişinin içinde olma-ması Avustralya olmak üzere dünyanın çeşitli bölgelerinde 1.300'ün üzerinde e-mail adresleri yeni sayının Internet sitesine yüklendiğini bildirdiği okuru bulunmaktadır.

Bu dergiyi yaşatmak için Gürsel Yayın Evi sahibi Sayın Mahmut Selim Gürsel'in çok emek verdiğini ve maddi manevi çok fedakarlık ettiğini de biliyorum. Mesela dergiyi abonelerine arabasıyla götürmek için derginin bedelinden daha çok benzin yaktığını da bilenlerdenim.

Bunca zorluğa rağmen hayırlısıyla yeni sayısı çıkarsa, inşallah devam edeceğini ümit ediyorum. Tabi derginin yeni sayılarının çıkması biraz da biz Çorumlulara, maddi durumu iyi olanlara ve bilhassa da yazar çizer takımının abone olmasına bağlı. Bazı arkadaşlarımız abone ücretini 3 aylık taksitler halinde de ödeyebilirler diye düşünüyorum. Derginin 62. sayısı abone sayısının artmasına bağlı olarak çıkacak. Öğrendiğime göre bu 62. sayı Çorum'da çıkan dergilerin içinde en çok çıkan dergi unvanını da alacak. Ayrıca aylık olarak bu güne kadar süresi çok az gecikmiş Çorum'un tek dergisi unvanını da korumaktadır.

Elimde bulunan derginin en son baskısı diğerlerine nazaran daha güzel ve daha kaliteli bir kağıda basılmış. Bundan sonrada daha güzel, daha kaliteli olması ve devam edebilmesi yukarda da bahsettiğim gibi biz Çorumluların elbirliği ve katkılarıyla olacaktır. Yazanların, çizenlerin, okuyanların, ömrüne bereket mutluluklar dileğimle.

Bundan daha önce Çorum'da en çok çıkan Çorumlu Halk Evi Dil, Tarih ve Edebiyat Komitesi

62'NCİ SAYI

Selahattin AYDEMİR
saydemir@liberalizm.com

Çocuklarımızı neden severiz. Onlar bizden bir eserdirler. Bizden sonra var olurlar. Yani bunun anlamı bir müddet daha dünyada yaşarız. En güzel eser hiç şüphesiz ki evlatlarımız.

Ancak insanoğlunun eserleri çocuklar ile sınırlı değil. Ağaç dikmek, yazılı bir eser vermek, vakıf, dernek ve devlet kurmak ta birer insan eseridir. Bunlardan herhangi biri ile kıyamete kadar anılma şansınız var demektir.

Bugün konumuz ÇORUMLU 2000 dergisi. Bu da bir insan eseri. Çorumluya has dergi. Eliniz deki baskı ile 62 nci sayısını çıkarmış bulunuyor. Bir başarıdır bu. Mahmut Selim Gürsel tek başına çalışan bir kahraman. Yardımcısı da, yazıhanesi de yok. Tek başına yazıyor. Yazı topluyor. Matbaada kendi uğraşıyor. Evinde harmanlıyor. Katlıyor. Diziyor. Kabını geçiriyor. Kestiriyor. Dağıtıyor. Kârı marı yok. Haybeyeemek. Para ile ayda beş tane dergi sattığı yok. Çünkü kitapçılarda dergisi yok.

Çorumlu 2000 dergisi 1998 de ilk çıktığında hedefi en azından 2000 yılı olsa gerekki 2000 yılını isminin sonuna eklemiş. Bu derginin adı Çorumlu 2000 ama iki bin yılını zor görür diyenler olmuştur belki. Olmuştur çünkü bir dergi çıkarmanın zorluğu malum. Mahmut Selim Gürsel ilk sayısında duyduğu azmi hiç kaybetmemiş. Ofset 4 renkli baskısı tek renkli üçüncü hamura düşmüş ama O yılmamış. İlk çıktığı heyecanla 2004 yılını ve 62nci sayıyı bulmuş.

Emekleri sadece bu dergiden ibaret kalmamış, bu arada üç beş tane (1) Çorum'a ait kitap kazandırmış, Çorum'a ait CD hazırlamış, Dergiyi Internet'e taşımış, Sarı Çiğdem diye bir şiir dergisini her nasılsa 16 sayı çıkartmış, şu anda da çıkartamamakta, Çorumluya ne gibi başka hizmetleri var diye acaba merak ediyorum ?Doğrusu tebrikler.

Benim anlayışa göre Çorum halkı daha doğrusu okuru bu dergiye lâyık olduğu ilgiyi göstermemiş. Göstermemekte. Bir edebiyat dergisi olmasına rağmen orta okul lise ve yüksek okul öğrencileri bu dergide çok az . Kırk tane dergi olsa neyse. Asıl astarı Çorum'da yayınlana tek bir dergi. Otuzdan fazla okul var Çorumda. Bu dergi yüz sayfa çıkması gerekir. Daha çok hikâye, daha çok şiir, ve daha çok yazı olması gerekir. Birde üstüne sağlık Fen ve Edebiyat Fakültesi açıldı ilimize, ayrıca; bu fakültenin bu dergiden haberi de yok. Olsa birkaç öğretim görevlisini görme imkanımız olurdu. Kanımca genel olarak okumayan ulus oluşumuzun maalesef Çorumda da bir tezahürü yaşanıyor.

Bütün bu şartlara rağmen iki noktaile ayakta duruyor bu dergi. Biri Mahmut Selim Gürsel'in azmi, biri reklam desteği yapan dostları. Yoksa derginin satıldığı falan yok. (Mahmut Selim Bey bu ifademe darılabilir. Kusura bakmasın ben bir şey yazarken gerçekleri de vurgulamayı bir görev bilirim.) Halk bu dergiyi tanımıyor. Ancak Çorum Belediyesi ve İlçe Belediyeleri satın alarak ilgili beş on birime dağıtmalı. Valilik ve kaymakamlıklar satın alarak ilgili birimlerine dağıtmalı ki böyle bir dergi yaşasın. Çorumlu 2000 böyle bir destek görüyor mu görmüyor mu bilmiyorum ama görmeli. (2)

62 nci sayının bir özelliği var dostlar. Kendi çapında küçük Çorum Basın Tarihi açısından bir rekor kırdı ÇORUMLU 2000. Çünkü böyle bir dergi ilk defa ÇORUMLU adıyla Nisan 1938 de basılmış. 1946 da 61 nci sayı ile ne olmuş ise olmuş son bulmuş. Çünkü 61 nci sayı akan bir nehrin ortası. Her konunun devamı gelecek sayıya kalmış iken basılamamış. Alaman harbi mi, parasızlık mı belli değil.

Kütüphaneye gidip bu dergiyi inceledim. Tarihî bir kıymet. Taze bir bebek tutar gibi karıştırdım sayfalarını. Çorum Halkevi Dil, Tarih ve Edebiyat Komitesi tarafından çıkarılmış. Devlet desteği var. Çorum Vilâyet Matbaasında basılmış. Karton bulurlarsa kabını kartona basmışlar, bulamazlarsa sarı kâğıda basmışlar. Son yıllarında kağıt kalitesi düşmüş. Tam bir

dergisi. Tam bir Yeni Türkiye Dergisi.

Sekiz sene var olan ÇORUMLU DERGİSİ tarihi bir belge. O tarihlerin gayri müsait şartlarında harika bir başarı. Bu dergiden biraz bahsetmek isterim doğrusu.

Çorumlu dergisinde şiirler var. Aşıklar, ozanlar var. Halk oyunları, çocuk oyunları var. Sağlık yazıları var, ziraat yazıları var. Tavukçuluk var. O zamanın büyük dertleri sıtma, Uyuz, verem için uyarılar var. Eğitimsel bilgiler Var. Çorum türkülerinin besteleri ve ata sözleri var. Tarihî gerçeklerden piyesler var. O ay ölenlerin listesi var. (3)

Sayfaları karıştırırken halkın CUMHURİYET ile pek çok şeye ilk defa sahip olmasının ve ilk defa görmesinin heyecanını yaşıyorsunuz. Çoruma münhasır bir dergi olmasına rağmen yazarların kaleminden akan mürekkep bir bakıma tüm ülkenin sorunlarını dile getiriyor. Anlıyorsunuz ki tüm ülkede her şey ilk. Belki çok illerde bunun emsali bir dergi yok. Yukarıda arz ettik. 2004 yılında bile bizim toplum dünya ölçülerinde okur-yazar değil. O zaman için bu dergi gerçek bir başarı. Bugün bizim onlardan bir eksiğimiz var. O ZAMAN Kİ HEYECAN YOK.

Cumhuriyetten önce Çorum ikinci sınıf kaymakamlık imiş. Vilâyet olmuşlar. Hastane yapılmış. Orta okul yapılmış. Fennî ziraat yapılması ve fennî tavukçuluk yapılması büyük bir gelişme. Bu meyanda yazılar var.

Çorumlu Dergisinin son sayısına kadar baktım ve yanlış anlamadıysam 1946 yılında hala Çorum'da lise yok. Vali, Belediye Başkanı ve orta okulun müdürü ZİYA ATAMAN bey dergide birkaç kere Çorum'un mutlaka LİSEYE kavuşması gerektiğini yazmış. O zamanlar Çorum'da Katolik, Protestan, Kıptî, Ermeni ve Rum vatandaşlarımız varmış. Türk, Kürt diye ayrı bir zümre yok. Müslüman diye topluca anılıyorlar.

Sekiz sene ömrü olan ÇORUMLU Dergisinde yazan öğretmen, ziraatçı, doktor, mühendis, şair olan yazar kadrosunu Hakka Kavuşanları rahmetle; sağ olanları şükranla anıyorum. Kıyamete kadar anılmaları için isim Derginin mes'ul müdürü ,Berdi Bilginer - Eczacı ve derginin mes'ul müdürü,H.Abdullah ERCAN Avukat, şair, yazar, emekli Senatör (halen sağdır- mart 2004),İhsan Sabuncuoğlu Noter,Enver Ertüzün Y.Z.Müh.,Neşet Köseoğlu,Ziya Ataman Orta Ok.Müd.,Fahrettin Ünsal, Macide Ataman ,Eşref Ertekin Kütüphane Memuru,Sadi Leblebicioğlu Öğretmen,Lütfi Ünsal Öğretmen,Tevfik Berkal Doktor,Sıtkı Aktan,Kemal Demirer Öğretmen (Çorum Belediye Başkanı-Milletvekili),Nazmi Tombuş Belediye Başkanı,Hikmet Turhan Dağlıoğlu ,Ş. Halit Koçak,Bahri Muyak ,Ziya Gürel,Abiden Varol,H.F.Turgal,Mediha Meyan Edebiyat Öğr.

ÇORUMLU dergisi (1938- 1946) ile ÇORUMLU 2000 dergisini (1998-2004) 61 şar sayılarını aşmaları ve aradaki tam bir ömürlük fark itibariyle şöyle bir mukayese edeyim istedim. Çok detaya girmedim ama epey ayrıntı verdim ve kanaatimi bildirdim. İlerlemiş miyiz? Daha mı geri düşmüşüz kararı okuyucuya bırakıyorum. Mesele iki derginin mukayesesi değildir. Mesele iki kuşağın kıyas edilmesidir. Bu karşılaştırmayı en iyi yaşı yetmişten yukarı olan ağabeylerimiz bilir.

Onların anıları da bizim için bir tarih. Bir köşe taşı. Lütfen anılarını yazsınlar. Kimse YAPI TAŞI olarak kullanmasa bile, toprak olması da mümkün değil. İhtimal ki 65 sene sonra birileri çıkar bu yapı taşı yerde ne duruyor der alır bir dergide kullanır.

Dünün ve bugünün üreten insanları Allah sizden razı olsun.

---

(1) a) Çorum 1997, b) Çorum'da Yatan Meşhur Yatırlar c) Çorum 2000 d)Menakıb-ı Koyun Baba (Basıma hazır)

(2) Benim Liberal Demokrat Parti İl Başkanı olduğumu bilenler "Hani siz Devletçi değildiniz? Yazılarında niye Devlet Desteği istiyorsun ?" diye sorabilir. Bizim Liberal politikamızda basın yayın, turizm ve sanattan hiç vergi yok. Zaten kamu kurumları sistem ne olursa olsun böyle kültür hizmetlerini mutlaka desteklemeli. Taki halk gerekli okuma bilinc ine gelene kadar.

(3) Dergide Şühûd ül hal başlığı ile yayınlanan isimler gördüm. Sözlükte karşılığı şahitler olarak yazıyor. Ölenlermi? Şehitlermi? Şahitler mi? Bilemedim.

ELLİ BEŞ YIL ÖNCE ÇORUM VE BUGÜN

Mustafa ÖZKİREMİTCİ

61. sayıdan devam

İkinci Sultan Beyazıt zamanında yapılan ve üzerinden kaç defa muazzam Osmanlı istila ordularını geçiren,dört yüz elli yıldan beri küçük bir taşı oynamadan dimdik ayakta durup;Kızılırmak üzerinden halka geçit veren Osmancık Köprüsü ve meşhur kitabesini,Selçuklular a ait kale ve kümbetleri,bir Romalı valinin kızı için yaptırttığı ve henüz yapılmış gibi Latince kitabesiyle birlikte yepyeni ve şirin havuzu ile,şifalı sularıyla hâlâ bugün de halka şifa dağıtan Beke Kaplıcasını,gene Roma'dan kalan Gerdek Kaya sığınağını bir tarafa bırakalım. Fakat en eski medeniyetlerden biri olan Eti Medeniyetinin iki büyük merkezinin Alacahöyük ve Boğazkale'nin Çoru vilayeti içinde olduğunu ve Hitit Tarihinin bu merkezlerde bulunan Yazılı Kaya,heykel,kabartma resim,tuzla tabletlerinden müteşekkil muazzam kütüphane sayesinde aydınlattığını söylersem sizde Corum Vilayetinin çok talihli olduğunu,fakat bu talihlerden kendisi habersiz olduğu gibi millet fertlerinden büyük bir çoğunluğunun da bunu bilmediğini ve bu yüzden vilayet olarak Çorum'un millet olarak da hepimizin neler kaybettiğimizi anlatmakta güçlük çekemezsiniz. Dört beş bin yıllık bu hazineleri değerlendirmek için rahat yol,ucuz vasıta,temiz otel ve dünyanın dört bucağında yapılacak kesif propaganda lazım. Bunlardan hiçbiri yok. Birkaç yıl önce çalışkan ve inşaatçı bir vali geldi de oralara yağmur mevsiminde de gitmek mümkün olabildi ve ayrıca kazaları ve bilhassa Osmancık kazasını kendi vilayet merkezi olan Çorum'a bağlayan şose yaptırabildi, şimdi vilayet merkezinden beş kazaya da otomobille kış,yaz gidilebiliyor. Bu defa o vali yaş haddini doldurduğu için tekaüt edilmiş. İnşallah yeni gelen vali de aynı yol ve imar faaliyetlerini canla başla kontrol edip yürütür. Malumya;bizde işler hâlâ şahıslara kaim!

Muhterem okuyucularım,muhterem idareciler, muhterem milletvekilleri ve muhterem Çorum halkı;evet siz Çorumlular ! İşte Çorum vilayeti böyle unutulmuş bir hazinedir. Geliniz bu hazineyi el birliği ile değerlendirmeye çalışalım ! Bu yapılmadığı müddetçe fakirlik,yoksulluk ve asıl Çorum faciası,sessiz sesiz.devam ediyor demektir"

Görüldüğü gibi;merhum Velidedeoğlu'nun Çorum ilinden turizmine kadar bir çok özelliğinden bahsettiğini görüyoruz. O günlerden bu güne baktığımızda çok şeylerin değiştiğine, memleketimizin geliştiğine şahit oluyoruz. Yirmi beş bin olan merkez nüfus iki yüz binlere yükselmiştir. Ke za il nüfusu iki katına ulaşmıştır. Artık Çorum gelişmiş sanayisi ve temizliği ile ün salmış bir şehirdir. Karadeniz'i İç Anadolu'ya ve Ankara'ya bağlayan Çorum;mevcut fakültelerine ilaveten üniversitesine kavuştuğunda da daha fazla gelişecektir.

O tarihlerde odundan kömüre geçen Çorum bugünlerde maalesef içinde yaşadığı hava kirliliği problemini çözmek için Doğalgaza geçmenin hazırlığını yapmaktadır. İl merkezinde ve ilçelerde yapılan barajlar ekonomik katkılarının yanı sıra birer mesire yeri olmakta Çorumlulara imkanlar sağlamaktadır.

Ortaköy Şapinova'nın ve İnce su Kalyonunu tabii güzelliklerinin bulunması turizm potansiyelini arttıracaktır. Bütün olumlu gelişmelere rağmen Çorum'un yeterince tanındığını söylemek zordur. Hâlâ;Çorum ve çevresini haritada Ege Bölgesinde veya bir başka yerde arayan üniversite adayları (!) vardır. Hemşerilerimizin çoğu Çorum dışında memleketimizi bilmeyen kişilerle karşılaşmaktadır. Netice olarak Çorum'un içeride ve dışarıda tanıtılması ihtiyacı yarım asır öncesi kadar olmazsa da halen devametmektedir.

BEŞİKTAŞ MUHAFIZI MÜŞİR HACI HASAN PAŞA

Mahmut Selim GÜRSEL

61. Sayıdan devam

Bu mühim hizmeti ile kumandanlarının nazarı dikkatini celbeden Hasan Anapa Harbinde [1] daha mühim bir yararlık göstermişti. Düşman Alma [2] Muharebesinde rica tediyordu.

Hasan savaşa yeni ısınmaya başlamış,komutanlarının gözüne girmişti. Ataklığı ve ani ve isabetli karları sadece Türk komutanlarının değil,müttefik ordularında bulunan İngiliz komuta subaylarının da dikkatini çekmişti. Kahramanlık okunarak,görülerek öğrenilecek bir makam değildi. O içinizde benlik olarak fıtratına Yüce Rabbin verdiği bir unvandır. Hepimiz içimizde olan korkularımızı biliriz. Hele savaş korkularının ne olduğunu yaşayan gazilerimizden dinlersek,bu korkunun insanlara neler yaptırdığını,nasıl ağlattığını ve hatta ne gibi ruhunda şoklar yarattığını öğrenirsiniz. Alma Muharebesinde rica teden düşman ordusu,çekilirken müstahkem bir mevzide yerleştirdiği top bataryası ile takip eden Türk ve İngiliz kuvvetlerine zayiat verdirmeye başlamış,takip eden müttefik ordusunu adeta olduğu yere çakmıştı. Bataryanın mevkii oldukça yüksek ve gelenleri en güzel şekilde gören bir mevkide olmasının müttefik ordusunu yerinde kalmasını sağlıyordu. Top bataryasının yanı sıra belirli bir sayıda askerin de bu pusuda bulunması muktedirdi. Fakat geri çekilen bir ordunun moral bozukluğunun orada kalan kuvvete sirayet etmediğini söylemek bizce hayal olarak görülmektedir.

Karşıdan gelen top atışı üzerine zayiatı gören komutanlar toplanarak karar verme zorunluluğunu duydular. Göz göre göre askerin kırılmasına razı olmak vicdanen ve bir komutanın hiçbir zaman istemediği en büyük dikkati sağladığı bir durumdu. Toplanan Türk komutanların yanına Hasan yaklaşarak çekinerek bir şekilde komutanlarına :

Komutanım sizden bir isteğim var. Bana müsaade ederseniz karşı kayalıkların üzerinde bulunan bataryayı ben sustururum. Karşıda gözüken bayır bizim Çorum'da bulunan Koparan geçidine benziyor. Buraya bir birlikle girmek intihar olur. Fakat bana gerekli kadar el bombası ve mermi verirseniz ben burayı yalnız başıma hallederim. Bana yalnız on beş dakika verin ve ben başaramazsan siz gerekeni yaparsınız. dedi. Komutanlar birbirine baktılar. Bu kahraman yiğidi hayranlıkla süzdüler. Ne git diyebildiler ne de gitme. Komutanlardan birisi yaverine işaretle olur istediklerini verin der gibi işaret etti. Yaver selam vererek Hasan'a başıyla beni takip et dedi. Hasan sevinmiş,sanki oraları ona vermişler gibi olmuştu. Aklına Koparan'da arkadaşları ile birlikte ava gidince nasıl keklik avlamak için kayaların arkasından çıkarak kayalık üzerinde bulunan keklikleri avladığını hatırladı. Hayalinden yaverin:

- Oğlum bu ere istediği kadar el bombası ve mermi ver emri ile ayıktı. Mühimmat arabasının çavuşu bu emir üzerine Hasan'a el bombaları ve mermi verdi. Hasan cephanesini alınca bir panter atikliği ile bataryanın sağ tarafında bulunan çalılıkların içerisinden kayboldu. Komutanına on beş dakika müsaade etmesini söylemişti.

Devam Edecek

---

[1] Meydan L. 10 Cilt 324 ANAPA Kale ve liman şehridir. Kurban Irmağının güneyinde ve Kerç Boğazına yakındır. Özdemiroğlu Osman Paşadan beri Kefe Eyaletininin Taman Sancağında Kaza ve Voyvodalıktır.

[2] Ziya Şakir Anapa olarak yazmasına karşın Anapa Fethi olarak gözüken yer çeşitli zamanlarda bir Türk'lere bir Rus'lara geçmiştir. 1828 tarihide yapılan Edirne Barış Antlaşması ile de Rusların elinde bulunmaktaidi. Anapa yanlışlıkla yazılmış olsa gerek. Kırım Harbinde Alma Deresi Muharebesi olmuştur ki;bu yanlış yazılma aşağıda bulunan paragrafta " İngiliz Ateşe milliler" denilmektedir. Bilindiği gibi Kırım Muharebesi 30.000 Fransız,20.000 İngiliz ve 7.000 Türk askeri ile olmuştur. Büyük ihtimalle yanlış yazılma olarak Anapa olarak yazılmıştır.

ÇORUM OSMANCIK YOLU YENİDEN PROJELENDİRİLMELİDİR

Sakin KARAKAŞ

Yıllardan bu yana hemen her Osmancık'lının mutlaka kullandığı önemi giderek artan Çorum Osmancık yolu mutlaka yeniden projelendirilmelidir.

Aslında yolun Çorum Osmancık yolu olarak nitelendirilmesi de son derece yanlıştır. Çünkü bu yolun sadece Çorum Osmancı karasında ulaşımı sağlamadığı ve Orta Karadeniz bölgesinin denize paralel dağlarından yani kuzeyden güneye doğru en önemli geçiş yollarından birisi olduğu bilinmektedir.

Şöyle ki; Söz konusu olan bu önemli geçiş yolunda trafik yoğunluğun artış gösterdiği bilinmektedir. Dolayısı ile bu yolun alt yapısı; Yaklaşık yetmiş yıl önce çizilmiş projelerle ayakta durmaya çalışması ve kısa vadeli onarımlarla hizmete açık bırakılmaya çalışılması çağdaş Türkiye'ye hiç te yakışmamaktadır.

Şimdi bana soracaksınız. Nereden çıktı bu trafik yoğunluğu diye. Bu durum herkes tarafından bilinmektedir ki; E 80 karayolunun trafiğe açıldığı 1980 yılından sonra Çorum Osmancık İstanbul bağlantı yoluöne mkazanmıştır. Dolayısı ile Çorum' dan İstanbul'a nakliye işi yapan ticari araçlar doğal olarak ulaşımda bu yolu kullanmaktadır. Böylece her gün onlarca tır, tanker, kamyon,minibüs ve özel araç Çorum' dan İstanbul'a ulaşım için buyoluarşınlamaktadır. Ayrıca Laçin, Hamamözü, Gümüşhacıköy, Dodurga,Oğuzlar, Osmancık ve Kargı ilçeleri Çorum iline ulaşımda bu yolu kullanmaktadır. Bölgedeki potansiyel nüfusun yaklaşık 200.000 olduğu bilinmektedir.

Olaya bir başka açıdan baktığımızda da şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır. İlimiz Çorum' un Sinop,Kastamonu, Zonguldak, Bartın, Karabük Bolu, Düzce, Sakarya,İzmit,İstanbul, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne vilayetleri ile ulaşımında bütün araçlar bu yolu kullanmakzorundadır.

Olaya neresinden bakarsanız bakınız; bu yol Türkiye'miçin önemlidir ve mutlaka çağdaş bir düzeye getirilmeli, yeniden projelendirilmelidir.

Bütün bu bilgiler ışığında yolun durumuna da değinmekte fayda var. Aslında herkesin bildiği gibi yolun dar ve gereksiz virajlarla dolu olması milli ekonomi, zaman kaybı ve taşıdığı risk açısından çağın çok gerisinde kalmıştır. Maalesef yolu bilenler bu yolu kullanmak zorunda kaldıklarında yüzlerini buruşturmaktadır. Ancak başka bir seçeneği olmadığı için de bütün olumsuzluklara rağmen buyolukullanırlar.

İşte en son örneğinde de olduğu gibi onlarca yıllardan bu yana bizlere sırıtan ve adeta burası mutlaka düzeltilmelidir yorumu herkes tarafından yapılan gereksiz bir virajda şöfor esnafından İsmail Karatepe arkadaşımız vefat etmiştir. Allah rahmet eylesin ve bu acı durum bizlere ders olsun ki bu yolu yeniden projelendirelim.

Peki neler yapılabilir; Yol mühendislerinin ele alıp yeniden projelendirebileceği bu yol sağlıklı bir şekilde ele alındığında en az 10 km kısalacaktır. Osmancık şehir geçişinde orta yol açılırsa en az 1 km, Kargı köyü civarı 1 km, Gökgözler, Laçin virajları ortadan kaldırıldığında 3 km, Kirdilim' de bazı virajların düzeltilmesi ve 3 viyadükle en az 3 km Gölyazı 1 km ve Osmaniye'den Sarmaşa'ya 3 km kısalma olabilir.

Yaklaşık 10 km lik kısalma durumu yolun 48 km ye inmesine vesile olacaktır. Bu durum Çorum Osmancık ve bölgedeki diğer ilçeler açısından maddi ve manevi pek çok değer katacaktır. Manevi yönden de Osmancık ilçesi Çorum'a yaklaşacak, Bölgedeki diğer ilçeler de gelişecektir. Yolun kısalması ile birlikte bölge çağdaş bir hava yakalayacak, yolun müşterisi de artacaktır. Osmancık'ın yaylaları ve mesire alanları kıymetlenecek, bölge günübirlik turizm açısından da önem kazanacaktır. Bu durum Çorum içinde geçerlidir. Daha da önemlisi günlük 2000 aracın kullandığı bu yol da 10 km lik kısalma nedeni ile milli ekonomi bu yatırımın bedelini 3 yıl gibi kısa bir zamanda yakıt tüketiminin azalması ve diğer araç amortismanları açısından karşılayacaktır.

İşte bütün bu haklı sebeblerle Çorum-Osmancık(Orta Karadeniz geçiş yolu) mutlaka yeniden projelendirilmeli, genişletilmeli ve kısaltılmalıdır. İl yolu statüsünden çıkarılıp devlet yolu kapsamına alınmalıdır. Bu durum bölgedeyaşayan 200.000 insanın yanı sıra bu yolu kullanmak zorunda kalan Türkiye'minde endoğal hakkıdır.

On yıllarca zamandan bu yana tünel, asfalt çalışması vb sorunlarla gündeme gelen yolumuzla ilgili olarak yol kapalı görünüyor, sigorta firmaları hasar ve kaza bedeli ödemiyor vb. dedikodularda insanımızınkafasını meşgül etmektedir.

İşte bütün bu bilgiler ve yöre insanımızın umut ve has duyguları sonucunda görülmekte ve ortaya çıkan gerçekler göstermektedir ki Çorum-Osmancık yolukm olarak kısaldığında en büyük ilçeler den birisi olan Osmancık insanı da işte o zaman Çorum'lu olmanın haklı gururunu yaşayacaktır.

Saygılarımla

KARARIMI VERDİM DEDİ

Dr Ali EMİROĞLU

KKT Cumhur Başkanı Sayın Denktaş;nihayet ağzındaki baklayı çıkardı. Dörtlü müzakere safhasına başlamadan önce,kararımı verdim dedi. Bu safha müzakerelere başlayıp başlayamayacağını,vakti gelince yani,çok yakında açıklayacak. Herkesin bir hakkı olduğuna göre Denktaş'da kendine göre karar sahibidir. Zorla müzakerelere devam ettirilmez bir insan. Kırk senedir işin başında olan ve olayların bütün safhalarını bilen birinsana böyle karar verdiren sebepler olmalıdır. Bu sebepler vardır ve sayın Denktaş bize göre haklıdır.

Kıbrıs'ın önerileri de var. Menderes ve İsmet Paşa zamanlarında da müzakereler olmuş ve anlaşmalar imza edilmiştir. Bunların mahiyeti alışılmış usuller içendedir. Yadırganacak bir durum da bulunamaz. Bu son Kıbrıs müzakere usulleri ise Dünya Siyasi Tarihinde hiç görülmüş değildir. İki Kıbrıs adamları müzakere edecekler. Anlaşamazlar ise garantör devletlerden Yunanistan ve Türkiye devletleri müzakerelere iştirak edecekler. Yine anlaşamazlarsa,boş kalan anlaşılmazlarsa boş kalan anlaşılamayan noktaları Kofi Anan dolduracaktır. Bir müzakerenin mukadderatı bu şekilde indirgenmiştir. Mantık işi olmayan birtarz Dünya Siyasi Tarihinde bulunamaz. Kofi Anan bir genel sekreterdir. Bu zat,şimdiye kadar Dünyanın ikincikli sorunlarından hiç birinin çözümünde görevlendirilmiştir. Zaten;görevi müddetince hiçbir Dünya sorununu sonuca bağlamış değildir. Bu sorun çok küçük sayılıyor ki,halledilmesi bir genel sekretere bırakılmış olunuyor.

Kıbrıs Rumlarının anlaşmamakta faydaları var. Kıbrıs Rumları zaten anlaşmak istemedikleri için olayların çıkarılmasını istemişler. Bizim asker oraya,anlaşmalardan alınan haklar gereği,Kıbrıs Türkünü kurtarmak için gitmiştir. Şimdi Kıbrıs Rum'undan anlaşma bekleye bilirmisiniz ?

Sizin ağzına bir bal çalınmıştır. Kıbrıs Türkiye'nin önünde bir engel olarak tasvir edilmiştir. Anlaşmalarda ve meşhur siyasi kriterler de olmasına rağmen,Avrupa içine ama,halledilirse Türkiye'nin girişine yardımcı olur deniyor. Bunları insan kafasıyla düşünülüp de insanca bir karara varmak mümkün değil. Bizi oynatıyorlar. Herkes bizi oynatıyor. Bu oynatanlar arasına Sayın Denktaş'ta konmak isteniyor. O'da bu oyuna gelmek,emeklerini heba etmek ve tarih önünde gülünç olmak istemiyor. Bizde zaten eski yazılarımızda ya çekileceğini veya yeter artık diyeceğikanaatimizi belirtmiştik. Ben olsam ikinci şıkı yeter artık demeyi tercih ederim. Sayın Denktaş birinciyi tercih etmiş gözüküyor. Çözümsüzlük çözüm değildir sözleriyle bir Devlet Başkanı dışlanamaz,irdelenmez,emir ve disiplin altına alınmaz. Tarihi sorumluluğu kendisine unutturulamaz. Tarih ileride Denktaş'ı suçlu bulmayacaktır.

Bu anlaşma sonuçlanacaktır. Bütün Osmanlı toprakları üzerinde yaşayıp kalmış olan Türklerin akıbeti ne olduysa,Kıbrıs Türklerinin akıbeti de o olacaktır. Kıbrıs Avrupa toprağı olunca artık Türkiye etkisini kaybedecektir.

Yeni bir çıkartma olayı düşünülmez. Kıbrıslı Türkler;ya temin edilen avantajlar için veya korkularından dolayı Kıbrıs'ı terk edeceklerdir. Kıbrıs'a Avrupa ordusu da yerleşince bütün Avrupa'yı karşınıza mı alacaksınız ? Gereği düşünün diyen Başbakanımız,kendisi Kıbrıs'ın geleceğini düşünenlerden değildir. Balkanlardaki Arap memleketlerindeki kalan Türkleri düşünüp ilgilenemediğimiz gibi Kıbrıs kısa zaman içinde Türklerden temizlenecek ve fiilen Enozis tahakkuk edecektir. Makarios yüz sene için Kıbrıs'ta yapılacak bir şeyimiz kalmamıştır demişti. Kendi fikrinde yanılmış olduğunu da Makarios'un ruhu sayemizde öğretmiş,hissetmiş olacak.

Buna Devlet politikası denilemez. Otuz senede bir sorun hal yoluna girmedi ise altmış sene sonra bir çare buluna bilinir mi ? Acele hareketlerimizle işi toptan halledip,ülkeyi;kendi ülkemizi tehlikeye atmış bulunuyoruz. Kıbrıs'ı bir avantaj olarak da bizi kullandırtmazlar. Avrupalı politikacıları bizimkilerden daha usta ve daha

23 NİSANLAR Selahattin AYDEMİR

1984 yılında Libya'da görmüştüm. 12-14 yaşlarında çocuklar her yıl bir ay boyunca trafik polisliği yapıyordu. Hem de pek çok noktada. Asıl görevli polis kaldırımda sadece seyrediyordu. duruyordu. Çocuklar resmen kavşakta adam gibi görev yapıyorlardı. Dünyada ilk çocuk bayramı olan ülkeyiz diye öğünüyoruz. 23 Nisanlarda çocuklarımızı sembolik olarak bir buçuk dakika makam masalarımıza oturtuyoruz. Sonra iki fotoğraf çektirip çocukları postalıyoruz.

Dikkat ettiniz mi o kadar devletçi kafa yapımız var ki; çocuklarımızı hep devlet makamlarına oturtarak "İşte bak büyük adam oldun" diyoruz. Yani ya vali olacak çocuklarımız ya belediye başkanı. Sanki hayatta başka işler yok.

Emniyet müdürlüğü ve karakollar hiç aklımıza gelmez. Çocuklarımıza asayiş bilincini aşılamanın önemi yok mu? Hastaneler ve çeşitli fabrikalar aklımıza gelmez. Hastaneleri sadece sağlığımız bozulunca mı hatırlamalıyız? İş dünyasına ait yüzlerce meslek var.

Çocuklarımız babalarının ve yakın çevrelerinin dışında hayatta başka bir iş var mı bilmiyorlar. Bir çocuğumuz askere gidene kadar (*) hiç torna tezgâhı görmüyor. Bir çocuğumuz askere gidene kadar hiç tuğla ocağı görmüyor. Bir çocuğumuz askere gidene kadar hiç devlet dairesinden içeri adım atmamış oluyor. Bir çocuğumuz ağacın nasıl biçildiğini, öteki çocuğumuz demirin nasıl kesildiğini hiç görmüyor.

23 Nisanlar çocuklarımızı hayata hazırlamak için bir deneyim bayramı, görgü bayramı olmalı. Madem ki yarınlarımızı onlara bırakacağız, madem ki dünyada ne meslek varsa yarın bunları bizim çocuklarımız devam ettirecek; o halde onların isabetli meslek seçimi yapmaları hem kendileri için ülke için en yararlı olacaktır.

İşte 23 Nisanlar bunun için güzel bir fırsat.

Mesela:

Neden okul disiplin kurullarında gözlemci olmasınlar? Disiplin bilincine sahip olurlar. Özel işyerlerinden tutunda resmi işyerlerine kadar bütün kurumlarda çocuklarımız 1 Nisandan başlayarak 23 nisana kadar üç hafta bizzat gözlem yapmak amacıyla çalışmalılar. İş yeri yönetim bilinci edinmeliler.

Çünkü ülkemiz de bütün özel ve devlet kurumlarında alt kademe ile üst kademe arasında ANLAYIŞ FARKI vardır. (hala bu böyle) Ve hep çatışma vardır. Neden? Çünkü hayata daima ilk kademeden, alt kademeden başlayan herhangi bir personel ÜST KADEME BİLİNCİNE - YANİ YÖNETİM BİLİNCİNE SAHİP olmadığından ya hatalar zinciri ile yetişecektir veya her davranışı emir ve talimatla olacaktır. Halbuki bence alt kademe, üst kademenin de bilincini eğitim ve öğretim ile (belli bir oranda) almış olursa İDARİ YÖNETİM sürekli emir komuta gereği değil personelin kendi bilinçli iradesi ile daha kolaylaşacaktır.

Yani birbirlerini anlayabildikleri için görevlerinde başarı sağlamaları daha kolay ve çatışmasız olacaktır.

Çağımızın en büyük değişikliği, devletçi yani baskıcı ve emrederek yönetim sisteminin terk edilerek daha özgür, daha şeffaf, daha liberal anlayışın devreye girmesidir.

Bunun sağlanması, birçok kısıtlamalar ile belli çerçeveye sıkıştırılmış ve şartlanmış olarak veya baskılar altında silik kişilikli gençler yetiştirerekolmaz. Bilakis bilgili, görgülü, hür düşünen, korkmadan konuşan, kendi çizgilerini keşfedecek kadar kendini bilen ve kendine güvenen çocuklar olmaları gerekir. Eğitim ve öğretim safhasında bilinçli ve kişilikli, özgüvenini kazanmış gençler yetiştirebilirsek yarın onlar iş hayatına atıldıklarında daha bilinçli daha kişilikli ve daha güvenli insanlar olurlar.

O halde dünyada ilk ve tek çocuk bayramı yapan ülkeyiz diyerek yaşadığımız bu duygusal coşkuyu sistematik bir ÖĞRETİM dairesi içinde programlarsak bu bayramı hak ederiz. Danslar ile oyunlar yaşanan bu mutluluk çok kısa ve zahiri bir mutluluktur. Bunun gerçek mutluluğa dönüşebilmesi için ve Atatürk'ün istediği Muasır medeniyet seviyesinde çocuklar yetiştirebilmek için onları bilgi ve becerilerini sadece okul ve aile ile kısıtlama yalım. Kişiliklerinin ve becerilerinin teşekkül ettiği altıncı-yedinci ve sekizinci sınıfda onları dünya ile tanıştıralım. Artık dokuzuncu Sınıfta çocuklarımız yönelimlerini en az % 50 ye indirmiş olsunlar. Başta MEB lığı yetkililerine ve yerel yönetim yetkililerine, üniversitelerin iliği birimlerine ve velilere bu hususu önemle arz ederim.

Gerçekten kutlu ve mutlu 23 NİSANLAR dileğimle.....

(*) Ben bu dönemi ölçü alıyorum. Çünkü bu dönem temelimizi teşkil ediyor.

ANADOLU'NUN SİNESİ

Raşit YÜCEL
Gazeteci Yazar

ULUSAL EGEMENLİK

Şahıs hakimiyetliğinden,halkın iradesine uzanan silsilede insanlık çok zaman kaybetmiştir.

Firavunlar,

Seddetler,

Ebu Cehiller,

Zalimler,

Vicdansızlar ile şekillenen bütün baskı unsurları insanlık alemini perişan etmiştir.

Ulusal egemenlik Allah'ın Rahman isminin bir yansımasıdır.

Cenab-ı Hak;insana inanma ve inanmama hürriyetini dahi vermiştir.

Ama insan…

Fıtratında zulüm damarı ile çevresindekilere dünyayı zindan etmiş ve etmektedir.

Bu;dün öyle olduğu gibi bu gün dahi öyledir.

Ulusal egemenlik bütün anlamı ile hayata hakim olması insanlığa çok pahalıya mal olmuştur.

Avrupa,yıllar hatta asırlar süren tarihi seyri içinde bu mutlu sonda çok badireler atlatarak gelmiştir.

Ama;sonunda başarılmıştır.

Zenciler,

Zaifler,

Fakirler,

Yahudiler ve

Hıristiyanlar bu saksı ve zulümden sayısız örneklerini hayatlarında yaşamışlardır.

Günümüzde işe birçok İslâm ülkesi hâlâ krallık veya diktatörlükler ile idare edilmektedir.

Birçok keşmekeşlikler,kişi hakimiyetinin acımasız baskılar altında yaşıyorlar. Ülkemiz halk idaresinin devlete yansımalarını birinci ve ikinci meşrutiyet dönemlerinde yaşamış ama;bütün anlamı ile bu idare halka ve devlete yansımıştır.

İmparatorluğun üç kıtaya yayılmış bir toplumun bir savaş sonucunda Anadolu'da toplanan insanımız on beş milyonu bulmayan bir cumhuriyet çıkartmayı başarmıştır.

Ancak;çok iyi niyet ve teşebbüsler ile kurulan cumhuriyetinde halka yansıması hakkında devlete yansımalarında çok ciddi sancılar yaşanmıştır.

Tek insan hakimiyeti,tek parti döneminde yönetilmiş,1950 li yıllarda başlayan çok partili hayat milletin ufkunu açmış,halkın iradesi devlete yansımıştır.

2000'li yıllara uzanan serüvende,1960,1971,1980 ve 28 Şubat ile yine engeller ve çelmeler ile bütün azameti ile kendini göstermiş,ulusal egemenlik zarara uğramıştır. Ulusal egemenlik halen Ülkemizde devam etmektedir.

İSTİKLÂL MARŞIMIZDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

Mehmet Şakir ÇIPLAK

İstiklâl Marşımızın kabulünün 84. yılına girerken marşımızdaki temel kavramların bize ilham ettiği değerleri yeniden hatırlamak, hangi kavramlar üzerinde ısrarla durulduğunu anlamak son günlerde yaşanan fikir ve düşünce kargaşaları içinde milli ve manevi değerlerimizin tesbiti bakımından yeniden büyük önem arzetmeye başlamıştır. İstiklal Marşımız bilindiği gibi Türk Milletinin en karanlık günlerinde yazılmış milletimizin hislerine heyecanlarına umutlarına ve isteklerine tercüman olmuş edebi tarihi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından resmen kabul edilmiş yasal bir metindir. İstiklal Marşının kabul edildiği oturumda oturum başkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak bir konuşma yapan Mustafa Kemal Atatürk, Mondoros mütarekesinden sonra memleketin içine düştüğü çok kötü günleri hatırlattıktan sonra bugün her cephede başarıdan başarıya koşan bir ordu bulunduğunu milletin bu orduyu her türlü zorluğu ve yokluğu göze alarak desteklediğini belirtir, savaşan askerlere, komutanlara ve onlara destek olan halka teşekkür eder, artık Sevr anlaşmasının hükümlerinin geçerli olmadığını düşmanların kabul ettiğini vurguladıktan sonra "ufkumuzda yeni doğan ışıkların bu kadar felaket görmüş olan vatanımıza hayırlı sabahlar getirmesi için dua ediyorum." diye sözlerini bitirir.Diğer millet vekilleri de İstiklal Marşı olarak seçilecek şiirin hem milli duyguları galeyana getirmesi gerektiğini hem de edebi değerinin yüksek olması gerektiği üzerinde dururlar, meclise gönderilen 724 şiir arasından Mehmet Akif Bey'in şiirinin bu özelliklerin tamamını içine aldığını belirterek büyük bir çoğunlukla milli marş olarak kabul ederler.

Biz bu incelememizde İstiklal Marşı olarak seçilmiş olan bu metindeki temel kavramları ve bu kavramların bize anlattığı değerleri tespit etmeye çalışacağız.

1. CESARET YİĞİTLİK KORKUSUZLUK : Şair marşın ilk mısrasının ilk kelimesinde "korkma" diye millete ve milleti temsil eden bayrağa seslenirken korkusuzluğa olan kuvvetli imanını da haykırıyor. Ancak kendi yaşadığı dönemde solgunlaşıp tek tek düşen bayrakları yani vatan parçalarını da hatırlamadan edemiyor. Balkanların, Selanik'in, Üsküp'ün nasıl düştüğünü acılar içinde gören odur. Çanakkale'ye destan yazan yine odur ama 1915 yılında topla tüfekle Çanakkale'yi geçemeyenler 1918'de ellerini kollarını sallayarak gemilerini İstanbul Boğazına demirlemişler, toplarının namlularını da Dolma Bahçe Sarayına doğrultmuşlardır. Bu acı manzara yı görüp Anadolu yollarına düşen de yine o ve onun gibi korkusuz kahramanlar ve yiğitlerdir. İzmir'in, Bursa'nın, Balıkesir'in düşüşünü görüp buralar tekrar alınarak vatan toprağı yapılıncaya kadar meclis kürsüsüne kara örtüler serilmesini teklif eden yine odur. Çünkü korkusuzluk onun mayasında ve ruhunda bulunun asil bir meziyettir, onun için marşımızın ilk kelimesi bu hitapla başlamaktadır. Mısır'ın, Bağdat'ın, Musul'un Kerkük'ün, Batum'un Nahçivan'ın Kırım'ın Kafkasya'nın bir bir akşam şafağının karanlığa dönüşmesi gibi elden çıktığını gören ve yaşayan bir vatan şairinin ruhundaki heyecan ve yansımayı siz düşününüz. İşte "Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak" mısrasında bu ruh inişçıkışları acılar ve umutlar bir arada verilmiştir. Ancak şiirde korkudan çok ümit ön plana çıkmaktadır.

2.SANCAK : İstiklal Marşı şairi Al Sancak sözüyle Türk milletini temsil eden ay yıldızlı Türk Bayrağını hatırlatıyor .İkinci Mahmut'un ıslahat hareketlerinden sonra bayrak kelimesi yerine sancak kelimesi kullanılmaya başlanmıştı. Tarihte kullanılan Türk bayrakları içinde de al renk ön plana çıkmaktadır hemen her dönemde kullanılan bayraklarımızda bu renk görülmektedir. Şairimiz ise "yüzmek" sözünün su üstünde

Durmak anlamından ziyade bolluk bereket ve çokluğu ifade eden falan kimse bolluk içinde yüzüyor örneğinde ki anlamı bu kelimeye yükleyerek bayrağın renginin kutsallığını, semaviliğini ve erişilemez güzelliğini ifade etmektedir.

3. TÜTEN OCAK : Şairimiz son Türk ailesinin veya en son Türk ferdinin yok edilmesinden sonra ancak al sancağın düşürülebileceğini hatırlatmak üzere bir aileyi bir millet bir milleti tek yürek bir aile olarak düşünmektedir. Türk tarihinin çeşitli devrelerinde bir Türk ailesinden nasıl bir millet yaratıldığı hatırlatıldığı gibi tek yürek olan bir milletin ne görkemli medeniyetler kurduğu hatırlatılmakta "ocak" kelimesine ateş yanan, aş pişen mekanlardan ziyade aile, bir milleti temsil eden duygu ve düşünce bütünlüğü taşıyan topluluğu ifade eden anlamlar yüklenmiştir. Bir fertten veya bir aileden nasıl bir millet yaratıldığı Türk destanlarında övgüyle anlatıldığı gibi ilk yazılı Türkçe metinler olan Orhun Abideleri dediğimiz Bengi taşlarda da ifadesini bulmaktadır.İşte bu kelimede Türk milletinin bu meziyeti ve Türk tarihinin millet ve devlet kurma safhaları şairane bir üslup ile bizlere hatırlatılmaktadır.

4.YILDIZ : Türk milletinin kaderidir, talihidir. Kendisini kader yazıcısı olarak görüp Anadolu'ya ve Türk ülkelerine yeni şekiller vermeye yeltenen kişilerin ve devletlerin düşleri, düşünceleri, hayalleri ve kötü emelleri Türk milletinin kaderi olamaz. Bir kişinin veya milletin kaderini yalnız ve ancak yüce Allah'ın takdir edip yazdığına herkesten daha gür ve sarsılmaz imanla inanan Mehmet Akif, Türk milletinin yıldızının parlak, talihinin acık,kaderinin özgürce yaşamak olduğunu seçtiği bu özel kelime ile anlatıyor.

5.MİLLET : Şair Türk milletini kaderini Tanrının yazdığı özgür bir millet olarak tanımlıyor. Bir fert bir millet bir millet bir fert anlayışından hareketle en son Türk ferdi eğer hayattaysa bu milletin yıldızının parlayacağı, istikbalinin açık olduğu kesin bir imanla anlatılmaktadır. Akif'in bu kesin inancı memleketin içinde bulunduğu o buhranlı günlerde fazla abartılı görülmüş, onun özgürlüğe olan bu düşkünlüğünün artık hayal olduğu o zamanlar söylenmiştir. Fakat zaman İstiklal Marşı şairini haklı çıkarmış, 1921 yılının mart ayında İstiklal Marşının yazıldığı günlerdeki karamsarlık 1922 yılının ikinci yarısından sonra zaferlerle sonuçlanmaya başlayınca şairin bu inancında ne kadar haklı olduğu ortaya çıkmıştır. Kaldı ki, Türk Milleti tarih boyunca pek çok sıkıntılara darbelere savaşlara hatta yenilgilere maruz kalmış ama bir şekilde kendi milli benliğini yitirmeden o sıkıntıların hepsinin üstesinden gelmiştir. Hem Divanı Lügat'it Türk de hem Kutadgu Bilig'de birlik ve beraberlik içinde olunduğu sürece millet olarak ayakta kalmanın gereği ve örnekleri sıralanmış, milletin özellikleri ayrıtlıları ile anlatılmıştır. Türkçe'nin hemen her yazılı belgesinde millet olarak yaşamanın gereği ve zorunluluğu belirtilir. Onun için Türk destanlarında Türk milletinin Tanrının yeryüzüne bir armağanı olarak geldiği inancı vurgulanır. İstiklal Marşımızdaki "O benimdir,o benim milletimindir ancak" mısrası bütün geçmişi ve geleceği ile Türk milletini ifade eder.

6.NAZLI HİLAL : Türk bayrağıdır. Edebiyatımızda eşyaya kişilik özellikleri kazandırarak anlatmak anlamına gelen teşhis sanatını kullanarak bayrağı nazlı bir Türk güzeline benzetmekte, Kahraman ırkım dediği aziz milletimize gülümsemesini istemekte,milleti de hatırlatan güzelin bakışlarında tereddüt kızgınlık şüphe geleceğe ait herhangi bir endişeli bakışa tahammül edemediğini ifade etmektedir Memleketin istikbalini memleketin güzellerinin tebessümlü bakışlarında görme ifadesi Türk edebiyatında yeni bir anlatım tarzı değildir.Yavuz Sultan Selime ait şu beyit'in onun İstanbul'a ve Osmanlı ülkesine olan aşkını ifade ettiği söylenir. "şîrler pençe-i kahrımdan olurken lerzan/ Beni bir gözleri âhuya zebun etti felek "Kanuni Sultan Süleyman da sahip ve hakim olduğu ülkelerin

baha biçilmez güzelliklerini kendinde toplayan bir özge sevgiliye bir nazlı hilale şu mısralarla seslenir:

"Celîs-i halvetim varım habibim mah-ı tabanım
Enisim mahremim varım güzeller şahı sultanım
Stanbulum Karamanım diyar-ı milket-i Rumum
Bedahşanım a Kıpçağım ü Bağdadım Horasanım"

Şairimiz vatanı milleti ve bayrağı en çok değer verilen objelerle Türk edebiyatının kullandığı sanatları kullanarak bize bedii zevkleri de buşiirin içinde sunmaktadır.

7. KAHRAMAN IRKIMIZ : Yüce Türk milletidir. O millet ki Hakka tapmaktadır O millet ki vatanı uğruna hiç çekinmeden kanını dökmesini bilmiştir. Vatan sevgisini her şeyin üstünde tutan bu milletin, şairin "nazlı hilal" dediği bayraktan, al sancaktan yani yine bu millettin öz insanlarından, şehitlerinden gazilerinden bir isteği var: Yapılan fedakarlıklardan, dökülen kanlardan şahıslara dına her hangi bir maddi beklenti içine girmemek kısaca vatana hakkını helal etmek. Bu ırkın, bu milletin en büyük hasleti vatan savunmasını namus borcu bilmek, bunun karşılığında ise şerefi ile yaşamaktır. Bu ırkın bu milletin bir başka özelliği Hakka tapmaktır. Yani Allah'a inanmaktır. Yani doğruluğa sarılmak dürüstlükten ayrılmamaktır. Çünkü Hakka tapmanın Allah'a yürekten şeksiz ve şüphesiz iman getirmenin, doğruluktan ayrılmamanın karşılığı millet olarak özgür yaşamaktır. Hakkı sevmek aynı zamanda bütün insanlığı sevmektir. Yani bütün insanlığın hakkını gözetmektir. Onun için Yunus Emre :
"Hakkı gerçek sevenlere cümle alem kardeş gelür" demiştir. Yine Yunus Emre'nin

"Yetmiş iki millete suçum budur hak dedüm
Korku hıyanettür ya ben niçin korkaram."

vuracakmış" mısraında apliğin, "Doğacaktır sana vaad ettiği günler Hakkın" mısraında bilgeliğin "Hakkıdır Hakka tapan milletimin istiklal "mısraında doğruluğun telmih edildiğini söyleyebiliriz.

8.HAKKA TAPMAK : Bin yıldan fazla bir zamandır İslam'ın bayraktarlığını yapan Türk milletinin en önemli özelliği bu kavram içinde bulunmaktadır. İlk Türk Müslüman hükümdarı olarak bilinen Satuk Buğra Han'a ait destan parçalarında "seller gibi aktık/ şehirler üstüne vardık/ Müslümanların al bayrağı yükseldi." Gibi dini ifadelerle başlayan İslam sevgisi Türk milletinin ayrılmaz bir özelliği olarak üzerinde şerefle taşıdığı bir güzellik abidesidir. Türk milletinin özellikleri Dede Korkut hikayelerinde en güzel şekilde ifadesini bulur. Dede Korkut diyor ki: "Allah Allah demeyince işler düzelmez, Kadir Tanrı vermeyince er zenginleşmez, ezelden yazılmazsa kul başına kaza gelmez, ecel vakti gelmeyince kimse ölmez ..." Tarih boyunca Türk milleti Hakkı üstün tutmak ve Hak yoluna varlığını feda etmek için adeta can atmaktadır .bu milletimizin Allah'a olan inancının sarsılmaz ifadeleridir Hak kelimesi Allah'ın isimlerinden olduğu gibi adalet ve doğruluk anlamına da gelir ki Türk milleti yüz yıllarca adalet dağıtan insanlara, milletlere ve devletlere iyilik ve Hak severlikle muamele yapmak suretiyle ün salmıştır. Tarihte bunun pek çok örneği vardır. Nitekim Osmanlılar zamanındaki fetihlerde Osmanlı yönetimine giren ülke halklarının adalet ve iyilik gördükleri menkıbe gibi anlatılmaktadır. Bugün Avrupa Birliğine girerken Türk milletinin ayrıcı özelliği olarak öne çıkan en öneli mesele onun Hak perestliğidir. Şimdi Avrupa

baha biçilmez güzelliklerini kendinde toplayan bir özge sevgiliye bir nazlı hilale şu mısralarla seslenir:

"Celîs-i halvetim varım habibim mah-ı tabanım
Enisim mahremim varım güzeller şahı sultanım
Stanbulum Karamanım diyar-ı milket-i Rumum
Bedahşanım a Kıpçağım ü Bağdadım Horasanım"

Şairimiz vatanı milleti ve bayrağı en çok değer verilen objelerle Türk edebiyatının kullandığı sanatları kullanarak bize bedii zevkleri de buşiirin içinde sunmaktadır.

7. KAHRAMAN IRKIMIZ : Yüce Türk milletidir. O millet ki Hakka tapmaktadır O millet ki vatanı uğruna hiç çekinmeden kanını dökmesini bilmiştir. Vatan sevgisini her şeyin üstünde tutan bu milletin, şairin "nazlı hilal" dediği bayraktan, al sancaktan yani yine bu millettin öz insanlarından, şehitlerinden gazilerinden bir isteği var: Yapılan fedakarlıklardan, dökülen kanlardan şahıslara adına her hangi bir maddi beklenti içine girmemek kısaca vatana hakkını helal etmek. Bu ırkın, bu milletin en büyük hasleti vatan savunmasını namus borcu bilmek, bunun karşılığında ise şerefi ile yaşamaktır. Bu ırkın bu milletin bir başka özelliği Hakka tapmaktır. Yani Allah'a inanmaktır. Yani doğruluğa sarılmak dürüstlükten ayrılmamaktır. Çünkü Hakka tapmanın Allah'a yürekten şeksiz ve şüphesiz iman getirmenin, doğruluktan ayrılmamanın karşılığı millet olarak özgür yaşamaktır. Hakkı sevmek aynı zamanda bütün insanlığı sevmektir. Yani bütün insanlığın hakkını gözetmektir. Onun için Yunus Emre :
"Hakkı gerçek sevenlere cümle alem kardeş gelür" demiştir. Yine Yunus Emre'nin

"Yetmiş iki millete suçum budur hak dedüm
Korku hıyanettür ya ben niçin korkaram."

vuracakmış" mısraında apliğin, "Doğacaktır sana vaad ettiği günler Hakkın" mısraında bilgeliğin "Hakkıdır Hakka tapan milletimin istiklal "mısraında doğruluğun telmih edildiğini söyleyebiliriz.

8.HAKKA TAPMAK : Bin yıldan fazla bir zamandır İslam'ın bayraktarlığını yapan Türk milletinin en önemli özelliği bu kavram içinde bulunmaktadır. İlk Türk Müslüman hükümdarı olarak bilinen Satuk Buğra Han'a ait destan parçalarında "seller gibi aktık/ şehirler üstüne vardık/ Müslümanların al bayrağı yükseldi." Gibi dini ifadelerle başlayan İslam sevgisi Türk milletinin ayrılmaz bir özelliği olarak üzerinde şerefle taşıdığı bir güzellik abidesidir. Türk milletinin özellikleri Dede Korkut hikayelerinde en güzel şekilde ifadesini bulur. Dede Korkut diyor ki: "Allah Allah demeyince işler düzelmez, Kadir Tanrı vermeyince er zenginleşmez, ezelden yazılmazsa kul başına kaza gelmez, ecel vakti gelmeyince kimse ölmez ..." Tarih boyunca Türk milleti Hakkı üstün tutmak ve Hak yoluna varlığını feda etmek için adeta can atmaktadır .bu milletimizin Allah'a olan inancının sarsılmaz ifadeleridir Hak kelimesi Allah'ın isimlerinden olduğu gibi adalet ve doğruluk anlamına da gelir ki Türk milleti yüz yıllarca adalet dağıtan insanlara, milletlere ve devletlere iyilik ve Hak severlikle muamele yapmak suretiyle ün salmıştır. Tarihte bunun pek çok örneği vardır. Nitekim Osmanlılar zamanındaki fetihlerde Osmanlı yönetimine giren ülke halklarının adalet ve iyilik gördükleri menkıbe gibi anlatılmaktadır. Bugün Avrupa Birliğine girerken Türk milletinin ayrıcı özelliği olarak öne çıkan en öneli mesele onun Hak perestliğidir. Şimdi Avrupa

12-25 Nisan 2004 11. YIL INTERNET HAFTASI

Internet Kurulu Internet'in Türkiye'ye gelişinin 11. yıl dönümünde Türkiye Internet'ini büyütmek, yeni projeler başlatmak, Internet'i geniş kitlelere tanıtmak, yaymak, toplumun gündemine Internet'i yerleştirmek ve Türkiye Internet'ine ivme verecek etkinliklerin yapılması amacıyla **12-25 Nisan**'ı **Internet Haftası** olarak ilan etmiştir

Türkiye Internet'i 12 nisanda 11. yılını doldurmuş olacak. Türkiye Internet Kamuoyunu, e-dönüşüm Türkiye projesi bir ivme kazandığı bu noktada Internet Haftasını, tüm ülkede Internet'e verdiğimiz öneme yakışır bir şekilde kutlamaya çağırıyoruz. Tüm kesimlerden, Üniversiteler, Ticaret ve Sanayi Odaları, Çiftçi Birlikleri, Ziraat Odaları, Mühendis Odaları, Barolar, Tabip Odaları, Bankalar Birliği, Noterler Birliği, Organize Sanayi Bölgeleri, Yerel Yönetimler, Internet Cafeler, Okullar, Kaymakamlıklar, Valilikler, Bakanlıklar, tüm kamu yönetimi, özel sektör, Internet şirketleri, Bilişim/bilgi/İletişim STK'ları, Demokratik Kitle Örgütleri, Bilişim Klüpleri, Tüm Medya Kuruluşlarını, Bireyleri bu Internet Haftasını tüm ülkeyi saran bir Internet Şenliğine, e-dönüşüm, E-Türkiye ve E-Devlet kavramlarının geniş kitlelerle tanıştırıldığı bir Internet ve Bilişim Fırtınasına döndürmeye çağırıyoruz.

Internet Kurulu 12-25 Nisan 2004 tarihlerini bu yılki Internet haftası olarak kararlaştırdı. 1998 yılında çalışmalarına başlayan Internet Kurulu, ülkede Internet'le ilgili bütün grupları bir araya getiren yarı sivil bir oluşumdur. Internet Kurulu, Türkiye Internet'inin tüm sorunlarının tartışıldığı, Internet'in önünü açacak çözümlerin arandığı, ortak akıl arayışının öne çıktığı bir platformdur. Kurul, Kamu ve Üniversitelerin yanında geniş çapta mesleki ve sivil toplum örgütünü kapsıyor: Bilişim, Internet, Telekom Örgütleri, İcafe, Tüketici, İşçi ve esnaf temsilcileri, Barolar, Bankalar, Tabipler Birliği, TESID, TOBB, TMMOB, KOSGEB, Türk Kütüphaneciler Derneği. Kurul, bu katılımcı ve yarı resmi yapısıyla, sorunların çözümü için bir katalizör rolü üstlenmektedir. Internet Haftası toplumda Internet bilincini yaratmak, Internet'i tanıtmak, büyütmek, yeni projeler başlatmak, Kısaca Internet'i Türkiye gündemine yerleştirmeyi amaçlamaktadır. E-Türkiye ve E-Devlet kavramlarıyla tüm toplumu tanıştırmak, bu Internet Haftası için seçtiğimiz önemli bir hedeftir.

Bu kapsamda yukarıda saydığımız tüm kurumlar, örgütler, firmalar, yerel yönetimler ve bireylerden bu etkinliklere katkıda bulunmalarını bekliyoruz. Bu etkinlikleri, tüm Türkiye'ye yaymak istiyoruz. Geçen yıllar 50 civarındaki ilde Internet haftası etkinliği yapabilmiştik. Bu yıl bunu tüm illere çıkartmak istiyoruz. Tüm ilçelerde, tüm okullarda, tüm belediyelerde, ziraat odalarında, ticaret ve sanayi odalarında, organize sanayi bölgesinde, halk kütüphanesinde bir etkinlik yapılsın istiyoruz. Internet'in önemine inanmış her kişi ve kurumu bu çorbaya kendi olanakları ölçüsünde katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

Bu yıl çok geniş bir afişleme hedefliyoruz. Gönlümüzde 1 milyon afiş var. En azından okullar, kütüphaneler, bankalar, belediye otobüsleri, Internet Cafeler, Postahaneler, TT ve Telefon dükkanlarını afişle donatmak istiyoruz.

Basından Internet'i, olanakları, sorunları, projeleri, özellikle E-Türkiye ve E-Ddevleti anlatmasını ve ne yapılmalı, nasıl yapalım sorusuna yönelik yazılar, ve haberler çıkmasını istiyor; Internet sayfaları, Internet ilaveleri; Internet'in çeşitli uygulamalarını anlatan yazılar bekliyoruz. Internet haftasında dağıtılan Internet kitapçıkları yararlı olur diye düşünüyoruz. TV'lerden gene tanıtıcı programlar; ve `prime time' da Internet'i Türkiye'nin gündemine girmesine katkıda bulunacak açık oturum, forum gibi programlar bekliyoruz. Özellikle, siyasal kadroları da bu tartışmaya çeken, ulusal politika oluşturulmasına katkıda bulunacak programlar arzulamaktayız. Üniversitelerden ve ISS'lerden bu konularda basına destek olmasını bekliyoruz.

Her kamu kurumundan kendi E-Devlet projesini önce kendi webinde anlatmasını, vatandaşlara yönelik broşür hazırlamasını, kurum içinde tanıtım ve eğitim yapmasını, basın ve vatandaştan geri besleme mekanizmaları kurmasını istiyoruz, öneriyoruz. Kamu kurumlarından küçük de olsa yeni bir "E-Devlet"

büyük her kurumun kendi webini gözden geçirmesi, yeni sayfalar, yeni hizmetler eklemesi çok güzel olur. Bir tarama mekanizması, telefon rehberleri, e-mail adresleri, sıkça sorulan sorular dokümanı ilk anda akla gelen konular. Tüm kurum çalışanlarına sunulan e-posta ve webmail hizmeti, kurum içi haberleşme mekanizmaları gene mütevazı hedefler arasında. Kültürel mirasın Internet'e akatarılmasına yönelik katkılarda yararlı olur.

Bireylerden kendi kişisel weblerini oluşturmalarını, uzmanlıklarını, meraklarını, katkılarını Internet'e taşımaları destekliyoruz. Yurt dışı alan uzayındaki kişisel sayfaların .name.tr ve .tel.tr ile Türkiye alan uzayına taşınmasını öneriyoruz. Avukatlarımızı, av.tr altında çalışmaya çağırıyoruz. Internet haftasında Internet'i geniş kitlelere tanıtacak, bir `Internet'e Dokunun' sloganlı etkinlik yapabiliriz. Büyük alışveriş merkezlerinde, kütüphanelerde, ve tüm üniversitelerde `Internet cafe', Internet evi, gibi Internet erişim mekanları açılması önem verdiğimiz etkinlikler arasında. Özellikle bankalarımızdan, ISS'lerden ve bilgisayar firmalarımızdan bu konuda katkı bekliyoruz. Bunu özellikle, buna gereksinim duyulan, bölgelerde teşvik etmek istiyoruz.

Internet kullanmayı öğreten kursları ücretsiz yada mütevazı ücretlerle sunan kampanyalar. Internet cafelerde ucuzluk kampanyaları. Web yapmayı, kişisel güvenliği, spam ve virüse karşı korunmayı öğreten mütevazı kursları Sivil Toplum Kuruluşlarından, Internet Cafelerden, Üniver sitelerden, ISS'lerden yurdun dört bir köşesinde bekliyoruz. Öğretmenlere, hakim ve savcılara, avukatlara yönelik etkinliklerin altını çizmekisteriz.

Konferanslar, bu sürede yapılabilecek en kolay ve önemli etkinlikler arasındadır. Genel tanıtıcı konuşmalar, çeşitli özel konuları, etkileri, sorunları uygulamaları gibi, örneğin eğitim, hukuk, tıp, ticaret, eğlence, turizm gibi konular bu tür etkinlikler arasında sayılabilir. Internet'in tarihi, siyasal etkileri, olanakları, ve sorunları da tartışılabilecek konular arasında. E-Türkiye, E-Avrupa özellikle konuşulması gereken konuların başında geliyor. Internet'in altyapısı, çalıştırılması ve uygulamalarının teknik boyutları konusunda da seminerler yapılabilecek etkinlikler arasında. Türkiye Internet'inin çeşitli sorunlarını irdeleyen ve özellikle, Ne yapılmalı sorusuna cevap aramaya yönelik açık oturum türü etkinlikler önemlidir.

KOBI'ler, Kamu ve Okulların Internet'e taşınması, Ulusal Eylem planı yapılması ve uygulanmaya başlanması gibi Ulusal Politikaları gündeme getirmek, Internet ve temsil ettiği teknolojileri Türkiye gündemine yerleştirmeye yönelik çabalara öncelik vermek istiyoruz.

Bu etkinliklerin planlanması ve hayata geçirilmesinde, ilgili herkesten katkı bekliyoruz. Bu kapsamda, haftaya sponsorluk yapacak kurumları arıyoruz. Planlama ve neler yapılması konusunda çeşitli toplantılar yapılacaktır. Bunlar listeler ve internethaftasi.org.tr webinde duyurulacaktır.

Şu konularınaltını çizmekistiyoruz:

Kendi Okulunu Internet'e Bağla ! Özellikle devlet okullarını kurumsal kimliği ile Internet'e bağlamaya çok önem veriyoruz. Okulun kendi webi ve e-posta sunucusunun olması, öğretmen ve öğrencilerin e-posta adresleri olması, kişisel weblerinin olmasına çok önemsiyoruz. Internet bağlantısının devamlı olması tercih edilir, ama yukarıdaki amaçları sağlayan diğer çözümler de kabulümüzdür. ADSL ile Internet'e bağlı okullarda bu hizmetlerin hayata geçmesi çok önemlidir.

Bir halk kütüphanesini Internet'e bağlama Bugün kütüphane ve Internet enformasyon kaynaklarına erişim anlamında bütünleşmiştir. Bilgisayarı olmayan vatandaşlara ucuz Internet erişimi sağlamakta kütüphaneler önemli görev üstlenebilirler.

Belediyeler bünyesinde halka açık Internet evlerinin açılması. Burada ucuz Internet erişiminin yanında, belediyenin hizmetlerini Internet üzerinden sunması, kendini tanıtması, Internet'i bir hesap verme, saydamlık ve geri besleme mekanizması olarak kullanması önemlidir.

Organize sanayi bölgesinde Internet evi açılması Burada amaç KOBI'lerin yoğun olduğu bir merkezde, bir pilot proje olarak Internet kültürünü yaymak ve ticaret için kullanmaktır.

Kültürel Mirası Internet'e Taşıma Kurumlar ve sivil örgütler olarak, kültürel mirasımızı, çok kültürlü, çok sesli yapımızı Internet'e aktaralım. Bunaulusal boyutta tanıtıma da ekleyelim.

Bir e-devlet hizmetini başlat.

Yukarıda belirtilen etkinlikler esasta bir fikir vermek içindir. Türkiye Internet'ini büyütecek her türlü etkinliğe açığız, destekleriz. Her Internet gönüllüsünden, Internet'in önemini kavramış her kişi ve kurumdan, Türkiye Internet'inin parçası olan her kez den destek bekliyoruz.

INTERNET'TE NASIL SEÇİM YAPALIM ?

Mahmut Selim GÜRSEL

Bu ülkenin 80 yılı aşan bir demokrasi denemesi var.

Acaba ülkemiz demokrasiyi tanıyor mu?

Demokrasinin tam manasıyla şartlarına uygun yaşaya biliyor mu?

Uyguluyorsak;uygulamaları takip edebiliyor muyuz?

Haklarımızı,Hukukumuzu,Hakları, Uygulamaları bilebiliyormuyuz?

Bu yıl Mahalli Seçimler oldu.

Belediye başkanımızı,

İl Encümen azalarımızı,Belediye Encümen Azalarımızı hatta Muhtarlarımızı oylarımızla seçtik.

Vatana;Millete hayırlı olsun!

Seçim,Seçme,Seçilme,Seçilememe, Sandık.

Bunların birleşmesi ile bizler de bir seçim yaptık. Bu seçim ne ilk olacak,ne de son.

Biz burada seçim sistemini,seçilme sistemin irdeleyeceğiz.

Ben bir seçmen olarak nasıl bir davranışta bulunmam gerektiğini araştıracağız.

Seçimler ; ülkemizin ender olan bir iktidar ile,inanılmayacak kadar bir muhalefetin çekişmesinin sonucu ile karşımızda durmaktadır.

Mahalli seçim.

Benim bir oyum var. Onu da kullandım oldu bitti.

Sizler de benim gibi düşünüyorsunuz zannedersem.

Hepimiz sandık başına giderek görevimizi yaptık.

Başkanımız sandıktan çıkardık,

İl Encümenini sandıktan çıkardık.

Belediye Encümeni sandıktan çıkardık,

Muhtarlarımız sandıktan çıktılar.

Ne diyelim?

Hayırlısı olsun!

Hayırlısını seçmişizdir bakarsın.

Yada Rabbimin mealen dediği gibi:

"Sizin için: hayır var dediğiniz işte sizin için şer vardır,sizin için şer var dediğiniz işte hayır vardır. Diyor ve ekliyor.

Siz akıl edemezsiniz!"

Evet biz akıl edemiyoruz.

Bizi yaratan zaten bizi akıl etmemekle suçlamıyor. Diyor ki:

Siz akıl edemezsiniz! Diyor.

Biz sizleri hür irademizle mi seçiyoruz?

Zannedersem sadece Muhtarlarımızı hür irademizle seçiyoruz. Muhtarlarımız kendi İhtiyar heyetini bize istesek de,istemesek de kendi istedikleri İhtiyar Heyetini seçtiriyorlar.

Belediye encümeni de en çok oy alan partinin oranına göre il encümeni çıkartıyor. Yani bizler şahısları değil partinin gösterdiği İl Encümenlerini verdiğimiz oylarla seçiyoruz.

Belediye başkanlıkları da öyle oluyor. İlimizde Bağımsız adayların seçimlerde ne hale geldiklerini hepimiz biliyoruz. O bağımsız adayın oyların geçersiz saydığı gibi ayrıca zarflarına herhangi bir partinin mühürlenmiş oy pusulasını da koyarak bilinçsizce kendi hür oylarını da,seçilmek isteyen bağımsız adayı ve tuttuğunu zannettiği partinin de oyunu yokediyor.

Biz seçmenleri eğitmek gerektiği gibi,seçim kanunu ile de tek turlu seçimlerinde artık kaldırılması gerektiğini düşünmeliyiz. E-devlet,e-türkiye diye uğraştığımız Internet teknolojisinden artık faydalanma zamanı geldi. Ülkenin bütün ilçeleri dahil,bütün beldelerinde bilgisayar artık bulunmakta. Bulunmayan yerlere de devletimiz bilgisayar ve Internet ulaşımını götürebilecek kuvvette.

Ön seçim için her oy kullanma hakkına sahip olan vatandaşlarımız bir yıl içerisinde Internet cafelerde,kendi evinde,okullarda vatandaşlık numarasını kullanarak ili için seçmek istediği seçime katılmak isteyen adaylarını teker teker seçerek oyunu kullanır. Köy okullarda yeminli bir görevli bu işlemi yapar ve hatta oy kullanan şahsa da kullandığı oyun dökümünü printir çıktısını verebilir. Printir çıktısı ise orada görevli olanın kendi dediğine mi oy kullandığı,yoksa kafasına mı göre oy kullandığının belgesi olarak yazılmış olur.

Adayları nasıl seçeceğimizi ise ilk turda şöyle düzenleyebiliriz: Her parti seçim çevresinin seçilecek millet vekili adayının dört katı aday gösterir. Bütün partiler bunu yaptıktan sonra oy kullanacak birisi olarak ben giderim her partinin adaylarından örneğin Belediye başkanlarını teker teker her partiden seçerim bunlar veri bankasında birikir her partiden en çok hangi şahıs seçildi ise ikinci turda da partisine göre yada bu daha çok çalışır diyerek bir adet Belediye Başkanın seçerim. En çok oy alan başkan olur. Milletvekillerini de aynı şekilde tek tek ilimizin millet vekili kadar her partiden adayımı seçerim,sonra bu adaylar o partinin adayı olarak ikinci tura kalır. İkinci turda da yine ben ilimin vekilini hangi partiden istersem seçerim. O ilde en çok oy alan aday sayısı kadar vekil çıkartırız. Seçmelerde eşitlik olursa ilk seçimlerde aldığı oya bakılır. İlk seçimlerde aldığı oy yüksekliği seçimi o vekile kazandırır. Vatandaşlara ta ben o seçilen bütün vekillere partinin kartını götürmeden alnım açık gönlüm rahat olarak derdimi söyleyebilirim. O vekilde,o başkanda bu seçmen beni seçti diyerek gönül rahatlığı ile bu gelen kişi başka partiden,başka görüşten diyerek vicdani bir sıkıntıya girmez.

DOĞALGAZLI HAYATA GEÇERKEN BİLMEMİZ GEREKENLER

Nihat YILDIRIM
Makina Mühendisi
Evci Mühendislik Müt.San.Tic.Ltd.Şti.
Tansaş Karşısı 2254627

Doğalgaz kentimizde birçok mahallede bu kıştan itibaren kullanılacak.Ancak bu yakıt hakkında kulaktan dolma bilgiler dışında bildiğimiz ne var?

Bilinçsizce bir doğalgaz dönüşümü hem sizler için hem cebiniz için oldukça zararlı olacaktır.Bunun için Ankara'da yaklaşık 1.5 senedir çalıştığım ,eğitimini aldığım ve halen de almakta olduğum bu sektörün Çorumda da oluşumuyla neler olup bitebileceğine ve sizlerin nelere dikkat etmesi gerektiğine dair bazı noktaları vurgulamak istedim.

Öncelikle doğalgaza geçiş için apartmanlar tarafından karar alınmalıdır.%51 çoğunluk kararı geçerli ve yeterli olacaktır.(Dönüşüm istemeyen kat malikleri de harcamalara arsa payı oranında katılmak zorundadır.)

Apartman yönetim kurulu doğalgazla ilgili araştırma ve incelemeleri yapacak bir heyet oluşturmalıdır.

Karar gaz kurumuna bildirilmelidir.

Bu karar doğrultusunda merkezi yada bireysel sistem kararını da vermelidirler.Ancak bu iki sistemin de avantaj ve dezavantajları mevcuttur.Şimdi bu avantaj ve dezavantajlara müşteri gözüyle bakalım;

Merkezi sistem:

Oluşturulması bireysel sisteme göre nispeten ucuzdur.Merkezi sistemde müşteriye yansıyacak maliyetler şöyledir.

1.Tesisatın projelendirilme maliyeti

2.Merkezi sistem kazanının tesisat dönüşümü ve borulamas maliyeti

3.Ortak gaz tesisatı maliyeti

4.Ortak gaz aboneliği maliyeti

5.Kazan dönüşüm yada yenileme maliyeti

6.Tesisatın şehir gaz şebekesine bağlanma maliyeti

Bu maliyetleri karşıladığınızda oluşacak sistemde yalnızca ısınmanızı doğalgazla sağlamış olursunuz.Oysa unutmayınız ; Sizlerin doğalgazda ekonomik anlamda fayda sağlayacağınız yani tasarruf yapacağınız kısım ocak ve şofben tertibatının doğalgaza geçişidir.Çünkü şu an bunlara ödediğiniz rakamların doğalgazda 6 da 1'ini ancak ödeyeceksiniz.Yıllık bir ailenin ocakta 12 şofbende 12 tüp harcadığını düşünürsek günümüz fiyatları ile 24 tüpe 528 milyon ödediğini görürüz.Oysa bu rakam doğalgazda ayda 7-8 milyondan 12 ay için en fazla 100 milyon gibi bir rakam olacaktır.Yani doğalgazdan ekonomik anlamda yararlanılmak isteniyorsa ocak ve şofben dönüşümleri de yapılmalıdır.Bu noktada bunların maliyetleri de yukarıdaki maliyetlere eklenecektir.

7.Ocak dönüşüm maliyeti

8.Apartman ortak gaz hattı maliyeti

9.Şofben dönüşüm maliyeti

Şofben dönüşüm maliyetinde ilginç ve çok önemli bir nokta mevcuttur.Şuan kullandığınız şofbenlerin doğalgaza dönüşümü uygun kit ve parçalarla mekanik olarak mümkündür ancak kullandığınız bu bacalı şofbenleri doğalgazda kullanmak için istenen baca şartlarını sağlamanız gerekmektedir.Bu şartlar kısa bir süre içinde Çorumgaz tarafından tebliğ edilecektir.Ancak İstanbul ve Ankarada ki tecrübelerden biliyoruz ki müstakil olmayan , içinde çelik kılıf olmayan bacalar doğalgazda kullanım izni alamamaktadır.Kurulu bir binanın bacasını bu şekilde tadil ettirmek de pahalıya mal olacağından doğalgaz şofbenlerini hermetik yani bacasız seçmeniz gerekecektir.Bunoktada seçim size

kalmıştır.Merkezi sistemde hermetik (bacasız) bir şofben alabilirsiniz yada bacanızı ve cihazınızı tadil ettirebilirsiniz.

Kombili sistem(bireysel):

Bu sistemde ısınma ve sıcak su aynı cihazdan yani kombiden sağlanır.Isınma ve sıcak su ile ilgili her türlü harcama ve idare kişiselleştirilmiştir.Yani yönetim site kontrol sizdedir.Ekonomik kullanım amacı ile istediğiniz gibi sıcaklık kısma yada gerektiğinde artırma yapabilirsiniz.Evde olmadığınız durumlarda evinizin fazla ısınmasına gerek yoktur.Kombilere takılan zaman saatleri ile istediğiniz zaman aralıklarında kombilerin çalışmasını ve durmasını sağlayabilirsiniz.Oda termostadları sayesinde istediğiniz odaların sıcaklığını sabit tutabilirsiniz. Termostadı bağladığınız oda sıcaklığına göre kombi otomatik olarak çalışır ve durur.

Aylık yakıt miktarları kombi ve merkezi sistem arasında büyük farklar yaratmamaktadır.Ankara ve İstanbul'da rasgele aranan telefon numaralarında insanlara ne kadar yakıt yaktıklarını sorduk ve ortaya çıkan tabloda merkezi sisteminde kullanımda kombi sistemin yakıtının üstünde olabileceğini gördük.Özellikle yalıtımsız yada ısıtma sistemi yanlış tasarlanmış binalarda üst katlardakilerin zor ısınması yüzünden alt katlarda oturanlar evlerinin aşırı ısıtılmasına mahkumdur.Bu da yakıt maliyetini gereksiz yere artırmakta ve kombi sisteminin de üstüne çıkarabilmektedir. Unutmayınız ki evlerinizin yada bulunduğunuz ortamların çok sıcak olması her zaman iyi değildir.İnsan vücudunun da ihtiyacının olduğu belli bir sıcaklık derecesi vardır.Örneğin salonunuzun 22°C nin üstünde olması gereksizdir.Bunun üstünde sağlanacak her sıcaklık derecesi cebinizden giden boşuna para demektir.Kombili sistem maliyetleri de şu şekilde olacaktır.

1.Kombi maliyeti,2.Kombinin montaj ve tesisat maliyeti,3.Daire içi tesisat tadilat maliyeti, 4.Projelendirme maliyeti,5.Bireysel abonelik maliyeti

İnsanların en çok merak ettiği bir diğer konu ise şu an kullanılan pik radyatörler yani döküm radyatör peteklerinin kombili yada merkezi sistemde kullanılıp kullanılamayacağı.. Bu tip radyatörlerin içinde su dolaşım kaybı yüksektir.Yani standart kombiler çoğu zaman pompa yetersizliğinden zayıf kalmaktadır.Bunu engellemek için pompa değişimi yapılan kombiler evlerinize monte edilebilir.Buda sizlere öncelikle bir pompa değişim maliyeti oluşturacaktır.Kullanım esnasında döküm radyatörlerin geç ısınma özelliği sizlere ekstra yakıt maliyeti demektir.Bunların ne kadar olduğu yaklaşık olarak saptanmıştır. Rakamların spekülasyon yaratmaması için bizzat firmamızdan yada diğer doğalgaz dönüşüm firmalarından temini mümkündür.

Doğalgaza geçişin sizler için problem olmaması gerekmektedir.Bu sorunsuz ve rahat ısınma sistemine geçişte mutlaka yetkili firmaları tercih ediniz.

Doğalgaz Lpg den çok farklıdır. Kesinlikle lpg gibi hareket etmez, onun yanma özelliklerinden farklı özelliklere sahiptir.Lpg havadan ağır , doğalgaz havadan hafiftir.Bu yüzden doğalgaz boruları daire içlerinde yukarıdan döşenir.Doğalgaz birim ağırlıkta hacimsel olarak lpgden daha fazla yer kaplar.Bu yüzden depolanması güçtür.

Netice olarak söylenebilecek olan doğalgazın Çorumda kesinlikle diğer illerden ucuz olacağı ve kesinlikle hava kirliliği sorununa çözüm getireceğidir.Bu nedenle yapılan tüm harcamalar zamanla kendini amorti edebilecektir.Bu sene içinde gaz firması tarafından 20.000 abonenin gaz kullanacağı taahhüt ediliyor.Bu bağlamda gaz ile ilgili tüm dönüşüm ve tesisat işlerinizde işinin ehli olan kişilere görev vermenizi tavsiye eder, Doğalgazın memleketimize hayırlı olmasını dilerim.

SÜMERLERE BAKIŞ

Dr. Ali EMİROĞLU

Mezopotamya'da ilk insan görünümleri yüz bin sene önce olmuştur. Daha bu zamanda iki nehrin sulan (Dicle, Fırat) birbirleriyle birleşerek aşağı vadiyi meydana getirmişlerdi.

Zamanımızdan 6000 yıl önce insanlar yalnız veya aile şeklinde ve yine küçük gruplar halinde yaşıyorlardı. Yerleri de mağaralar veya küçük kamplardı. Kemik veya ağaç aletler yapıyorlardı. Sert taşları da işleyip cila yardımıyla biliyorlardı. Yiyecekleri de avları günlük topladıkları şeylerdi. 5000-4000 sene önceleri yapıldığı tahmin edilen ilk köyler tespit edilebildi. Bu tarihlerin tespiti kazılardan elde edilen karbonların radyoaktif tetkikleriyle mümkün oluyor. Aşağı vadinin kurulmasıyla, insan yayılması çabuklaşıyordu. İran, Golf'una doğru gidiliyor. Yeni aletlerin keşfi, toprak işlenmesini ve ekilmesini de imkan içine sokuyordu. Hayvanlar ehlileştiriliyor, ilk kullanıma sokulan maden ise bakır oluyordu. Sosyete teşekkül edince, ilk yapılan toplum binaları arasında mabetler bulunuyor. Artistik espri gelişiyor ve buna paralel olarak, çok güzel boyanmış seramikler yapılıyor.

Beşinci milenyumum sonu ve dördüncü milenyumun başlangıcında (Obeid denilen devir) bu gelişme kültürü en mükemmel noktasına erişiyor. Bu gelişme sadece Mezopotamya da ve dolayında kalmayıp, şimdiki Türkiye, Bulucistan ve İran yaylasının doğusunda yayılıyor. Yayılma Hindistan'a tadar erişiyor.

Zamanımızdan 3500 sene önce, bu eski ve geniş kültür üzerinde, bütün Yakın Doğuda müşterek olarak Mezopotamya'nın güneyinde, Prsik Golf sahillerinde birdenbire Sümerliler gözüküyorlar.

Kim oldukları, nereden geldikleri, nasıl geldikleri henüz cevapsız. Ancak Sümerlilerin bu toprakların insan medeniyetini kuranlar olduklarında da şüphe yok. Burada fikir birliği var. Doğudan gelmiş olabilirler. Belki savaş vererek, belki de göçmen olarak gelmişlerdir. Öncelerin kültürlerini hem aldılar ve hem de onları asimize ettiler. Önceki kültürü tam değiştirdiler. Arkeologlar bu devre "Uruk Devri" diyorlar. Devrin son kısımlarında Amerikan harfiyatcıları "Proto Literate" adını veriyorlar. Bu devir 3000-2700 arasına tekabül eder.

Uruk Devrinin 7 yahut 8. asırlarda Sümerler yapmış, yaratmışlar ve olgunlaştırmışlardır. Bu çalışmaları pek eskiden aldıkları daha çok devraldıkları kültür üzerinde olmuştur. Bu zamanın sonlarında "Cuneiform" yazı şekli bulunmuştur. Bu Sümer yazısı, dünyanın bilinen ilk yazı şeklidir. Text'ler henüz yeterli bulunamamıştır. Harflere de çok zor nüfus edilebilmektedir. Bu bakımdan Proto Literate periodunu tarih zamanları içinde yerine yerleştirmekte zorlaşıyor. Bu daha çok, bir cins Proto Histoire teşkil ediyor denilebilir ki ancak arkeolojik bulgular sayısında hakiki yerine konulabilmektedir.

Asıl Sümer tarihi daha ilerideki devirlerde başlar. 2700-2300 veya daha yakın tarihler denilebilir. Adına da "Proto Dynastique" devir deniyor. Bu devirden birkaç asır önce ortaya koymuş medeniyet üzerinde, Sümer Medeniyeti bütün genişliği ile çiçeklenir. Sümer Medeniyeti küçük şehir devletleri şeklinde gelişir. Devletin toprakları şehrin etrafında yayılır. Şehrin etrafında su kanalları ve surlar bulunur. Şehrin merkezinde monarşi'nin sarayı ve hemen yanlarında dini mabetler yer alır. Ondan sonra vatan devletleri yerleştirilir idi. Kral; mabetle birlikte din adamlarını da temsil eder. Saray ve mabetler tuğladan yapılmışlardır. Saray ve mabet aynı zamanda üniversite rölünü de yaparlar. Kışla görevi de burada yapılmaktadır. İhtiyaç ambarları da bu merkezin etrafında yer almışlardır.

Hegomanya duygusuyla dolu olan bu şehir devletlerinde rekabet ve kavgada eksik olmazdı. Yenenler ve yenilenler vardı. Bu devrin sonunda bütün Sümer memleketi, saygın Uruk dini merkezi etrafında toplanmış oluyordu. Tek bir hükümdar hakimiyetiyle de rahata kavuşmuştur.

Emperyalist Mezopotamya niyetleri ilk olarak Sümerlerde uyanmamıştır. Bunlar "Semit-Sami"lerde vardı. Bu Semitler eski Suriye ve Arap çöllerinin Bedevi ve göçebeleridir. Çoktan beri Sümerler arasında grup grup sızmış durumda idiler. Bundan öncekileri olan kavimlerde aynı sızmaları yapmışlardı. Bilhassa Accade memleketlerinde bu olmuştur. 2300'e doğru aralarından biri Mezopotamya Chalemanne'i, Sargon D'agade yahut eski Sargon grubu içinde sadece Mezopotamya'yı değil, Sümerler dahil hatta doğu Elam'ı bir kısım Suriye'ye ve hatta Küçük As yayı hakimiyetleri altına almışlardır. Bu suretle yeni bir Sümer Tarih devri başladı. Bu zamanda Akad yahut Agada veya daha başka bir şekilde "Accedienne" adı veriliyor. Hemen hemen iki asra yakın devam etmiştir. Sümerler bu tesiimiyet devrinde iki asır politik uykuya dalmışlardır.

Gutilerin çığ gibi gelişen hareketleri karşısında, Sümerler uyandılar. Sargun Henedanı ve İmharatorluğu battı. Gutti istilasından 50 yıl sonra 2000'den az önce, Sümerlerin yeni devirleri için fırsat doğdu. Belki de Sümer Tarihinin en parlak periodu açılmış oldu. Bu devire de "Ur" adı verilir. Yahut Ur'un üçüncü hanedanı dahi denilebilir. Hatta bu devir için yeni Sümerler bile diyenler vardır. Bu parlak devirde doğuda Elam, İran. Batıda Kapadokya, Suriye ile birleşmiş oldu. Yakın doğunun aynı müşterek kültürü temin edilmiş oldu da denilebilir. Sümerlerin büyük edebiyat ve ilim devri olarak adlandırmak mümkünsayılır.

Samilerin başka bir kolu daha Suriye ve Arap çöllerinde Sümerler arasına da sızdılar. Bunlarda Ammurrit'ler olarak isim almışlardır veya Amerrleen denildiği de oluyor. Az sonra ikinci milenyum başında Ur üçüncü hanedanlığına son verildi. Salim kalındığı sanılan orta krallıkta yıkıldı. 1750'ye doğru Amurrit Lammurabi tarafından absorbe edildi. Bu suretle Babiller'in Sami İmparatorluğu'da kurulmuş oldu.

Böylece Sümerlerin Tarihi ortadan kaldırılmış oluyor. Her son bulan gibi oda hattaismine kadar unutuldu.

Sümerler kendileri gittiler ama medeniyetleri Babilden sonra Suriye, Habrrue ve Anadolu Hititlerinde devam etti. Bilhassa Cuneiform yazı bu milletlerin dillerine de adapte edildi. Latince Avrupa'da nasıl ilim ve kilise dili olarak kaldı ise., yukarıda sayılan milletler de Liürjik ve ilim dili olarak kullanıldı durdu.

İşte bu mükemmel Sümer Medeniyeti daha sonraları Grek ve Hıristiyanlıkla birlikte Avrupa Medeniyetinin içinde devamdan geri kalmadı. Sümer Medeniyetini Greklere taşıyanlarda Babillilerdir. Anadolu insanı da bu taşıyıcılık hizmetinde rol almışlardır. İlk Yunan filozoflarının düşünce esasında Sümer Medeniyeti teşkil etmiştir. Sümer efsaneleri ve Sümer imajları esas kaide olarak alınmıştır.

06'dan Salim SAVCI

BİZDEKİ SATIRBAŞI İLKESİNİ KİM YOK EDİYOR ?

Sıklıkla yazıyorum: Uygulamada tek yerine üç yazım kılavuzu var:

Eski T.D. Kurumu'nun Yeni Türk Derneği'nin Yazım Kılavuzu

Yeni T. D Kurumu'nun İmlâ Kılavuzu (Yazım İmlâ oluyor)

U.S.A. hayranı yazarların kullandığı, bazılarının yavaş yavaş kullandığı Blok Sistem.

Bu girişten sonra konuya geçelim:

Bir partimizin Genel Başkanı Ankara Belediye Başkanlığına soyunuyor. "Sevgili Gençler" diye bir bildiri hazırlıyor. Ankara'nın göbeğinde herkesin eline tutuşturuyor.

Bir dostum benim,yazım kılavuzları hakkındaki yazılarımı bildiği için eline gelen bilgiyi bana getirdi sağ olsunlar.

Bildiri blok sistemle yazılmış. Önemlileri de siyahla yazılmış. Ama bildiride satır başlıkları yok edilmiş. Tepem yine attı. Bu siyasal kuruluşa telefon ettim. Otomatiğe bağladılar. O numarayla bu partimizin Genel Merkezine ulaşamadım. Tekrar 118'i aradım. Bu kez faks numarası verdiler. Üçüncü kez 118'i aradım. Bir numara verildi. Genel Merkezdeki yüksek öğretimli olduğunu söyleyen gence derdimi anlattım. Genç;bu bildiriyi okumamış. Satır başından söz ettim. Biz Türkiye'de yaşıyoruz. Bizim yazım kılavuzumuz var dedim. Bilmiyorum diye ekledi ama bu bildirinin kaleme alındıktan sonra,bilgisayara aktarmış olacağını,ortadaki program gereği satırbaşının kalkmış olacağını anlattı. Yine tepem attı. Partimizin Başkanının tanırım. Bildiride imzası olduğuna göre,satırbaşının ne demek olduğunu bildiğini söyledim. Genç;cevap veremedi,kem küm etti. Buna karşın,dileğimin iletilmesini rica ettim. Ricamı,ilgiliye ileteceğini söyledi. Bana da teşekkür ederim.

Tüm sınav kitapları (ilk,orta,lise,lise vb.) blok sistemidir. Bazı gazetelerimi ile yazarları da böyle yazarlar.

Benim gibi olanların da aklı bu işe yetmez.

O zaman;başlıktaki soruyu sormak bana;size,onlara herkese düşüyor.

ANLAYAN VAR İSE BERİ GELSİN !

Ankara;Cumhuriyetimizin Başkentinin en işlek yeri de Kızılay'dır.

Kızılay Alanı;adını KIZILAY binasından alır. Eski bina yıkıldı. Bir yenisi yapıldı. Ama bu bina,hiç de hoş değil. Sağdan bakınca bina sola,soldan bakınca sağa doğru eğiklik gösteriyor. Bunlar bir yana üç yıldır boş duruyor.

Binanın çevresi levhalarla çevrilmiştir. Onlar üzerinde de reklam levhaları yer almaktadır. İşte bu levhalardan birisi:

"vadaaaaa !"

Vad adının ne anlamına geldiğini bulamadım. Ya sondaki beş tane a'ya ne denir. ! nida işareti de unutulmamış.

Bu "vadaaaaa!" yazısını okuyunca,acaba ben mi çağın gerisinde kaldım diyorum ? Yanlış yolda olmadığıma inandığım için Türkçe'mizi bozanları bağışlayamıyorum. Başlıktaki gibi:

Anlayan var ise beri gelsin ! Diyorum.

Bunu yazanların ellerini eşek arılarının sokmasını da ekliyorum.

Türkçe'mizi bozanlar,bir gün utanacaklardır. Bu günlerde uzak olmamasını diliyorum.

Bu yazım gibi pek çok yazım yayınlandı. Beni eleştiren olmadı. İyi yapıyorsun diyen de çıkmıyor. Yoksa ben mi havanda su dövüyorum (!)

SEVMEK,SEVİYORUM DİYEBİLMEK

S. Ulvi CIRIL

Çocuk nasıl sevilir dersiniz ? Her işte olduğu gibi karşımdaki insanın yerinde ben olsam kendimize nasıl davranılmasını istiyorsak o şekilde düşündüğümüzde bu sorunu cevabını vermiş oluruz. Yani çocuk sevmek için çocuk gibi olmak ! Yeni doğmuş,konuşmayan,konuşulması anlaşılmayan bir bebek nasıl sevilir ? Yeri geldiğinde hoplatacaksın,yeri gelecek burnunu burnuna dokundurup o bebeğin çıkardığı sesleri sende söyleyeceksin. Bebek biraz büyüdü,konuşmaya,yürümeye başladı. Sende onunla oyuncak oynayıp onun meraklanıp sorduğu soruları sabırla ve güzellikle cevaplayıp onların zekalarının gelişmesine yardımcı olurken tatlı dil,güler yüzü elden hiçbir zaman bırakmayacağız ki;onlarında yüzünde güller açsın,gülücükler eksik olmasın.

Bir da ebedi ve geçici sevgiler vardır. En gerçek ve ebedi olan;tüm alemlerin gerçek sahibi,ezeli ve ebedi olan Yüce Rabbimizi sevmek ve Allah için sevmek. Allah'ın emrince sevmektir.

Bana sorarsanız;en çok neyi seviyorsanız ? Diye: Önce Allah'ımı, Vatanımı derim. Vatanı olmayanın hiçbir şeyi olmaz. Hatta dinini bile zor yaşar. Her an,her şeyini kaybetme korkusuyla yaşar. Hem tüm dünyanın göz bebeği,yer altı ve yer üstü zenginlikleri,dört mevsimi ve her türlü ürünün ve her türlü canlının yetiştiği Cennet Yurdum,güzel Anadolu'm sevilmez mi?

Çocukluğumda bahçeli bir evimiz vardı. Bir gün bahçedeki ağaçları budama yaparken komşumuz "Yeğenim ! Ağaçları budarken türkü söylersen o sene ürün bol olur " demişti. Bende her halde şaka yapıyor zannettim ve gülmüştüm. Yıllar geçti. Bir gün gazetede okudum:"bilimsel bir araştırma yapılmış ve evdeki çiçeklere algılayıcı cihazlar koymuşlar. Çiçekleri seven insanlar geldiğinde çiçekler çok rahat olurken, girdiğinde çiçekler rahatsız olup büyümelerinin durduğunu tespit etmişler" konuşma dilleri olmayan bitkiler ve ağaçlar bile büyüme ve güzelliklerini sevene ve sevmeyene göre veriyormuş. İlk başta şaka gibi gelen o sözler demek ki; gerçekmiş.

Birazda çocukluğumda evde beslediğimiz kendimizden bahsedeceğim. Kedinin de terbiyelisi olur mu ? Demeyin. Bizim kedimiz eve hiçbir zaman pis gelmez,tüyleri her zaman pırıl pırıl olur. Tabağına yemek konulmadıysa hiçbir şeye uzanmazdı. Hepimiz severdik ama demek ki benim ses tonum biraz daha sevdiğimi belli eder olmalı ki;hayvancığız benden sürekli iltifat bekler,mırıltısı ile de sevdiğini belli eder,çok seveni ayırtedercesine benim kapıyı açtığımı bilir merdivenden iner beni karşılardı. Vatani görevimi yapmaya askere gittiğimde bazılarımızın hiç önemsemediği kedi evden benim gittiğimi belli edercesine yatağıma gider ağlarmış. Sonunda Annam dayanamayıp köyün birine kediyi göndermiş. Sevgi deyip geçmeyin işte o kedinin bana olan bağlılığı yüzünden bende o kediyi unutamıyorum.

Vatanımızı nasıl severiz ? Askere giderek,vergimizi ödeyerek,görevlerimizi en iyi şekilde yaparak,vatandaşlarımıza zarar getirecek durumları ortadan kaldırarak. Bağımsızlığımızın sembolü olan bayrağımızı ülkemizin en yüce gönderlerine çekerek vatanımızı severiz.

Eşemeze ve çocuklarımızı nasıl severiz ? Ben değil ailemiz için biz diyebildiğimiz zaman. Onlarla ilgilenirsek,korursak,kazancımızı onlarla paylaşır,onların mutluluğu için çalışır,çabalarsak onları da sevmiş oluruz.

Dikkat edelim ki;seni seviyorum sözcüğü sevmekle uzaktan yakından alakası olmayan kişiler tarafından istismar edilebilir.

Sevgimizin simgesi olan "Seni Seviyorum" sözcüğü ile kalpleri fethetmenin anahtarını anlatmaya çalıştım.

KORUK Mahmut Selim GÜRSEL

61. Sayıdan devam

Rıza;ömründe böyle bir duyguyu ilk defa hissederek Sezai'lerin evinden ayrıldı. Sel sokağı onun gözünde sanki İstanbul'un Beyoğlu caddesi gibi kalabalık ve yoğun olarak ona baskı yapmaya başladı. Adeta Sel sokağında koşarcasına aktarlar arastasından saat kulesine geldi. Orada saatin akşam zamanının sekizini vurmaya başlamıştı. Saatin gonkları onu düştüğü büyüden uyandırmıştı. Karakeçilideki eve geldi. Annesi giriş katında bulunan mutfakta sevgili oğluna yemek yapıyordu. Sessizce merdivenlerden yukarı çıktı. Yatak odasının kapısını açtığı an abisi ile karşı karşıya geldi. Görüp geçirmiş olan Şeyh;kardeşinin allak bullak olmuş yüzünü görünce gülümsedi. Rıza'ya bir şey demedi. Rıza'da ağabeyine bir şey demeği gereğini duymadı.

Akşam ezanını yine Haşim hafız okuyordu. Müezzin efendi her halde yine hasta olsa gerekti. Haşim hızla merdivenlerden inerek dış kapıya yönelirken mutfakta bulunan annesine:

- Ana ben camiye gidiyorum. Rıza geldi odasında diyerek sokağa bakan badal başı kapısından camiye çıktı. Tongül; Rıza'nın böyle sessizce eve girişini yadırgadı. Hazırlamakta olduğu çatalaşının kakırdağını yakmadan oğlunun yanına çıkmak için merdivenlere doğru yürüdü. Düşünceli ve tedirgin ikinci kata çıktı. Ana yüreği,ne olduğunu birden anlayamamıştı. Oğlunun yatak odasının kapısına geldi,içeriden ince bir ıslık sesi geliyordu. Tongul önce tereddüt etti. Sonra kapıyı tıklayarak:

- Koruğum benim ! Anana görünmeden niye yukarı çıktın diyerek küçük bir çocuğu seven bir sesle odaya girdi. Odada bulunan kandil yanmıyordu. Akşam sonunda çıkan Çorum Kandilkaya rüzgarı bahçede bulunan akasya ağaçlarını hışırdatıyordu. Sanki içeride bir zamanlar beraber aynı yatağı paylaştığı Mahmut Ustayı görecekmiş gibi bir hisse kapıldı. Duraksadı ve evladına bu sefer kızar gibi yine seslendi:

- Neredesin gavur gobel ! Kısık bir ses cevap verdi.

- Buradayım ana ! Çoban Yıldızına dalmışım. Seslendiğini duymadım. Aslında Rıza anasının sesini duymuş,onun kapıdan girdiğini karanlığa alışmış gözleri ile takip etmiş,anasının eşikte bir an donup kalmasını gözlemlemişti. Tongül şefkatli ses tonu ile oğlunun divanda yayına otururken:

- Kuzum,neyin var ? Sesin ölgün geliyor. Hasta mısın yoksa ? Diye soruları birbiri peşine sıralarken alaburus kesilmiş evladının saçlarını okşuyordu. Rıza ana kokusuna hasret küçük bir çocuk gibi anacığının göğsüne yaslanırken ağzından çıkan sözlere kendisi de inanamıyordu:

- Ana ! Ben Sezai'ye nasıl söylerim ? Ona ne diyeyim ? Diyince Tongül meraklandı. Oğluna:

- Ne oldu oğlum. Ahmet Ağaya mı bir şey olmuş,yoksa Hayriye hatun mu hasta ? Telaşla oğlunu soru yağmuruna tuttu. Rıza yaptığı gafı anlayarak anasına:

- Yok ana hepsi iyi. Ben gidince Sezai'ye ne diyeceğim diye aklımdan geçirdiğimi zannediyordum. Meğer mırıldanmışım diyerek,şen bir kahkaha atarak yaptığı gafı kapatmaya çalıştı. Anasının beline sarılarak annesine:

Ağabeyim camiden gelir hadi şu çatalaşının kakırdağını yakda yiyelim. Diyerek anasının beline sarılarak odadan beraber badallardan aşağı inerken badal başındaki kapı açıldı. Gelen Haşim'di. Kapıdan girerken:

- Ana çorba hazır mı.? Gobeller şimdi gelirler. Fark ettin mi senin oğlan Fahriye'yi görünce kurşun yemiş gibi olmuş. Diye merdivenden inen ana oğla laf attı. Devam Edecek

BAYRAMLAR BİZE Mİ GELMEDİ;

Aramayacaksın, aramayacaksın biliyorum
Bilsem de belki arar diyordum
Bu kadar bekleyeceğimi inan ben bile bilmiyordum
Sen unuttun ama ben hala seni bekliyorum.

Herkesler arayacak bir tek sen aramayacaksın
Biliyorum; ne arayacak nede soracaksın
Biliyorum yine beni hasretlerde koyacaksın
Biliyorum yine hayallerim olarak kalacaksın.

Bak yine bir bayram geldi!
Herkesler geldi, bir tek sen gelmedin!
Yine bayramlar gelecek sen gelmeyeceksin
Sen; seni bayramlarda beklediğimi nerden bileceksin.

Bayramlar geliyor yine de gelmiyor sevgili
Ey sevgili! Bayramlar bile getiremedi seni
Hani bayramlar buluştururdu küs gönülleri?
Herkeslere bayramlar geldi de bir bize mi gelmedi?

26/11/2003

SENİ UNUTMAK NE ACI

Hiç unutamam;
Geçmez yürek yangınlarım derdim.
Oysa acılar ve de yaşananlar seni benden aldılar,
Aldılar; umutlarımı ve hayallerimi kopardılar.
Gördüm ki unutulmaz denen aşk,
Yaşanan bir başka acıyla unutuluyormuş ancak.
Kalbimdeki o yangın şimdi durdu duracak
Bu gidişle yürek yangınlarımda son bulacak.
Seni düşünememek; seni bekleyememek
Yolarına bakıp seni hayal edememek
En büyük acı olacak.

Ne acı; artık kalbim senin için çarpmayacak
Ne acı senden önce olduğu gibi senden sonrada olacak
Ne acı kalbim sensiz kalmaya da alışacak
Ve bir süre sonra sensiz avunmaya başlayacak
Seni unutmak ne acı olacak.

Ne acı; artık hiç umut olmayacak
Ne acı; artık kalbim senin için yanmayacak
Ne acı, yürek yangınlarım son bulacak.
Ne acı; senli hayallerim hiç olmayacak
Ne acı; rüyalarım sensiz olacak
Seninle ilgili her şey unutulacak, mazide kalacak
Yürek yakan heyecanlar, hüzünlerde son bulacak
Geriye basit, sıradan, unutulan bir aşk kalacak.

08/10/2003

SENİNLE HİÇ GÖRÜŞMEYECEĞİZ;

Bir daha hiç görüşmeyeceğiz biz seninle
Özlem ateşi tüm ruhumuzu yaksa bile.
Hiç dönmeyeceğiz o eski günlere
Nasılsa sevmiyoruz da birbirimizi, senin deyişinle.

Hiç bir zaman görmeyeceğiz birbirimizi
Uzak ve umursamaz duracağız iki düşman gibi
Bir zamanlar seven ve sevilende biz değiliz sanki
Görüşmeyeceğiz; unutuldu her şey düşmanız şimdi.

Biz sevgili miydik sahi seninle?
Hiç sahip çıkmadık ki biz birbirimize
Hiç bakışmadık ki göz göze
Sevmedik ki birbirimizi, ne zamanında nede yerinde.

Bizim sevgimiz bile karşılıklı değildi ki
Önce sen sevmiştin, sonrada ben sevdim seni
Buluştuğumuzda bile birbirimizden kaçırdık gözlerimizi
Kaç dakika tuttuk ki birbirimizin ellerini?

Geçen zaman yokluğa ve acıya alıştırdı kalplerimizi
Merak etsek de ikimizde birbirimizi
Artık zaman ve de mekan meselesi görüşemeyiz ki
Görüşemeyiz; iki eski sevgili düşmanız şimdi.

Bir daha hiç mi hiç görüşmeyeceğiz biz seninle
O günleri anmayacağız düşüncelerimizde bile
Ve yasaklar getireceğiz özleyen kalbimize
Görüşmeyeceğiz; senin deyişinle, hem de ölümüne!

15/09/2003

Necdet KARATAŞ.
0.536.744 36 44

KURBAN OLDUĞUM;

Yoluna, yurduna kurban olduğum
Dağına, bağına kurban olduğum
Bağrında canıma can bulduğum
Yaralı yüreğime yar bulduğum.
Karına, kışına, boranına
Tozuna, çamuruna, yağmuruna
Mor menekşeli baharına
Lale, sümbül yazına.
Gülüne, çiçeğine goncasına
Burcu, burcu kokuşuna
Yeşil ovasına, dağda gezen kuzusuna
Duruşuna, susuşuna, hasret koyuşuna,
Özüne, her lafına;
Yurt diye tuttuğun yurduna
Kurban olduğum.

23/09/2003

Üzeyir Lokman ÇAYCI

ÖĞRETMENİM

Eserin senin
Duyarsızlığın ucundaki
Yaslı çocuklar...
Tutunmuşlar bencilliğin
Çıkıntılarından
İne ine aşağılara
Bir nesil tükeniyor...

Kırpıldıkça kenarlarından
İsyan üreten görüntüler
Üstü örtülü bir tezgah altında
Ejderhalar üretiyor pireler
Eylül onların gözlerinin içinde
Kinle oluşmuş bir yığınak
Fırsatçıların odağı
Sevgiyi imha eden bir sığınak
Ve...
Umut bağladıkları
Arkası uçurum olan
Bir dayanak...

Öğretmenim
Kurumadan
Değerleri kaynağı...
Yaklaş kılcal damarlarına
Gençliğin...

Yaklaş
Sönmüş bir duyarlığı
Zaman savurmadan.

Biliyorum
Yakanda iki el var...
Özgür değilsin iç dünyanda
Acılarla önüne düşerken yarin...

Sağında olaylar,
Solunda seni hırpalayan sırlar
Endişelerin kaynağı
Senin içinde büyüyen
Yarınlar...
Eserlerin
Sadece seni değil,
Kendilerini de göremiyorlar
Öğretmenim !...

Paris - 30. 04. 2001

DEVİR HIYARLARIN DEVRİ

Ben her zaman söylemişimdir
"Bir kapıyı dört kişi açamaz...
Ama bir köpek burnuyla
Açarak çekip gider..."
Hiç kimse
Buna şaşırmaz...
Devir hıyarların devri...

Makine
Çamaşırı yıkar,
İnsan vakit bulup
Kendini yıkayamaz...
Bazı kel kafalarda
Kıldan başka
Her şey bulunur,
Ama
İnsanlık bulunmaz...

Şatolarda
Padişahlar değil,
Tahta kurtları
Krallar gibi yaşarlar
Hiç kimse
Buna şaşırmaz...
Devir hıyarların devri...

ÜZERİMİZE AĞLARI ÖRDÜLER

Yüreklerimizde
Acılara yakınlık duygusu
Yığınlaşan bir karışıklık içerinde
Gözlerimizle
Işık özünün boyutlarını küçültürken
Onlar
Üzerimize ağları ördüler.

Hayatın çilelerini çekerken
Asık yüzlü insanları göre göre
Yorgun düşüncelerle
Yıllarca
Kırbaç silkintilerini dinledik...

Öylesine gizli düşüncelerle
Onlar bizi hiç düşünmediler
Ve... acımadan
Üzerimize ağları ördüler.

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 63

Yıl: 6 Sayı: 63

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

Gürsel YAYINEVİ

http://www.corumlu.com

http://corumlu2000.dergisi.info

YAZIŞMA ADRESİMİZ corumlu2000@yahoo.com

ISSN 1301 - 9945

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR, TARİH, SANAT ve EDEBİYAT DERGİSİ

Yıl :6 MAYIS 2004 Gürsel-YAYINEVİ Sayı 63

SAHİB İve Mesul Md. Mahmut Selim GÜRSEL

YAZIŞMA corumlu2000@yahoo.com
SAYFA: http://www.corumlu.com
Cep: 90-542-362 2 078

Dizgi ve Mijampaj Mahmut Selim GÜRSEL

Bu Sayıda:

Mesut ARTAR ..... İyiler ve Kötüler 22.s.
Selahattin AYDEMİR ..... Çorum Turizm11. S.
Salim Savcı 14. s.
Gürsel BÖREKÇİ ..... Gezelim Görelim 18 .s
Rasim ÇAKICI ..... Şiirler 28.s.
Üzeyr Lokman ÇAYCI ..... Yan Kesit 27.s
İsmet ÇENESİZ ..... 24. Hitit Fuar Ve Festivali 9.s.
Ahmet ÇETİN ..... Bizi Afedin 16.s.
Türk Polisine Şiir 29.s.
Şakir ÇIPLAK ..... İstiklal Marşımızdaki Temel Kavramlar 17s.
Dr. Ali EMİROĞLU ..... Dünya Genişyemeden Vaz Geçmedi20.s.
Sümerlerde SÖylenen İlk Söylerecek Sözler25.s.
M. Selim GÜRSEL ..... Bi Taraf 7.s.
Menakıb-ı Koyun Baba 6. S.
Müşir Hasan Paşa 19.s.
Koruk 26.s.
Sakin KARAKAŞ ..... Kirlilere Dikkat z24.s.
Salim SAVCI ..... Osmancık-97 Pirincinin Üretimi ve Satışının Arttırılması 13.s.
Teoman ŞAHİN ..... Aşura mı ? Aşure Çorbası mı ? 21
Nihat YILDIRIM ..... Doğalgaz Hayata Geçerken -2- 23.s.
Raşit YÜCEL ..... Kraterler 15.S.

Dizin Soyadına göre düzenlenmiştir.

NOT: Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüş ve yorumlar yazarına aittir. Yazılar, yazarından ve Yayınevinden görüş alınmadan kullanılamaz

Bu sayıya yazı ve reklam vererek katkıda bulunanlara
Gürsel YAYINEVİ teşekkür eder.

MENAKIB-I KOYUN BABA

Abdülkadir Uslu

M. Selim GÜRSEL

62. Sayıdan davam

Helal olan o kablardan yediler bittemam ol dem
Halife hem dahi huzzar olanlar oldular hayran

Al-i evladı seversen ey hümam (1)
Ol Resüle kıl Salat ile Selam

Babanın ayagına düştüler heb
Kerametin görüben şaştılar heb
Didiler ey erenler şahı lutfet
Kerem kıl bu kusurumuzu affet
Heman bir heybet ile baktı anda
O şaki kadıya hem ol zamanda
Yüzü üzre düşüb virdi ol can

Görenler heb oldular anda lerzan (2)
Dahilek ya veliyyallah deyüb çün
Umumen oldular anda sernigun
Padişah başkaldıruben söyledi
Bizleri affeyle ya Seyyid didi
Mübarek gönlünüz her ne dilerse
Vereyim bunda sana bana söyle
Dahi karyeleri vakfeyleyim ben
Hangisini ister isen söyle sen
Ki zira sen ki evladı Ali'sin
Erenler şahısın gerçek velisin
Didi baba o beytülmaldan asla
Bir akçe istemem ben bunda illa
Sarı alan ile hem dahi saltık
Olursa bu köpeklerime yallık

BİTARAF

Mahmut Selim GÜRSEL

Bizim işlerimiz hiçte belli olmuyor değil mi ? Dergimizi destekleyen üç elin sayısını geçmeyenlere burada teşekkür ederim.

Bizim işlerimiz Çorum'da BİTARAFLIĞIMIZI ilanımızdan sonra kendini belli etti. Birçok kesim ve şahıs bizden ol,şu kadar abone bulalım,bizi destekle,şu kadar yardım edelim demişlerdi. Ben bu sözleri kulak ardı ettim. Onlara benim kuruluşum bir yayınevi olduğunu,sizin taraflarınızın böyle bir yayına ihtiyacı varsa onlar içinde ayrı bir dergi,gazete veya başka bir periyodik yayınevimiz tarafından yayınlanmasında bir sakınca olmadığın belirttim. Birkaç gayri ciddi müracaat ise fiyat almadan ileriye gitmedi.

Gelelim bizim bi taraflığımıza BİTARAF Ferit Develinin Osmanlıca Sözlüğünde şöyle yazıyor:" TARAFSIZ" Dergimizin BİTARAF olmasının gerekçesi dergimizin ismi olan "ÇORUMLU" olmasıdır. Çünkü Çorum bir il,Çorumlu ise bu ilin hemşerileri ve hatta o şehirde Çorum'da doğmamış fakat Çorum'da ikamet edenlerin tamamını kapsamaktadır. Biz bir tarafı tutarak hem dergimizin ismine,hem de hemşerilerimize ihanet miedelim?

Bazı kendilerini bilmeyen kişiler halen bu gibi teklifleri yapmaya kalkmadan önce dergimizin adını,bu yazıyı dikkatli okumaları gereklidir diye yazdım. Yine de biz o dergide görüşümüzü yayınlayalım,bizimde sesimizi duyurun derlerse,önce kendilerine karşı olanları yanlarına alarak biz böyle bir yerde yazı yazacağız,sizde gelin beraber yazalım diyebilirlerse ne ala. Oturur konuşur,iki,üç,beş tarafı dinler onlardan taahhüt alır ve onların da bilgilerini yayınlayarak BİTARAFLIĞIMIZI bozmayız.

Bizim işlerimiz olarak başlık attığım bu yazının önemli tarafını bildirdim. Yayınevimizin Çorum için birçok iş yapmakta. Bazılarının kitaplarını bastırdık,bazılarına bilgi verdik,bazılarına site yaptık. Fakat Çorum'da büyük bir matbaanın sahibi geçen ay içerisinde bazı kurum ve kuruluşlara sitem etti. Evet siteminde haklıdır. "Çorum'un danası ne yazık ki Öküz olamıyor" "Çorumlunun tatlısını zehir,elin Zehirli kazığı tatlı geliyor" ne hikmetse. Acaba bende o arkadaşımız gibi soruyum mu ? Bir yayınevi olarak neden adresi belli olan matbaalardan,Çorum'da tek olarak bulunan yayınevimden bu güne kadar teklif alınmadı ? Alınmaz. Neden ? Yalakalık yapıp,vatlarla bu işi bize verin demememizden olsa gerek. Bu işleri herhangi bir yerin kişileri neden Çorum'dan teklif almıyorlar derseniz yine bu yukarıda bahsettiğimiz BİTARAF olmamızdan olamaz mı ? Tabiiki bu.

Yorucu olduğu kadar zevkli bir çalışma olarak sizlerin karşısına çıkıyoruz. Ben bu işten meşakkatlide olsa zevk alıyorum. Bildiklerimi sizinle paylaşıyor,sizlerden gelen önerilerle de dergimize yazılar yazıyorum. Ayrıca bu derginin TÜM DÜNYADA TAMAMI İLE YAYINLANAN INTERNETTEN okunması da cabası. Sanmayın ki bu dergi,mahalli bir dergidir. Bu dergi Ulusal bir dergide değildir,diğer illerden yazı yollayan yazarlarımız var,bu dergi EVRENSEL bir dergidir. Okuyucularımızın pek çoğu,Çorum dışından olup ay ortalaması günlük 180 sayfa girişi ortalaması 480 olması bir tesadüf değildir. Bu sayfamızı Internet'te arama motorlarından bulabilirsiniz. Hele bundan sonraki giren sayıları daha da artacak girişimlerde bulunmaktayız. Fransa'da bulunan yazarımız ve benim girişimlerimle daha çok tanıyanların çıkacağını biliyorum. Hele bir ay sonra en azında bütün üniversitelerin,bütün Türkiye'de bulunan kütüphanelerin sitemize girmeleri mecbur olacak kadar önemli bir çalışmada bulunmaktayım. Bütün Türkiye'de ve Türkçe eğitim veren her yerde bulunan ilköğretim ve ortaöğrenim okullarının kaynak sitesi olacak şekilde çalışmalarımın bitmesi için çabalamaktayım. Bu çabamı buradan duyurmamda bir beis yok. 9500'in üstünde Türk ve Dünya Edebiyatçılarının tasnif numaraları yüklendi,çalışmakta. Tam Kur'an-ı Kerim Meali yüklendi. Son çalışmam bir ay kadar sonra yüklenecek. DOS 20 arama motoru. Yaklaşın 500 sayfalık 3 cilt'in tamamı sitemde olacak. Şu anda deneme babından sadece b harfi ile olan biten bölümler bulunmakta. Düşünebiliyor musunuz ? 1500 sayfada arayacağınız bilgiyi sadece yazarak sitemizde o tasnifi bulacaksınız ! Bu demektir ki;üniversite kütüphaneleri,Yüksekokul Kütüphaneleri,Kültür Bakanlı Kütüphaneleri,Özel kütüphaneler,Lise Kütüphaneleri,Ortaöğrenim kütüphaneleri hepsi bu imkandan ücretsiz faydalanacaklar.

ECE SERAMİK

06.04.2004 - 11.04.2004 tarihleri arasında İstanbul Beylik düzü Tüyap fuar ve kongre merkezinde düzenlene nuluslararara sı seramik fuarına katılan ece banyo standı ile son derece ilgi gördü.

Fuara 2 farklı alandaki standı ile katılan firmanın Bagno Seramix markasıyla yaptığı yeni tasarımlarECE den ayrı bir stand da sergilendi.

Her iki standında yüksek ilgi ile karşılanmasında her yıl yenilenen modellerin ve yeni efektli dekorların büyük payı olduğu tespit edilmiştir.

Fuarda Ece Banyo ekibinde bir çok yetkili görev yaptı. Bu görevlilerden

Pazarlama Yöneticisi Yakup FIRAT bulundular.

Ece fuar esnasında yalnızca yerli ve yabancı müşterileriyle değil aynı zamanda rakip firmalarca da son derece yakından takip edildi. Sektörde hızla büyüyen ve son dönemde Seramik kavramını aşarak ECE BANYO ile televizyon reklam kampanyasına başlayan firma, rakipleri tarafından da takdir edildi.

Bu bilgileri siz değerli basın mensuplarına sunar, işlerinizde başarılar dileriz.

24. ÇORUM HİTİT FUAR VE FESTİVALİ

İsmet ÇENESİZ
TEL: 0.364.254 92 06

Ben bu yazıyı ilgilileri uyarmak için bir ay önce yazmayı uygun gördüm yoksa Temmuz ayında yapılacak Festivalle ilgili bir yazıyı bu günden yazmanın bir anlamı olmasa gerek.

Çorum Hitit Fuar ve Festivali Çorum'a yakışır şekilde yapılmalıdır. Daha önceki yıllarda yapılan festivallerin bir kaçı hariç çoğu sönük geçti. Biz hazırlıkları planlı programlı ve çok önceden yapmayız, sonrada son 15 güne sıkıştırır böylece de bir şeye benzetmeyiz.

Bu yıl bazı değişiklikler yapmalıyız diye düşünüyorum. Eğer aynı tas aynı hamam yapacaksak yapmasak daha iyi olur.

ÖNERİLERİMİZ:

1-) Ticaret ve Sanayi Odası'nın yaptırmakta olduğu fuar alanındaki kompleksin Festivalden bir ay önce gece gündüz çalışılıp bitirilmesi lazım. Bu kompleksi önceki günlerde gezdim gördüm. Bu bina şahane oluyor. Bina hakkında Sayın Sami Göktepe'den bazı bilgiler aldım. Bina Ticaret ve Sanayi Odası tarafından emanet usulüyle yapılıyormuş. Ticaret Odası Meclisindeki mühendisler bu işi yürütüyorlarmış. Ama Sami Bey bu binayı sırtlamış götürüyor. Kendisine teşekkürler.

Bina 4.200 metre kare. Şu anda 620 milyar harcanmış. Bana göre az parayla çok iş yapılmış. Ben bu binanın küçük olduğunu söyledim. İkincisinin de yeri hazır. İleride yapılabilir. Ayrıca bu planın komplesi yapılınca şahane bir şeyin ortaya çıkacağı ve buranın Çorumlunun eğlence ve mesire yeri olacağı söylendi. Millet vekillerimiz bu projeyi tamamlamak için gerekli girişimleri lütfen yapınız.

Bina çok amaçlı. Salonda yemek verilebilecek ve konferanslar yapılacak. Bina konserlere bile açık olacakmış. Fuarın bölgeye hitap edeceği ve burada bölge toplantılarının yapılacağı söylendi. Ayrıca Fuarın bir organizasyon işini profesyonel bir firmaya verilmiş. Bence bu da çok güzel bir düşünce.

2-) Çorum'daki sanayicilerle Festivali düzenleyen yetkililer şimdiden irtibat kurmalı ve onları Fuara iştirak etmeleri konusunda ikna etmelidir. Bunun memleket meselesi ve de kendi meseleleri aynı zamanda da çok büyük bir reklam olduğu anlatılmalıdırlar.

3-) Civar vilayetler hatta Denizli valisi hemşehrimiz Sayın Gazi Şimşek Bey'le irtibat kurulup oradan da bir kaç firmanın gelmesi temin edilmeli. Balıkesir valisi Sayın Atıl Uzelgün'ünde görüşleri alınmalı. Oradan da fuarda stant açacak firmalar bulunmalı.

4-) Çorum Siad'ın teklifi Kadeş savaşı ve diğer önerileri hemen bu günden değerlendirilip bir programa bağlanmalıdır.

5-) Çocukların eğleneceği eğlence merkezlerinin en güzelini belediyemiz yapmalı sonrada onları bir parkta kullanmalı veya gelecek yıllarda da kullanmak üzere bir yerde muhafaza etmelidir. (Çünkü insanlar böyle yerlere çocuklarının ısrarı üzerine gidiyorlar.) Fuar alanında meslek liseleri de çeşitli etkinlikler düzenlemeli. Mesela Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bir resim sergisi veya buna benzer diğer başka etkinlikler düzenleyebilir.

6-) Organize Sanayi Müdürlüğü ve T.S.E bu işe ciddi olarak eğilmeli ve üzerlerine vazife almalıdırlar.

7-) Belediyenin bu işi organize eden ekibi şimdiden gece gündüz çalışmalıdır. Geçen yıllardaki başarısızlığa bir yenisi eklenmemelidir.

8-) Masa tenisi maçları mutlaka yapılmalı, başka vilayetlerden de takımların getirilmesi sağlanmalıdır. 4-5 sene önce Antalya'dan Ankara'dan maçlara iştirak edenler olmuştur.

9-) Bağ, Bahçe, balkon ve gül yarışması yapılmalı. Nerelere hangi gün ve saatte gidileceği planlıca bildirilmeli. Geçen

Yıllarda olduğu gibi insanlar evlerine, bağlarına hapsedilmemeli, gül yarışmasında derece alanların gülleri bağında ve bahçesinde de gidilip görülmelidir.

10-) Bağ yarışmasında planlama neye göre yapılacaksa bu vatandaşa Mayıs ayında bildirilmelidir. Vatandaş böylece teşvik edilmelidir. Bağda Amesgene, Söbe sarı, Toprak Sarı ve Zuval görülmelidir.

11-) Leblebinin ocağı kurulmalı. 30-40 yıl önceki gibi elle leblebi kızartılmalıdır. Bu konuda ÇORUM TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜ yıllardır yazdığım halde ve ellerinde de bir sürü arazi, ziraat mühendisi olduğu halde her hangi bir çalışma yapmamıştır. DİKKATİNİZİ ÇEKİYORUM. TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜ ŞİMDİYE KADAR ÇOKTAN DÜNYANINEblebi için en iyi Nohudunu Çorum'da üretmeli ve bu tohumu da köylüye çoktan dağıtılmalıydı. Sayın Tarım İl Müdürümüz Cüneyt Bayoğlu çeşitli konularda gazetelerimizde yazıp bizi aydınlatmaktadır. Kendilerinden NOHUT konusunda da yazıp bizleri aydınlatmasını istirham ediyorum. Çıraklık okulunda leblebicilik neden öğretilmiyor anlamıyorum? Sayın Valimizin ve milletvekillerinin bu konulara bir el atmalarını rica ve istirham ediyorum.

Buradan herkese sesleniyorum en iyisini, en güzelini, size ve Çorum'a yakışanı yapınız lütfen.

Sevgi ve saygılarımla. 20-04-2004

l

Çorum'da Yeni Bir Gazete !

ÇORUM
Anadolu
Bu inşaat ne olacak?
Esnaf isyanlarda, AKP savunmada
Kıbrıs'ta çözüme doğru

Çorum merkez ilçede yeni bir haftalık gazete yayınlanmaya başladı. Sahibi: ***Şenay ILIMAN***,Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Genel Müdür:***Halil GÜLEZ***'in idaresinde yayımlanmaya başlayan "***ÇORUM ANADOLU***" Gazetesine yayın hayatında başarılar dilerim GÜRSEL YAYINEVİ ,Çorumlu 2000 Dergisi sahibi Mahmut Selim GÜRSEL.

ÇORUM VE TURİZM

Selahattin AYDEMİR
selahattinaydemir@hotmail.com

Allah gani gani rahmet eylesin atalarımız üçyüz sene evvel, beşyüz sene evvel çimentonun demirin o olmadığı o dönemde öyle camiler, hanlar, hamamlar, köprüler, kemerler, medreseler yapmışlar ki bugünün insanı halâ bunların mimarisine hayran oluyorlar. İş hayranlık ile kalmayıp dış dünya insanları bunları görmek için memleketimize akın akın geliyorlar. Yerlere yatarak, zum yaparak en ince detaylarına kadar resimlerini çekiyorlar. Bunlar İslâm eserleri.

Birde tarihin daha derinliklerine ait tarihsel kalıntılar var. Bu hususta MEDENİYETLER BEŞİĞİ olarak Anadolu dünyanın en zengin toprak parçasıdır. Ve biz bu toprakların SON SAHİBİYİZ. Bu tarihsel kültür merakı yabancıları celbediyor. Lahitleri, heykelleri, mağaraları, surları, kaleleri görmek istiyorlar. Geçmiş insanların medeniyetlerini (uygarlıklarını) öğrenmek istiyorlar. İş istemekle kalmıyor. Akın akın ülkemize geliyorlar. Bunlar Hititlerin, Hattuşaların mirası.

Bitti mi ?

Hayır.

40 ncı paralelin üstünde yaşayan insanlar 365 günün 300 günü güneş göremiyorlar. Baltık Denizine kıyı ülkelerde insanlar senede kaç gün denize girebiliyorlar sanıyorsunuz? Bunlar Ege ve Akdeniz sahillerimize tatil, dinlenme, deniz ve güneş akın akın geliyorlar.

Bitti mi ?

Hayır.

İnsanlar komşu veya uzak insanların halen devam ettirdikleri yaşantılarını da merak ediyorlar. Nasıl giyinirler, neler yerler nasıl eğlenirler gibi. Bu amaçla da ülkemize akın akın geliyorlar.

Şimdi bu genel durumdan ÇORUM için nasıl bir sonuç çıkarmalı?

Çorum, medeniyetler beşiği Anadolu'nun önemli kalıntılarına sahip önemli bir Anadolu şehri. Ama gerek yerli turistimiz gerekse yabancı turistler Çorum'a Otuz ile atmış km yaklaşıp ALACAHÖYÜK' e BOĞAZKALE' ye geliyorlar. Geziyorlar. Çorum'a uğramadan gidiyorlar.

Bu insanları birşeyler yaparak Çorum 'a çekmeli.

Evvelâ ÇORUM KALESİ ikâmetgâh olmaktan çıkarılmalı. Restore edilerek turizme açılmalı. Şu anda Çorumluya bile tabu orası. Çorum Kalesi birilerine mahsus özel mülkiyet olmamalı.

Çorum'da şehir içinde bir Müze var. Geçen sene yedi yeğenimi özellikle götürüp gezdirdim. Zengin bir müze. [1]

Bir saat kulesi (Çan saati) var. tarihî bir değer. Yarın eğer turist gelecek olsa acaba buraya küçük bir ücretle çıkılamaz mı?

Ayrıca yakın ilçelerde HAMAMÖZÜ, HAMALIÇAYKÖY, GÖLÜNYAZI, İNCESU KALYONU gibi turistlerin hayran olacağı değerlerimiz var. Buralara yazın özel minibüs veya otobüs konabilir.(2) Bunun için Çorum'da bir tek kişi veya kuruluşun aklı, gücü imkânı yetmez. Bir KÜLTÜR VE TURİZM HEYETİ OLUŞMALI. Broşürler basılmalı. Uluslar arası çalışan acenteler ile temasa geçilmeli. Sonra beklemeye başlayacağız. Akıbet gelecekler.

Çorumda yerli ve yabancı turistler için, iskender ve kebap yiyecek temiz ve kaliteli lokantalar var. Sulu yemek lokantalarımız var. Biraz daha emekle daha canlı ve cazip olabilirler. Ancak mesele iyi yemek yapmakla bitmiyor. Sunum da önemli. Çorum'da bulunan restoranlar yerel milli kıyafetler giymiş garsonlar ile hizmet verecekler. Yemekten eğlenceye kadar her türlü hizmeti veren otellerimiz zaten bu hizmete hazır. ilimizin otantik yerleri, yerel özelliklerimizi yansıtan yanık, mantı, çatal aşı, keşkek, su böreği, has baklava yapacak-lar. Ortada sallanan bir yayıktan ayranı müşteriye git kendin doldur diyecekler. Yerel giysiler ile hizmet verecekler.

Kârakeçili mahallesinde yeni açılan yeni bir yer var. Çay, kahve ve nargile Sunuyorlar. (3) Gayet güzel bir dekorasyonu var. İşte size otantik bir köşe. Burada bir turistin Türk kahvesi içmemesi mümkün değil.

25 sene evvel televizyonlar Siyah Beyaz iken Uğur Dündar SAFRANBOLU evlerini gezip bir program yapmıştı. Turizm bilinci gelişmemiş halk evlerini göstermiyordu. Uğur Dündar bilindik adam olmasa belki de sen kimsin de evlerimize bakacaksın diye dayak bileyiyebilirdi.

Yani o zamanlar henüz kafamız turizmi almıyordu. Şimdi oralara turlar yapılıyor. Çünkü

Para kazanıyorlar. Evlerinin maketlerini Yapmışlar, yöresel bir şeyler yapmışlar satıyorlar. Yani para kazanıyorlar.

Biz niye yapmayalım? Düşünsenize bir çok dükkan (Kalenin civarında ve çarşıda) binlerce saat kulesi maketi yapmış satıyor. Mini bir Kale Maketi bütün dükkanlarda müşteri bekliyor. Boğazkale ve Alaca Höyük ten bir çok mini resim ve heykeller dükkanlarımızda. Bunları kim yapacak? Çorumdan birileri. Al sana iş.

Çoruma gelecek gurupları yöresel kıyafetler ile ve oyunlar ile karşılayabiliriz. Hitit Gıda' nın olduğu bina (VELİ PAŞA HANI) otele dönüşse eski o han kokusu tekrar canlandırılsa. Çorum ve ilçelerde ki KONAKLAR iki yıldızlı otele çevrilse. Çorum'un imar verilmeyen ve eski eser sayılan binaları ve hatta bir sokak tamamen bu amaca göre restore edilse. Al sana iki yıldızlı pansiyonlar. Hem yıkılmaktan kurtulurlar hem sahipleri para kazanır. Hem tümden Çorum.

O halde ne yapmalı? Vatandaş sahibi bulunduğu eski konağı restore edemiyor. Parası yok. zaten şu anda sanırım devlet parası olana bile restore izni vermiyor. Veriyorsa ne şartlarda bilemiyorum. Devlet kendi yapamıyor parası yok. VE TARİH ÇÜRÜYÜP GİTMEKTE. Parasız gariban mülk sahibi de yıkılsın da ortada tarihî marihi eser kalmasın. Olsun boş arsa. O zaman arsa olarak belki para eder diye beklemede.

Bazı işler örgüt(teşkilat) işidir. Kendi gücü yeten yapar. Yetemeyen için benim teklifim şudur: Belediye veya Vilayet bünyesinde veya denetiminde bir birim oluşturacak. Ve Çorum denetiminde bir birim oluşturacak. Ve Çorum halkından bir miktar turizm harcı alınacak. Böylece Turizmin alt yapısı için kaynak bizden çıkacak. Tüm halk ilerde gelirden temettü alacak. Bunun manevi tarafı da var. Tüm Çorumlu bu yapılara sahip çıkacak. Manen bunları kendi malı görecek. Sahiplenme ve benimseme duygusu toplumsallaşacak. Ayrıca bir yöreye gelen yerli veya yabancı turist bütün yöre halkına bir şeyler bırakır. Konaklama ve mağaza alış verişlerinin yanında, benzin alması, umumi tuvalete gitmesi, ayakkabı boyatması bile Çoruma gelirdir.
Bakırcılarımız neler yaratmaz o zaman? Leblebi zaten Allah'ın emri.

Zenginine burada vebal var. Ön duvarı iki metre yükselse al sana bir şelâle. İçi temizlenip on tane kayık konsa 500 metre gidip gel. Al sana para. Manzara muhteşem. Kanyonun ön görünümü bir modern bir mimari ile cennete dönemez mi? Önünde geniş bir alan var. İncesulu kardeşlerimiz yazın beş ay sadece yanıç ile ayran satsa hatırı sayılır para kazanırlar. Dahaneler olmaz, neler?

Turizmin güzelliği ve özelliği, birincisi o yöreye o tabiat güzelliği dünyanın oluşumunda kendiliğinden olmuş. İnsan eli ile olacak iş değil. İkincisi bir kere yatırım yapıyorsun bir daha sadece bakım oramım. Hepsi bu. (Yol- otel-pansiyon-dükkân buna dahil)

Daha birçok fikirler üretilebilir. Benim acizane aklım bu kadar eriyor. Gerekirse bizzat hizmet etmeye de hazırım.

Peki sonra ne olacak?

Bundan sonrası çok kalay. Çin ata sözü diyor ki "Sen işini iyi yaparsan seni gelir dağ başında bile bulurlar"

Örümcek gibi biz ağımızı örelim. Göreceksiniz kendiliğinden ağımıza neler gelecek neler?

[1] Sayın Çorum Müze müdürümüze:
Hamamlıçaykö y'de kaplıcanın önünde Rumlardan kalma bir mermer yazı, bir de mermer bir kaide var. Kaide gibi olan mermer taş şimdiden köşesi kırılmış. Kırığı yanında duruyor. İlgilenilmezse seneye önce kırığı kaybolur. Öbür seneye bir arkadaş büyük parçayı ahıra duvar malzemesi yapar. Sayın Müze müdürümüzden onu müzeye almasını istirham ediyorum.
(2) Özel demekten kastımız. Bildiğimiz kasaba taşımacılığı değildir. Turist taşımacılığının bazı özellikleri vardır. Bütün arabaların içi halı kaplı olur. Kesinlikle tertemiz olur. Sigara içilmez. Mikrofon bulunur. Minibüste en fazla beş altı kişi taşınır. 25 lik tabir edilen midibüslerde 10 veya 15 kişi taşınır. Otobüslerde 25 veya akrk kişi taşınır. Camlar büyük olur İçinde rehber bulunur. vs. vs.
(3) İsim isim tek tek bu gibi güzel yerlerin hepsini sayamıyorum. Ama yarın böyle bir aktivite için bir toplantı olursa hepsinin mutlaka katılmasını önemle tavsiye ederim. Kimse beni niye anmamışlar adım niye geçmemiş diye darılmasın. Zira ben hepsini bilmiyorum. Zaten henüz tek tek zikredilme aşamasında değiliz. Asla kimseyi kimseden ayırt ediyor değiliz. Sayın hemşehrilerimiz bunu böyle bile.

06'dan Salim SAVCI

OSMANCIK-97 PİRİNCİNİN ÜRETİMİ VE SATIŞI ARTIRILMALI

Pirinç adı geçince dünyada Çin;ülkemizde Tosya adı öne geçer. Biz ülkemizde üretiler pirinçlerden öne geçen "Osmancık-97" pirincinden söz açmak istiyor.

Osmancık-97 pirincine geçmeden, Tosya Pirincinden bilgi aktarmak gerekir. Osmancık yöresinde,ilk kez pirinç fabrikası Tosya'da kurulmuştur. Bu yörede yetiştirilen pirinçler,Osmancık'ta yetiştirilenler de dahil Tosya Pirinç Fabrikasına gönderilmiştir. Piyasada da Tosya Pirinci adıyla çıkmıştır.

Osmancık pirinci öne geçiyor. Son 15-20 yıl arasında Osmancık'ta yılda ortalama 15-20 bin ton pirinç üretilmeye başlandı. Üretimde,bu yörede adı geçer oldu. Osmancık; kendisine özgü pirinç üretmeye başladı." Osmancık-97 pirinci"

Osmancık 97 Pirinci 1995 yılı öncesinde Osmancık Riba ve Kros adlı iki tür pirinç üretiliyordu. 1995 yılında Riba ve Kros pirincinin verimini artırmak için girişimler yapıldı. Bu türden yüksek verimle Osmancık-97 pirinci üretildi.

Osmancık eskiden pirinçten bire (35) verim alınırken,1955'den sonra Osmancık-97 Pirincinden bire (75-80) ürün alınmaya başlandı. Ünü de her yere ulaştı.

Osmancık-97 Pirincinde emeği geçen bir hemşehrimiz var. Osmancık Belediyesi Ziraat Mühendisi Serdar Kurşun'dan söz etmek eksiklik olur. Belki de ona sorsak,ben bana düşeni yaptım diyecektir. Ama Osmancık'ımızın adını ünlendirecektir.

Bu arada Kurşun soyadı beni sardı. Çünkü ben;Şemsettin Kurşun adlı bir öğretmenin öğrencisiyim. Emeği geçen öğretmenimi şükranla anıyorum.

Gördüğüm ve izlediğim bir durumu yazmadan geçemiyeceğim:

Ankara'da Kızılay'da Toprak Mahsulleri Ofisi Marketi var. Bir zamanlar Osmancık-97 Pirinci satılıyordu. Şimdi satılmaz oldu. Sordum: "Biz geleni satarız" cevabını aldım. Demem olur ki;Ankaralı Osmancık-97 Pirincini tanıdı ama bulamıyor.

Yine Ankara'da Toprak Mahsulleri Ofisi karşısında bir market var. (reklamı olur diye adını yazmadım) Bu market,çeşitli yerlerden gelen pirinci fiyat da indirerek "Gönen Pirinci" diye satıyor.

Gönen adı da benim için önemlidir. Çünkü;ben Gönen Ortaokulunun ilk Mezunuyum. Oradaki başarımla Balıkesir Necati Bey Öğretmen Okuluna gittim. Balıkesir Necati Bey Eğitim Enstitüsünden Fizik,Kimya bölümünde okudum, Fizik Kimya stajyer öğretmen olarak orada başladım. Bu nedenle Gönen'e Osmancık gibi saygı ve sevgim vardır.

Burada belirtmek istediğim şudur. Ankara piyasasına Osmancık-97 Pirinci gelsin istiyorum. Bu nedenle Osmancık'taki pirinç fabrikalarına büyük görevler düşüyor. Fiyatlar normale çekilsin,üründen kazanma yollarını araştırsınlar. Niçin ? Osmancık'ımız için,Osmancık-97 için.

AĞAÇ DA AĞAÇ

Kağıdın ana maddesi selüloz'dur. Bu ise ağaca dayanır. Ne denli çok kağıt harcasak,o denli de dünyada ağaç eksilmesi olur. Oysa bir ağaç her şeyden önce oksijen üreten kaynaktır.

Ağaç da ağaç deriz ama;ağacın da canına okumaktan geri kalmayız. Bu böyle gelmiş,böyle gidiyor diyemeyeceğiz. Gelecek kuşakları düşünmek zorundayız.

Medyadaki gazetelere bakınız, o denli çok sayfalı gazeteler veriliyor ki hepsini okuyan bir kişi bile çıkmaz. Sonra;her şey magazin açısından alınıyor. Tüketicilik körüklenip duruyor. Gazeteler kendi aralarında bu konuyu görüşmeyi düşünemiyorlar. Beklide düşünenler var. Onlar yandaş bulmamış olabilirler.

Türkiye ormanlarından kesilen ağaç miktarı kağıt gereksinimi karşılamaktan uzak olduğu için ithal kağıt gereksinimi artacağını söylemek bir bilgi eksikliği olur.

Teknolojinin gelişmesiyle, romanlar,öyküler basılı yayınlar CD'lere alınabiliyor. Ağaçların kesilmesini teknoloji önleyebilse,dünyamız daha çok ağaca kavuşabilecektir. Soluduğumuz hava da daha çok oksijen taşıyabilecektir. Dileyelim bu

SALİM SAVCI

Selahattin AYDEMİR
saydemir@liberalizm.com
0 536 719 81 91

Hz. Muhammed S.A.V. Efendimizin çok beğendiğim ama asla yerine getiremediğim güzel bir sözü var. **"Az dahi olsa bir işin devamlısında hayır vardır"**

Salim hocam yıllardır düzenli olarak ÇORUM HABER'de yazan kendisi ve hayatı istikrarlı bir büyüğüm.

Eğitimin, öğretmenin ve öğrenicinin önemli ve değerli olduğu dönemlerde öğretmenlik yapmış. Zamanın şartlarına göre gelişme gösteren ülkemde Türkçe, matematik ve fizik öğretmenliğini aynı anda yapmış bir hocamız.

Hani köy enstitüleri vardı ya. Öğretmenler bir köye lazım olacak birkaç branş ile yetiştiriliyordu. Bunlarköy ilk okul öğretmeni oluyordu. Orta okul ve liseler için de böyle öğretmenlere ihtiyaç vardı. Varmış ki Salim hocam üç branş öğretmenliğini beraber yapmış. Tabi fakülte tahsilini de ona göre yapmış.

Bununmanası şudur:

Yukarıda dedik ki, eğitimin, öğretmenin ve öğrenicinin önemli ve değerli olduğu dönemlerde yetişmiş bir öğretmendir. Evet ülke asırlardır cehaletin karanlığında kalmış. Taa o zaman Avrupa almış yürümüş. İhtisaslaşmayı yaşamakta. Bizde köylerde okul yok, öğretmen niye olsun? 1946 da Çorum'da Lise yok. Peki Isparta'da var mı? Hayır orada da yok. İşte böyle bir zamanda üç branş eğitimi görerek üç ayrı derse girmiş SALİM SAVCI ve onun dönemi öğretmenler hep böyle çalışmış. Geri kalmışlığımızın farkındalar. Daha talebe iken bütündertleri öğretmen olup vatanınhangi köşesi olursa olsun görev alıp TÜRK HALKINA HİZMET ETMEK. AYDIN BİR ÖĞRETMEN SIFATI İLE.

Hülâsa böyle Eğitimin, öğretmenin ve öğrenicinin önemli ve değerli olduğu dönemde yetiştikleri için. SIKI EĞİTİM ALMIŞLAR BU BİR. SIKI EĞİTİM VERMİŞLER BU İKİ. Çünkü içlerinde dert var. Geri kalmışlığın derdi bu dert. Onun için cansiperane, can-ı gönülden büyük bir şevkle ve özveriyle çalışmışlar. O öğretmen bu maaşa bu kadar çalışırım demiyormuş. Her bir öğrenci çok önemli olduğundan bir öğrenci sınıfta kalırsa önce kendilerini sorguluyorlarmış. Acaba benim bir hatam var mı diye. Temelde Osmanlıca da ki yazım kuralları terbiyesi aldıklarından Türkçe'yi doğru kullanmak önemli bir meziyetmiş. Kimse oluversin canım ha "Ka" ha "Ke" ne fark eder demiyormuş. Kimse ha 'ne', ha 'ge' ne fark eder demiyormuş.

Dili düzgün kullanmak o kadar önemli olmasa idi, hiç 'Abes' ile 'Muktebes' kâfiye olurdu , olmazdı diye bir Servet-Fünun edebiyatı doğar mıydı?

Gele gele Salim Hocamız sın dil hususunda ki titizliğine geldik. Beş yazısından birinde dilimizin doğru kullanılmaması yüzünden rahatsızlığını dile getirir sayın Salim Savcı. Kalemiyle adeta bağırır!

İlerlemiş yaşına rağmen halâ eğitim hizmetinde çalışmaktadır. Ankara'da Kızılay'da Şehit Adem Yavuz Sokakta 13 nolu binada mütevazı bir yayınevi var. GÜL YAYINEVİ. Hayatın doğal kuralları gereği emekli olup öğrencilerinden ayrı düşmüş ama onlardan kopmamış. Eğitimsel kitaplar satarak ömrünü geçirdiği okullarla ve kitaplarla halâ aktif olarak temasta. Ve halâ öğretmenliğini sürdürmekte. Artık bir sınıf dolusu öğrenciye değil, elinin dilinin kaleminin uzandığı yere kadar herkese öğretmenlik yapmakta.

28 mart seçimlerinde bir partinin Belediye başkan adayının el ilanında ki hatayı görüp taa parti başkanına kadar uyarmak için uğraşmış.

Bu da yetmemiş Çorumlu 2000 dergisinde 62 nci sayısında aynı hatayı yapmayalım diye uyarıyor bizleri. Bir yazıda ki ister makale olsun ister bildiri olsun veya sevgiliye mektup olsun SATIR BAŞI nereye gitti kardeşim diye soruyor. Hani ünlem evladım diye soruyor. Koskoca T.C. nin örnek alınması gereken Millî Eğitiminin Kitabevi'nin tabelasında 'milli' derken (i) nin , zilli veya pilli kelimesinde ki (i) gibi yazılmasından o kadar rahatsız oluyor ki; erinmiyor kırk yere telefon ediyor. (i) nin şapkası nerdeeeee?

Ah Hocam ah!

ANADOLU'NUN SİNESİ

Raşit YÜCEL
Gazeteci Yazar

Sürekli ve başarılı bir sonucun temeli sağlamdır.

Samimiyet bu açıdan önemli.

"Samimi bir ihlas,şerde dahi muvaffak olur" ölçüsüne göre başarının en önemli karakteri budur.

"Köre ne,görene" demiş atalarımız.

Görmek,

Hissetmek

Ve inanmak.

Bunu heyecana ve harekete geçirmek te tek unsur ümittir,şevktir.

Karşılığı ümitsizliktir.

Günümüzde bunun karşılığı motivasyon'dur.

İnsanın yegane noksanı motivasyon'dur.

İrade gücü,

Planlama,

Uygulama

Ve netice alma.

Bunu bütün alanlarda kullanabilirsiniz.

Bedi-üz-zaman Sait Nursi Hazretleri,bu milletin mükemmel idaresini şu temel tespitler üzerine bina ediliyor.

"Emniyet,hürmet,merhamet,şefkat ve serseriliği bırakıp itaat etmektir" sosyal hayatın tümüne yansıtacağımız gibi, bunu işte ailede kurum ve kuruluşlarda da uygulayabilirsiniz.

Yıkılan Avrupa'yı kısa sürede ayağa kaldıran unsur sistem ve hedeftir.

Ve bizi seksen yıldır Avrupa'nın

Başarılı iletişimlerin temelinde mevcut kriterleri iyi realize etmekle başarılı olmuşlar,dünya açmışlardır.

Yeniliğe açık olmak gerekir.

Nereye gittiğimizi bilmiyorsanız,hedefinizi bilemezsiniz.Kamuda beş kişiye altmış beş kişiye hizmet ediyor.

Ne yapmak için var olduğumuzu bilmeliyiz.

Ve bizden beklenenleri,

Nasıl yapacağız ?

Niçin yapacağız ?

Bunlar bilinmelidir.

İnsan kendi sorgulamaya,

Kendisinden başlamalı,

Günü kurtarma birinci hedef olmalı.

Ne olmak istediğimizi,

Nerede olmak istediğimizi,

Şu anda nerede olduğumuzu,

Kendisinin dışındaki fırsat ve tehditleri iyi bilmek gerektiğini,

Bilgi ve teknoloji,

Yönetimin geliştirilmesini,

İnsan kaynakları,

Stateriji'yi,

Kalite tasarımını,

Kalitenin maliyetini,

İnsana sevgiyi,

İnsana saygıyı,göz ardı etmektir.

Bakış açısı önemli.

İnsan dünyasının ve geri kalmış toplumların derdi bu.

Bilgi,tasarım,teori ve tatbikat

BİZİ AFFEDİN

Ahmet ÇETİN

Acısıyla tatlısıyla bir yılı daha geride bıraktık.Teşkilatımızın 159.Kuruluş Yıldönümünü kutladığımız bu günlerde halkımızla el ele gönül gönüle kararlı adımlarla huzur ve güven içerisinde bu yılın tüm teşkilatımıza hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Bu güzel cennet yurdun Aziz ve Necip halkına hizmete seçildiğimiz için sonsuz bahtiyarız. Çünkü bu görevin kutsallığını bütün beden ve ruhumuzda hissediyor, sorumluluğumuzu da biliyoruz. Bizler esnaf, tüccar veya diğer memurlar gibi değiliz. Onların günlük yapacağı işler bellidir o sınırın dışına çıkmazlar oysa, Polis öyle değildir. Çok geniş kapsamlı görev alanı olmasına rağmen genelde; konusu sorunlu ve suçlu insanlardır.İnsan deyip geçmeyin bin kişinin bin günde yapmış olduğu bir binayı bir bomba ile bir anda yerle bir edebilir. Asıl olan bu binayı yıkmak yerine onu değil midir ? İşte burada gaye bina yıkılmadan insanları topluma kazandırmaktır.

Göreve başladığımız zaman 155'e gelen bir ihbarla olay yerine giderken nasıl ve ne tip bir olayla karşılaşacağımız belli değildir. En acısı sahte bir ihbarla bazı kötü emelli kişilerin tuzağına düşüp hain kurşunlarına hedef olabiliriz. İşte bu zor şartlar içerisinde bize düşen görev dikkatlice yılmadan,usanmadan can siperane bir şekilde vatandaşımızın huzur ve güvenini sağlamak onların yüzlerindeki tatlı tebessümleri görüp mutlu olmaktır. Bunu yaparken de işimizi ustaca yapmalıyız.Yani;Kanun ve Nizamlar çerçevesinde tarafsız ve adaletli davranmalıyız. Bunun için de günlük kanunları takip ederek çağın gerektirdiği cihaz ve teçhizatlardan yararlanarak her yönde daima ileri gitmeliyiz.Aksi halde bir kişinin yapmış olduğu hata bütün camiaya gölge düşürür. Haksız eleştirilere maruz kalabiliriz. Unutulmamalıdır ki Polis'te halkın içinden gelmiş seçilmiş bu ülkenin evladıdır. Kimine gül kimine diken olur iken itinalı davranmalıyız.Yarayı pansuman eder iken kanatmamalıyız. Bu prensip ve inanç çerçevesinde her şartlarda yurdumuzun her köşesinde gece gündüz demeden günün 24 saatinde göreve hazır olan teşkilatımız köklü temellere dayanan manevi duygularla birbirine bağlı disiplinli büyük bir ailedir. Devletin nizamını halkın canını ,malını ve namusunu korumayı kendine şiar edinen polis; 155'e gelen her ihbarı dikkatlice değerlendirip süratli bir şekilde olay Yerine giderek samimi ve aile şefkati sıcaklığıyla belki de hayatında ilk defa karşılaştığı insanlara yardım etmenin huzuru ve mutluluğu içerisinde en layıkıyla Görevini yaparak asla unutulmayan dostluklara köprüler kurabilir. İstanbul'da görev yaptığım sıralarda E 5 Karayolu üzerinde bir trafik kazası olmuştu. Anons üzerine olay mahalline gittik. Kaza yeni olmuş ilk giden ekip bizleridik.Şahıs başından ve ayağından yaralanmış kan kaybediyordu. Ambulansı bekleyecek vaktimiz de yoktu.Grup amirime bilgi verip kravatımla ayağını tampon yapıp bağladım ve yaralıyı otomuza alarak Kartal Devlet Hastanesine götürdük.yaralı hemen ameliyata alındı. Hemşire yanımıza gelerek acilen 6 ünite A Rh+ taze kana ihtiyaç vardemesi üzerine ekipteki bir arkadaşım ile benim kan gurubum uyuyordu. Şubemizi aradık 4 arkadaşta Şube' den geldi ihtiyaç olan kanı karşılamıştık. Ameliyat başarılı geçti şahıs hayali tehlikeyi atlattı. Bu arada şahsın ailesi de hastaneye gelmişti. Yaralının abisi olduğunu söyleyen şahsın kelimeleri bizi hem üzdü hem de sevindirdi. Aynen şöyle dedi: Şu ana kadar ben çocukluğumdan beri polisten çekinirdim o yüzden de hiç sempati duymazdım. Kardeşime yaptığınız iyilikten sonra kendimden utanıyorum.demek ki sizin gibi polisler de varmış. Size can borçluyuz . Bu iyiliğinizi nasıl öderim "bende ona hangi arkadaşım olsa aynısını yapardı bize borcunuz yok bu bizim asli görevimiz, bir teşekkür etmeniz yeterlidir dedim. Bu davranışımızla beyinlerde kemikleşen bir tabuyu da yıkmış olduk. Onun için halkla ilişkilerimizi geliştirip halkla bütün olmamız şarttır.

Günün önemine binaen şehitlerimizi ve yakınlarını da anmadan geçemiyeceğim .Onlar ki gözünü kırpmadan vatan uğruna halkın huzuru için kendilerini feda etmiş o erişilmez mertebeye ulaşmışlardır. Onları sadece bazı günlerde değil daima şükranla anıyoruz ve asla unutmayacağız. Şehit eşi kardeşim. Sen mahzun olma,gururla başını dik tut,sen sahipsiz değilsin ve sen bize emanet bırakılan şehit evladı,aslan parçası,bir siren sesi duyduğunda gözlerin doluyor,babanı hatırlıyorsun diğer çocuklar babalarına seslenince sen boynunu büküyorsun. Sırf seni üzmemek için senin yanında kendi çocuklarıma bu kelimeyi yasakladım.Eğer baban dünyaya bir daha gelse idi yüz kere şehit olmayı isteyecekti. Bizler sizleri bir abi bir baba şefkati ile kucaklıyoruz. Dünya döndükçe maddi ve manevi destek olacağız,olmaya da devam edeceğiz.

Eğer bir kusurumuz olmuş ise BIZI AFFEDİN, Tertemiz bayrağı kutsal emaneti büyüyüp saflarımıza karıştığın zaman sana teslim edeceğiz işte o zaman tüm şehitlerimizin ve babanın ruhu şad olur.

Aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet yakınlarına başsağlığı,gazilerimize şükran ve minnetlerimizi sunar,görevi başlarındaki tüm meslektaşlarımıza başarılarının devamını diliyor hep birlikte huzur içerisinde kazasız ve belasız nice 10 Nisanlara ve nice 159.ncu yıllara tekrar erişebilmemiz temennisiyle.

İSTİKLÂL MARŞIMIZDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

Mehmet Şakir ÇIPLAK

62.sayıdandevam

9.HÜRRİYET VE İSTİKLAL : Türk milletinin karakteridir. İstiklal Marşımızda bulunan pek çok mısra Türk milletinin bu özelliğini vurgular:

Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım
Kükremiş sel gibiyim bendimi çiğner aşarım
Yırtarım dağları enginlere sığmam taşarım.

Mısraları bu duygu ve düşüncenin en yoğun olduğu hürriyet ve bağımsızlığın anlatımında en yüksek anlatım gücüne eriştiği ifadelerdir. Gerçekten de Türk milleti, tarih boyunca pek çok devlet kurmuştur. Cumhurbaşkanlığı forsunda bu devletlerin sayısı on altı yıldız ile ifade edilmiş ise de bu sayıdan daha fazla devlete sahip bir başka millet yeryüzünde yoktur.Bu günkü Türk Cumhuriyetleri ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bu sayıya dahil değildir.İşte tarihte kurulan her devlet Türk milletinin bir başka coğrafyada özgürlük mücadelesini anlatır.Her devletin kuruluşunun ardında, özgürlüğün ufuklarına kanat açmış nice yiğitleri görürsünüz. Onların gerçek hikayelerinin ardında mal mülk sevdasından, ikbal ve saltanat sevdasından, kibirden büyüklenmeden ziyade, özgür düşünme ve özgür yaşama sevdası vardır. Özgürlüğün Türk milletine ve insanlığa kazandırdığı ise yaşanılabilir, insanların ve ülkelerin sömürülmediği büyük medeniyetlerin doğmasıdır.

Tarihteki her Türk devletinin, özgürlüğe kanat açışının hikayesini anlatmaya bu satırların tahammülü yoktur. Ancak Osmanlı Devleti'nin çöküşünü gözleri ile görüp o enkazın altında kalmanın vereceği aşağılayıcı durumu yaşamayı asil karakterlerine asla yakıştıramayan Mehmet Akif ve arkadaşları, tarihte yaşanan mücadelelerin de üstünde ve ötesinde azimle bu elzem mücadeleyi hem yaşarlar hem de gelecek nesiller ders alsın diye bizlere anlatırlar. İşte bu mücadeleyi anlatan en önemli metinlerden biri İstiklal Marşımızdır. İstiklal Şairimiz Mehmet Akif , İstiklal Şiirimizi yazmadan önce İstiklal mücadelemizi bütün varlığı, düşüncesi ve hayatıyla yaşamış bir şahsiyettir. İstanbul'dan Anadolu'ya geçişi, Konya'da Milli Mücadeleye karşı başlamak üzere olan isyanın bastırılmasında oynadığı rol, Kastamonu'da halka yaptığı sözlü ve yazılı yayınları, vaazları, Özelikle Balıkesir-Zağanos Paşa camiindeki söylemi...Bütün bunlar ayrı ayrı okunmaya, örnek alınmaya değer birer istiklal ve hürriyet belgeleridir. Balıkesir Zağanos Paşa Camini hınca hınç dolduran bir cemaat karşısında:

Cihan altüst olurken seyre baktın, böyle durdunda
Bugün bir serserisin, derbeder sin kendi yurdunda

Mısralarıyla başlayan şiirini okuduktan sonra Türk'ün asla istiklalsiz yaşayamayacağını, ümitsizliğin en büyük korkaklık olduğunu haykırdı. "Başarının sırrı birlikte hareket etmektir" sözlerini ise şu cümlelerle bağladı:

"Kapınıza kadar dayanan, onu kırıp içeri girmek namus ve şerefinizi çiğnemek isteyen düşmanın bu namert ve ihanet dolu saldırışına karşı kadın erkek çoluk çocuk genç ihtiyar, herkese büyük görevler düşüyor Ey Balıkesir'in Muhterem Mücahitleri! Anadolu'yu savunma hususunda diğer vilayetlere öncü olma şerefini kazanmış bulunuyorsunuz. Sizin bu gayretinizi şükranla karşılıyorum. İnşallah bu şan ve şeref kıyamete kadar devam eder. Vatanımızın haysiyeti, istiklali, saadeti, refahı, uygarlığa doğru gidişi dünyalar durdukça sizler sayesinde korunmuş olarak kalacaktır."

İşte bu mücadelenin başından sonuna kadar içinde yer alan şairimize bu milletin İstiklal Marşını yazmak nasip olacaktır.

Devam Edecek

İSTİKLÂL MARŞIMIZDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

Mehmet Şakir ÇIPLAK

62.sayıdan devam

9.HÜRRİYET VE İSTİKLAL : Türk milletinin karakteridir. İstiklal Marşımızda bulunan pek çok mısra Türk milletinin bu özelliğini vurgular:

Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım
Kükremiş sel gibiyim bendimi çiğner aşarım
Yırtarım dağları enginlere sığmam taşarım.

Mısraları bu duygu ve düşüncenin en yoğun olduğu hürriyet ve bağımsızlığın anlatımında en yüksek anlatım gücüne eriştiği ifadelerdir. Gerçekten de Türk milleti, tarih boyunca pek çok devlet kurmuştur. Cumhurbaşkanlığı forsunda bu devletlerin sayısı on altı yıldız ile ifade edilmiş ise de bu sayıdan daha fazla devlete sahip bir başka millet yeryüzünde yoktur.Bu günkü Türk Cumhuriyetleri ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bu sayıya dahil değildir.İşte tarihte kurulan her devlet Türk milletinin bir başka coğrafyada özgürlük mücadelesini anlatır.Her devletin kuruluşunun ardında, özgürlüğün ufuklarına kanat açmış nice yiğitleri görürsünüz. Onların gerçek hikayelerinin ardında mal mülk sevdasından, ikbal ve saltanat sevdasından, kibirden büyüklenmeden ziyade, özgür düşünme ve özgür yaşama sevdası vardır. Özgürlüğün Türk milletine ve insanlığa kazandırdığı ise yaşanılabilir, insanların ve ülkelerin sömürülmediği büyük medeniyetlerin doğmasıdır.

Tarihteki her Türk devletinin, özgürlüğe kanat açışının hikayesini anlatmaya bu satırların tahammülü yoktur. Ancak Osmanlı Devleti'nin çöküşünü gözleri ile görüp o enkazın altında kalmanın vereceği aşağılayıcı durumu yaşamayı asil karakterlerine asla yakıştıramayan Mehmet Akif ve arkadaşları, tarihte yaşanan mücadelelerin de üstünde ve ötesinde azimle bu elzem mücadeleyi hem yaşarlar hem de gelecek nesiller ders alsın diye bizlere anlatırlar. İşte bu mücadeleyi anlatan en önemli metinlerden biri İstiklal Marşımızdır. İstiklal Şairimiz Mehmet Akif , İstiklal Şiirimizi yazmadan önce İstiklal mücadelemizi bütün varlığı, düşüncesi ve hayatıyla yaşamış bir şahsiyettir. İstanbul'dan Anadolu'ya geçişi, Konya'da Milli Mücadeleye karşı başlamak üzere olan isyanın bastırılmasında oynadığı rol, Kastamonu'da halka yaptığı sözlü ve yazılı yayınları, vaazları, Özelikle Balıkesir-Zağanos Paşa camiindeki söylemi...Bütün bunlar ayrı ayrı okunmaya, örnek alınmaya değer birer istiklal ve hürriyet belgeleridir. Balıkesir Zağanos Paşa Camini hınca hınç dolduran bir cemaat karşısında:

Cihan altüst olurken seyre baktım, böyle durdunda
Bugün bir serserisin, derbeder sin kendi yurdunda

Mısralarıyla başlayan şiirini okuduktan sonra Türk'ün asla istiklalsiz yaşayamayacağını, ümitsizliğin en büyük korkaklık olduğunu haykırdı. "Başarının sırrı birlikte hareket etmektir" sözlerini ise şu cümlelerle bağladı:

"Kapınıza kadar dayanan, onu kırıp içeri girmek namus ve şerefinizi çiğnemek isteyen düşmanın bu namert ve ihanet dolu saldırışına karşı kadın erkek çoluk çocuk genç ihtiyar, herkese büyük görevler düşüyor Ey Balıkesir'in Muhterem Mücahitleri! Anadolu'yu savunma hususunda diğer vilayetlere öncü olma şerefini kazanmış bulunuyorsunuz. Sizin bu gayretinizi şükranla karşılıyorum. İnşallah bu şan ve şeref kıyamete kadar devam eder. Vatanımızın haysiyeti, istiklali, saadeti, refahı, uygarlığa doğru gidişi dünyalar durdukça sizler sayesinde korunmuş olarak kalacaktır."

İşte bu mücadelenin başından sonuna kadar içinde yer alan şairimize bu milletin İstiklal Marşını yazmak nasip olacaktır.

Devam Edecek

GEZELİM GÖRELİM

Mahmut Selim GÜRSEL

60.Sayıdan devam

ESKİYAPAR ÖRENYERİ

Alaca İlçesi'nin 5 km batısında, Alaca-Sungurlu yolu üzerindeki höyük, Boğazköy'ün 25 km. kuzeydoğusunda, Alacahöyük'ün ise 20 km. güneydoğusunda yer almaktadır.

Eskiyapar'da ilk kazı çalışmalarında Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi adına Raci TEMİZER başkanlığında 1968 yılında başlamış olup, çalışmalar 1983 yılına kadar devam etmiştir. Bu tarihten itibaren ara verilen çalışmalar daha sonra 1989-1991 yılları arasında Çorum Müzesi Müdürlüğü başkanlığında devam ettirilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda höyük'te kesintisiz bir yerleşimin olduğu tespit edilmiştir.

Höyük'te Eski Tunç, Hitit, Frig, Roma ve iki safhalı Hellenistik dönemine rastlanılmıştır.

Höyük'ün kuzeydoğu ve batı kesimlerinde Hitit İmparatorluk Çağı şehir surunun temelleri bulunmuş, dikdörtgen planlı, avluları taş döşeli binalar Boğazköy ve Alacahöyük'ten farksız olarak, Hitit üslubunda inşa edilmişlerdir. Höyük'ün güneydoğu kesiminde geniş bir alana yayılan Eski Hitit dönemi mahallesinin yanmış evlerinden çok sayıda toprak eserler elde edilmiştir. Yine bu alanlarda bulunan kabartmalı kült vazoları burasının dini bir merkez olduğu görüşünü kuvvetlendirmiştir.

Höyük'te Hitit tabakaları altında yer alan Eski Tunç Çağı tabakalarında yapılan çalışmalarda, bir evin tabanı altında altın ve gümüş objelerden oluşan bir defineye rastlanılmıştır. Gümüş vazolar, Suriye şişesi, gümüş merasim baltası, değişik tiplerde altın iğne, boncuk, küpe ve bileziklerden oluşan define, bir taraftan Alacahöyük, Kültepe, diğer taraftan Truva, Poliochni ve kuzey Suriye-Mezopotamya buluntularıyla benzer olup, bu buluntular Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesinde sergilenmektedir.

Halen burada araştırmalara devam edilmekte olup; Anadolu Medeniyetlerini Araştırma Evi kurulmuş olup, müzecilik için Eğitim Merkezi olarak hazırlanmıştır.

KALINKAYA

Alacahöyük'ün 5 kilometre kuzeyinde bulunan Kalınkaya köyü, köylülerce kaçak kazılar neticesinde buranın önemi anlaşılmış, Anadolu Medeniyetleri Müzesince 1971-1973 tarihleri arasında kurtarma kazıları yapılmıştır.

Çorum bölgesinin şimdiye kadar araştırılmış ve bulunan Kalkotik Çağına, mimari ve küçük eserler bakımından yeni bulgular ilave edilmesi için önemli bir alandır.

Köylüler tarafından tahrip edilmeyen Eski Tunç Çağına ait mezarlığın Anadolu'da ölü gömme adetine küp mezar, taş sanduka mezar dan başka pişmiş lahit mezar tipi burada görülerek literatüre eklenmiştir. Bu yerin üst tabakalarında bulunan Eski Hitit Çağında ufak bir karakol görevi yaptığı kanaati hasıl olmuştur.

1974 tarihinde kazısı yapılan Dedenin Sivrisi adlı tümülüsü, Helenistik Çağ buluntuları çıkartılmıştır. Buradan çıkartılan pişmiş toprak lahit halen Alaca Höyük Müzesinde, Eski Tunç Çağı Mezar Küpleri ise Eskiyapar Anadolu Medeniyetleri Araştırma Evinde teşhir edilmektedir.

PAZARLI

Alacahöyük'ün 29 Km. doğusunda ve Alaca İlçesine bağlı Çikhasan köyündedir. 1936 ve 1938 tarihlerinde yapılan kazılarda; burada Kalkolitik Çağdan itibaren iskanın varlığı tespit edilmiş olup, özellikle Frig sanatı için önemli bir merkezdir.

Frig devrine ait sitilize figürlü levhalar mozaikler Ankara Arkeoloji Müzesinde , kaplar Çorum ve Alacahöyük müzesinde sergilenmektedir.

BÜYÜKGÜLLÜCEK

Merkez İlçeye bağlı Alacahöyük'ün 15 km. kuzeyinde olup, Kalkolitik Çağı temsil eden en önemli merkezlerdendir.

Yazının sonu unutulduğu için bu sayı yayınlıyorum. Özür dilerim
M.Selim GÜRSEL

BEŞİKTAŞ MUHAFIZI MÜŞİR HACI HASAN PAŞA

Mahmut Selim GÜRSEL

62. Sayıdan devam

Hasan; hemen çalılıkların bittiği yerde bulunan dik kaya parçasının altına sürünerek ilerledi. Keklikleri aman ürkütmeyeyim diyerek gülümseyerek aklından geçirdi. Sessizce sarp kayayı çabucak tırmandı. Aman Allah'ım bu ne manzara idi. Etrafı dümdüz bir tepeciğin üzerindeydi. Arkası dönük bir adam anlamadığı bir dilde emirler veriyordu. Yirminin üzerinde asker dört top efradı ile kırk kişi kadar düşman askeri Türk ordusunun duraklamasından faydalanarak siperlerinde biraz rehavete kapılmış gözüküyorlardı. Arkası dönük adam muhakkak bu pusudaki askere kumanda ediyor diye düşündü. Sessizce arkasından yanaşırken iki el bombasını askere doğru fırlattı ve bir hamlede Çorum cehri budama bıçağını adamın boynuna dayadı. Etraf birkaç kişinin bağırtısı ve bombaların verdiği panik içinde iken; Hasan adama:

- Teslim olun. Yoksa kafanı uçururum diye bağırdı. Adam yarım yamalak Türkçe'si ile.

- Beni öldürme. Askere teslim ol diyeceğim. Dedikten sonra askerine Rusça emirler verdi. Asker panik içinde olduğundan emirlere harfiyen uydular. Silahlarını bırakarak yüzü koyun yere yattılar.

Aşağıdan dürbünlerle hareketi seyreden komutanlar pusu kuranların komutanının yanında kahraman Türk askerini gördüler. Tabya düşmüş, yol açılmıştı. Komutan hemen alel acele bir manga asker daha göndererek Hasan'a yardım sağladılar. Bizi idare edenlerde durum batarya komutanını süngülendiğini söylemesi de ayrı bir anlatımdır. [1]

Hasanın, bataryayı zaptettiğini görür görmez, derhal kumandana bir takdir mektubu yazdı. Bu cesur neferin taltif edilmesi lazım geldiğini hatırlattı. Bu zafer nefer Hasan'a bir rütbe kazandırdı. Şimdi o, artık O; Çorumlu Hasan değil, Hasan Onbaşı

[1] "Düşman rical ederken; çetin bir yere yerleştirilmiş olan bir düşman top bataryası mütemadiyen karşısında bulunan müttefik Askerlere ateş ediyor ve takip kuvvetlerine bir çok telafet (zayiat) verdiriyordu. Batarya yüksek kayalık bir yeri tutmuştu. Hasan; yavaş yavaş sürüne sürüne düşmana sezdirmeden yalçın kayalara tırmandı. Sessizce o bataryanın yanına kadar vardı. Birden bire batarya kumandanının karşısına dikilerek süngüsünü kumandanın göksüne dayadı. Kumandanın bu süngü darbesi ile devrildiğini gören batarya efradı büyük bir baskına uğradıklarını zannederek topları bıraktılar, perişan bir surette kaçtılar. O esnada İngiliz ateşe millileri , o civarda bulunuyor ve dürbünle bu Türk neferinin muvaffakiyetini seyrediyordu.

Hasan Onbaşı artık arkadaşlarının arasında temayüz etmişti. Harplerde onun gösterdiği yararlılık dilden dile geziyor, İstanbul'a kadar aksediyordu. Bütün bunları Serasker de duymuştu. 3 Şubat 1855 tarihinde Kırım Harbi Serdar-ı Ekrem Ömer Paşanın Kırım Muharebesine son noktayı vurdu.

Harp bitip de birliği İstanbul'a geldiği zaman Serasker onu görmek istedi ve maiyetine alarak Makamı Seraskeri olarak Serasker Rıza Paşanın hizmet Çavuşluğuna tayin etti. Hasan İstanbul'da yeni rütbesi ve görev yerinde çalışmaya başladı. Yaptığı hizmetlerin karşılığını görüp doğruluğunun semerelerini görüyordu. Hasan Çavuş maddi imkanların, terfi etmenin onuru ile kalmadı. Serasker Rıza Paşa Hasan'ın davranış ve çalışmalarını görünce ona, yeni bir taltifte bulunarak ; hareminde bulunan bir Çerkez kızı ile de bu kahraman Çavuşunu evlendirerek [2] gösterdiği başarılarının semeresini göstermiş oluyordu.

[1] "Düşman rical ederken; çetin bir yere yerleştirilmiş olan bir düşman top bataryası mütemadiyen karşısında bulunan müttefik askerlere ateş ediyor ve takip kuvvetlerine bir çok telafet (zayiat) verdiriyordu. Batarya yüksek kayalık bir yeri tutmuştu. Hasan; yavaş yavaş sürüne sürüne düşmana sezdirmeden yalçın kayalara tırmandı. Sessizce o bataryanın yanına kadar vardı. Birden bire batarya kumandanının karşısına dikilerek süngüsünü kumandanın göğsüne dayadı. Kumandanın bu süngü darbesi ile devrildiğini gören batarya efradı büyük bir baskına uğradıklarını zannederek topları bıraktılar, perişan bir surette kaçtılar. O esnada İngiliz ateşe millileri , o civarda bulunuyor ve dürbünle bu Türk neferinin muvaffakiyetini seyrediyordu.

[2] Hasan Çavuş bu sıralarda Serasker Rıza Paşanın dairesi mensuplarından bir Çerkez kızı ile evlenmiştir. Sonradan (Hacı Hanım) adıyla anılan eşinin asıl ismini bilmiyoruz. Hasan Çavuş Rıza Paşanın hareme dairesi hicaza gidenlere muhafız olarak refakat etmiş, eşini de beraber götürmüştür. (Çorumlu Dergisi Nazmi Tombuş)

DÜNYA GENİŞLEMEDEN VAZGEÇMEDİ

Dr. Ali EMİROĞLU

Dünya sözcüğünden maksadımız; dünyadaki devletlerdir. Yoksa dünyanın genişleyeceği veya daralacağı diye bir sorun yok. Hangi devlet ki ayağı yer tutuyor,başka yapacak iş kalmamış gibi,hemen etrafa genişleme sevdasına düşüyor. Kim bilir şuuraltında beklide dünya bir gün dünya hakimiyetini hayal ediyordur. İnsanları Osmanlı padişahı veya Napolyon ve nihayet Hitler'den bir farkı,farklı düşünmek,birazı hududu aşan bir iyimserlik olmalıdır.

Şu bizim Avrupa bir senedir birbirlerini yiyen devletlerden oluşmuştur. Son Cihan Savaşından sonra da Amerika'nın etkisi ve baskısıyla,kendi aralarında bir birlik kurmaya kalktı. Başarılı da oldu denebilir. Bu birlik yine bazı hayallerin etkisi altında Türkiye'nin de iştahını kabarttı. Biz içeri girmek istiyoruz ama;bizi içeri alma niyetleri var denemez. Her şeye rağmen biz ısrarımızda devamlıyız. Hatta;bunun için bazı zararlı bağışlarda bulunduğumuz bile söylenebilir.

İşte Avrupa ! Kendi normal toprakları dışına bakmaya başlamıştır. Kıbrıs,bir ara Roma'nın küçük Avrupalı devletlerin veya şövalyelerin hakimiyeti altına girmiştir ama,Avrupa hakimiyeti altına katiyen kalmamıştır. Hele Rum hakimiyeti Kıbrıs'ta hiç olmamıştır. Kıbrıs'taki Rumlar Türkler gibi ve Fetyipe bölgesindeki Rumlar gibi göçmendirler.

Kıbrıs Rumlarının Enosis isteklerini tabii karşılamak düşünülse bile Avrupa'nın Kıbrıs hakimiyeti kurma isteği ve stratejik noktalar bakımından Kıbrıs adasının kıymetli bulması,yalnızca Avrupa'nın genişleme arzusunun işareti olabilir. İki İngiliz üssü ada da duruyor. Avrupa toprağı durumuna gelince Kıbrıs'ta Avrupalıda üst kuracaktır. Burada Doğu Akdeniz hakimiyeti sorundur. Doğu Akdeniz'den de yol ileriyi, Doğuyu, Orta Doğuyu ve Orta Asya'yı gösterecektir.

Bunları yazarken;Türkiye'nin bu genişleme si yaseti olmamış olsa bile,kendisinin çevrilmesine izin vermemesi gerektiği düşünülmez mi ? Bu Kıbrıs;Avrupa Birliği memleketleri veya İngiltere için mühim olurda,Türkiye için ehemmiyetli olmaz mı ? Avrupa Birliğinin daha ne olacağı belli değil. Bundan nasıl bir devlet çıkacağını anlamıyoruz. Bu birlikten geri çıkmakta olduğuna göre,şimdiye kadar alışmadığımız bir sitem geliyor demektir. Bizi almış olsalar bile, ileride bir çıkarma sorunu olursa Kıbrıs strateji bakımından kıymetini kaybetmiş mi bulunacaktır ? Halbuki bizi almayacaklar, kendileri için gerekli bütün engelleri halletmek istiyorlar. Bunlar sadece engellerde değildir. Bunların hemen hepsi edinimlerdir.Bu edinimler, savaşsız elde ediliyor. O yola girilmiştir

Devletler arasındaki münasebetlerde Milli olan çıkarlar esas teşkil ederler. Ne ebedi düşmanlıklar ve ne de ebedi dostluklar söz konusu olurlar. Bin seneden beri; Avrupa'nın her devletinin gayesi Türkleri geldiğimiz Asya bozkırlarına sürmektir. Bu düşünceler Avrupalıların idealleri arasında yer almıştır. Hangi antlaşmalar devletleri bağlamıştır ? Kıbrıs'ı parça parça veya bütünlük içinde Türkiye ve Yunanistan'ın rızası dışında veya onların dahil olmadıkları yerlere girmelerini yasaklayan antlaşmalar ortadan kaldırılıyor. Tam bir asır önce kiralamak haklarımızdan vazgeçtiğimiz Kıbrıs yine siyahla ilgili duruma getirilmiştik. Şimdi gönlümüzde bu haklarımızdan vezgeçiyor ve Kıbrıs'ı başka ellere teslim ediyoruz. Bu ellerde bizzat Kıbrıs'ın yakınlarda sahibi olacak Yunanistan'ın Başbakanı Simitis,dil sürçmesi bahanesi altında açıklamıştı. Bir başbakan felç gelmeden dili sürçer mi ? Biz hiçbir şey görmeyecek kadar gözlerimizi niçin bağlatmış bulunuyoruz ? Bu hataların karşılığı ne olacaktır ? Dış destekler değil,dış vaatlerle bir devlet yaşamaya devam ettirilebilir mi ? Türk insanının hepsi düşünmek zorunda değil midir ?

AŞURA GÜNÜ MÜ? AŞURE ÇORBASI MI?

Teoman ŞAHİN

Biralevi@hotmail.com

Peygamberimizin torunu İmam Hüseyin'in Kerbela'da şehit edildiği güne rastlayan ve arapça onuncu gün anlamına gelen Aşura günü nedeniyle İslam dünyasının her yanında birtakım eylemlerin yapıldığı herkesçe bilinmektedir.Kimi yerlerde matem yapılırken,kimi yerlerde kutlamalar yapılmakta, kimisi namaz kılıp dua ederken ve ağlarken kimileride saz çalıp semah dönmekte kimileride adına Aşure aşı dedikleri bir tatlı türünü dağıtmaktadır.Bu konuda ülkemizdede diğer konularda yada kavramlarda olduğu gibi bir kafa karışıklığı,kavram kargaşası yaşanmakta olup, bu sorunu aydınlatma amacıyla yazıyorum: Dikkat edilirse her yıl Muharrem ayında ve özellikle de Muharrem ayının 10. Gününde halkın birbirlerine adına Aşure çorbası yada tatlısı denilen bir yiyeceği ikram ettiği hatta bazen birbirlerini kutladıkları görülür.

Sebebi sorulduğunda da çoğunlukla "Bugün öyle mübarek bir gündür ki! Adem bu gün yaratılmış,yerler,gökler,melekler bu gün yaratılmış ,Hz.Nuh gemiden tufandan bugün kurtulmuş,Hz.Yusuf zindandan bugün çıkmış, Hz.Yakup'un gözleri bugün açılmış,Hz.Yunus bugün balık karnından kurtulmuş,Hz.Musa bugün firavundan kurtulmuş vs vs vs "cevabını alır;temelsiz,uydurma yada saçmalıkları sürekli olarak duyar yada dinlersiniz.Yine 'Güya Hz.Nuh'un kurtulunca gemideki hububatı karıştırıp dağıtmış ve insanları kutlamış!'olduğu anlatılır durur.Ve yine dikkat edilirse kendisini alevi yada sünni kabul eden herkesin olayı bu şekilde izah edip sanki güzel bir iş yapıyorlarmış gibi birbirlerine aşure tatlısı dağıttıklarını da gözlemleriz.

Ne yazık ki sadece Anadolu'da değil Anadolu dışında da bu sözlere inananlar bulunmaktadır.Nitekim konuyu araştıran Aliyy'ul Kaarı bu uydurmaların bir kısmını 'Mevzuatu Kebir'isimli kitabında toplamıştır.Muharrem ayı hicri yılın ilk ayının adıdır.

Bilindiği gibi Aşura kelimesi Arapça 10.gün anlamına gelmektedir.Ve yine bilindiği gibi Hz.Hüseyin hicri 61.yılda Muharrem ayında Kerbela çölüne ulaşmış ve 10. günde de şehit olmuştur.Peki nasıl oluyor da İmam Hüseyin gibi Allah ve Resulü katında övülmüş mübarek ,masum bir kişi katlediliyor da insanlar hele de Müslümanlar! O günü bayram ilan ediyor ve kutluyorlar?

Ve dahası o gün insanlık tarihinin en vahşet görüntüleri sergilenmişken ,tüm güzel şeylerin o güne denk geldiği !söylenebiliyor?Burada bir tuhaflık yok mu? Hayır;çünkü Aşura günü yezidin başını çektiği küfür ve münafık grubu birçok sahte rivayet! Uydurarak kendi yaptıkları musibeti bayrama ,kutlamaya çevirmek istediler ve tüm insanlara bu sahte kurtuluş masallarını anlatarak musibetlerini örtmek,kafa karıştırmak istediler.Vene acıdır ki kısmen de olsa başarılı oldular.

Dikkat ettiniz mi Muharrem ayının 10.günü geldiğinde artık sadece tatlı dağıtılmıyor ve sözüm ona bazı dernekler yada kuruluşlarca özel törenler yapılıyor sazlar çalınıp,semahlar dönülüyor .Ve yine dikkat edilirse bu törenlere üst yetkililer, ilahiyatçılarda memnuniyetle !Katılıyorlar.Ne acıdır ki İmam Hüseynin şehit edildiği gün kutlamalarla !,yeme içme ve halaylarla anılıyor.

Oysa Bir Ehli Beyt dostu yada Müslüman o gün ne yapmalıdır ? sorusunun cevabı birçok tarihi nakilde açık açık veriliyor.Ama cahil bırakılmış halk'ın ve duyarsızlaştırılmış Müslüman aydının bunlardan haberi olmuyor.

Ehlibeyt Mektebinin büyük alimlerinden olan Merhum Şeyh Mufid şöyle diyor: "**Muharrem ayının onuncu gününde Hz. Hüseyin (A.S.) şehit edilmiştir. İmam Cafer-i Sadık'tan gelen rivayetler gereğince bu günde neşeden uzak durmak, yas merasimleri düzenlemek ve öğle oluncaya kadar bir şey yiyip içmemek ve öğleden sonra, sadece yaşlı insanların yediği içtiği miktarda bir şeyler yemek gerekir."(1) Devam edecek**

1-Vesail-üş Şia c.10, s. 394.

İYİLER VE KÖTÜLER

Mesut ARTAR

İnsanların zamanımızda dünyanın dört bir yanında var olan kötülükleri, adaletsizlikleri, zulüm ve haksızlıkları sıradan olaylar gibi değerlendirmelerinin altında pek çok neden bulunmaktadır. Bu nedenlerden en önemlisi insanın çevresinde olup bitenlerden haberdar olmaya başladığı andan itibaren sürekli bu tip olaylarla karşılaşmasıdır. Gerçekten de gazetelerde veya televizyonda, vahşice işlenmiş cinayetlerin, acıma ve merhamet duygusu kalmamış canilerin, acımasızca açlığa ve soğuğa terk edilen korumasız çocukların, yaşlıların ve kadınların, dolandırıcılıkların, ahlaksızlıkların, kıskançlıkların, düşmanlıkların, çıkar kavgalarının, dejenerasyonun haberlerine rastlanmayan tek bir gün bile geçmemektedir.

Buna benzer olaylara şahit olan insanların büyük bir bölümü bunları kendilerini ilgilendirmeyen, başkalarının başına gelen olaylar olarak değerlendirirler. Bu nedenle de toplumda yer alan bu tür çarpıklıkların, huzursuzlukların ve acımasızlıkların sorum-luluğunu üzerlerine almazlar. Sözgelimi masum ve savunmasız bir insan kimi zaman kendisinden maddi olarak daha fazla imkana sahip bir kişinin hışmına uğ-rar, o kişiden çok ağır sözler, hakaret ve iftiralar işitir. Böyle bir durumda herkes asıl suçlu olanın haksız yere o masum insana saldıran kişi olduğunu çok iyi bilir, ancak genellikle bir kişi bile bu haksızlık karşısında ses çıkarmaz. Sessiz bir izleyici olmayı tercih eder. "Benim ses çıkarmamdan ne olur ki?" veya "Beni ilgilendiren bir konu değil" diyerek haksızlığa gözyumar.

Elbette ki bunlar vicdanı henüz körelmemiş ve kalbi katılaşmamış insanlarda hislerinin kabarmasına neden olan olaylardır. Ancak sadece kızmak, yermek, sıkıntı duymak bu olayların tekerrür etmelerini engelleyemez. Bunun için gerçekten vicdan Sahibi olan ve iyilik yönünde düşünen insanların samimi bir çaba içinde olmaları ve iyiliğin peşinde koşanlara her koşulda destek olmaları gerekmektedir. Ancak bunun için kimlerin iyi, kimlerin kötü olduğunu ayırt edebilmek gerekir. Çünkü günümüzde iyilik ve kötülük göreceli bir kavram haline gelmiş, herkes içinde bulunduğu topluma, sosyal yaşantısına, hatta çıkarlarına göre iyilikler ve kötülükler belirlemiştir. Örneğin günümüzde sokak köpeklerine sahip çıkarak onların haklarını korumak çok önemli bir iyilik alametidir. Veya afet bölgesine bir kamyon eşya gönderilmesine aracı olmak, bunun için birkaç telefon açmak "yardımsever" sıfatını almak için yeterlidir. Yada bir yardım kulübünde bir araya gelerek, birkaç okulun duvarlarını boyatmak, birkaç çocuğun okul gereksinimlerini karşılamak bu insanlara ömür boyu yetecek bir hayır işi olarak değerlendirilir. Bu hayrı yapan kişi yaptığından dolayı çok büyük bir gurur duyar, çevresindeki kişiler de "Ne kadar iyi bir insan" diyerek onu takdir ederler. Bunlar elbette ki güzel davranışlardır, ancak bu tür kısıtlı girişimlerin dünyadaki kötülüklerin tamamen yok olması için yeterli olmayacağı çok açıktır. Aslında bu tür yardımlarda bulunan insanlar da bu gerçeğin farkındadırlar. Yani yaptıklarının büyük bir fedakarlık gerektirmediğini bilirler. Hatta bazıları, yaptıkları ile sadece toplumdaki ve yakın çevrelerindeki itibarlarının yükseldiğini, aynı zamanda da boş vakitlerini değerlendirecek bir meşgale bulduklarını düşünürler. Bu girişimlerinin bir başka nedeni de vicdanlarını rahatlatmaktır.

DOĞALGAZLI HAYATA GEÇERKEN BİLMEMİZ GEREKENLER -2

Nihat YILDIRIM
nihat_yildirim@hotmail.com

Memleketimiz caddelerinde sokaklarında hummalı bir çalışma devam etmekte bugünlerde ,çoğumuzun dikkatini çekmiştir. Üniformalarında Çorumgaz yazan çalışanlar memleketi cadde cadde , sokak sokak ölçüp biçiyolar.Memleketim insanının tabiriyle gaz geçecek yerleri ölçüyolar.Yani doğalgazın şehrimizde sokaklarımızdan geçeceği yerlerin haritasını çıkartıyorlar.Tek tek adres kontrolü yapıyorlar.Bu denli süratli ve detaylı bir çalışma sonucu elbette ortaya başarılı bir eser çıkacak ve şehrimiz inşallah bu kıştan itibaren doğalgazıen başta adı gibi doğal ,çevreye etkisi minimum , risksiz, dumansız ve sorunsuz olarak kullanacaktır.

Bugünlerde Çorumlu tüm bu sektörde çalışan arkadaşlarla kurduğum bağlantılarda, gerek görüşmelerde gerekse toplantılarda duyduklarım gerçekten rahatsız edici.Henüz kullanmadıkları ve hakkında bilgi almadıkları bu yakıtla ilgili birçok kişi bir sürü açıklama yapıyor.

Evlerimize iş yerlerimize hatta mutfağımızın içine kadar alacağımız doğalgazı gelin biraz tanıyalım , nasıl bir maddedir ,nelerden oluşur, nasıl yanar vene gibi diğer özelliklere sahiptir? Memleketimize gelen birçok yenilikte yaptığımız gibi onu kötülemeyelim , bize ne yararlar sağlar, ne gibi getiri ve götürüleri olur düşünelim.

DOĞALGAZ ZEHİRLİ DEĞİLDİR. Ancak doğalgazın neden olabileceği zehirlenme ortamda bulunan oksijenin azalmasından dolayı, yada yanmış doğalgazın insanların yaşadığı ortama bilinçsizce verilmesi sonucunda olur.Doğalgaz cihazlarında en önemli hususlardan birisi baca mevzuudur.Doğalgaz yakan cihazların kullanıldığı şehirlerde gaz kurumları tarafından konulmuş kati kurallar vardır.Bu kurallar dışına çıkılır yada kaçak bir bağlantı olur ise ancak o zaman bacadan kaynaklanan zehirlenmeler olabilir.

DOĞALGAZ ASLINDA RENKSİZ VE KOKUSUZDUR.Ancak doğalgaza ana dağıtım depolarında özellikle koku ve renk verilir ki herhangi bir kaçak durumunda fark dilebilsin.

DOĞALGAZ İDEAL OLARAK HAVA İLE %5 İLE %15 ARASINDA BİR KARIŞIMLA YANAR.Bu ideal karışımı eğer bir ortamda oluşturursanız tehlike arz eder Örneğin 5 m3 gaz ile 95 m3 havanın birleşimi ideal karışımı sağlayacağından patlamalara neden olabilir .Gaz hattının geçtiği ortamlara basit gaz alarm sensörleri takılarak bu tehlike yok edilebilir.

DOĞALGAZ KESİNLİKLE HAVADAN HAFİFTİR.Yani şuan evlerinizde kullandığınız Lpg gazı ile hareket açısından çok farklı bir durumdadır.Eğer bir ortamda doğalgaz kaçağı olursa bu gaz yukarıya tavana doğru çıkar ama Lpg kaçağı olursa tabana doğru çöker. Doğalgazın yukarıya çıkması hep orada kalacağını göstermez kapalı bir ortamda olursa tavan çıkan gaz yavaşça ortam havasına nüfuz eder aşağı doğru hareketlenir.

DOĞALGAZ KURU BİR GAZDIR.Yani boru içerisindeki akışında sıvı özelliği göstermez.Bağlantılarında kesinlikle sıvı contalar kullanılır.Piyasada bu ürünün adı genelde havkvaytdiye geçer.

DOĞRU KARIŞIMLA DOĞALGAZ YAKAN CİHAZDA ALEV RENGİ MAVİDİR. YANMIŞ DOĞALGAZ HAVA İLE KARIŞIRKEN YOĞUN ŞEKİLDE NEM OLUŞTURUR.Bu da bacaların tuğla olması durumunda çürümeye yol açar.Bu nedenden dolayı doğalgaz bacalarının içine krom veya alaşımlı kılıflar yada başka tür dayanıklı metal kılıflar geçirilir. Bu özellikleri bilmek bir kullanıcı için oldukça yararlı olacaktır.Bilinçli olmanın hiçbir zaman bizlere zarar vereceğine inanmıyorum.

Doğalgazın dünya üzerindeki bilinen rezervi 95 trilyon m3 tür.Bu rezervler genelde petrol yatakları ile aynı yerde veya serbest olarak farklı yerlerdedir.Doğalgazın ilk kullanımı çok ilginçtir . Bundan tam olarak 3 bin yıl önce ilk olarak doğalgaz mecusiler tarafından tapınma amaçlı kullanılmış.Yatağından yeryüzüne çıkan gazın yandığını gören mecusiler doğalgaza tapmışlar.Gelgelelim teknik anlamda ilk kullanım 19.yy. sonlarında Amerika'da şehir aydınlatmasında olmuştur. Bugün doğalgazın dünya üzerine dağılımı şöyledir; %43.1 B.D.T ,%13.5 İran,%5.6 A.B.D. ,%4.2 Katar ,%3.0 Cezayir,%1.9 Hollanda,%2.9 Norveç,%2.2 Meksika,%3.5 S.Arabistan. Ülkemizde rezerv 10 Milyar m3 Trakya'da (Hamitabat elektrik santralinde kullanılıyor.) ve 1 Milyar m3 Nusaybin' dedir (Mardin Çimento Fab.da kullanılıyor.)

Ben şahsen ülkemizde daha çok rezervin bulunabileceğine inanıyorum.İnşallah ülkemizde de geniş rezervler bulunup bu doğa harikası maddeden daha fazla yararlanabiliriz.

Tekrar görüşmek dileğiyle...

KİRLİLERE DİKKAT

Sakin KARAKAŞ

Sevgili Kirli; Son aylarda ATV'deki başarılı Kirli tiplemesi ile evlerimize konuk olan başarılı sunucu ve dizi oyuncusu sevgili Kadir ÇÖPDEMİR'in sevenleri gün geçtikçe çoğalıyor. Tabii ki sevenlerinin çoğalmasında Sevgili ÇÖPDEMİR'in başarılı oyununun yanı sıra bu tipleme de halkımızın son yıllardaki ruh hali de bir güzel anlatılıyor. Kirli tiplemesi ile toplumumuzun tembelleştiği, üretim gücünün gittikçe azaldığı, verimliliğinin düştüğü, buna mukabil uyanık geçindiği anlatılmaya çalışılıyor.

Ekmek Teknesi dizisinde tutulan ve sevilen bu karakter bizlerden bir şeyleri anlatınca; bu tipleme reklamlarda da yer almaya başladı. Dolayısı ile GSM operatörü olan uluslar arası bir şirketimizin reklamlarından tanıdığımız "Selo" tiplemesi ile bizim "Kirli" nin mücadelesi reklamlara konu oldu. Söz konusu olan dizi reklamdan anladığımız üzere Kirli ile Selo bir biri ile uyuşmaz iki ayrı uç, iki ayrı karakter.

Selo İnadına çalışkan, becerikli, üretken ve inadına da mütevazı bir kişiliğe sahip. Kirli ise tembel, vurdumduymaz, miskin, ukala ve aymaz bir kişiliğe sahip. Kısaca selo çalışıyor, üretiyor,didiniyor ve yaptıklarının yeterli olmadığına, daha çok çalışması gerektiğine ve bu necip milletin daha çok çalışmaya ihtiyacı olduğuna inanıyor. Kirli ise çalışan Selo'yu eleştiriyor, yaptığı işi küçümsüyor, bu memleket sana mı kaldı, bu memleketi sen mi kurtaracaksın gibilerden tavırlar alıyor.

Evet; Saygıdeğer okurlarım, bu millet reklamlar yolu ile daha da belirginleşen Kirli ve Selo'ları çok iyi tanıyor. Biz onyıllarca Zamandan bu yana Kirli ve Selo'larla iç içe yaşıyoruz. Yani çirkin ve güzel, ya da iyi ve kötü karşı karşıya. Bu savaş on yıllardan bu yana veriliyor. Selo'lar azaldıkça Kirliler çoğalıyor ve toplum kirleniyor. Hani siz işinizle ilgili olarak bir proje ürettiğinizde ve bir şeyler yapmak için didindiğinizde şu sorularla sürekli karşılaşırsınız. Bu memleketi sen kurtaracaksın, adam sende, senin neyine ev s.

Siz ne yapsanız ne etseniz, kirlilere yaranamıyorsunuz. Çünkü onlar üretmeden, bu memleket için bir çivi dahi çakmadan sizleri eleştirme cüretini kendinde buluyor ve aynen reklamında da olduğu gibi sizlere yukarıdaki sorulara benzer sorular sorar, yaptıklarınız ve ürettiklerinizle alay eder ve sürekli zincir sallarlar.

İşte durum böyle olunca ve kirliler çoğalınca, Şanlı bir tarihe sahip olan Türk milleti vurdumduymaz, adamsendeci, neme lazım,arsız, hırsız, köşe dönmeci, aymaz, kuralsız ve dalkavukların yoğunlaştığı bir millet halini alarak dünya arenasında sorgulanan, aşağılanan ve bütün olumsuzlukların sorumlusu gösterilen bir millet halini alıveriyor.

Onun için diyorum ki; Temiz,çalışkan, dürüst, üretken, prensipli,adaletli ve faziletli bir millet olmak için lütfen kirlilere dikkat edelim. Kirlilerin karşısında, onlara inat çok çalışıp çok üretelim. Bu necip millet için lütfen hepimiz mutlaka bir çivi çakıp birşeyler yapalım.

Şimdi bu sohbetten sonra bana soracaksınız. Hocam çok merak ettik kim bu kirliler. Etrafınıza dikkatlice bir bakınız. Mutlaka göreceksiniz.

Saygılarımla

SÜMERLER'DE İLK SÖYLENECEK SÖZLER

Dr. Ali EMİROĞLU

Eskiden, büyük alimlerin bile bilmedikleri Ortadoğu Bölgesine inhisar ediyor. Bütün tarihi bilgilerde büyük İskender'e denk düşen bilgilerden ibaret idiler. Tetkik için başvurulan eserler Mezopotamya'da bulunmuş üzerinden cünaiform yazılar bulunan tabletlerdi. Bu tabletlerin bir kısmı pişmiş, bir kısmı çiğ kilden yapılmışlardı. Sümer Dili bu cüneiform yazı ile yazılmıştır. Dünya medeniyetinde tanınan en eski yazı budur.

İğne ucu ile biriktirilen bu bilgiler, tarihçi Toynbee'yi de ilgilendirir. Toynbee bu bilgileri ihtiyatla karşılar.

Alimler insanların ilolarak terakkilerini, ilk din anlayışlarını araştırıyorlar. Bunlar yazı olarak kayıtlara nasıl geçirilmişlerdir? İlk politik, sosyal ve filosofik görüşler nelerdir ? İlk vakanüviler, ilk kahramanlıklar, ilk destanlar, ilk ilahi marşlar, ilk jüristik yarışmalar nasıl oldular ? İlk sosyal reformlar nasıl düşünüldüve nasıl yapıldı ? İlk vergi azaltılması ne zaman düşünüldü ve nasıl yapıldı ? İlk kanun koyuculuk nasıl oldu? İlk iki il parlamento ne zaman işlemeye koyuldu ? İlk okul neye benziyordu, programı nasıldı?

İşte bunlar tarihin başlangıcını tespit ve tayin ederler. Tarih ancak bunlarla aydınlatılabilir. Bunlar Sümerologların da sevincini teşkil ederler. İşte ilk yazıyı bulanlarda Sümerlerdir. Sümerologlar bu buluşların ortaya çıkartılmasına vasıta olmaktadırlar.

İşte bunlar 100 sene önceleri bilinmiyorlardı. Alimler ve arkeologlar Mezopotamya' da kazılara teşebbüs ettiler. Aradıkları da Asur ve Babil'lere ait olması gereken eserlerde. Bunlar böyle düşünüyorlardı. Grek ve İbrani kaynaklarından bu sonuçlar hakkında bilgi edinmişlerdi. Sümer'ler ve Sümerismi bile kendileri için birer bilmeceden öte geçemiyordu. Bir medeniyet yazısı olmasına rağmen tam bir karanlığa gömülmüştü.

Şimdi Ortadoğu da Sümer adı ve medeniyeti çok iyi tanınıyor. Fiziksel durumlarını bildiren heykeller, dünya müzelerini doldurmaktadırlar. Bu müzeler eserlerle doludur. Kolanlar ve tuğlalarmevcutturlar. Saraylar ve mabetler, bunlarla yapılmıştırlar. Kullandıkları aletler ve silahları da mevcuttur. Vazoları ve seramikleri hayranlık uyandırmaktadırlar. Harpları (Larp), Lyra'ları (bir cins telli saz) mücevherleri, süs eşyaları meydandadır. On binlerce tablet, tetkik Safhasınageti rilmiştir.

Bunlar arasında pek çok ticari, jühidik ve idari anlaşmalar vardır. Bunlar Sümerlerin sosyal yapı ve şehir düzenini ortaya koymaktadırlar. Bu tabletler arasında henüz aydınlatılmamışları da bulunuyor. Sümerlerin en büyük eserlerinden birincisi de yazıları olmuştur.

Muhtemelen İsa'dan önce IV. Milenyumun sonlarına doğru tahminen yine 5000 yıl var ki Sümerlerin ekonomik ve organizasyon sıkışıklığından dolayı kil üzerine yazmayı düşünmüşlerdir. İlk denemeleri objelerin şekillerini yapmaktan ileri gitmemiştir. Buna "Pictographi" deniyor. Bu yolla en elemen ter idari parçaların işaretlenmesinden daha ileri geçilemiyor. Yazı teknikleri değiştirdiler bu pictographie değişmiş ve harfler sadece şekilleri değil, sesleride ifade eder duruma gelmiştir. İsa'dan önce III. Milenyumun ikinci yarısında Sümer yazısı en zor edebiyat ve töre eserlerini meydana koyacak kadar gelişme göstermiştir. III. Milenyum sonunda Sümer edebiyatçıları tabletler üzerine yazmışlardır. Bunlar düz veya silindir şeklindedir. Bu suretle eserleri ağızdan ağza yayılma şekli tarihe karışmıştır.

İsa'dan önce II. Milenyumun ilk yarısından sonradır ki; edebi eserleri teşkil eden toplu tablet ve parçalarına rastlanıyor. Bunları ekserisi 1889 1900 arasında ortaya çıkartılmışlardır. Bunlar Nippur'da bulunmuşlardır. Bu Nippur antik kenti bu günkü Bağdat'tan 2000 kilometre güneyde bulunur. Bu nippur tabletlerin bir kısmı Philadelpin üniversite müzesinde, bir kısmı da İstanbul Eski Eserler Müzesinde bulunmaktadır. Diğer bir çok tablet ve parçalar kaçak kazıcılar ve eski eser kaçakçıları eliyle temin edilebiliyor. Bu yolla elde edilen eserlerin hemen topu, İngiliz Britisl Müzeum'da bulunmaktadır. Paris Louvre'da, Berlin'de, Yale Üniversitesinde de vardır. Bu eserlerin boy ve ehemmiyetleri değişiklik gösteriyor. 12 kolonlu büyük tabletler yanında birkaç satırlık ve kırık dökük olanları da vardır. Büyükler sık yazılmış çok satır intiva eder. Bu tabletler ve parçalar üzerinde yazılmış edebi eser sayısı yüzleri çok geçer. Uzunlukları bazı bazı ilahi marşlar (Hymne) 50 satırı bulduğu gibi, bazı efsanelerde (Mytle) bin satırı geçebilir. Sümerlerde, İbranilerde kutsal kitap Greklerde İliade ve Odesee yazılmadan bin sene önce Mythe, epope, Hymne, Lamantasyon (Lamanttions), atalar sözleri, hikayeler ve denemelerin hepsi asrımızın kazılarından çıkartılmış bulunuyordu. İşte bunların hepsi asrımızda hazırlanmış ve gün ışığına arzetmiştir. Bunlara küçük işler denilebilirmi?

KORUK

Mahmut Selim GÜRSEL

Tongül;eyvah demek oğlan Sezai'ye nasıl söyleyeceğim diye sayıklaması buydu diye aklından geçirirken Rıza da;ağabeyinin gözünden kaçmayan haline şaşmış gözüküyordu. Ana ve Haşim giriş katından mutfağa girdiler. Rıza abisinin takılmasından utanarak yukarı kata çıktı. Haşim sofraya sofraya otururken Tongül ateş küllerini biraz alevlendirerek yağ tavasına bir kaşıksade yağ koydu,bir iki dakika sonra mutfağı güzel bir yağ kokusu sardı. İki kaşık kadarda kakırdak tekerinden kestiği kakırdakları tavaya koyarak iyice kızarttı. Bir tutamda kuru nane atan Tongül; mutfağı güzel bir kokuyla kapladı. Bu kokuyu özleyen Rıza üst kattan ciğerlerine haz içinde çekti.

Asker ocağında her türlü yemek çıkıyordu. Allah eksik etmesinde de,ana aşının lezzetini hiçbir yerde bulamıyorsun diye düşündü. Ağabeyine baktı,epey de yaşlanmıştı. O evlense de sıra kendisine gelse diye düşündü. Şeyhin de hiç evlenmeye niyeti yoktu. Acaba abisi ile bu konuyu konuşsa abes kaçar mı diye düşündü. Eliyle bir boş ver yaptı. O abisi değil en eski dostu ve sırdaşıydı. Zaten kendisi şu anda yirmi dokuz yaşına basmıştı. Uzandığı yerden iç geçirdi. Bu gün gördüğü arkadaşının kız kardeşi de gözünün önünden gitmiyordu. Bu düşüncelere dalmışken Tongül'ün aşağıdan sesi geliyordu.

- Gavur gobel ! Hem çorba istiyorsun,yağın kokusunu duyuyorsun niye aşağı inmiyorsun ? Diye sitemle seslendi. Kuzusu yanında olan ana bu seslenişle de acaba yavrumu kırdım mı diye düşünmeden edemedi.

Rıza merdivenlerden koşarak inerken abisi ile muhakkak konuşmasının gerektiğini düşündü. Mutfağa girdi,sofraya uysal bir çocuk gibi oturdu. Önündeki ev ekmeğini böldü. Kaşığı eline alarak annesinin yemeğe başlamasını bekledi. Anne çorbadan bir kaşık alınca sonra Haşim daha sonra da Rıza yemeğe başladılar. Çatalaşı bir aş leğenine konulmuştu. Herkes kaşığını bu leğende bulunan aşa batırıp yiyorlardı. Aynı kaptan yemek yemenin bir özelliği de kullanılan kaşığın yemek bulunan kabtan yemek alırken Ağza gelen kısmı ile değil,ağza gelen kısmın karşısı ile kaba batırılır,kaşık kaptan lebalep doldurulmayarak yarım veya çeyrek olarak doldurulur,yemeğe batan tarafın karşısı da ağıza sokulmadan dudaklarla yenilecek yemek alınırdı. Bu aynı kapta yemek yiyenlerin,aynı kaba batan kaşıklarından tiksinmemesi için o zamana kadar gelmiş güzel bir gelenekti. Yemek yenildikten sonra,Haşim kısa bir yemek duası yaptı. Annesinden müsaade isteyerek kalktı. Rıza biraz daha oturdu. Biliyordu ağabeyi sigara içmek için yine tuvalete gidecekti. Bu fırsattan istifade annesi ile konuşması gerekliliğini duydu. Haşim çıkınca,Rıza annesinin gözlerinin içine bakarak sevgi ile sordu:

- Ana ! Ağabeyimi ne zaman everecen. Bak ben bile otuz uma geldim. Artık onu everde sıra bana gelsin. Diye söze başladı. Tongül gözleri dolarak bir müddet evladına baktı. Ahmet ne güzel etmişti. Dayısının kızını dayısına ve yengesine danışarak kimselere demeden,anası ve ağabeyi ile istediler,hemen hükümet nikahı yaparak Alaca'ya gelin götürmüştü. Bu iki gobelinde kendi göbeklerini keser diye beklemesi boşuna gibi gözüküyordu. Haşim'e birkaç kere oğlum niçin evlenmiyorsun ? Diye sormuş,Ana ben evlenmek istemiyorum cevabını almıştı. Bu kısa düşünceden sonra oğluna bakarak:

- Yavrum! Gülüm ! Bak Ahmet ağabeyin kendi başının çaresine baktı. Haşim ağabeyine soruyorum,ben evlenmeyeceğim diyor. Sen de kalkmışsın ağabeyimi ne zaman eveiryorsun diyorsun. Kendin bul,bize isteme düşer. Allah'ta yazdı ise baş göz olursun. Diye cevap verdi. Rıza sofradan kalkarken yanında oturan anasının boynuna sarıldı. Annesine:

- Bana Sezai'nin kardeşini istesene diye. Sıkılarak söyledi. Tongül'ün gözleri parladı. Oğlu aynı gün gördüğü kızı istemişti. Ana bu kimin kızı olursa olsun,ister padişah,ister ırgat. Evladının gönlünün istediği kızı isterdi. Gerisi Allah'a kalan bir işti. Olmuş meyveye kırk kişi taş atar,nasibi olan meyveyi düşürür diye içinden geçirdi. Oğluna dönerek:

- Sabah ola hayrola dedi. Kandil ışığında bu konuşmalardan sonra Haşim'in avaneleri teker teker tekkeye gelmeye başladılar.

Devam Edecek

YAN KESİT

Üzeyir Lokman ÇAYCI 06.04.2004

Sızıntılar yavru kabarcıkların arasında...
Bugünden yarına taşınıyor...
Uzaktan çiçeklerin renkleri karışıyor birbirlerine...
Gelincikler çığlıklarla büyüyor...
Komşum anahtarlarını yine unutmuş dış kapısının üstünde...
Kırpılarak değiştiriliyor kırmızılar...
At rengiyle geliyor kirlenmiş duygular.
Dönerek çoğalıyor yazılar masa üstünde...
Dillerini anlayabilirsem karıncaların aralarına gireceğim.
"Ezberlemek düşünceyi öldürüyor..." diyorlar ya...
İnanan yok aynalar önünde kendimle konuşmalarıma.
Cevabımı alıyorum yanlışlıklardan.
Bir kelime içine sığıştırabilirsem hayatımı...
Dans edecek hücrelerim...
Kırılacak demir parmaklıklar barış zincirleriyle...
Gözleri ne kadar açılırsa gece yarılarının,Düşler yığılacak grimsi tebessümler arasında...
Kendimi yarına hazırlayacağım :
Alüminyum kaplarda yemek yemenin maliyetini anlatarak.
Savaşlardan nasıl etkilendiğimi onlar bana soramazlar ki!
Geçip gidiyor rüzgâr yanı başımdan bana sormadan...
Başkalarının sert bakışlarına katlanıyorum,
Bana ait olmasalar bile...
Masabaşı cinayetleri, renk katliamları, bakış tacizleri,
Eksik harflerle kelimeleri infilak ettirmiyor artık...
Ben yapmasam dahi çivileri bana batırıyorlar.
Her şeyin arkasına bir yığın köpek yavrusu bırakılıyor ...
Başkalarının yaptıklarına, benim yapmadıklarımla ;
Cevap verirlerken bütün dosyalar rafa kaldırılıyor.
Taraf tutan görüntülerin üzerine su dökmek yasak...
Özündeki örtüyü kaldırmadan kiremitleri üst üste harçsız,
Tutkalsız dizerseniz altında kalırsınız 100 gramlık yetkilerin.
Gözleriniz kapalıyken kendinizi göremezsiniz.
Fanusun dışındayken sizi içinde görenlerin sayısı bir buçuk kişi...
İç güneşinizin önüne konulan engeller sevgisiz bir coğrafyanın,
Kan renkli tarihin, ölüm üreten matematiğin bir yansımasıdır.
"Dünya öküzün boynuzu üzerinde !"
Diye bağıran hayaletlerin peşinde boşuna koşturmayın...
Kum fırtınası sadece develerin üzerine esmiyor.
Artık size gece olan tencerenin kapağını kaldırın...
Duvarlardaki şekilsiz anlatımlarla alamadığınız mesajlar,öÖnünüzü iyice kapayacak.
Gittikçe küçülen insanlara değil, onları küçültenlerin,
Dışlayanların makbuzlarını kesin.
Kırılanların dökülenlerin hesabı bunlardan sorulmalıdır.
Şimdi mağazayı kapıyorum. En Kısa zamanda sizi yine bekliyorum
Ha aklıma gelmişken söyleyeyim:
"Gelirken dostluk aşısını hayat eczanesinden satın almayı da sakın unutmayın!"

Rasim ÇAKICI
sarayyonetim@mynet.com

TURNALAR

Terk-i diyar edip uçup yuvadan,
Büküle,büküle giden turnalar.
Ulaşıp yad ellere, dostlara varan,
Derdime dert katan turnalar.

Şu garip halimden bilmez misiniz ?
Akar gözyaşımı silmez misiniz ?
Amansız derdimin ilacı olmaz mısınız ?
Yüreğimi başını yakan turnalar .

Aşık,a gurbet vatan olur mu ?
Eşini arayan turna bulur mu ?
İnsan hiç eşinden ayrı kalır mı ?
Gönül sarayımı yıkan turnalar.

Bülbül güle aşık, sizde sılaya ,
Çakıcı garip kaldı alıyorlar alaya.
Çorum gözümde varabilsem oraya,
Benide götürün vatana turnalar.

16-03-2004

NASİHAT..

Dünya,ya geldin tüm güzeliğinle
Bu dünya kısa bir yol oğlum.
Ağlamak yakışmaz senin gözlerine ,
Sil artık gözyaşlarını gül oğlum.

Nefsine hakim ol uyma şeytana,
İsyan etme asi olma Yaratana.
Arkasından bir fatiha oku babana,
Seninde çocukların olacak bil oğlum

Hayat dikenli bozuk bir yoldur,
Düşme sakin ayağa kalkmak zordur.
Unutma Yaratanımız CENAABI HAKTIR
Bunlar sana nasihat,tır tut OĞLUM

GÜZEL ÇORUMUN..!

Yazın güneşi kavurur insanı yakar,
Serinlemek için insanım sıklığa çıkar.
Akşam güneşi bir başka batar,
Gecesi gündüzü güzel çorumun.

Akşam oldum,u tatlı meltem eser,
Bir nefes havası cihana değer.
Zarardasın çorumu görmediysen eğer,
Taşı toprağı güzel çorumun.

Dört tarafı dağ ile tepe
Rastlanmaz sokakta pisliğe ,çöpe.
Bakılmaz bizde varlığa tipe,
Zengini fakiri güzel çorumun.

Çakıcıyım çorumdan koparamam özümü,
Saklamam gizlemem çekmem sözümü.
Mevla'm kapatsın çorumda gözümü,
Yaşaması da ölmesi de güzel çorumun.

HAZAN.!

Geldi ömrün yaprak dökümü,
Gözümden yaş değil kan sızan.
Gidiyor! Kervan yükleyin yükümü,
İlkbahar değil bu mevsim hazan!

Ey gönül kah ağlayıp kah güldün,
Ne hatır saydın ne kıymet bildin.
Daha dün sen bir bebektin,
Kaç mevsim geçti dost bu gelen hazan!

Sen misin ÇAKICI ölüme kızan,
Uzak değil ölüm! Sanma,ki fizan.
Dostlarım değil,mi mezarımı kazan,
Artık hasat zamanı bu mevsim hazan!

15-9-1992

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 64

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 64 25-Haziran-2004

ÇORUM ALBAYRAK İLKOKULU ESKİ HALİ

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi
corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

Mahmut Selim GÜRSEL

YEDİNCİ YILA GİRERKEN

Bir yılı daha arkamızda bırakırken Çorum'un tek yayınevi başarıları veya başarısızlıkları ile ilgili birçok bilgiyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bence oldukça uzun bir yıl periyodu sayılan bu süre içerisinde kendime göre birçok başarılarım oldu. Pek çok yazar arkadaşları yayın hayatına kazandırdım. Pek çok arkadaş ile yeni tanıştım. Pek çok samimiyetler kuruldu.

Yayınevimizin bir gelir getirsin diye açmadığımı pek çok sefer söyledim ve yazdımsa da pek çok kişiler bu işlevi anlamadılar. Akılları almadı,havsalalarına sığmadı. Onları kınamak için bunları söylemiyorum. Çünkü onların yaşamları ticaret üzerine kurulmuş olduğundan yayınevimizin bu işlevin anlayamadılar.

Bu geçen yedi yıl içerisinde;bir arkadaşımızın kitabı için arkadaşımızın ismini de vererek bir matbaadan fiyat aldık. O matbaa senin için şuna olur diyerek,o arkadaşa bana verdiği fiyatın 50 milyon altında fiyat vererek beni sahtekar durumuna dahi düşürdü. Tabii ki o arkadaşımız bu farkı kendimize alacağımızı zannederek bizim önerimizi kale almayarak o matbaaya bastırdı. O arkadaşımız Hac görevine giderken baskı işlerini verdi. Ona aman işini sağlama al dediysem de bildiğini okudu Allah'tan o matbaa bana verdiği fiyatın %80'i kadarcık KAZIK attı da yazarımız o kadar ile kurtarabildi.

Bunlar geldi ve geçti. Artık mazi oldular. Yazılı olarak kalanlar ise elinizde bulunan dergilerimiz.

Basılmakta olan dergilerimize kendimce uygun gördüğüm sebeplerden dolayı "Dergi baskı işlerini durdurdum" Merak edenlerini olursa şöyle söyleyebilirim:

Bazı akrabalarımız basılan dergilerden oldukça yüklü para kazandığımızı zannettiler. Bazı yazarlarımı yüzüme baka baka "Derginin her çıktığında paraları nereye istif ettiğimi sordular" Bazı dergi okuyucularımız biriken dergi paralarını üzerlerine yattılar. Ve başka başka sebepler.

Şimdi dergimizin nasıl basılı hale geleceği söyleyeyim.

Sağ olsunlar halen yazı veren yazarlarımıza üç sayı sonra soracağım. Arkadaş senin üç sayıda şu kadar yazın İnternet'te yayınlandı. Şimdi ben kendi yazılarımı bastırarak ücretsiz dağıtacağım. Senin de şu kadar sayfa yazın var. Matbaada şu kadar paraya mal oluyor. İstersen seninde bu kadar ücret vermen gerekmektedir. Şu kadar adet bastıracağız,sana da şu kadar basılmış yazılarımızı vereceğiz. Sende bunları eşine, dostuna, akrabana,hısımına, arkadaşına ücretsiz dağıt diyeceğim.

DİYECEĞİMDE NE OLACAK ?

Hiçbir şey. Onlar yazılarının basılması için verecekleri birkaç kuruşa tamah edecekler,ben ise emekli maaşımdan arttırdığım para ile yazılarımı basacağım. Onlar beklide baka kalacaklar.

Bakalım ömrümüz ve imkanımız olursa göreceğiz.

Ali EMİROĞLU

AVRUPA'NIN BÜYÜK İLGİSİ

Avrupa Birliği ülkelerinin memleketimize büyük ilgisini anlamakta,bazen değil her zaman zorluk çekiyoruz. Tarih içinde edindiğimiz bilgilere göre milletler birbirlerine ancak çıkarları varsa yardım ederler. İnsanlık adına iyilik ettikleri pek görülmemiştir, hatta;müstemleke devirlerinde,işgal ettikleri memleketlere bile insanca muamele ettikleri pek görülmemiştir. Hindistan'da İngilizler,bazı güzel parklara Hintlilerin girmesini yasaklamışlardır. Parkların kapısına ise "Hintliler ve köpekler giremez" levhaları bile koymuşlardır. Önceki yazılarımızın birinde bu çirkin levhalanmış durum için İsmailiye Tarikatının lideri Ağa Han'ın şikayetleri ve teşebbüslerinden bile bahsetmiştik. Ağa Han Türk asıllı olup büyük bir İngiliz hayranıdır.

Avrupa milletinin bizimle ilgilendiği sorunlardan birisi çok ehemmiyet vermedikleri birisi Türkiye'de yaşayan mahalli dil ve lehçelerdir. Biz bunların hangileri olduğunu biliyoruz. Yerel dillerin neler olduğunu bilmeyen insanlar var mıdır Türkler arasında ? O zaman;bunları saymakla yer kaplamış olmayalım.

Tıpkı bizde olduğu gibi,her ülkede resmi dil olduğu gibi,çeşitli mahalli dil ve lehçelerde vardır. Bilhassa ABD de,otokten halk olan Kızılderili insanların dilleri ve lehçeleri vardır. Bunlar Amerikanın bu ilk sakinleri bu gün Amerikan vatandaşları bulunuyor, ayrıca ABD nin göç aldığı milletlerin sayısı pek kalabalıktır. Her milletin miktarları milyonlarla açıklanır. Bu milletlerin hepsinin dilleri olmasına rağmen ABD de resmi dil yalnızca İngilizcedir. Bizdeki sorunların hepsi onlarda daha kalabalık şekillerde bulunduğu halde,bize empoze edilen mahalli dil ve lehçelerin geliştirilmesi diye kendilerinin bir sorunu yoktur.

Avrupa ülkelerinde da aynı sorunları var. Avrupa'nın her ülkesinde olan bu durum somut olarak görülmüyor. Her ülkenin bir resmi dili var. Eğitim ve her cins yayın bu dille yapılır. Bu demektir ki;o ülkede insanların hepsi resmi dille gelişmiştir,yükselmiştir. Fransa'daki Brötenyalılar içinde durum aynıdır. Bunların gelişmiş medeniyetleri, edebiyatları,değişik mimarisi ve resmi mevcut. Bir ara ilk eğitimin kendi dilleriyle olmasını istediklerinde,bütün Fransa ayağa kalkmıştı. "Devleti parçalamak mı istiyorsunuz ?" Denmişti. Şimdi Fransa'da aynı ciddiyeti koruyor. Brötanya'da resmi dil Fransızca'dır. Bunu değiştirmeye Fransız Devletinin niyeti yoktur. Fransa AB üyesidir. Bu durum Fransa'nın kurucu üye olması için bile sorun olmamıştır.

Avrupa Devletleri ve birliği bizim Avrupa sevdamızı kullanıyor. Kıbrıs yeterince bu niyetleri ortaya koymuştur. Şimdi Yunanistan'la aramızdaki bütün sorunları bitirmek isteniyor. Bu sorunlarımızın bir kısmı Yunanistan'la aramızda savaş sebebi olarak belirlenmişti. Biz;bu sorunların hep böyle kalınmasını istiyor değiliz. Ancak;bu sorunlar adalet içinde ve gelecekte bize felaket getirmemek şartıyla bitirilmesini istiyoruz. Avrupa içine gireceğiz diye hayati çıkarlar gösteren sorunlarımızı halletmeye isteklide değiliz. Avrupa içerisine girsek bile bu sorunların bir kısmı hayatiyetliğini kaybetmez. Bir müzakere tarihi koparacağız diyerek bunları görmezliğimizin bir anlamı yoktur.

İsmet ÇENESİZ

ÇORUM TRAFİĞİ;

İlk defa bu kadar kısa, az ve öz bir yazıyla karşınızdayım sayın okuyucularım.

Çorum Trafiği her geçen gün biraz daha çıkmaza giriyor. Köşesinin adını "Isırgan" koyan Sayın köşe yazarımız bizim Tugay Afat bu konuyla hiç ilgilenmiyor. Bana yardımcı da olmuyor!

Eskiden Tercüman Gazetesinde pehlivan tefrikaları yazılırdı. Döndürür, dolaştırır aynı şeyi aylarca yazarlardı. Ama yinede zevkle okunurdu. Benim son günlerde Çorum trafiği hakkında yazdıklarımda o tefrikalara döndü. Bu konuda yazdık olmadı, postaladık olmadı. Ama bir parti yetkilisine telefon ettik. Bizim telefondan bir saat sonra trafik lambalarının hemen yanındaki arabalar sır oldu! Kayboldu! Arabalar sağlı sollu iki koldan akıp gitti. Trafik rahatladı, kuyruklar kalktı. Bizde telefon ettiğimiz beye teşekkür ettik tabii.

Ben telefonu kapattıktan sonra telefonum çaldı. "Yazı tesirini gösterdi, teşekkür ederiz Çorum Halkı adına" dedi birisi. "Kimsiniz?" dedim. " Boş ver kim olduğumu. Yazında bahsettiğin ve her şeyin üstünde dediğin VATANDAŞIM" dedi ve telefonu kapattı.

Kardeşim arabaları oradan kaldıran ne benim yazım, ne de vatandaş! O arabaları kaldıran, SESİ BİLE GÜLLE GİBİ DÜŞEN PARTİLİ İDİ. Ama netice aldık ya, hedefi vurduk ya, trafik rahatladı ya olsun dedik. Dedik de ne oldu biliyor musunuz?

Ben böyle olacağını biliyordum. Sadece dört gün sürdü. DÖRT GÜN SONRA İSE ESKİDEN ARABALAR TRAFİK LAMBALARINA 5-10 METRE MESAFEDE PARK EDİYORLARDI ŞİMDİ NEREDEYSE TAMPONLARI DİEREĞE DEĞİYOR. İşte Çorum'da trafik bu! Ben derdimi anlatamadım!

Bende bir alemim! Sanki devletten maaş alıyorum. Ama inanmak var ya, eğitim var ya, Çorum sevgisi var ya, bırakmıyor yakamı.

Yine netice alamazsam yine yazacağım. Yine yazacağım. Ama herhalde sonunda Vatan Gazetesinden Sayın Ahmet Vardar' Beye bu yazıların hepsini gönderip yardım isteyeceğim.

LAFLA, seviyorum, demekle olmaz. Çorum'u hakiki sevenler lütfen bize ve Çorum'a canı gönülden sahip çıkınız.

HERKESE EYVALLAH.

Salim SAVCI

YABANCILAR YERİNE TÜRKÇE SÖZLÜKLER KULLANALIM

Kızılay'ın merkezinde bir bayan berberinde geçen bir durumu anlattığı gibi aktaracağım.

Kış dolayısıyla bayan berberin iş yeri kapısı kapalıydı. İlkbahar geldi. Camekanlı kapı açık kaldı. Müşteriler geldi,işini bitirdi gitti. Yalnız gelişte ve gidişte kokular saçan bayanlar (Bay bay diyerek) iyi günler yerine de,yine görüşme dileğiyle,bir başka deyimle Allah'a ısmarladık yerine istinasız BAY BAY demişler. Belki sizin oralarda BAY BAY sürüp gidiyor olabilir.

Bu gözlemi bir dostum bana aktırdı. Ben de sizlere aktarıyorum. Ama huzursuzum. Nedenini açıklayayım:

Biz Türk'üz. Türkçe konuşuruz. Türkçe'mize giren sözcüklerin Türkçe'sini buluncaya dek onu da kullanırız. Fakat bu sözcüğün Türkçe'si var ise,bunu kullanmak her vatandaşa düşer. Çünkü;Türkçe'mizi güzelleştirmeyi düşünmemiz gerekir.

Bayan berberinin adı,kuvaför (Yazım kılavuzu böyle diyor) Tabelada ise kuaför olarak yer alıyor. Belediyelerin,Türk Dil Kurumu ile Türk Dil Derneğinin,Vergi Dairelerinin bu ismin Türkçe'sinin yazılmasını isteme hakkı var sanıyorum. Öyle ise bu karmaşa neden yaşanıyor ?

Bayan berberine gelen genç,orta yaşlı bayanların da istinasız BAY BAY demelerine bir anlam veremiyorum. Çünkü;bunun yerine geçecek sözcüklerimiz var.

İş yerine geldiniz diyelim. İyi günler veya merhaba diyebilirsiniz.

İş yerinden ayrılıyorsunuz diyelim. Bay bay yerine,görüşme dileğiyle veya Allah'a ısmarladık diyebiliriz.

Hele şu (görüşürüz) sözcüğü yok mu ? Görürsün ha ! Anlamına gelmiyor mu ?

Bu yazıyı okuyunca;Anadilimizin örselenmesi sizi sıkmıyor ise LÜTFEN TÜRKÇE'mizi düşünelim demeden geçemiyorum.

ANA ANNE SÖZCÜĞÜ ÜZERİNE

Bana gelen mektuptan aktarma yapıyorum:

Alfabemizin harflerini,bazı sözcüklerimizi yanlış söylemeler,yanlış yazanları iğneliyorsunuz. Bu durum hoşuma gidiyor. Çünkü Anabilim TÜRKÇE'yi çok seviyorum.

Bir tanıdığımın evinde;çocuklarından bundan sonra ANNE yerine ANA diyeceksiniz demişler. Hemen sizi anımsadım. Siz ne diyorsunuz ?

Böyle durumlarda kaynak aranır. T.D. Kurumunun sözlüğünü açtım. Oradan aktarma yapalım:

ANA a. Çocuğu olan kadın,anne, TDK Sözlüğü s:53

Yavrusu olan dişi hayvan.

Dince aziz tanınan kimi kadınlara verilen saygı sanı (Fatma Anamız)

ANNE a. Çocuğu olan kadın,ana,valide, TDK Sözlüğü s:59

Ana ile anne sözcükleri tam anlamıyla yerleşmiştir. Aile geleneklerine uyarak ana,anne sözcüğünü kullanabilir. Bana soracak olursanız ben ANA sözcüğünü daha çok kullanırım.

Yukarıda bir sözcük daha geçti. O da Validedir. İşte bu sözcüğe hayır diyenleri coşkuyla kullanırım.

Raşit YÜCEL

ANNE

Söylenişi dahi güzel,
Anne,anne,anne !
Hiçbir riya ve gösterişin içine girmediği bir duygudur anne !
"Anan gibi yar olmaz,Bağdat gibi diyar olmaz" Sözünün söylemek isterdim.
Ama Bağdat ?
Ahhh. Bağdat !
Nice anneler,
Nice bacılar,
Nice kızlar,
Nice yiğitler ehli küfrün elinde ne hale geldi ?
İşte vahşi batı.
İşte vahşeti,
İşte dehşeti.
Nice annelerin yüreği yanıyor.
Hem de yakınımızda.
Hem de bir zaman kuşların neşe iye cıvıldaştığı,manevi atmosferi dünyaya nam salan Bağdat'ı...
Anne !
Kendisi yavrusuna feda edip Aslana saldıran anne.
Bir gün yavrusunu kaybedip sonra bulan bir tabloyu görürsünüz. İki cihanın Sevgilisi yanında Sahabelere şöyle der:
"İşte bu annenin yavrusuna şefkati,Cenab-ı Hakk'ın şefkatinin yanında sadece bir pırıltıdır"
Ya O'nun şefkati ?
O kadar büyüktür ki ,
Annenis ev,
Annesiz kucak,
Annesiz şefkati düşünmek dahi elem verir insana.

Mesut ARTAR

İYİLER VE KÖTÜLER

63. sayıdan devam
Bir ev hanımından lise öğrencisine,

Esnaftan profesöre Belediye başkanından Millet vekiline parti il başkanından mahalle muhtarına köylüsünden şehirlisine kadar vicdan sahibi, güzel ahlakı bilen ve bu ahlakın insanlar arasında yaşanmasını isteyen her insan iyilerle ittifak edebilir. Ancak bunun için tüm ön yargılarınızdan şimdiye kadar yaptığınız

değerlendirmelerden ve bizlere öğretilen doğru ve yanlışlardan tamamen kurtulmalıyız. Daha sonra çevremize dikkatle bakmamız ve gerçek iyilerle gerçek kötülerin kimler olduklarını tespit etmemiz gerekir. Bu tespiti yaparken de kendinize tek bir ölçü almamalıyız:
Bir de hayatının her anında ahlaksızlık yapan, insanlara huzursuzluk, tedirginlik veren, onları aşağılayan, dolandıran, incitici sözler kullanan, insanlara değer vermeyen, sadece kendisini düşünen, dedikoducu, kötümser, saldırgan, yalancı insanlardan bukelemon gibi renk değiştiren olup da, arada sırada sokaktaki bazı fakirleri giydirip doyuran, onlara yardımda bulunanların da gerçek iyilerden oldukları söylenemez. İyi insanların tüm hayatlarında doğruluk, dürüstlük, adalet, candanlık ve samimiyet hakimdir. Ancak şu yanlış anlaşılmamalıdır; insanların elbette ki hataları veya eksik yönleri olabilir. İyi ve samimi niyetli bir insan bu hatalarının ve eksikliklerinin farkına vardığında bunları hızla telafi etmek için çaba sarf eder, vicdanının ve gücünün yettiği oranda en güzel ahlakı göstermeye çalışır.
Bencil, hırslı, vicdansız ve insaniyetsiz insanlar aralarındaki kıskançlık ve rekabet nedeniyle hiçbir zaman birlikte hareket edemez, işbirliği yapamaz, bu nedenle de çeşitli hiziplere bölünürler. Bu hizipleşmenin bir sonucu olarak da birbirlerine karşı çok şiddetli düşmanlık beslerler.

Ancak kötüleri, kendi içlerindeki bu hizipleşmelerine rağmen bir araya getiren ve birlikte hareket ettiren bazı olaylar vardır. Her şeyden önce onları bir araya getiren ve ortak bir amaçta birleştiren şey, şeytani duygularıdır. Bir araya gelişleri ise bir çağrı, duyuru veya yazılı bir sözleşme ile olmaz. Hatta çoğu zaman kendi aralarında tek bir kelime dahi konuşmadan, tek bir kez görüşme yapmadan güçlü bir birlik oluştururlar. Birbirleriyle maddi ve manevi çıkarları nedeniyle her zaman rekabet ve çekişme içinde bulunan kişiler bile, ortak bir hedef söz konusu olduğunda tüm çekişmeleri unutur ve birleşirler. Tarih boyunca her toplulukta, iyileri kötüleyerek halkı onlara karşı kışkırtan, mal ve mevkilerinin gücüne dayanarak saldırgan, şımarık ve azgınca davranışlar sergileyen kişiler bulunduğu görülmüştür. Halk ise zengin ve güçlü gördükleri ve bu nedenle korku duydukları bu insanların sözlerine itibar ederek, çoğu zaman kötülerin önde gelenlerinin yanında yer almışlardır.

Ali EMİROĞLU

SÜMERLERDE BAHÇECİLİK İLK GÖLGELENDİRMİ ÇALIŞLMALARI

Tarımsal kültür Sümerlerin tek zenginlik membaı değildi. Sümerler sebzecilik yapıyord ve bahçeler yüz güldürü idiler. Bahçecilik söz konusu olunca Sümerler çok eski zamanlardan beri kendi keşifleri olan bir teknik kullanıyorlardı. Sebzeleri şiddetli rüzgar ve güneşten korumak için çok büyüyen ve gölge yapan çok büyük yaprakları olan ağaçlar dikiyorlar ve bu ağaçların gölgesinden koruyucu olarak istifade ediyorlardı.

Krammer bu ilgi çekici durumu 1946 da tespit ediyor. Bununda o güne kadar bilinmeyi bir efsane yazısını çözerek başarıya ulaşıyor. O sırada kendisi İstanbul'da Amerikan Kolejlinde müşavir profesör olarak bulunuyor. Bağdat çalışmalarına gitmeden önce İstanbul'da 4 ay geçiriyor. Bu suretle bu yıl kendisi taşra hizmetini bitirmiş olmaktadır. İstanbul'da edebiyat ve şiirle ilgili pek çok tablet kopyalamış olduğu görülüyor. Kendisi aslında bunlarla yakından ilgilidir. Bu tabletlerden bazılarının parçaları veya tabletlerin kendileri dikkatini üzerlerine çekiyorlar. Bunların büyükleri vasat ebatlarda bulunuyorlar. Aralarında oldukça uzun olanları mevcut. 8 kolon veya 12 kolon olanlar mevcut. Bunlar "Kış ile yaz kavgası" adını taşıyorlardı. İşte bunlar arasında söz konusu olan edebi kıymetli bir şiir tabletine rastlıyor. Buna;Fransızca "Bahçıvanın Kahredici Günahı" adını veriyor.

Tablet başlangıcında 15/18 cm. ise 10,5/18 cm. ebadında bulunuyor. Hepsi zaten altı kolon olan tabletin ilk ve son kolonu ileri derecede yıpranmış durumda. Sağlam kalan dört kolondan iki yüz satır istifade edilir durumda bulunuyor. Buna göre,tabletin yarıdan fazlası sağlam kalmış durumda.

Doküman'ın mahiyeti anlaşılabilir hale gelince bu efsanenin eskiler benzemediği keyfiyeti de ortaya çıkıyor. Fazla olarak iki özellik daha var ki Krammer'e göre özellikler taşıyor. Birincisi: Yalnız din kitaplarında bulunan bir olay. İkincisi ise;yukarıda bahsedilen koruyucu gölgelendirme tekniği. Bu teknik Sümerlerde yüzyıllardan beri tatbik edile geliyor. Yazının kısa nakli mevcut. Tablet kırılmış olduğundan ancak bir kısmını zikretmek mümkün olabiliyor.

Shukallituda adında bir bahçıvan var. Kendisi iyi bir bahçıvan ve aynı zamanda hem çalışkan ve hem de oldukça anlayışlı bir insan. Bütün meziyetlerinin bulunmasına rağmen bahçesi günden güne düzeleceğine,daha çok yıkıma doğru gidiyor. Arkları maşalamaları ve sulanması bilgi içinde yapılmış olmasına rağmen sebzeler bozuluyor. Şiddetli rüzgar nebat

yaprak ve dallarını koparıyor. Yapraklar aynı zamanda kötü bir toz tabakasıyla örtülüyor. Nihayet bahçe nebatları kuruyorlar,o zaman bahçıvan kafasını kaldırıp yıldızlara ve semaya bakıyor. Mevcut işaretleri ve falları tetkik ediyor. Allah'ın kanunlarına bakmayı ve bilinçlenmeyi öğreniyor. Böylece yeni bir akıllılık tarzı keşfedilmiş oluyor. Bahçesinin kenarlarına ve gerekli yerlerine sarbuta cinsi bir çeşit söğüt ağıcı (saul) dikiyor. Bu dikilen ağaçlar hem çabuk büyüyor ve hem de sabahtan karanlığı kadar koyu gölgesiyle nebatları koruyor. Bu suretle bu gölgelenmiş bahçede de bütün sebzeler daha gür ve daha verimli yetişme imkanı buluyorlar.

Bir gün Sümer Tanrıçası İnanna;gökleri ve yeri şöyle geçtikten sonra yorgun vücudunu dinlendirmek için Shllituda adlı bahçıvanın bahçesinin yakınında veya bahçesinin kenarına toprağa uzanıyor. Bahçeyi baştan başa seyrediyor. Sonra yorgunluğun etkisiyle uyuyup kalıyor, sabah şafak aydınlığı başlayınca yorgunluktan dinlenmiş olan tanrıça,birde bakıyor ki kendisi perişan halde. Farkında olmadan bir erkek ırzına geçmiş,tenasül aleti perişan duruma gelmiş. İnana kendisini aleme rezil eder duruma getirmiş olan bu yaratığı ne pahasına olursa olsun bulup meydana çıkarmak istiyor. Sümer Ülkesine üç adet bela yolluyor ve bağlarla palmiye ağaçlarını kanla meşbu hale getiriyor. İkinci bela olarak da ülke üzerine saldığı şiddetli fırtınalarla bütün bitkileri ve evleri perişan ediyor, üçüncü saldığı felaket hakkında bilgi almak mümkün değil çünkü; bulunmuş tabletin bu kısmı tamamen tahrip edilmiş bulunmaktadır. Unu anlamak için bu tabletin bir sağlam kopyasının daha bulunmasını beklemek gerekecektir.

Orta derecede bir kudret,güzellik tanrıçası kudreti kullanılmış olmasına rağmen,İnana;kendisini gece perişan duruma getiren yaratığı bulma imkanına gelememiştir. .u işi yapan bahçıvan Shukallituda ise adeti olduğu üzere babasını arayıp bulduktan sonra kendisine nasihat vermesini istiyor. Babası da oğluna başlarında siyah başlı insanların bulunduğu şehre inmesini ve şehirde kenarlarda değil orta merkezde bir yerde oturmasını istiyor. Kendi kardeşlerinden de uzak olmasını ekliyor. Kraliçe ise kendisini perişan hale getireni bulup intikamını alamıyor. Kendisi de içi kinle dolu olarak Eridu'ya gelip mabedi içinde duran akıl tanrısı Enki'den yandım istiyor.

Kramer;tabletteki şiirin en anlamlı yerlerini tercüme etmiş. Elimizdeki kitabında Fransızca olarak tespit olunmuş. Bu şiirin esası tekste yazılan anlamını aynen aksettiriyor. Bende Fransızca'sından birkaç mısraını Türkçe olarak naklediyorum:

Shukkallituda,bahçesinin kenarında güzel tanrıçayı gördü.
Ona hayran kaldı ve kollarına alarak,onu istediği gibi sevdi.
Bahçenin içine onu getirdi.
Şafaktan sonra güneş yükseldi
Kadın kendi halini görünce dehşete düştü
İnana,kendi halini görünce dehşete düştü
O zaman kadın,vegeni sebebiyle ne oldu dedi.
İnana vajeni sebebiyle ne olduğunu sordu.

Mahmut Selim GÜRSEL

ANACIĞIM !

Yıllar önce onu gerçek vatanına uğurladım. Elimden gelen ancak buydu. Onu yıllarca sevdiği,cefasını çektiği,bazen onun için ağladığı,ona her namazda dua ettiği biricik eşinin babamın yanına defnettik. Bence onun yeri orası olsa gerek demiştik.

Anacığım 1945 senesinde babamla evlenmiş. Bir iki yıl sonra evlatları olmuş. Onları gurbet ellerinde babam ile büyütmüşler. Bizleri bu günlere gelebilmemiz için bütün varlıkları ile çalışmışlar. Aç kalmışlar,bizleri açık bırakmamışlar. Üşümüşler bizi koyunlarında ısıtmışlar.

Anacığım !

Bunca senedir seni hiç unutmadım. Bazılarının hele son yıllarda pekte moda oldu,senede bir gün ANNELER GÜNÜNDE hatırlamalarına gülüyorum. Analar sadece bir gün mü hatırlanacak ? Her an. Hatırımızdasınız.

Hiç dikkat ettiniz mi ?

Annesini sevmediğini ağzı ile ikrar eden kişiler bile bir yeri acıdığı zaman :Ah anam ! diye acısını bildirirken,anasını ağzı ile unuttuğunu söylemesini kendi ağzı ile de yine kendisi yalan söylediğinin şahitliğini yapmakta olduğuna sizlerde şahit olmuşsunuzdur.

Analarımız.

Bizlerin bu dünyaya gelmemizde en büyük emeği olarak yaratılmışlar. Onlar olmazsa idi insanları bırakın bütün canlılar acaba nasıl üreyeceklerdi.

Analarımız.

Sizleri anmak için bir gün ayıranları ve bu analar günü adında kutlayanları bir miktar düşünmeye davet ediyorum.

Düşününüz. Tevekkül ediniz. İrdeleyiniz.

Bizlerin yaratılmasına vesile olan,şimdi ihtiyar veya ölmüş olan analarımızı düşünün. Onlar da bir zamanlar bizim gibi gençtiler. Onlar da bizim gibi çocuk idiler.

Bu düzeni bir inceleyiniz.

Bu döngü olmasaydı,bu düzen kurulmasaydı,bu mekan yaratılır mıydı ?

Bizi önce yaratan Rabb'imize hamd ederken,anamıza da sevgi ve muhabbetlerimizi göstermeliyiz. Bence bu bir mecburiyettir. Anası sağ olanlar. Onları ziyaret edin. Sonra bir zaman gelir benim gibi sizlerde seslenirsiniz. Her yaratılan ölümü tadacaktır.

Analarımızı sadece bir güne sığan anmalarla anmayalım.

Ya babam ?

O da anamda birkaç yıl önce ebedi vatanına göçmüştü. O' da bizleri büyütürken sıkıntılar içerisinde,evlatlarının adam olmasını isteyerek ömrünü tamamlamıştı. Bu yazı yayınlandıktan sonra da "Babalar Günü" kutlanacak. Ne acıdır ki böyle kutlamalarla ana ve babalarımızı bizlere hatırlatmaya çalışıyorlar. Onlar kalbimizde bulunan en büyük emanetlerdir.

Babalarımız da en az analarımız kadar bizlerde hakları olan kişilerdir.

Anacığım ve Babacığım!

Sizleri ne kadar özledim bir bilsen ?

Mahmut Selim GÜRSEL

DOĞALGAZ

Bizlere ilk önceleri yakacak olarak PETROKOK'u ta
vsiye edenler şimdi de başka bir ithal maddeyi överek karşımıza koyuyorlar. Bildiğiniz gibi bu yakacak maddesi DOĞALGAZ.

Çorum son beş altı aydır yeni bir yakıt sistemi ile tanışmaya hazırlanıyor. Bu sistem yine bilindiği üzere dışa bağımlı bir yakıt olan DOĞALGAZ.

Türkiye gerçeği olarak karşımıza çıkan bu dayatmalarla halkı mecbur tutmalar yine karşımızda. Artık uyanın beyler. Karşınızda bulunan Türk insanı sizlerin bildiği;hiçbir konudan anlamayan,hiçbir bilgiye sahip olan kimseler değil.

Resimlerini de yayınlamaya çalıştığım DOĞALGAZ çalışmalarının Bahçelievler aylağı bitmek üzere. Ne diyelim darısı öbür mahallelere. Birde bu çalışmalar için özür dilenmez mi ? Allah'ım bu beni çıldırtıyor.

Doğal gaz ile ilgili sitemizin dergi arşivinde bulunan yazarımız Makine Mühendisi Nihat Yıldırım: Merkezi sistemde müşteriye yansıyacak maliyetler şöyledir.

1.Tesisatın projelendirilme maliyeti
2.Merkezi sistem kazanının tesisat dönüşümü ve borulamas maliyeti
3.Ortak gaz tesisatı maliyeti
4.Ortak gaz aboneliği maliyeti
5.Kazan dönüşüm yada yenileme maliyeti
6.Tesisatın şehir gaz şebekesine bağlanma maliyeti
7.Ocak dönüşüm maliyeti
8.Apartman ortak gaz hattı maliyeti
9.Şofben dönüşüm maliyeti

ve;

Kombili sistem maliyetleri de şu şekilde olacaktır.

1.Kombi maliyeti,
2.Kombinin montaj ve tesisat maliyeti,
3.Daire içi tesisat tadilat maliyeti,
4.Projelendirme maliyeti,
5.Bireysel abonelik maliyeti

diye bizleri bu yeni sistemde yapacağımız masraflar için uyarmıştı. Her konut bu iti sistemden birisini seçmekle yükümlü. Yani eli mahkum. Artık ben evimde gaz sobası,katılatik sobası,odun sobası,kömür sobası ile ısınırım diyemeyecek. Artık Komşularımızın topraklarında bolca bulunan bir yakıt kullanacağız.

Şimdi sizlere bir olacağın senaryosunu yazayım:

Bir apartman karar alarak başkanlarına araştırma yaparak en uygun apartman sisteminin merkezi sistem mi yoksa kombi mi diyerek görevlendirir. Bu görev sonunda bu yakacak sistemlerini üreten firma satıcıları kombiye göre daha ucuz olur diyerek mallarını satmak için merkezi sisteme yönlendireceklerdir. Diyeceksiniz ki niçin ? Efendim:Birincisi olarak 16-20 uro değerinde bir malzemeyi o apartmana satmak için. Neden ? Ticaret erbabı,nasıl olsa o sistemi deneyen apartmanların pek çoğu o firmaya müracaat ederek ikinci sisteme mecburen geçecekler. Böylece o firma elinde bulunan iki malı da o apartmana satmış olacak.

Ayrıca "Düdük bayramda satılır" misali bu firmalar da devamlı arz-talep orantısında bizleri düdük….. bu işler böyle yürüyor.

Bana göre bu sistemleri ilimize empoze eden firma ve resmi kuruluşlar ilk önce Çorumluları iyice bilinçlendirmeleri gerekirdi. Şirketin ihaleyi kazanmasından bir sonraki aşama tüketiciye,neler yapacağını bildirmeli ve hatta ileride yasaklanmaların gelebileceğini bile söylemeliydi. Amma böyle olmuyor. Ben yaptım da oldu. Benim söylememe gerek yok gibi laflarla bu işleri geçiştirebileceklerini biliyorum.

Şimdi tüketici olarak,yüzeysel bilgiler dışında nasıl bir araştırma yaptı ? Hiç. Kocaman bir hiç. Hepimiz kazılan yerleri seyrederek,evlerimizin toz,yağışta üstümüzün çamur olması ve hatta bağlantı işlerinin bile yapılmadığı doğalgaz hattının bitmesini bekliyoruz.

Evet beyler. Hepimiz birazcık suçluyuz. Kimimiz satacağımız malın getireceği tatlı karı düşünmekte,kimimiz yapacağımız hizmetten dolayı gelecek tatlı söylemleri düşünmekteyiz. Olan yine biz tüketicilere olacak. Bizlere seçme şansı bile vermeyen,küçücük ilimizde anket yapmaya gerek görmeyen,birkaç genç çocuğun yaptığını söylediği gerçek veya gerçek dışı sanal anketleri gözlerimize dayayanların bu dünyada işleri iyi de öbür tarafta bu rantın sualini verebilecekler mi ?

Mehmet Şakir ÇIPLAK

İSTİKLÂL MARŞIMIZDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

63. sayıdan devam

10. İMAN. Mehmet Akif Ersoy İstiklal mücadelesinin imanla kazanılacağına yürekten inanmakta ve Safahat adlı eserinin tamamında bu imanı dile getirmektedir. Mehmet Akif iman konusunda Kur'an-ı Kerim'deki "O müminlere Allah katında büyük bir sevap vardır ki; bir takım kimseler kendilerine "düşmanlarınız sizin için kuvvetlerini topladı, onlardan korkmalısınız." Dedikleri zaman, bu haber imanlarını artırır da "Allah'ın yardımı bize yeter de artar, o ne güzel bir koruyucudur" derler" ayetini referans alarak şu mısraları yazmıştır:

Şehadet dini gayret dini ancak Müslümanlıktır
Hakiki Müslümanlık en büyük kahramanlıktır
Cebanet, meskenet,dünyada sığmaz ruh-ı İslâma
Kitabullahı işhad eyledim – gördün ya- davama
Görürsün hissedersin varsa vicdanınla imanın
Ne müthiş bir hamaset çarpıyor göğsünde Kur'an'ın

O imandan velev pek az nasib olsaydı millette
Şu üçyüz elli milyon halkı görmezdin bu zillette
O iman ittihad isterdi bizden,vahdet isterdi
Nasıl "Bünyan-ı marsus" olmamız lazımsa gösterdi
O iman, farz-ı katidir diyor tahsil-i irfanın
Ne cahil kavmiyiz biz Müslümanlar şimdi dünyanın

"Hakiki Müslümanlık en büyük kahramanlıktır"
Demiştim…İşte davam onların hakkında sadıktır

11. MEDENİYET İstiklal Marşında medeniyeti insanlığın yok edilmesi için bir tehdit unsuru olarak kullanan batılı uluslar eleştirilmiştir. İngiliz, Fransız, İtalyan ve özellikle Yunanlıların "Biz Anadolu'ya medeniyet getireceğiz" diye dünya ölçüsünde yaptıkları yaygara ve arkasından akıl almaz işkence ve istilalar karşısında Mehmet Akif'in hitabı açık ve nettir. *"Bırakın uluyup havlasınlar"* Medeniyeti önce onlar bir canavar haline getirdiler.Şimdi onların medeniyet anlayışı tek dişi kalmış bir canavara dönüşmüştür ki bu canavar asla böyle bir imanı boğamaz!

Aslında Akif'in bütün isteği ve gönlünde yatan Batı medeniyetini ve teknolojisini elde edebilmek ve onların eriştiği refah seviyesine yükselebilmektir.Bunu çeşitli şiirlerinde ayrıntılı olarak belirtmiştir. O medeniyetin yapmacık hareketler ve taklitlerle elde edilemeyeceğini bildirir. Aşağıdaki mısralar da onun medeniyete bakışını şöyle anlatmaktadır:

Şark'ı baştan başa yıllarca dolaştım, gezdim;
Hem de oldukça görürdüm, kafa gezdirmezdim!
Bu Arap'mış bu Acem'miş, bu Tatar'mış, demedim;
Müslüman unsurunun hepsini gördüm kendim.
Büyük ademlerinin fikrini ta'mik ettim.
İstedim sonra neden böyle Japon'lar yüksek?
Nedir esbab-ı terakkisi? Yakından görmek.
Bu uzun boylu mesai bu uzun boylu sefer,
Bir kanaat verecekmiş bana dünyada meğer.
O kanaat da şudur: Sırr-ı terakkinizi siz,
Başka yerlerde taharriye heveslenmeyiniz.
Onu kendinde bulur yükselecek bir millet;
Çünkü her noktada taklid ile sökmez hareket.
Alınız ilmini Garb'ın, alınız san'atını.
Veriniz hem de mesainize son süratini.
Çünkü kaabil değil artık yaşamak bunlarsız;
Çünkü milliyeti yok san'atın, ilmin; yalnız,
İyi hatırda tutun ettiğim ihtarı demin:
Bütün edvar/ı terakkiyi yarıp geçmek için,
Kendi "mahiyet-i ruhiyye"niz olsun klavuz.
Çünkü beyhudedir ümmid-i selamet onsuz.

Sonra dikkatlere şayan olacak bir şey var:
İnkişafatını bir milletin erbab-ı nazar,
Kocaman bir ağacın tıpkı çiçeklenmesine
Benzetirler ki, hakikat, ne büyük söz bilene!
Bu muazzam ağacın gövdesi baştan aşağı;
Sayısız köşkleri tekmil dalı. tekmil budağı
Milletin sine-i mazisine merbut, oradan
Uzanıp gelmededir…Öyle yaratmış Yaradan.

12. ÜMİT . İstiklal Marşı Türk milletine bir ümit vermek amacıyla yazılmıştır Çünkü marşın yazıldığı yıllarda milletimizin buna çok ihtiyacı vardı.

Bir gün Garp Cephesi Kumandanı Albay İsmet Paşa o günlerin Maarif Vekili Rıza Nur Bey'i ziyaret ediyor, bir İstiklal Marşı yazılmasının zaruretini anlatıyor. Askerin şevkinin artırılması ve ümidinin yüksek tutulması için milli bir marş yazılması konusunda derhal bir girişimde bulunulmasını ister. Maarif Vekili Rıza Nur da Albay İsmet Bey'i, Kazım Nami Bey adındaki Orta öğretim Genel Müdürüne gönderir. Albay İsmet Bey'in Kazım Nami Bey'e son sözü şudur: "Askerin şevk ve ümidini kuvvetlendirecek bir İstiklal Marşı yazılmasını istiyoruz, buna orduca karar vermiş bulunuyoruz". Böylece İstiklal Marşının yazılmasının gerekçesi doğrultusunda çalışmalara başlanmıştır.

Mehmet Akif Ersoy'a İstiklal marşını nasıl yazdınız? diye sorarlar. Kendisi hastadır, yatağından doğrulur ,arkasındaki yastıklara yaslanır ve sesi birden canlanarak şunları söyler:

"Doğacaktır sana vaat ettiği günler Hakk'ın…" Bu, umitle ve imanla yazılabilir. O zamanı düşünün.. İmanım olmasaydı yazabilir miydim? Zaten ben başka türlü düşünüp başka türlü yazanlardan değilim. Bu elimden gelmez. İçimde ne varsa bütün duygularım yazılarımdadır." Şair bunları söyledikten sonra dilinde bir dua gibi şu mısrayı tekrarlamaktadır. "Kim bilir belki yarın belki yarından da yakın."

Teoman ŞAHİN

AŞURA GÜNÜ MÜ? AŞURE ÇORBASI MI?

63. sayıdan devam

Ehlibeyt Mektebinin en büyük hadisçilerinden olan Şeyh Saduk İmam Rıza (a.s)'ın şöyle buyurduğunu nakleder: "Aşura gününü kendisine hüzün ve musibet ve ağlama günü yapan kimseye, Allah kıyamet gününü sevinç ve neşe günü kılar."(2)

Şeyh Saduk kendi senediyle İlelu'ş-Şerayi ve Emali kitaplarında Cibille-i Mekkiye'den şöyle nakleder:

"Hz. Ali (A.S)'ın sır dostlarından olan Meysem Temmar'dan şöyle nakleder: Allah'a yemin olsun ki bu ümmet kendi peygamberlerinin torununu Muharrem ayının onuncu günü öldürecekler ve Allah'ın düşmanları o günü bereket günü yapacaklar. Bu iş Allah'ın ilminde geçmiş kesin kazalardandır. Hz. Ali'nin bana öğrettiği ilim üzere ben bundan haberdar oldum.

Hz. Ali bana bildirdi ki tüm yaratıklar hatta çölün yırtıcı hayvanları, denizdeki balıklar ve gökte uçan kuşlar bile Peygamber'in torununa ağlayacaktır. Güneş, ay, yıldızlar, gök, yer, insan ve cinlerin Mü'min olanları göklerdeki tüm melekler Rıdvan meleği (cennetin koruyucusu melek) ve cehennemle görevli olan Malik, tüm koruyucu melekler, gök ve arşı koruyan meleklerin hepsi Hüseyin'e ağlayacaklar.

Sonra Meysem şöyle dedi: Allah'a ortak koşanlara, Yahudi, Hıristiyan ve Mecusilere Allah'ın laneti gerekli olduğu gibi Hz. Hüseyin'i öldürenlere de bu lanet gerekli olmuştur.Cibille diyor ki Meysem'e "Nasıl halk Hz. Hüseyin'in şahadet gününü bereket günü bileceklerdir?" diye sordum.

Meysem bu soruya karşılık ağlayarak şöyle dedi:

Kendileri uydurdukları bir hadis gereğince Aşura gününün Hz. Adem'in tövbesinin kabul olduğu gün olduğunu söyleyecekler; oysa Hz. Adem'in tövbesi Zilhicce ayında kabul olunmuştur. Yine onlar Aşura gününde Yüce Allah'ın Hz. Davud'un tövbesini kabul ettiğini söyleyecekler; oysa Davud'un tövbesi de Zilhicce ayında kabul olmuştur. Onlar bu günde Allah'ın Hz. Yunus'u balığın karnından kurtardığını söyleyecekler; oysa Allah-u Teala Hz. Yunus'u Zilkaade ayında balığın karnından çıkarmıştır. Onlar Aşura gününde Hz. Nuh'un gemisinin sahile yanaştığını söyleyecekler; oysa bu Zilhicce ayının 18. günü vuku bulmuştur. Onlar bu günde Beni İsrail'in kurtulması için denizin Allah tarafından Hz. Musa (a.s) için yarıldığını söyleyecekler; oysa bu Rebiulevvel ayında gerçekleşmiştir...."

Ehlibeyt mektebinin kaynaklarında çeşitli senetlerle İmam Muhammed Bakır (a.s)'dan nakledilen ve Ehlibeyt dostlarınca sürekli okunan Aşura Ziyareti duasında şu cümleler yer almaktadır: "Allah'ım bu Aşura günü Ümeyye oğulları ve ciğer yiyen kadının oğlu tarafından

kutlu ve mübarek bir gün olarak bilinir.... Bugün Ziyad oğullarının ve Mervan oğullarının Hz. Hüseyin'i (Allah'ın selamı ona olsun) öldürdükleri için sevindiği bir gündür. Allah'ım onlara olan lanet ve azabını iki kat eyle...."

OLAYIN SÜNNİ KAYNAKLAR AÇISINDAN İNCELENİŞİ:

Ehl-i Sünnet kaynaklarında bu konuda değişik nakiller ve rivayetler nakledilmiştir. Mesela bazısında diyor ki: "Allah Resulü (S.A.V) Medine'ye geldiğinde ve henüz Ramazan orucu farz kılınmadığı bir sırada, Yahudilerin Muharrem'in onu olan Aşura gününü oruç tuttuklarını gördü. Bunun sebebini sorunca, şöyle dediler: "Bu yüce bir gündür; bu günde Allah Musa ve kavmini kurtarmış ve Firavun ve kavmini suda boğarak (helak etmiştir)." Bunun üzerine Resulullah (S.A.V.) "Ben Musa'ya siz (Yahudilerden) daha evla ve onun orucunu tutmaya sizden daha layığım." diyerek hem kendisi o günün orucunu tutmaya başladı, hem de (Müslümanlara) o günü oruç tutmalarını emretti."(3)

Yine Aişe'ye dayandırılarak şöyle nakledilmiştir: "Cahiliyet zamanında Kureyşliler Aşura gününü oruç tutuyorlardı. Resulullah da onlar gibi o günü oruç tutuyordu. Medine'ye hicret ettikten sonra da hem kendisi tutmaya devam etti hem de başkalarına bunu emretti. Fakat Ramazan orucu farz kılındığında buyurdu ki "Artık isteyen bu günün orucunu tutar, istemeyen terk eder."(4)

Sahih-i Müslim ve diğer bazı kaynaklarda Resulullah'ın Aşura gününü vefatından bir sene önce oruç tuttuğu da nakledilmiştir. (5)

Bu aktarımlar muteber ve güvenilir değildir. Buna bir çok delil zikredebiliriz. Ancak söz uzamasın diye bazılarına, hem de kısaca değinmekle yetiniyoruz (Akıllıya işaret yeterlidir):

1- Her şeyden önce bu rivayetlerin senetlerinde problem var; çünkü rical kitaplarına müracaat edip bu senetlerdeki ravileri araştıran herkes onların çoğunun şaibeli ve türlü türlü ithamlara maruz kalan kimseler olduklarını açıkça görür. Kaldı ki ravilerden bazısı hicretten yıllar sonra Medine'ye gelmiştir. Ebu Musa Eş'ari gibi, bazısı hicret zamanında daha küçücük bir tıfıldı, İbn-i Zübeyr gibi; bazısı da hicretten yıllar sonra Müslüman olmuştur, Muaviye gibi. Böyle ki bir durumda bu ravilerin Resulullah'la ilgili hicret öncesi, hatta İslam öncesi olayları bizzat görüp nakletmeleri nasıl düşünülebilir?!

2- Bu rivayetler arasında bir sürü çelişki söz konusudur. Örneğin birisinde Allah Resulü'nün Medine'de Yahudilere uyarak Aşura gününü oruç tutmaya başladığı söyleniyor; bir diğerinde, Resulullah'ın da müşrikler gibi ta cahiliyet zamanından beri Aşura gününü oruç tuttuğunu iddia ediyor. Yine birisinde Aşura orucunu Ramazan orucu farz kılındıktan sonra terk ettiğini söylüyor; diğer birisinde ise şöyle deniyor: "Resulullah (s.a.a) Aşura gününü oruç tuttuğunda, O'na dendi ki "Bu Yahudilerin değer verdiği bir gündür." Bunu duyan Allah Resulü de artık gelecek yıldan itibaren (Muharrem'in) dokuzuncu gününü oruç tutma sözü verdi; ama gelecek yıl gelip çatmadan Resulullah vefat etti."(6) Görüldüğü gibi bir rivayete göre Yahudilere uyarak oruç tutmaya başlıyor; diğerine göre ise tam tersine onlara muhalefet olsun diye, artık onuncu günü değil dokuzuncu günü oruç tutmaya karar veriyor, ama ecel mühlet vermiyor!

Bu rivayetleri araştırıp karşılaştıran her kes, bunlar gibi daha nice çelişkileri tespit edebilir ki bu kadarı dahi yeterlidir.

3- Yukarıda naklettiğim birinci rivayete bakarsak, bu rivayete göre Resulullah kardeşi Hz. Musa'nın sünnetini bilmiyordu ve bunu Yahudilerden öğrenmiş ve onlara taklit etmişti!! Oysa Allah Resulü Geçmiş peygamberlerin öğreti ve Sünnetlerini herkesten daha iyi biliyordu. Öyle olmasaydı son Peygamber olmasının, en üstün peygamber olmasının ne anlamı olurdu?! Bunu maalesef sadece burada söylemiyor ve "Resulullah kendisine emredilmeyen konularda Kitap Ehli'ne uymayı seviyordu." diyerek işi daha ileri boyutlara taşıyorlar. Halbuki aynı kaynaklar, Allah Resulü'nün özellikle Yahudiler ve onlara taklit etme hususunda son derece hassas olduğunu da nakletmektedirler. Örneğin ezandan önce (güya) Yahudilerin borusu gibi boru çalınmasını veya Hıristiyanların çanından çalınmasını önerenlere muhalefet ederek kabul etmediğini, Yahudi ve Hıristiyanlara muhalefet etmek için Müslümanlara saç sakallarını boyamalarını emrettiğini, haiz kadınla muamele konusunda Yahudilerin tam tersini uyguladığını ve Kısacası İslam'da onlara taklit etmekten Müslümanları sakındırdığını nakleden yine onlardır(7)

Doğru olan da zaten budur. Zira kaynakların nakline göre Allah Resulü Yahudilere karşı bu sert tavrını öyle bir boyuta vardırmıştı ki Onlar "Bu adam bize ait muhalefet etmediği hiçbir şey bırakmadı kalsın!"(8)

İbn-ül Hac da kitabında şöyle yazıyor: "Allah Resulü (s.a.a) hiçbir konuda Kitap Ehli'yle mutabık kalmayı sevmezdi; öyle ki Yahudiler dediler ki "Muhammed bizim muhalefet etmediği hiçbir şeyimizi bırakmadı."(9)

Ehl sünnet kaynaklarında şu hadis de nakledilmiştir: "Kim bir kavime kendini benzetirse, onlardan sayılır."(10) O halde bu aktarımlara nasıl inanılabilir?

4- Aşura kelimesinin Muharrem'in onuncu gününe denilmesi, Hz. Hüseyin, Ehlibeyt'i ve ashabı Kerbela'da şehit düşüp, Ehlibeyt İmamları ve taraftarları tarafından yas ve anma merasimleri düzenlenmeğe başlandıktan sonra meşhur olmuş ve ondan önce tanınan ve yaygın olan bir isim değildi. Lügat alimleri de bunu açıkça zikretmişlerdir. Örneğin meşhur lügatçi İbn-i Esir şöyle yazıyor: "Aşura İslami bir isimdir."(Yani İslam'dan sonra kullanılmıştır.)(11)
Bir başka lügatçi olan İbn-i Düreyd ise şöyle kaydetmektedir: "Aşura İslami bir isimdir ve cahiliyet zamanında tanınmıyordu."(12)

5- Aslında Yahudi kaynaklardan haberdar olan her münsif insan Yahudi şeraitinde Aşura orucu diye bir şeyin esastan olmadığını ve Yahudilerin ne eskiden ve ne de şimdi bu günü oruç tutmadığını görür. Yani bu konuda hiçbir belge elde bulunmamaktadır.

Bu konuda üzerinde durulması gereken bir diğer husus, Aşura gününde vuku bulduğu söylenen önemli tarihi olaylardır. Bazı Sünni kaynaklar bu konuda o kadar ileri gitmişlerdir ki tarihte vuku bulan en önemli ve meşhur olayların hemen hepsinin Aşura gününde vuku bulduğunu söylemektedirler. Hatta Resulullah'ın hicret ve doğum günlerinin dahi bu günde vuku bulduğunu kaydeden kaynaklar var!!(13) Oysa bunların Rebiülevvel ayında vuku bulduğunu, tarihten az buçuk haberi olan her makul düşünceli insan teslim etmektedir.
Halbu ki bu olayda da yine Aşura cinayetini örtbas etmek isteyen Emevilerin parmağı vardır. Bunu, yukarıda Meysem-i Tammar'dan naklettiğimiz hadis açıkça teyid etmektedir. Yine Aşura kavramının İslami bir terim olduğunu ve İslam öncesi bu kelimenin tanınmadığını meşhur lügat

alimlerinden size nakletmiştik. Ayrıca bu rivayetlerin çoğunun uydurma olduğunu bizzat Ehl-i Sünnet'in bir kısım rical alimleri de kabul etmektedir. Bu konuda örneğin şu kaynaklara müracaat edebilirsiniz: El-Lial-il Masnua Fil-Ehadis-il Mevdua, C.1, S.108 ila 116, Tezkiret-ül Mevduat, S.118, Es-Siret-ül Halebiyye, C.2, S.134.
Son olarak Ümeyyeoğulları'nın Aşura günüyle ilgili tutumları ve uygulamalarıyla ilgili iki tarihi belgeyi de aktarırsak:

[3]-İlelu'ş-Şerayi, S.227.
[3]- Sahih-i Buhari, C.1, S.244, Sahih-i Müslim, C.3, S.150, Es-Siret-ül Halebiyye, C2, S.132-133, Tarih-ül Hamis, C.1, S.360...
[4]- Aynı kaynaklar...
[5]- Sahih-i Müslim, C.3, S.151
[6]- Sahih-i Müslim, C.3, S.151
[7]- Buhari, 60. kitap, 50.bab, 77. kitap, 67. bab, Sahih-i Müslim, 3. kitap, 16. hadis, Tirmizi, 44. kitap, 24. hadis, Nesai, 3. kitap, 48.bab, 83. hadis.
[8]- Es-Siret-ül Halebiyye, C.2, S.115.
[9]- El-Medhal (İbn-ül Hac), C.2, S.48.
[10]- Nihayet-u İbn-il Esir, C.3, S.240.
[11]- Nihayet-u İbn-il Esir, C.3, S.240.
[12]- El-Cemheret-u Fi Lugat-il Arap, C.4, S.212.
[13]- Tarih-ül Hamis, C.1, S.360-361, Es-Siret-ül Halebiyye, C.2, S.133-134
[14] El-Kuna Vel-Elkab, C.1, S.431 (Asar-ül Bakiye'den naklen).

Sakin KARAKAŞ

SPOR YAPMAK SAĞLIKLI YAŞAMANIN ANAHTARIDIR

İnsanoğlu varoloşundan günümüze kadar doğa ile iç içe yaşamıştır. Dolayısı ile insanlık geliştikçe spor türleri çoğalmış ve insanlar çeşitli spor dalları ile uğraşmıştır. Profosyonel olarak spor yapanların yanı sıra amatör olarak spor uğraşısında bulunlarlarda çoğalmıştır.

Salık bilimi spor yapmanın insan vücudunu zinde tuttuğunu, hücrelerin yenilendiğini, vücudun ihtiyacı olan oksijenin spor sayesinde bol miktarda alındığını açıklamaktadır. İşte bu bilgiler ışığında insanoğlu gün geçtikce spor konusunda bilinçlenmektedir. İnsanlar sporun sağlıklı yaşamanın anahtarı olduğuna inanmakta ve sağlıklı yaşamak için spor yapanların sayısı her gün çoğalmaktadır.

İlçemizde de amatör ve bireysel olarak spor yapanların sayısının her geçen gün çoğaldığı gözlemlenmektedir. On yıl öncesi ile kıyaslama yapıldığında sağlıklı yaşam için spor yapanların sayısında yüzlerle ifade edilen artışlar izlenmektedir. Bu konunun öncülüğünü sayın Orhan Öztürk'ün yaptığını düşünüyorum. Hemen her akşam yapmış olduğu yürüyüş gerçektende topluma örnek sayılmaktadır. Bu arada sevgili Arif Pilavcı ve Halil İbrahim Helva'da yaz ve kış demeden yürüyüş faaliyetlerini devam ettirdiler. Önümüzdeki yaz sezonunda bu tür faaliyetlerini artacağını düşünüyorum.

İlçemizde spor faaliyetlerinin sınırı yoktur. İnsanlarımız fırsat buldukça bu tür etkinliklerde bulunmaktadır. Örneğin yaz sezonu boyunca ilçemiz spor sahasında koşu yapan gençler, yürüyüş yapan aileler dikkat çekmektedir. Ayrıca bayanların spor yapabilmeleri için Halk eğitim merkezi salonlarını açan Merkez müdürü Mustafa Çoşkun'u da kutlarım. Bu arada büşük emek ve yatırımlar yaparak Me Sa güzellik ve spor salonunu çok uygun fiyatlarla halkımızın hizmetine sunan Şeyma Aslaner Hanımefendiyi de alkışlamak gerekir.

Saygıdeğer okurlarım; Kısaca özetlemek gerekirse sağlıklı yaşayabilmek için spor yapmak gerekir. Ancak yapacağımız etkinliklerde bilinçli olmakta fayda vardır. Bu etkinlikleri gerçekleştirirken nasıl başlayacağımız, neler yapacağımız konusunda bir hekimden bilgi alırsak daha da faydalı olacağını düşünüyorum. İlçemizdeki bu güzel faaliyetleri destekliyor,mutluluk duyuyorum. İşte bu bilgiler ışığında küçük büyük herkesin spor yapmasının yörede örnek bir davranış olacağını düşünüyorum. Bizler spor yaptıkca daha sağlıklı ve sağlam düşüneceğiz, vücutlarımız da sağlamlaşacaktır. Çünkü Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur.

Saygılarımla

Üzeyir Lokman ÇAYCI

DÜŞ ÇİÇEĞİ

Hayal bahçemde şekillendirdiğim bir düş çiçeğiydi.
Onun beni sonsuzluğa taşıdığına hiç kimse inanamadı...
İnsan yüzlü ve çiçekleşen bir güzelliğin önünü açarak beni görmesini sağladım.
Çevreden kendi başlarına sarkan renkli gülüşler arasında onunla baş başa oluşumuzun tek
gökyüzüydü.
Çevreye saçtığım renkler farklı bir görüntüyü açığa çıkarmıştı.
Elimde bir fener taşımam da gerekmiyordu.
Çünkü o bir aydınlıktı.
Yüz yüze oluşumuzun insan yüreklerine yansıması kıskandırıcı idi.
Uyanmamak için çırpınan bir anıt gibi büyüklüğünden daha çok güzelliği dikkatleri çekiyo
Bir kuş gibi umutlarımı arzu ettiğim yere götürmek için havalandı.
Kirlendirilmiş bulutların tuzağına düşmek üzereyken bir kavis çizerek parlak mavilikle
kucaklaştı... Önce ışık haline dönüştü sonra ışık yutan çağdışı ve saldırgan gölgeler arasın
kaldı.
Onun içine kattığım duyguların mutluluk adlı bir karışımı çeşitli renkler halinde etrafa öyl
ahenkli dağılırken ben berrak sular üzerine onun resmini çiziyordum.
Bir cuma gününün güneşi ise benim üzerimdeydi... onunla dolu sabah aydınlığıyla.
Paris - 06.04.2004

Rasim ÇAKICI

BENZİYOR..

Seyreyledim Çorumu ,çatak belinden,
Seher vakti gelinlik kıza benziyor.
Turnalar gördüm uçar yüksekten,
Yaz gününde kurulmuş toy,a benziyor.

Alacaya girmeden altın sarı ekinler,
Çiftle, çubukla uğraşan yiğit köylüler.
Yayık başında terleyen nazlı gelinler,
Kara kaşları gerilmiş yay,a benziyor.

Cennet bahçesidir İskilip'in ormanları,
Abı hayattır serin akan suları,
Dolanıp gider bayat ilinin yolları,
Yiğitleri oğuzdaki boy,a benziyor.

Osmancık ,ta çeltik ekilip ,biçilir,
Köprü başında insanın içi açılır.
Irmak kıyısında taze çay içilir,
Rengi,de damarımdaki kana benziyor.

Çakıcıyım dolanırım dağından düze,
Bambaşka güzel olur bahardan ,yaza
Gönüldaş olur Çorum aşığa, saza,
İnsanının hepside. Cana benziyor.

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 65 25-Temmuz-2004

ÇORUM MİLLİ KÜTÜPHANESİ SONRADAN ÇORUM BELEDİYE BİNASI

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

Mahmut Selim GÜRSEL

BU DA BAŞIMIZA GELDİ!

Eh ne yapacaksın. Adı Ticaret.

Çorum Ticaret ve Sanayi Odasının Çorum'a kazandırdığı Festival Alanında bulunan Kapalı Alan projesi uygulandı. Daha doğrusu açıldı.

Ticari eksiklikleri meydana çıkan Çorumluların yapamadığını bir başka ilin fuar düzenleyicisi adı altında gelen pazarlamacı bir kuruluş yaptı.

Çorum'da bazı ilkler olarak karşımıza çıkan yeniliklerin başında, katılımcıların kullanım alanlarına bu güne kadar dolar bazında da olsa ödedikleri ücret olarak karşımıza çıktı. Biz Çorumlular olarak da bu fahiş fiyata hiç sesimizi çıkarmadan kuzu kuzu katlandık.

Hazırlıklarımız bitti; açılış yapıldı ve Çorumlular bir başka alışmadıkları uygulama ile karşılaştılar. Giriş ücreti. Beş yüz bin lira karşılığında bir kart mı desem, bilet diyemeyeceğim, bir kâğıt parçası elinize tutuşturulup, tekrar tekrar pazarlanan bu emtia her halde dünyada pazarlanan en ucuz ve en çok el değiştirilen bir emtia olarak da "Gines Rekorlar Kitabını" da aday olsa gerekir. Kaç adet satıldığı, kaç kişiye satıldığı belli olmasa da her halde benim gibi meraklıların bu emtiaya para ödeyerek içeriye girmesi için elzemdi. Bu elzemlik hakkında aklıma gelen bir fıkrayı anlatmadan da geçemiyeceğim:

"Zamanın behrinde bir panayırda uyanığın teki büyükçe bir çadır kurar. Ertesi gün çadırın önünde bağırmaya başlar. Bir giren pişman, giremeyen iki pişman! Merak bu ya: Benim gibi meraklılar ücret ödeyerek girer, girmeleri ile çıkmaları da bir olur. Merakla dışarıda bekleyenler sorarlar:

İçeride ne var? Çıkan şahıs:

B.. var diye cevap verir. Bu cevap merakta olanların iştahını kabartır girerler –çıkarlar."

Bu kapalı alana bizde girdik. B.. yoktu ama Çorum'un tabiri ile manda b..u gibi üst üste konulmuş görüntüsü veren teşhir yerleri çok sıkıcıydı.

Ben verdiğim beş yüz liraya yanmadım. Gerekçesi ise oranın fotoğrafını çekebilme imkânın kavuştum.

Acaba diyorum. Bu teşhir yerlerinde bulunan firmalar kaç kişi ile bağlantı kurdular. Acaba buraya ziyarete gelen şahıslar kaç firma ile irtibatta bulundular.

Biz zaten Çorum'da hepimiz bu firmaları bilmekteyiz. Acaba sormak istiyorum. Çevre illerde hiç bu fuar günleri hakkında bilgi verildi mi? Verildi diye duyar gibi oluyorum. Ticaret Odalarının panolarına asılan birer tanıtım posteri bu işi gördü diye cevaplanması sizce de normal mi?

Evet. Tenkitlerimiz Çorum için, Çorumlu için. Bu alanın kullanan Ticaret ve Sanayi Odası!

Ben Ticaret Odası Başkanı olsaydım önce: burada Çorum'dan bir firma bulundurmazdım. Ayrıca karman çorman değil, bir grup aynı işi yapan gıda sektörü, otomotiv sektörü, giyim sektörü, turizm sektörü gibi tümü Türkiye'de bulunan firmaları davet ederdim. Ayrıca teşhir yerlerini de paralı değil ücretsiz yapar, gelen misafirleri de ücretsiz ağırlardım. Yedirir, içirir ve ilimizi gezdirir, tarihi yerlerini tanıtır onları uğurlardım.

Bence tanıtım böyle olmalıydı. Yapılan bu yatırımın parasını ticari zihniyetle ziyaretçilerden çıkartılması sizce de doğrumu. Lütfen şapkanızı önünüze koyarak düşünün.

Salım SAVCI

KÂĞIT'IN İNSAN USUNA (AKLINA) GETİRDİKLERİ

Bu yazıyı yazmama neden olan söz:

- Dikkat ettim, kâğıtların arka yüzlerini de kullanıyorsunuz. Ya çok cimrisiniz, ya da bildiğiniz bir şey var.

Evet. Ta öğretmenliğimden bu yana, bir kâğıdın iki yüzünü de kullanırım. Çünkü bu tüketim ağaca dayanır. Kâğıdın ana maddesi selüloz 'dur. Selüloz 'un kaynağı da ağaçtır.

Kâğıdı en iyi kullanmakla bendeki ağaç sevgisini coşturdu. BENİ DİNLE KESEBİLİRSEN KES adlı öykü kitabını yazdırdı. O kitaptan bir kısım aktarabilirim:

Ağaç deriz, orman deriz mangalda kül bırakmayız.

Ama ben, sen, o, ağacın da, ormanın da canına okumaktan geri durmayız.

Orman sevgimiz bir gerçek.

Ah! Birde onu koruyabilsek (Kitabın önsözüdür)

Bu yazıyı hazırladım. Buraya nokta koymuştum. VİRGÜL adlı dergi adresime geldi. 72. sayfada: her kâğıda kitap basılmaz! Diyor. 22 tür kâğıt olduğunu sıralıyordu:

Ambalaj kâğıdı, biletlik kâğıt, duvar kağıdı, iskambil kağıdı, kağıt helvası, kağıt para, karbon kağıdı, kitap kağıdı, krepon kağıt, kurutma kağıdı, mektup kağıdı, nota kağıdı, nüfus kağıdı, ozalit kağıdı, resim kağıdı, saman kağıdı, sigara kağıdı, tuvalet kağıdı, zımpara kağıdı.

Ağacı, ormanı sevenler, dünya ormanlarının nasıl yok edildiğini okuyarak, TV lerden izleyerem görürler, kahrolurlar. Çünkü o ağaçlar havadaki %18 oksijeni sağlarlar. Canlıların yaşamalarını gerçekleştirirler. Şu sözü de ileteyim:

Cenazeme çiçek göndermeyiniz. Lütfen bir ağaç dikiniz. (Prof. M. Bahri Savcı. Siyasal Bilgiler Anayasa Prof. İdi)

Mehmet Şakir ÇIPLAK

İSTİKLÂL MARŞIMIZDAKİ TEMEL KAVRAMLAR

64. sayıdan devam

13. VATAN SEVGİSİ: İstiklal Marşımız vatan sevgisinin doğurduğu bir destandır. Safahatın her satırında bu duygu en yüksek derecede dile getirilmiştir. Akif'in Bülbül şirindeki şu mısralar öyle sanıyorum ki İstiklal

Marşında en duygulu değerini bulan vatan sevgisinin yansımalarıdır.

Teselliden nasibim yok hazan ağlar baharımda
Bugün bir hanümansız serseriyim öz diyarımda
Ne hüsrandır ki şarkın ben vefasız kansız evladı
Serapa garba çiğnettim de çıktım hak-i ecdadı
Hayalimden geçerken şimdi, fikrim herc-ü merc oldu
SELAHADDİN-İ EYYUBİLERİN, FATİH'LERİN yurdu
Ne zillettir ki nakus inlesin beyninde Osman'ın
Ezan sussun, fezalardan insin yad-ı Mevlânın
Ne hicrandır ki en şevketli mazı harab olsun türab olsun
O kudretler o satvetler harab olsun türab olsun
Dolaşsın sonra İslam'ın haremgahında na-mahrem
Benim hakkım. Sus el bülbül senin hakkın değil matem

Vatanın istilası karşısında ruhu yerle bir olan Akif bu duygulardan sonra İstiklal Marşında vatan uğruna bütün sevdiklerini, sevgilileri vermeye hazır olduğunu bildirmekte vatanında hür yaşamayı arzu etmektedir:

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda
Canı cananı bütün varımı alsın da Hüda
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda

14. RUHUMUZUN EMELLERİ.: Gönül isteklerimiz…Öncelikle mabedimize yani vatanımızın tertemiz namusuna düşman eli değmesin minarelerimizde okunan ezanlar bir an bile susmasın, ebediyen yankıları sürüp gitsin. O zaman vatanın her taşı hatta her zerresi zerresi ile birlikte her ferdi içten bir vecd ile secdeye kapanacaktır. Hatta bütün

yaralarımızdan kanlar bu özgürlüğün şükrünü eda etmek üzere fışkıracaktır, şehitlerimizin bedenleri toprağın altından manevi ruhlar olarak doğrulup bu şükranı ilahi ile kalkacak başları Arş'a değecek kadar yükseleceklerdir.

15. MABED: Vatan demektir. Şair, vatanı insanların en kutsal bildikleri yer olan mabed ile eş değer görüyor. Mabedler insanlık tarihi boyunca insan ile onu yoktan var eden Tanrı'sı arasında bir iletişim merkezi gibi kabul edilmiş ve mebedlerde ibadet halindeki insan hem günahlarından arınacak bir ortamda bulunduğunu hissetmekte hem de kendisini Allah'a çok yakın bir konumda görmektedir. Akif, Fatih Camii adlı şiirinde mabed ile ilgili duygularını şu mısralarda dile getirmektedir. Bu kudsi mabedin üstünde tâbân fevc fevc ervah

Bu ulvi kubbenin altında cûşan mevc mevc envar
Bu bir mabed değil mabuda yükselmiş ibadettir
Bu bir manzar değil, didara vâsıl mevakib-i enza
Semadan inmemiştir, şüphesiz lâkin semavidir
Zemini olmayan bir cilve-i feyyazı havidir.

Mehmet Akif Ersoy; Süleymaniye Camiini, yani mabedi, insanın içini imanla dolduran ve yaratanına yükseltecek bir mekân olarak görür. Süleymaniye'nin muhteşem görüntüsünü bile ufuklara gölgeler salan yüce dağlardan daha cazip bir abide olarak niteler.. Ona dikkatli bir bakışın insandaki sanat ruhunu tatmin edeceğini ve insanın içinin nur ile dolarak ruhunun göklere yükseleceğini söyler.

O ışık âleminin semavi bir yuva olduğunu ve asla kirlenmeyeceğini, yeryüzünü baştan sona kirlerin ve kirliliklerin kaplaması halinde bile bu mabedin tertemiz kalacağını çünkü onu yücelten ve yükselten asil ruhun ilahi kaynaktan beslendiğini anlatır. Aşağıdaki mısralar bu duyguların terennümüdür:

Dur da mabuduna yükselmek için ilme basan
Mabedin halini gör, işte serapâ iman!...
Yüce dağlar gibi âfâka düşerken sâye
O, bekadan daha cazip kesilen âbideye
Bir nazar, zevk-i bediini yeter tatmine…
Durma öyleyse uruc et, o ziya âlemine
Ziya âlemi bilmez ki karanlık ne demek
O semavi yuva kirlenmedi kirlenmeyecek
Onu i'lâ eden etmiş ebediyen i'lâ …

Etse dünyaları tufan gibi levs istilâ.
Yine kürsî-i mehibinde Süleymaniye
Kalacak doğruluğun yerdeki tek yurdu diye.

İşte mabed hakkında böyle ulvi duygular ile dopdolu olan şair söz konusu vatan olduğunda ona bir yabancı elin değmesine tahammül edememektedir.

Vatanın tamamımı bir mabed olarak görmek vatana verilen değerin insani değerlerle birlikte onun da üzerinde semavi ve kutsal değerler arasına katmaktadır. Böylece vatanı kirletmenin, istila etmenin, ona zarar vermenin kutsal değerlere zarar vermekle eş olduğunu söylemektedir. Dinin temeli olan ezanlar da mabetlere şahit tutulmakta onarın ebediyen susmadan

Tanrı adını yükseltmesi vatanın korunup sahip çıkılacağı işaret sayılmaktadır.

Safahatın bir başka yerinde de " Yüz binlerce kalbin mestane bir vecd içinde yerden semalara yükselip Allah'ın lâ-mekân vahdetini ararken bir ulvi sesin, vicdanları dehşet içinde bırakmadığı bir zaman yoktur. O ses "Allâhüekber" diyen lâhûtî bir sadadır ki canları sarar ve kâinatı inletir. Çünkü o Yüce Allah'ın gülbankıdır. Bu seda vatan toprağının her karışını ses olarak kapsamakta ve vatan ilahi bir koruma kazandırmaktadır.

16. ŞEHİTLİK: İstiklal Marşımızda vatanın şehit kanları ile sulanmış olmasına vurgu yapılmakta hatta her karış toprağında şehit kanın bulunduğu belirtilerek " toprağı sıksan sanki şehitler yeryüzüne fışkıracak" duygusu ile vatan uğruna can veren insanların çokluğuna işaret etmektedir. Bilindiği gibi şehitlik vatan uğruna can vermektir ve Kur'an-ı Kerimde övülmüştür. "Onlara ölmüş demeyiniz, çünkü şehitler diridirler" (Bakara Suresi ayet 154) denilmektedir. Böylece bu vatan, ölüleri ve dirileri ile birlikte bize bir Tanrı emanetidir, o emanet kanımızın son damlasına kadar korunacaktır. İşte bu duygular "Çanakkale Şehitleri şiirinde şairin şehidi "Tevhid"in kurtarıcısı Bedir aslanları kadar önemli görmesine vesile olmakta ve onu ancak ebediyetlerin taşıyabileceği vurgulanmaktadır. Şair vatan şehidine Ka'batullahı mezar taşı olarak başucuna dikmekte, gök kubbeyi onun türbesine örtü olarak layık görmektedir Bereketli Nisan bulutlarını türbesine tavan, bu tavana da mehtabı kandı olarak asıp gecesini gündüze çevirmek istediğini bildirmektedir. Akşam kızıllığını şehidin yarasına sargı bezi diye sarmayı başarabilse onun hatırasına bir şey yapmış olmayacak Şehidin isteği zaten görkemli bir türbe değil Allah Resulünün müşfik kucağıdır.. Onun için

yaralarımızdan kanlar bu özgürlüğün şükrünü eda etmek üzere fışkıracaktır, şehitlerimizin bedenleri toprağın altından manevi ruhlar olarak doğrulup bu şükranı ilahi ile kalkacak başları Arş'a değecek kadar yükseleceklerdir.

15. MABED: Vatan demektir. Şair, vatanı insanların en kutsal bildikleri yer olan mabed ile eş değer görüyor. Mabedler insanlık tarihi boyunca insan ile onu yoktan var eden Tanrı'sı arasında bir iletişim merkezi gibi kabul edilmiş ve mebedlerde ibadet halindeki insan hem günahlarından arınacak bir ortamda bulunduğunu hissetmekte hem de kendisini Allah'a çok yakın bir konumda görmektedir. Akif, Fatih Camii adlı şiirinde mabed ile ilgili duygularını şu mısralarda dile getirmektedir. Bu kudsi mabedin üstünde tâbân fevc fevc ervah

Bu ulvi kubbenin altında cûşan mevc mevc envar
Bu bir mabed değil mabuda yükselmiş ibadettir
Bu bir manzar değil, didara vâsıl mevakib-i enza
Semadan inmemiştir, şüphesiz lâkin semavidir
Zemini olmayan bir cilve-i feyyazı havidir.

Mehmet Akif Ersoy; Süleymaniye Camiini, yani mabedi, insanın içini imanla dolduran ve yaratanına yükseltecek bir mekân olarak görür. Süleymaniye'nin muhteşem görüntüsünü bile ufuklara gölgeler salan yüce dağlardan daha cazip bir abide olarak niteler.. Ona dikkatli bir bakışın insandaki sanat ruhunu tatmin edeceğini ve insanın içinin nur ile dolarak ruhunun göklere yükseleceğini söyler.

O ışık âleminin semavi bir yuva olduğunu ve asla kirlenmeyeceğini, yeryüzünü baştan sona kirlerin ve kirliliklerin kaplaması halinde bile bu mabedin tertemiz kalacağını çünkü onu yücelten ve yükselten asil ruhun ilahi kaynaktan beslendiğini anlatır. Aşağıdaki mısralar bu duyguların terennümüdür:

Dur da mabuduna yükselmek için ilme basan
Mabedin halini gör, işte serapâ iman!...
Yüce dağlar gibi âfâka düşerken sâye
O, bekadan daha cazip kesilen âbideye
Bir nazar, zevk-i bediini yeter tatmine…
Durma öyleyse uruc et, o ziya âlemine
Ziya âlemi bilmez ki karanlık ne demek
O semavi yuva kirlenmedi kirlenmeyecek
Onu i'lâ eden etmiş ebediyen i'lâ …

Etse dünyaları tufan gibi levs istilâ.
Yine kürsî-i mehibinde Süleymaniye
Kalacak doğruluğun yerdeki tek yurdu diye.

İşte mabed hakkında böyle ulvi duygular ile dopdolu olan şair söz konusu vatan olduğunda ona bir yabancı elin değmesine tahammül edememektedir.

Vatanın tamamını bir mabed olarak görmek vatana verilen değerin insani değerlerle birlikte onun da üzerinde semavi ve kutsal değerler arasına katmaktadır. Böylece vatanı kirletmenin, istila etmenin, ona zarar vermenin kutsal değerlere zarar vermekle eş olduğunu söylemektedir. Dinin temeli olan ezanlar da mabetlere şahit tutulmakta onarın ebediyen susmadan

Tanrı adını yükseltmesi vatanın korunup sahip çıkılacağı işaret sayılmaktadır.

Safahatın bir başka yerinde de " Yüz binlerce kalbin mestane bir vecd içinde yerden semalara yükselip Allah'ın lâ-mekân vahdetini ararken bir ulvi sesin, vicdanları dehşet içinde bırakmadığı bir zaman yoktur. O ses "Allâhüekber" diyen lâhûtî bir sadadır ki canları sarar ve kâinatı inletir. Çünkü o Yüce Allah'ın gülbankıdır. Bu seda vatan toprağının her karışını ses olarak kapsamakta ve vatan ilahi bir koruma kazandırmaktadır.

16. ŞEHİTLİK: İstiklal Marşımızda vatanın şehit kanları ile sulanmış olmasına vurgu yapılmakta hatta her karış toprağında şehit kanın bulunduğu belirtilerek " toprağı sıksan sanki şehitler yeryüzüne fışkıracak" duygusu ile vatan uğruna can veren insanların çokluğuna işaret etmektedir. Bilindiği gibi şehitlik vatan uğruna can vermektir ve Kur'an-ı Kerimde övülmüştür. "Onlara ölmüş demeyiniz, çünkü şehitler diridirler" (Bakara Suresi ayet 154) denilmektedir. Böylece bu vatan, ölüleri ve dirileri ile birlikte bize bir Tanrı emanetidir, o emanet kanımızın son damlasına kadar korunacaktır. İşte bu duygular "Çanakkale Şehitleri şiirinde şairin şehidi "Tevhid"in kurtarıcısı Bedir aslanları kadar önemli görmesine vesile olmakta ve onu ancak ebediyetlerin taşıyabileceği vurgulanmaktadır. Şair vatan şehidine Ka'batullahı mezar taşı olarak başucuna dikmekte, gök kubbeyi onun türbesine örtü olarak layık görmektedir Bereketli Nisan bulutlarını türbesine tavan, bu tavana da mehtabı kandı olarak asıp gecesini gündüze çevirmek istediğini bildirmektedir. Akşam kızıllığını şehidin yarasına sargı bezi diye sarmayı başarabilse onun hatırasına bir şey yapmış olmayacak Şehidin isteği zaten görkemli bir türbe değil Allah Resulünün müşfik kucağıdır.. Onun için şair:

Ey şehit oğlu şehit isteme benden makber
Sana ağuşunu açmış duruyor peygamber

Diyor.

17. VECD: İnsanın kendini kaybedecek kadar ilahi aşka dalmasıdır.

Şair vatan savunmasında en az bu halin her vatanseverde bulunmasını istemektedir. Vatan savunmasında vecd hali göstererek vatan yabancı elinin uzanmadığı ezan seslerinin susmadığı bir ortamda değil insanoğlu vatanın mensupları vatanın dağı taşı hatta insanın ölüsü bile yerden çıkar Allah'a şükran secdesine varır.. İstiklal Marşındaki şu dizeler bu duyguların bir ifadesidir.

O zaman vecd ile bin secde eder –varsa taşım,
Her cerihamdan ilahi boşanıp kanlı yaşım
Fışkırır ruhı mücerred gibi yerden naşım
O zaman yükselerek arşa değe belki başım.

İsmet ÇENESİZ

KATKISIZ DOĞAL EKMEK;

Senelerdir üzerinde durduğum, yine senelerdir yazıp çizdiğim ve daha önceki hükümetlerin bakanlarına da bu konuda ki yazılarımı gönderdiğim KATKISIZ DOĞAL EKMEK yapımını 1951 doğumlu Şükrü Kaya isimli Hemşerimizin başardığını ve bu işte muvaffak olduğunu öğrendim. Kendisini tebrik ediyor ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Sözünü ettiğim katkısız doğal ekmek Albayrak ekmek fırınında yapılıyormuş. Ben bir haftadır bu ekmekten yiyorum. Dostlarıma söylüyorum, bu ekmekten alan Herkes memnun. Ekmeğe hiç bir yabancı madde katılmıyormuş. Buğday tamamen tabii şekliyle öğütülüyor, elenmiyor ve olduğu gibi ekmek yapılıyormuş. Yani bundan 50 sene öncesi yediğimiz somun ekmeği gibi lezzetli. Kepek de katılmadığından mübalağalı, siyah ve zor yenilen bir ekmek değil. Yani bu ekmekte televizyonlarda ve gazetelerde yazıldığı, söylendiği gibi kanserojen madde içeren her hangi bir katkı maddesi kullanılmadığın an kanser yapma durumu da ortadan kalkmış oluyor.

Şimdi Çorum milletvekillerimiz bu cins, katkısız ekmekle ilgili bilgileri bakanlık kararıyla bütün Türkiye'ye yaymalı. Ekmek hem vücudumuza yarayışlı olmalı hem de fiyatı ucuzlamalı. Katkı maddeleriyle oluşan kanser endişesini de ortadan kaldırmalılar. Bu görevi mutlaka yapmalılar. Böylece Türk halkına da büyük hizmet olacaklardır.

Bu işi gerçekleştiren hemşerimiz ekmekçiliğe 16 yaşında Çorumda başlamış. 1980 yılından itibaren de İsviçre de çalışıyormuş. Halen de bu ülkede çalışmaya devam ediyor ve bu işlerle uğraşıyormuş.

İmalathaneyi gördüm. Görgü başka oluyor! 40 çeşit unlu mamul yapıyorlarmış. Ürünlerini herkes beğeniyormuş.

Bende buradan kendilerine Gazi Caddesi üzerinde bir satış yeri açmalarını tavsiye ediyor ve başarılarının devamını diliyorum. (Un Samsundan geliyormuş fabrikalarımızın dikkatini çekerim!)

Sevgi ve saygılarımla.

Atilla ALPAY

İÇKİ, SİGARA VE ÇORUM…

Geçtiğimiz günlerde kaleme aldığımız bir makalede eski Çorumluları veya "geçen yüzyıldaki insanımızı resmetmeye " çalışmış onun özelliklerini, hasletlerini anlatmış ve teknolojinin bu günkü kadar olmadığı o karne ve yokluk günlerinde ne zorluklar çekerek yaşadığını hikâye etmeye uğraşmıştık.

Eski Çorumluların her ne kadar emekleri, yaşantı biçileri, dürüstlükleri ve sevdaları meşhur ise de maalesef "müskirat'a ve tütüne "olan merakları da o derece marufdu.

O günlerde sigara daha bilinmediği için kıyma ve sarma tütünler yine kâğıtla ve çubukla içilirdi. En iyi sigara kâğıdı Suriye'den gelir; Bitlis' in altınsarısı sert tütünleri, Ege'nin yumuşak tütünleriyle harmanlanır, nemlendirilir, saç teli inceliğinde kıyılır ve kâğıda sarılarak içilirdi. O zamanki " kahve peyke'sinde yan gelip oturarak Yemen'den gelen elle çekilmiş ve mangalda meşe kömürü ateşiyle pişmiş kulpsuz bir fincan kahveyi köpüğüyle içmek; beldeki ipek veya yün tokat kuşağının arasından çıkarılan gümüş bir tabakadan intizamlı ince bir cigara sararak; eşrafla, dostlarla ve ahbaplarla tüttürmek, yarenlik etmek büyük bir keyifdi.

Bugünün "hamburger ve kola nesline" yavan gelen bu muhabbet mutlaka " mızraklı ilmihallerden alınmış, Kebeli hikâyeleriyle başlar; Yunan Yemen ve Balkan harplerinin Harplerinin -harbi umuminin- hatıraları ile devam eder ve Ermeni mezaliminin dehşetinin verdiği gözyaşlarıyla biterdi.

Bütün bunlar devam ederken o sıralarda bütün dört bir yanı çepeçevre üzüm bağı olan aziz şehrimizde dev küplere ve fıçılara şaraplar " vurulur" ; bazı köylerimizde dünya çapında bir kaliteye sahip "rakı' lar da "çekilir" ; böylece kültürümüzün müskirata ait bölümü de tamamlanırdı. Birayı pek kimse bilmezdi. Uzun boyunlu tekel birası ancak Halk Evindeki balolarda yeni sosyete tarafından içilirdi.

Bugün ise değişen tek şey; artık kalmayan bağlarımızdan çıkan kara üzümlerle yapılan şarabın ve rakının süslü şişelerde ambalajlanarak Tekel tarafından yapılıyor ve satılıyor olmasıdır. Çorum insanı yine "iyi sigara içmekte özellikle Amerikan tütünü kullanmakta; erişkinlerimiz bolca rakı

tüketirken; gençlerde bira'ya " takılmakta !!", çocuklarda bu işe " teneke kutu kola" ile başlamaktalar.

Yüce dinimiz tarafından "Haramdır" diye emredilen ve "Müslüman Türk İnsanına " asla yakışmayan bu iptilaların; bizi büyük bir Milli felakete doğru sürüklemekte olduğu aşikârdır.

Alkol ve sigara bağımlılığı ile uyuşturucu maddelerle mücadeleye " Otuz beş yılını veya bütün bir ömrünü adayan" Yeşilay Cemiyeti Genel Başkanı Emekli Albay Ağabeyimiz Sayın Selahattin Kaptan ağası' nın tespitlerine göre "1930 lardaki kişi başına düşen bir litrelik alkol tüketimi hızla artmış" ve bugün bizi dünya üçüncülüğüne yükseltmiş bulunmaktadır. Bunun arkasında elbette Amerikan şirketleri ve İskoç viskisi üreten dev tröstler vardır. Geçtiğimiz yıl " Denizli'de halka bedava bira dağıtıldığını da anlatan" Yeşilay Genel Başkanına göre " dış kaynaklı kolalı içeceklerdeki kokain, kafein ve karamel adı altındaki mahiyeti meçhul maddeler insanı küçük yaşta alkole alıştıracak güç'tedirler. Bununla mücadelenin tek yolu da alkol üretimini kısıtlamak"tır.

Arşivimde konu ile ilgili olan bir başka gazete kupüründe ise şöyle denilmektedir:" Çorum' da 1998 yılının ilk altı ayında 268 bin ton kilogram tütünden 1 trilyon 370 milyar lira gelir elde edilmiş; 25.352.279 litre olan alkollü içki satışından ise 282 milyar 907 milyon lira gelir elde edilmiştir".

Tam dört yıl önce Çorumlular bu kadar içki içtiyse bugün ise bu rakamlar nereye tırmanmıştır. Yine bu rakamların içinde " özel sektörün sattığı biralar, ithal edilen ve süslü şişelerde gittikçe ucuzlayan İskoç viskileri; çocukların içtiği teneke kutu kolalar ve bazı köylerimizde hâlâ üretilen kaçak rakılar" yoktur. Onları yok farzetmek mümkün olmasa dahi sadece Tekel'in verdiği rakamlarla bu kadar içki bizim hesabımızla 1500 Tanker veya kamyon gelmektedir. Gayrı resmî ama varit olan tüketimi de bir bu kadar tutarsak 3000 kamyon veya tanker dolusu içkiyi bu Çorum insanı " neresine" içmektedir.

Bana göre ilçeleriyle birlikte nüfusu 1milyona yaklaşan İlimizde alkol almayanlar " sadece Ulu camii cemaatindeki birinci safdaki insan sayısı" kadardır. Bu rakam Türkiye'nin beşte biri demek olan İstanbul'da ise Yeşilay Genel başkanı değerli Ağabeyimiz Selahattin Kaptanağaası'nın çevresindeki " Sahabe Ruhu, edebi ve yaşantısına sahip bir avuç mümtaz insanla" sınırlıdır.

Çorum ve çevresi açısından bu perişanlığın ekonomiye getirdiği katkıyı hesaplayanlar; hastanelerimizdeki- ülke çapında günde yapılan- 250 bypass ameliyatını, kalp servislerindeki gençleri, akciğer kanseri ve sirozdan ölenleri, psikolojik tedaviye ayırdığımız paraları, yıkılan yuvaları ve sönen ocakları asla hesaplamamaktadırlar.

Felaketin bir başka boyutu ise en "çok sigara tüketen ülkeler içinde dünya yedinciliğine" yüksemiş olmamızdır.

Avrupa'da ise Yunanistan'dan sonra ikinci gelmekteyiz. Dünya ortalaması yılda 1 kg. iken biz 2 kg. sigara tüketiyoruz veya içip paramızı, sağlığımızı ve dumanını havaya savuruyoruz. Tekel Genel Müdürlüğü ise Avrupa'nın en büyük içki ve sigara üreten kuruluşu; ayrıca da Dünyada 5. sırada yer alıyormuş.

Her şeyde sonuncu olan ülkemizin burada ilk sıralara yükselmesi pek sevinilecek bir havadis olmasa gerekir. Zaten egzoz gazları, tüp gazlı otomobillerimiz, çimento fabrikamız, asfalt ve salyangoz fabrikamızla, tezek, lastik ve kömür dumanlarımız, baz istasyonumuz, ozon deliğimiz ve gittikçe artan ahlak kirliliğimizle perişan bir haldeyiz. Birde buna yukarıdaki saydıklarımızı ekler ve alt alta toplarsak yekûnumuzun kocaman bir "milli felaket" olduğu üzüntüyle ortaya çıkacaktır.

Bu ıstıraba yine devam edeceğiz.

Allah (CC.) emanet olunuz…

Saygılarımızla…

Teoman ŞAHİN

AŞURA GÜNÜ MÜ? AŞURE ÇORBASI MI?

64. sayıdan devam

Meşhur filozof ve tarihçi Ebu Reyhan Beyruni "El-Asar-ül Bakiye" isimli kitabında şöyle yazıyor: "Ümeyyeoğulları (Hz. Hüseyn'i öldürdükten sonra) Aşura günlerinde yeni elbiseler giyiyor, süsleniyor, sürmeleniyor ve bayram yapıyorlardı. Bu günde ziyafetler verip güzel yemekler ve tatlılar yapıp dağıtıyorlardı. Bu onların saltanatları boyunca devam edip bir gelenek haline dönüştü ve böylece onlardan sonra da Ehl-i Sünnet içerisinde devam etti… Ama Şiiler bu günde Hz. Hüseyn'in şehadeti münasebetiyle ağıtlar yakıp ağlıyorlar…"(14)

Meşhur Sünni tarihçi Makrizi "El-Hutat" isimli eserinde şöyle yazıyor: "Mısırdaki Ali taraftarları (Fatımiler), Aşura günlerini yas ve hüzün günü olarak bilip o günde pazarları tatil ediyorlardı. Onların devleti yıkılıp yerine Eyyübi sultanları iş başına geldiklerinde, onların tam aksine Aşura günlerini sevinç ve neşe gününe dönüştürerek, bu günde aile ve dostlarına ziyafetler vermeğe, hamama gitmeğe ve süslenmeğe başladılar. Bu vesileyle esasında Şamlıların Haccac-ı Zalim zamanından itibaren başlayan adetlerini, Şia'ya inat devam ettirmeği amaçladılar…

Sonra şöyle devam ediyor Makrizi: "Biz kendimiz bizzat Eyyubilerin, Aşura günlerinde yaptıkları sevinç gösterilerinin kalıntılarını gözlerimizle gördük."(15)

Günümüzde sıkça rastlanan ve ölünün 'Helvasını yapma'ya da başsağlığına giderken 'Toz veya kesme şeker götürme'gibi geleneklerin kökeninde de bu cahili dönemin izleri vardır.

Yani hem akıl ve hem de tarihi rivayetler şunu kanıtlıyor ki: Aşure çorbası yada tatlısı denilen olay cinayetlerini örtbas etmek isteyen ve de o günü kurtuluş günü! İlan etmek isteyen Ümeyye oğullarının uydurmasıdır.

Şimdi biz Müslümanlara ve özelliklede Müslüman aydınlarına düşen görevde tüm Müslümanlara bu gerçeği aktarmak ve hakkın açıkça ortaya çıkmasını sağlamak olmalıdır.

Unutmayalım ki hakkın açığa çıkması konusunda sessiz kalırsak bu masallar kuşaktan kuşağa geçecek ve Allah korusun mahşerde bizde bu yalanın sorumlularından birisi olarak hesap vereceğiz.

Bundan sonraki ilk muharrem ayında ve özelliklede 10.günde yani Aşura gününde halkımızı her türlü yolla bu konuda uyarmak ve Aşura gününde o musibet gününü matem yapılan yerlerde anmak bizim öncelikli görevimiz olmalıdır.

Yine bazı cahil kişilerin bu konuda ağlamayı, yas yâda matemi İslami görmediklerini üzüntüyle okuyoruz. Bu nedenle Yine Ehlisünnet kaynaklarındaki nakillerden birkaçını yazma gereği duyuyorum:

Hz. Muhammed buyuruyor ki: 'Allah-u Teala cenneti, benim Ehli beytime zulüm ve ihanet edenlere, sövenlere, onlarla savaşanlara ve itretimi inciterek bana eziyette bulunanlara haram kılmıştır.

'Resulullah bir gün kızının evinin önünden geçerken Hüseyin'in ağladığını duydu ve Fatıma'ya 'Bilmez misin ki Hüseyin'in ağlayışı beni incitir,diye buyurdu.

Yine Esma bint-i Ümeys şçyle naklediyor:

'Hz.Hüseyin dünyaya geldiğinde Resulullah yanıma gelerek'Ey Esma,çocuğumu bana getir diye buyurdu.Ben Hüseyini beyaz bir kundağa sararak Resulullah'a verdim.Resul-i Ekrem(S.A.V.)sağ kulağına ezan,sol kulağına ikamet okuduktan sonra,Hüseyini bana verdi ve AĞLAMAYA başladı.Esma diyor ki:Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın Resulü ağlamanızın sebebi nedir? Diye sorduğumda,Alemlere Rahmet olarak gönderilen Peygamber 'BU ÇOCUĞUMA AĞLIYORUM. Diye cevap verdi.Bu çocuk dünyaya yeni geldi diyen Esma'ya Hz.Peygamber: EY ESMA ,BU YAVRUMU ZALİM VE AZGIN BİR GRUP ÖLDÜRECEKTİR.ALLAH-U TEALA BENİM ŞEFAATİMİ ONLARA NASİP ETMESİN.DİYE CEVAP VERDİ.Ey Esma bunu kızım Fatımaya söyleme,yeni doğum yaptı,henüz hazır değildir'buyurdu.

Yine Ehli Beyt imamlarından nakledilen bazı hadisleri aktarırsak;

İmam Zeynel Abidin diyor:'Düşmanlarımız tarafından bizlere edilen zulüm ve eziyetlerden dolayı yanaklarına akacak şekilde ağlayan mümini Allah cennetteki doğruluk makamına yerleştirir.'

İmam Sadık(A.S.):'Bize yapılan zulme üzülen,mahsun olan kimsenin nefesi tesbih,üzüntüsü ibadettir,bizim için ağlayan her göz,Kevser havuzuna bakmakla nimetlenir ve susuzluğu giderilir .'

İmam Rıza(A.S.)'Kimin yanında musibetimiz anlatılır ve ağlar,diğerlerinide ağlatırsa bütün gözlerin ağlayacağı günde onun gözü ağlamaz.'

Yine tüm kaynaklarda Resulü Ekrem'in torunu Hüseyni her seferinde özellikle boğazından öptüğü ve onun musibetini aktardığı yazılıdır.Uzatmamak için yüzlerce kaynağı yazmıyorum hatta sırf bu konuları ört bas etmek için 'Kimsenin gaybı bilemeyeceğini,buna Resulü Ekrem'inde dahil olduğunu''dahi söyleyebilen kaynaklara değinmiyorum,ve tüm müslümanlara mutmain bir kalp ile aklı selim diliyorum.

Saygılarımla

Bitti !

Kaynakları yeniden numarala

[15]- El-Hutat (Makrizi), C.1, S.490.

Muzaffer GÜNDOĞAR

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI:1

15 Nisan 1938'de çıkan ilk sayı sorumlu Müdür Bedri BİLGİNER'İN "Çorumluyu Neden Çıkartıyoruz" başlıklı yazısıyla başlar. Bir sonraki sayfada verilen çalışma programından yola çıkarak özetle şöyle denir: "...Bu konular çerçevesinde toplanan ve toplanacak belgeler, fotoğraflarıyla beraber aşağıda yazılan programa göre, büyüklerimizin ve bilim adamlarımızın yardımlarına güvenerek yayım ve saptanmasına çalışacağız..." Bundan sonra çalışma programı sunulur.

Abidin Varol'san "Halkevleri'nin Kuruluşundaki Maksat ve Gaye " başlıklı yazısında: "..Halkevleri vatandaşların bin bir derdine deva olacaktır, bin bir hastalığını iyileştirecektir. Hükümetin elinin ulaşamadığı derlere, yaralara el koyacak, onları tedavi edecek; o yaraların, o dertlerin bir daha meydana gelmemesi için önlemler alacaktır..." diye yazar.

"16. Asırda Çorum'un Askeri ve İdari Vaziyeti Hakkında Bazı Malumat" yazısı Nazmi TOMBUŞ'UN. İlginç bir araştırma ürünü olan yazı Evliya Çelebi'den alıntılar yaparak okura sunulur. Kısaca özetliyoruz: Çorum kenti 16.yüzyılın ikinci yarısında ve 17.yüzyıl başlarında eşkıyalık olayları nedeniyle zor dönemler yaşamıştır. "..Bu olaylar sırasında halktan alınan yüksek vergiler nedeniyle kentin ekonomik durumu da iyice bozulmuştu. Sözgelimi: Karayazı Çorum Sancak Bey'i olmak için Şeyhülislama verdiği 30.000 altın rüşveti Çorum halkından birkaç kat fazlası ile almıştır. Yönetimsel yapıdaki bu karışıklık kentte sık sık yönetici değişmesine neden oluyor, halk bundan çok zarar görüyordu..."

Neşet KÖSEOĞLU ise: "Osmancıklı Mehmet Paşanın İki Vakfiyesi" ve "Çorum Havalisi Mamali Aşireti ve Ömer Osman Paşalar" adlı iki araştırma yazısıyla yer alır.

Onu izleyen yazı; "Acemşah İddiasında Olan Şah Abbasi Namındaki Şakinin Mamalioğlu Ömer Bey'e Gönderdiği Mektup" suretidir.

"Çorum'un Halay Oyunu ve Arzı Türküsü" yazısı Sadi LEBLEBİCİ'NİN. Aynı zamanda her iki türküyü de notalamış Sadi LEBLEBİCİ Çorum Halayı türküsünden bir bölüm alıyoruz.

Name yazdım sokuya
Gelen giden okuya
Kızlar şaraba düşmüş
Gelinler ırakıya

Karşıda Kürt evleri
Yayılır develeri
Oturmuş inek sağar
Terliyor memeleri

Hey nazından
Sürmesi gitmez gözünden
Yaylada Türkmen kızından
Dönüver meydan senindir.

Yazısını şöyle sonlar Sadi LEBLEBİCİ: "...Arzı türküsünün melodisinde Çorum'un zengin şirin tabiatı, fedakâr yurttaşlarımızın ruhundan uyanan, bağrından kopan coşkun duygu ve sezinişlerinin kaynakları görülür..."

Uzun yıllar Çorum Halk Kütüphanesi'nde çalışmış olan Arap harfli kitap uzmanı, dil ve folklor araştırmacısı Eşref ERTEKİN de, Çorum manileri, atasözleri. Cönklerden derlediği destanlar, türküler ve deyişleriyle hemen hemen her sayıda yer alır. Bu ilk sayıya aldığı manilerden ikisi şöyle:

Entarisi aklı yar
Sırrı bende saklı yar
And iç inandır beni
Benden başka yok mu yar.

Entarisin düreyim
Aç koynunu gireyim
Uyu uyan sar beni
Yar olduğun bileyim

Çorum haberlerinin verildiği bölümde; üç yeni ilkokulun (Sungurlu, Mecitözü ve İskilip'te) yapımına başlandığını; bunu için 80.000 TL. Harcanacağı bildirilir.

Fakir çocuklardan 94'üne öğle yemeği, 296 çocuğa da elbise, ayakkabı, çamaşır yardımı yapıldığı ve bu tür yardımların süreceği duyurulur.

Diğer bir haberse Yatı Okulları üzerinedir.

Haber şöyle: "..Çorum ilinde işlemekte olan üç yatılı okuluna ilaveten Mecitözü kazasının Çıkrık köyünde *23 köyün ortasında bir yatı okulu açılmıştır. Bu okula daha ilk hamlede 75 çocuk yatılı olarak kaydedilmiştir. Okulun açılması ve erzaklarının tedariki işlerinde çok yakından ilgilenen Sayın İlbayımız (Vali) Süreyya YURDAKUL'A ve Mecitözü Kay-makamı Bay Kazım'a teşekkür eder ve çocukların erzakını seve seve veren 23 köydeki yurt ortaklarımızı da kutlarız..."

Çorum yöresinde tarihi eserlerin fotoğraflarının ardından, "Müverrih Ali'ye" ait birkaç tane ferman ve tutanağı ile, "Mehmet Paşa Namı İle Maruf Hoca Mehmet Paşanın Hicri 842 Tarihli Arapça Vakfiyesinin 1933'te İstanbul Noteri Tarafından tasdik Edilen Suretiyle",52 sayfalık ilk sayı sonlanır.

*Yazarın notu.(Bu yatı binası,1927 yılında Çıkrık köyünde açılan Bölge İlkokulu'na ek olarak yapılmıştır) M.G.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 2

Çorumlunun 15 Mayıs 1938 tarihli 2.sayısı Abidin VARAN'IN "İnkılâp Vazifeleri", "19 Mayıs ve 23 Nisan" yazılarıyla başlar. Bayram olan bu iki önemli günün ulusal coşkusunu o günlerden bu güne, günümüze taşır bu yazı.

Abidin VARAN, yazısının bir yerinde Atatürk için şöyle der: "..Hiçbir şehinşah, hiçbir hükümdar Atamız kadar bahtiyar değildir. Çünkü imparatorların, kralların tahtları, sarayları vardır. Halbuki Atamızın sarayı vatan, tahtı milletin kalbidir..."

Bu yazıyı, Neşat KÖSEOĞLU'NUN "Kul Mustafa ve Çorum Erliği" araştırma yazısı izler. Yazı şöyle başlar: "..Çorum bölgesi Yazıcıoğlu'nun, Ceritoğlu'nun, Abazalar'ın ve birçok kapısızların azgınlıklarına sahne olmuştur..." Bu belgelerden biri de (Çorum 'un erliğini ve kahramanlığı)nı gösteren "Kul Mustafa'nın kasidesidir.

Çorum'u yağmalamak isteyen Kapusuz askerlerinden bir eşkıya topluluğuyla Çorumluların yaptığı cenge Kul Mustafa da katılır. "Kaside-i Kapusuz" adlı destanıyla bu cengi dile getirir. Başlarında Genç Osman adlı bir şakinin 1700 adamıyla birlikte Erzurum'dan yola çıkarak önlerine gelen Sivas, Amasya, Merzifon gibi kentleri ve kasabalar yağmalayıp, soyarak Çorum'a nasıl geldiklerini, Osmanlı yönetiminin o dönemdeki güçsüzlüğünü, Çorumluların müsellimleri "kaymakam" Kurtoğlu Süleyman Ağa önderliğinde Çorumluların, eşkıyayı nasıl durdurduklarını, onları 18 gün süren bir cenkten sonra nasıl dağıttıklarını anlatır

destanında.. 27 dörtlükten oluşan, belge niteliği kazanmış destanından üç dörtlük alıyoruz.

Genç Osman idi mel'unlar başı
Meydanda kaldı ol itin leşi
Herkes öğrendi gördü döğöşü
Otuz kırk kadarı kırıldı gitti,

Çorum'da on sekiz gün cenge durdular
Başlarına gelmedik günü gördüler
Kendilerde bildi ne vebal yediler
Başları sernügün oldu da gitti,

Kul Mustafam eder koptu tarraka
Adular askeri karıştı hâke
Ünü erdi Horasan'a Irak'a
Çorum'un erliği söyledi gitti.

İkinci "Kasıde-i Kapusuz" destanı da Âşık Feyzullah'ın, o da Çorumludur o da aynı savaşa katılmıştır. 7 beşlikten oluşan Kaside-i Kâbussuzdan bir bölüm alıyoruz.

Kimler gördü böyle cengi urumda
Beylik Arslan gibi durur yerinde
Koç yiğitler yetişmiştir Çorum'da

Seddi İskender oldu Kurdoğlu
Gün bugünkü gün der Süleyman ağa.

Halit KOÇAK'IN "Çorum'da Nişan Adetleri" yazısı 59 yıl öncesinden günümüze folklorik esintiler getirir. Eski özelliğini yitirmiş olan o geleneklerin günümüze, Çorumlunun sayfalarındaki anıları kalmıştır. Yazıdan bir tekerleme alıntılıyoruz: "..Kızdır/Nazdır / Bin lira / Azdır Bir deve /götür Bindir/getir / Kız evi / Vezir evi Oğlan evi/ rezil evi..."

Eşref ERTEKIN'İN derlediği manilerin sayısı 65'e ulaşır Dedelerimizin, ninelerimizin yeniyetmelik sevdalarının, heyecanlarını, coşkuların duyumsarız bu manilerde.

Ay doğsun düzde dursun
Kırkmalar yüzde dursun
Canım karar almıyor

Yar gelsin bizde dursun.

Elma dalda sararsın
Bir gün beni ararsın
Sarılalım yatalım
Ateşimiz kararsın.

Nazmi TOMBUŞ'UN yazdığı "Çiğdem Eğlencesi" Çorum'un geçmişte kalan çocuk eğlence oyunlarından birisi. Bu tür oyunlar artık köylerde bile yaşamıyor. Orta yaşı geçmişlerin anılarında ve Çorumlunun sararmış sayfalar arasında yaşamaktadır.

Nazmi TOMBUŞ Çiğdem eğlencesinde; çocukların kış sonrası, kırlardan topladıkları baharın muştucusu sarıçiğdemlerle bir karaçalıyı çiğdemleyip, hep bir ağızdan Çiğdem Türküsü'nü söyleyerek ev ev dolaşmalarını; topladıkları yağ, bulgur ve kıymadan oluşan, pişirttikleri yemeği hep birlikte neşe içinde yemelerini anlatır.

Çiğdem türküsü:
Çiğdem çiğdem çiçeği
Alaca bulaca saçağı
Dedem Allah köçeği

Dam üstünde boyunduruk
Dura dura yorulduk
Verenin fındık daşaklı oğlu olsun
Vermiyenin kara kedisi
Kıymadan, yağdan, bulgurdan..."

Çorum'un İklim Özellikleri"ni Halit KOÇAK yazar.

Derlediği 11 Atasözü ve deyimle birlikte, folklorun bu dalında çalışkanlığın sürdürür Eşref ERTEKİN. Birkaç örnek:
"Başının sağlığı, dünyanın varlığı"
"Aşk ağlatır, dert söyletir"
"Alıcı, umucudur"
"Alanla satan, güzelle yatan bilir"
"Karakeçiyi gören içi dolu yağ sanır"
"Adamakla mal tükenmez"
"Atın tepmezi, itin kapmazı olmazı"
"Adam hacı mı olur varma ile Mekke'ye, Eşek derviş mi olur taş çekmeyle tekkeye."

Ruhi TANYEL'NİN "Fidayda Türküsü ve Oyunu"ndan sonra Çorum'un tarihi eserlerinin fotoğrafları yayımlanır. Fidayda Türküsü'nün bir bölümünü alıyoruz:

Dama bulgur sererler
Çıkma boyun görürler
Saçların tel tel olmuş
Sırma diye örerler

Fidayda da fidayda fidayda
Pek hoşuma gidiyor bu gayda
Beş yüz lira yedirdim bir ayda
Tarla tapan koymadım ne fayda:

Bir aylık olaylardaysa: Kamyonlarla Kastamonu'ya eğitmen kursuna gidenlerin ve o günlerin 23 Nisan kutlamaların resimleri yer alır.

Son bölümde belgeler ve vakfiye suretleri yayımlanır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 3

15 Haziran 1938 tarihini taşıyan Çorumlunun 3 Sayısının ilk yazısı yine Abidin VARAN'IN. Adı "inkılâp vazifeleri"dir. Yazıdan bazı bölümleri alıyoruz: "..Hükümet bizi haraca bağlayan bir afet değil, bilakis bizi koruyan, çıkarlarımızı kollayan bir şefkat kaynağıdır ..." ,"..Memleketin her yanında yoğun bir çalışma ve ilerleme var...", "..Bir vatandaşın canının değil, sağlığının tehlikeye girmesi bile hükümetin en titiz davrandığı ve üzerinde ısrarla uğraştığı meseledir..." ,"..Ulu Önder Atatürk ve O'nun çalışma arkadaşlarının bu en ufak gibi görünen meselede bile sarfettikleri mesaiyi düşündükçe, buna hayran kalmamak ve içten gelen minnet ve şükran duygularını saklamak küfranı nimet olur..."

Bunu Neşet KÖSEOĞLU'NUN; "Çorum'da Beyler Çelebi ve Muzaffer Paşa Camii Minberi" adlı yazısı izler.

H.Ş.KOÇAK'IN, bugün o eski özelliğini ve güzelliğini yitirmiş olan "Çorum'da Nişan Adetleri" yazısı geçen sayının süreğidir. Bu sayıda da bitmez.

"Çorum'da Cerit Aşireti" adlı araştırma yazısı Neşet KÖSEOĞLU'NUN: "..Anadolu'daki aşiretlerin birisi de Cerit Aşireti'dir, (H.1022) Ceritle birlikte birçok aşiret rahat durmadıklar için Kıbrıs'a sürgün edilir. Bir süre sonra geri gelirler. Ülkedeki bazı eşkıyalar da

Aşiretlerce korunurlar.* Ceritli başta olmak üzere birçok aşirete 1181'de ferman gönderilir...”

Yazının sonunda "Cerit'in Göçü"nü anlatan bir destan yer alır Destan şöyledir:

Ceritli Raka'dan sökün edince
Açılsın Rum'a yolu Cerit'in
Silsüpüroğlu Fettah Bey ölünce
Kırıldı kanadı kolu Cerit'in

Bir zamanlar Oymaağaçta kalalım
Toplansın aşiret sonun alalım
Konuşalım bir karara varalım
Esiyor Sarim’de yeli Cerit'ln

Yüz atlımız daim ileri gitsin
Sağına soluna çok dikkat etsin
Pılıçka vermeden menzile yetsin
Bozulmadan gitsin ili Cerit'in..."

Kös dağına çıkacağınız duyarlar
Her tarafta pusuya atlı koyarlar
Yüz atlınız bin atlıya sayarlar
Dönerse silaha eli Cerit'in...”

Sineği pek çoktur Nezib’e varmayın
Pusu vardır Şarlağan’a girmeyin
Mürseloğlu kız isterse vermeyin
Koklatman kimseye gülü Cerit'in...”

Eşref ERTEKIN'IN mani sayısı bu sayıda 159'a ulaşır. İki tanesi şöyledir:

Ak iğnenin boladı
Dülbendin kim doladı
Şu Çorum'un içinde
Gönlüm seni diledi...”

Akşam indi gün inmez
Duvar yüksek görünmez
Kurban olduğum güzel
Çıkıp bir yol görünmez.

"Onuncu Hicret Asrında Çorum" adlı araştırma yazısı 400-500 yıl öncesinin Çorum'una bir pencere açıyor Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU.

Çorumlu Dergisi adına İstanbul'da "Kuyudu Kadime" üzerine yaptığı tetkikleri Çorum'a Çorumluya gönderir DAĞLIOĞLU: Şöyle der yazısının başında: "..İstanbul'da Başvekalet Arşiv Dairesi'nde bulunan mühimme defterlerinde geçmiş zamanların bütün idari, sosyal, mali, adli hüküm ve muamelelerine rastlanır. Tarihimizi aydınlatmak bakımından bu defterleri incelemek çok faydalı ve güzel bir ilim işidir.

Bu şehrin, tarihte oynadığı rolü ancak o devre ait vesikalarla meydana koymak mümkündür. Mühimme defterlerindeki hükümler içinde çok mühim olan kayıtları imkân oldukça bu sütunlarda neşredeceğiz...'

Gerçekten de, bundan sonraki sayılarda da bu yazı dizilerini yılmadan, usanmadan sürdürür. DAĞLIOĞLU.

Neşet KÖSEOĞLU "Yer Adları" yazısıyla birçok yer ve köy adların tarihsel bağlamda ele alır.

Çorum Haberlerinde,4 okul inşaatının başladığı haberini, Çorum'un tarihi yerlerinin fotoğrafları izler.

Son bölümde:" Canfedaoğlu Hakkında" başlığı altında, H,1004 tarihlerinde Çorum civarında zuhur eden ve köyleri basan, yol kesen, Sorkun'da mahkemeyi basıp Kadı Veliyiddin'i öldürmek suretiyle bu tarihlerde Çorum'un umumi asayişini ihlal eden Canfedaoğlu hakkında yapılan takibat ve mahkeme kararlarını gösteren siciller ve buna ait fermanların suretleri yayımlanır.

* Bu gün Çorum yöresinde de bir hayli Ceritli vardır, Mrk. Oymaağaç bunlardan biridir.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 4

15 Temmuz 1938 tarihli Çorumlunun 4.sayısı Bedri BİLGİNER'İN "Çorum'da Sıhhat Teşkilatı" başlıklı yazısıyla başlar. Buna ek olarak da 1931-1937 yılları arasında sağlıksal yönden çok yönlü bilgiler içeren istatistiksel bilgiler yer alır.

"Muzaffer Paşa Camii Minberi" konusunda Süleyman KÖSTEKÇİOĞLU, önceki sayıda yer alan Neşet KÖSEOĞLU'NUN aynı adlı yazısına, farklı yaklaşımlarla yeni açıklamalar getirir.

Ş. H. KOÇAK'IN, "Çorum'da Eski Nişan Adetleri" adlı yazı dizisi bu sayıda sonlanır.

Eşref ERTEKİN, bu sayıya 81 mani yer alır. Geçmiş dönemlerde yaşanmış nice sevdanın acısını, sevincini, umudunu ve hüznünü taşır bu maniler. İşte birkaç örnek:

Bahçenizde gül var mı
Gül dibinde yol var mı
Bu gece size varsam
Döşeğinde yer var mı.

Balıkta pul kalmadı
Denizde kum kalmadı
Gel sarılıp yatalım
Şamdanda mum kalmadı.

Bugün ayın otuzu
Başındadır fitozu
Dünyada yar sevmeyen
Ahrette yer topuzu.

Halil KOÇAK'IN geçen sayıdan süren yazısında, "Zirai Bakımdan Çorum'un İklim Özellikleri" ni irdeler bu sayıda:

"Serafettin Mukbil Bey ve Mescidi" ile "Bir Yazma Kur-an inceleme" yazısı Neşet KÖSEOĞLU'NUN Yazı şöyle başlar: "..Osmancık'ta bulunan Türk eserlerini tetkik ve tespit edenlerin, Şerafettin Mukbil'in yaptırdığı mescit kitabesiyle, Osmancık'ta Koyunbaba türbesine vakfettiği Kur'an üzerinde durmamaları mümkün değildir .Osmancık tarihinin bir parçasını aydıntatmak noktasından çok mühim olan bu vesikayı aynen aşağıya alıyoruz. Osmancık'ta kendi adıyla anılan mahallede Mukbil Bey Camisi vardır.(855 H.) tarihinden beri birçok tamir ve tadilattan sonra şimdi harap bir haldedir...", "..Çorum Müzesine getirilen kitabe başka kıymeti haiz bir eseri kalmamıştır... ", "..Bundan başka Osmancık'ta Koyunbaba Türbesi'nde bulunan Çorum Kütüphanesi'ne getirilen Kuranın 'Gaybi Bin Beyazıd' adında bir hattat tarafından (837 H.) tarihinde yazıldığı ve 'Şerefüddin-devletü veddin Zeynül-Hac vel-Harameyn Hacı Muk-bil bin Abdullah 'tarafından (871 H.) tarihinde vakfedildiği Kur'anın kabında yazılı bulunan vakfiyesinden anlaşılıyor..."

Neşet KÖSEOĞLU, geçen sayıdan süren "Yer Adlan"yla ilgili araştırmasını bu sayıda da sürdürür.

Çorum Haberleri'nde: Çorum Halkevi'nin bir aylık çalışmasının dökümü verilir. Köy gezileriyle, köylerin sağlık, tarımsal ve toplumsal durumlar incelenir. Yüzlerce hasta muayene edilmiş, ilaçlar verilmiştir. Özellikle o yıllarda yaygın olan sıtmaya karşı kinin dağıtımı yapılır. Ayrıca Spor ve Gösteri kollarının çalışmaları büyük bir ilgi toplar. 'Tırtılar "piyesi günlerce sahnelenir.

Belgelerle Çorum Tarihinde Muzaffer Paşa Camisi tavan nakışı ve Ali Paşa Hamamı'nın fotoğrafları verilir.

Bunları izleyen bölümde, Canfedaoğlu Hakkında Ölüm Fermanı, Osmanlı Padişahlarından Sultan Mehmet'in askerleriyle Çorum tarafına geldiği duyulmakta, Canfeda denilen eşkıyanın idam edildiği zamana tesadüf etmekte, Padişahın Çorum tarafına gelmesinin Canfeda ile ilgili zannedilerek, Çorum ve köylerinin korkuları üzerine gelen emir sureti yayımlanır.

DEVAM EDECEK

Mahmut Selim GÜRSEL

BEKLENMEZ OLSUN

O benimle beraberken
Vatan Anavatandı.
Beraber yatarken koynunda,
Anadolu öz vatandı.
Ayırmaya kalktılar
Mesut ve bahtiyarı
Nifaklarla beslediler
Biz vatandaşları
Sen Ermenisin, sen Kürt
Sonra diyecekler
Sen Çerkezsin
Sende Pontuslu
Daha nice etnik gruplar
Daha nice ayrılıklar
Daha neler bulacaklar
Vatanımı bölmeye çalışacaklar.

Önce dediler sen Ermeni'sin
Bu topraklar senin.
Sen al, sen otur diye
Saldırttılar sırtlanları.
Kime saldırdı onlar,
Masum analara, babalara
Beşikte yatan kuzulara.
Hain pusularla delikanlılara.
Yaktılar, yıktılar hain sırtlanlar.
Anadolu'da taş üstünde taş,
İbadet hane üstünde ibadethane
Ot üstünde ot bırakmadılar.

Sessiz kaldı Anadolu önceleri,
Vatanın idare eden dedi yetti gayri.
Bir dışarıdan saldıranlar var idi
Bir de koynumdaki yılan oldu.
Bunları ne yapalım diye us yordular
Kurul kurdular, karar aldılar.
Zorunlu göç olsun diye alındı karar
Ferman çıktı büyük makamdan.

Belki onlar, sıkıntıya katlandılar
Belki de yolda büyük telef verdiler
Bunları kendi ırkdaşları istedi
Vatanda sakin durulurken onlar
Kendilerinden ne istediler.
Dolduruşa geldiler,
Rahatlık battı onlara,
Kudurdular ve kendileri için
Ne ektilerse onu biçtiler.

Sonra güzel ülkemiz rahatken
Bir müsubet daha doğdu içimizden
Önce bizimkiler önemsemedi,
Daha doğrusu önemsetilmedi
İçte bulunan yılan büyüdü durdu
Başımıza bir ejderha oldu.
Yine aynı oyunlar oynandı burada
Saldırttılar sırtlanları.
Kime saldırdı onlar,
Masum analara, babalara
Beşikte yatan kuzulara.
Hain pusularla delikanlılara.
Yaktılar, yıktılar hain sırtlanlar.
Anadolu'da taş üstünde taş,
Koymadılar akıllarınca
Askerime de kurdular Dâm
Oldular başa belâ bu ahkâm
Asker, polis, halk ölürken
Karar çıktı yapılsın gereken
Bulduk, buluşturduk silahımızı
Çünkü kullanamadık kayıtlı olanı
Yedi düvel olmaz bu silahlar

Bizimle sizin düşmanınıza kullanacak
Sakın kullanma ha! Karışmam,
Karşında beni bulursun dediler,
Bizde kendimize yeniden bulduk silah
Karşı koyduk dağlarda kurduk cidal
Gazimiz oldu, şehidimiz vardı
Köyleri koruyan korucularımız oldu
Hep birlikte koyduk karşı ejdere
Söndürdük ejderi, olduk tek pare
Duramadı elin yabanı yine
Bu ejderi korudu tekrar yine
Önceki adını değiştirdi onlar
Silahlı mücadeleye devam ettiler

Zaman geldi, bu kuduran
Vatan dışında da boş durmadılar
Önceleri elçileri katledip
Kendilerini masum saydırdılar
Yandaş olarak başka din mensupları
Anavatan'ı parçalamak için,
Yine onları kullandılar.
Masum olduklarını söyleyerek
Arkalarını sıvazladılar, onları
Bizlerin üzerine sürdüler
Toprak istemleri yine gündemde
Bir de tazminat istemeleri
Ya bunlar ahmak, ya bizler
Bir ahmaklık var ama bilen var mı?
Varsa şayet buyursun söylesin
Ben bulamadım, varsa buyursun.

Sakin KARAKAŞ

YAR GELİR

Osmancık'ta mevsim bahara çıkar,
Gemici'den kara gözlü yar gelir.
Mor dağlarım yüreğime göz kırpar.
Çiçek açar, bağlarımda yaz gelir.

Kandiber'den bakıp Kızılırmağa;
Gör; ufuklardan başlar kıvrılmağa.
Serpilmiş kent ayak uydurmuş çağa.
Köprüsünden bir edalı kız gelir.

Sevdası Aslı'dan, gülüşü Leyla.
Kaşlar hilal olmuş, yön veriyor Ay'la
Gözler bir umut; bir umman bir derya
Bu dizeler cemaline az gelir.

Burçlarında nöbet tutup, not alsam.
Sırılsıklam yağmuruyla ıslansam.
Yaylalarda gece yatıya kalsam.
Şu gönlüme aşkın vurur, söz gelir.

İlkbahar da Düztepe'ye çıkınca
Çiseleyip ince yağmur yağınca
Ebemkuşağına doğru bakınca
Ortasından al yanaklı yar gelir.

Sıradağlar dolanır etrafından.
Fındıcak'tan, İnegöl'den, Çal'ından.
Sevenlerin anlar ancak dilinden.
Yaz gelince Kamil köyden nar gelir

Zemheri de Taşkesen'den rüzgâr eser.
Kısa olur biraz da çetin geçer.
Beyaz örtü ile olur şaheser.
Çaldağı'ndan ince ince kar gelir.

Dutludere'de bir kıpırtı başlar.
Beyazıt köprüsündekesme taşlar.
İklime aşıktır orada kuşlar.
Aman aman nazar değer göz gelir.

Yaprağçi yedim bir güzel elinden
Adın düşmez ozanların dilinden.
Serin rüzgâr esince Gökbel'inden.
İnal'dan kebab,Kargı'dan kiraz gelir..

Şöyle bir göz at; etrafı seyreyle.
Cevizlerin dibinde vakit eyle.
Çavuş üzümüne de selam söyle.
Bağlarında bülbül öter yaz gelir.

Belediye önündekoca çınar.
Yusufçuk kuşlar dallarına konar.
Ürperir, kanat çırpar, sevda sunar.
Aşkı bitmez alevlenir güz gelir.

Zahmetle yapılır "Irgat böreği"
Haşhaşlıdır Çam pınar'ın çöreği
Boş kalmıyor pidecinin küreği.
Bir tadınca damaklara haz gelir.

Yakamozlar pırıldayıp göz kırpar.
Güvercinler köprüden kanat çırpar.
Gerdanına bir altın kolye takar.
Bu endama pençe vurmak zor gelir

"Güneşin Kenti" de adını sen koy.
Pirinçkale, Pirinçkent adına doy.
Ozanım; ektiğin büyüsün boy boy
Ayrı düşme yüreğine kor gelir.

Gemici'nin manzarası yeşilden
Ozanların şiirleri güzelden
Hazan vakti yollar süslü gazelden.
Yüreğime sevdan vurur haz gelir

Tekaltı, Aşağı Orman, Çengele.
Çeltiklerin kurusun savur hele.
Haydi tutun, kenetlenin el ele
Tek yürek ol. Tüm engeller vız gelir.

Baş Pınar'dan, Çam Pınar'dan, Konduk'tan
Çeyiz gibi dizelesen sandıktan
Karakaş'ım, O belde de doğduktan,
Çatlasınlar sivrisinek saz gelir.
Çatlasınlar davul zurna az gelir.

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 66

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 66 25-Ağustos-2004

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi
corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

Mahmut Selim GÜRSEL

DOĞAL GAZIN TEHLİKELERİ

Doğal gaz bileşenler; metan (CH4) ve daha az oranda etan (C4H10) ve propan (C3H8) gibi hidrokarbonlardan meydana gelir. Ayrıca bileşiminde azot (N2), karbondioksit (CO2), hidrojensülfür (H2S) ile helyum (He) gazları da bulunabilir. Ancak H2S zararlı bir bileşen olduğundan, doğal gaz üretim noktasında bu bileşenden temizlenerek boru hattına pompalanır.

Doğal gaz; zehirsiz, renksiz ve kokusuz bir gazdır. Solunduğu zaman öldürücü bir etkisi yoktur. Aşırı birikimlerde sadece oksijen azalmasından dolayı boğulma olayı meydana gelebilir.

Doğal gaz yoğunluk bakimindan havadan hafif bir gazdır. Kapalı alanlarda gaz kaçağı olduğunda bulunan mekânın üst tarafına toplanır yani; tavan seviyelerinde veya biraz aşağısındaki yükseklikte toplanır. Doğal gazın yükselme eğilimi havalandırma ve sızıntıların tahliyesi bakımından avantaj Sağlar. Doğal gaz yakan, ısınma cihazlarla zehirlenme olaylarından başlıkları: bacanın tıkalı ya da ve uygun olmaması, kullanılacak alana uygun olmayan cihazın kullanımı sonucu yanan gazdan çıkan atık gazlarının odaya dolmasıyla meydana gelmektedir. Bu nedenle kullanılacak yerlerde, yaptırılacak cihazlar ve bunların uyumlu baca tesisatları can emniyeti bakımından çok önem taşımaktadır.

%5-15 oranında hava ile doğal gaz karıştığında yanıcı ve patlayıcı özellik kazanır. Bu nedenle doğal gaz kullanılacak yerlerde sızıntılarına müsaade etmemeli, olabilecek herhangi bir sızıntıya karşı doğal gaz tesisatı ve kullanılan ısınma cihazlarının havalandırılması, kaçak tespit edildiğinde de elektrik düğmeler cep telefonları, elektrikli aletlerin çalıştırılmamasına dikkat edilerek, çalıştırılması alinde ufak bir kıvılcım veya ateşle kaçak gazın kıvılcımla teması kesinlikle önlenmelidir.

Doğal gaz kullananların bu önerileri göz önüne almaları; kullanıcıların mal ve can ehemmiyeti bakımından önem arz eder.

Dikkatli olunması; sadece kendi konutunuzda değil, bütün doğalgaz geçiş yerlerinde ve kullanılan yerlerde bu kurallara dikkat edilmesi, gaz kaçağı olduğu zaman yetkililere bilgi verilmesi gerekir.

Muzaffer GÜNDOĞAR

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 5

Çorumlunun 15 Ağustos 1938 tarihli sayısı, Abidin VARAN'IN . "İnkılâp Vazifeleri" başlıklı yazısıyla başlar "Hicri 10.Asırda Çorum" adlı yazısında. H. Turhan DAĞLIOĞLU beş belge yayımlar, şöyle der yazısının başında: "..Bu hükümler mühimme defterinden alınmıştır. Bunların her birisi birer tarihi veya toplumsal gerçekleri anlatması yönünden önemlidir.

Bu hükümlerden birisini alıyoruz. "..Mecitözü Kadısına H.981 tarihinde gönderilen bir hükümdür. Mecitözü'nün o zamanlar Amasya Sancağı'na bağlı olduğunu mühime defterlerinden anlıyoruz..."

…O zamanın harp gemileri olan Kadırgalara kürekçi bulmak için Bazı katil, hırsız ve memlekette asayiş ve toplumsal düzeni bozan adamlardan istifade edildiği anlaşılmaktadır.

Nazmi TOMBUŞ "Çorumdaki Eski Çocuk Oyunlarından " Top, Çelmeli, Elemsema, Emenli Top, Eşşek oyunların anlatır. Bu gün bu oyunları ne bilen, nede oynayan kalmıştır.

"Osmancık'ta Üç Kitabe" yazısıyla Neset KÖSEOĞLU Mehmet Paşa veya İmaret Camisi Kitabesi, Koyun Baba'nın Türbe Kitabesi ve Baltacı Mehmet Paşa'nın Çeşme Kitabesi'ni tanıtır.

Ziya GÜREL'SE "Deli Boran"ı deyişleriyle birlikte tanıtır okuyucusuna şöyle başlar:
"..Deli Boran, yada Boran Baba Çorum'un Sarimbey köyündendir. Bu köy bulunduğu vadideki köyler Kuyumcu Aşireti'ndendir. Deli Boran'ın H,1301 tarihine doğru göçtüğü (öldüğü) anlaşılmaktadır..."

Deli Boran'dan iki dörtlük alıyoruz.

İçtik ama aşk dolusu az geldi
Dosttan bize şaka ile naz geldi
Kumaş diye beklediği bez geldi
Hele bir fark eyle oralarını..."

kaçağı olduğu zaman yetkililere bilgi verilmesi gerekir.

Bu aşkın elimden sinem ezgindir
Ceset candan, can cesetten bezgindir
Deli Boran Haydar ile bozgundur
Kim düşüp bulacak aralarını..."

"Çorum'un iklimsel özelliklerinden sonra, Ruhi TANYEL'İN yazısı, "Çorum'un Halk Oyunlarından Hüzünlü Oyunu ve Türküsü." Noktalandığımasın Ruhi TANYEL'İN. Yedi beşlikten oluşan türkünün 3.bölümünü alıyoruz:

Göçünü de yavrum göçünü
Yaylada gördüm göçünü
Takıver zillerin üçünü
Gel yeter naz eylediğin yeter
Şimdi de horozlar hep öter.

"Haydi, Cumbam" türküsünü notalayan Sadi LEBLEBİCİ'DİR. İlk bölümünün sözleri söyle:

Haydi, bombam haydi
Gözlerin beni baydı
Elin nazlı yârine
Nasıl diyelim haydi

Karanfil suyu neyler
Güze kokuyu neyler
İki baş bir yastıkta
O göz uykuyu neyler.

"Çorumlu Maniler" bu sayıda da sürer. Eşref ERTEKİN'İN derlediği manilerin sayısı 298'e ulaşır. Birkaç örnek alıyoruz.

Parmağında mühür var
Etme bana kahır yar
Sensiz sular içersem
Olsun bana zehir yar.

Cici pabuç cız eder
Kız oğlana göz eder
Oğlan bir şey bilmiyor
Ne ederse kız eder.

Bağdat'a paşa gider
Memeler koşa gider
Mehle kızı alanın
Emeği boşa gider.

"Çorum Haberleri" bölümünde, Çorum Halkevi'nin bir aylık sosyal ve kültürel etkinliklerine yer verilir. Konferanslar verilmiş, spor çalışmaları yapılmış: 'Bir adam Yaratmak' oyunu sahneleme çalışmalarıma başlanmıştır. Çorum'un Tarihi Belgelerinde yöresel kıyafetler ve Etnografya araştırma fotoğraflarına yer verilir.

Son bölümde,"Çöplübey Sülalesi" hakkında belgeler birkaç yüz yıl öncesine ışık tutar Ayrıca, mühime defterinden çıkartılmış H.10 yüzyıla ait 5 belge ilginç tarihi olayları anlatır

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 6

Çorumlunun 15 Eylül 1938 tarihli sayısında "Aklı Gözünde Olanlara" başlığı altında Abidin VARAN güncel konuları irdeler.

Neşet KÖSEOĞLU'NUN yazısının başlığı "Yurtta Araştırmalarda Kuşsar, Kuşsaray ve Kuşören" Köseoğlu Çorum yöresindeki kale, höyük, harabe ve Mağaraları anlatır

"Onuncu Asır Hicride Çorum Hayatı" adlı yazıda H. Turan DAĞLIOĞLU beş belgeden yola çıkarak 1500 lü yıllardan ses getirir, Yazıdan kısa bir alıntı yapıyoruz: "..Onuncu asırda ,bilhassa III. Murat devrinde Sokullu Mehmet Paşa'nın istememesine rağmen açılan İran Seferi esnasında Şarki ve Orta Anadolu'da halk ve reaya hayli zulüm görmüş ve ezilmiştir. Bunun içindir ki hükümete karşı münferit eşkıyalık gibi olaylara onuncu asırın sonlarına doğru sık sık rastlanır..."

Neşet KÖSEOĞLU, "Yine Kul Mustafa" başlıklı yazısının sonuna iki de deyiş ekler Kul Mustafa'dan:

Kul Mustafam eder cana der kastın
Çok ağlattı beni gözleri mestim
İncitme sevdiğim severim dostum
İncitirsen güzel olmaya idin..."

Halit KOÇAK, "Ceyhuni ve Çırakları" yazısını alır bu sayıya. Ceyhun'unun ölümünden önce söylediği bir münacatı alıyoruz buraya:

Yarab budur senden nazı niyazım
Beni böyle derdi gamda bırakma
Hakikate tebdil eyle mecazım
Ettiğim isyanı başıma kakma

Tutuldu damanım nefsi havaya
Geçti nazik ömrüm eyvah havaya
Varınca yüz kara ruzü cezaya
Silsili isyanım gerdane takma

Cürmüle kabul et kalbi mahsunü
Na ümit bırakma kıyamet günü
Her vecihe kabul et Ceyhunu'nu
Habibin aşkına narınla yakma..."

"Çorum Adı Üzerine Araştırma" yazısı Süleyman KÖSTEKÇİOĞLU'NUN. "Folklor Derlemeleri" bölümünde "Halk Ağzından Atatürk! Bir Destan İki Ağıt" Âşık Mazhar'dan aldığı, "Kurtuluş Savaşı ve İnkılâp Destanı" 19 dörtlükten oluşan uzun bir destandır. İki dörtlüğünü alıyoruz:

Türklerin ihyası Hazreti Gazi
Kurtardı vatanı düşmanımızdan
Sinesin bu yolda eyledi feda
Biz dahi geçelim az canımızdan.

Arslan gibi Türkiye'min insanı
Çalışmakla kazanmıştır vatanı
Aç kurt gibi parçaladı düşmanı
Şecaat görmüşüz başkanımızdan...

Diğer destanlar, toplumsal acıları geçmişten günümüze, yüreklerimize taşırlar iki yaşında öldürülen bir çocuk için Alacalı Aşık HAYDAR'IN yazdığı ağıttan bir alıntı yapıyoruz:

Yavru ateşinden nasıl durayım
Atatürk'e telefonlar vurayım
Müjdesine beş yüz altın vereyim
Yitirdim yavruyu ben bulamadım..."

Askere gitmedi mektup yazayım
Ölmedi ki mezarını kazayım
Şu dağları koyuk koyuk arayım
Yitirdim yavruyu ben bulamadım..."

İkinci ağıtta Çorum'un Kargın köyünde öldürülen gelin Nönü icin yakılmıştır. Yazanı belli değildir On bir dörtlükten oluşan bu ağıtın iki dörtlüğünü alıyoruz:

Çorum'un üstünde bir bölük duman
Atlara taktılar bir torba saman
İncitme Nönü'yü yarası yaman
Eyvah güzel gelin ömrüne yazık..

Güzel gelin bebeğini bekliyor
Kanlı düşman kamasını biliyor
Aman bacım koyun gibi meliyor
Eyvah güzel gelin ömrüne yazık.

Eşref ERTEKIN'IN derlediği mani sayısı 354'e ulaşır. Tüm sevenlerin duygularını simgeleştiren bu manilerden iki tanesini alıyoruz:

Ekin ektim tarlaya
Fener gibi parlaya
Kız oğlanın koynunda
Burcu burcu terleye.

Çamdan sakız akıyor
Kız nişanlın bakıyor
Koynundaki memeler
Turunç olmuş kokuyor.

"Çorum Haberleri"nin ardından, son bölümde ise, Büyük Önderimiz Kemal ATATÜRK, Başbakan Celal BAYAR, CHP Genel Sekreteri ve içişleri Bakanı YURDAKUL'UN resimleri yer alır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 7

Çorumlunun 29 Ekim 1938 tarihli 7. Sayısını Abidin VARAN'IN başyazısıyla başlar. "Cumhuriyetin 15. Yılında Çorum"un son beş yıllık kazanımlarını ve geldiği yeri anlatır.

"Dil Bayramı" yazısı Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU'NUN Yazı şöyle başlar: "..26 Eylül, Türk dilinin istiklâle kavuştuğu gündür.1932 yılında Dolmabahçe Sarayında ilk Türk kurultayının toplandığı zamandan bugüne kadar tam altı yıl geçmiş bulunuyor Dilimizin bu kısa zaman içindeki gelişme ve güzelleşmesi karşısında duyduğumuz sevinç ve heyecan büyüktür...", "..Dünya dilerine analık etmiş bir dilin büyük varlığını ancak ATATÜRK'ÜN dehası ortaya koydu, bu dilin yollarını aydınlattı, Türk dilinin tarihi hakları artık yabancı dillerin tasallutundan ebediyen kurtulmuştur . Türkçe nin Arapça, Farsça gibi iki yabancı dilin yardımlarıyla konuşulabileceğini sananlar bu yeni ve büyük hakikat önünde derin ve tarihi hataya düşmüş olduklarını anlamışlardır...".

"Mülga Şer'iyye Mahkemeleri" inceleme yazısı H,F,TURGAL'IN.

H. Turhan DAĞLIOĞLU; "Onuncu Asırda Çorum" yazısını bu sayıda da sürdürür. Bir belgeyi özet olarak alıyoruz: "..1578 tarihli bu belgede, Çorum'da büyük bir zelzele olduğunu, şehirde bir çok bina arasında, Çorum'da Sancak Beyliği yapmış olan meşhur, Gülabi Bey'in inşa ettirdiği cami ile minaresinin harap olduğunu ve bunun tamiri için 7500 akça sarfı Lazım geldiğini bildirmektedir..." *

Halit KOÇAK'IN "Ceyhuni ve Çırakları" inceleme yazısı geçen sayının süreğidir. Bu sayıda da sonlanmaz, Ceyhuni'den bir dörtlük alıyoruz:

Tahammül gerektir adu taşına
Kan karıştı gözlerimin yaşına
Felek himmetini çalsın başına
Ceyhun bu fenadan göçtükten geri.

Ne zaman yaşadığı saptanamayan "Derviş Mehmet" adlı aşığı ve deyişlerini Ziya GÜREL alır bu sayıya. Çorum Alaca ilçesi İmat köyünden olan aşık Derviş Mehmet'in deyişlerinden bir dörtlük sunuyoruz:

Gönüle bakarsan çok dala konar
Kendini bilmeden odlara yanar
Günahın var ise üstüne biner
Müşteri bulup ta satamam yoksa...”

Cevdet YAKUP “Başbuğ” şiirini, Abdulbaki ULUBAY DA “Cumhuriyet Şarkısı”nı yazar. Cumhuriyet şarkısının ilk beşliğini alıyoruz:

Doğduğun günde senin doğdu ilim, fen, sanat;
Doğduğun günde senin öldü cehalet, zulmet,
Doğduğun günde nihan oldu nazardan zillet;
Yaşa, binler yaşa ey sevgili Cumhuriyet.
Buldu sayende senin izzü saadet millet...”

Eşref ERTEKIN, "Çorumlu Kadifeoğlu" başlıklı yazısında bir ağıdı anlatır.

Çorum halk türkülerinden "Bir Güzelleme" ve “Ördek” .Notalayan ve derleyen Sadi LEBLEBlCİ. Bir bölümü şöyle Ördek türküsünün:

Aman ördek yeşil yeşil ördek
Hani senin eşin eşin ördek
Çift gittin de tek mi geldin
Hani senin eşin eşin ördek.

“Yekbas Bağları”na ait bir destan.13 dörtlükten oluşan bu destandan bir dörtlük alıyoruz.

Yekbas güzelinin giydiği paça
Kesesin yokladım yoktur hiç akça
Her evin önünde bir bölük bahça
Ötüşür bülbüller Höke bağında.

Nazmi TOMBUŞ, "Çorum'da Aşar Vergisi" adlı yazısının bir yerinde şöyle der: “..Bu ağır vergi memleketin bütün üretim yeteneğini öldürmüş, en esaslı geçim kaynağını kurutmuş, halkı, özellikle vatanın, milletin en büyük dayanağı olan üreticileri aç, sefil ve perişan bırakmaştır...”

"Karahisar ve Temürlü'le Bir Gezi ve Toplanan Eski Paraların Tanıtımı"nı Neşet KÖSEOĞLU yapar, “Yer Adları” yazısı bu sayıda sonlanır.

Bunları izleyen bölümde, Çorum Halkevi çalışmalarının aylık dökümü verilir. Bunlar; kurslar, konferanslar ve dersler verilmesinin yanı sıra, yoksul hastaların muayenesi, yoksul öğrencilere yardım yapılması haberleridir.

Bunu Çorum çevresindeki ören yerleri ve höyüklere ait 23 resim izler Son bölüm yine ferman, vakfiye, mahkeme sicil ve tutanaklarına aittir.

*Bugün Çorum'daki büyük mahallelerden birisinin adı Gülabibey Mahallesidir.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 8

Çorumlunun 15 Kasım 1938 tarihli 8.sayısı, Türk Ulusu olarak en büyük kaybımızın (ATATÜRK'ÜN ölümünün) acısının salt yüreklere değil, duygu ve düşünceler yoluyla sayfalara sindiği sayıdır.

Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU'NUN "Atam'a Ağıt" şiiri de aynı duygularla yazılmıştır. Beş beşlikten oluşan şiirin son beşiğini alıyoruz:

Bir dağa benzerdi yüksekti başı
Ağlıyor yurdumun toprağı taşı
Diner mi bu acı kanlı gözyaşı
Bir güneş söner mi atam
Gösterin tanrıyı sorup ta çatam..."

Yine Atatürk'ün ölümü nedeniyle Abidin VAROL'UN yazısı "Kaybın Akisleri"dir. Şöyle der yazısının bir yerinde: "..Ebedi istirahatgâhında, bu fani hayata yumduktan sonra da müsterih olabilirsin. Çünkü arkanda bıraktığın 18 milyon çocuğun senin eserini, senin rejimini, senin cumhuriyetini yaşatacak ve yükseltecektir...".

Sabiha Zekeriya SERTEL'İN .TAN"DAN alınma bir yazısı: "Atatürk'ün Ölüsünü Bekleyen Subaylar" dır. Yazıdan bir bölüm alıyoruz: "..Siz bir türbedar, bütün bir istiklâl tarihini, milli hakimiyeti cumhuriyeti, terakkinin en yüksek umdelerini yaratan, bir ölünün türbedarısınız. Bugün cansız yatan bu vücudun içinde daha dün bütün hızıyla, kudret ve kuvvetiyle yaşayan bir inkılâp ulusunun, baştanbaşa bir kahramanlık destanı olan bir ölünün türbedarısınız..."

Eşref ERTEKIN, derlediği 47 maniyi alır bu sayıya Üç örnek alıyoruz.

Eller fincana kurban
Kollar mercana kurban
Şu Çorum'un içinde
Ben de bir cana kurban...”

Fındık altın tek olur
Çift eylersem yük olur
Seversen kızları sev
Memeleri pek olur...”

Gökte yıldız süzülür
Kızlar yola düzülür
Kız oğlanı görünce
Göğüs bağı çözülür.

Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU’NUN 'Onuncu Asırda Çorum" yazısı dizisi bu sayıda sürer. Yazının son paragrafını alıyoruz: “..Onuncu asırda mali teşkilatın ana hatlarını gösteren belgeler, aynı zamanda bize halkın haksız yere bazı angariyelere maruz kaldıklarını, açık seçik bir şekilde göstermektedir. Nitekim bu hal Osmanlı saltanatının devamı müddetince açıklıkla devam etmiş, halkın salgıcı adını verdiği tahsildarlarla, zaptiye ve jandarma köyleri ve halkı asırlarca kasıp kavurmuştur...”

Eşref ERTEKİN, Cönklerden bir derleme daha yapar. "Kırşehirli Şair İlhami"yi tanıtır, 9 sayfa tutan üç destandan bir dörtlük almakla yetiniyoruz:

Sultan Aziz döneminden ses veren İlhami, toplumsal yozlaşmadan, bozulmadan dertlenir.

Alimler ilmiyle etmez ameli
Demez hiç kimse hak söze beli
Nasihat eylesem derler bu deli
Puşt ile deyyusa itibar şimdi.

Çorum’a ait notlar bölümünde, Cevdet YAKUP’TAN edebi bir röportaj serisi olarak nitelenen “Çalkara Köyünde Soku Başı” yazısı yer alır. Gazeteci-yazar olan Cevdet YAKUP, Çorum Mecitözü doğumludur. (1910) Milliyet, Son Posta, İkdam, İnkılap, Samsun, Kurun, Tan, Cumhuriyet, Yeni Asır ve Ulus gazetelerinde yazar, Yurt Mektupları,

Şehir ve Köy Röportajları yayınlar bu gazetelerde. Oldukça arı duru, işlek güzel bir dili vardır.

"Çalkara Köyünde Soku Başı" yazısı şöyle başlar: "..Kızılırmak'ı arkada bırakalı çok oldu. Kelkit'in yakınlarından geçiyoruz. Önümüzde yeşile çalan bir ova ve başımızda mor kanatlı Herek dağları...", "..Doruklarda, tutuşmuş bir gönül gibi yana yana palazlanan çamlar..." ,"..Gün vura vura, yanmış yüzlerin, Doksan Üç Cenginden kalmış ihtiyarların ve yüzlerinde göz izi olan tazelerin büyüsüne tutuluyorum..." ,"..Buğdayı kaynatıyorlar Güneşte kurutup, içi oyuk taşın ortasına dolduruyorlar, halka halka halkalanıyorlar. Sonra dibeklere vura vura eziyorlar. Bu oyuk taşa soku diyorlar...", "..Manaca harikulade güzeldi. Yerimde duramadım. Yavaş yavaş aralarına karıştım. Gözleri ateş böcekleri gibi ışıl ışıl, ürkek ve titrek. Beli ki o şarkın, o eşleri kalmamış yosmalarından. Saf temiz memleket kızları. Sakarya'da, Dumlupınar'da gülle taşıyıp can verenlerin soyundan! Dibeklerin biri kalkıp, biri iniyor..." ,"..Neşeli kahkahalar uzaklarda akisleniyor ve maniler başlıyor..."

Bahçe pezik değil mi?
Yürek ezik değilmi?
Ben sevdim eller aldı,
Bana yazık değilmi?

"..Ve çalkara dağlarından, Çalkara kızlarına ses veren, dalga dalga ,yanık yanık türküler, maniler ...", "..Dulmuş da hissedilmiş sevdaların gönlünde düğümlenip kalmış tatlı saraları..."

Neşet KÖSEOĞLU Karahisar Temülü'de İlhamiler'e ait araştırmalar sonucu bulunan birkaç parayı tanıtır bu sayıda.

Alacalı Aşık Haydar'ın "Atatürk'e Ağıt"ından bir dörtlük alıyoruz:.

Dediler Atatürk çok ağır hasta
Dağlar inileşir işlemez posta
İstanbul Ankara hep kara yasta
Bizi kara yasta koydu da göçtü"..

Çorum Halkevi'nin bir aylık etkinliklerinde, kurslar, dersler: yoksul öğrencilere öğle yemeği verildiği haberleri yer alır, Son bölüm yine fermanlara vakıfnamelere, mahkeme tutanaklarına ait belgelerin suretlerine ayrılmıştır.

DEVAM EDECEK

Mahmut Selim GÜRSEL

GEL DE GÖRME GERÇEKLERİ GÖRMEK GÜZEL

Çorum; Güzel şehrim. Burada yeni bir yapılanma oluyor. Yeni bir ısınma alternatifi sunuluyor. Doğal gaz.

Gaz Dağıtım Şirketi; bilerek veya bilmeyerek bazı yanlışlıkları yapıyor. İnsan bunları görünce de görmezlikten gelemiyor.

Geçenlerde Doğalgaz Şirketinin gazetenin birinde bir reklamında konut ısınmasında bir örnekleme verilmiş. Gaz almakta yavaş davrananlara, gaz vermek (!) için alenen yapılan bir işlem olarak gözüküyor. Bu ilanda örnek olarak gösterilen fatura deniz kenarında bulunan bir büyük ilimizin bir ilçesine ait. Bu örnekleme yanıltıcı ve bilgi dışı olarak adeta ben buradayım, bak da gül demiyor mu? Bu şirketin yenirde olsam; Ankara içinde bir ilçenin hem de kotu bakımında en az 5 derece farkı olan Çankaya ilçesinden örnekleme verirdim. Çorum'un kış iklimine en uygun yer orası olabilirdi diyorum (!)

***

Şehrimizin her tarafı köstebek yuvası haline geldi. Bu ilimiz için çok güzel bir gelişme. Yine gözüme takılan; kazı yapanların," verdiğimiz sıkıntıdan dolayı özür dileriz" yazısı. İnsanın cevaben "bana mı sordun (!)" diyesi geliyor.

***

Bu ayın beşinde İskilip, sanayi, Hıdırlık kavşağından geçerken, ana boruların kaynak Gaz Şirketinin elemanları çalışıyorlardı, resimlerini çektim. Orada ya dozerde çalışan, ya da kamyon şoförleri oturuyorlardı, bana takıldılar:

Amca bizi niye çekmedin? Cevaben:

Gençler sizi resmetseydim, firma sizi oturur vaziyette görünce mesainizden keserler diye çekmedim. Dedim.

Demek ki; Devlet dairelerinde işi bir iki kişi yapar, diğerleri de onların yaptıkları ile maaş alırlar. Bu sistem sadece resmi dairelerde değil, özel sektörde de oluyormuş (!)

***

Bu ayın altısında Cumartesi Pazarının hemen önünde yapılan kazının kapatılmış hali ile duruyor. Arabamı park ederek bir doğalgazcı ile görüşmeye giriyordum, ayağımın yarısı bir çukurcuğa neredeyse girecekti. Baktım; gaz için kazılmış bir kanalın örtülmüş hali. Yalnız geçen yağmurdan önce yapılmış, gevşek yerden de giren su oradan akmış gitmiş. Girdiği yer bir insan ayağı şeklinde, içi ise oldukça geniş. Bir araba, ya da benim gibi şişman biri tam destekli bassa görün olacağı. Yine de Allah bu gibi görünen kazalardan bizi korusun.

Gaz; Çorum için güzeli yapmak, güzeli bulmak hepimizin görevi.

Çorum'a hizmet getiren Çorum Gaz şirketi en sonunda gaz için doru ve kesin kazı yapmayı öğrendi galiba.

Gazi Caddesi'nde 14 Ağustos 2004 tarihinde yaptığı kazı çalışmasını fotoğrafladım.

Bence gerçek boru döşenmesi bu olmalı. Kazı yapılan sokağın her iki tarafında bulunan binaların abone olup olmadıklarına bakılmaksızın hizmet kapılarına kadar götürülmelidir.

Şimdiye kadar yapılan, ana dağıtım borularını döşeyerek, abone olan her ev için ayrı kazı yapılarak, devamlı sokakların köstebek yuvası gibi ayrı ayrı yerlerde kazılması hem bizler için çok zor, hem de diğer hizmetleri veren kurumlar için oldukça zor gözükmekte değil mi?

Evet beyler. Sokaklarımızı lütfer nizamı içinde kazın. Bizleri devamlı toz içinde bırakmayın. Bizler sizin yaptığınız işlere karşı değiliz fakat sizin plansız çalışmalarınızın ceremesini de çekmeye mecbur değiliz. Her gün camlarımızı sildirmeye, kapılarımızı tozdan açmamaya, evimizi havalandırmaya kalktığımızda toz bulutlarının evimize dolmasına, arabası olanların arabalarının amortisörlerinin patlamasına, kaportalarının çukurlara girip çıkmasından dolayı yıpranmasına, lastiklerinin ömründen önce eskimesine ve her gün arabalarının bir parmak tozdan kurtulması için yıkattırılmasını önleyin.

Her sokakta, bu eziyetlere bir haftalık süre ile yaşayalım. Ama her gün kazılması, o sokakta oturanların tamamının aboneliğinin bitmesinden sonra asfaltlanmasına karşıyız.

İyi çalışmalar her zaman övgüye değerdir.

İsmet ÇENESİZ

GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ

Gürültü kirliliği hava kirliliğinden bin kat daha beter bir durum. Sayın yetkililer milletin çektiği yeter. Önce," kanunlar niçin yapılır?" sonra da, "tatbik edilmeyen kanunlar ne işe yarar?" diye düşünelim.

Bizde kanunlar çıkartılır ama çıkan kanunların %50'sine kanunu çıkartanlar bile uymadığından, "dosyalansın belki bir gün, bir uygulayan olur" denip bir tarafa konur. Yürekler acısıdır ki, o kanunları uygulayanlar, bu defa yine o kanunları çıkartanlar tarafından cezalandırılır ve tayinleri hani cezalı il ve ilçeler vardır ya, oralara yapılır!

Biz burada, Çorum halkı adına artık sağırları bile rahatsız eden Çorum'un gürültü kirliliğinden bahsedeceğiz ve yetkililerden halkımızın bu rahatsızlığına bir çare bulmasını isteyeceğiz.

Trafik polisimiz motosiklet üzerinden anons yapıyor, "2. sıra park eden arabaları lütfen kaldırınız." Yani diyor ki; "1. sıradakiler durabilir!" Buralarda park yasağı levhaları yok mu? Var! Bu ne demek? Kanun var ama uygulayan yok! O zaman halk diyor ki; "Hükümet nerede? DEVLET nerede?"

Ben Belediye seçimlerinden önce iki defa yazdım. Hangi başkan adayı, "her yıl 2-3 tane katlı otopark yapacağım" diyorsa ona oy veriniz diye. Kaç tane otoparkın yapılmasını bırakın kaç tanesinin temeli atıldı? Sokaklar otopark olarak daha ne zamana kadar kullanılacak?

Çorum trafiğine her gün 250 civarında araç çıkıyor sanıyorum. Ama yollar aynı, otoparklar aynı. Artık bu durum çekilmez oldu.

Trafik ve Onun Yarattığı Gürültü Kirliliğiyle Birlikte Diğer Çarpıklıklar:

1- Plakasız, eksozu özel olarak sökülmüş motosikletler.
2- Yolda giderken araçların beşte birinde yapılan telefon görüşmeleri.
3- Trafik lambalarının ayarsızlığından dolayı her lamba da "dur, kalk" yapmak. Halbuki Samsunda, İzmir'de 10-15 km. gidiyorsunuz ama yine de kırmızı ışığa yakalanmıyorsunuz.

(Yolda kaç km. hızla gideceğiniz yazılı tabii.) Bunun Türkiye çapında ne kadar yakıt tasarrufu sağlayacağını bir düşünseler sayın Hükümet ve Belediye başkanlarımız.

4- Trafik lambalarının 10-15 metre yakınına park eden arabalar.

5- Yaya yolları sanki dükkânların sergi yerleri. Bunları seyreden, bakıp geçen görevliler.

6- Standartlara uygun olmayan kasisler yüzünden her gün yüzlerce arabanın elden çıkan ön takımları. İşin aslına uygun yapılmadığından israf edilen yüzlerce, milyarlarca liralık milli servet. Hatta hastanelik olan insanlar.

7- Belediye hudutları içinde bile yakılan anızlar. Yol boyundaki otları yakanlar ve bu yüzden yanan, kuruyan yüz binlerce fidan.

8- Keyfince, istediği gibi korna çalanlar. Hasta, ihtiyar, çocuk düşünmeden keyfince ambulansların sirenlerini kullanan ambulans şoförleri. Çiğnenen ve neden yapıldığını bir türlü anlayamadığımız yüzlerce, binlerce kanunlar.

KANUNLAR NEDEN YAPILIR? DOSYA VE KANUN KİTAPLARINDA DURSUN DİYE Mİ KIYMETLİ YETKİLİLER?

Yine de ümitliyiz. Bir gün bunları adil olarak uygulayacak genç neslin kuracağı hükümetler başımız da olacak diye.

Hoşça kalın.

Sevgi ve saygılarımla.

Suhubi Ulvi CIRUL

İTFAİYE TEŞKİLATI YENİDEN DÜZENLENMELİDİR

Ben; emekli itfaiyeciyim. Zor anlarda başkalarının canını kendi canına tercih eden bu kutsal mesleğe olan aşkım ölene keder devam edecektir.

Görevde bulunduğum süre içerisinde asrın felaketinde çalıştım. İnsanlarımızın çektikleri sıkıntıları yürekten hisseden birisi olarak gördüklerimi ve düşündüklerimi yazdım ve yine düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istedim.

Geçen asrın felaketi ve sonrası gelişen olaylar gerekse itfaiyede çalıştığım süre içerisindeki izinlerim süresinde ülkemizde bulunan itfaiye teşkilatının gezdim. Gördüğüm bu eksiklikler için itfaiye teşkilatı mutlak suretle yeniden yapılandırılmasının gerekli olduğunu savunuyorum.

Ülkemiz 17 Ağustos 1999 da ki asrın felaketine hazırlıksız yakalanmıştı. Önlemler alındı, depremle ilgili hazırlıklar yapıldı, teşkilatlar güçlendirildi denildi ve yapıldı da. Ama 02 Şubat 2004 tarihinde Konya'da Zümrüt apartmanının çöküşü sonrasında yapılan aksaklıklar düşünmemiz gereken bir konudur. Elbette tüm kuruluşlar elinden geleni yapmıştır ama olabilecek afetlere karşı daha bilgili, süratli ve iyi organizeli önlemler alınmalıdır.

1a) asrın felaketinden sonra Sivil Savunma teşkilatları araç, gereç ve personel yönünden güçlendirilirken, bu sevindirici bir durum olmasına rağmen herhangi bir kaza kurtarma ve afet oluşumunda ilk müdahaleler itfaiye tarafından yapılmakta, Sivil Savunmadan daha sonra yardım istenilmelidir.

Bu şekilde bir çalışma ise anında veya kısa sürede müdahale edilmesi durumlarında gecikmeye sebep olmaktadır. Bu tür gecikmeleri özellikle trafik kazalarında, suda boğulmalarda, insan ve diğer canlıların arama, kurtarmalarında görmekteyiz.

1b) Arama, kurtarma yapan ekipler bir arada çalışma durumunda olduklarında yetki ve bilgi karmaşası yaşanmakta, kurtarmalarda gecikmeler ve organizasyon bozuklukları yaşanmaktadır.

1c) Orman ve arazi yangınlarında da ilk müdahale özellikle de arazide oluşan ot, anız, bağ, bahçe yangınlarına itfaiye genelde yalnız olarak katılmakta, orman yangın araçları ancak ormanlık alanlara

sıçradığında müdahale edilmektedir. Orman yangın riski az illerde bu güzide araçlardan yeteri kadar istifade edilememektedir. Hâlbuki arazi şartlarına göre dizayn edilmiş bu arozözler tüm arazi yangınlarında kullanılabilir.

2a) Mademki herhangi bir afette ve kurtarma operasyonlarında ilk önce itfaiye çağrılmakta, doğrusuda budur. Öyle ise neden itfaiyeler araç, gereç yönünden modernize edilip güçlendirilmiyor? Personel iyi bir eğitimden geçirilip tüm felaketlere karşı bilinçlendirilmiyor?

2b) Ayrıca araç, gereç ve kullanılan malzemelerde aynı standart ve uyumda malzeme kullanılmadığından il ve ilçeler arası yardıma gidildiğinde sıkıntı yaşanmaktadır.

2c) İtfaiye personelinin bazısı işçi, bazısı memur statüsündedir. Bu ise ücret başta olmak üzere bazı konularda sıkıntıya sebep olmaktadır. Personelin kılık, kıyafeti ayrı il ve ilçelerin haricinde aynı ildeki personel içinde farklılıklar göstermektedir.

2d) 110 nolu yangın ihbar telefonları görüşmeleri kayıtlı hale getirilmeli, görev harici kullananlar ve lüzumsuz meşgul edenler cezalandırılmalı. Bu şekilde yanlış ihbarın ve haberleşmeden kaynaklanan gecikmelerin önüne geçilir. 110 nolu yangın ihbar telefonu tüm Türkiye de aynı olduğundan bazen bir ilden arama yapıldığında başka bir il ve ilçe itfaiyesi telefonu çalmakta, bazen de hiçbir itfaiyeye ulaşılmamaktadır. Bu aksaklığın giderilerek ister cep, isterse sabit telefonlardan arandığında aranan yara en yakın itfaiye merkezi ile iletişimin sağlanması ve aranan yerinde hangi il veya ilçeye ait olduğunu arayan kişiye bildirilmesi

2e) İtfaiye telsiz görüşmelerinin güçlendirilmesi ve telsiz sayısının arttırılması

2f) Apartmanlar her geçen gün daha çok talkı olarak yapılmasına karşın bir tek il ve ilçede bu kadar yüksek binalara müdahale edecek otomatik merdivenli araç bulunmamaktadır. Bir çok ilde tam teşekküllü kaza, kurtarma aracı da bulunmamaktadır.

2g) Suda boğulmalara karşı tüm itfaiyede 24 saat hazır bulunan ekipmanıyla birlikte dalgıç bulundurulması.

2i) Aşırı yağışlar bazı mekânlarda kısa yükseklikte su baskınlarına sebep olmakta, eldeki mevcut olan motopomplarla tahliye daha yüksek seviyedeki suları alabilen kapasitedeki alıcılar yardımıyla olmaktadır. Bu motopomplara ilaveten, sıfır seviyeden su çekebilen jeneratörlü motopomplardan takviye edilmesi.

2j)Konutlar artık betonarme yapıldıklarından konut ve küçük çaplı işyerlerinde meydana gelen yangınlar gene de küçük çaplı olmaktadır. Mevcut arozözlerde ki büyük hortum çaplı sistemlere ilaveten uzun mesafelere eksiz olarak açılabilen küçük çaplı hortum ve kendinden tetikli

Teşkilatın alt kadrosu ise, askerlik hizmetini yapacak gençlerimizin jandarma eri gibi askerliğini itfaiye eri olarak yaptırılacak sürekli ve genç bir kadro oluşturulmalı.

Herhangi büyük afetlerde veya terhis olan bu gençlerimizin itfayeciliği bilen biri olarak bir anlamda gönüllü itfaiyeci olarak sivil hayatta karşılaştıkları yangın vb. gibi olaylara bilinçli bir toplumda kendiliğinden oluşmuş olur. Arlıca; olağanüstü durumlarda personel ihtiyacı olduğunda terhis olanlarda göreve çağrılarak eleman sıkıntısı da çekilmez.

Bu şekilde kurulacak bir teşkilatla hem aynı veya birbirine benzer işler gören ekipler ve teşkilatlar birleştirilerek herhangi bir afette emir komuta, bilgi, beceri ve koordine karmaşası yaşanmayacak, kadro sıkıntısı çekilmeyecek, kadrolar askeri disiplinle çalışacağı için daha disiplinli olacaktır.

Araç, gereç ve ekipmanlar direkt devlet bütçesinden karşılanacağı için daha üst düzeyde teşkilatlanma olacağı için yeterli sayıda modern, kaliteli ve standart bir şekilde karşılanacaktır.

Ali EMİROĞLU

FETHİYE'DE LAZ HÂKİM

Fethiye'yi ve orada yaşamış yaşlıca hâkimi, hâkimin Karadenizli olduğunu bilmeyenler; benim yazacaklarımı kafadan yarattığımı ve hikayeciliğe başladığımı sanırlar. Herkes mesleğinde başarı için gayret sarf ederlerse isabetli olur ve başarı şansıda bulur. Hikâye yazmak edebiyat işidir. Bu kadar yaşı hekimliğe sarf edipte şimdi hikâyeci olmaya kalkışılmaz. Yazacaklarım doğru ve yaşanmış olaylardır. Hâkim de doğrudur, hâkimin anlattıkları da doğrudur. Eğer hakimin anlattıklarını kendisi bir araya getirmişse işte o hikayecilik olabilir. Hâkimin edebiyata olan aşinalığını bilmiyorum.

Karadenizli olan ve "Laz" lakabı ile anılan hâkimin adını unuttum. Bunları bir hata olarak kabul ederim. Olay sizleri ilgilendireceğini düşünerek sizlere nakletmek istiyorum. Zaten kimse Fethiye'de hâkimi adı ile anmazdı. Hâkim lakabı ile meşhur olmuştu.

Hâkim; orta boylu, kelli felli, beyaz saçlı, çabuk yürümeyi seven bir zat idi. Altmış yaşlarında vardı. Herkes gibi evlenmiş, çoluk çocuk sahibi olmuş, bunları yetiştirmiş, ev bark sahibi etmiş, kendisinin eşiyle yalnız kalıp da tam huzura kavuşacağı, kendi kazancını kendisi için sarf edeceği zaman gelince, karısı ölmüş. İnancımıza göre Allah'tan gelene karşı gelinmez. Hâkim de boynu bükük oturmuş. Ölüm sahası kendisinin karar vereceği saha değil. Kendisi zaten hukuk hâkimi idi!

Hâkimin aklına, tanıdıkları; belki de kendi çocukları yeniden evlenmesi fikrini sokmuşlar. Yarı acılarını, yarı da isteklerin etkisinde kalan haki, yeniden evlenmeye karar vermiş. Evlenmişte. Bir insan ve hele yaşını başını almış bir hâkimin evlenirken bunları göz önünde bulundurmaz mı? Bizim laz hâkim sanki ilk defa evleniyormuş gibi hareket etmiş. Kendisine göre çok genç, boylu, poslu, herkesin güzel vasfını esirgemeyeceği bir kadınla evlenmiş. Evlenmişler ve acılarını unutarak mutlu da olmuşlar ki iki çocuk daha yapmışlar. Çocuklar sık sık hastalanırlar ve doktorları da benim. Fethiye'de o zaman çocuk mütehassısı yoktu. Ben oldukça işe yaradığımı hatırlarım.

Hâkim Yaşını, başını almış bir insandı. Bana öyle geliyor ki; dairede işini bitiren hâkim, doğruca evine geliyordu. Eşini ve çocuklarını görüyor ve beklide ufak tefek mutfak işlerine de yardımcı olmak istiyordu.

Hâkimin şehir kulübünde pek görmezdik. Bazen tek başına kordonda veya Fethiye'nin tek caddesinde gezdiği görülürdü.

Genç eşi de elbette gençliğinin gereği, kabul günlerine gitmek için kocasının eve gelişini dört gözle beklerdi. Yazlığım bu nakli mazi fiilin şeklini, şuhudi mazi olarak düşünmelisiniz. Beni bunları ev içinde bilmiş ve görmüş olmam mümkün değil. Çocuklar hasta oldukça eve çağrılırdım veya hasta muayenehaneme getirilirdi. Benim kadeh arkadaşım değildi. Anlattık ya; hâkim kimse ile içli, dışlı değildi. Ben; hakimin en çok gördüğü insanlardan birisi idim. Hasta olmadığı zaman da muayenehanemde çay içilir, ufak tefek çekiştirmeler de yapardık. Hasiyet ölçülerini ikimizde bilirdik.

İşte bu muhterem hâkim, bir akşamüzeri iki çocuğunu da hasta olarak muayenehaneme getirdi. İfadesine göre eşi, kabul gününe gitmiş ve o çıktıktan sonra iki çocuğun da aynı anda denilebilecek şekilde ateşi çıkmıştı. Altmışın üstünde yaşı olan bir insanın hem de günün yorgunluğunun üstünde olarak iki adet çocuğu kollarında taşımının ne olduğunu yaşamış olanlara bunları anlatmak zordur. Onun için, işin bu kısmını kısa keserek asıl soruna gelmek istiyorum. Bana geldiğinde; bu aklıselimi olan hâkim, kendi kendisine küfrediyordu. Küfürlerini buraya yazmaya kalksam, benim aklımdan şüphe etmeye kalkarsınız. Kendi hakkımda şüphe uyandırma istemem. Şu kadarına işaret edeyim ki; hakim bir Laz'ın yapabileceği bütün küfür cinslerini bizzat kendisinden esirgemiyordu. Kan ter içinde kalmıştım. Kendisiyle meşgul olacağıma hekimliğin gerekenini yaptım, çocuklara iyi bir muayene tatbik ettim. Kitapta okuduklarımın hiç birisini ihmal etmedim. Çocuklar anjin olmuşlardı. İkisinin de ilk tedavilerini yaptım. O zaman pencilin'i çok kullanıyorduk. Şimdi de inançlarım değişmedi.

Çocuklar rahatlayıp muayene masasının üzerinde uyudular. Hâkim de sinir buhranlarından kurtuldu. O zaman; benim sormuş olmama rağmen kendisine yaptığı küfre, küfürlü cevap teşkil edecek bir hikâye anlattı. Hikâyenin aslı şu:

"Üç Türk ölmüşler. Üçü de gerekli olabilecek evrakı müsbiteyi üzerlerine alarak Ahrette Canab-ı Hakkın karşına gelmişler. Allah'ımız gereken soruları bu Türk ve Müslüman olanlara sormuş.

Birincisi: Yaşını, dünyada bıraktıklarını söyledikten sonra evlendiğini, iki çocuk yetiştirdiğini, karısı ölünce bir daha evlenmediğini, Tanrıya ifade etmiş. Cenab-ı Hak da Cennete götürülmesini ve Hz. Peygamberimize komşu edilmesini söylemişler.

İkincisi de; soranlara cevap vermiş ve evlenme imkanı bulamadığını açıklamış. Tanrı fazla ilgilenmeyerek, cehenneme götürülmesini emretmiş. Burası demokratların tabiri ile 'Mahkeme-i

Kübra'dır. Dünyada olduğu gibi yalancı şahit de peydahlanmaz. Tanrı her şeyi bilir. Adam da itaat ederek Cehenneme yollanmış.

Sıra üçüncüye gelince; adam gurur içinde birinci evliliğinden iki çocuk büyüttüğünü, karısı ölünce ikinci defa evlendiğini ve iki çocuğu da ondan olduğunu söyleyince: Allah'ımız bu kulu Cehennemin ikinci katına götürün emrini vermiş.

Tanrı emrine karşı gelinmez. Yalancı şahidi el verse bile kullanamaz. Emre itaat edip giderken birden geri dönüp, ötekilere olanları tekrar ettikten sonra bu Tanrı kararının sebebini öğrenmek istediğini söylemiş. Cenab-ı Hak da azarlayacağına kuluna kırmadan izah etmeyi tercih ediyor:

Birinci kulum evliliğe ve çocuk yetiştirmeyi biliyor. Dünyada çektiği belli. Tanrı kullarına ikinci cezayı reva görmez. Onun için onu Cennete yolladım diyor. İkinci kulumun evlenmediğini ve hiç eza çekmediğini, çekmenin ne demek olduğunu öğrenmesi için Cehennem cezasına çarptırdım. Üçüncü kulum ise; birinci defa denediği halde ikinci defa evlenip yine çocuk yapma yoluna gitmiş. Bu kulumun dünyada ıslah olmadığını ve bu sebeple Cehennemin ikinci katına koyduğunu açık seçik ifade ediyor."

Elbette ki Müslüman ölülerde cezalarını çekiyor.

Hâkim sükûnet bulunca, bu hikâyeyi anlattı ve kendisinin ikinci evlenmem düşüncesine benzeyip benzemediğini sordu. Doğru düşündüğünü söyleyecek halim yok ya.

Aslında hâkim yaşama bağlı bir insandı. Evliliğinde ikinci evliliğinde çocuklarının dahili olmuş olmasıydı. Eşenden, çocuklarından ve ev yaşantısından da mutlu görünümü vardı. Ancak; bir sıkıntı anında nasıl konuşulacağını iyi bilen bir şahsiyete sahipti. Bütün bunları evliliğinden ve eşinden şikâyet etmek için söylemiş değildi. Bunun bir espri olarak alınacağını da idrak edecek durumu vardı. Her konuştuğu insana göre konuşmasını değiştirme ve ayarlama kültürüne de sahipti.

Salım SAVCI

KÖY KALKINMAYINCA ÜLKE KALKINMAZ

Yazımın başlığını nereden aldığımı açıklamak istiyorum:

İKİ HEMŞEHRİNİN KARŞILAŞMASI

Çorum'un çok yakından tanıdığı değerli hemşerim Sayın İsmet Çenesiz bir gün önceden haber vererek 30.06.2004 günün Ankara'daki iş yerime geldi. Yazılarından tanıdığım Sayın İsmet Çenesiz ile kucaklaşarak tanıştık. Söyleşiye başladık. Çeşitli konularda görüş alışverişi yaptık. Bu arada değerli hemşerim Sayın İsmet Çenesiz iki kitap armağan ettiler

Yüreğimin Sesi Şiiler 208 Sayfa. Gül resimli cici bir kapak

Hayallerimdeki Köy-Sefa Köy öykü 96 sayfa Kapak Bağ Evi

Ben de kendilerine kitaplar verdim. Öykücülüğümle ilgili yazıları da ekledim.

Hayalimdeki Köy Sefa Köy gerçeklere dayanan bir öyküdür. Her köyün kalkınabilmesine; köy ileri gelenleri (ağalar),köy muhtarları, köy öğretmenleri, köy imamı (Hoca sözcüğü üniversitede kullanıldığı için imam sözünü seçtim) dörtlüsünün yer aldığı, gerçek olaylarla aktarılıyor. Çok beğendiğim cümleyi alıyorum:

"Köy Kalkınmayınca Ülke Kalkınmaz" Sayfa 41

Şimdi sıra ile:

Ağalar

Muhtarlar

Öğretmenler

İmamlar konusunu işlemek istiyorum. Ama bunu dünün, bu günün, geleceğin dörtlüsü olarak ele alacağım.

A-DÜNÜN DÖRTLÜSÜ

1-Ağalar: eskiden her köyde sözü özüne uygun, varlığı yerinde insanlar var idi. Köylü bunlara ağabey sözcüğünden alınan "ağa" sözcüğünü verirdi.

Ağa; mal varlığıyla övünmez, eline, diline, hatta beline de sahip çıkar. Köylünün köydeki devlet dairelerindeki işlerini takip eder. Her konuda köyün, köylünün yararını düşünürdü.

"Hayalimdeki köy-Sefa Köy" Öykü kitabında bunun en önemli örnekleri yer almaktadır.

2-Muhtarlar: Eskiden her köy, devlet dairelerinde muhtarların adıyla anılırdı. Muhtarlar; köy sorunlarını çözerken tarafları dinler, onları

barıştırırdı. Devlet dairesinde köyün sorunlarını izler sonuca ulaştırmaya çalışırdı.

"Hayalimdeki köy-Sefa Köy" Öyküsünde muhtarın diğer üçlüyle nasıl iyi, olumlu örnekler verdiğini bulacaksınız.

3-Öğretmenler: Eskiden her köy, köylerinde ilkokul açılması için ağasıyla, muhtarıyla, imamıyla canla başla çalışırdı. Köyde ilkokulun açılmasını gerçekleştirdi. Köylü dayı ben okuyamadım, oğlum, kızım okusun isterdi. Öğretmenler gelirler, köye yerleşirler köyün çocuklarına okuma yazmayı öğretir, köylülerin okuması olması için okuma, yazma kursları açarlardı. Köylü öğretmenim derdi. Öğretmene inanırdı. Öğretmeni içtenlikle severdi, sayardı, saygıda kusur işlemezdi.

"Hayalimdeki köy-Sefa Köy" Öyküsünde köy öğretmeni ne denli başarılı olduğunu göreceksiniz.

4-İmamlar: eskiden köy imamı, köy için çok şey ifade ederdi. Köylü imamını sever, dini konularda bilmediklerini imamdan öğrenirdi. İmam da camide, toplantılarda köylünün safında olurdu. Bunun iyi örneğini verirdi. Ağalarla, muhtarlarla, öğretmenlerle birlikte hareket ederdi. Bunun en iyi örneğini verirdi.

"Hayalimdeki köy-Sefa Köy" Öyküsünde imamın ne denli köylünün yanında olduğunu göreceksiniz.

B-BU GÜNÜN DÖRTLÜSÜ:

1-Ağalar: Bir zamanlar ağalar köylerde çok söz sahibi idi. Şimdi köylü okur, yazar oldu. Gazetelerden TEVE (tivi) değil den çok şey öğrendi. Ağalardan daha çok şey biliyor, işlerini yürütüyorlar. Ağaları hatır için dinliyorlar.

Ağaların yerini bazı köylerde, yükseköğrenim görüp köye yerleşen kişiler doldurdu. Ama onlarında dönemi sona eriyor. Çünkü köylü, her şeyi kendi açısından değerlendiriyor. Yalnız ve yalnız kendisine inanıyor.

2-Muhtarlar: Şimdiki muhtarları köylü, kendi görüşünde olanlara yer vererek seçiyor. Her konuda kendi yararını düşünüyor. Olmazsa karşı bile çıkabiliyor. Buna karşın, muhtarın yeri inkâr edilemez. Köylü kendisini anlayan muhtarı arıyor. Bulduğu da oluyor. Bulmadığı da oluyor.

3-Öğretmenler: İlköğretim okullarının sekiz yıla çıkmasıyla pek çok küçük köylerde okullar kapatıldı. Merkezi yerlerdeki ilköğretim okullarına taşımalı eğitim girdi. Öğretmenlerde köylerden kentlere taşındılar. Taşımalı öğretmen oldular. Öğretmenler yalnız okullarını bildiler, sınıflarını bildiler. Köylülerden uzak düştüler. Yalnız köylülerle çocukları için görüşmeye başladılar. Hatta öğretmenler aldıkları maaş kadar öğretmenlik yaptılar, yapıyorlar.

Salım SAVCI

PES DOĞRUSU

Durmadan yazıyorum. Yayın hayatında iki yazım imla kılavuzu var:

1- Eski T. D. Kurumunun yeni T. Dil Derneğinin Yazım Kılavuzu

2- Yeni T. D. Kurumunun İmla kılavuzu

İsteyen, istediğinden yararlanıyor. Onu kullanıyor. Birliktelik bozuluyor.. Türkçe'miz boyunduruktan kurtulsun derken, bir değil iki boyunduruk la karşılaşıyor.

Bu da yetmiyormuş gibi birde blok sistem boy veriyor. Nerede ise tüm sınav kazanma kitapları blok sistem kullanıyor. Dahası var. Beğendiğiniz gazete ve dergilerin bazısı da blok sistemine yer veriyor. Türkçe'mizde var olan satır başı kavramın da canına okunuyor. İş bununla da bitmiyor. Bir yeni blok sistem daha türedi. Satırbaşı yok ediliyor. Blok sistem sağda (bize göre) boy veriyor. Satırbaşını kaldıran iki blok sistem daha da yaygınlaşırsa diye endişe duyanlara ben de katılıyorum.

Milli Eğitim Bakanlığı, Yazım (İmla) Kılavuzu işini çözümlemeli, Türkçe'miz perişan edilmemeli !...

Tek yazım Kılavuzu'nu getirebilenlere şimdiden teşekkürler.

Paşa ÇETEN

ŞEHİR
Tıpkı bir yılan gibi kabuk atıyor
Şehir
Ölümü perdeleyen
Hayatı zorlayan şehire iyi bak
Zulüm ve küfür yükseliyor
Dudaklarımın arasına harcını koyuyor Şehir

Dağlara çeken
Göğe çağıran ruha bir bak
Adalet ve nurun yurdundan savrulmuş
İnsanı hangi şehir sarmalar ki
İsyanın her adımını izliyor
Şehir

Yine bir eksikliği çoğaltıyor
Su alıyor benliğim
Şehir azgın bir deniz

Şükrü GÜLTEPE

BAHARIN GELİŞİ

Bahar gelip sarıçiğdem açınca
Kelebekler dallarından uçunca
Çiftçilerde tohumunu saçınca
Ne güzeldir, ilkbaharın gelişi

Derelerden sular çağlayıp akar
Güneşin sıcaklığı insanı yakar
Menekşe kokulu bağların kokar
Ne güzeldir ilkbaharın gelişi.

Çoban kavalını dertli çalıyor
Koyun kuzusundan ayrı kalıyor
Dostluk muhabbetle sevgi oluyor
Ne güzeldir ilkbaharın gelişi

Kul RIZA'SIN ahvalini görelim
Sazla, sözle muhabbetler kuralım
Kamera çekimleri sunalım
Ne güzeldir ilkbaharın gelişi

Gültepe güllerin baharda açar
Gönül bir sevdadır gelinde geçer
Umut hayallerin başımdan bir bir uçar
Ne güzeldir ilkbaharın gelişi
31 05 2004

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 67 25 Eylül 2004

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi
corumlu2000@gmail.com

Mahmut Selim GÜRSEL

GÖREMEDİKLERİMİZ

Yeni bir dünya düzenine geçişin programları yapılmaya başlandığını hepimiz hissetmekteyiz. Bu programların insanlığa faydası mı yoksa zararı mı olacak ileride yaşayanlar görecekler.

Bu düzen içeresinde Ülkemizin pozisyonunun ne olacağı daha belli değil. Avrupa Topluluğu bu yılsonunda bizi alıp bünyesine almak için ön görüşme yapmamız için yaptırımlarını bu güne kadar sıralayarak bekletti. Bizden istediklerini kuzu kuzu yaptık. Beklide onlar demeden bu düzenleri biz kendimiz sağlamamız gerekliydi. Yine de bu düzenlemeler ülke yararına gözükmekte. Nüfus problemimizi ise halen ayarlayamadık. Dünya ülkeleri kendi nüfusu ayarlama imkânını insanları ile bulmakta, bizde ise bilinçsiz bir şekilde bazı kesimlerin uyduğu, bazı kesimlerin ise inadına çocuk yapmakta adeta dışarıdan direktif almışçasına çoğaldığını görüyoruz. Nüfus planlamasına uyan aydın kesimine karşın bazı kendisini etnik grup olarak gören kesim mantar gibi çoğalmaya devam etmekte. Bu artışın sonunda ülkede bir ayrımcılık politikasının güdülmesi kaçınılmaz olarak gözüküyor. Zaten projeleri hazırlanmış olan ülkemizin bölünme çabaları yeni değil. Bizleri önce birbirimize düşürüyor, iç savaş yaptırıyor ve halende devam eden savaşın faturalarını Türkiye Hükümeti ödüyor, insani ve ailevi kayıplarını da Türkiye insanları çekiyor. Ne dersiniz, yanlış mı düşünüyorum?

Dünyanın yeni düzenini ayarlayanların, palanlarında dünyayı iki veya üçe bölerek, kendi görüşlerini ve dinlerini öne çıkartma amacı gözükmekte. Avrupa Birliği bir Hıristiyan kulübü olarak karşımızda sırıtmakta, Türkiye'yi içerisine alabilmek içinde Hıristiyan nüfusun artması gibi saçma bir ideolojisinin olduğunu düşünmekteyim. Hıristiyan dinini yaymak için misyonerlerin faaliyetleri artması, her mahalleye yeni uyum yasaları ile serbestleşen apartman ibadethanelerinin olabileceği serbestliği çerçevesinde apartman kiliselerinin yapılması ve gençlerin işsizlikleri göz önüne alınarak burulara para karşılığı din değiştirilmeye teşvik edilmesine kadar varan duyumların doğruluğu benim düşüncemin doğruluğunu tasdik etmiyor mu?

Bu yeni düzenin içerisinde biz de kendi yerimizi bulamayacak, yapamayacak kadar güçsüz müyüz? Zannetmiyorum. İçten ve dıştan bizi devamlı yiyenler, yıllardır ülkenin zenginliklerini bitiremediler. Ayrıca

Asya'nın petrol ve doğalgaz zenginliklerinin geçeceği tek güzergâhta bizim emrimizde. Ayrıca bizim ırkımızın bulunduğu Asya devletleri, dürüst ve gerçekçi bir katılımı sağlayabilen ülke olarak bizleri görmeleri halinde bizimle beraber bu topluluğa katılma imkânlarının hiçte hayal ürünü olmadığı bilinmekte. Bizim ayrıca dinimizin bize verdiği bir topluluk ve birliktelik imkânımız da bulunmakta. Müslüman toplumlarını aynı coğrafya etrafında ve bölge birlikteliği olması da büyük bir avantaj değil mi? Neden bunları bir arada tutamıyoruz? Gerekçe basit. Önce biz kendi içimizde birlikteliği sağlamak için gerekenleri yapmak mı istemiyoruz, yapmaya çalışıyoruz da başka kuvvetler mi engel oluyor?

Bizim ülkemiz, zamanın ne getireceğini ve nelerin olacağını anlayamıyoruz. İleriye dönük projelerimiz yok denecek kadar az gibi gözüküyor. Ancak günü kurtaracak planlarla işi götürüyoruz.

Bizim bu görüşlerimiz bizi bağlamasına karşın fazlalıklarının olmadığını da biliyorsunuz. Bu anlattıklarımın pak çoğunun eksikte olabileceğini biliyorum.

İsmet ÇENESİZ

NEDEN GÖREV DEVAMLI YAPILMIYOR?

Türkiye'de her konuda olduğu gibi bürokraside de bulundukları ili abât eden veya berbat eden görevliler var. Ne yazık ki testiyi kıranla suyu getirenler terazinin aynı kefesine konduğu müddetçe bu böyle olmaya devam edecektir.

Amasya, Turhal ve Tokat'ın dağları, tepeleri, ormanları her geçen gün biraz daha yeşilleniyor. 1. ana sebep buralar iyi korunuyormuş. 2. sebep tüplü ocaklar. 3. sebep hayvanlar ormana katiyen sokulmuyormuş.

Birde Samsun'a girerken yeni açılarak tarla yapılan ve 10 sene öncesinde yemyeşil olan, şimdi ise tarla olan veya çevresinde ki tarlaların genişletilerek her gün yok edilen, azaltılan ormanlara bir bakınız.
Hele Çorum! Benim talihsiz memleketim! (orman yönünden) Sungurlu, Çorum arası ve Hamamözü taraflarının hali yürekler acısı. Bakan yok, gören yok. Ankara yolundan her hafta gelip geçen milletvekillerinin bu durum nasıl dikkatlerini çekmiyor hayret ediyorum!?

Eğer birde TEMA olmasa, ağaç, yeşil sevdası olanlar olmasa ne olur bu Çorum'un hali…?

Asıl yazacağım, beni ve çevredeki yeşili seven insanları rahatsız eden konuya dönersek: 14.07.2003 tarihinde bir yazı yazmışım. Bu yazımın başlığı, "Kes Kesebildiğin Kadar- Yak Yakabildiğin Kadar" O yazımdan sonra aşağıda yine bahsedeceğim yerlerde bir takım faaliyetler olmuştu. Etrafı çevreleyen direkler düzeltilmiş, teller onarılmıştı. Daha sonra ise bu işe 4-5 ay daha sahip çıkıldı. Sonrasında ise yine eski tas eski hamam oldu.

O ormanlıktan istifade edenler ağaçta kesiyorlarmış. Bunu Çorum Orman Dairesi idaresi duymuyor amma sağır sultan duyuyor!

Yeniden yazıyorum; burası Çorum'a 4.km kadar mesafede ve kireç ocaklarının civarındaki Melikgazi yakınlarında yetişmiş kocaman bir ormanlık alan. Burasının etrafı telle çevrili ama yine de hayvanlar! İçinde. Karaçalı ve kızamık çalıları kökten sökülüyor. Sökülenler yakmak veya ağıl yapmak için kullanılıyor. Yetişmiş meşe dalları kazma kürek sapı

yapılıyor. Ayrıca bu bölge tenha olduğundan ve yeterli denetimler yapılmadığından fuhuş yuvasına dönmüş durumda.

Hikmetinden sual olmaz da, Sayın Valimiz bunu bir soruştursanız? Neler döndüğünü bir öğrenseniz? Hatta bir zahmet gidip bir görseniz büyük sevap kazanırsınız. Ama devamlı da kontrolü yapılması gerekiyor. Ben bu yazıyla birlikte bu konuyu 6. defa yazıyorum. O çevrenin halkı bu konuda çok duyarlı. Orman Dairesini de arıyorlarmış ama "olur, bulurlarla" geçiştiriliyorlarmış. Oradaki görevliler değiştirilmedikçe bunun önüne geçilmez diyorlar.

Biz kuruluşlara bin tane fidan diktireceğiz diye bin bir dil döküp rica ederken orada her hafta binlerce fidan ve yetişmiş ağaç yok ediliyor.

Sayın ve muhterem Valimiz bu konuya lütfen el atınız. Bu konuyu halledeceğinize inanıyor saygılarımı sunuyorum efendim.

Atilla ALPAY

ASMALI ÇORUM EVLERİ.

Çorum' da yaşayan herkesin yıllarca gözünden kaçmış çok önemli bir ayrıntı vardır ki bunlar da " Asmalı eski Evlerimiz "dir.

İnsanların daha beton kozalarda yaşama biçimini bilmediği bir elli yıl öncesinden kalan bu eski evlerdeki tarz-ı hayat; aynı zamanda dünyanın da en uygun ve en doğru; hatta sağlıklı ve mutlu bir yaşama biçimiydi.

Evlerin çoğu tek katlıydı. Büyük bir at arabası kapısı ve yanında bir de insan girişine ait masif çamdan tek bir kanat bulunurdu. Fakat kimsenin akıl erdiremediği; bu evlerin dışına yani yol üzerine sokaklara ve bu eski binaların bir kenarına kimlerin bu "asmaları "diktiğidir.

Başka illerin veya bölgelerin eski evlerinde bu gelenek pek yoktur. Varsa da hep içeride bahçede veya avludadır. Ama bizim Çorum Evlerinde binanın dışına, sokaklara, duvarların dibine bu asmalar çubuklanmış ve yine duvara bitişik bir şekilde büyütülmüş; dal budak salınca da daracık sokaklara salınarak karşı evlere atılan tellere veya iplere sarılmış; bulunduğu bölgeye hem gölgelik getirmiş hem de gelen geçenin yemesi için salkımlara izin verilmiş.

Genellikle tek katlı ve toprak tuğlalardan veya kaba taş örgüden oluşan duvarların önünde ana giriş kapılarının bir kenarında nazlı nazlı salınarak yükselen ve zaten daracık sokağı kucaklayarak uzayıp giden bu asmaların nasıl bir görgü veya düşünce hatta amaç neticesi dikildiği hala meçhulümüzdür. Gelip geçenlere, sokaklara gölge yapması için mi, insanların oturup bir kenarda olmuş üzümleri yemesi, yapraklarını toplaması için mi? Hayır ve hasenat için mi? Bilinmez... Hatta bu asma sevgisi o kadar ileri gitmiştir ki tarihi kunduracılar arastasındaki o dar sokakları bile asma dalları adeta sarıp sarmalar ve sevgiyle kucaklar.

Türklerde asmanın yeri ve önemi zaten malumumuzdur. Osmanlı dönemi mezar taşlarından sokak çeşmelerine kadar incir ve nar ile birlikte hatta selvi motifleriyle mütalaa edilir. Ama bu küçük taşra kasabasının asma sevgisini anlamak pek kolay olmamaktadır.

Ama bildiğimiz tek bir şey var. Tarihi Türk evlerini incelediğimiz otuz yıl boyunca ülkemizin hiç bir yerinde de böyle bir geleneğe de pek

rastlamadığımızdır. Bu inanılmaz hadiseye bizim gibi tanık olmak isteyenler Ulu camiden başlayan bir çember çizerek aşağı sokaklara, kısmen Devane'ye, bilhassa Çöplük Arastasına, oradan da eski Gazipaşa Yavruturna, Yeniyol Mahallelerine ve Kulaksız sokağa bağlanan yan sokaklarda gezinebilirler. Burada kalan tek–tük, iskedoslu eski toprak evlerin önlerinde; kapılarının kenarındaki asmaları görebilir ve bir elli yıl önceki " eski görgünün ve medeniyetin " izleriyle yeniden tanışabilirler.

Bir sokaktaki evlerin çoğunda bulunan bu asmaların oluşturduğu yeşil kent dokusunun güzelliğini bugün artık tahayyül dahi edemiyorum. Yemyeşil asmalı arastanın, serin gölgeli sokakların, demli bir bardak çayın tadının yıllarca unutulmayacağı çöplük arastası kahvehanelerinin keyfi kim bilir nasıl bir başkaydı. Hele eski Çorum; sanayii ve çevre problemleriyle kuşatılmamışken etrafı bağlarla çevrili nasıl güzel bir taşra vilayetiydi hatta Devlet-i Ali mutasarrıflığıydı.

Malzeme seçimi, peyzaj, plan, ergonomi, kullanım ve insan faktörünün en doğru şekilde değerlendirildiği, sağlıklı insanların, huzurevine gönderilmesi asla düşünülmeyen her zaman sevilip sayılan dede ve ninnilerle; birbirini seven insanlardan oluşan; büyük ailelerin yaşadığı eski evler veya eski konaklarıyla bu şehir nasıl da aziz ve güzeldi.

Çorum'un veya kısaca orta Anadolu'nun alametifarikası sayılabilecek "Ev planı"; bahçe içinde dışarı kapalı; harem ve selamlıklı, divanhaneli yani açık sofalı farklı yaşama birimlerinden ve birlikte yaşanan ortak mekânlardan oluşan; büyük aileler için düşünülmüş bir yapı ve müştemilatlar manzumesiydi.

Asmaları gibi bu bahçedeki ulu dut ağaçları da, hatta türlü-kokulu çiçekleriyle cennetten bir köşeyi andıran bu evlerde yaşayan insanların yaşama sevinçlerini ve psikolojilerini hiç tahayyül edebiliyor muyuz?

Şimdi ise insanların; argo bir yaşama biçimi içerisinde, altmış bin otomobilin direksiyonlarına geçerek yerli-yersiz kornalarıyla yayaları, hamile hanımları ürküttükleri sinirli ve kaba bir yontma taş çağındayız.

Etrafımız, egzoz gazları, tavuk çiftlikleri çöp dağlarının yangınları ve kokularıyla, çimentolaşmış baca gazlarının siyah dumanlarıyla kaplı. Asfalt, zift, nikotin, sigara ve alkol dolu ciğerlerimizle eski asmalı evlerin nezaheti edebi, vakarı ve asaletini, temizliği ve ferahlığını bu gün ki Çorumluların son bir kere daha hatırlamalarını hatta saygıyla anmalarını diliyorum.

Ferahlığını bu gün ki Çorumluların son bir kere daha hatırlamalarını hatta saygıyla anmalarını diliyorum.

Mesut ARTAR

KAÇIŞ...

Kaçarız... Kimi zaman kendimizden... Kimi zaman başkalarından... O an için kaçış belki bir yol, belki bir kurtuluş gibi gelir. Bu kaçış bizi rahatlatır mı? Ve gizlenebilir miyiz? Kendimizden nereye saklanırız? Saklanmak için de bahaneler mi ararız.. O şöyle demiş olsaydı – ben şimdi böyle yapmayacaktım gibilerden... Vicdan sorgusuna çekilmemek için, İçimizi rahatlatmak için- haklı göstermek için bin bir çeşit neden mi buluruz?...

Kaçışlar beni üzer... O an için "hayır" deyemeyip, söz verip – ondan sonra da kaçışta kurtuluşu arayanlar..."Hayır" demek o kadar zor mudur? Müsait değilim, işim çok yoğun – yapamıyorum – desen ne çıkardı? Karşı taraf mutlaka analardı. Ama hayır – bizler söz verip – kaçmayı tercih ederiz. Bunu bir gelenek haline getirmişiz. Gayet normaldir kaçmak.. Kendinden kaçarsın, sevdiğinden kaçarsın, sevenlerinden kaşarsın, evinden kaçarsın, eşinden kaçarsın, işten kaçarsın.... Bir sürü kaçış.. Ve bir sürü neden..

Bu gün ben de kaçmak istedim işte.. Düşüncelerimden kaçmak istedim. Cevabını bulamadığım sorularımdan kaçmak istedim. Oysa "neden" diyebilirdim... Ama diyemedim. Çünkü karşıdaki de belki benim bu sorumdan kaçıyordu...

"Gerçek acıdır – meyvesi tatlı" derler – ama ben gerçeği bulamadım.. Öğrenemedim.. Belki yanımda idi, karşımda idi de...göremedim..

Kafam karmakarışık bu gün. Dün de öyle idi.. Bir önceki gün de.. Düşünceler, sorular, kendi kendime verdiğim cevaplar. Beynimi bulandırdılar, kaçışımı hızlandırdılar.. İşte bu gün ben de kaçmak istiyorum... Belki kaçış için farklı bir yer seçtim sadece.. Benim diğerlerinden ne farkım var ki... Kaçtım işte. ..Buraya kaçtım.. Yazabileceğim, isyan edebileceğim, sesimi kimsenin duyamayacağı bir yere.. Yazacaktım, neden arayacaktım, cevap bulacaktım- ama yine de kaçmış olacaktım...

Kendi kendime – bunca mert kişiler bile bazen kaçışı seçerlerse – ben niye kaçmayayım ki dedim... Evet, kaçışım için bahane hazırdı. Mertler kaçar da ben niye kaçmayayım.. Ben mert, delikanlı değilim ki..

Ürkeğin tekiyim.. Korkağın tekiyim.. Korkuyorum.. Hata yapmaktan korkuyorum.. Sevdiklerimin sevgisini kaybetmekten korkuyorum. Birilerini üzmekten korkuyorum. Bu korkular da bir kaçışa neden değil mi? Korkuyorum işte.. korkularım da beni kaçışa sürüklüyor. ...

Evet bu gün ben de kaçtım.. . ama kaçışım doğru cevabı bulmama yardımcı olmadı.. Ama söz veriyorum – bunu cevabını bulacağım ve... Korkağın teki de olsam mutlaka kaçmamayı seçeceğim...

Raşit YÜCEL

GENÇ YAKLAŞIM

Aksiyon'un temel taşıdır o.

Genç.

Eğer, fıtratı iyi kanalize edilmezse neticeleri korkunçtur.

İdealizmin kaymağı müspet takdir ve yaklaşım değil ise hem kendisine, hem de dünyayı dar eder.

Cezaevlerinin,

Hastanelerin,

Mahkemelerin,

Ve kabristanların simasında gençliğin sıra dışı taşkınlıkların eserleri görünür.

Onu sadece mide ile bağlayan hayat ortamları genci bir robottan farksız bir yola sürükleniyor.

Bu açıdan "Genç Yaklaşım" önemli.

Onu "Adam" yerine koymanın adıdır "Genç Yaklaşım"

O; bir derginin adıdır.

Kendisi yenidir ama yaklaşımı çok eskidir.

Onu ne gayri meşru herkes ve isteklere sevk eder, ne de iddialarını havada bırakır.

Gencin heyecanına gem vurmak değil, onun enerjisini pozitif mecraya sevk etmektir.

Kendi dünyasında canlandırdığı hayata yansıtmaktır.

Hayatı anlamaktır,

Hayatı sorgulamaktır,

Hayatına bir yön ve program yerleştirmektir.

Gençtir.

Bilimin bütün fonksiyonlarını dillendirmektir.

Mesleğini icra ederken, kendisini ihmal etmemektir.

İlk sayısını gördünüz mü?

Çok güzel.

Baskısı ve mizanpajı fevkalade

Yazarları da genç.

Referansları odur.

Çağın bilim ve teknolojisi ile kucaklaşan dinin, ne denli güzelliklere sahne olduğu ve olacağı bellidir.

Avrupa’nın en dinamik gençliği bizim ülkemizde.
Onu şuursuz boşluktan kurtaracak unsurlar lazım.
Onu dinlemek,
Onu anlamak,
Onu izlemek gerekir.
Onu bizim kısır dünyamız ile kıyaslamak gerekir.
Yol açmaktır.
Adımlarına dikkat etmek, ona köstek olmaktır.
Önce dinlemek,
Önce düşünmek,
Önce hak vermek,
Sonra onun şekillendirdiği güzel dünyayı alkışlamak, onunla iftehar etmektir.
Ona fırsat verin,
Onu anlayın yeter.
Dünyaya açık,
Türkiye’ye açık,
Kalbinize açık,
Sizin dünyanıza dost.
Bir boşluğu doldurduğunu yakından göreceksiniz.
Seveceksiniz,
İlgi ile izleyeceksiniz,
Belki bir yazarı da siz olacaksınız.
Kendinizi bulacaksınız.
Orta yaşlı iseniz, çocuğunuza veya yakınlarınıza tavsiye edeceksiniz.
Satırların dost olmadı, insanlara dost olacaktır.
Bana ne? Demeyin.
Bana be! Deyin.
Bu milletin ve bu Dünyanın başına bela olan gençlere bir yoldur.
Zaman ihtiyarladıkça; Kur’an gençleşiyor sözünün muhatabı Genç Yaklaşım’dır.

Ali EMİROĞLU

YETER BE!

Bu AB giriş sorunu asaplarımızı bozdu. Benim rüyama bile girdiği geceler oluyor. Demek ki; bir noktada Vietnam Sendromu anlayışı içinde, ABD bile haklı çıkıyor. Zavallı Amerikan askerlerinden bu sendroma müptela olanların neler çektiği düşünülmeyi değer ve insani duygulardır. Amerikalı her noktada sivri ve haksız olmaz ya (!)

Önceki yazımızda Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları konseyinin, şartlı müzakere tarihi vereceğine işaret etmiştik. Bizde evliyalık filan yok. Görünen köy kılavuz istemez de onun için böyle serbest konuşuyoruz. Ve demiştik ki: ”İşi oluruna bırakalım; müzakerelere devam edilsin. 15 sene sonra nesiller de girişecektir. Ak Parti de asla iktidarda olmayacaktır. 15 sene Türkiye için pek çok iktidarlara vesile olacaktır. Ümidimiz ve temennimiz gideceklerin akıl ve fikir içinde ve demokratik şartlarda gitmiş olmalarıdır. CHP hep kalıcı olmayacaktır. Yeni Kenan’lar gelmeyeceğine göre, onu kapatacak da bulunmayacaktır. Bunun böyle olması gereklilik gereğidir. Gereklilik demek, çağdaşlık demektir. Ortaçağ kafasıyla çağdaşlık olmaz, devamlılık ta olmaz.

Biz Türkler; AB hayallerinin bize getireceği avantajlar hayalinden biraz uzaklaşıp hayata normal gözlerimizle bakmamız gerekiyor. Hayallerimizin pek çoğu, herkes gibi normal şart ve zaman içinde AB’ye girmiş olsak bile olmayacaktır. Onların fert başına düşen yıllık geliri ile bizimkisi arasında beş ila on misli fark vardır. Bu farkı kaldırmak için bütün Avrupalıların sırf insani maksatlar içinde bize kese açıp hizmet bekleyecekleri hayali olmaz ve bunu düşünmek ayıptır da. Herkes; refaha kendi gayretleriyle ve memleketinin imkânlarını kullanarak erecektir. Ayrıca; memleketin imkânını aklıyla kullanacaktır. Sen aklını rafta bırakıp, hislerine ve inancalarınla yola çıkarsan, hayallerin hiçbir zaman hakikat olmayacaktır. Avrupalılar mutluluklarına benim yukarıda yazdığım düşünceleri takip ederek gelmişlerdir. Buna hayır diyen olabilir mi? İnsan olunca, o zaman elinde tek imkân akıldır. İzan bile akıldan sonra gelir. Başka bir imkânı yok ki! Bunu da kafatasına ben değil, seni, hepimizi yaratan koydu. İşte bunun için akıl kullanmak farzdır diyen ben, sağlam zemine basıyorum.

Söylediğime inanılmasını istiyorum. AB sorunu, AB sendromu olmuştur. Hayatımızın safhasında da bizi karmaşaya sürüklemiştir. 15 sene

sonra bizim nüfusumuzun dörtte biri hayatını terk etmiş olacak. Hele yaşlıların bu yazdığımda dikkate alarak kendilerini yıpratmaktan uzak durmalıdırlar. Sorunlarımızın her biri A Birliğinin sorunundan ayrı olarak ele alınıp, hal çareleri aranmalıdır. Bu sorunlarımızın hiç birinin AB sorununa bağlanması istenmektedir. Sorunlar yerinde durmazlar ya? Bunlar halledilecekler ve zamanı gelince AB sorunu iyi veya kötü bir noktaya getirilecektir. İlla içinde olacağımız zehabından ve ayıbından kendimizi kurtarmak gerekiyor. Daha önce de demiştik ki :"Biz bu Vatan üstünde, bin seneden beri Avrupa'ya ve Avrupalıya rağmen varlık gösterip geliyoruz" Zaten; dayanaksız yaşama vasfını kaybedersek bunu bulacağımız bir çare yoktur.

Salım SAVCI

BU KEZ BU ATILIM BAŞARILI OLMALIDIR

Milli Eğitim Bakanlığı 2004-2005 yılına:

Mesleki Eğitimde Öğretim Sisteminin Güçlendirme Projesi (Kısaca MEGEP) ile giriyor.

MEGEP 30 ilde 104 pilot okulda uygulamaya başlıyor.

Alınacak sonuçlara göre, gelecek öğretim yılında MEGEP yaygınlaşacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığımızın 1953-1954 öğrenim yılında 3 okulda:

Muş Muhtelif Gayeli Ortaokulu

Nevşehir Muhtelif Gayeli Ortaokulu

Mustafa Kemalpaşa Muhtelif Gayeli Ortaokulları denemesi olmuştur. Bu denenenin sonucu alınmadan, bu okullar Erkek Sanat enstitüsüne çevrilerek uygulamaya son verilmişti.

Milli Eğitim Bakanlığı bu kez 30 ilde 104 pilot okulda 4 yıllık lise düzeyinde bir denemeye girişiyor.

Bu atılımı kamuoyunun yeteri kadar benimseyip, benimsemeyeceğini bilemiyoruz. Ama çok geniş kapsamlı bu girişimi, bu satırların yazarı Muş Muhtelif Gayeli Ortaokul Müdürlüğü yaptığı için o günkü heyecanıyla yaşatılmasını diliyor.

Başarının bir belirginliği vardır. O da; inanarak sebatla uygulamanın yürütülmesidir. Çünkü bu kez kesin sonuç almak zorundayız.

Muzaffer GÜNDOĞAR

Çorumlu Dergisi Sayı 9-10

Aralık-Ocak 1939 tarihli 9-10.sayı “Yeni İlbayımız” (Vali) başlıklı yazıda Süreyya YURDAKUL’UN emekli olması nedeniyle yerine Salih KILIÇ’IN Çorum İlbaylına atandığı bildirilir.

Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU’NUN "Onuncu Hicri Asırda Çorum” yazı dizisi bu sayıda da sürer. Bu sayıda yayımladığı belgelerden birisini özet olarak veriyoruz: “..Bu Çorum Sancağında yakalanan eşkıyanın bir kısmının küreğe konması, bir kısmının da Kıbrıs adasına sürülmesine dairdir. Hüküm 1575 tarihli olup Çorum Beyi Mehmet Bey'e hitaben yazılmıştır. Çorum sancağında yakalanan eşkıyanın Kıbrıs’a gönderilmesi bir mesele olmuştur. Bunları Kıbrıs'a kimse götürmek istememiştir. Kıbrıs adasının fethinden sonra adayı iskân etmek, Osmanlı İmparatorluğu'nun esas siyasetinden biri olmuştur. Adayı Türkleştirmek üzere birçok aşiretler gönderilmiş bundan başka - Anadolu ve Rumeli'nin muhtelif yerlerinden cezalı konuda birçok haksızlıklar da yapılmıştır.

“Mustafa Vazıh, Çorumludur” araştırması İhsan SABUNCUOĞLU'NUN. SABUNCUOĞLU; bu araştırma yazısıyla Çorum'un 200 yıl öncesinin tarihi olaylarına ışık tutar.

Neşet KÖSEOĞLU da Çorum’un 350-400 yıl öncesinin mahalle adları konusunda bu gün var olanlarla karşılaştırmalı olarak bir araştırma yapar.

Derlediği ve notaladığı üç halk türküsüyle Sadi LEBLEBİCİ bu sayıda da yer alır.”Güzelleme”,”Coştum”,”Anam anam”. Güzellemeden bir bölüm alıyoruz:

Her nereye varsam seni bulurum
Meğer sensiz karar edip dururum
Bir acaip gezişinden bilirim
Bunca milletlerde bir can içinde

Aşık hayallerden olmuşsun hayal
Süzülmüş ballardan olmuşsun zühal
Dişlerin incidir kaşların hilal
Menendin yoğunmuş cihan içinde...”

Bundan sonraki sayılarda, şiirleriyle sık sık karşılaşacağımız eğitimci-şair Recep Rahmi TANKAYA, "Sevgili Atam" şiiriyle ilk kez yer alır bu sayıda.15 dörtlükten oluşan uzun şiirinin son iki dörtlüğünde şöyle seslenir Atatürk'e:

Andımız var biz izinden yürürüz
Bıraktığın emaneti koruruz
Hepimiz birimiz için ey Atam
Emin 0l ki canımızı veririz,

Açtığın çığırdan dönmeyiz geri
Azmimiz ileri, her an ileri
Ruhunuz şad olsun sevgili Atam,
Evladın yükseltir bu cennet yeri.

Aşık Haydar'dan "Dünyaya" Adlı deyişlerini, Cevat Hakkı TARIM'IN Kırşehirli şair İlhami hakkındaki yazısı izlenir.

İlhami'nin asıl adı Sait'tir,1326 yılında öldüğü belirtildikten sonra bir de şiirinden örnek verilir. Bir dörtlüğünü alıyoruz buraya:

İsmim Sait mahlasım İlhami
Sürmedim dünyada devrani demi
Kendime eş ettim şu derdi gamı
Gelmedi ecelim ölemi bildim...”

Eşref ERTEKIN'IN derlediği mani sayısı, bu sayıya aldığı 44 maniyle 446'ya ulaşır, Genç yürekleri kıpır kıpır heyecana kesen manilerden üçünü alıyoruz buraya.

Gergefin nakışları
Çıkamam yokuşları
Yarime selam edin
Şu Çorum'un kuşları.

Harman yeri yaş yeri
Adilem yavaş yürü
Koynundaki memeyi
Bana ver de boş yürü.

Gelepcekte sarmayım
Yar elinde sırmayım
Yar elime geçerse
Öpeyim ısırmayım..

Son bölümde yine 1004 tarihli sicilden derlenen belgeler önemlerine göre yayınlanır, Bunları tam 23 sayfa tutan fermanlar izler, Bunların Arapça suretleri de alıntılanmıştır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 11

15 Şubat 1939 tarihli sayının ilk yazısı, Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU'NUN geçen sayısının süreği, "Onuncu Asırda Çorum" yazı dizisi bu sayıda da sürer. Belgelere dayalı olarak tarihsel bağlamda 16,yüzyılı anlatır DAĞLIOĞLU, Üç belgeyi kısaca şöyle alıntılar: Belgelerden biri Çorum Beyi Behram Bey'e yazılan bir hükümdür ki 1584 tarihlidir ve Vezir Osman Paşa'ya para hazırlanmasına" dairdir. İkinci vesika (belge) ise ordu ile gelen kırk katar deveye arpa ve saman tedarikine dairdir. Bu da 1584 tarihlidir. Üçüncü belge ise Veziri azamla gelecek askerin et ihtiyacı için koyun hazırlanmasına dairdir ve1585 tarihlidir. 16.ıncı yüzyılda İran'la yapılan savaşlar, Anadolu'yu harap ettiği gibi, devlet bünyesini de onulmaz biçimde sarsmıştır..."

Neşet KÖSE0ĞLU,"Yeni Bulunan Paraları bu sayıda da inceler. Bu paraların 16 tanesi gümüş akça olup,10 tanesi2,Beyazıt zamanına,6 sının Yavuz Sultan Selim dönemine,4 tanesinin de Şah İsmail'e ait olduğu saptanır.

"Evliye Çelebiye Göre Çorum Havalisi" yazısı Neşet KÖSEOĞLU'NUN. Yazısının giriş bölümünde şöyle der: "..Evliya Çelebi büyük seyahatine (gezisine) H,1050 yılında Bursa'dan başlamıştır..." , "..Evliya Çelebi Defterdar Zade Mehmet Paşa ile H.1050 yılı Recebinde Erzurum gezisine çıktı. Bu seyahat esnasında Sapanca, Bolu, Tosya yolu ile Çorum'un Osmancık ve Hacıhamza kasabalarından geçmiştir...", "..1057 yılı Zilkadesinin 18.günü Evliya Çelebi Erzurum'dan İstanbul'a dönerken Çorum'a uğramıştır. Direklibel'den Osmancık yolu ile gitmek istemişlerse de, fazla miktarda (bir gecede beş karış) kar yağdığından

geçemeyerek Gümüş'e gelmişler ve burada üç gün kaldıktan sonra Dankaza yolu ile Kırkdilim'e, büyük müşküllerle Kırkdilim yolu ile de Çorum'a gelmişlerdir...",

"Mendil","Güzeller","Oy oy" Sadi LEBLEBİCİ'NİN derleyip notaladığı Çorum halk türkülerinden üçüdür. "Oy Oy"un sözlerinden bir alıntı yapıyoruz.

Suya gider helkeleri çatmalı oy oy oy
Ağrınca da (ağırlığınca) altın ile tartmalı oy oy oy
EI görmeden ağ kıdıktan öpmeli oy oy oy
Elin öptüğü yeri nitmeli oy oy oy.

Eşref ERTEKİN'İN Çorum manileriyle yine ilk gençlik sevdalarına doğru kanatlandırıyor bizleri.

İncecik iğne misin
Mülayim sürme misin
Bir acaip kokun var
Çorum'dan alma mısın.

Kaşlarını eğemem
Hatırına değemem
Kırk yıl yarsiz otursam
Üstüne yar sevemem.

İnce bele mest olsam
Yar ile serbest olsam
El yanında küsülü
Tenhalarda dost olsam.

Aşık Halil "Atatürk'e Ağıt" var iki dörtlük şöyle:

Türkiye üstünde nur gibi doğdun
Bunca savaşlarda düşmanı boğdun
Emsalsiz dünyada menendin yoğdun
Gökte melek yerde insan ağladı..

Âşık Halil ağlamanın zamanı
Bizler göremedik ol adil kânı
Ankara şehrinde hoplar civanı
Kara geyip cümle âlem ağılasın.

"Aşık Haydar İstanbul'dan Samsun'a" deyişlerini, cönklerden derlemeler bölümünde, Eşref ERTEKİN'İN derlediği

"Su Yolcu" Hafız El-fazi'nin deyişleri izler. Nereli olduğu bilinmeyen Hafız EI-fazi'nin 24 dörtlükten oluşan "Ne Güzel Uymuş" şiirinden bir dörtlük alıyoruz:

Ekmekçiye kürek camcıya elmas
Sakaya arkalık, kırba, sünger, tas
Berbere ustura sitil, taş, mikras
Kahveciye fincan ne güzel uymuş..

İhsan SABUNCUOĞLU,"Hesap Veriyoruz "başlıklı yazısıyla Halkevi çalışmalarının iki yıllık dökümünü verir. Bundan sonraki çalışmalar konusunda da okurları bilgilendirir. Yazının sonu on ikinci sayıya kayar.

Çorum'dan Haberler ise, Halkevi Başkanı Ferdane B0ZD0ĞAN0ĞLU,Çorum Halkevi'nin bir aylık çalışmasını değerlendirir.

Toplantılardan, sergilere, kurslardan yoksul öğrencilere yemek verildiğine dair haberlerdir bunlar.

Çorum'un Elvançelebi köyündeki tarihi caminin değişik fotoğraflarından sonra, son bölümde 15 sayfa tutan mahkeme sicillerinin, fermanların, vakfiye suretlerinin yayını sürer.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 12

Beş ciltten oluşan Çorumlunun 1.cildi 12.sayıyla sonlanır 1ö Mart 1939 tarihli 12 sayının ilk yazısı M. Fuat KÖPRÜLÜ'NÜNDÜR. Yazı Ankara Halkevi dergisi olan; Ülkü'den alınır M. Fuat KÖPRÜLÜ: "Halkevlerimizde Tarihi Araştırmalar Nasıl Yapılmalıdır" başlıklı yazısıyla bu konuda yol gösterir. Özetle şöyle der: "..Milli ve yöresel tarihimizin uzmanlarca, bilim adamlarınca ortaya konmuş gerçekleri, yayınlarla, konferanslarla geniş halk kitlesine, aydınlara, gençlere yaymakla mümkündün..." , "..Halkevimizin yöresel tarih konusunda kendi çevrelerinde yapacakları araştırmalar yeni yeni birçok belgeler elde edilebilir. Bunları bilimsel koşullara uygun olarak yayımlamakla milli birliğimize büyük hizmetlerde bulunabilirler. Sözgelimi, Anadolu'nun büyük küçük merkezlerinde el yazmalardan oluşan genel kütüphaneler

yahut koleksiyonlar vardır. Bazı eski ailelerde, bazı meraklı kimselerde bir takım yazma kitaplara rastlanırı. Bunları inceleyerek, bugün Avrupa'da yazma kitapların sınıflandırılması konusunda uyulan belli kurallara göre sınıflandırılabilirler" , "..Tarih incelemeleri için önemli kaynaklardan biri de yazıtlardır. Halkevlerinin tarih şubeleri, her şeyden önce kendi yörelerindeki yazıtların estampajlarını almak suretiyle bir yazıtlar arşivi oluşturabilirler ...", "..Bütün bunlardan sonra yöresel tarih için en önemli belgeleri, şeri mahkeme sicilleridir. Anadolu'nun herhangi bir merkezinde bu gibi sicil defterlerine rastlanabilir. Onların yöresel tarihini aydınlatacak bu belgelerdir. Bunların bilimsel yöntemlerle, yani inanılabilecek biçimde basımı tarih araştırmacılar için birinci derecede önemlidir..."

Son olarak şöyle der: "..Halkevleri bilimsel içerikli eserlerini Ankara, İstanbul gibi büyük merkezlerde bastırmalıdır. Değersiz beş on eseri yöresel yayınevlerinde ilkel teknikle kötü bir biçimde bastırmaktansa, ciddi bir eseri, güzel bir baskıyla ortaya koymak daha iyidir..."

"Çorum Sancak Beyi Karayazıcı" yazısı Neşet KÖSEOĞLU'NUN. Bu yazısını özetliyoruz: "..17.yüzyıl başlarında Çorum'da eşkıyalık hareketleri bütün hızıyla sürmektedir. Devlet yönetimi Anadolu'daki Celali İsyanlarıyla başa çıkamayınca onlara sancak beyliği gibi yönetim görevi de verir. Yine de önü alınmaz eşkıyalık hareketlerinin.

Bölük yazıcısı olan Karayazıcı Türk olmayan paşaların hareketleri yüzünden devlete isyan etmiş. Amasya çevresinde 70.00O askeri vardır. Ortaköy'ü de saltanak merkezi yapmıştır. Amasya Müsellimi Zülfikar da 5000 piyade 3000 süvariyle kendisine katılır ..."

"..Devlet kendisiyle başa çıkamadığından Amasya Sancakbeyliği verilir. Sonra Sivas Sancakbeyi Mehmet Paşa'nın önermesi ve Şeyhülislama 30.000 altın rüşvet verilmesi karşılığında Çorum Sancakbeyi olur (1601).Kısa sürede verdiği rüşvetin birkaç katını Çorumludan çıkarır. Eşkıyalık olayları yakma, yıkma, yağmalama biçiminde sürer. Halk canından bezer.1604 de Tavil Halil yönetimindeki Celali sekbanları çevre sancaklarla birlikte Çorumlu da yakıp yıkarlar. Halk korkusundan dağlara sığınır..."

"10.Yüzyılda Çorum" yazısında H, Turhan DAĞLIOĞLU beş belge daha yayımlar. Biz buraya sadece 10 Zilhicce tarihli belgeyi alıyoruz: "..Osmancık'ta olan bir yangında Mehmet Paşa evkafından büyük hanla,30 dükkan yanmıştır...", "..Bu hanın yeniden inşasının 12,000 akçaya, dükkanlardan her birinin yapılmasının da altışar yüz akçaya çıkacağı hesaplanmıştır. Bunların yapılması hükümet merkezinden rica olunur.

Fakat öncelikle vakıf mütevellisinin hesabının kontrol edilmesi ve ondan sonra inşaata başlanılması emredilmektedir...",

Neşet KÖSEOĞLU yine bu sayıda ikinci yazısıyla "Çorum Gazi Beydili"yi anlatır. Şöyle der: "..Biz Beydili'nin Çorumlu olduğunu, Dördüncü Murat devrinde yaşadığını, yanlız şair değil aynı zamanda muharip gazi olduğunu ve Bağdat Seferi'nde bulunduğunu bu parçadan anlıyoruz..." Söz konusu parça: "..Bağdat'ın fethinde bulunan Gazi Beydili Fermayet Ez Kazi Çorum..."dur.
16 dizilik olan bu şiirin son dörtlüğünü alıyoruz.

Kulun Beydili der hak ya hadi
Hatalardan sakla Sultan Murad'ı
İnşallah açarız bizler Bağdad'ı
Ancak gece gündüz zahmeti vardır..

"Çorumlu Maniler" bu sayıda da sürer. Eşref ERTEKİN'İN derleyip bu sayıya aldığı 28 maniyle bizleri yeni yetmezliğin tozpembe düşlü günlerine götürür yine.

Karanfil deste gerek
Destesi dosta gerek
Şu Çorum'dan kız seven
Gayetle usta gerek.

Karanfilim ez beni
Dülbendinden süz beni
Ben bir fındık altunum
Gerdardanına diz beni.

Kaşların katar katar
Kipriklerin ok atar
Lebin bakkal dükkânı
Yanakların bal satar.

"Çorum'un Halk Türküleri" denilince yine akla Sadi LEBLEBİCİ gelir. Derlediği ve notaladığı iki türkü var bu sayıda. "Akkoyun" ve "Oydah" Akkoyun'dan bir bölüm:

Akkoyun kuzulayınca
Yaralar sızılayınca
Seni nerde bulayım
Gönül arzulayınca hey..

“Çorum'a ait Atasözlerini Eşref ERTEKİN derler. Konusu, tarım ve toprağa ait olan atasözlerinden birkaç örnek veriyoruz.

Arpa kırk günde hem biter hem yeter.
Göl yerinden su eksik olmaz.
Ananın bastığı cüce (civciv) ölmez.
Dirgene dayanmayan harmana giremez.
Yiğit tarla çavdar getirmez.
Meyveli ağaca taş atan çok olur.

İhsan SABUNCUOĞLU’NUN “Hesap Veriyoruz” başlıklı yazısı geçen sayının süreğidir. Halkevlerinin iki yıllık çalışmalarını içeren yazı çok yönlü bilgiler içerir. İzlenen çalışma programının aldığı son biçimi şöyle yazar SABUNCUOĞLU:
1-Selçukiler zamanı Çorum
2-Osmanlılarla Selçukiler zamanı Çorum
3-Çeşitli zamanlarda Çorum mülki teşkilatı
4-Halk Edebiyatı ve saz şairleri
5-Kitabeler
6-Tarihi değeri olan belgeler
7-Yer adları
8-Şive özellikleri ve dil derlemeleri
9-Gelenek ve görenekler
10-Etnoğrafya malzemeleri
1l-Aşiretler ..."

Yeni belgeler bölümünde, bulunan bir madalyanın resimlerini, H,1208 yılında depremle yıkılan Çorum Ulu Caminin tamiri için Çorumlu âlim ve şair Yusut Bahri ile Çorum büyüklerinin Çapanoğlu'na başvuru dilekçelerinin suretleri yer alır.

Son bölüm yine önceki sayılarında süren mahkeme tutanaklarının, vakıfnamelerin suretlerine ayrılır. Çorumlunun 1,cildi burada sonlanır

DEVAM EDECEK

Paşa ÇETEN

YALNIZ KALAN GÜNEŞ

Her fikir bedenimizde bir demet gül
Karanfiller rengini içine akıtır.
Umudun yüreğinde çırpınıyor ay
Canımda patlayan bomba senden şerefli
Bak çığlıklar gerili kalbimizde.

İşkenceler ibadetimiz, zindan cennetimiz
İnsanı uykusundan ölüm uyandırır
Kâbustan geliyorum, vahşeti içiyorum
Merhameti yılanın vicdanına asıyorum
Kader olan günleri sokmaya gidiyorum.

Kan ve gözyaşlarımızdan medeniyet su içiyor
İnsanlık su almış gemi; alçaklığa batıyor
Dünyanın seyir defterine düşüyor tarih
Cinayetlerde hürriyetin parmak izleri var.
Ateş denizinde can simidimiz karınca!

Karanlığın beyninde ihanetin tacı
Dağlar kendi içinde rütbeli ve itaatkâr,
Rüzgârdan gümüş yüzüğü gölgelere takıyorum,
Ey şuur! Seninle gereken yerde olmalıyım
Karanlığın boğazına ateş olup duruyorum.

Devir: Canımıza basan bir kara firen
Sende isyanımızı doğuran zaferimiz ol
Bak toprak karnını açmış vaktini bekliyor
Kim bilir hangi sevgiliyi koynuna alacak
Bir yıldız düşüyor kirpiklerimizden.

Nehirlerin şaha kalktığı yerden bakıyorum
İki yeşil renk bir oluyor ayrılırken
Eskimez yeniye yerleşiyor fecrimiz
Alevler ortasına ekilen feryadımız
Aşktan yeşeren beyaz yağmur gibi şanlı

Sır kendini hakka adıyor,
Bir el dudaklarımızdan kilidi açıyor
Suları bağlıyor dokuz yerinden
Ecel, korkusundan nasılda eriyor
Rabbim dilerse güneş dürülüp huzura geliyor.

Ruhumun içine girdim bir yoldan
Sekiz kapılı ilahi yapıdan

Yaşar KILIÇ

BEN DENİZİM!

Dünya denilen fanide dalgalı bir denizim
Hırçınlaşırım bazen, mahzunum, kimsesizim.
Cehennemi söndürür, su çekiyor dehlizim,
Depremle kükrerim, tüsinamı ensemde.

Timsahlar cirit atar, balinalar kudurur,
Dalgalar azgınlaşır, canavarlar doğrulur.
Bermuda üçgenim var gelen gemi vurulur,
Ölümün intizarın korkusu var darbemde.

Çıldırsam fırtına kıymetini andırır.
Arzın derinliğinde lavları uyandırır.
Azrail görev alır, şimşekleri yandırır,
Dönülmeyen yolculuk, yıldırımlar heybemde.

Orkestrayı andırır, dalga martı sesleri.
Kayalara gemimin çarpışma akisler
Pusula, rota, dümen yok kaptanın hisleri
Mani olamam buna, acımak istesem de.

Karışmayan perde var. Prangalar vurulumuş.
Deniz atı, arsları, ahtapotlar savrulmuş
YAŞAR fırtına diner derler sular durulmuş,
Sur düdüğü ötünce giderim gitmesine.
10.06.2003

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 68

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 68 25 Ekim 2004

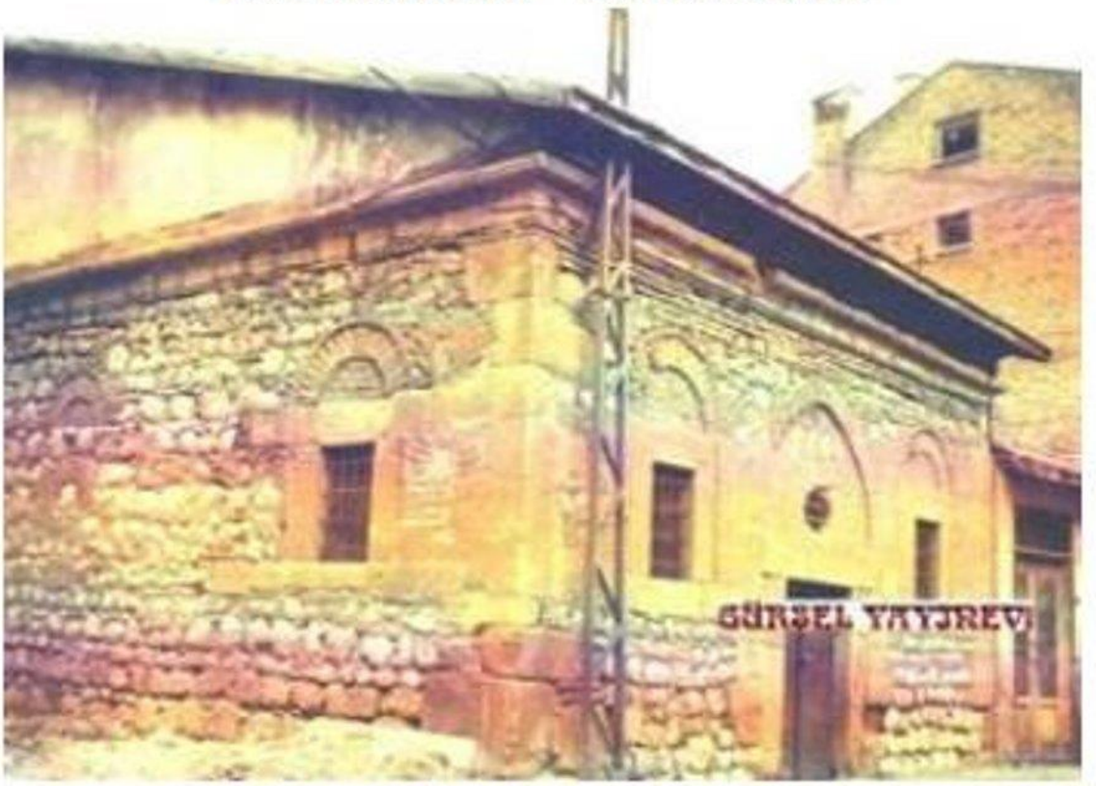

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

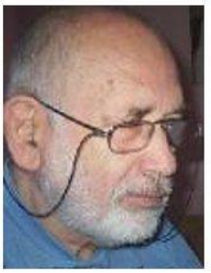

Mahmut Selim GÜRSEL

RAMAZAN

Bu yazının yayınlandığı gün erersek Ramazan Orucuna başlamış olacağız! Bir yıl içerisinde insanların bedenini devamlı yeme ve içmesine karşı verilmiş istirahat ayı. Bu ayda yeme ve içmemizi gündüz güneşin dünyamızı aydınlattığı zamanlar içerisinde gıda alışına kapalı tutmamızdır. Oruç; yalnız vücut gıdasının alınmaması ile değil, ibadetle beslenmesi için de çabalarda bulunulması gerekmektedir.

İbadetlerimiz sadece ve sadece kendimizi ilgilendirir. Alınan sevaplardan başkaları faydalanamaz. Bu sevapları kazanırken de etrafında bulunan insan, hayvan ve yaratılmışlarda bazı dünyevi faydalar görürler.

Oruçlu iken sigara içemezsin, havayı veya bulunduğun yeri nikotin toplanan bir oda haline getirmezsin insanlar rahat ederler. Sözün ve davranışlarınla orucun verdiği ulviyetle etrafında bulunanlar huzur bulurlar. Kıldığın namaz ile etrafında bulunanlara iyi örnek olarak; namaz kılmalarını hareketlerinle hatırlatırsın. Namaz ibadeti için alınan abdestli olduğun zaman daha dikkatli olur, etrafını kırmamaya, incitmemeye çalışırsın. Verdiğin çabalar karşındakilerin rahatlamasını sağlar. Sadaka, zekat ve hediyelerin sevabı sana kalırsa da sadakayı, zekat ve hediyeyi verdiğin kişileri sevindirir, onların bir miktar da olsa ihtiyacını gördüğün için; içinde benzersiz bir duygu duyarak rahatlarsın.

İbadetlerimizden olan Oruç Ramazan Ayında yapılırken, zekât ibadeti de bu ayda yapılır. Bu ay içerisinde yapılacak ibadetlerin fazilet ve alınacak sevap Allah C.C. tarafından verileceği için de zekât bu ayda verilmesi adet olunmuştur. Bu ayda fakirlerin de verilen hediye ve zekâtlarla rahat bir Ramazan ayı geçirmesine vesile olunmaktadır.

İbadetlerin bizler için olduğunu bilmeliyiz. Yüce Rabbimiz bizim yaptığımız ibadetlerimize ihtiyacı yoktur. Yaptığımız ibadetlerle onu bilmemiz ve anmamız ve ibadetleri onun rızasını kazanmak içindir. Rıza kazanmak da bizim içindir.

Ramazan Ayınızı kutlar tekrarlarını ermenizi dilerim.

Ali EMİROĞLU

ÇORUM'LA İLGİLİ BİRİ İSİM

4 Ekim 2004 tarihli Cumhuriyet Gazetesi; gazete ile birlikte "Mimarlık ve Kent" adını taşıyan bir de ek verdi. Cumhuriyet Gazetesinin verdiği eklerin hepsinde bir ciddilik vardır. Bende öbürlerinde olduğu gibi, bu eki de gözden geçirdim. Bir dostumun resmi bir köşeye konulmuştu. Behruz Çinici. Sayın Çinici'nin Çorum'la ilgisi var. Mimarlık literatürüne girmiş birde eseri var. Bin Evler Mahallesi. Sayın Mimar Çinici'nin eseridir. Zaten bizlerde kendisini o vesile tanıdık ve dostluk kurduk.

Sayın Çinici 2004 yılı Sinan Ödülünün sahibi olmuş. Cumhuriyet Gazetesi de ekine bu münasebetle Sayın Çinici'nin resmini koymuş. Kendisini "Usta Mimar" olarak da tasvir ediyor. Çinici'ye yakışan bir sıfat olduğundan şüphe edilemez. Ancak; Çinici kendisini başka bir isimle tasvir eder. Bence kendisini tasvirinde daha büyük isabet var. Onu ben yazmak istemiyorum. Kendisi o sıfatı söylendiği zaman yüzünde derin bir memnuniyet tebessümü beliriyor. Ben yazınca, o etkiyi temin edememekten çekinirim.

Sayın Çinici'nin yaptığı ve tatbik sahasına koyduğu eserler ve planları resmin altına sıralamışlar. Merakınızı uyandırmak için bunları ben buraya almak istemedim. Merakı uyananlar; Cumhuriyetin bu ekini temin edip, okumalı ve kitapları arasına koymalıdırlar. Ekte; başka isimler ve başka eserler üzerinde geniş bilgi veriliyor. Bu ek kitaplığınızda büyük bir yer tutmaz; hatta kitaplığınız süsler de. Jaqueline Onasis'in evini kitaplarla süslemiş olduğunu da ben yazmamıştım.

Resmin altında Çinici eserlerinin listesi arasında bizim Bin Evlerin ismi yok. Eminim ki Çinici bu ismi kendisi vermek istememiştir. Hâlbuki yaptığı ve bugün içinde oturduğumuz mahalle ve ev planlarını çok severdi. Bizim Bin Evler Planı uluslararası ilgi de görmüştü. Yine eminim ki; Bin Evler Planının bozulmuş olması Çinici'yi üzmüş olmalıdır. İnsan kendi eserinden soğutulur mu? Çorum için bu imkân içindedir.

Benim damadım da mimardır. Bin Evlerde bulunan evimiz için belediyeye gitmek zorunda kalmıştı. Damadım Temel Doğan Bin Evlerden Bahsedince yetkili ve mimar olan şahı "Aman ağabey; bin Evler de Bin Evlik mi kalmış ki!" demiştir. Bu zat Çorum şehir planı ve dolayısıyla

Şehrin güzelliğini ve tamamiyetini korumakla yükümlü bir insandır. Bu şahsa ve zihniyete daha fazla yetki tanınırsa şehre, onun güzelliğine ve şehrin tamamiyetine yapacağı kötülük yetkisinin arttığı nispetinde daha da artmış olacaktır. Bunlardan dolayı Başbakan eleştirilirse günah olmaz mı?

Sayın Çinici'yi ve eski Valilerimizden Sayın Celalettin Tüfekçi'yi geçen sene kış aylarında Çorum'a davet etmiştim. Vali ve Çinici'de dostturlar. İstanbul'a gidersem birlikteliğe bende iştirak ederim. Sayın Valimiz Tüfekçi, yazın gelmeyi arzu etmişlerdi. Gelemediler. Davetimi yenileyeceğim ve ikisini de Çorum'a gelmelerine çalışacağım. Her ikisinin de Çorum'da pek çok dostları var. Çinici eserini Bin Evlerin plan bozulmasını görünce üzülecektir. Üzüntü neyi değiştirir! Türkiye'de bunlar da alışmanın yolların aranması gerektiğini bizzat tatmış ve görmüş olmalıdır. Her şeye ortak vatandaşlarımızdır.

Salım SAVCI

OKUMANIN BİLİNÇLİ EYLEM OLMASINI KABUL EDENLERE

Her canlı; dünyaya gelir, yaşar, yerine bir kuşak bırakır. Gün gelir, bir nedenle bu dünyadan ayrılır gider.

En gelişmiş canlı insandır. O da doğar, bebek adını alır, bebek büyümeye başlar. Çocukluk dönemine girer. Çocuğun ilköğretim okulunu bitirişine dek sürer. İlköğretim okulu bitince adı gence çıkar. Gençlerden herkes çok şeyler bekler. Hatta geleceklerini gençlere emanet ederler. Bunun en iyi örneğini ATATÜRK vermiştir.

Bebek, çocuk, genç de yaşadığı ortamda durmadan çok şeyler öğrenir. Öğrenirken şu yolu izler:

Dinleyerek öğrenir,

Gözleyerek neden, niçinleri anlamaya çalışır

Öğrendiklerini; araştırır, inceler, dener, sınar, yeteneklerini durmadan geliştirir. Bu yol uzundur. İnsan yavrusu bu kez, kendisinden önce gelenlerin yazılarını (denemelerini, öykülerini hatta masallarını) okur. Okumasını da sürdürür. Yükseköğrenimini bitirince branşındaki kitaplara ağırlık verir. Kitap okumaya başlar hatta gazeteyi bile evdekilerin ısrarıyla alır. Yalnız başlıklara baktığını okur.

Yeteri kadar okuyamayanlar da boş durmazlar. Çevreleriyle ilgilenirler. Gördüklerinden, dinlediklerinden yararlanırlar. Başarılı olmadıkları zaman, kendilerini okutmayanları suçlarlar.

Okuyup bir düzeye erişenler. Taban derler. Tabanının düzeyine inmeye çalışırlar. Ellerine geçen olanakların hatırı için, vatandaşları şartlandırmaya kalkabilirler. Bu durum hiç hoşa gitmez ama, çıkarların hatırı için yaşatanlar olur. Dileyelim; kimseyi aldatmadan yaşamanın yolunu bulalım. Okumanın öneminde birleşelim.

İsmet ÇENESİZ

NÜFUS ARTIŞIMIZ

Geçen haftaki yazımızda geri kalmışlılığımızın ana sebeplerinden birinin de nüfus artışı olduğunu yazmış ve bu konuda bu hafta karınca kararınca bir şeyler yazacağımızı belirtmiştik. Genç nüfusun çok olması güzel bir şey. Birçok dünya ülkesi genç bir nüfusa sahip olamamanın sıkıntısını yaşıyor. Ortalama insan ömrü de artık gittikçe uzuyor. Bu kocayan, ihtiyarlayan dünyamız bu kadar çoğalmış ve bu güne 6,5 milyara dayanmış insan yükünü artık çekemiyor. Bu kalabalık nüfusun kirlettiği ve gün geçtikçe yok ettiği tabiat ana ise inim inim inliyor.

Dünyada durum böyle iken Türkiye'de ise nüfus artışı daha hızlı. Onun için ne okul yetiyor ne hastane. Ne de yollar yetiyor. Son yıllarda bir kısım yiyecek maddeleri bile artık insanlara yetmemeye başladı. Yıllar önce Sayın Korkut Özal Tarım ve Hayvancılık bakanı iken bir onsumasın da af edersiniz, "İnek, Süt ve Et hakkında. Konuşurken, "Yerli 4 tane inek besleyinceye kadar 1 tane besleyin ama bu beslediğiniz hayvan Montofon veya şu cins olsun diyordu. Yine aynı konuşmasında, "Bu bir tane hayvan yerli ırkın iki katı yem yer ama 8 katı da süt verir. Yavrusu ise diğerinin yavrusundan 4 kat fazlasına satılır. Kesildiği zaman ise 4 kat fazla et alırsınız diyordu. Tabii bu birazda bakımla olacaktı. Mesela insanlarımız da 4 çocuk yapana kadar 1 çocukla yetinse, ona adam gibi baksa, iyi tahsil yaptırsa, onun istikbalini hazırlasa ve böylece de iş sahibi etse daha iyi olmaz mıydı?

1960'lı yılların başlarında rahmetlik Vehbi Koç nüfus artışı üzerinde çok durmuş ve bunun tedbirleri alınmalı demişti. Bizde aynı fikirde idik. Ama o tarihte bu günkü gibi korunma imkânları yoktu. (Bu güde yeteri kadar yok. Sağlık ocakları bu konu da çok yetersiz) 1960'lı yıllarda doğum kontrol hapları eğer bedava dağıtılsa ve eczaneler de bu hapların dağıtımını yapmaya mecbur edilse idi bu gün Türkiye'nin nüfusu 50-55 milyon olacağı gibi nüfus artışının azlığı 1960 'lı yılların sonunda bile bir orantı dahilinde kendini gösterecekti. (Bu gün Türkiye'nin nüfusu 72-73 milyon) Bunlar o zaman yapılsa idi bu gün sağlıklı, iyi eğitim almış; iş, aş derdi olmayan. Milli geliri kişi başına 10-15 bin dolar olan. Yiyeceğini ve tüketimini dışa satan, yolları ve konutları kendine yeten bir Türkiye

olacaktı. Ama pasta borç eden yiyenler çoğalınca ve mevcut pasta da bu fazla sayıya yetmeyince gelsin dış borç Sonrasında ise onların faizleri ve netice iflas etmiş bir Türkiye!

Toplanan vergilerin %75'i faizlere gidiyor. 2004 yılında faize 66 katrilyon verilirken yatırımlara ise sadece 6 katrilyon kalacağını bir açık oturumda uzmanlar anlatıyordu. Yine aynı uzmanlar, "Borçlar yeniden yapılandırılmalı. Nüfus artışı durdurulmalı diyordu.

Doğum kontrol ilaçlarını devlet eczaneler vasıtasıyla bedava dağıtmalı. Halka televizyonlarda yeteri kadar bilgi verilmeli. Bir tane çocuk yapan ailenin bu çocuğunun üniversite masraflarının bir kısmını devlet karşılamalı. 2 çocuklu aileye ne yardım yapılmalı ne de vergi alınmalı. 3 çocuklu aileden her ay 50-60 milyon vergi alınmalı. Bu sayı 4-5- 6'ya çıktığı zaman ise 80 ila 100 milyon arası vergi alınmalı. Bu vergi her çocuk artışında daha da artırılarak devam etmeli. 20-30 çocuk yapıp onları yarı aç yarı tok çalıştırıp sırtından geçinen sözde babaların da böylece canına okunmalı! Zararın neresinden dönülse kârdır. Hemen bu yıl bu kanun çıkarılmalı ki böylece Avrupa Birliğine girişimiz biraz daha kolaylaştırılmalı.

Yoksa insanları aç, sefil ve her an iş bulmak amacıyla yurt dışına kaçak yollardan gitmek için uğraşan 300-500 bin insanı olan. Okullarında 12'li tedrisat yapılan. Bir sınıfta 60 kişinin ders gördüğü okullar ve bu okullara gitmek için her gün 4-5 km yol yürüyen çocuklarıyla. Okulu bitirince Türkiye'yi bile tanımayan. Kırmızı ışıkta durmayan, tembelliği, haksızlığı, çalmayı, rüşveti mubah gören bu ülkenin insanlarını, bu topluluğu siz olsanız Avrupa Birliği'ne alır mısınız?

Önce eğitim ve sağlık diyoruz. O zaman Türkiye'de devlet ve onun temsilcileri bir kampanya başlatmalı ve maddi durumu iyi olanlara "okul yap ve hastane yaptır yerine, "OKULLARDA SINIF YAPTIR! HASTANELERDE BİR ODA YAPTIR demelidir. . Mesela 20 derslikli bir okulu 20-40 kişi bir araya gelip 2 sene de yaptırmayı taahhüt etmeli. Hastane için de, bu uygulama oda düzenlemesi şeklinde yapılabilir. Yaptırılan odanın girişine bu oda filanca şahıs tarafından yaptırılmıştır diye yazılmalı.

Zararın neresinden dönülse kardır. Önerilerimiz vatan ve millet içindir yetkililere saygıyla duyurulur.

Sevgi ve saygılarımla!

NOT: Kıymetli şehitlerimizin aileleri ikna edilmeli ve şehitlerimiz şehitliğe gömmelidir. Böylece aziz ruhlarına daha çok dua okunur. Daha çok rahmetle, muhabbetle anılırlar diye düşünüyorum.

Raşit YÜCEL

RAHMET

Ona: ”Rahmet ayı” dediler.

Ramazan.

Bazıları için sevinç, bazı insanlar için moral bozucu bir ay olarak anılır.

Ramazan sosyal bir hadisedir.

Hayat değişir.

Hayat değişir.

Hayat başkalaşır.

İnsan adeta melekleşir, safileşir.

Türkiye’de buluğ çağına erişmiş insanların yüzde seksene yakını oruçlarını tutuyor.

Devletin hiçbir genelgesi ve mecburiyeti olmasa dahi Müminler bir ordu gibi Ramazan Ayı için teçhizatlanır.

Yiyecekler,

İçecekler,

İşler,

Güçler,

Mesailer farklılaşır.

Bundan çocuklar ve düşkünler de hisselerini alırlar.

Fakirler gözetlenir,

Zekâtlar ödenir.

Ramazan Ayı, bütün dünyada bu şekilde yaşanır, yaşanır.

Bir harekât ordusunun tatbikatına benzer adeta.

Kur’an okunur,

Tevbe edilir,

Teravihler kılınır,

Camiler dolar,

Camiler taşar.

RAMAZAN’DIR.

Adı: ”Rahmettir.

Ramazan’a ilgisi olmayan insanlar dahi bu olaya hayretler içinde bakar, izlerler.

Suç işleyenler azalır.

Lokanta ve çay evleri kapanır.

Akşamları işyerleri kapanır.
Hiçbir zabıta ve polis bu organizede görevli değildir.
Gönül işidir bu.
Allah'ın davetidir.
Onun kullarıyız.
O; emretti.
Onun için oruç tutar, ibadet ederiz.
"Oruç'un mükâfatını ben veririm" Buyurdu.
Bu davetten mahrum kalmak hatadır.
Oruç tutmayanlar dahi, tutanlara saygılı olurlar.
Başka dine tabi olsalar dahi, oruçlunun yanında ve karşısında yiyip, içmezler.
Oruç bir idmandır.
Hem nefse,
Hem mide, hem göze,
Hem kulağa.
Onlarda bir nevi oruç tutmaktadır.
İnsanı oruç dizginler.
Cenab-ı Hak nefse Demiş:
"Ben neyim! Sen nesin?"
Nefis ise:
"Ben benim, Sen sensin" Demiş.
Ceza vermiş Cehenneme atmış.
"Ben neyim! Sen nesin?"
Nefis yine:
"Ben benim, Sen sensin" Demiş.
Sonra nefsi aç bırakmış. Sonra sormuş:
"Ben neyim! Sen nesin ?"
Nefis cevap vermiş:
"Ben benim, Rabbi, Rabbimsin. Ben ise aciz bir kulum" Demiş.
İşte; insanın azgınlaşan ve çılgınlaşan nefsini ancak oruç ıslah eder.
Böyle bir rahmetten istifade ediyor ve Rabbimize dua ediyoruz.
Ne mutlu o Rahmetinden istifade edenlere.
Yazık ondan mahrum kalanlara.
Hazır mısınız?
İşte geliyor.

Atilla ALPAY

ESKİ KAPLAR

Sessizce unutulup gitmişlerdi.

Kimisi onları bir hatıra diye saklıyor, kimisi büyükannesinin bir mirası diye biliyor, kimi de Avrupa tarzı döşenmiş evinin şark köşesine koyuyor; kimisi de eskiciye satıp kurtuluyordu.

Oysa onlar bugünkü insanların dedelerine veya büyükannelerine hatta daha da eskilerine o kadar çok hizmet vermişlerdi ki. Bilinen ilk kaplar en az iki bin yıllıktı. Bu resimde görülenler ise belki 900 yıldır aynı modelde veya tarzda işlenmekteydi.

Kapaklı olanın ismi sahandı, yemekler soğumasın diye üzeri kapatılırdı, ayran kupasının ismi ise meşrebe veya maşrapaydı. Su dahil her çeşit akıcı mayii içmeye yarardı.

Diğeri ise "helke" adında ve çok meşhur bir modeldi. Yoğurt taşımaya veya saklamaya yarardı. Başka işlerde de kullanıldığı olurdu.

Bakır levhayı alıp bir tornada çekerek veya bir kalıpta binlerce çekiç darbesi ile döverek bu şekilleri vermek elbette ki kolay değildi. Bir kap için en az beş bin çekiç sallamak gerekliydi. Sapları ise dövme demirden veya döküm pirinçten hatta bronzdan ayrı bir sanat eseri olurdu. Bu işler sadece Osmanlı veya Selçuklu değil ta eski Roma'dan beri böyleydi. Bakır denilen malzeme insan için çok faydalıydı. Mesela saf bakır bilezikler romatizmaya çok iyi gelirdi.

Buzdolabının olmadığı o günlerde günlük tereyağı ile pişen leziz yemekler bu kaplara alınır, sahanların ağızları soğuyunca kapatılır veya sofralara konurdu.

Daha birçok yardımcı kap daha vardı. Bunlar kulaklılar, taslar, çatal, siniler, tepsiler tabaklar ve çanaklardı.

Fakat esas yardımcılar emaye kaplardı. (Aslı çinko olan ve üzeri fırınlama suretiyle camsı bir boya ile kaplanan ve sıhhi bir hale gelen bu kaplar yeşil, mavi ve kırmızı renkleriyle yıllar boyu elimizden düşmediler. Halâ da onlarda demlenen çayın lezzeti ve tadı damağımızdadır.)

Bu nostaljinin en doğru olan tarafı bu sağlıklı ve güzel malzemenin yani bakırın kap mamul hale gelince hemen kalaylanmasıydı. Bu soy ve okside olmayan metalle kaplanan kalaylı bir kapta yapılan bir yemeğin lezzeti bugünkü kapların hiçbirisinde yoktu. Çünkü bütün kaplar hem malzeme, hem de tasarım olarak yanlıştı.

Daha sonra alüminyum çağı başladı. Gittikçe incelen ve insan böbreklerine daima zararlı bir şekilde eriyen bu kaplar bizden önceki kuşağı ulu mezara doldurmaya yetti. Hele meyve kompostolarındaki asitler bu kapları delebilmekteydi. Zararları ancak otuz yılda fark edilebildi. Ama iş işten geçmişti. Sonra sekiz-on kat çelikten mamul tencerelerin çağı başladı.

Bu kalın aslında demir tencereler yerinden kalkmıyor, en kısa zamanda kararıyor, cilası içinde bir dünya para isteniyordu. Hele teflon denilen yani kimyada poli tetrafloretilen olarak anılan kanser yapıcı bir madde ile kaplanan adı yanmaz aslında kendi yanar tavalar ise tehlikenin ta kendisiydi. Piyasada adı yanmaz olan birçok mamul vardı. Gerçek teflon hangisi kimse ayırdedemiyordu.. Cam kaplar ise bir elimizden düşmeye görsün tuzla-buz oluyor; bunlar için icat edilen mikro dalga fırınlarına ise kimsenin daha aklı ermiyordu. Kimyada saf suyun en doğru saklama kabı bile kalaylı bakır kaplardı. Asla cam değildi. Dolayısıyla eski kalaylı bakır kaplar da lezzet, kullanım, hafiflik ve malzeme olarak çok doğru kaplardı. Bunlara eski banmalar ve pekmez kazanları da eklenebilirdi.

Bugünkü felaket, hormonlu meyve ve sebzelerin kanser yapıcı kaplarda pişirilip zehir niyetine yenilmesi ama fark edilememesidir.

İşin en doğrusu eski bakır kaplara, emayelere ve doğal beslenme, tabii gübre ve eski üretim tekniklerine geri dönülmesidir.

Ve bir gün dönüleceğine de adım gibi eminim..

İşte bugün buraya da yazıyorum..

Saygılarımızla...

Muzaffer GÜNDOĞAR

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 13

Çorumlunun 15 Nisan 1939 tarihli 13.sayısı 2.cildin ilk sayısıdır.

Neşet KÖSEOĞLU, bu sayının ilk yazısına, "ikinci Yıla Girerken" diye başlar. Yazısının içeriğinde: "..Çorum tarihini aydınlatıcı halktan ve sicillerden derlenen belgelerin açıklanmaları ile birlikte birinci cildin 'Çorum'un Tarihi Vesikaları ' adlarıyla iki kitap halinde hazırlanan eserlerin tamamlandığını ve ilk fırsatta yayımlanacağını buna ek olarak da; Çorum Manileri, Çorum Kitabeleri ve Tarihi Abideleri ve Çorum'un Yer Adlarının da birer kitap halinde yayınlanacağını..." duyurur.

H. Turhan DAĞLIOĞLU da "Çorum Tarihi Hakkında" adlı makalesinde şöyle der:
"..Yazılacak bir Çorum Tarih yalnız Çorum ve çevresini değil aynı zamanda Anadolu'nun da bir çok tarihini ve karanlık günlerini aydınlatacağından önemi büyük olacaktır. Çorum, tarih bakımından zengin bir ildir. Bu ilde Hitit, Roma, Yunan, Bizans, İran, Arap, Selçuklu ve Osmanlı Uygarlığının kalıntıları hala yaşamaktadır..."

"Evliya Çelebi'ye Göre İskilip" yazısı Neşet KOSEOĞLU'NUN. Evliya Çelebi H.1060'da Sivas'tan İstanbul'a gelirken Elvançelebi köyüne, sonra Çorum İskilip'e uğradığını kendi yazılarından biliyoruz. Bu yazıda da Evliya Çelebi'nin tarihsel geçmişiyle birlik-te İskilip'i, İskilip kalesini ve İskilip'teki ziyaretgâhları anlatışını verir Neşet KÖSEOĞLU.

H. Turhan DAĞLIOĞLU'NUN,"l0. Asırda Çorum" başlıklı araştırma yazısı bu sayı-da da sürerken, birçok tarihsel belgeyi de açar. Bu belgelerden birisini buraya alıyoruz: "...İskilip kasabasını basan eşkıyaya ait olan bu belgelerden birisi 11 Rebiyyüevvel 1582 tarihini taşır.(Bu tarih Osmanlı-Rus savaşının sürdüğü dönemdir.) Bir kısım sahte softalar bazı gençler arasında bir cemiyet yaparak İskilip kasabasını başmışlar, birçoklarının mallarını zorla almışlar, bazıları genç oğlanların ırzına geçmişler ve birçok kimseleri de katletmişlerdir. Ve sonra üzerlerine sancak beyinin adamlarının geleceklerini anlayarak ortadan kaybolmuşlardır. Hükümete karşı gelen bu bozguncu eşkıyanın sancak muhafazasında kalan askerlerle cezalandırılması hükümle katiyetle

emredilmektedir...” Ve yazısını şöyle sürdürür DAĞLIOĞLU : “..Onuncu yüzyılda halkın çok zulüm gördüğünü ve hükümet memurlarının rüşvet almak maksadıyla bazı kanunsuz işler yaptıklarını bu vesikalar bize açık bir surette göstermektedir. Amansız bir eleştirmen olan tarih yapılan uygunsuz hareketleri asırlar geçse de geleceğe göstermekten çekinmez...”

“Cönklerden Derlemeler” bölümünün bu sayısındaki konuğu "Çorumlu Yeğen Paşa “ Neşet KÖSEOĞLU: “..Rumeli hudutlarında düşmanları titreten, onlar arasında ün yapan ve H.1100 tarihinde öldürülen Yeğen Paşa'nın bir deyişinden alınan şu dörtlükten başka Çorumlu olduğuna dair bir başka belge yok...” diyor.

Urulmuş kolundan kendi bağlıyor
Köleleri siyim siyim ağlıyor
Yeğen Gazi der ki kanım çağlıyor
Namımız Çorum’da söylensin Yeğen.

“Çorumlu Maniler" dedi mi Eşref ERTEKIN gelir akla. İşte ERTEKIN'IN derlediği manilerden üç daha alıyoruz.

Kale dibinde kuzu
Kıvrım kıvrım boynuzu
Yok demem yoksul demen
Yiğide verin kızı.

Karanfilim susuzum
Üç gündür uykusuzum
Yatsam yârin dizine
Elim durmaz huysuzum.

Karanfil ekme ile
Ne olur bakma ile
Güzel çirkin mi olur
Çok altın takma ile.

"Köy Adlarına Göre Bir Araştırma" yazısı Neşet KÖSOĞLU'NUN. Tarihsel belgelerden yola çıkarak araştırıp incelediği köyler Abdalata, Danın, Zennun, Kunduzıar’dır.

Geçen sayının süreği olan “Hesap Veriyoruz" başlıklı yazısıyla İhsan SABUNCUOĞLU, Halkevlerinin yaptığı iki yıllık çalışmanın dökümünü vermeyi sürdürür.

Bunu yazı yine İhsan SABUNCUOĞLU'NUN. Bu yazıda "Mustafa Vazıh"i anlatır. Mustafa Vazıh'ın "Tuti-i Vazıh Kelimat" ile "Güldeste-i Gülistan Hediyyeten Lilihvan" dan beyitler verilir.

Son bölüm mühimme defterlerinden alınan hükümleri içerir.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 14

Çorumlunun 15 Mayıs 1939 tarihli 14.sayısı H. Turhan DAĞLIOĞLU'NUN "Onuncu Asırda Çorum" yazısıyla başlar, Yine belgeleri açıklar. Bu sayıda aldığı sekiz belgeden sekizincisini alıyoruz: "...8.belge 1563 tarihlidir. Bu Çorum Beyine yazılmış, sancağının askerleriyle birlikte derya seferine yetişmesine dair hükümdür. Bu tarihte Kıbrıs adasının fethiyle uğraşıldığı için devlet hemen hemen her tarafa bu yolda emirler vermiştir. Bir de deniz seferine donanmanın nevruzdan sonra çıkacağı için Çorum Beyine sefere iştirak etmesi için acele etmesi bildirilmektedir..." Yazı şöyle sonlanır: "..Çorum'un toplumsal, askeri, mali durumunu aydınlatmaya çalışan bu belgelerle, diğer yayınladığımız belgeler aynı zamanda tarihimizin karanlık bazı noktalarını aydınlatması yönünden önemlidir..."

Neşet KÖSEOĞLU'NUN yazısı ise: "Tarihte Çorum Köyleri" .Tarihsel belgelerle 'Abdalata' köyünü inceler Neşet KÖSEOĞLU.

Neşet KÖSEOĞLU'NUN İkinci yazısı ise "Çorum'da Bir Defter Nazırı" Şöyle der yazısında: "..Her yerde olduğu gibi Çorum'da da nüfus memurlarının adı defter nazırı idi. 1883 de Çorumlu Damatoğulları'ndan Seyyit Mustafa bu göreve tayin ediliyor. Görevi de bu belgede anlatılıyor. Doğan ve ölen Müslümanların yaş, eşkâl ve şöhretlerinin sıra ile yazılacağı emredilir. Kazaların nüfuslarını da birer kayıt edici vasıtasıyla temin edilecek ve yapılacak defterlerin her altı ayda bir İstanbul'a gönderilmesi isteniyor ..."

Eşref ERTEKIN'IN derlediği "Çorumlu Maniler" bizleri yine geçmişin tozpembe düşlemli günlerine götürür. Üç örmek alıyoruz:

Kalenin ardı bostan
Yıkılsın Arabistan
Çorumlu kızlarının
Giydikleri hep fistan.

Kaleden indim şimdi
Elinde kara hindi
Karşımda durma yarim
Öperim seni şimdi.

Kayalar harda kaldı
Bülbüller zarda kaldı
Gönül evi kilitlendi
Anahtar yarda kaldı.

Halk türkülerinin yayını bu sayıda da sürer. Sadi LEBLEBİCİ, derleyip otaladığı "Zile" ve "Gesi Bağları" türkülerini alır bu sayıya. Gesi Bağlarının bir bölümünü alıyoruz.

Merzuvan'dan tıkır mıkır inerken
Yazması boynuna dolanıyor öperken
Uyumuşum ak gerdandan emerken
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansım derdime.

Âşık Haydar köşesinden "İnönü" için yazar 10 dörtlükten oluşan şiirden bir dörtlük alıyoruz.

Fevzi Çakmak ordu kumandanımız
Milletvekilimiz can Saydam'ımız
İnönü İsmete feda canımız
Allah ömürler versin İnönümüz'e.

"Cönklerden Derlemeler" de iki destan yer alır Eşref ERTEKİN'İN Medrese eğitiminin son zamanlarda ne kadar çok bozulduğunu anlatan güzel bir destan olarak sunulan bu destanın yazarı Köse Yusuflu diye birisidir. İkincisi ise, Kazım diye bir şaire aittir.

Son bölümde ise, Çorum'da Camii Kebir'e ait belgelerde, Ulucami'nin tamirini anlatan ve Cabbarzade tarafından tamiri ile hizmetleri hakkında berat sureti, Halife köyü hakkında belgeler, Erguli Baba vakfiyesi sureti ve Hamdi Bey evkafına ait belgeler yer alır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 15

15 Haziran1939 tarihli 15 sayı Güzide DAĞLIOĞLU'NUN, "Çorum Tarihine Ait Vesikalar" başlıklı yazısıyla başlar. Bu yazıya konu yaptığı dört belgeyle Çorum'un geçmişine ait tarihsel bağlamda ışık tutmaya çalışır. Yayınladığı belgelerden birisini örnek olarak alıyoruz: "..Hicri 1121 tarihli belge arşivinin dahiliye kısmında 2803 numarada kayıtla, Osmancık Kadısı Ahmet Efendi'ye ait dilekçedir, Ahmet Efendi bu dilekçede Çorum Mütesellimi Ali'den şikayet etmekte ve bu yolla eşkıya tarafından soyulduğunu da eklemektedir..." Dilekçenin üzerinde devrin sadrazamının Sivas Vali'sine suçluların yakalanması için yazmış olduğu bir derkenardır. 'Karaveran' , köyünde soyulan kadıya eşkıyaların pek fena davranmış oldukları dilekçede okunmaktadır.

"Tarihte Çorum Köyleri ve Paşaköy ile Sakız Divanı " yazısı Neşet KÖSEOĞLU'NUN tarihsel belgeler ışığında köylerin geçmişini araştırır. Yazının son paragrafını alıyorum: "..Bu köylerde elimize geçmiş para yoktur Yalnız bu isimler (köy) incelenirse Osmanlılardan daha önce bu köylerin var olduğu iddiasını saptamak pek âlâ mümkündür..."

"Çorum Vilayeti Sulama Vaziyeti Hakkında Verilmiş Bir Rapordur" da, Boğaz-köy, Alaca, Kayabüğet, Örülükaya, Osmancık dereleriyle Çomar suyu konularında görüş ve öneriler dile getirilir.

Aşık Haydar, Çorum Belediyesi çavuşlarından Necib'in bir kamyon kazasına kurban gitmesi üzerine bir destan yazar. Bundan 60 yıl öncesinde bir kişinin trafik kazasında ölmesi çok az rastlanan bir olaydır. O nedenle yankısı büyük olur. Bir dörtlük alıyoruz:

Dönmüyor dilleri ezilmiş başı
Ağıttan figandan inleşir çarşı
Çok hizmeti vardır Çorum'a karşı
Kanlı kamyon nasıl kıydın Necib'e.

Yeniköylü Aşık Kör Musa da askerlik dönüşü ölen dursun için bir destan yazar. Bu tür destanlar, aşıkların dillerinde, bireysel acıları toplumsal acılara dönüşmüştür, günümüze değin ulaşmıştır. Bir dörtlük de bu destandan alıntılıyoruz:
Gençlikte dünyadan göçmesi çetin
Kim gönlünü alır Ali İsmet'in
EI elinde kaldı dört tane yetim
Çocukları yetim kaldı Dursun'un..."

“Cönklerden Derlemeler” de ise, "Nahifi" adlı bir şairin esprili ve abartılı iki destanına yer verir. Bir dörtlüğü şöyle:

Sofra geldi döşendi çörekler
Kırk bin sini kızartıldı börekler
Pilav için hazırlandı kürekler
Yüz altmış kuzu büryanımız var.

Diğer destanından da bir örmek veriyoruz:

Manda bir kavağın dalına kondu
Bir tilki bir fili altına aldı
Deve karıncanın omuzuna bindi
Harir dokumaktan bi şikar oldu.

Eşref ERTEKIN'İN derlediği “Çorumlu Maniler” genç yürekleri heyecan ve coşkuyla hoplatırken, yaşlıların da yüreklerini sızlatıyor.

Karşıdan geç göreyim
Topludan gül vereyim
Sende dudak bende yüz
Sen iste ben vereyim.

Karşıda duran sensin
Zülfünü buran sensin
Bana cellat kar etmez
Boynumu vuran sensin.

Kaşı karalı bülbül
Başı belalı bülbül
Şen şakı ben ağlayım
Ciğer yaralı bülbül.

Son bölüm 15 sayfa süren vakıfname, berat ve mahkeme belgelerine aittir. Bunlar Ahmet Hulusi Paşa Vakfiyesi, Osmancık'ta türeyen Tarak adındaki eşkıya ile taraftarlarının yakalanıp cezalandırılmaları, Haksız yere İstanbul zindanlarında yatan Safa ve Mehmet’ in durumuna, Çorum sancağı sipahilerinin derya seferine çıkmalarına dair belgelerdir.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 16

15 Temmuz 1939 tarihli Çorumlunun 16. sayısı; Mahmut Ragıp KÖSEMİHAL' in "Çorum'un Folklorunu Derlemek Meselesi" yazısıyla başlar. Eski bir gazeteci olarak bu konulardaki görüş ve önerilerini yazar KÖSEMİHAL.

Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU'NUN sürekli yazı dizisi "Onuncu Asırda Çorum" da beş belge daha yayımlanır. Belgelerden birisi şöyledir: "..Osmancık havalisinde türemiş Tarak namında bir medrese kaçağının sekiz taraftarıyla birlikte Hasan adındaki bir sipahinin derbentte esvap ve mallarını yağma ettiklerini bu hüküm bize anlatmaktadır. Eşkıyanın ele geçirilmesi için ta Karadeniz sahillerinde bulunanı, O zaman Bafra kasabasına bağlı Alaçam kariyesine kadar takip ettiklerini bunlardan sekiz tanesinin öldürüldüğünü ve birisinin Osmancık'a getirildiğini, bunun da sonradan orada idam edildiğini hüküm içeriğinden anlamaktayız Hüküm sonunda halkın huzur ve rahatını bozanların hakkından gelinmesini, bu konuda asla hoşgörülü davranılmaması gerektiği açıklanmaktadır. Bu hükmün bir sureti de ayrıca Çorum Sancağı Bey'ine gönderilmiş olduğu hüküm altına kaydedilmiştir..."

"Tarihte Çorum Köyleri" Ayas, Türkler ve bölgesi araştırmasıyla, Neşet KÖSEOĞLU tarihi belgeleri konuşturur yine. Yazısının sonlarına doğru şöyle der: "..Buraya kadar yazdığımız köy adları ile yer adları şekillerinden de anlaşılacağı vechile tamamen Türk ve İslâm devrine aittir. Bunların içinde Türk-İslâm devirlerinden önce yaşamış olan uygarlıklarında varlığı anlaşılmaktadır..."

Bu devirde tezyinatlı taşlar, soku taşı denilen sütun altı taşlar, küp halinde çıkan mezarlar ile klasik devirde Frikler ve Etiler'e ait keramik ile Bizanslara ait birçok paralar çıkmaktadır..."

"Çorumlu Maniler" bu sayıda da sürer. Eşref ERTEKIN her sayıda 25'in üzerinde mani alır. Bu sayıdan da dört mani alıyoruz:

Köprünün altı testi
Çiçekli şalvar esti
Ak memenin üstünde
Beni bir gaflet bastı.

Kavaktan sesin aldım
Eğildim fesin aldım
Şu Çorum'un içinde
Beğendim hasın aldım.

Küp içinde kömeler
Tombul tombul memeler
Yar kadrini ne bilsin
Senin gibi semeler

Köprünün altı buzlar
Dönerini yaldızlar
Yine aklıma düştü
Turunç memeli kızlar.

"Cönklerden Derlemeler" bölümünde Rıfat ve Aşık Bedri birer koşma ve destanıyla tanıtılır. Rıfat'ın destanından iki dörtlük alıyoruz:

Beş yaşında elim ermez işime
On yaşımda gezdim başlı başıma
Kemalim erince on beş yaşıma
Seraser sevdasına yeldirdin beni.

Ellide yarı yaşı geçirdim
Altmışımda bildiğimi şaşırdım
Yetmişimde yol yokuşa düşürdüm
Yolumu yokuşa düşürdün benim.

Ardından Âşık Bedri'ye güfteleriyle yer verilir.

Son bölüm, Çorumlu Hacı Bekir'in Sungurlu'dan Çorum'a nefyolunduğuna dair.

Çorumlu Ölçekoğlu Hasan Ağa'nın öldürülmesine dair İstanbul'a gönderilen bir mahzar.

İskilip Ayanı Hasan Beşeoğlu Mehmet'in ahvaline dair belgelerden oluşur.

DEVAM EDECEK

Üzeyir Lokman ÇAYCI

SEN NE BİÇIM İNSANSIN?

Sen ne biçim insansın be
Bizi ne aradığın ne sorduğun var…
Duyduğuma göre
Bir bankada müşterek hesap açtırıp
Anamın üç – beş kuruşuna da el koymuşsun...
Biliyorum İstanbul İstanbul olalı kimleri değiştirmedi ki...
Kelikle giden topukluyla döndü...
Biraz daha sürü eteklerini İstanbul sokaklarında…
Aynalar nasıl olsa geçmişi göstermiyor…

Ah ah.... Doğduğun, büyüdüğün ilçenin
Tozlu yollarını ne çabuk unuttun...
Kurnazlık senin ak akçen
Bilirim seni
Üç kardeşini de
Birçok kere uyuttun…
Kız hiç çeken olmadı mı senin saçlarını
Amerika'larda, Avrupa'larda ne işin var diye?
Yine bir yalan uydurdun
Ceplerine paraları doldurdun…

Sen ne biçim insansın be
Bizi ne aradığın ne sorduğun var…
Paris – 09.10.2004

Rıza HARDAL

RAMAZAN MANİLERİ

Ramazan'ım merhaba,
Bizlere verdin sefa
Rabbimize hamdolsun
Her nefeste bin defa.

Kavuştuk Ramazan'a
Hem de büyük ihsana
Bu ayda oruç tutmak
Huzur verir insana.

Göz aydın hepimize
Mübarek günler bize
On bir ayın sultanı
Hoş geldin evimize.

Şükür bu aya geldik
Akşam hilali gördük
Sevinçlere gark olup
Yüzü secdeye sürdük

Karşıda viran saçak
Dayansa yıkılacak
Uyumayın komşular
Bu gece sahura kalkılacak.

Bahçeden aldım narı
Narın kabuğu sarı
Güle oynaya geldi
On bir ayın sultanı.

Şu dağları aşmadan
Çorba mantı taşmadan
Allah'ım sen kavuştur
Ramazan başlamadan.

Bu aya hürmet gerek
Nimete şükür gerek
Mübarek Ramazan'da
Bize ibadet gerek.

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 69

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 69 25 Kasım 2004

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi
corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

Mahmut Selim GÜRSEL

İnsanoğlu. Yaratanının, onu dünyaya indirdiği ve ona dünyayı yurt edindirdiği günden bu güne ona bir eğlenme, bir sevinme, bir birlikte olma zamanı olarak ta Bayramları verdiğini düşünürsek yanlış düşünmeyiz.

Cennette yaşayan Âdem ve Havva anamız, dünyaya ayrı ayrı yerlere indirilmeleri ve dünya üzerinde buluşmaları bir bayramdır. Nuh Tufanından sonra gemide bulunan canlıların toprağa ayak bastıkları gün bir bayramdır. Süleyman AS.'a verilen rüzgâra emretmek, hayvanlarla konuşmak, cinlere hükmetmek insanlara faydalı işler yapıldıktan sonra bir bayramdır. İbrahim AS.'ın Kâbe'yi inşasından sonra yaptığı bir bayramdır. Yusuf AS.'ın kardeşlerine ve babasına kavuştuğu gün bir bayramdır, Musa AS.'ın Kızıl Denizi yararak geçmesi ve Tur'dan indikten sonra emirlerle dönmesi bir bayramdır. İsa AS.'ın Rabb'inden sofra istemesi bir bayramdır. Muhammad Mustafa S.A.V. Efendimize lütfedilen Miraç, Kurban, Ramazan bayramları vardır.

Birde her ülkenin kendi milli ve gelenek göreneklerini andığı bayramları vardır.
Türklerin On Dokuz Mayısı, Yirmi Üç Nisanı, Otuz Ağustos, Yirmi Dokuz Ekim bayramları, geleneksel festivalleri de bir nevi bayramdır.

Hinduların ve diğer din sahiplerinin de burada sayılamayacak kadar yortuları, yılbaşı kutlamaları, şenlikleri birer bayramdır.

Biz Müslümanlar olarak bu ay Ramazan Bayramını kutluyoruz.

Ramazan ayında tutulan oruçlardan edinilen sevaplar ve yapılan yardımların hazzı ile bu bayramı kutlamaktayız.

Ramazan Bayramınızı kutlar sağlık ve esenlikler dilerim.

Mahmut Selim GÜRSEL

RAMAZAN BAYRAMI

İnsanların asırlar boyunca kendilerine bir kutlama, kaynaşma, birleşme, kutlama gibi ihtiyaçları karşılamak için milli veya dini bayramları kutlamışlardır.

2004 Kasım 14'ünde Müslümanlara farz kılınan "oruç" tutmanın bitiminde kutlanılan Ramazan Bayramını kutlamaktayız. Müslüman olarak oruç tutanların, zekât verenlerin, ibadetlerini yapanların bu mükellefiyetlerini yapmanın verdiği sevinç ile Ramazan Bayramını kutlamaktayız.

Müslümanların olduğu kadar semavi dinlere inanan insanların da Ramazan Bayramını kutlamaları gerekmektedir. Gerekmektedir dememiz biraz yanlış anlaşılabilir; niçin İseviler, Museviler de kutlayacaklar? Diyebilirsiniz.

Bence; Müslümanlık evrensel bir dindir. Ve İslâm olarak gönderilen semavi dinler olarak tanıdığımız ve iman ettiğimiz peygamberlerin ümmetleri de bu bayramları kutlamaya hakları bulunmaktadır. Bu dinlerin tamamı İslam fıtratı üzere gelmiş ve o dinleri tebliğ eden peygamberlerine Müslümanlara yapması bildirilen oruç ve kurban gibi mükellefiyetleri yüklemiştir. O yüzden; o peygamberlerin ümmetlerinin de Müslümanlar için de orucun farz olduğu Kur'an-ı Kerim'in "Sure 2:Ayet 183. Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz." Diyerek kullarını uyarmakta. Hiç dikkat ettiniz mi? Normal zamanlarda bir gün aç kalmış insanların yüzlerinde herhangi bir açlık emaresi görmenizin imkânı yoktur. Allah C.C. oruç tutanların yüzüne bir nur perdesi gibi akseden bir sararma vermekte, adeta yeni vefat etmiş insanın simasını aksettirmekte olduğunu hepiniz müşahede etmişsinizdir.

Bayramlarımız ilimizde has bir şekilde kutlanır.

Arifeden birkaç gün önce evlerimizde hanımların telaşı başlar. Bahar temizliği gibi ev baştan aşağıya temizlenir, perdeler yıkanır, ütülenir. Evin eksikleri çarşıdan tedarik edilir. Her kes kesesine göre ikram edeceği şeker ve diğer masrafını tedarik eder. Yeni elbiseler, ayakkabılar, giyecekler alınır. Gelecek misafirlere ikram edilmek üzere su börekleri, baklavalar yapılır. Arife günü kabir ziyaretlerine gidilerek babalar,

anneler, dedeler, ebeler ziyaret edilirler. Onların da bayramları burada kutlanır. Arife gecesi ibadet ve dualara yer verilir. Bu mübarek gecenin feyz ve bereketinden de faydalanmak istenilir. Çocuklar erkence yatarlar, Bayram Namazı için gidilirken ağza tatlı bir yiyecek alınarak Bayram Namazı için ibadethanelere gidilir.

Bizler; bu günlerde Ramazan Bayramını kutlamaktayız. Bayramınızın kutlu olmasını dilerim.

Salim SAVCI

ATATÜRK ADI NELER ANIMSATIR?

Nerede Atatürk'ün adı geçse; bu ülkede yaşayan insanların aklına:
Mustafa Kemal
Gazi Mustafa Kemal
Ulusal Kahraman Asker
Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Kurucusu
Devrimlerin Yaratıcısı
Büyük Önder
Büyük Siyasetçi
Bilimselliğin, Çağdaşlığı Savunan İnsan
Uluslararası Büyük İnsan
Kendisini Türk Ulusuna Adayan İnsan. Gelir

Yukarıdaki her söz için ciltler dolusu kitaplar yazıldı. Daha da yayınlanacaktır.

Buna karşın; Atatürk'ü anlayanlar dün var, Bu gün de vardır, yarın da olabilecektir. Bu bile bir diriliştir, ileriye bakıştır. Dolayısıyla ATATÜRK'Ü sevmek, anlamak demektir.

BİR İNSAN: Nereden geldiğini,
Nerede olduğunu,
Nereye ulaşabileceğini düşünüyorsa, bugünlere Atatürk'ün ve Şehit atalarımızın sayesinde erişile bilindiğini de bilir.

Vatanına, Ulusuna, Bayrağına sahip çıkar. Birlikte olmaktan kıvanç duyar. İşte bu insan:
Sen,
Ben,
O'dan başkası değildir.

ATATÜRK ANITMEZAR İSTEDİ Mİ?

Bugün; Anıtkabir'i görenler:

Acaba Atatürk de bir anıt mezar yaptırılmasını ister mi? Diye düşünebilirler. Bunun cevabını biz verelim.

Atatürk, ne yaptıysa, Türk Ulusu adına yaptı. Her şeyini Türk Ulusuna bıraktı. Kendisi için bir Anıt Mezar yaptırılmasını istemedi. Vasiyetine de böyle bir şey koymadı.

Şimdi haklı olarak, bunları nereden biliyorsunuz? Diyebilirsiniz. Şimdi lütfen Prof. Afet İnan'ı dinleyelim.

"Atatürk,1932 yılının yaz aylarında bir gün; Gazi Çiftliğinde Marmara Köşkünde arkadaşlarıyla bir akşam yemeğine oturmuştu. Sofrada söyleşi tarihe, mumya yapmaya geleneğine kaydı.

Mustafa Kemal; bu geleneğin tarihte geçirdiği aşamaları benden sordu. Ben anlatmaya başlamıştım. Orada hazır bulunanların da işittiği gibi; Atatürk bana şöyle dedi:

-Ağlama. Kuşkusuz bir gün bende öleceğim. Beni Çankaya'ya gömer, adımı yaşatırsınız.

Atatürk; akşamüstü, Çankaya'ya dönerken de şunları ekledi:

-Beni, Ulusum nereye isterse oraya gömsün. Benim analarımın yaşayacağı yer ise Çankaya olacaktır.

ATATÜRK ULUSUM BENİ UNUTMASIN DİYOR

Prof. Afet İnan'ın: ATATÜRK'TEN HATIRALAR adlı kitabını açalım. İnan, bu anılarda, Atatürk'ün kendisine mezar yapılmak üzere iki yer belirlediğini yazar:

1-Ulus İstasyon yolu üzerinde eski Büyük Millet Meclisi ile İstasyon arasındaki yuvarlak yeşillik.

2-Çankaya Köşkü mermer havuzu.

Birinci yer için ise şunları ekler:

- "Bu yer iyi ve kalabalık yer. Fakat ben böyle bir isteğini Ulusuma vasiyet edemem" Der. Bu sözün söylendiği gece mezar için bir ilginç öneri yapılır:

"ATATÜRK Ülkenin sınır boylarından getirilecek bir toprakta yatsın"

"Bu öneri; Atatürk'ü çok duygulandırmıştı"

ATATÜRK bir başka söyleşide şunları ekler.

"Benim önemsiz (Naçiz) vücudum bir gün kuşkusuz (elbet) toprak olacaktır. Fakat TÜRKİYE CUMHURİYETİ sonsuza değin (ilelebet) yaşayacaktır (payidar olacaktır)"

"Ulusum beni istediği yere yatırsın. Yeter ki beni unutmasın !"

ATATÜRK'Ü NİÇİN UNUTMAYALIM?

İçtenlikle gönülden seven kişi, sevilmek ister. Çünkü sevgiler karşılıklı olursa yaşar. Tek yanlı sevgi ölümlüdür. Zamanla kişiyi unutturur.

Atatürk; Türk Ulusunu, Türk insanını canı gibi severdi. Ulusunun da sevdiğini biliyordu. Gezilerinde bu sevinci yaşıyordu. Dağılmış bir

İmparatorluğundan dipdiri bir Türkiye Cumhuriyeti Devletini Türk Ulusuyla birlikte kurmuştu.

Kendisi, nasıl olsa bir gün ölecekti, ama Türk Ulusu yaşayacaktı. Türk Ulusunun sürekli olarak yeni gelen bireyleri Atatürk'ü severse, Ulusun onunla yaptığı eserlerini unutmayıp onlara sahip çıkacaktı. Eserlerini gelişerek yaşayacaktı. Dünya ülkeleriyle durmadan ülkeleriyle yarışacaktı, onları geçecekti. Bu sonuca Atatürk içtenlikle inanıyordu. Bu nedenle de o "beni unutmayın" diyordu. Gelecek kuşaklara mesaj yolluyordu.

Şu dünyada, dostumuzdan çok düşmanımız olduğunu vurguluyor. Bunu da yenmenin yolunun birbirimizi sevmemiz gerektiğine, unutulmamaya bağlıyordu.

Gerçek şudur: Atatürk unutulmadı. Anılarıyla, devrimleriyle, eserleriyle yaşıyor. Sağda, solda uçlara kaçanların sıkıntıya düştüklerinde Atatürk'ten söz açmaları bunu gösteriyor.

Anıtkabir'i görenler bir tarih yaşar. Ülkesiyle kenetleşir. Geleceğin daha mutlu günler getireceğine içtenlikle inanır. Kendi içinden doğan Atatürk'ün bir parçası olmakla onur duyar.

Ali EMİROĞLU

HAYIRLI BAYRAMLAR

Öğünülecek derecede iyi gelişmiş bir Ramazan daha geride bıraktık. Bayram kutlamalarına da çok geniş şekilde hak kazanmış bulunuyoruz. Ramazan Bayramı hepimize ve Milletimize uğurlar getirsin.

Öğünülecek şekilde bir Ramazan geçirdiğimiz sözü doğrudur. Bütün hayatım boyunca, Ramazan devamınca, ülkemizin şu veya bu kesiminde, bizzat din ve oruç adına yakışıksız olaylar olduğuna şahit olunduğunu görmüşümdür. Bunu yapanlar, yaptıkları ayıp hareketlerle, kendilerinden daha üstün Müslüman oldukları yanılgısı içinde bulunmuşlardır. Sonuç hiçte öyle değil. oruç ve ibadet şahsi bir olaydır. Kimsenin kimseye iman öğreticiliği yapmasına gerek yoktur.

İşte bu sene Ramazan Ayını Tokat'taki oruç tutmayanı suya atma olayı hariç, olaysız geçirdik. İnsanlarımız oruç tutanlarımız, tutmaması gerekenlerimiz ve de tutmak istemeyenlerimizin iyi bir bayram idrak etmeleri, her yönden haklarıdır. Bende, Ramazan ayını kutladığım gibi Bayramını da bütün içtenliğimle kutluyor ve insanlarımıza sağlıklar diliyorum.

Geçenler unutulduğu için bilhassa yaşlılar, geçmiş Ramazan aylarının ve bayramlarının çok daha mükemmel oldukları hikayesini anlatmaktan ger durmazlar. Çocuklar ve gençler şuurlarında kendilerine bir cins öğünme hissesi de çıkarmaktan geri kalmazlar. İş hiçte öyle değil. Ramazan ayları ve bayramlar birer varlık gösteri durumunda anılırlar. İftar yemekleri para ile verilir. Bayram donanımları da par ister. Geçen dönemlerin maddi imkânları bu günkünden ileri olmadığına göre, bu geçmişin şimdikinden daha mükemmel olduğu düşünülemez.

İnsanlarımızın geleneklerine ve inançlarına bir eksiklik geldiği de akla gelemez. Yeni Ramazanlar ve yeni Bayramlar eskilerinden daha mükemmel olmaktadır, hele bu yıl İstanbul'da yapılan yeni imkân gösterileri eskileri kat kat geride bırakmıştır. Feshane tertiplerini beğenmeyeni görmedik. Gelecek Ramazan ve Bayramlar daha mükemmel olacaklardır. İnsanlar inançları ve görgüleriyle birlikte hep ileriye, mükemmele ve doğruya doğru gideceklerdir.

Ramazan geçtiği için bir noktaya da temas etme cesaretini kendimde buluyorum. Korku nereden geliyor? Demek korku var ki yazıyı yazarken bile ona dokunmaktan kendimi alamadım. Bir ülkede

düşüncesizler olursa; korku da olacaktır. Hele Müslümanlık derece yarışı önlenememişse bu korku hep olacaktır.

Ramazanlardaki pek güzel düşünülmüş iftar yemeklerinde tıpkı oruç ve diğer ibadetler gibi şahsidir. Devlet parasıyla, dernek parasıyla, sivil toplum örgütlerinin parasıyla, sendika parasıyla cömert iftar yemekleri verilemez. İftar yemekleri birer sosyal düşünce aksettirirler. Saydıklarımız bu sosyal yönlerini başka türlü gösteriyorlar. Özel keselerin açılması gerekir. Vergi mükelleflerinin ve aidat ödeyenlerin iznini almadığımıza göre yaptıklarınız doğru olmaz. Bunu bir başkan bile vaktiyle yapmıştı. Biz iyi karşılamamıştık.

Dini bayramlar her dinde vardı. Sümerlerin dinlerinde de böyle ibadetler ve bayramlar var. Her dinde, İslamiyet'te olduğu gibi bu dini bayramlar coşku ile kutlanır. Şimdiye kadar bu dini düşünüşün isabetsizliğinden bahseden olmamıştır. Herkesin birlikte kabul ettiği nosyonlar ise, topluma mal olmuşlar ve tenkit dışına çıkmamışlardır.

Çorum'da bir doçentimiz dinin sosyal bir kurum olduğundan, yazısında bahsetti. Bir sayın profesörümüz dinin insan için olduğunu, insan için geldiğini anlattı. Diyanet İşleri Başkanımız olayları din bakımından tefsir ederken dikkatli olunması gerektiği noktasına işaret etmişlerdir. Ben bunları iyi işaretler olarak alıyorum. Bunların olduğu ülkede dinle barışılmak saçmasından bahsedilemez. Milletin insanları dini ile barışıktır. Milletin insanları dini inançlarının siyasi ve bir başka çıkar için kullanılmasını istemiyorlar. Bunlardan cesaret alınamaz, bunlarla öğünülemez.

Tekrar ediyorum: Yeni Ramazan ve Bayramlarımız eskilerinden daha mükemmeldirler. Geleceklerdekiler de bu günkülerinden daha ili ve mükemmel olacak gibi gözüküyorlar. Temennilerimizde bu yoldadır. Bu düşünceler içinde bütün Millet Fertlerimizin Bayramını, Bayramınızı içten kutluyorum.

Raşit YÜCEL

BAYRAM

Sevinçtir bayram.
Hüzündür, çocuklara, gençlere.
Yetişkinlere göre bayram farklıdır.
Anadan ayrı, babadan ayrı, sıladan ayrı.
Farklı farklıdır bayramlar. Kimine hüzün verir, kimine neşe.
Bayramlar vardır, gönüller coşar, hisler heyecana gelir.
Bir yanı kederdir bayramın.
Biri doğuda,
Diğeri batıda,
Kimi güneyde, kimi kuzeyde.
Gurbet kaçınılmaz olunca gözyaşları sel olup akar.
Telefon hasrete kâfi gelmez. Sarılası koklayası gelir kuzusunu. Ana yüreğidir, pekte yufkadır, babadır.
Her ne kadar "Sarığı kaba" deseler de onunda kalbi dayanamaz hasrete.
Bayram, bayram olalı hep bu duygular canlandı nice nice senelerde.
Gelen kaldı, giden daha geri dönmedi.
Asrısaadetten günümüze kadar bayramlar tatlı tebessümlerin heyecanı ile anıldı ve yaşandı.
"Bir yiğit gurbete gitse gör başına neler gelir" Öyle mi? Hangimiz gurbette değiliz ki? Yetimiz.
Gel de bizi kurtar yılandan, çıyanlardan, ikiyüzlülerden, sana hasretiz. Seni görmeyeli kaç bayram oldu?
Sen bizi sevdin bizde seni.
Bu sevgi hiç bitmedi hiçte bitmeyecek.
Salavatlar getirdik. Bir Ramazan boyu.
"Benim şefaatim günahkâr Müminler üzerinedir" dedin.
Bu sözü duyduğumda çocuklar gibi sevindim.
Hal böyle olunca artık benim yegâne şefaatçim sensin.
Bayramı yaşıyoruz. Senin sevginle, özlüyoruz.

Ramazan bayramını kasıtlı olarak “Şeker bayramı” olarak dillendirenlere şaşıp kalıyorum. Neden?

Yapmayıp, etmeyin.

Bari anlayışınızda samimi olun.

Bırakın şu Milletin Ezanı ve Bayramı ile uğraşmayı.

Ve Bayram Bayramsızların gabevetine aldırmadan yüzümüze güldü.

Cehennemden azad olduk.

O’nun rahmetine, O’nun hikmetine, O’nun sonsuz şefkatine sığındık.

Affet bizi.

Bayramımızı Bayram et.

Bizi kul kabul et.

Emanetini teslim edinceye kadar bizi emanette emin kıl.

Bayramınız mübarek ola.

İsmet ÇENESİZ

NEREDE O ESKİ BAYRAMLAR (NEREDE O ESKİ ADAM GİBİ ADAMLAR)

Herkesin söylediği ve bazı arkadaşların da yazdığı üzere bizde " Nerede o eski ramazanlar" diyerek yazıya başlayalım ve sizleri bundan 55 sene geriye götürelim.

Aklımızda kaldığınca şimdi harmanı savrulmuş samana dönen ben, 10-15 yaşımın arasında yaramazlığın kitabını yazacak durumda idim. Ama 15 yaşlarımda iken komşu mahallenin benden 2 yaş büyük oğlunun kafamı yarması ile bu öç alma ve yaramazlığın sonunun olmadığına görüp kimseyle kavga etmemeye karar verdim. Bu kararımda başarılı da oldum. Şu anda küsülü olduğum, konuşmadığım tek bir kimse bile yok Allah'a şükür.

Ben orucu 2 defa en sıcak günlerde 2 defa da en soğuk günlerde tuttum. İlk oruca başladığımda 1948 yılıydı ve yaz aylarına gelmişti. Kâtipler Konağından Albayrak ilkokuluna doğru giderken 70-80 metre ilerleyince sağda bir çıkmaz aralık var onun köşesinde ki bahçeli ve iki katlı ev bizimdi. Kapısı aralığa girince soldaki ilk kapı idi. Aralığın tam karşısındaki Alaybey sokakta ağaçtan bir elektrik direği vardı. Ana hat o sokaktaki direklerden geçiyordu. Yazın oruçlu vakitlerde top atılmasına neredeyse 1 saat kala mahallenin erkekleri o direğin başında toplanırlar ve herkes yaş gurubuna göre guruplara ayrılırdı. Çoğunun kulağının arkasında sigarası ateşlemeye hazır beklerdi ve bu insanların çoğu oruçlarını bu sigarayla bozarlardı. Biz, 12-15 yaş gurubu ise gündüz oynadığımız yetmezmiş gibi onca yorgunluk ve susuzluğa rağmen yine ayaküstü oyunlar icat ederdik. Pek yorulmayalım diye de az hareket gerektiren oyunlar oynardık.

20 kişilik o toplulukta ancak bir iki kişide saat vardı. O saatlere ve onlara da kimse güvenmez herkes kaleden atılan **Helle**'nin topunu beklerdi. (**Helle** topu atan adamın lâkabı idi) Top atılınca herkes sigarasını yakar ve koşar adım evinin yolunu tutardı.

Bu insanların çoğu gündüz bedenen çalışmış olurlardı. Günler sıcak ve uzundu. İftar vaktine yakın kuyuya sallanmış su testileri, karpuzlar, üzümler çıkartılır nasıl keyifle yenirdi bir bilseniz. Yemekler

büyük bir tepsiye dizilir ve karınca girmesin diye de bu tepsinin içine bir iki parmak su konurdu.

En iyi yiyecek saklama aracı tel dolaplardı. Arkası tahta, yanları ve kapakları ince tel olan bu dolaplar hava akımıyla yiyecekleri oldukça korurdu. Zaten başka da çare yoktu. Buzdolabı olsa bile olması mümkün değil ya anormal pahalıydı. Ayrıca elektrik yoktu ki. Akşam 3-4 saat elektrik verilirdi. Evlerde 25-40 watlık ampullerden ancak bir tane yakılırdı. Her şey az, kısıtlı ama mutluluk kocamandı. Herkes güler, herkes birbirini severdi. Konu komşu birbirine saygıda, sevgide, oturmaya gitmede iyi ve kötü günlerinde yanında olmada kusur etmezdi. Erkeklerin işi zor olsa da kadınların işi de çok zordu. (Her şey elde ve bedenen yapılıyordu) Böyle fırınlar, ocaklar nerde? Kışın sobanın üstünde, yazın ise bahçede ya sobada ya da maltız denilen içinde odun kömürü yanan aparatta pişerdi. Ellerinde 40-50 cm'lik bir ince su borusu üfle babam üfle. Yemekler yer sofrasında yenirdi. Bilhassa Ramazanda yemek ne sıcak ne de soğuk olacak. Yemek sıcak ya da soğuk geldi diye hanımına sitem eden erkekler erkekliğini böylece ispat ederlerdi!

Kadınların işi zor dedik de; şimdi 25-30 yaşındakilerin hiç görmediği bazı işleri sıralayalım da durum anlaşılsın. Yemek yapma, bulaşık yıkama. Ev, bahçe süpürme. Hayvanlara bakma, tezek yapma, buğday yıkama, ekmek yapma, çamaşır yıkama, çorap ve elbise yamama ve iç çamaşırı dikme. Bunca işin altında, " hastayım" lafı gelinlerce ağza alınmazdı. "Falancanın gelini de pek çürük çıktı!" dedirtmezdi. Hele birde 2-3 sene çocuğu olmadıysa dertlere düşülürdü. (Daha 20 yaşını yeni geçmiş bu hanımlara koca karı ilaçları yapılırdı) "Falancanın gelini pek tembel çıktı" denilirdi. (Tembellikte çocuk yapamaması. Hamile kaldı kız doğurduysa hele 2. ve3. Çocukta kız olursa vay o kızcağızın başına gelenlere) Hakikaten bazı aileler bunu çok büyük problem yaparlardı.

Yazın başkaydı ramazan kışın ise daha başka. Kışın daha keyifli olurdu. Bilhassa erkeklerin işi olmazdı. Günler kısa, yiyecek boldu. Kahve veya dükkânlarda pineklenir akşam iftar edilirdi. Sahur da bir başka olurdu. Sahura geçmeden camiye teravih kılmaya giderdik. Biz çocukları arka sıraya atarlardı. Bizde bunu canımıza minnet bilir namazda birbirimizin sırtına bile bindiğimiz olurdu. Cami çıkışı ise sıraya dizilir kapıların tokmaklarını çalarak kaçardık. Kahveye varır mesela, "Dikici Ömer'e 10 çay" der bırakır kaçardık. Çaylar gider garsonla dükkân sahibi ağız telaşına girerdi. "çay istedin" "istemedim" gibi.

Sahurda temcit verilirdi minarelerden. Birbirinden güzel ilahinin bir başka çeşidi idi. (Bu geleneği devam ettirmeyi çok arzu ediyorum. Sayın Recep Camcı Hocadan kasetini alıp gelecek yıl inşallah yapacağız.) Hey

gidi günler hey, ne kadar şen ve mutluydu insanlar. Ya şimdi? Herkesin suratı bir karış! Çatmaya adam arıyorlar.

Şimdi gelin kaynana aynı evde oturan pek yok gibi. Ben bu yazıyı ramazanın 15. gecesi yazıyorum. (Yarın saatler bir saat geri alınacak) Sahura kalktım. Sağ olsun gelinim saçta yapılmasa da (yanmaz tava da) mayalı yapıp göndermiş. Atasına rahmet.

Eskiden temcidin baş yiyeceği saç ve tava mayalısı idi. Ayrıca pide kızartması ve yufka ekmek içine kıyma konur yağlı suyla ıslatılarak kızartmalar yapılırdı. Bunlardan gece çok yaparlar biz çocuklara da sabah yemeleri için bırakırlardı ki bu kızartmaların tadına da doyum olmazdı.

Geceleri sokakta olurduk Teravih bahanesiyle. Sonra en çok oynadığımız oyun ise "Aygöründü " idi. Bir akşam ben evden çıkınca kapıyı örtmedim. O meşhur elektrik direği sobe kalemizdi. Daha ilk sobe tutan arkadaşta ben herkes saklanınca ve ebe'de "önüm, arkam, sağım, solum" demeye başlayınca açık bıraktığım kapımızdan yavaşça içeri girdim ve evin bahçeye bakan penceresini yukarı sıyırıp oturdum. Ebe hemen herkesi sobe etti. Arkadaşlar "İsmet yok" diyor. Saatler geçti ama bir türlü bulamıyorlar. "artık evlere gidiceğiz çık" diye bağırıyorlar. Ben katılasıya gülüyorum. Sonunda beni bulamadılar ve dağıldılar. Herkes evine gitti. Ertesi gün bana nereye saklandığımı sordular. Ama cevap vermedim. Aynı numarayı bir daha da yapmadım

Aşağıda yine eski ramazanlardan ve eski insanların güzelliklerinden örnekler vereceğim. Ramazan ayı bereket ve bolluk ayı olup aç ve muhtaç inanların doyurulup giydirildiği aydır. Aslında bu iş ramazandan sonrada azalarak da olsa senenin 365 günü devam etmelidir.

İnsanlar eskiden sabah namazından sonra dükkânlarını açarlardı. Bir müşteri gelince eğer siftah etti ise müşteriye "komşudan al" derlerdi. Eğer o komşusu da siftah etti ise öbür komşularına gönderirlerdi. Ya şimdi? Millet birbirinin cebindeki parayı nasıl bir hile yapıp ta gammazlarım diye düşünüyor. Tabii bu hırs Allah korkusu ve haram helal mefhumu olmayışından kaynaklanıyor. "Rabbena hep bana" Hep sana da nereye kadar? Sonra bu hırsın verdiği yorgunluk ve stres bu günkü mutsuzluğumuzun ana sebebi.

İnsanlar daha çocukluğundan paylaşmayı öğrenememişse ve birilerinin elinden tutmayı bilmiyorsa, "Bir sana, on iki bana" diyorsa bu günkü akıl almaz ahlaksızlıklar ve huzursuzluklar da kaçınılmaz olur.

İnsanlar birbirlerini iftara çağırıyorlardı. Ayrıca bu günkü gibi hısım akraba ile birlikte konu komşu evlerde kazan kaynatanlar vardı. Bu ailelere o havalideki fakir fukara gelir yemek yerlerdi. Giderken bu fakirlerin cebine para konur buna da "diş kirası" denirdi. Şimdi bu yemek

verme işi aşevlerinde yapılıyor ya, eskisi gibi evlerde verilen yemeğin yerini tutması mümkün mü?

2 ay kadar önce Ankara Başkent Üniversitesi Hastanesinde bir olaya şahit oldum. Yürekler acısı ve ahlaksızlığın da ta kendisi bir durumdu. Zonguldaklı ihtiyar bir kadın, 12 tane çocuğu varmış. Kadın, "tarlam tapanımda var ama beni buraya attılar aylardır gelmiyorlar. " diyor. İç çamaşırı bile kalmamış kadının. Beş kuruşu yok. Bizim çocuklar yiyecek giyecek alıp getirdiler. Harçlık verdiler. Çanakkale valisi kızımla aynı apartmanda oturuyor. Onlar Zonguldak valisine telefon ettirdiler. Kadının ve çocuklarının adını soyadını verdiler. Bende Zonguldak valisine bu konuyu mektupla bildirdim. Şimdi bu hale gelen konu komşunu bırak anasını bile bu halde bırakan deyyuslara ne demeli ne etmeli bilmem ki?

Benim canımı sıkan bir başka olayda ramazandan birkaç gün önce başlayan yiyeceklerdeki anormal fiyat artışları. Ne oldu? Zengin bir şeyler alıp fakire verirken diğer taraftan bu kazık atmanın manası ne? Bana göre bu en büyük ahlaksızlık! Buna bir tedbir alınması lazım. Bu her sene böyle oluyor. Bir ülkede dürüstlük meziyet sayılmaya başlanmışsa o ülke için için çürümüş demektir. Dürüstlük bir insanın ana yapısının anayasasıdır.

Kötüden örnek olmaz diyor eski ramazanları ve eski günleri yaşayan babalarımızın, amcalarımızın güzelliklerinden bir kaç örnek daha veriyorum.

Bayram yemeğine çıraklar kalfalar çağrıldığı gibi mahallenin yoksulları da özenle davet edilirdi. Bazı aileler ise yurtlardan talebe çağırırdı. Ayrıca kışlalardan daha önce izinler alınarak askerlerde yemeğe getirilirdi ve hepsinin ceplerine harçlık konurdu.. Yemekten sonra mahallenin çocukları üçer beşer guruplar halinde gelirlerdi. Çocuklara da şeker ve para verilirdi. Parayı alan çocuk bayram yerinde soluğu alırdı. Senede bir elbise alınan çocuklar talihli sayılırdı. Çoğunun kış gününde ceketi yoktu. Âmâ bu günkü çocuklardan çok daha huzurlu ve mutluydular.

Zengin aileler bilhassa öksüz kız çocuklarını kendi evlatları gibi büyütürdü. Bu mutluluğu tadan 3-5 aile biliyorum.

Biliyorsunuz bir senede iki tane dini bayramımız var. Kurban telaşlı oluyor. Çocuklar bakımından da hayvanların kesilişi biraz hüzünlü oluyor. Ramazan bayramı öyle değil rahat. Sonra günahlardan kurtuluşun verdiği ayrı bir mutluluk var.

Bayram herkese bayramda, bayram çocuklar da daha bir başka. Bayram yerlerinde iğne atsan yere düşmezdi. Kızlı erkekli çocuklar kaynaşırdı. Bayram yerinde neler yoktu ki? Elma şekeri, pamuk şekeri, salıncak, mâfe, döner dolap ve kaymaca. Telde çocuklar kayardı. Bu

kayma işlemi birazda tehlikeli bir şeydi. Bunu rahmetlik babam kurardı. Akrabamız olan delikanlılar (Ahmet çenesiz, Dülger Deli Hakkı) bayram boyunca çalıştırırlardı. **Ben böyle eski günleri çok özlüyorum** ve bu güzel adetler kaybolmasın istiyorum. Bunun bizim kuşakta ki adı eskiye özlem. Şimdiki adı ise nostalji oluyor. Özlemin yerini tutar mı!???

Size aşağıda bir dosttan bana hediye edilmiş bir güzel söz dizesini sunuyorum:

Günlerini say, servetini say, büyüklerini say ama **YERİNDE SAYMA!**
Eşini beğen, işini beğen, aşını beğen, ama **KENDİNİ BEĞENME!**
Emek ver, kulak ver, bilgi ver, ama hiçbir zaman **BOŞ VERME!**
Hedefe koş, cihada koş, yardıma koş, ama **ORTAK KOŞMA!**
Fidan büyüt, garip doyur, çocuk besle, ama **KİN BESLEME!**
Satıcı ol, alıcı ol, kalıcı ol, bulucu ol, ama **BÖLÜCÜ OLMA!**
Paranı ver, selam ver, canını ver, ama **SIRRINI VERME!**
Davet et, hayret et, af et, tövbe et, ama **İHANET ETME!**
Okumaktan zarar gelmez, oku, ama **LANET OKUMA!**
Elini aç, gözünü aç, kapını aç, ama **AĞZINI AÇMA!**
Rakibini geç, sınıfını geç, ama **GÜLÜP GEÇME!**
Ev al, araba al, abdest al, ama **BEDDUA ALMA!**
Zulmü devir, nefsi devir, ama **ÇAM DEVİRME!**
Yaklaş, konuş, tanış, ama **UŞAKLAŞMA!**
Seslen, uslan, ama **YASLANMA!**
Doğrul, devril, ama **EĞRİLME!**
İtil, atıl, ama **SATILMA!**

Uzun bir şiirimden iki kıta.
Kanadı kırılmış kuşa döndüm
Ötüyorum ama uçamıyorum
Sarı başaklı güzel tarladan
Harmanda savrulan samana döndüm.

Bir ayda karış kurtarış olduk
Elhamdülillah demekten başka çaremiz yok
İnsanoğlu zavallı, çaresiz, elinde bir şey yok
Dalında kurumuş güle döndüm.

Muzaffer GÜNDOĞAR

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 17

Çorumlu, Temmuz 1939 tarihleri arasında yayınına dört ay ara verir. 30 Kasım 1939'da 17 sayısıyla yeniden yayın yaşamına döner.

"Kısa Bir Tevakkuftan Sonra" başlıklı yazısıyla, bu ara vermenin nedenlerini şöyle aktarır okuyucuya: "..Komite azalarından bazılarının hastalanması ve sorunlu seyahatler gibi manile-ri yüzünden dört aydan beri çıkartılamamıştı..."

"Halkevleri Dergilerinin Yazı Kadroları" yazısında: "..a)Edebiyat ve dil, b)Musiki, c)Mimarlık, d)Sosyoloji ve Felsefe, e)Halk Terbiyesi f)Yurt Koruma, g)Fen, ğ)Halk Sağlığı ve Nüfus, h)Spor Oyun ve Eğlence ı)Köycülük, i)Köy Tetkikleri, j) Haber ve Teklifler üst başlıklarıyla verilen konularda çalışmalar yapılacağı ..." duyurulur.

"'Dil Bayramı, Bir Matem" yazısı Nazmi TOMBUŞ'UN. Yazının bir yerinde şöyle der Nazmi TOMBUŞ: "..Mesut bir bayramın (Dil Bayramı) son sevincini, büyük bir matemin (Atatürk'ün ölüm yıldönümü) yürekleri yakan acısı takip etti..." Son iki satır da şöyledir.
"..Dikkat ! ...Şimdi Milli Şef kumanda veriyor; (İleri, Ulu Türk, Arş !..)..."

Bunu izleyen yazı yine Nazmi TOMBUŞ'UN "Çorum'un Tarihte Karakteristik Vasıfları"

Müverrih Ali'nin Mirkat ül-Cihat'taki, Çorumlu aleyhine yazdığı yazıdan yola çıkarak Müverrih Ali'nin tezlerini çürütme çalışır.

H.Turhan DAĞLIOĞLU'nun "Onuncu Hicri Asırda Çorum" yazısı bu sayıda da sürer, Arşivden çıkardığı belgelerle Çorum'un tarihsel geçmişini aydınlatmayı sürdürür.

Bu sayıda beş belge daha sunar okuyuculara. Biz ikisini alıyoruz buraya: "..İkinci üçüncü belge Çorum Beyi Mehmet Bey'e yazılmıştır.1564 tarihini taşıyan bu belgeler özellikle askeri yönden incelemeye değer iki hükümdür. Devletin askerlerinden istediği ciddiyet, namus ve dürüstlüğü belirten bu hükümler, bize ilk zamanlarda, Osmanlı İmparatorluğu'nun yaptığı muharebelerde neden başarılar elde

ettiğini az çok göstermektedir. Mustafa adında bir sipahinin durumu fena görülmüş ve bundan başka annesi de fahişe olduğu için tımarı elinden alınmış ve hakkında tahkikat yapılması emredilmiştir. Buna lüzum gösteren bizzat kazasker efendidir.

Üçüncü belgede adı geçen sipahinin küreğe konulması emredilmektedir. Çünkü bu sipahi, hırsız ve dolandırıcı, aynı zamanda topluma zararlı bir adamdır. Bu suçu sabit olan sipahi önce Çorum Kalesine hapsedilmiş, daha sonra da küreğe konulması için hakkında emir gönderilmiştir...”

Ankara Devlet Konservatuar Arşiv Şefi Muzaffer SÖZEN'in (Sarısözen) “Çorum Halayı" incelemesi ilginç bir yazıdır. *

“Cönklerden derlemeler” bölümünde bu kez, "Destan-ı Kars" adlı bir destan alır Eşref ERTEKIN. “..Şairin, adını gizleyen Karslı yada Ardahanlı bir kadın şair olduğu anlaşılmakta..." der. Bir dörtlük alıyoruz.

Bir haberin var mı Kars'ın halından
İçinde kalmadı kızdan gelinden
Alalım bu Kars'ı küffar elinden
Yurt bizimdir imdat kıl padişahım...”

Kars’ta askerlik yapan Çorumlu Ahmet; Çorum’a gönderdiği mektubun arkasına yazarak iletmiş bu destanı. Yıl H.1293'tür.Destan 9 dörtlükten oluşur. Bu destanı izleyen ikinci bir destan daha yer alır bu olduğu sanılmaktadır. Padişah-tan Kars'ın kurtarılması yönünde umudunu kesen şaire, Peygamber'in ruhundan imdat diler. Onun da bir dörtlüğü şöyle:

Aksakallı pirler ile hakka ermiş erler ile
Cümle peygamberler ile yetiş ya Muhammed yetiş
Bizim ahvalimiz bil de Hazreti Ali'yi al da
Kanatlı Burak’a bin de yetiş ya Muhammed yetiş...”

Eşref ERTEKİN adı her sayıda maniler ve cönklerden derlemeleriyle biraz daha özdeşleşiyor.

Kebap ince şiş ince
İndirirler pişince
Kızın ömrü az olur
Dul erkeğe düşünce.

Ketenim var bezim var
Eğlen sana sözüm var
Yüzüne diyemiyom
Şeftalinde gözüm var.

Keten gömlek kıvırcık
Suya indi sığırcık
Yeniyetme kızların
Memeleri tomurcuk.

Yerli haberleri, Muzaffer SARISÖZEN'İN çektiği, Çorum Halk Oyunları Ekibinin oynadığı Çorum Halayı figürlerinin fotoğrafları izler.

Son bölümde, Arşiv Dairesindeki (İstanbul) divan defterlerinden alınmış sekiz belge yer alır. Tarihleri 1564 ve 1566 dır.

*Bilindiği gibi Muzaffer SARlSÖZEN, uzun yıllar Türkiye radyolarında 'Yurttan Sesler' korosunu yönetmiş halkoyunları, halk türküleri araştırmacısı ve derlemecisiydi,1963 ölmüştür.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 18

Çorumlunun 1 Kanuni Sani (Ocak) 1940 tarihli 18. Sayısı Nazmi TOMBUŞ'UN "Yeni Yıla Girerken" yazısıyla başlar. Yazının bir yerinde şöyle der Nazmi TOMBUŞ: "..Geride kalan oluşumu, geçmişini, değişmelerini ciltler arasında saklayan tarih ne yazık ki, insan oğluna eskisinden daha şerefli hikayeler nakledemiyecek, daha mesut sahneler gösteremeyecek..." , "..İnsanlık şimdi kahhar ölümler saçan yıldırımlar altında pek muzdarip ve güçsüz görünecek..." , "..En aciz bireylerin dahi burnunun kanamasına dahi dayanamayan toplum en gürbüz, en genç oğullarının kanlarını sel gibi akıtmaktan yürekleri kan ağlamakta...", "..İşte yeni yılın ilk günleri, Savaş fecaatinin gönülleri tutuşturan sinirleri uyuşturan acılarla dolu..."

H, Turhan DAĞLIOĞLU, Çorum tarihine ilişkin araştırmalarını aralıksız sürmektedir.
"Çorum Tarihine Ait Vesikalar" adlı yazısında Çorum'un 17 18, 19 yüzyıllara ait beş belge daha yayımlar. Bu belgelerde Çorum ve yöresinin o zamanki iç durumları gözler önüne serilir.

"..Bu belgeler sayesinde Çorum'un 16 ve18 Yüzyıllarda depremlerden harap ve birçok yangına sahne olduğu, bu nedenle bir çok

Çorumlunun memleketlerini terk ederek, Mısır'a göçtüklerini anlıyoruz...” der H. Turhan DAĞLIOĞLU.

Rıfat ARINCI, Çorum’un İskilip İlçesinden olan Şeyh “Muhittin Yavsi"yi anlatır. Şeyh Muhittin, Zeyniye Tekkesi şeyhliğinden II. Beyazıt'ın hocalığına kadar yükselir. Ali Kuşcu'nun damadı, Ebussuud Efendi'nin de babasıdır. Simavlı Kadı Burhaneddin'in "Varidat" adlı eserini şerh ettikten sonra şöhreti artmıştır. II. Beyazıt tahta geçince hocasını İstanbul'a getirtmiş, İstanbul'da 'Meteris' tekkesi denilen Müderris Tekkesi’ni yaptırıp, O'nu oraya yerleştirip 'Hünkâr Şeyhi’ yapmıştır.

Bu sayıda “Müverrih (tarihçi} Ali ve Ahfadı (torunları}" adlı araştırma yazısı Nazmi TOMBUŞ’UN. Bundan sonraki sayılarda da sürecek olan bu yazıda, Müverrih Ali'nin yaşam öyküsünü, yaşadığı dönemde yaptıklarını tarihsel belgelerle ortaya koyar.

İhsan MADENOĞLU’NUN “Türk Vicdanı” adlı yazısı Claude FARRERE’den bir çeviridir. 1895 te Türk esnafından alışveriş yapan bir yabancının öyküsüdür. Özetliyerek veriyoruz: “..Esnafın satışta yüzde on kâr hakkı vardır. Bu nedenle alışveriş yapan herkesten olduğu gibi, yabancıdan da yüzde on kâr etmişti esnaf. Durumdan haberdar olan o şehrin kadısı, yanına aldığı birkaç adamla birlikte esnafı dolaşarak yabancıdan aldıkları yüzde onluk kârı geri alır. Bir torbaya topladığı bu parayı yabancıya geri verir. Yabancı şaşkın, ne olup bittiğinden habersizdir Kadı'nın yanındakilerden cami imamı bilebildiği tüm Fransızcasıyla durumu anlatır.

-Esnaf size satarken kazanmıştır. Evet, onlar yüzde kâr etmişlerdir. Hâlbuki bir yabancıdan kazanmak gerekmez. Zira kitapta:' Yabancıya konuğun gibi davranacaksın’ diye yazılmıştır..."der. Yazı şöyle sonlanır ;yabancının diliyle: “..O zaman başka yerlerde yazılı olan şeyleri (Türkleri Kötüleyen) özellikle 'Molyer'imizin de hakikaten evet...! Bir Türk'e vicdandan bahsetmek, diye yazdığını düşüne düşüne 'Sait Albanı' gemisine dönüyorum..."

Halk dilinden bir “Ağıt" Recep Rahmi TANKAYA’DAN. 1939 yılında sele giden bir gelin için söylenmiş.10 beyitten oluşan ağıttan rasgele bir bölüm alıyoruz.

Yavruyu saklıyor kollar içinde
Beslemek istiyor güller içinde
Kurtulmak istiyor seller içinde
Aldı seller yavrusuyla gelini
Büktü Harun efendinin belini.

Ana baba konu komşu geldiler
Ağlayarak düz ovaya doldular
Bir gün sonra ölüsünü buldular
Aldı seller yavrusuyla gelini
Büktü Harun efendinin belini.

Eşref ERTEKiN'İN derlediği "Çorumlu Maniler"den de iki örnek alıyoruz.

Mani benim ezberim
Kan ağlıyor gözlerim
Yârim senin yolunu
Ölene dek gözlerim.

Mekke'de hurma biter
Dalında bülbül öter
Ergen kızlar koynunda
Çiğitsiz meyve biter.

Halkevlerinin Ağustos, Eylül, Ekim aylarına ait Çalışma programını yerli haberler izler. Parti kongresi, Çorum'da petrol aranması, mebuslarımızın Çorum'da haberlerini, Çorum Halayı figürlerinden Muzaffer SARISÖZEN'İN çektiği 8 fotoğraf izler.

Son bölüm yine 178 den 185'e dek Arşiv Dairesindeki divan defterlerinden çıkarılmış 8 belge yayınlanır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 19

1 Şubat 1940 tarihli 19.sayıda, İzmir mebusu Rahmi KÖKEN'İN "Çorum Vilayetini Ait Bir Tedkik Raporu" yayınlanır. Yolları ve tarım konusunu yazar Rahmi KÖKEN. Yazının süreği gelecek sayıdadır.

Tarih araştırmacısı H. Turhan DAĞLIOĞLU, "Çorum'da Aşiret Meseleleri ve Bunların Mali Vaziyetleri"ni tarihi belgelerle açıklar. Yazıdan kısa bir açıklama alıyoruz: "..18.yüzyılda uzun süren savaşlardan sonra Döşlü ve Salmanoğlu Aşiretleri arasında eşkıyalığa başlamış oldukları anlaşıldığından, bunların esas iskan yeri olan Kırşehir ve Çukurova tarafına uzaklaştırılmaları hakkında ,Çorum Sancağı Mutasarrıfı El-Hac İbrahim Paşaya İstanbul'dan emir gönderilmiştir. Bundan

başka Mecitözü kazasında sakin ve eşkıyalıkla etrafı rahatsız eden 'Kavli' Aşiretinden bazı zorbaların mesela Karabıyıkoğlu Eyüp, kardeşi Hüseyin, Kuyumcuoğlu Kör Hasan, Deli Mehmet ve Ayvadlık gibi adamların Çar sancağa gönderilmeleri hakkında ayrıca kayıtlara rastlanmaktadır...", "..Osmanlı İmparatorluğunun aşiretleri iskan konusundaki gayretlerinin asla iyi bir netice vermediğini ve daima bir yerden diğer bir yere göç eden bu aşiretlerin ilk fırsatta kendi halinde olan köy halklarına tecavüz ettiklerini bu belgeler bize ispat etmektedir.

Nazmi TOMBUŞ'UN Geçen sayıdan süren "Müverrih Ali ve Ahfadı" adlı yazı dizisi bu sayıda da sonlanmaz, gelecek sayıya sarkar.

Eşref ERTEKIN'İN "Cönklerden Derlediklerin bu sayıda da sürer, Hökmiya adlı bir halk şairinden üç destan alır bu sayıya. İşte bir dörtlük:

Ser verdim hakkımda hüküm gelince
Çare yoktur peymanımız dolunca
Ruzü mahşer hak divanı olunca
Bilinir hayrile şer padişahım.

Eğitimci-yazar Recep Rahmi TANKAYA, "En Büyük Acı" şiirleriyle 1939 Erzincan depreminin acısını destanlaştırıp, ulaştırır o günlerden bu günlere,54 dizeden olan şiir şöyle başlar:

Gece sabaha karşı sarsıldı Anadolu,
Bir kudurmuş zelzele kapladı sağı solu.

Yıktı bir an içinde köy şehir ve kasaba;
Ölüler yaralılar gelmez oldu hesaba.

Nerde kaldı Erzincan, nerede kaldı Tercan
Kaldı mı Erzincan'da sağlam kurtulan bir can.

Ve şöyle sonlanır "En Büyük Acı"nın destanı.

Ey kahraman milletim sen ki hakka taparsın,
Sarsılmaz imanınla çok Erzincan yaparsın..

"Çorumlu Maniler"i bıkıp usanmadan sürdürür Eşref ERTEKİN. Bu sayıdan üç örnek alıyoruz:

Merdivenden insene
Yüzün bana dönsene
Koynundaki turuncun
Birin bana versene.

Merdivenden inerim
Yüzüm sana dönerim
Koynumdaki turuncun
Çiftesini sunarım.

Nargilem yaldızlıdır
Benim yârim nazlıdır
Nazlı yarın sevgisi
Can evimde gizlidir.

Nazmi TOMBUŞ, ;“Eski Çocuk Eğlence ve Oyunlarından ”Aşık Oyunu'nu anlatır. * Yazıdan alıntı yapıyoruz: “..Aşığın kıymet piyasası: Aşığın İlkbaharda Kışa kadar piyasası yükselmeye başlar. Kırk tanesi on paradan, elli altmış tanesi on paraya kadar alınır, satılır.

Çeşitli renklere boyanmış, çürüksüz, lüks âşıklar on paraya kadar satılır. Saha âşıklarınınsa ayrı bir önemi ve yüksek değeri olurdu. Bunlar şöhretine göre on paradan yirmi paraya kadar alıcı bulurlardı..."

Bu oyunlar bugün tamamen unutulmuş olup, yaşı ellinin üzerinde olanların anılarıyla, Çorumlunun sararmış yapraklarında yaşamaktadırlar...”

Yerli haberlerde;26 Aralık 1939 Salı gecesi Çorum’da yaşanan deprem felaketinde zarar görenlere yapılan yardımların dökümü verilir.

Yardım komiteleri 18.437 Lira 34 kuruş nakit,68.106 kilo erzak, 7231 parça giyecek eşya teslim edilmiştir.

“Bir Efsanenin İç Yüzü” adlı yazıyla, Çorum’un ilk fethi, Melik Ahmet Danişment’in ismine izafeten, halk arasında “Melikgazi” denilen bir tepenin efsanesi anlatılır.

Yeni Çıkan eserler Köşesinde, Eski Çorum ve Konya Valisi Cemal BARDAKÇI’NİN "Anadolu İsyanları" kitabını Nazmi TOMBUŞ tanıtır: “..287 sayfalık kitabın 13 bölümden oluştuğu ve beşinci Hicri yüzyıldan günümüze kadar (Kurtuluş Savaşı sonrası) Anadolu Türklerine ait siyasi, idari, içtimai yenilik ve değişimlerin derinliklerine inerek iç yüzlerini aydınlatmakta, henüz tarih sayfalarına geçmeyen isyanların oluş ve sonuçlarını yazmaktadır..." der.

Yarım yüzyıl öncesinin kadın giysilerinin fotoğrafları, günümüzden yüz yıl öncesinin modasını ve giyim zevklerini yansıtır günümüze.

Son bölümün demirbaşları yine divan defterinden çıkartılmış tarihsel belgelerdir.

* Aşık hayvanların topuk kemiğidir.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 20

1 Mart 1940 tarihli 20.sayının ilk yazısı Nazmi TOMBUŞ'UN. "Türk Milleti Aldanmaz" demiş yazısının başlığına. Erzincan'da yaşanan deprem felaketi sonrasında yurt düşmanı, alçak ruhlu bazı kişilerin kötü emellerini ve iğrenç çıkarları uğruna bu doğal afeti propaganda malzemesi yapanlara çatar ve: "..Türk milleti aldanmaz, göğsündeki sağlam iman sarsılmaz..."der.

İzmir Milletvekili Rahmi KÖKEN'İN; "Çorum Vilayetine Ait Bit Tetkik Raporu" yazısı geçen sayının süreğidir. Tarımsal açıdan ilginç yaklaşımlar ve çözüm önerileri getirir. Yazısının son paragrafını ilginç bulduğumuz için buraya alıyoruz: "..Çorum Osmancık yolu üzerinde ve yüksek bir yaylanın önemli bir ovacığı var ; "Gölün Yazı". Bunun ortasında en kuvvetli topraklar çevresinden gelen sularla bir sazlık yapmış. Buna' Eymir Gölcüğü' diyorlar, Bu sazlığın küçük bir kanalla kurutulması mümkün. Bunun sonucunda hem değerli bir arazi ortaya çıkacak, hem sıtma kaynağı kurutulmuş olacak *...",

"Yıldırım Beyazıt ile Kadı Burhanettin Ahmet'in Çorum'daki Muharebeleri" araştırması Süleyman KÖSTEKÇIOĞLU'NUN. Şöyle yazar KÖSTEKÇIOĞLU: "..Alim-şair ve birkaç dil bilen Aziz Bin Erdeşir Esterebadir, yazdığı 'Bezmü Rezm' adlı kitabı Anadolu Türklerine ait tarihi membalar serisinin ilkidir. .H.928 yılında yazılmıştır. Aziz Bin Erdeşir ,hayatının bir kısmını Kadı Burhanettin'in vak'a nüvistliği ile geçirmiş ve bu tarih kitabını oluşturmuştur..." Bu kitabın verdiği bilgilere göre : "..Yıldırım Beyazıt'ın Çorum'a civar bulunan Kırkdilim ve Osmancık kalelerini alması ve Kadı Burhanettin Ahmet'i, Çorumlu sahasında harbe davet eylemesi, her iki taraf ordularının Çorum Ovasında, üç gün süren kanlı bir savaş sonucunda Osmanlıların bozguna uğrayıp kaçmalarıyla sonuçlandığı yazılıdır.

Bu olaylar sonunda Moğolların gelip Burhaneddin'i kutladığını; kendilerinin Osmanlı diyarına akın etme tekliflerini de Kadı

Burhaneddin'in kabul edip, onlara yardım ettiğini; Moğollar' ın İskilip, Ankara, Kalecik ve Sivrihisar havalisini kırk gün yağma ettikleri anlatılmakta ve bu yağmaya karşı Yıldırım Beyazıt'ın asla kımıldıyamadığı Bezmü Rezm'de hikâye edilmektedir.

Aziz bin Erdeşir Esterebadi, Kadı Burhaneddin'in harekâtını adım adım izleyerek. 'Bezmü Rezm'i oluşturmuştur. Osmanlı Vak'a Nüvist'lerinin bu muharebeyi ve bozguna dair bir şey yazmamaları bu bilgiyi gizlemiş olmalarından sanılmaktadır..." der. Süleyman KÖSTEKÇİOĞLU.

H. Turhan DAĞLIOĞLU'NUN "Onuncu Hicri Yüzyılda Çorum" araştırmaları yazı dizisi bu sayıda da sürer. Çorum'un o dönemdeki toplumsal, yönetsel, askersel, ekonomik, adli ve mali durumlarıyla ilgili dört hüküm belgesi daha yayımlar DAĞLIOĞLU.

Belgelerden birisi; kasaba ve köylerde tüfekle gezerek bozgunculuk edenlere dair olup,1567 tarihini taşımaktadır. "..Yeniçerilerden başka her kimin elinde silah bulunacak olursa derhal el konula-cağı ,göz yumanların ise şiddetle cezalandırılacağı..." yönündedir.

Nazmi TOMBUŞ'UN "Miverrih Ali ve Ahfadı' Çorum'da" adlı yazı dizisi Çorum'un geçmişine birçok yönden ışık tutar niteliktedir. Yazı dizisi bu sayıda sonlanır.

Rıfat ARINCl, tanınmış bir Türk Şeyhülislâm'ı tefsir ve fıkıh bilgini Ebussuud Efendi'yi (1490-1574) tanıtır: "..Ebussuud Efendi Çorum İskilip doğumludur. Önce Müderris olur. 1545'te Şeyhülislâmlığa getirilir. Kanuni zamanında 21 yıl, II. Selim zamanında 7 yıl bu görevde kalır. Ahlak ve erdemi örnek olabilecek değin kuvvetlidir. Arapça'yı Farsça'yı çok iyi bilir. Kanuni Sultan Süleyman'ın çok sevdiği bir kişidir. Hatta Kanuni Zigetvar Seferinde Niş'te Ebussud'a sevgi, saygı ve içtenlik dolu bir mektup yazar, Suud Yavsi'nin Muallim Cevdet Beyin 'İnkılap Müzesi' adlı eserinden alıntıladığı mektup : "..Halde kardeşim. Sinde sırdaşım, ahiret karındaşım. Tariki hakta yoldaşım, Molla Ebussuud Efendi Hazretlerine..." diye başlar. "..Eddua sümme eddua bende-i hüda Süleyman bi riya ..." diye sonlanır.

Rıfat ARINCI'nın yazısı şöyle sürer: "..İlahi hüviyeti Ebussuud, mimari üslubu Mimar Sinan tarafından meydana getirilen Süleymaniye Camii'nin yapılmasına 1550 yılının ilkbaharında başlandı.

Beyazıt tepesinde düzeltilen bir alana ayakları zincirli 3000 forsa getirilmiş, temel çukurlarını kazıyorlardı, Ebussuud mihrap yanındaki temel kısmına ilk taşını koymuştu. Camii'nin yapımında mimari dehayı gösteren Sinan'sa, kutsal varlığının maddi ve manevi temellerini atan da Ebussuud'dur..."

"Cönklerden Derlemeler" sanırım her sayının ayrılmaz bir parçası olacak. Eşref ERTEKİN yarım kalmış bir destanı, "Destan-ı Belgrad'ı ve Türkiyi Cezairi " alır bu sayıya. Bir bölüm alıyorum.

Yürütmeyiz Akdeniz'de gemini
Hakkı koyup puta verdin dinini
Gel şeytana verme sen imanını
Bari Müslüman olmuş olsun o kâfir.

Eşref ERTEKİN'İN derlediği " Çorumlu Maniler "in sayısı 753'e ulaşır. Örnek vermeyi sürdürüyoruz:

Nemelazım
Neyleyim nemelazım
Benim bir tanem yeter
Gayrisi nemelazım.

Çekerse yârim çeker
Ancak benim niyazım,
Niyazım çekmek için
Benim bir tanem Lazım.

Poşusu yana değer
Kılıcı kına değer
Nasıl ana doğurmuş
Sardıkça cana değer.

Öte geçeli yârim
Siyah peçeli yârim
Pek mi gönlün büyüdü
Benden geçeli yârim.

"Yerli Haberler" bölümünde gösteri şubesinin oynadığı "Tarih Utandı" adlı piyesin fotoğrafları yayınlanır.

Son bölümde yine belgeler ve hükümler yer alır. Bunlar: Çorum'la Kangırı arasında çıkan soyguncular ve bunların tenkiline; Kasaba ve köylerde tüfekle gezerek soygunculuk edenlere; bazı eşkıyaları himaye eden Hacı Hamza Kadısı Muhittin'e ve eşkıyaların yakalanmasına; Çorum muhafazasında kalacak otuz sipahiye dair belge ve suretleridir

*Rahmi KÖKEN'in, Çorum iline ait inceleme raporlarında sunduğu çözüm önerilerinin, ne kadarı gerçekleştirildi bilmiyoruz ama , Eymir Gölü halâ durmaktadır.

DEVAM EDECEK

Yaşar KILIÇ

ÇALIŞ KÖYLÜM
Seher vakti kalkmış duasını etmiş
Nakış heybeyi omuza atmış,
Çocuk sırtta tarla yolunu tutmuş
Kavuş köylüm, güneş doğana kadar.

Kara saban yeni ekini eker
Toz duman, ter döker, zahmetin çeker
Sıcak demez, soğuk tenini yakar,
Çalış köylüm, hayli zamana kadar.

Öpmüş gözlerinden, koşmuş öküzü.
Yarıyor sabanla toprağın özü,
Yemeğin getirir gelinle kızın
Uğraş köylüm, yağmur yağana kadar.

Ekini büyütmüş, ırgatlık gelmiş
Yavrusunu kundağına belemiş,
Harmanı sürmüş, çeçi elemiş
Ha köylüm ,kıyamet kopana kadar.

Süpürmüş harmanı, samanı basmış,
Tahıl değirmene kağnıyı koşmuş,
Aşık YAŞARİYEM ahvali yazmış,
Çalış köylüm mahşer durana kadar.
20.12.1976

Rıza HARDAL

BU BAYRAMDA

Arifeden sonra bayram
Biri Kurban, diğeri Ramazan
Barışalım ehli iman
Bu bayramda, bu bayramda.

Gurbet elden eş, dos gelir
Hemi doğar; hemi ölür
Kahi ağlar, kahi güler
Bu bayramda, bu bayramda.

Dağda çoban koyun kuzu
Âşıklar çalıyor sazı
Ana, baba, oğlu, kızı
Bu bayramda, bu bayramda.

Küsülü, dargın barışır
Küçük büyüğe danışır
Tatlı yer, tatlı konuşur
Bu bayramda, bu bayramda.

Hayır, işler başı demek
Bir yıl boşa gitti emek
Sıkça giyinip eğlenmek
Bu bayramda, bu bayramda.

Cümle âlem hayır duanız
Şen olsun, yurdun yuvanız
Biz günahkâr kullarız
Bu bayramda, bu bayramda.

Deliye her gün bayram derler
Akıllı der malı neyler
Ziyaret edilir dede, nineler
Bu bayramda, bu bayramda.

Hastalara şifa olsun
Dertlilere deva olsun
RIZA eder ıslah olsun
Bu bayramda, bu bayramda

Üzeyir Lokman ÇAYCI

HAZIR MISINIZ ÇOCUKLAR?

Bugün aranızdan bir kişiyi seçeceğim.
Çizgiler arasına sıkışmış, üzerine gölge düşmüş bir çocuk…
Bize evinden acılar taşıyan bir papatya…
Grileşen bir mavi ortasında sessiz, kalabalığın içinde kimsesiz bir gonca!
Yüreğiyle ışıklar saçan, sırlarla dolu bir can…
Güneş suyun içerisinde akıp giderken onun önüne boşluğun fenerleri düşüyor birer birer

Söyleyin bir derdiniz varsa?
Gece ile karışan, al renklerle çerçevelenen, siyah noktalarla dolu bir hayatın parçası iseniz onunla birlikte çıkın ortaya.
Biliyorum korumalarınız korunmuyor.
İnsan kimlikleri eriyen, yollarınızdaki buzlardan rehberlere rağmen, nereye gideceğinizi belirleyebildiniz mi?
Hazır mısınız çocuklar?
Bugün aranızdan bir kişiyi seçeceğim.
Çizgiler arasına sıkışmış, üzerine gölge düşmüş bir çocuk…
Paris - 20.12.2003
Üzeyir Lokman ÇAYCI

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 70

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 70 25 Aralık 2004

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

Mahmut Selim GÜRSEL

YENİ TÜRK LİRASI

2005 tarihinde Türkiye'nin idaresinde bulunanların yeni icraatı olarak karşımıza çıkan bir mübadele aracı olan "Yeni Türk Lirası"

Benim merak ettiğim; para biriminden atılan sıfırlar değil. Benim merakım iki yıldır piyasalardaki ölgünlükten dolayı mal alınıp satılmamakta. Bu sistem ekonomi teriminde ne manaya geldiğini herkesin bilmesine rağmen hiçbir ekonomist ve konuşmacı her ne hikmetse bahsini bile açmadı.

Geçmiş dönemlerde Türkiye'de ilk bin lirayı, beş bin lirayı, on bin lirayı tanıdı. Daha sonra bu paralar sanki bir çığ gibi büyüdü, yüz binler, beş yüz binler, milyonlar derken beş milyon ve on milyon ve en sonunda da yirmi milyonu tanıdı. Yeni para basılarak elli bin liraların ismi anılırken, iktidar daha ileriye giderek paradan altı sıfır silerek, halkın gözünde anlayamayacakları bir para birimi ile birlikte yeni ELLİ MİLYON ve üstelik YENİ YÜZ milyonu piyasaya sürecek.

Teknik konu olarak adı her ne ise piyasada bulunan para miktarının fazlalığı o ülkenin parasının değerini düşürdüğü ve malum olan canavar ismi verilen para değersizliği ve alım gücünün azalacağı bir güne gidilmekte.

Piyasada bulunan eski paranın toplanması ve karşılığında piyasaya para sürülmesi hakkında neler yapılacağı hakkında bilgilerimiz pek yok. Benim en çok merak ettiğim konu ise hem madeni, hem de kâğıt olarak piyasaya çıkacak olan bir milyon liranın yerine konulacak olan YENİ BİR TÜR LİRASI bunun karşılığında piyasada bulunan paranın adet karşılığının nasıl dengeleneceğidir.

Elinde para olanların da 2005 yılı sonuna kadar, YENİ TÜRK LİRASI ile elinde bulunan paralarını değiştirmeleri gerekmektedir.

Atilla ALPAY

BİR GÖÇÜ İNCELEMEK

Günümüzden 42 yıl önceydi. Ellerinde tahta bavullarıyla İstanbul-Sirkeci den trene binen ilk Türk işçi kafilesi gurbete gidiyor; geride gözü yaşlı ailesini bırakarak ekmek parası uğruna hiç bilmediği bir diyara yelken açıyordu.

Almanya ile imzalanan işgücü antlaşması gereği 2.Dünya Harbinde nüfusu azalan ve çalışacak genci kalmayan bu ülke bizimle birlikte İspanya, Portekiz, Yunanistan ve Yugoslavya'dan da işçi istiyor; ülkesini kalkındırmaya uğraşıyordu. Hemen hepsi sıkı doktor kontrollerinden geçmişti. Ağzında bir çürük dişi bile olan gidemiyordu. Çoğu bekardı. Büyük bir kısmı da sanat okulu mezunlarıydı. Hatta çoğu askerliğini de yedek subay olarak yapmıştı.
Bu ülkenin adı "Doyçland' dı ve parası da "Alaman markı" adıyla anılıyor; bir mark da 1,5-2 lira ediyordu.

İlk giden işçilerimiz bu ülkeye alışmakta epey zorlandılar. Toplu halde yurtlarda kaldılar. Yemeklerini kendi pişirdiler. Çamaşırlarını kendileri yıkadı, söküklerini kendi diktiler. Tek hedefleri para kazanıp ülkedeki sefaletten kurtulmak, ailelilerine yardım etmek ve bir an önce de durumu düzeltip geri dönmekti. Türkler hariç ilk iki yıl içinde bütün diğer ülkelerin işçileri geri döndü. Ama kırk yılı geçmesine rağmen oradaki Türk kolonisi vatandaşlarının hele değişime uğramış üçüncü-dördüncü kuşağının dönmeye hiç mi hiç niyeti yok gibi görünüyor.

İlk yıllarda Berlin sokaklarını süpüren, hamallık yapan, Ford fabrikalarında montaj bandında çalışan ve adeta makinelerle yarışan bu işçilerimiz kırk yıl sonra elli bin alman çalıştıran 210 bin kişiye iş imkânı sağlayan işverenler oldular. Yetmişli yıllardaki işveren sayısı üç bin iken bu sayı bugün 51 bine ulaşmış ve tüm Avrupa'daki Türklerin sayısı da altı milyona yaklaşmıştır. Avrupa'nın nüfusu gittikçe azalmaktadır. Hızlı makineleşmenin getirdiği ileri teknoloji ve dünya nimetlerinden en üst düzeyde yararlanma hırsı Avrupa insanının refahını çokça artırmış buna mukabil insan sevgisi ve çocuk yapma yeteneğini de sıfıra indirmiştir.

Nüfusu 2 milyona yaklaşan Köln şehrinde 250 bin köpek evlerde yaşamakta ve köpek mezarlıkları bile çoktan kurulmuş bulunmaktadır. Çocuk sevgisinin yerini hayvan sevgisi almakta bu ise anlayışımıza göre bize oldukça ters gelmektedir.

Avrupa birliği ülkelerinde artış hızı eksilerde seyretmektedir. Ömürleri, gelişen koruyucu hekimlikle ve ileri tıp' la uzamakta ve nüfusları ihtiyarlamaktadır.300 milyonluk toplam AB ülkelerinde bugün 17 milyon Müslüman varken bu sayının 2030 da 30 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu Hıristiyan Avrupa için büyük bir tehlike sayılmaktadır.

Kırk iki yılın sonunda bu göçün ülkemize getirdikleri özetle ve bizce şunlardan ibarettir:

1/ Gurbetçi dövizleri ülkenin ekonomisine doğru-dürüst ve direkt olarak kazandırılmış olsaydı bugün bir yerimizden belli olur şu 21. yüzyılda hala IMF kapılarında el/avuç açmazdık. Bu maddedeki tek kazanç gurbetçi parası ile kurulmuş ve bugün ülkemizin önde gelen bazı büyük sanayii kuruluşları ve holdinglerdir. Onlarda üyelerine gelir desteği sağlamakta, ülkeye istihdam sağlamakta hatırı sayılır bir paya sahip bulunmaktadırlar. .Özetle hükümetlerin yetersiz ve hatalı çabaları gurbetçi birikimlerini hiçbir zaman yeterince değerlendirememiştir.

2/ İşçi dövizi; iktisadi güç olarak dışa bağımlılığı gittikçe artan ülkemizde her gün çoğalan lüks tüketimi ve 80'lerde patlama yaparak her gün çığ gibi büyüyen ithalatı bile karşılayamaz olmuştur. Bu da eğer yerinde kullanılsaydı arzuladığımız ağır sanayii hamlelerini çoktan başarmış olurduk.

3/ Türkiye sınırları dışındaki gurbetçilerimizin -bu anlayış ve sistem içinde- bize bir faydası asla olmayacaktır. Kırk yıl önceki kuşak ülkesinde tarla/bağ bahçe alıp, yatırım yapmak arzusunda iken ikinci kuşak da bu geleneği sürdürmüş; üçüncü kuşak ise ülkesini yaz tatillerini geçireceği bir yabancı ülke olarak bilmiş ve son jenerasyon ise Almanya da veya bulunduğu yabancı ülkede ev ve araba alarak, bütün yatırımını orada yapmıştır. Bu çocuklar ve onların torunları artık çift pasaportu olarak o ülkelerde askerlik yapmakta , vergi vermekte ve seçip seçilmektedirler. O ülkenin kültürünü ve yaşantısını ne kadar benimsemiş olsalar ev sahiplerine göre hep birer yabancıdırlar. Öte yandan kimlik yozlaşmasına da uğradıkları için bize göre de "arada kalmış "insanlardır.

4/ Bütün incelemeler ilk gidenlerin İslami-milli bir anlayış, dayanışma ve yaşantı içinde birbirlerine kenetlenmiş ve devamlı vatan hasreti çeken insanlar olduğunu göstermekte ama bugün ise bundan bahsetmek imkânsız görünmektedir. Onlar için bu ülke artık bir yaz tatili ülkesi, dedelerinin hasbelkader memleketidir.

5/ Almanya üniversitelerinde elli bin gencimiz öğrenim görmektedir. Bunlar doktor mühendis vb. mesleklere sahip olunca ülkelerine dönmeyeceklerdir. Çünkü aileleri oradadır. Çift pasaportları vardır. AB ülkesi vatandaşı da oldukları için dünyanın her yerine vizesiz

gideceklerdir. Bu bazılarına göre bir nimettir. Oradaki kazanç ile ülkemiz para birimi arasında artık bir uçurum vardır. 1960 larda ki bir mark üç lira iken bugün Euro iki bin liraya yaklaşmaktadır. Orada çalışıp-kazanıp dünyalık yarışına girmenin bir koca anavatana ne faydası olabilir. Sonra yurtdışında mal /mülk edinenlerin hepsi de gurbetçi midir? Yapılan araştırmalar artık bir Almanya kolonisinin Milli, İslami ve kültürel değerlerini büyük çapta yitirmiş insanlar olduğunu göstermektedir. Bazen gazetelerin sınır kapılarında yaptığı anketlerde de dehşet verici sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak bize göre:

Türkiye'yi bir zamanlar sadece dedesinin vatanı olarak bilen;

İslami ve milli değerlerden, geleneklerden uzak yaşayan,

Kendi dilini bile doğru dürüst konuşamayıp, bulunduğu ülke adına askerlik yapan, orada kazanıp orada vergi veren, insanların bize hiçbir faydası yoktur.

Sayıları isterse yüz milyon olsun, isterlerse ispanyada şatolar satın alsınlar; isterlerse beş üniversitede mastır yapsınlar, isterlerse o ülkenin dillerini su gibi konuşsunlar!

Bir milli ülkü etrafında birleşmedikçe, Allah'ın emir ve yasaklarına uymadıkça, bir Müslüman gibi yaşamadıkça; Bu dünyanın hırslarını, mal ve mülk edinme gayretkeşliğini bir yana bırakmadıkça; Batının ölçülerini benimseyip egoist ve alkolik bir tüketim toplumu bireyi olmaktan vazgeçmedikçe; Dilini konuşmadıkça, inancını yaşamadıkça, toprağı-vatanı, kederi ve sevinci paylaşmadıkça; Ülkesindeki akrabalarını, yoksullarını, dullarını, yetimlerini hele bugünlerde bombalarla yok edilen Müslüman kardeşlerini düşünmedikçe…Gözyaşı dökmedikçe, Kim dünyanın neresine göçerse göçsün!

Uğurlar olsun…

Ali EMİROĞLU

ARAFATSIZ DÜNYA

Arafat; Dünya için yaratılmış altı milyar insandan biri. Bu altı milyar insan Arafat'ın ismini, kimliğini ve ne yaptığını tanıyor. Hangimiz AB devletlerinin herhangi birisinin başkanının isimi biliyoruz? Arafat; küçümsenecek bir şahsiyet değildir. Tarihteki yerini de almıştır.

Arafat Filistinli ama Kahire'de doğmuş ve orada yetişmiş. Hayatının bir kısmında Mısır'da mesleğini kullanımına ayrılmış. Demek ki; oraya ailesi göçmen olarak gitmiş. İnsan göçmen bile gitse, asıl memleketini unutmaz. Arafat bunlardan biri!

Arafat terörist mi? İşine gelmeyenler için öyle. Akıl ve vicdanıyla düşünenler içinse vatansever ve idealist. Bu son sıfat ağır basmıştır. Keyfi koyduğumuz isimlerin tutacağını temin edemezsiniz, edememişsinizdir.

Elli yıl mücadele öyle hafife alınacak ve iğneleyici tebessümle karşılanacak bir şey değil. Siperde başladığı işi Devlet Başkanlığında noktalanmıştır. Bir milletin doğuşunu tamamlamamış olsa bile Dünyaya tanıtmıştır. Bir hükümet kurmuştur. Dünya liderleri her taraftan kendisine saygı ile karşılamıştır. Devlet son safhasına gelmiş olsa bile geri dönülemeyecek bir noktaya getirmiştir. Filistin Devleti kurulacak ve bir gün Dünya Devletleri arasındaki yerini alacaktır. Filistin Devletinin kurucusu olarak Arafat tarih sayfalarındaki yerini alacaktır. Kaç faniye bu şeref nasip olmuştur? Bu şeref hangi düşünülür servetle kıyaslanabilir?

Arafat'ın düşmanları, sevmeyenleri de oldu. Her mücadele adamının böyle düşmanları istemeyenleri vardır. Herkes kendi kabiliyetini ölçer durumda olmaz. "O olurda, ben niçin olamam?" Diyenleri olmuştur. Hayatına kastedildiği de düşünülmemiş olamaz. Her mücadele adamı için akla ilk gelendir bunlar. Yarın hepsi yazılacaktır. Castro'ya yapılanlar, Arafat'tan esirgenmiş olamazlar.

Son elli senelik Arap Alemi tarihini bilenler iktidara gelenin mevcudu yıkarak ortaya geldiği tespit ederler. Arafat için böyle bir şey yoktur. O mevcut bir devleti ele geçirmek isteyen değil, devleti bizzat kurmak için yola çıkandır. Bu bakımdan; Mustafa Kemal'e yakınlık gösterir, Mustafa Kemal mutluluğuna erişememiştir. Bu da kendi kusuru değildir.

Bir gribal enfeksiyon böyle mi biter? Bittiği görülen olaylardandır. Ancak son söylenenler, bir karaciğer yetmezliği olduğuna ve komanın da

karaciğer koması sayıldığına göre hastalığın basit bir grip olduğu düşünülmez. Karaciğer yetmezliği ise bilgilerimiz içinde hastalık değil semptomdur. Sebebi bilmiyoruz. Karaciğer yetmezliği teşhisi konunca işin sonuna gelindiği tıbben kabul edilir. Raporun iç yüzünü bilmiyoruz ve beklide hiç bilmeyeceğiz.

Gerek Fransa'da ve gerekse Kahire'de olan merasim görüntüleri bizim TV ekranlarında pek basit gösterildi. Her iki merasimde görkemli ve içtendi. Uçağın Kahire Hava Alanına inişi insana heyecan veriyordu. İnişte projektörle aydınlanmış olan uçağın süzülüşü ve merasim yerinde oluşu cidden görülmeye değerdi.

Kahire Hava Alanında naşın indirilişi de görülmeye değerdi. Eşi siyahlar giymişti. Medeni bir kıyafet biçiminde idi. Uçağı ve kendisini karşılayanlar Mısırlı yetkililerin eşleri de öyle idi. Başları açık ve saçları taranmıştı. Eşi ağlamaktan kendisini alıkoyamadı. Yorgunluğu yüzünden okunuyordu. Herkes Başkan Kennedy'in annesi olamaz ki! Ölen oğlunun tabutu önünde dimdik durmuş ve ağlamamıştı. "Lady! Siz hiç ağlamadınız ?" Sorusuna "Kennedy'ler ağlamaz" demişti. Biz doğuluların hissiyatı onlarınkinden ayrılıyor. Ağlamanın rahatlatıcı etkisini de tadanlardanız. Bilgimizden bahsediyorum. O kadar eksik te bizim olsun.

Şimdi ne olacak? Ne bileyim ben! Dağılıp gitmek hem ihanet olur, hem de yazık olur. Arafat bunları hiç af etmez.

Burada gösterilecek yetki yarışı değil, feragat yarışıdır. Büyük olmak için illa baş olmakta gerekmez. Birleşip tek lider tarafında toplanırsa Filistin Milletinin sızlanması da temin edilir. Çalışanların hepsi de büyük olur ve tarihte yerini alır.

Aksi düşünülürse Filistin Milletine, Devletine ve Arafat'a ihanet edilmiş olunur. Hepsi de unutup gider. Arafat yine de unutulmaz.

İşte hesap her yönüyle ortada.

Mahmut Selim GÜRSEL

TARİHE YAZILDIN; YASER ARAFAT

Tarihe yazılmak kolay değildir. Tarihin sayfalarında hem de epey yer tutmak kolay olmaz. Tarihin tozlu sayfaları herkesi kolay kolay sayfalarına kabul etmez. Buraya adını yazdırması için kişilerin kendilerini dünya milletlerine tanıtması gerekir. Belki birkaç bin kişiyi öldürtme ile, belki bir ülkenin tamamını tehdit etmek, bir kısmını yok etmekle de tarihin sayfalarına girebilirsin. Fakat Yaser Arafat gibi tüm ömrünü ülkenin geleceği için çalışman gerekir, önderlik etmen gerekir.

Dünya; kendisine Filistin'i tanıtan, Filistin için hayatını ortaya koyarak yaşamını tamamlayan bir ademini koynuna aldı.

Arafat; doğduğu yerde değil, atalarının yaşadığı yerde tanındı. Tanındığı yerde yaşadı. Ülkesi için elinden geldiğini değil elinden gelenin fazlasını yaptı. Gerektiğinde yıllarca ölümünden bir hafta kadar önceki yerde yaşadı. Kendisine yapılan baskılara dayandı. Arkasında bir avuç kahramandan başka ülkesinin küçük generalleri vardı. Bir işgal ordusuna bu küçük generallerinin azmi ve cesaretiyle karşı koydu. Kendisi için değil vatanı için yaşadı ve ebediyen yaşayacaktır da.

Hayatının son bulması ile ideali olan Filistin Bağımsız Devletini kuramadı. Göstermelik, işgal güçlerinin ona gösterdiği yerlerde Filistin'i yaşatmaya çalıştı. Fakat işgal güçleri istedikleri gibi Arafat'a gösterdikleri ülkesi içinde fink attılar, istedikleri gibi yaktılar, yıktılar hiç kimse ne yapıyorsunuz demedi. Halende aynı haltı işliyorlar da dünya polisliğine soyunan ülkelerden hiçbir ses ve tepki gelmedi, gelmeyecekte. Arafat'ı halkı ile yalnız bıraktı. O vefat etti. Ülkesi artık öksüz. Artık onun gibi başka bir savunucusu yok.

Şimdi o bu dünyanın kavga ve telaşından kurtuldu. Ebedi aleme göçtü. Arkasında binlerce Arafat bıraktığını tahmin etsek de bu tahminimizin nasıl tahakkuk edeceğini yaşarsak göreceğiz. Binlerce Arafat memleketini savunur, işgal güçlerine teslim etmez İnşallah.

Son yolculuğu bile Dünyanın gündeminde idi. Kahire'de Devlet Töreni Ülkesinde değil gurbette yapıldı. Pek çok devlet adamı organizasyonun bozukluğundan dolayı merasime katılamadılar. Ramallah'ta defin edildi. Halkı son görevde O'nu yalnız bırakmadı.

Üzeyir Lokman ÇAYCI

DAR KAPI

Günümüzde insanların elbiseleri, otomobilleri, evleri, kendilerinden daha çok dikkatleri çekiyor. Paranın ve bilinmezliğin peşinde bir koşu var. Bu yarışta yorgun düşenler, uykusuz kalanlar, hastalananlar ve ölenler ise, hiç fark edilmiyor.

Çağ dans partileri, eğlenceler ve çılgınlıklarla doyuma ulaşamayan bir topluluğun yanı başından süratle geçip gidiyor.

Patrick eşiyle böyle bir zaman da hayatlarına düşen gölgelerin kıvrılan, değişime uğrayan ilişkilerin, göstermelik çizgilerin izindeydi. Geçmişten beri kendilerini etkileyen bazı şeylerin varlığını hissediyorlar, fakat ne yazık ki onların kaynağına inemiyorlardı. Bunu aşmak için kitaplar okuyorlar ve duygularında düğümlenen soruları cevaplandırmaya çalışıyorlardı. Son okudukları kitaplardan biri de İncil'di. Anlamadıkları alanlarda gezinirken oradaki görüntüler onları tanrıtanımazlığa itiyordu. Bir arayış içerisinde her şeye katlanma kararlılığıyla içindekileri çözmek için bulundukları yerden bir müddet de olsa uzaklaşmak istiyorlardı.

Bu yüzden yaşadıkları kent Paris'ten oto-stop yaparak yola koyuldular. Çileli bir yolculuktan sonra, kendilerine Hıristiyan tasavvufunun cevap vermediğini düşündüren, hayranlık duydukları İstanbul'a geldiler. Oradan da zaman kaybetmeden Samsun'a hareket ettiler.

Samsun onlar için kararlaştırdıkları yolculuğun ilk basamağıydı. Buradan Erzurum'a, oradan da İran üzerinden Hindistan'a gideceklerdi. Aradıklarına ulaşmak için Budizm'in havasını solumak istiyorlardı.

Samsun'a geldikleri sırada Patrick ve eşinin tek gayesi Hazret-i İsa'nın makamındaki bir şahsı bulmaktı. İlk anda 50 TL aylıkla kiraladıkları bir eve yerleştiler. Yeni mahallede kaportacılar çarşısında buldukları bu ev ve çevresi iyi sayılmazdı. Ama onlar için hırsızlık yapanlarla, esrar kullananlarla, içki içenlerle yaşamak zor

değildi. Patrick ve eşinin bir hippi olarak şehrin iç kısımlarında kabul görmeleri de mümkün değildi. Bulundukları çevrede kötü tanınan bu insanlar aslında çok iyi niyetli kişilerdi. Serbest ve hoşgörü sahibiydiler.

Patrick o günlerde kirada kaldıkları evde bir rüya görmüştü. İri yarı, cüppeli ve sakallı bir şahsın kendisiyle konuştuğunu söyleyerek rüyasını anlatmaya koyuldu:

- Bana bakıyordu bu şahıs. Ben onun yüzüne bakamıyordum. Karşısında kendimi suçlu hisseder gibiydim. Yüzü pırıl pırıldı... Adeta ışık gibi etkileyiciydi. Birden ağlamaya başladım. O bunları anlatırken gözyaşları içerisinde o anı tekrar yaşıyordu sanki...

- Bana iyice yaklaştı. "Sen gerçeği arıyorsun... Aradığın her şey burada! Küçük dar kapı Türkiye'de..." dedi. Bu rüya ile o gece yataktan fırladım. Eşime, gördüğüm rüyayı hiç önemsemeyerek anlattım. İkinci gün aynı rüyayı görmüştüm. Aynı şahıs aynı şekilde bana hitap etmişti. Biraz tuhaflaşmıştım. Bu "dar kapı" İncil'de geçen bir konu olduğu için, bu cüppeli kişi benimle, anlayacağım şekilde, kendi dinimde geçen ifade ile konuşuyordu. Zaten İslam kuralları dahilinde konuşmuş olsaydı, hiçbir şey anlamayacaktım.

Patrick kendisini etkileyen rüyalarını çevresindeki Türk arkadaşlarına anlatmadan önce eşiyle yorumlar yaptı. Üçüncü günü akşam şuuraltında rüyalarını etkileyici olmaması için, farklı konularla meşgul olmaya çalıştı. Eşi, kocasının önceden hiç alışmadığı bu rüyalarına bir anlam veremiyordu. Gece yarısıydı. Kocasını yanında göremeyince yattığı yerde birden doğruldu. Oldukça endişelenmişti. Önce gözlerini oğuşturdu. Pencerelerden odalarına düşen siyah gölgeler arasında onu aradı. Sonra bir sandalye üzerinde oturmakta olduğunu gördü. Oturduğu yerden:

- Patrick! Sevgilim... Orada ne yapıyorsun? Yine uyuyamadın mı yoksa? Patrick karanlıkta ilerleyerek kapı kenarındaki elektrik düğmesine dokundu. Aydınlanan oda içerisinde yüzünü göstermemek istercesine eşine yaklaştı. Ağlıyordu. Ve..." üçüncü kez aynı rüyayı gördüğünü ve aynı kişiyle görüştüğünü" ifade ettikten sonra şunları anlattı:

- Ağlayarak uyandım! Rüyamdaki adam üç kez benim dünyama girdi. Adeta her gün onunla buluştum! Bana ısrarla söyledikleri, bizim arayışımıza bir cevap niteliğindeydi. Sevgilim nihayet "dar kapıyı" bulduk. "Dar kapı" Türkiye'de. Buradan farklı bir dünyaya gireceğiz, diyerek eşine sarıldı. Bu sırada hıçkırıklarını tutamıyordu...

- Bunu yarın Türk arkadaşlara anlatmalıyız. Onlar belki bize yardımcı olurlar. Patrick, sabahleyin sarhoş arkadaşlarına olup bitenleri anlattı. Ve:

- İslam'ı kabul etmek istiyoruz. Müslüman olmak istiyoruz... Bize yardımcı olabilir misiniz?

Bunu duyan Türk arkadaşları:

- Memnuniyetle yardımcı oluruz. Yeter ki siz isteyin... Dediler. Ve ayakta duramayacak kadar sarhoşlardı. Bu durumlarıyla Patrick ve eşini müftülüğe götürdüler. Hepsi o bölgede yıllarca hippilerle yaptıkları dostluklardan dolayı birkaç dil biliyorlardı. Müftü, onları kendi odasında kabul etti. Orada Patrick üç günlük rüya serüvenini Fransızca anlattı. Arkadaşları tercüme ederek aktardılar. Patrick ve eşi için sade bir İslam'a giriş töreni yapıldı.

Oradan ayrıldıktan birkaç gün sonra arkadaşları aralarında para toplayarak Patrick'i sünnet ettirdiler. Gerek müftülük gerekse çevreden bu durumları işiten insanlar Patrick ve eşinin isteği üzerine onlara önce Türkçeyi sonra da İslam'ı öğretmeye başladılar.

Samsun garajlarının bulunduğu bölgedeki susuz ve elektriksiz evlerinde kaldıkları bir sırada en çok kendilerine yardımcı olanlar arasında "Katan" isimli otuz yaşlarında bir kaportacı, karayollarında çalışan Osman, Samsun Gazinosu'nda şarkıcılık yapan İsmet gibi kişiler de vardı. Patrick:

- Bize yardımcı olan kişiler arasında Müslüman olmalarına rağmen oruçlarını şarapla açanlar dahi vardı. Yani İslam'ı iyi bilmediklerini biz, bir şeyler öğrendikten sonra anladık. İbrahim Beyaz isimli imam hatip lisesi öğrencisi bir genç bize çok yardımcı oldu. Önce şehrin içinde bir eve taşınmamızı sağladı. Sonra bize abdest almayı, namaz kılmayı ve Kuran okumayı öğretti. Oradaki arkadaşlarım bana Muhammet İsa ismini verdiler. On ay sonra da çocuğumuz doğdu. Ona da Yahya ismini verdik! Ve ekledi:

"Bakın şimdi güzel Türkçe konuşuyoruz ve Kuran da okuyoruz! "

Bunları söylerken eşiyle beraber gözyaşlarını tutamıyorlardı. (*)

(*) Bugün Paris Üniversitesi Türk ve Fas Edebiyatı Bölümü mezunu da olan Muhammet İsa, eşi ve çocuklarıyla Paris'te yaşamaktadır.

Salım SAVCI

Prof. BAHRİ SAVCI HAYATA GÖZLERİNİ 7 YIL ÖNCE KAPANDI

Prof. Bahri Savcı:
Sındırgı'da doğdu:1914
İstanbul'da Öldü: 02 Kasım 1997
Bu başlığı okuyunca,2 Kasım günü anımsayanlar arasında:
Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi
Savcı'ların soyu gelir.

Osmancık-Çampınar Prof. Bahri Savcı İlköğretim okulunda 02 Kasım'da bir anma töreni yapılır.

Dünyaya gelen; bir yaşam sürdürür, bir gün de bir nedenle bu dünyadan ayrılıp gider.

Prof. Bahri Savcı;83 yıl yaşadı. Yaşamın her gününü çevreyle değerlendirirdi. Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde Anayasa konusunda önde gelen insanlardan oldu. Şimdi İstanbul'da Küçükyalı'da ağabeyi Avukat Sabri Savcının yanında yatıyor. Prof. Bahri Savcı; kürsüsünün hakkını verdi,1960 Anayasa'sının Meclis dışında, Meclis içinde oluşmasına katkıda bulundu. Bu 1960 Anayasası sürekli olarak anımsanmaktadır.

Prof. Bahri Savcı'nın ölümünde; hakkında yazı yazanlar: "Hocaların Hocası" diyerek Prof. Bahri Savcı'yı ebedileştirdiler, nur içinde yatsın dilediler.

Prof. Bahri Savcı, babasının mevcudiyeti dolayısıyla Sındırgı'da doğdu. İlkokulun ilk iki sınıfını Gönen'de okudu. İlkokulu Edremit'te bitirdi. Gönen'e geldi. Sağlığını kazandı, savaş dolayası ile beşinci sınıfı bir kez daha Gönen'de okudu. Oradan mezun oldu.

Prof. Bahri Savcı, gönen Reşadiye Mahallesi No:21'de yaşadı. Anne soyu itibariyle Gönenlidir. Baba soyu ise Çorum-Osmancık ilçesi Çampınar (Eski adı Seğen) köyünden Mehmet Savcı'nın küçük kardeşidir. Baba soyu esas alınırsa, Prof. Bahri Savcı Osmancıklıdır.

Seciğenli kurtuluş savaşı muhtarı Mehmet Savcı tarafından Prof. Bahri Savcı'nın babası Halil Savcı'da, ağabeyi Mehmet Savcı'yı çok sevdiği için oğlunun adını Mehmet Bahri koymuştur. Ama Mehmet adı nüfus dairesinde kalmış, Bahri adı öne çıkmıştır.

Prof. Bahri Savcı'nın eşi Sudiye Savcı'dır. İstanbul'da yaşıyor.

Prof. Bahri Savcı'nın kızı Zeynep Savcı evlidir, İstanbul'dadır.

Prof. Bahri Savcı'nın oğlu Hasan Ali Savcı İstanbul'dadır.

Şimdi de Prof. Bahri Savcı hakkında yazılanlar dışında anlatılar alıyorum:

1.Behi yani bu satırları yazan Salim Savcı'yı okutanlar: Avukat Sabri Savcı, Ormancı Halil Savcı, Anayasa Prof. Bahri Savcı ile Dr. Hasan Hulki kızı Nigar Savcı gelir.

2. Prof. Bahri Savcı'nın yaşam öyküsünü:

a) Kim Kimdir? Kitabının 90-92. sayfasında

b) Benim yazdığım Savcıların Soyu kitabının 48-5 sayfasında

c) Prof. Bahri Savcı'nın Yaşam Öyküsü /Kendi kaleminden; Prof. Bahri Savcı İlköğretim Okul Kitaplığında Çampınar Prof. Bahri Savcı Kütüphanesinde bulabilirsiniz.

3- Prof. Bahri Savcı söyleşilerinde daha çok gençleri dinlerdi, onların görüşlerini değerlendirirdi.

4-Kendisine nasılsınız? Diye soranlara:

-Yaşlılıktan başka rahatsızlığım yok. Derdi.

5- Çampınar Prof. Bahri Savcı İlköğretim okulunun açılış törenine katıldı. O zamanki Vali Mustafa Yıldırım ile kurdeleyi kesti. Sayın Mustafa Yıldırım Prof. Bahri Savcı'nın öğrencisi olduğunu açıkladı.

6-Çampınar Köyü makinecı Osman Savcı; Prof. Bahri Savcı için:

a) Prof. Bahri Savcı Kitaplığını kurdu

b) Prof. Bahri Savcı Ormanı için iki binden fazla ağaç diktirdi.

7- Prof. Bahri Savcı'nın kendine özgü özdeyişleri:

"Cenazeme çiçek göndermeyiniz, bir ağaç dikiniz"

Üstün nitelikleri olan Prof. Bahri Savcı adıyla Çampınarlı gurur duyuyor.

Muzaffer GÜNDOĞAR

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 21

Çorumlunun 1 Nisan 1940 tarihli 21 sayısı, Nazmi TOMBUŞ'UN "Medeniyet Anlayışları" yazısı ile başlar. “

Çorum Vilayetinin İskilip Kazasına bağlı Bayat Nahiyesindeki Devlete Ait Toprakların Ziraat Kabiliyeti Hakkında Bir Rapor" yazısını geçen sayının süreği olan, Rıfat ARINCl'NIN "Ebussuud Efendi'yi tanıtan yazısı izler. Bu sayıda Ebussud Efendi, ahlakçılığı, felsefesi, hukukçuluğu, sosyolojisi ve bayındırcılığı yönleriyle ele alınır.

Arapça, Farsça, Türkçe şiirler yazan Ebussuud Efendi’nin 21 eserinin listesini verir. Bunlardan 9 tanesinin Çorum Kütüphanesi’nde bulunduğu belirtilir.

“Çorum Tarihine Ait Vesikalar” yazısıyla H. Turhan DAĞLIOĞLU. 18. Ve 19. Yüzyıla ait belgeleri inceleyip alır bu sayıya.

Bunlardan birisi, Süleyman Fevzi Paşa’nın İstanbul’a gönderdiği 1792 tarihli 6 maddelik tahrirat suretidir. Biz buraya sadece bir maddesini alıyoruz: “..Çorum Sancağı nizamını yoluna koymak üzere İstanbul’a gönderilen Tornacı-başı (yeniçeri ocağı büyük zabiti) İbrahim Ağa, Çorum’a iki konaklık bir mesafede bir takım eşkıyanın hücumuna uğradığını bildirmektedir. Bu eşkıyanın Öldükoğlu Hasan, Civcikoğlu Hasan, Akbıyıkoğlu Mehmet ve İvazoğlu İsmail adındaki kişiler olduğu belgelerin incelenmesinden anlaşıldığı ve Çorum Valisi Yusuf Paşa’nın bunları cezalandırmadığı görülmektedir. Bu eşkıyanın Osmancık kazasına gittikleri ve orada himaye gördükleri bu belgelerde ayrıca belirtilmektedir...”

“Çorumlu Maniler" her sayının vaz geçilmez folklor ürünü. Eşref ERTEKİN bunları derleyip, Çorumlunun sayfalarında gelecek kuşaklara aktarmayı sürdürür. İşte birkaç örmek daha:

Serseler
Öter baykuş serseler
Al sevdanı başımdan
Sevda beni örseler.

Felek sillesin yiyen
Ölmese de sersemler
Bir tüyünden vazgeçmem
Üleşimi serseler.

Su gelir akma ile
Bendini yıkma ile
Adam yâre doyar mı?
Karşıdan bakma ile.

Sarıçiğdem düzecek
Kalk gidelim bitecek
Sarılalım yatalım
Ta bahardan güzecek.

Manilerden sonra da cönklerden derlediği üç destan alır Eşref ERTEKİN. İki dörtlük alıyoruz.

Bunca gaziler hep şehit oldu
Arap beyleri hep Tahmas'a döndü
Bağdat burcu evliya muhasar oldu
Evliyalar imdadına gel padişahım.

Ahmet Paşa der ki tiğim ururum
Bağdat'ın uğruna serim veririm
Sen sağ ol hünkarım ben de ölürüm
İslâm imdadına gel padişahım.

Nuri UĞUR, "Zelzele" yazısıyla geçmişten Erzincan deprem felaketine kadar olan depremleri konu eder yazısına. Özetleyerek alıyoruz: "..Çorum'da 1692,1729,1733,1734 ve 1758 yıllarında önemli depremler olduğu, özellikle 1758 yılında depremin yanı sıra ortaya çıkan kıtlığın insanların, hayvanların ölme-sine yol açtığı Yusuf bin Abdullatif'in el yazma notlarından aktarılmıştır.

Kentte 1786 yılında da bir deprem olmuş ve bu depremle Çorum Ulu cami harap olmuştur. Depremler 18. Yüzyıl sonu ile.19. yüzyılın çeyreğinde de sürmüştür, 1793 teki büyük depremle evler yıkılmış.

İnsanlar ve hayvanlar ölmüş, 800 kişiden fazla bir nüfus başka yerlere göç etmiştir.1800 ve 1824 depremleri de, kente çok hasar vermiş, halk yaşamlarını çadırlarda sürdürmüştür...”

Bibliyografya köşesinde, Nazmi TOMBUŞ, Danışmentname ve Mirkat ül Cihat kitaplarını ve birbirleriyle benzerlik yönünden inceler.

Çorumlu Yusuf Bahri'nin el yazması ömekleri: Çorumlu Kara Müftü'nün mezar taşı resminden sonra, ekler ve belgelerle bu sayı sonlanır.

ÇORUMLU DERGİSİSAYI 22

Çorumlunun 1 Mayıs 1940 tarihli 22.sayısı Fevzi AYAN'IN "23 Nisan” başlıklı yazısıyla başlar. Şöyle der Fevzi AYAN: “..Bizim ne kadar bayramımız varsa ve bize milli mutluluk getiren hangi mutlu olay bir bayram olarak Cumhuriyet Kanunlarında yer bulduysa bunların hepsi 23 Nisan'ın feyzinden doğmuştur..." , 23 Nisan’ı “Egemenlik güneşinin doğduğu gün” olarak niteleyen Fevzi AYAN, yazısını şöyle sonlandırır:

“..Kalbimizden coşan bir sevinçle kutladığımız bu bayram aynı zamanda Çocuk Haftası’nın ilk günü ,Ulusal Egemenliğin kendisi için gerekli gördüğü ağır görevlerini yarın omuzlarında taşıyacak, Türk yavrularının şevkatle korunması , konusundaki çalışmalarımızı artırmanın yıl dönümüdür...”

R,BATUMLU ,”Bir Milletin Tarihi, Yalnız Onun Mazisinin Hikayesi Değil, Onun İstiklâl Aşkının Kaynağıdır da” R. BATUMLU’NUN bu uzun üst başlıklı yazısından bir bölüm aktarıyoruz: “..Büyük Türk Milleti'nin istiklalini hüccetlediği Lozan Antlaşması'nı kasten, İngiliz diplomatı Lord GÜRZON, yine İngiliz diplomatı o zamanki hükümet başkanı Loid CORC’A.

İngilizler, tarihlerinde bu antlaşma kadar kendilerini küçülten bir vesikaya (belge) imza koymamışlardı, diyerek siyasetinin tenkit etti.

Kısaltarak aldığımız bu hükmü, biz romantik bir yazarın yazılarından almadık. Bunu, Türk olmayanlar konuşmuş ve yazmışlardır.

Yakın tarihimizin ancak bir sayfasının görkemini ifade eden bu cümleden haklı olarak duyduğumuz gurur, elde ettiğimiz manevi güç her Türk vatandaşına, ileride vatanın tehlikeye düşmesi halinde önüne geçilmezi bir kuvvet yaratacaktır..."

Rıfat ARINCI , “Ebussuud Efendi”yi anlattığı yazısını bu sayıda da sürdürür. Kaside, beyit, kıta ve gazellerinden örnekler verir. “..Kanuni Sultan Süleyman Ebussuuud ‘a onun adaleti hakkında fikrini öğrenmek

için, 'Fidanlara zarar veren karıncayı öldürmekte günahı var mıdır' diye şöyle manzum bir soru sorar:

Nihale (Fidana) ger (eğer) ziyan ederse karınca
Günah var mıdır onu kırınca..

"..Ebussud, tavsiye etmek istediği adaleti şu vecize ile cevaben arzeder.

Kıyamette Hüda halkın edince
Süleyman'dan alır hakkın karınca.

"Kızılırmak'tan kuvvet istihsali ve arazi sulama hakkındaki raporu" , "Çorumlu Maniler" izler.

Genç yüreklere tatlı, coşkulu, sevda yüklü esintiler getiren Eşref ERTEKİN'İN derlediği manilerden üç örnek alıyoruz:

Şu taşlar gölgelenmiş
Güzeller suya inmiş
Bir öptüm bir ısırdım
AI yanak şekerlenmiş.

Şen olsun Çorum düzü
Helak eyledi bizi
EI ermez gözüm görmez
Gönül arzular sizi.

Tüfengim atılmıyor
Pahalı satılmıyor
Geceler on beş saat
Yalınız yatılmıyor..."

Eşref ERTEKIN'İN "Cönklerden derledikleri" bu sayıda da sürer. Yazarları bilinmeyen bu destanlardan, "Destan'ı Ömer Paşa"dan iki dörtlük aktarıyoruz.

Bize imdat geldi Hazreti Hak'tan
Ki bunca alemi var etti yoktan
Resulüne Ayet indirdi gökten
Bu kadar hafız-ı Kur'anımız var.

Ömer Paşa der ki sökün eyledim
Bükreş tarafına akın eyledim
Nice ırakları yakın eyledim
Nemse sınırında meydanımız var.

Birkaç sayı ara veren Sadi LEBLEBİCİ'NİN derleyip notaladığı bir oyun havası, Figür resimleri ve türküsüyle birlikte verilir. Türküden bir bölüm aktarıyoruz:

Türkmen kızı Türkmen kızı
Sen allar giy ben kırmızı
Çıkalım dağlar başına
Sen gül topla ben nergizi
Leyli leyli yandım Ayşu

Türkmen kızı inek sağar
Uzun saçı yere değer
Sevsin diye boyun eğer
Leyli leyli yandım Ayşu.

Biblografya bölümüne, geçen sayıdan süren "Danişmendname ve Mirkat-ül Cihat" bu sayıda da sürer. Melik Ahmet Danişmend Gazi'nin Çorum'u Bizanslardan alışı destansı bir dille anlatılır. Nazmi TOMBUŞ'un kaleme aldığı bu yazısının süreği gelecek sayıya sarkar.

Son bölüm yine belgelere ayrılır.

Çorum'da Paşa Hamamı diye anılan hamam ve hanın vakfı Vezirköprülü TACETTIN İbrahim Paşa'ya ait ele geçirilen belge ile, yine aynı kişiye ait Arapça vakfiye sureti yayımlanır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 23

1 Haziran 1940 tarihli Çorum'un 23,sayısı, Nazmi TOMBUŞ'UN. "Muhit Dâhiyi mi Dahi Muhiti mi yaratır" yazısıyla başlar.

Remzi ARINCI'NIN" Ebussuud Efendi"adlı sürekli yazısı bu sayıda sonlanır. Yazıdan bir bölüm alıyoruz: "..Ebussuud Efendi'nin, İstanbul, İskilip ve daha birçok yerlerindeki vakıf kitaplarının el yazısı ile vakfedildiğini görüyoruz. Bir kısmının metinleri el yazmasıdır. Kanuni Sultan Süleyman'ın meşhur vakfiyesini de Ebussuud Efendi tanzim etmiştir...",

Ebussuud Efendi'nin torunlarından birisi için yazdığı mersiyeden bir beyit alıyoruz.

Seninle mülkü vücudum tamam amir idi
Yıkıldı cümleten oldu harap halim gel
Bu rüzgâr ise ey ebreden başın silen
Beni de ağlatan odur, gel ağlayalım gel.

Samsun'dan Rüştü COŞKUN "Kardeşim Nazmi TOMBUŞ'A" diye yazar. "İnkisar" adlı şiirini.

Anadole FRANCE'DEN "Hayata Dair Tahayyüller" çevirisi İhsan MADEN0ĞLU'NUN, Ağdalı bir Osmanlıcayla yazılmış.

"Nişanlanma ve Evlenmede Mesut olmak için Ruhi ve içtimai Temeller Neler olmalıdır" makalesini Y. Esat CANKAR yazar. Yazıdan bir bölüm aktarıyoruz: ".. Verine'ye göre, aşkın tam gelişmesi için evlilik zemin hazırlar. Aşkın istediği garantiyi ve güvenliği evlilik verir. Bu güvenliğin bir bıkkınlık, yorgunluk ve alışıklık doğurduğunu söyleyenlere Verine der ki: Aşktan aşka fark vardır. Sadece maddi bir aşk durgunluğa dayanmaz. Tatmin edilirse ölür. Ama tam bir aşk öyle değildir. Maddi iştiha doyuma ulaşırsa söner ama hem kalp, hem zekâ ve duyguları ilgilendiren tam aşk, gösterilen özenle kuvvet bulur. Verine'nin dediğine katılarak denilebilir ki, aşk iki gönül arasında bir bağ kurmalıdır..."

"Çorumlu Maniler" orta yaşı geçmişleri yeni yetmelik günlerine, alıp götürüverecek denli geçmişten esintiler getirmektedir, Eşref ERTEKIN' in derlediği manilerden üç örnek alıyoruz:

Yılana bak yılana
Karşıdaki durana
Ben yârimi yitirdim
Kırk liram var bulana.

Yeşil çeki bendedir
Bir ibiği bendedir
Cennetten huri çıksa
Yine gönlüm sendedir.

Yarasızlar
Ok değmiş yara sızlar
Yaralının halinden
Ne bilsin yarasızlar.

Borçlunun derdinden ancak
Anlarmış parasızlar
Akçalar sölpük (yumuşak) çıkar
Can yakar kara kızlar..

Manilerin ardından "Cönklerden Derlemeler" sunar Eşref ERTEKIN.

Nazmi T0MBUŞ'UN, bibliyografya köşesinin konuğu "Danişmentname ve Mirkat-ül Cilhat" bu sayıda da sürer.

Son bölüm, yine tarihsel belgelere aittir.

ÇORUMLU DERGİS SAYI 24

1 Temmuz 1940 tarihli 24.sayı, Nazmi TOMBUŞ'UN "Yeni Hadiseler ve Biz" yazısıyla başlar, İkinci Dünya Savaşı'nın kan ve ateşe bulandığı günlerde, hükümetimizin barışçı, akılcı ve tutarlı bir dış politika izlediğini, savaş olasılığına karşı da, sağduyulu ve uyanık olarak her türlü güvenlik önlemlerinin alındığını yazar.

"Çorum'un Jeolojik Vaziyeti Hakkında Mulhtıra" yazısı, Y. Dr. E. LAHN'ın.

Nazmi TOMBUŞ, hal tercümesi köşesinde "Kadı Asker Çorumlu Alaattin Ali Efendi"yi tanıtır. Şöyle der: "..İmam Ali diye şöhret bulan bu zat, İkinci Beyazıt devri Bilginlerindendir, Babasının adı Hüseyin'dir. Doğum tarihi malum değildir. İkinci Beyazıt'ın Şehzadeliği zamanında (Amasya Valisi iken) imamlığını yapmakta idi. Bu vazife ile uzun süre Amasya'da kalması (Alaattin Aliyül Amasi) diye anılmasına neden olduysa da aslen Çorumlu'dur..." Mevcut bilgilerden araştırarak soy kütüğünü de eklemiştir araştırmasının sonuna.

Y.Esat CANKAR ise geçen sayıdan süren "Nişanlanma ve Evlenmede Mesut Olmak İçin Ruhi ve İçtimai Temeller Neler Olmalıdır " başlıklı yazısının ikinci bölümünde.

"..Hissi ve fikri uygunluklar, saikler çiftin arasında bazı kere aile birliği teessüs etmeden önce his ve fikir birliği teşekkül eder ..." Başlığı altında uzun bir yazı yazar. Bu konuda istatistiki verilerden, yabancı bilim

adamlarının bu konudaki görüşlerinden de yararlanarak oluşturur yazısını. Yazı gelecek sayıya sürer.

Genç bir ölü için "Ağıt" Şevket TOMBUŞ'un Son dörtlüğünü alıyoruz.

Son ocak ümidi kalmış bir gençtin.
Şen şatırdın gürbüz, kuvvetli dinçtin,
Bir anda eridin mahvolup geçtin,
Dökülen son damla gözyaşı gibi..."

Hamit EKER de "Ziraat Esaslarına ait Türk Atasözleri"ni derlemiş. Birkaç örnek aktarıyoruz:

- Bir ambar ekinin çeşnisi bir hapazdır (Avuçtur)
-llıya ılıya yaz, soğuya soğuya kış gelir.
-Acı soğanı yiyen değil, doğrayan bilir.
-Yazın kurusu kışa katıktır.
-Mart yağar, Mayıs öğünür.
-Zemheride yağmur yağmadan, kan yağması iyidir.
-Yazın abanı. Kışın azığını unutma.
-Kar yerin gübresidir.
-Yazın yatanı kışın büvelek tutar.

Eşref ERTEKIN'İN "Cönklerden Derledikleri" inden (Otuz dörtlükten oluşan) Sivastopol Destanı'ndan iki dörtlük alıyoruz.

Sivastopol'u aldık elinden
Kırım diyarının kırdık belinden
Çıktı o halin artık yolundan
Sivastopol'da buldu zevali.

Bu bir gazaki emsali yoktur
Öğrendi Moskof zayiat çoktur
Kâfir kırıldı eski hukuktur
Boynuna olsun halkın vebali.

Eşref ERTEKIN'İN derlediği derlediği "Çorumlu Maniler"in sayısı bu sayıda 936'ya ulaşırken, geçmişte yaşanmış nice sevdaların sıcaklığını, güzelliğini getiriyor günümüze.

Dağda odun yarması
Dilberin darılması
Mısır haznası değer
Bir gece sarılması.

Ay doğar eyvan (köşk) için
Alçacık sayvan (çardak) için
Mevlam kızı yaratmış
Gencecik oğlan için.

Adilem der yüz eller
Seksen eller yüz eller
Sağ elin adetidir
Gerdan eller yüz eller.

Bugün bahçeye girmiş
Beş on tane güzeller
Yeşil çayır üstünde
AI badeyi süzerler.

Açmış beyaz gerdanın
Lağli mercan dizerler
Gayme pempe canfesi
Tor uçkuru çözerler
Serin ver sırrın verme
EI ariftir sezerler .

Nazmi TOMBUŞ'un,"Danişmentname ve Mirkat-ül Cihat" yazı dizisinin süreği gelecek sayıya kayar.

Son bölümün değişmez yazıları, fermanlar ve vakfiye suretlerini oluşturan tarihsel belgelerdir.

-IKINCİ CİLDİNSONU-

DEVAM EDECEK

Üzeyir Lokman ÇAYCI

SUÇLAR VADİSİ

Suçlar vadisinde
Sabırlı ol
Dimdik ayakta dur
Gelen vursun
Giden vursun…
Arkana hiç bakma
Açık tut ense traşını
Herkes görsün.

Suçlar vadisinde
Küfürler savrulurken
Sakın sesini çıkarma
Dut yemiş bülbül gibi ol
Her yerde
İnsanın değeri ucuzlarken
Burnunun ucundaki
Pahalılık etkilemesin seni.

Vallahi acı yersen dilin,
Acı konuşursan yüreğin yanar.
İlk anda
Ananı... babanı unut.
Hallerini hatırlarını sormana gerek yok
İster kuvvetten düşsünler
İsterlerse yerlerde sürünsünler
Sesini hiç çıkarma
Boş ver...
Yıkılırsa yıkılsın emeğin
Devrilirse devrilsin direğin…

Geç git yanı başından
Yere düşen dostunun…
Zerre kadar
Acıma sakın
İstersen bir tekme de sen vur…
Seni sanki düşünen mi var şimdi?
Önüne çıkarsa şöyle şişko bir hindi
Kimseye çaktırmadan kes başını ye!
Telaşlanma, rahat dur
Hiç fark ettirmeden olduğun yerde otur!
Nasıl olsa
Suçlar vadisindesin.

Çok çalışırsan hor görülürsün
Doğruyu konuşursan kovulursun
Sevgi için yollara düşersen
Ezilirsin
Zulme karşı direnirsen
Çeşitli vasıtalarla dövülürsün
Biliyorsun
Bunlar geçiştirilecek şeyler değil…
Nasıl olsa
Suçlar vadisindesin
Gaddar ol!
Hani tek yönlü entegrasyondan bahsediyorlar ya
Hiç olmazsa
Kimlik kartın onlarınki gibi olsun.
Çünkü senden böyle olmanı istiyorlar.
Bu söylediklerimi
Her şeye rağmen hoş karşılamıyorsan
Bildiğini oku, dilediğini yap
İstersen zorla, istersen dayat
Belli olmaz
Belki kabul görürsün.

Paris – 04.11.2004

Yaşar KILIÇ

NUHUN GEMİSİ

Yaradan mavi gökten Nuh'a buyruk var.
Davetlilere gemi yap, Tufan verdim kar.
Hazırlanır gemi yüklü bir yağmur başlar,
Dev dalgalar arasında yükselir gemi.

Her canlıdan bir çift aldı yoldaşı ile
Dünyayı Tufan kapladı karıştı sele,
Su yüzünde canlı kalan bir tek kafile
Deryaya karıştı Dünya kasırga ile.

Azgınlıkla yağmur dindi, sular çekildi
Nuh Gemisi Cudi Dağına takıldı
Hataplı Âşık YAŞARI Türkü yakıldı
Selam, mutluluk ülkesi Cudi Dağına.

28.12.1976

Mahmut Selim GÜRSEL

GÖNÜL HAPİSHANESİ

Yanıyor yine hapishanemin lambası.
Gam dağıtıyor aydınlattığı yerlere.
Düşene kadar boş verdiysen bu hale sen,
Düştükten sonra bu gam, bu üzüntü niye?

Akıyor gözyaşım hiç bıkıp usanmadan,
Herkes bakıyor mu, bu benim göz selime.
Bu dertli, gamlı olan kim, ben kimim? Diye.
Soruyor garip mahkûm hep kendi kendine.

Bu hapishane bir gönül parmaklığıdır.
Gülmekle, ağlamak, sevmek de hep hediye.
Karşılıksız sevgi bir dert ile bir çile,
Düştükten sonra bu gam ve ağlamak niye?
22/11/1972

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 71

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 72 25 Şubat 2005

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

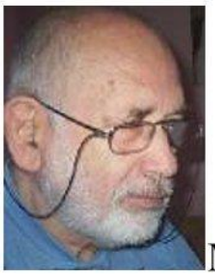 **Mahmut Selim GÜRSEL**

YENİ YIL

Ömür için biçtiğimiz, güneş veya ay ile sayılan günlerin insanlar tarafından geçmişten bu güne saya geldiğimiz bir zaman dilimini başlangıcı olarak kutlanan yeni sayma zamanın başlangıcının geldiğini zannettiğimiz bir zaman dilimi.

Ömür. İşte önemli olan bu! Saniyeler, dakikalar, saatler, günler, haftalar, aylar, yıllar, yüz yıllar bin yıllar... İnsanlık kendisine bir çizelge yani bir çetene tutma zahmetine girerek, geçmişe ait bir takım kayıtların tutulmasını sağlamışız.

Önümüzdeki günlerde bu yılı 2004'ü bitirip 2005'e gideceğiz. Bir yıl daha ihtiyarlayacağız. Bir yıl daha ömürden tüketeceğiz. Hiç birimiz fıtratımız gereği bu şekilde düşünmeyiz. Bahar gelse, yaz gelse, kış gelse diyerek ömrümüzü tüketiriz. Birde ücretliysek hafta sonu gelse, aybaşı gelse, üç ay gelse diye takvimlerin yapraklarını elimizden gelse her saat başı birini koparark alacağımız ücreti gözleriz de hiç düşünmeyiz. Ömür gidiyor.

Buradan bu düşüncelerimi benimseyerek yeni yılları kutlarsak, neşeleneceğime kederlenerek, bir yılın muhasebesini yapmalıyız. Bu dünyada yaptıklarımı bu gibi yılbaşlarında muhasebesini yaparak geçirmeli, ahret ve dünya için neler yaptığımız düşünerek yeni yılda daha iyi ve daha faydalı işler yapmanın planlarını yapmakla geçirmeliyiz.

Bir yıl içinde faydalı işlerimizi görerek sevinelim. Yaptığımız hataları görerek üzülelim.

Her milletin bir kutlaması vardır. Bizler Hıristiyan olmadığımıza göre Hıristiyanlar gibi yeni yıl kutlamayalım. İçki, kumar ve diğer aşırıya giden eğlencelerden kaçınalım. Hepimiz kendi iradesinde hür olmasına karşı, bu gibi gelenekleri genç kuşaklara anlatarak dininizi korumanızı ancak tavsiye edebilirim.

Hepinize faydalı bir yeni yıl geçirmiş olduğu düşüncesi ile yeni yılınızı kutluyorum.

Ali EMİROĞLU

YILBAŞLARI VE EĞLENCELERİ

Bildiğimiz tarihte, hemen her millet yılbaşı günlerini eğlencelerle kutluyor. Bizim bilgilerimize göre, tarih yazının bulunuşu ile başlamıştır. Tarih mevcut vesikaların kıymetlenmesinden çıkacağına göre "Tarih Sümerle başlamıştır" diyebiliriz. Zaten böyle bir kitapta yazılmış v kitapta Türkçeleştirilmiştir. Sümerlerin bıraktığı ve bugün okuyup seslendirilen kitaplarla, toprak üzerine yazılmış kitaplara göre Sümer Milleti yılbaşı günlerini kutluyorlardı. Buna kutsal bir anlam verildiği vesikalarda işaretlenmiş değil. Mısır, Çin daha sonraları bunları takip eden Akdeniz ve Ege ile Anadolu medeniyetlerinde de aynı yılbaşı kutlamalarını görüyoruz. Bunlarda da kutsallık atfedilmesi yok. Kutsallık atfedilmiş olsa bile, bizim yılbaşı eğlencelerimizde bir etki düşünülemez. İyi olan bir şeyi kabullenmek veya sadece etkisinde kalmış olmak bize bir zarar getirmez.

Yılbaşı kutlamaları veya etkinlikleri için memleketimizde bir ayak diretme, bir tiksinti, bir günah sorunu ileri sürülmektedir. Yılbaşı kutlamaları Hıristiyanların Hazreti İsa'nın doğum günü kutlamalarıyla karıştırılmamalıdır. Bu günün adı iki şekilde anılmaktadır. Birincisi "Pâque" dur ve Yahudiler de Hamursuz Bayramı veya Paskalya anlamına gelir. İkinci olarak ta bir "Pâques" daha var. Buda Hıristiyanlarda Paskalya Bayramları demektir. Bizimde yumurtalar boyayarak bir cins iştirak ettiğimiz bayramlar budur. Bunun İsa'nın doğumu ile ilgisi hakkında benim bir bilgim yok. İntibaım öyledir. Şuna ısrarla iştirak ediyorum ki; ülkemizde yaşayan Hıristiyanların etkisi altında biz Müslümanlar kalmışızdır. Bizim Türk Müslümanlara köylerinde yumurtalar boyanarak bu yortulara iştirak edilir. Ben bunları biliyorum. Kimsede kötü bir iş yapış olduğu şüphesi altında kalamaz. Nitekim onların yani biz Müslümanların dini bayramlarını kutladıkları ve Müslümanlara bu günlerde ziyaretler yaptıkları bir hakikattir. Onların yaptıkları doğrudur, kendilerinin İslamiyet'e yakınlaştırdıklarının işareti olamaz. Her iki taraf içinde bir tolerans söz konusudur. Birliktelik için bunların tabi karşılanması da gerekir. Asırlardır memleketimizde olanlarda bunlardır.

Aslında Türklerin yılbaşı altında olmazsa bile Bahar Bayramı adı altında mevsim değişiklerine tekabül eden günleri kutlarlar. Nergis Bayramının aslı budur. Bu kutlamalar bütün Orta Asya ülkelerinde aynıdır. Anlamadığımız şe sırf yılbaşı gecesini bir Hıristiyan âdeti olarak kabul

İsmet ÇENESİZ

ORGAN NAKLİ

Organ nakli ile ilgili ilk kanun 25 Mayıs 1979 yılında çıkmış. O günden bu güne tıbbi imkânlar bakımından olsun doktorlarımızın bilgi ve becerileri bakımından olsun çok iyi durumda olmamıza rağmen hala organ bağışı konusunda maalesef pek mesafe aldığımız söylenemez.

Ülkemizde kan bağışı da bu gün aynı durumdadır. Kan bağışı için yaşı ve sıhhat durumu müsait olan insanlarımızın doğum günlerinde veya belirli bir gün veya haftada kan vermelerini temin etmek için bir kanun çıkartılmalı. Ama kan vermeye gelen insanlara güzel muamele yapılmalı. Bekletmeden ve hemen kanı alınmalıdır. Kan veren insanlara yiyecekler ikram edilmelidir. (Sanıyorum kanı ithal ediyoruz. Bu sayede ihraç bile edebiliriz.) Böyle bir kanunla insanlarımızın kan vermeleri sağlanarak aslında daha sıhhatli olmaları sağlanmış olacaktır.

Hangi yetkili çıkıp konuşmaya başlasa, çok iş yapacaklarını ama bürokrasinin önlerinde engel olduğunu söyler durur. Devleti idare eden hükümetlerden yıllardır bu hikâyeleri dinler dururuz. Oysaki eğer hükümetseniz buna bir çözüm bulmak ve bu kanayan yarayı sarmakta sizin görevinizdir.

Hep biliyoruz ki en mühim evraklar bu beylerin keyfi ve vurdumduymazlığından masalarındaki sümen aralarında beklemektedir. Oysa hepsi hepsi 15 dakikalık bir çalışma ve bir imza gerektirmektedir. Bu kadarcık bir iş 3-5 ay bu beylerin keyfini beklemektedir. Laf açıldığında dürüstlüğü kimseye veremeyen bu insanlar bundan rahatsız olmuyorlarsa hükümet bu insanları rahatsız etmeli ve bunların hesabını onlardan sormalıdır. Ve bu insanlara bu yaptıklarının hesabını soracak kanunlar hemen çıkartılmalıdır.

Geçen gün, söz de bir şeyh çıkıyor ve TV'de, "Organ vermek günahtır. Vermeyiniz" gibi saçma sapan laflar ediyor. ("ölüden her hangi bir parça almak haramdır" diyen oysa haram olan alkolün de şartlar gerektirdiği zaman insanların tedavisinde kullanıldığını bilmeyen. Bilip te hala böyle konuşan.."…ey insanlar tedavi olunuz..." Hadisi Şerifini ve "…bir canı kurtaran bütün insanlığı kurtarmış gibidir…" ayetlerini bildiği halde hala böyle konuşabilen, bir adım

ötesini bile göremeyen, bu sığ düşünceli, bu bağnaz insanların vatandaşın kafasını karıştırması önlenmelidir) Memleketin Diyanet işleri başkanı organlarını bağışlasa ve daha önceki başkanlar da bağışlamış olsalar, bunlar da televizyonlarda gösterilip insanlar bu işe teşvik edilse hem böyle densiz konuşmalar olmaz hem de organ veren insanlar artardı.

Demek istiyorum ki, birisine "şunu yap" diyebilmek için önce kendin bu konuda bir şeyler yapman gerekir. Yani önce kendin güzel örnek olarak bir şeyler yapmalısın.

Kaç Reisi Cumhurumuz, kaç Başbakanımız, kaç milletvekilimiz, kaç köşe yazarımız organlarını bağışlamıştır? Hatta kaç Prof, bu görevi yapmıştır? Bir şey yapacaksak lütfen inanarak, dürüstçe ve adabına uygun olarak yapalım.

Şimdi benim önerim, eğer vatandaşın yazılı bir beyanı yoksa, yetkililer, o kişinin organlarını vermek istediği kanaatinden yola çıkarak bir kanun çıkartmalı ve ölen insanlar organ bağışı yapmış kabul edilerek organları alınmalıdır. Böylelikle ıstırap içinde ve her gün büyük acılar çekerek sırada, organ bekleyen yüz binlerce insan kurtarılmalıdır.

FAZLA KULLANILAN ZİRAİ İLAÇLAR: Geçenlerde televizyonda bir Prof. konuşuyor; yiyeceklere hormon verilmesini ve zararlarını anlatıyordu. Ve bu arada asıl üzerinde durulması gereken konuyu atlıyoruz diyordu. Sayın Prof.. konuşmasında," Asıl zararlıyı konuşmuyoruz. Bu fazla gübre ve fazla zirai ilaçtır. Maalesef bu ülkemizde sanıldığından çok daha fazla yapılmakta ve halkın sağlığıyla oynanmaktadır. Bu ilaçlar sanıldığı gibi öyle yıkayınca da çıkmamaktadır. Ancak suda bir süre bekletilirse zarar vermeleri önlenebilir" diyordu.

Soruyorum bunların önüne hükümetler geçmeyecek te kim geçecek? Bu konuda kanunlar varsa işletilmelidir. Eğer yoksa da hemen çıkartılıp işler hale getirilmelidir. Bunların kontrolü ciddi olarak birileri tarafından yapılmadır.

Geçen gün Bir Gazetede okuduğuma göre," Antakya'nın Samandağı kasabasındaki Vakıflı köyünde bir kooperatif kurulmuş. Bu kooperatifte tamamen tabi bir ortamda sebze ve meyve yetiştiriliyormuş. Bu yetiştirilen meyve sebzelerin çoğu da yurt dışına olmak üzere o bölgede yetişen ürünlerin 4-5 katı bir fiyata satılıyormuş. "Alıcısı o kadar çok ki, yetiştiremiyoruz" diyorlar. Bu köy 38 hane ve sadece 150 nüfusu olan Türkiye' deki tek Ermeni köyü imiş. Düşündürücü ve de Tarım İl Müdürlüklerince incelenip halka bilgi verilmesi gereken bir konu sanıyorum..

Sevgi ve saygılarımla.

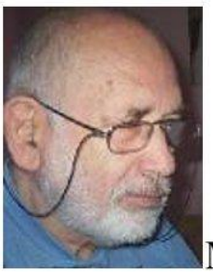 **Mahmut Selim GÜRSEL**

AT

Avrupa Topluluğunun kısa yazılışı. Türkiye bu topluluğa girmeye çalışırken görünen, bilinen birçok tavizleri verdik. Verdiğimiz bu tavizlerden sonra bile bu günlerde bu yazıyı yazdığımda bazı aba altından sopa göstermeleri devam etmektedir. Bu sopaların en önemlilerinden bir tanesi ise bizim devamlı kol kanat gerdiğimiz ve kendilerini bir türlü Türkiye Cumhuriyetinin ferdi görmeyen Kürt vatandaşlarımızın Avrupa basının verdikleri yazılı ilanları ile de nasıl bir oyuna geldiğimizin en önemli göstergesidir. Her ne hikmetse bu kimselerin suçları sabit iken tekrar tekrar yargılanarak serbest bırakılmaları ve onları Avrupalıların verdikleri payeler ses çıkarmamaları da bizlerin birer kabahatidir. Aynı oyunları bu zaman sarfında Avrupalılara şirin gözükmek uğuruna Sayın Denktaş'ı adeta azarlayan bir tavıra giren ülkemiz kendi açığını kendi vermiş bulunmaktadır ki; kendi ırktaşını ve koruması altındaki bir Yavru Vatan diye tabir edilen yüzlerce Şehit ve binlerce Gazimizin kanları bahasına ENOSİS idealinden kurtarılarak kitlesel ölümlerine dahi o zamanlar mani olamadığımız Türk kesiminin evlatlarının soğumayan kanları ile boğulmayacaklar mıdır!? Kıbrıs Allah'u C.C. tarafından koruması ile sınırını halen korumaktadır. Bizlerin empozesi ile Kıbrıslılara hemen zengin olacakları, hemen Avrupa da serbest dolaşacakları, hemen paraların gökten sağanak şeklinden yağacak gibi vaatlerle kandırılmasına karşın, Rabb'imizin inayeti ile Rumlara HAYIR demesi ile birleşme sağlanamadı.

Kürt, Alevi. Nedir bu terimler? Türkiye'nin zayıf karnı mı? Hayır değil. Bu bahsi geçen gruplar Türkiye'de en yüksek payelere erişmiş evlatları ile ülkesine hizmette bulunmuş kesimlerdir. Hiçbir kimse bu ismi geçen grupların özgürlüklerinin yok olduğunu, Anayasal haklardan mahrum olduklarını söyleyemez. Bizleri idare edenlerin ve etmişlerin pek çoğu bu kesimden değil midir? Avrupa'nın bildiği gibi bu kesimlerin hiçbir problemi olmamasına karşın birkaç kendini bilmeyenlerin Avrupa veya dış mihrakların tekeli ile Ülkemize zararlar verilmekte. Avrupa Topluluğu bizlerin kısa yazılması ile bildiğimiz AT bakalım bize daha ne gibi ileri zamana AT'acaklar. Göreceğiz. Adı üzerinde AT.

Raşit YÜCEL

EN ÖNEMLİ ANILAR

Her bir insanın bir gündemi var.

Her insan adeta bir âlem olduğu için dünya kadar sorunları ve sorumlulukları ile karşı karşıyadır.

En alelade insan dahi dünyasını birtakım meşguliyetler ile doldurmaya çalışır.

Öncelik vardır.

Sonralıklar vardır.

Sanırım en hoyratça kullandığımız şey vaktimizdir.

Dünya ortalamalarına göre en çok televizyon izleyen,

En az kitap okuyan,

En az kaliteli insan yetiştiren,

En çok içki tüketen,

En çok sigara içen

Dünya düzeyinde en az makale yayınlayan ülkeler arasında olduğumuzu düşündükçe irkiliyorum.

Şu an,

Şu dakika,

Şu gün,

Şu ay,

Şu yıl…

Üç kuruşluk şeyler için yırtınan insanların gayretine yanarım.

Birde kendime bakarım.

Ölçerim,

Biçerim,

Dersler çıkarırım.

“Siz kat’i biliniz ki; Risale-i Nur ve şakikirtlerinin vazifedar oldukları kutsi vazife kainattaki umumi vazifeden daha önemlidir”

Bu ifadeyi her okuduğumda çarpılırım.

Yani Avrupa Birliği,

Enerji açığı,

Hükümetin bütçesi,

Çaresi henüz bulunmayan hastalıklar,

Yeni iktidar,

Eski iktidar,
Amerika tavukları,
Zühal'in etrafındaki halkaların keyfiyeti,
Irak savaşı,
Yoksulluk,
Ve yolsuzluklar.
Sayınız.
Sayabildiğiniz kadar.
İşte birçok sizce ve bizce önemli şeylerden daha önemli bir şey.
Kazanmak.
Ve kaybetmek.
İnsanların gündemini en az işgal eden şey budur.
Hâlbuki en önemli hadise budur.

Müslüman bir beldede dahi, bir ehli keşfel kubur, yanı ölen bir insanın akıbetini gören bir insan, bundan yetmiş yıl öncesinde ancak birkaç kişinin ebedi hayatını kazandığını diğerlerinin kaybettiğini ifade etmiş.

İşte bu kaybettiği davanın yerini bütün dünya saltanatı o insana verilirse yerini doldurabilir mi?

Hayır.

"Cehennemden çıkan en son Mümine on dünya büyüklüğünde bir mülk verilir" hadisini okuyunca kafamda şimşekler çakıp adeta dudaklarım uçukladı.

Gündemi yokladım.
Ne kadar odun yığınının kafamda cirit attığını gördüm.
"Kendine gel!"
"Hayatını programla !"
"Şu anın senin için ne kadar önemli olduğunu iyi tahlil et !"
İkazları ile titreyip kendime gelmeğe çalıştım.
Çünkü zamanın kazası yoktur.
Elini uzatmış ne kadar perişan kalpler var bilemiyorum.
Ben her muhasebede zararlı çıkıyorum.
Zamanı yakalamaya çalışıyorum.
Ama o " Allahaısmarladık" bile demeden kayboluyor.

Ali EMİROĞLU

SÜMERLERE BAKIŞ

Sümerler;4000 yıl tam unutulduktan sonra XX. Asrın başlarında bazı seçkin mütehassısların aklına gelmişlerdir.

İlk izlere Mısır'da rastlandı Napolyon Bonapart'ın Mısır harekâtında Dünyayı bu derece aydınlatmış olan eski bir medeniyetin öncüleri ortaya çıkardı. O zamana kadar en eski medeniyetler bahsetmek gerekirse entelektüel ve hatta tarihçiler bile hep Mısır'dan bahsederlerdi. Sümer tarih kitaplarına bile geçmemiş, geçmesinide hiç kimse düşünmemişti. Bulunan eserler Mısır Kıralı mezarları kadar ilgi çekici olmadı. Ancak kral mezarlarından daha ehemmiyetli göründüler ve bunlarla medeniyetin daha eskiye ve önemi gözler önüne koymuş oldu.

Bu ortaya çıkartılan, Prehıstorque devrin rastlanan birçok kültür kalıntıları değildir. Büyük bir medeniyetin gereklerini işaretidir. Bunlar: Politik ve sosyal organizasyonlar, devlet ve şehir kısımları, öğretim kurumları, mecburiyetler ve hukuk, organize gıda, elbise ve mutfak eşyası, ticaret yayılım, değişim usulleri, sanatın yüksek ve abidevi şekilleri, ilim esperisinin başlaması, kıymet biçilmez keşiflerin yayılması ve yapılması, sistemize bir yazının ortaya konması. İşte bütün bunlar Sümerler tarafından ortaya konmuştur. Bu suretle ilim bulguları tespit olunabilmiş, yayılma imkânına kavuşmuştur. Mısır'dan başlanarak ortaya konan bu medeniyet eserleri 4000 yıl önce Sümer Ülkesinde Mezopotamya'nın aşağı kısımlarında ortaya çıkarılmıştır. Yer şimdiki Bağdat'ın güneyinde Dicle ile Fırat arasında bulunmuştur.

Gerek Mısır medeniyeti, gerekse İndus Vadisinde bulunan Hint öncesi medeniyetler son arkeolojik çalışmalara göre birkaç asır Sümer Medeniyetinden sonradırlar. Bütün medeniyetlerin ilk önce Çin'de ortaya çıktığı söylenip yazıla gelmiştir. İşte Sarı Nehrin havzasında gelişmiş Çin Medeniyeti içinde Sümerlerin ilham verdiği ve katilazör rolü oynadığı kabul edilmektedir. Çin Medeniyeti ikinci milenyum başlarına veya üçüncü milenyum sonlarına tekabül eder. And ve Orta Amerika medeniyetleri birinci milenyum ortalarından daha eski değildir. Bizim zamanımızdan önce yaşamış medeniyetlerden bildirdiğimiz de zaten bunlardan ibarettir.

Mısır medeniyetinde ve Hititlerde olduğu gibi Sümerlerden dev eserler ortada kalmamıştır. Sümerlerin ismi bile unutulmuş idi. Eski

medeniyetler Labreux ve Grec Medeniyetlerinde bile Sümerlerden bahis yoktur. Bu sonuçlarda bile en eski medeniyetin Mısır Medeniyeti olduğuna işaret edilir.

Sümerlerden bahse ulaşmak için toprağın derinliklerinde kazılar yapmak gerekmiştir. Buralarda büyük taş eserler değil, ancak kırılıp dökülen basit pişmiş veya çiğ kiremit parçalarına rastlanmıştır. Bulunan heykellerin bile boyları normal insan boyunu pek az geçebilmektedir. Madde ekonomisinde bu derece dikkat gösterilmesi yaşanılan yerde sert madde azlığı ve bunların çok uzaklardan getirilmek zorunluluğunun olmasıdır. Yaşanılan bölge alüvyon ve kil bölgedir.

Kırık dökük ve okunması zor tablet kırıntıları bu gün okunuyorlar. Adetleri yüz binlere ulaşmıştır. Bunlar Sümer Medeniyetinin bütün yönlerini ortaya koyuyorlar. Hükümet ve yönetme, adalet, ekonomi, şahıs münasebetleri, her cins ilim, tarih, edebiyat ve din.

Arkeologlar; heykeller, resimler, tabletler, saraylar ve yanmış şehirler gün ışığına çıkarıyorlar. Yazı ve dil sorunu da çözülüyor. Bütün bunlar için büyük gayret ve sabırlar gösteriyorlar.

Bilhassa Brehistepruque Devirde, eğer zaman ve mekan içinde çok büyük boşluklar mevcut olursa yani hamleler onları daraltmaktadır. O zaman sadece Sümer muamması çözülecek değil, her medeniyet safhasında Orta Doğuda yerli yerine konmuş olacaktır.

Mezopotamya da ilk insan görünüşleri yüz bin sene önce olmuştur. Daha bu zamanda iki nehrin suları Dicle-Fırat birbirleriyle birleşerek aşağı vadiyi meydana getirmişlerdi.

Zamanımızdan 6000 yıl önce insanlar yalnız veya aile şeklinde ve küçük gruplar halinde yaşıyorlardı, yerleri de mağaralar veya küçük kamplardı. Kemik veya ağaç aletler yapıyorlardı. Sert taşları da işleyip cila verilmesi biliyorlardı. Yiyecekleri de avladıkları veya günlük topladıkları şeylerdi. 5000-4000 sene önceleri, ilk köyler tespit ediliyor. Bu tarihlerin tespiti kazılardan elde edilen karbonların rediosotif tahlilleriyle mümkün oluyor. Aşağı vadinin kurulmasıyla insan yayılması çabuklaşıyor. İran Golfuna doğru gidiyor, yeni aletlerin keşfi toprak işlenmesini ve ekilmesini de imkân içine sokuluyor. Hayvanlar ehlileştiriliyor, ilk kullanıma sokulan madenlerden bakır oluyor. Sosyete teşekkül edilince ilk yapılan toplum binaları arasında mabetler bulunuyor. Artistik espri gelişiyor ve buna paralel olarak çok güzel boyanmış seramikler yapılıyor.

Muzaffer GÜNDOĞAR

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 25

Çorumlunun 1 Ağustos 1940 tarihli 25.sayısı, **"Halkevleri Musiki Çalışmaları"** yazısıyla başlar. Bu yazı CHP Genel Sekreterliğinin buyruklarının eki sureti olarak musiki dalındaki ödüllü yarışmayı açıklayıcı niteliktedir.

"Öğrenmek Aşkı, Mektep İhtiyacı" yazısı Nazmi TOMBUŞ'UN. 1940 Yılında Çorum'da henüz lise yoktur. Nazmi TOMBUŞ'UN yazısı Çorum'a lise isteğiyle ilgilidir. Yazısından bir bölüm alıntılıyoruz.:".....İlin 287 000,merkez kasabalarının ise 22 bin nüfusu vardır. Çorum ve İskilip orta mekteplerinin 700'ü aşkın öğrenci mevcudu olup, öteki (büyük illerin) liselerinde 250 den fazla Çorumlu öğrenci bulunmasına rağmen, ilimizin henüz bir liseye kavuşmaması, halkımızı büyük bir üzüntü içinde bırakmaktadır..."'diyerek dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali YÜCEL' den Çorum'a bir lise isterler.

Bir zamanlar Çorum'da yaygın olan **'Yıl Çıbanı"** üzerine Dr,Tevfik BERKOL uzun bir yazı yazar. Bu sayıda Çorum ve ilçelerindeki Yıl Çıbanı üzerindeki gözlemleri yer alır. Yazı bir sonraki sayılarda da sürer.

Çorumlu' da zaman zaman nitelikli yazınsal çeviriler de yer alır. İhsan MADENOĞLU, bu sayıda VOLTAİR'den bir çeviri yapar. **"Cisim"**

Y. Esat CANKAR' IN öteki sayıdan süren **"Nişanlanma ve Evlenmede Mesut Olmak İçin Ruhi ve İçtimai Temeller Neler Olmalıdır**"adlı dizi yazısının üçüncü bölümüyle bu sayıda da sürer.

Dinsel kitaplardan, uzmanların görüşlerinden bu konuyla ilgili alıntılarda yapar.

"Sırp ve Hersek Karadağlıların Teslim Olmasının Destanı "Eşref ERTEKIN'İN **"Cönklerden Derledikleri"**nden,35 dörtlükten oluşan bu uzun destandan üç dörtlük alıyoruz.

Ehli Hersek der ki Sırp'a gelsene
Sen de kendi başın kaydın görsene
Can alıcı geldi karşı dursana
Dağları eridir hükmü şahane

Sırp'lar der ki bizde tükenmez asker
Dar bile askerin can ciğer söker
Benim ile acep kim başa çıkar
Gelmemiş emsalim asla cihane

Derviş Paşa der ki ömrün azaldı
Galiba dünyada müddetin doldu
Saf bağladı ordum ileri durdu
Şimdi aç kurtlar gibi salarlar cane.

Mani dedin mi herkesin yeniyetmelik günleri aklına gelir. Eşref ERKEKİN'İN derlediği **"Çorumlu Maniler"** den üç örmek:

Dağlar dağlardan yüce
Arslanım keyfin nice
Akşamlar edemiyom
Cemalin görmeyince.

Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Zincir zaptetmez iken
Dilin bağladı beni.

Dağlardan kar geliyor
Dereler dar geliyor
Ben sevdim eller aldı
Bu bana ar geliyor..

Çorum Halkevi'nin çalışma raporu 'da, son altı ayın etkinliklerinin dökümü yapılır.

Nazmi TOMBUŞ' un,**"Danişmendname ve Mirkat-üt Cihat"** yazısı bu sayıda da sürer.

Bu yazıyı izleyen sayfalarda, Çorum'un **"Hürünü"** oyunu figürleri fotoğraflanmış olarak verilir.

Son bölüm, fermanlar, beratlar ve belgelerle sürer.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 26

Çorumlunun 1Eylül 1940 tarihli 26. sayısı dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İNÖNÜ'NÜN bir fotoğrafıyla başlar. Altındaki yazı aynen şöyledir: "...Yüce Başbuğ Sevgili Cumhur reisimiz İsmet İNÖNÜ'NÜN0 13 Ağustos 1940 tarihine müsadif salı günü, yaz saatiyle 18'de Çorum'a teşriflerini tebcil maksadıyla iş bu sayımızı, bu şerefli ve unutulmaz hatıralarına tehsis ve ithaf ederiz. ÇORUMLU.

İlkyazı Nazmi TOMBUŞUN, **"30 Ağustos" -**

Bu yazısında 30 Ağustos' a nasıl geldiğimizi anlattıktan sonra şöyle sonlar yazısını Nazmi TOMBUŞ. "..İşte 1922 senesi Ağustos' unun 30. gününü şereflendiren bu mukaddes ve muhteşem zafer, tarihin akışına yeni bir yön verip, şerefli bir dönem açmış, bu günkü şanlı Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin sarsılmaz ve sağlam temellerini kurmuş bulunuyordu..."

Şevket EKER, **"Aziz Şef Geldi"** yazısıyla Cumhurbaşkanı İNÖNÜ'NÜN gelişini anlatır.

"Çorumlular Sevgili Başbuğuna Kavuşurken" yazısıysa Nazmi TOMBUŞ'UN. O da İsmet INÖNÜ'NÜN Çorum'a teşriflerinin sevinç coşku ve mutluluğunu, Çorumlunun duygularının tercümanı olarak anlatır.

Şevket EKER, bu sayıdaki ikinci yazısıyla İsmet İNÖNÜ' nün yaşam öyküsünü yazar: **"Büyük İnönü ve Hayatı"**

"İNÖNÜ'nün Seçme Sözleri Hakkında" yazısıyla Nazmi TOMBUŞ, İNONÜ'NÜN çeşitli tarih ve yerlerdeki konuşmalanndan seçilmiş seçme sözlere yer verir. Birkaç örnek alıntılıyoruz.

Zeki değil çalışkan olmak istiyoruz.
Mücadelenin kuvveti, ilimden ve çalışkanlıktan ibarettir.
Modern ve ileri bir millet endüstrisiz olamaz.
Türk inkılâbı Türk Milleti'nin Kurtuluş Savaşıdır.

"Hoş Geldin" şiiri Nazmi TOMBUŞ tarafından İNONÜ'YE hitaben yazılmıştır. Son dörtlüğünü alıyoruz

Hoş geldin ey şanlı, ey sayın konuk
Sevindik, şad olduk, safalar bulduk
Yüzler gülenç şimdi kederden iz yok
Hoş geldin sevgili Başbuğ İnönü.

"K" rumuzlu kişi **"O Ne Gündü"** yazısıyla yine İNÖNÜ için yazar.

Sonraki sayfalarda, parlak birinci hamur kâğıda basılmış İNONÜ' nün Çorum'da karşılanışıyla ilgili 23 fotoğraf yer alır.

Y Esat CANKAR, **"Nişanlanma ve Evlenmede Mesut Olmak İçin Ruhi ve İçtimai Temeller Neler Olmalıdır"** adlı yazı dizi yazısının 4. bölümünü yayımlar bu sayıda. Kısaca şöyle özetler bu bölümdeki yazısının başlıklarını: "..Ahlaki ve içtimai telakkiler, örf ve Adetler Terbiye ve Moda, Göreneklerimizin tesiri.."

Ruhi adındaki bir Halk şairinin, insanların ana rahmine düşüşünden doğuşuna, yaşayıp, yaşlanarak ölüşüne kadar geçen süreci anlattığı destanı Cönklerden Eşref ERTEKIN derlemiş.25 dörtlükten oluşan bu destandan rastgele üç dörtlük alıyoruz.

Akıl fikir ermez sırrı süphane
Kısmetin ne ise gelir meydane
Dokuz ay on günde doğurur ana
Cihana gelince iş figan olur.

On yedi yaşında düşer sevdaya
On sekizde uğrar başı gavgaya
On dokuz da sunar desti sahbaye
Yirimisinde mesti sergerdan olur.

Atmış beşte ağarır saçı sakalı
Yetmişinde olur ölüm hayali
Yetmiş beşte kalmaz tende mecali
Sekseninde piri natüvan olur.

Dr. Tevfik BERKOL'UL Çorum'da **"Yıl Çıbanı"** yazısı bu sayıda da sürer. Yazı şöyle sonlanır: "..Yıl Çıbanı denilen Çark Çıbanı'nın varlığı bir buçuk asırdan beri bilinmektedir..." , "...Bulunduğu mahallere ve coğrafi bölgelere göre isimler alan bu hastalığın 45 kadar ismi vardır..." , "...Çıbanın bir yıl sürerek kendiliğinden geçmesi nedeniyle Yıl Çıbanı ismi ile tanınmıştır..."

"Çorumlu Maniler" köşesinde Eşref ERTEKİN'İN derlediği manilerden üç örnek alıyoruz yine:

İp attım ucuna gel
Kalenin burcuna gel
Zengine tamah etme
Yiğidin gencine gel.

Uzun tarlanın ucu
Geliyor çifte bacı
Büyüğü hele hele
Küçüğü can alıcı.

Şu dağlar kireç olsa
Davarı erkeç olsa
Güzel çirkin istemem
Sevdiğim güleç olsa.

Nazmi TOMBUŞ'UN **"Danişmendname ve Mirkat-ül Cihat"** bu sayıda da sürer.

Çorum Havadisleri bölümünde, Çorum'da petrol haberi verilir. Haber şöyledir: "...Geçen sonbaharda jeolojit etüdü yapılmış, Çorum sahasının enteresan petrol mıntıkası olduğu anlaşılmış, jeolojik etüdün bir de jeofizik tetkikle takviyesine lüzum görülmüştür..." , ".....İş sonunda tatbikatına kalmıştır..." denir.

Son bölümde Abdalata'ya ait bir ferman ve yine aynı köye ait bir hüccet sureti yayımlanır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 27

1 Ekim 1940 tarihli 27. Sayı Nazmi TOMBUŞ'UN **"Dil İnkılabı Savaşı"** yazısıyla başlar. Nazmi TOMBUŞ bu yazıyı 1932'de kurulan Türk Dil Kurumu'nun kuruluşunun 8. yılı nedeniyle kaleme alır. Türk Bilgini Âşık Paşa'nın Garipnamesi'nden de alıntı yaparak, ilk kez Âşık Paşa'nın dil sorununa değindiğini anlatır. Yazıdan bir bölüm alıyoruz: "...Bütün ulusal dertlerimize deva arayan Büyük Ata, asırlardan beri şifa bulmayan bu yara üzerine de elini koydu. 1938 yılı Eylül' ünün 26. günü bir kurultay topladı. Bu toplantıda Türk Dili'ni yabancı dil tesirinden ana çizgileri çizildi. Bu uğurlu işin başarılması için bir kurum (Türk Dil Kurumu) meydana getirildi..."

Nazmi TOMBUŞ, **"Şifreli Bir Ferman"**a tarihsel belgeler ışığında açıklık getirir.

1940'lı yılların en gelişmiş kitle iletişim aracı radyoydu. Rüştü COŞKUN, **"Radyoma"** şiirinde, ikinci Dünya Savaşı yıllarının buhranlı günlerini yansıtır. 24 dizelik şiirden bir dörtlük alıyoruz.

Radyomun şen sesleri, şimdi alev saçıyor
Ne tarafı dinlesem, verdiği haberler şu:
' Yüz bin kişi telafet, kadın, çocuk kaçıyor '
' Yüz teyyare düşürdük, temin ettik uçuşu '.

Eşref ERTEKİN'in derlediği Çorum'da Yüzük Oyunu, Sıra Gezme, Sıraya Dizme ve Çığşaklar*, yer alır bu sayıda. Çağşaklara örnekler:.

Ocak başının minderi
Yüzükçülerin mundarı
Gelin baştan başlayalım
Hepisini heşleyelim..

Pınarları taş oluklu
Çingene eşeği kılıklı
Var atını bağla da gel
Enseni de yağla da gel.

Sabri DİL,**"Yeşil Çorum'dan"** şiiriyle ilk defa merhaba der Çorumlunun sayfalarından. Şiirden bir dörtlük alıyoruz:

Hayalimin baharı Eskiekin bağıdır
Bana şarkı öğreten Kandilkaya dağıdır
Bu gün yine özledim ilkbahar demlerini
Sarı çiğdemlerini beyaz çiğdemlerini..

Dr. Tevfik BERKOL'UN **'Yıl Çıbanı"** yazısı hâlâ sürmektedir.

"Nişanlanma ve Evlenmede Mesut Olmak İçin Ruhi ve İçtimai Temeller Neler Olmalıdır" yazısı bu sayıda sonlanır Y. Esat CANKAR'IN.

"Cönklerden Derlemelerde" bu kez, "Destanı Sultan Mahmut" ve bir Koşma'yı çıkarıyor karşımıza Eşref ERTEKIN. Yedi dörtlükten oluşan Destan'ın son dörtlüğünü alıyoruz.

Kutretten çekildi bir yeşil bayrak
Verildi talkını düştü bir fırak
Aldı muradını ol kara toprak
Sadalandı kamu yeksan ağladı..."

Yazarı belirsiz bir koşma' ı ilginç bulduğumuzdan iki dörtlüğünü alıyoruz.

Kadir Mevlam övmüş övmüş yaratmış
Kemâline errniş o gül memeler
Bürüncek gömlekten nar gibi yanar
Bilmem kime kısmet şu gül memeler..."

Kadir Mevlam kirpik vermiş kaş vermiş
İnciden sedeften nurdan diş vermiş
Kendi küçük memeleri baş vermiş
Biri sancak biri tuğdur memeler.

Bunun peşinden,**"Çorumlu Maniler"**i verir Eşref ERTEKİN

İpek kuşak dizdedir
Deste kâküI yüzdedir
Dünyayı güzel alsa
Yine gözüm sendedir

Ay doğar ayazlanır
Gün doğar beyazlanır
Şu Çorum'un kızları
Hem sever hem nazlanır.

Karyolada yatan yar
Çifte gönül tutan yar
Sevip beceremedin
Çalımından utan yar.

İhsan TOMBUŞ'UN, **"Danışmendname ve Mirkat-ül Cihat"** yazısı bu sayıda sonlanır. Şöyle der yazısını sonlarına doğru Nazmi TOMBUŞ: "...Görülüyor ki, Mirkat-ül Cihat, elde mevcut yazma Danişmendname' deki olayları üslup ve ifade değişimi suretiyle aynen tekrar etmektedir. Birçok hayali ekler ve tahrifat ile masal haline getirilmiş olan bu rivayetlerin, hakiki vakayii tarihiyyeye uymakta olduğu-nu Amasya müverrihi Hüsamettin Efendi bildiriyor..."

Memleket Haberleri'nin ardından bu sayı, Diğer bir Mufassal Bir Ferman suretiyle ve Abdalataya ait Arapça bir diğer vakfiye suretiyle sonlanır.

* Çığşaklar makamı aşağılama ve alaya almada söylenilen şiirsel sözler yada konuşmalardır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 28

Çorumlu, yayımına tam on ay ara verdikten sonra 1 Ağustos 1941 tarihli 28.sayısıyla yeniden yayım yaşamına döner.

Bir süre yazılarına ara veren H. Turhan DAĞLIOĞLU "Hicri ll. Asırda Çorum" adlı yazı dizisiyle Çorum tarihini araştırmasını sürdürür.

Bu sayıya aldığı belgelerden birisini veriyoruz. "..Merkezi Sivas' ta bulunan Rum Beylerbeyine Çorum Mecitözü Kadılarına yazılan hükümle de Delibudak'ın Mecitözü Kazasına tabi Ordu karyesi halkından olduğunu ve Kalındudak adında diğer bir eşkıya ile birlikte elbirliği ederek birçok köyleri bastığını öğreniyoruz. Bu eşkıyanın yakalanarak cezalandırılmasını bildiren bir hükümüdür..." , "..Bu belge 1593 tarihli olup, İran' dan Çorum, Sivas ve Kastamonu'ya gelen Kızılbaşlar' a dairdir. Merkezi Sivas' ta bulunan Rum Beylerbeyi'nin adı Mehmet Paşa'dır.

Anadolu'ya gelen Kızılbaşlar İran Şahı'nın bir yaşmağını ve üç dört Kızılbaş halifesinin de mektuplarını getirdiğini ve bunları halka dağıttığını bildirilmektedir. Kızılbaşlık Anadolu' da bilhassa 16. Yüz yılda da fazla revaç bulmuş olduğuna göre Osmanlı Devleti'nin bu mesele üzerinde pek hassas hareket edeceği pek tabi idi. Belge, İran'dan gelen bu gibi Kızılbaşların elde edilmesini ve bunların Sünni halkı zehirlemesinin önüne geçilmesi istenmektedir..."

Nushi TOMBUŞ' a ait "Koşma"yı,"Çorum'da Yağmursuzluk ve Halktaki Ananeler" yazısı izler. Yazıyı Hayri KARAMUK kaleme alır. Yağmursuzluk nedeniyle, kurak geçen yıllarda halkın toplanıp dualarla yağmur istemelerini, kurban kesip yoksullara dağıtmalarını anlatır. Çocukların yağmursuzluk başlayınca sokaklarda şöyle bağırdıklarını yazar Hayri KARAMUK. "..Yağmur yağ /Ekin bit / Tarlada çamur / Teknede hamur / Öksüzlere ömür / Ver Allah'ım ver /Sellice sulluca bir yağmur / Yer yarıldı yaş ister / Ufakcıklar aş ister / Ekinin bol olsun bol olsun / Madrabazların * gözleri kör olsun..."

Alevi kesiminde de, eşek gelin etme ve ekmek yapıp dağıtma adeti, olduğunu belirten Hayri KARAMUK, çocukların şöyle bağırarak dolaştığını yazar: "....Eşek gelin olur mu ?/ olur mu ? /Yer yağmursuz olur mu olur mu ?/ Kurbağa susuz olur mu olur mu? / Yer yarıldı yaş ister? / Ufacıklar aş ister / Ekin bol olsun bol olsun /Madrabazların *gözleri kör olsun.

Çağın değişimi toplumların sosyo-ekonomik yapısını da değiştirmektedir. Bu nedenle birçok gelenek ve göreneklerimizin de geçmişin, bir daha dönülüp yaşanılması olanaksız yıllarında kalmaktadır. Zaman içinde unutulmaya yüz tutan folklorumuzun bu güzellikleri, yaşlıların anılarında, eğer kaleme alındıysa kitap ve dergilerin de sayfalarında yaşayacaktır.

İşte Ferit DEDEBAŞ'IN yazdığı "Çorum'da Köy Düğünü" de birçok özelliklerini ve güzelliklerini yitirilmiş geleneklerimizden 'Köy Düğünü' Ferit DEDEBAŞ şu başlıklar altında incelemiş: "..1-Düğüne Başlangıç, 2-Odun Kesme, 3-Buğday Öğütme, 4-Çuval Ağzı Açma ve Hamur Yoğurma, 5-Ekmek Yapma, 6- Diğer Köylerin Daveti- Şeker Gönderme, 7-Keş-kek ve Pilav Pişirme, 8-Gelin Hamamı, 9-Civar Köylerin Gelmesi, 10- Yemek Yeme, 11-Hediyelerin Toplanması, 12-Gece Meydan Alemi, 13- Kına Gecesi..." Yazının sonu gelecek sayıya kayar.

"Çorumlu" yazısı Yozgat Lisesinden Mediha AYAN'IDIR. Yazısında Çorumlu Dergisiyle Çorum halkı arasında özdeşlik kurar, şöyle der

yazısının bir yerinde: “..Çorumlu yenilik, iyilik ve marifet aşkıdır. Bu suretle kendi adını taşıyan dergi ile hem isim ve hem ruh itibarıyla kardeş bulunuyor..."

Ferit DEDEBAŞ’IN “İnkılâp Ayı Temmuz” yazısıyla temmuzlarda yaşanan en önemli olayları gündeme getirir. Bunlar:

3 Temmuz 1776 Amerika İstiklâl İnkılâbı.
14 Temmuz 1739 Büyük Fransız inkılâbı.
23 Temmuz 1908 İkinci Meşrutiyet.
23 Temmuz 1924 Erzurum Kongresi.
24 Temmuz 1924 Lozan.
23 Temmuz 1939 Hatay'ın Anavatana katılması.

Sağlıksal açıdan okuyucuyu bilgilendirme yazısı, "Yara ve Tedavisi" Dr. Adil ÖZKAN' ın,

Dedebaş'tan bir şiir .”Demedim mi"

"Çorum'da Yıl Çıbanı " yazısı bu sayıda da sürer.

Bahri KAYIŞ' ın "Dua" şiirini Eşref ERTEKİN’İN derlediği “Çığşaklar” izler.

"Alaca Halkevinde bir Toplantı” haberi, bir Halkevi haberi olarak verilir.

Toplantıya Çorum Valisi Muzaffer AKALIN da onurlandırmıştır. Alaca İsahacı köyünden Halk Aşığı Haydar BEKTAŞ, Koçhisar dan Yusuf ER Ali Müslüm DELİBAŞ, Alacahöyük’ten Ali CİĞER, Manişar köyünden Ali ŞAHİN katılırlar. Dertli’den, Köroğlu’ndan, Karacaoğlan’dan, Nesimi’den, Hatai’ den koşma ve nefesler okurlar. Bunlardan Aşık HAYDAR hiç okuma yazma bilmediği halde, irticalen koşma destanlar tertip eder. Aşık HAYDAR’ dan o gün söylediği bir parçanın son bölümünü alıyorum.

Aşık Haydar der ki gönül arz eder
Umarım Mevlâ’dan vermesin keder
İnşallah bay bize bir ihsan eder
Muzaffer AKALIN sefa geldiniz..

"Çorum Halkevi Faaliyeti" yazısında, Çorum Halkevi Gösteri Şubesi'nin Sinop ve Samsun'da vermiş olduğu temsil ve halkoyunları gösterilerinin büyük ilgi gördüğü, basında da bu konuda övücü yazılar yayınlandığı haberleri yer alır. Bununla ilgili "İktibaslar" bölümünde verilir.

Son bölümde: Delibudak adındaki eşkıyanın yakalanması ve bunun ahvaline; Acem diyarından Çorum, Sivas, Kastamonu'ya gelen Kızılbaşların; Çorum kalesine bir varaş inşaası konusunda Behzat Çavuş'un Mübaşir tayin olunduğuna dair belgeler yer alır.

* Madrabaz: Ekini saklayan ve pahalandıran ekincilere denirmiş.

DEVAM EDECEK

Atilla ALPAY

IRAK' A ASKER...

Bir taşra muharriri olarak görüş ve düşüncelerimizi bir de biz beyan edelim ve moda deyimiyle konuyu bir de biz masaya yatıralım dedik.

Irak ' a "Asker "giderse ne olur?

Bence korkulacak bir şey olmaz. Zaten o gidilecek yer Memalik-i Irakeyn bir dalavereyle elimizden alınmış eski Osmanlı yani vatan toprağıdır. Mehmetçik bugün oradaki İşgalci coni'lere ve kiracı Araplara nezaret etmeye gidecek ve kuzeydeki Kürtlerin devlet ilan etmelerini önlemeye, Türkmenleri ezmelerine müsaade etmemeye çalışacaktır.

Düne kadar birleşmiş Milletleri ve NATO'yu devre dışı bırakan ABD bu sefer kuyruğu sıkışınca en yakınındaki Türklerden yardım istemeye yüz bulabilmektedir.

Daha geçenlerde ABD nin başı televizyonlarda" kuzeyde istikrar sağlanmıştır, oradan bir korkumuz yok" diyor ve Ankara da buna şiddetle tepki gösteriyordu. Oradaki Kürtlerden fazla nüfusa sahip Türkmenler zaten oranın eski sahibi ve Osmanlı ahalisidirler. Yıllarca Kıbrıs Türk'ü gibi elleri yüreklerinde Barzani ve Talabani eşkıyasının baskınlarına karşı elleri tetikde nöbet tutmadılar mı?

Bari bu seferde Mehmetçik sayesinde rahat nefes alsınlar ve bir avuç şalvarlı eşkıyanın karşısında büyük millet olmanın mutluluğunu ve gururunu yaşasınlar.

Sonra "araplar kurşun sıkarlarmış" diyorlar. Vaktiyle Osmanlıya kurşun sıkmanın bedelini işte böyle büyük bir zillete ve sefalete düşerek ödediler. Bu sefer hiç sanmıyorum ki böyle bir yanlışlık yapsınlar.

Amerika'ya gelince... Onların samimi olmadıklarını Ankara da biliyor. Önce peşmerge'leri adam sanıp yanaştılar baktılar ki bu aşiret bozuntuları ve mağara adamları ile bir iş olmaz. Her tarafları ayrı oynuyor, devlet kuracağız diye orada coni'lere pis pis sırıtıp vıcık vıcık yağ çekiyorlar. Onlar da büyük Türkiye'yi gücendirmek pahasına bunlara göz kırptı, sırtlarını sıvazladı. Ama Türkiye'yi kaybettiğini birileri buşh' un kulağına fısıldayınca jetonları düştü, etekleri tutuştu. Sonra da gelsin Mehmetçik diye krediler, yardım vaatleri, yalvarmalar, yakarmalar...!!

Bu arada küçük hatırlatma yapalım.

Vaktiyle Kore'de 717 askerimiz şehit oldu ve 2246 askerimizde yaralandı. 176 askerimiz de kayıp oldu. (Buna karşılık Kıbrıs Barış harekâtındaki kaybımız ise 498 şehit ve 1200 yaralıydı.)

Kore de Kunuri de verdiğimiz bu kadar şehidin büyük bir kısmı hep Amerikalıların 16. Birliği çekilirken onlara kalkan olarak görev yaptığımız sırada verildi. Ne kadar coni kurtulduysa o kadar Mehmetçik de şehit olmuştur.

Ama bunu unutup da karakolu basıp kafamıza torba geçirmeleri yok mu?.. Affedilir bir hata değildir.

Yine bir kere daha hatırlayalım ki. Irak amerikanın haince işgali altındadır. Bu son yüzyılın en kanlı işgal ve katliam harekâtıdır. Dün Afganistan dada aynısı yapılmıştır. İkiz kuleleri uçuran Siyonistler böylece amerikan ordusunu Müslümanların veya İslam Dünyasının üzerine saldırtmıştır. Irakta iki –üç ayda ölen Müslüman sayısı 30 bindir. Bir önceki körfez krizinde ise 200 bin şehit verilmiştir. Sırf Ameriye - Bağdat'a 20km yakın bir mahalle-sığınağında sabah namazında atılan Gbu sınıfı kamyon büylüklüğündeki bombalar ile 1800 kadın ve çocuk aynı anda kavrulmuş ve toz edilmişlerdir. Bu seferde şehit edilen çocuk ve kadın sayısı 10 binin üzerindedir. Iraklı asker sayısı 20 bindir. Bunlar az rakamlar değildir. Bunlar Müslüman zavallı şehitler olup bizim din kardeşlerimizdir.

Her namazda bu müminler için dua etmemiz boynumuzun borcudur. Hain Amerikan'ın orada işi yoktur. Müslümanları birbirine kırdırmak için bomba yüklü kamyonlarla Şii lideri İmam el Bakır' ı şehit etmişler ve bunu her gün bir yerlerde tekrar etmeye başlamışlardır.
Bütün plan Siyonizm'in gizli karargâhlarının ürünüdür.

Tek tehlike orada Amerika'nın yanında yer aldığımızı sanan Arapların bize ateş açmaya kalkmasıdır. Yoksa Türkmenlerin güvenliği açısından Mehmetçik elzemdir.

Kuzeydeki mikrobik iltihaplanmalar ve kangrenler açısından oraya cerrahi müdahale her zaman şarttır. Nöbetçi doktorun adının da " Mehmet" olması iyidir.

Çünkü Musul Kerkük Türk, Memalik'i Irakeyn' de, Güzelce Bağdat ta Osmanlıdır.

Osmanlınındır.

Salım SAVCI

GÜNDE NE KADAR OKSİJEN HARCIYORUZ?

Son zamanlarda BENİ DİNLE KESEBİLİRSEN KES adlı öykümle ilgili yazılar geliyor. Bunlardan birisi çok hoşuma gitti, aynen aktarıyorum:

"Ağaçları çok severim. Nerede ağaçlarla ilgili bir yazı okusam, o kişiye saygı duyarım. Bunlardan birisi de sizsiniz.

Beni Dinle Kesebilirsen Kes öykünüzü 1992 yılında okudum. Orada bir çam ağacını konuşturdunuz. 7. paragrafta çam ağacı çok şeyler söylüyor. Bu öykünüzü TVLER görmüyor mu? Demek ki görmüyorlar. Ben görsünler istiyorum. Yeşil yapraklı bitkilerin oksijen kaynağı olduğunu sık sık dile getirsinler istiyorum.

Bu mektubu niçin yazdım? Onu da anlatayım. Geçenlerde bir yerde ağaçla ilgili bir yazı okudum. Bir insan günde yedi ortalama büyükteki ağacın verdiği oksijeni harcıyorlarmış. Dolayısıyla yaşıyormuş.

Bunlardan yedi sayısına önceliklik verelim. Her insanın ömrü boyunca yedi ağaç yetiştirmesini diliyorum. Si ne dersiniz?

Ankara/Adımı lütfen vermeyiniz

Bu sade vatandaşın herkesin yedi ağaç dikmesine bende canı gönülden katılıyordum.

1-Doğum Günü İçin
2-İlköğretimi Bitirdiği Gün İçin
3-Liseyi Bitirdiği Gün İçin
4-Yüksek Okulu bitirdiği Gün İçin
5-İşe Girdiği Gün için
6- Nişanlanma Günü İçin
7-Nikâhlanma Günü İçin

Daha fazlasını dikenlere yaşatanlara selamlar, sevgiler diliyorum. Gönülden sevgiyle kucaklıyorum.

Üzeyir Lokman ÇAYCI

SÖZLERİMDEN DUMAN ÇIKIYOR

Ben buradayım
Yani içinizdeyim
Sözlerimden duman çıkıyor
Beni duyuyor musunuz?

İkiye bölünmüş
Üç parça
Ve dört başlı bir şekil içindeyim
Başkalarının yerinde
Yani kendimdeyim.

Hızlı giden trenler
Şehirleri parçalayan düzenler
İlgilendirmiyor beni
Ben canların peşindeyim…

Ben buradayım
Yani içinizdeyim
Sözlerimden duman çıkıyor
Beni duyuyor musunuz?
Kelimeler hastalanmış
Cümleler sakatlanmış
Kararlar yara almış
Yaşadığım şehirde
Herkes hastalanmış…
Tükenen mürekkepler,
Kendi kendine havlayan köpekler
İlgilendirmiyor beni
Ben canların peşindeyim...

Ben buradayım
Yani içinizdeyim
Sözlerimden duman çıkıyor
Beni duyuyor musunuz?

Paris - 24.10.2004

Yaşar KILIÇ

SEYRETTİM HALİNE

Seyrettim haline yalan dünyanın,
Yar sevmiş, ağlamış, gülmemiş dostum.
Bekâr kalmış kimi avrat tüccarı
Kimse dümenini bilmemiş dostum.

Kimi eşek alır, kimi at satar.
Kimi nalbant, yılan tırnağı yontar.
Kimi mıha vurur, kimi nal tutar
Kimi çekicini sallamış dostum.

Kimi tarlaya tuz eker dağıdır,
Kimi değirmende yoğur öğütür
Kimi unu rüzgâr ile arıdır
Kimisi tozutmuş, allamış dostum.

Kimi saman pazarında satar altını,
Kimi sarrafta satar öküzü malı
Hatablı YAŞARİ yazar destanı
Yanlışmış mı, unutmuş silmemiş dostum.
1976

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

SAYI 72

MAHMUT SELİM GÜRSEL

GÜRSEL YAYINEVİ ÇORUM

ÇORUMLU 2000

AYLIK KÜLTÜR SANAT TARİH VE EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-9945

ISSN 1301-9945

YIL 6 SAYI 72 25 Şubat 2005

Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi
corumlu2000@gmail.com

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!

YAZARLARIMIZIN HAYAT HİKÂYELERİNE GİTMEK İÇİN TIKLAYARAK GİDİNİZ!

BİLGİ PAYLAŞILDIKÇA KIYMETİ ARTAR!

Mahmut Selim GÜRSEL ÇORUM'UN YENİ GÖLETİ HEPİMİZE HAYIRLI OLSUN

Ali EMİROĞLU HAVALARDA VAR BİR ŞEY

İsmet ÇENESİZ HAYÂ;

Salim SAVCI SON GÜNLERİN SÖZCÜKLERİ FİYAT-EDER-AKÇE

Ali EMİROĞLU SÜMERLERDE DIŞ İLİŞKİLER (İlk Sınır Savaşları)

Atilla ALPAY BİR ÇAMAŞIR GÜNÜ

Müslüm TUNABOYLU SORUMLULUĞU YETKİ KADAR SEVELİM

Muzaffer GÜNDOĞAR 29,30,31 VE 32. SAYILAR

Raşit YÜCEL YENİ YIL

Yaşar KILIÇ ÖZÜMDEKİ SARAY

Mahmut Selim GÜRSEL

ÇORUM'UN YENİ GÖLETİ HEPİMİZE HAYIRLI OLSUN

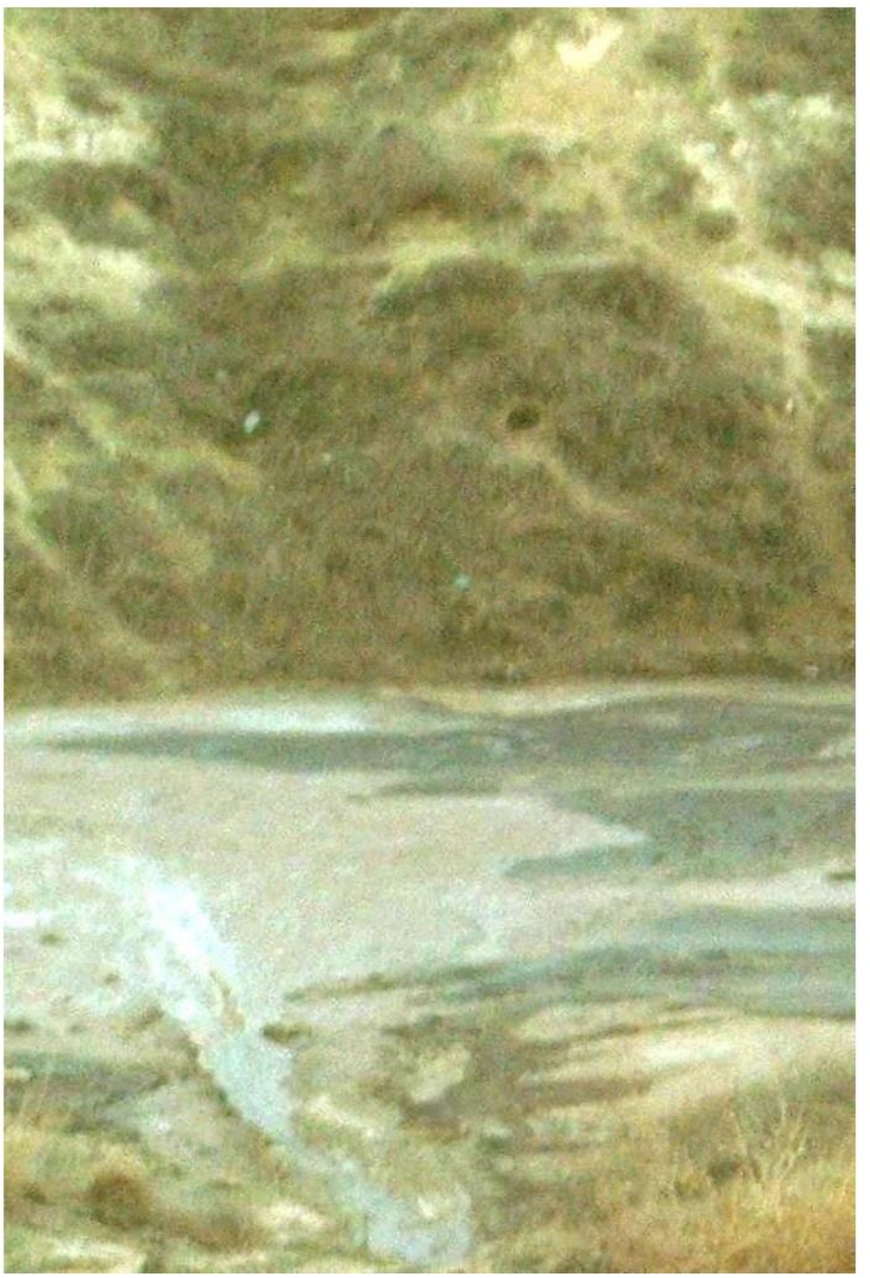

Geçen ay bir konuyu gözümüzle görmek için bir gazeteci arkadaşım ile birlikte İskilip yolu üzerinde bulunan gelecek ay adını vereceğim yere gittik.

Burası Çorum'un geneline nazır oldukça da Çorum merkez ilçe yerleşim yerinin kotundan yüksek bir yerdi. Karşıdan Çorum olduğu gibi ayaklarınızın altında bulunmaktaydı. Kot yüksekliğinin verdiği yağışlardan dolayı bulunduğumuz yerin biraz altında hareketli bir sıvı yığınını fark ettik.

Bulunduğumuz yerdin hareketli yere doğru arabayla dolaşarak gittik.

Dolaşarak geldiğimiz yer, kat ettiğimiz çok bozuk yola rağmen boşa gelmediğimizi gösteriyordu. Burada karşımızda çok şahane bir göletçik ile karşı karşıya idik. Gölet çiğin kıyılarına ulaşabilmek için biraz yürümemiz gerekli olduğundan manzarayı 300 metre kadar uzaktan seyretmekle yetindik. Etrafta yayaların gidebileceği bir yer, patikacık bile yoktu. Bizde bulunduğumuz yerin en son noktasına gidebilene kadar gittik. Tepenin eteklerinden bu gölette biriken sıvıların aktığı gösteren ve insanlar tarafında yapılmış olduğu gayet açık gözüken, ayrı ayrı renklerden suni derecikler oluşturulmuştu. Bu dereciklere oluşumunun ve suni olarak yapılan ve özenle getirilerek dökülenlerin neler olduğunu araştırmanında ayrı bir yazı konusu olacağı için bu araştırmadan da sizleri bilgilendirmeyi bir Çorumlu olarak vazife edindim.

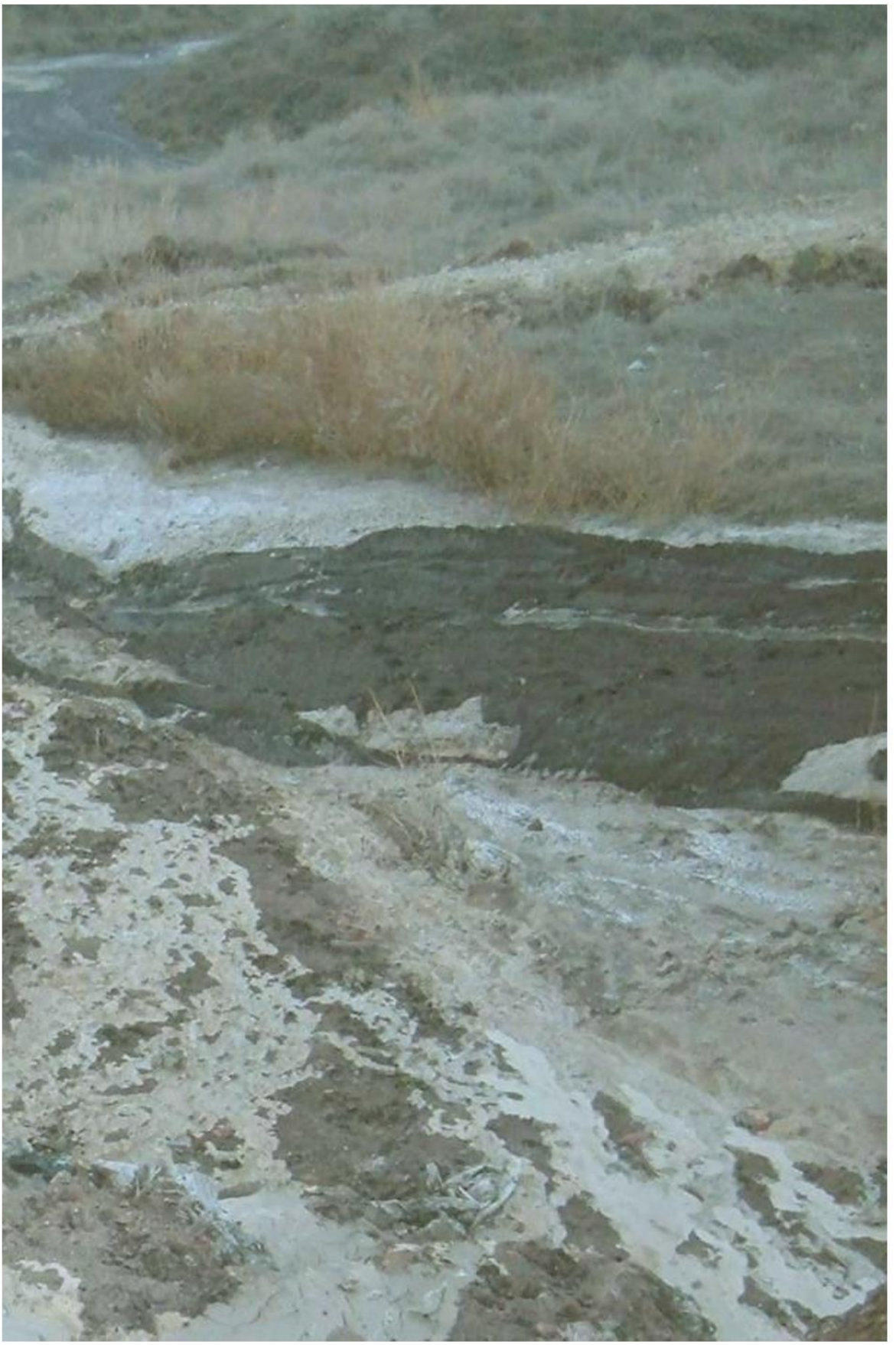

Fotoğraf makinelerimizi çıkardık göze gayet hoş gözüken; bu nefis manzarayı makinelerimizin pozları bitene kadar resimledik. Görünenler renk cümbüşü içerisinde inanı sanki başka bir dünya olduğunu zannetmekteydik. Ya Rabbi bu yarattığın insanların senin güzel tabiatını ne güzel renklere

bürüyorlardı. Ya etraftaki kokulara ne demeliydik (?) Gördüklerimiz bizi duygulandırmış, gözlerimizden akan yaşları zapt edememiştik. Resimleri tıklayarak daha da büyüterek sizde bu göz zevkinden mahrum olmamanızı dilerim. Not resimleri sadece siz görün. Sakın ha yetkililer görmesin. Yoksa bu gölet hemen ortadan kaldırılır. Tabii ben bir tabiat aşığı olarak ortadan kalkmasını isterim de acaba buraya bu gölettin inşa eden kimselerce hoş görülür mü bilemen.

Detaylar içir Rabbim erdirirse gelecek hafta anlatacağım.

Ali EMİROĞLU

HAVALARDA VAR BİR ŞEY

Hava sözcüğü; ileri gidilirse başka anlamlar da verilebilir. Biz dilci olmadığımıza göre, ikide bir sözcüklerin anlamına takılarak bizi okuyanların akıl ve fikirlerini kurcalamaya kalkmamalıyız. Burada; hava dedim mi, şu kokladığımız hava, atmosfer ve onun değişiklikleri anlaşılacaktır. Mecazi anlam aslında gereksinimdir. Sözcüğü ne anlamda kullandığınız ise, o anlamda kalmalıdır.

Türkiye'de görüyoruz ve Dünya ülkelerinde olanları da TV ekranlarında seyrediyoruz ki, iklimde izah edilmez değişiklikler var. Kutuplarda buzullar eriyor. Büyük buz dağları, sıcak iklimlere doğru hareket eder durumda. Birçok ülke yine izah edilmez şekilde kar altında, Türkiye'de bunlar arasında bulunuyor. Eskiden göz nuru döküp öğrendiği Amazon ormanları yanmış, büyük kısmı ortadan kalmış. Dünya ozon tabakası delinmiş. Cenup Asya'da deprem eski ölçüleri aşmış ve denizleri Tsunami adı altında dalgalaştırıp adaları ve sahilleri merhametsizce çarpmış. Daha pek çok şey varda, ben şu yazıyı yazmaya başladığım anda, ancak alıma bunlar gelebildi. Bunlarda az şeyler değil. küçükken bunlar yoktu, Pek yaşlı sayılmam ama, bu değişiklikleri aklıma getirince, yaşım bile beni bazen korkutuyor

Neler oluyor? İnsanların çok büyüktür kısmına göre, Allah'ın dedikleri ve istedikleri oluyor insanlar buna kalben inanıyorlar. Hâlbuki bu insanların hemen hepsi, Allah'ın bu Dünyayı altı günde yarattığını, sonrada arka üzeri yatarak hem dinlendiğini ve hem de seyrettiğini söylerler.

Bir kısım insan, sayıları birincilerden çok azda olsalar, oluşumun devam ettiğini düşünüyor ve söylüyorlar. Oluşumun devam etmesi demek, bir anlamda, yaratılışın devam etmesi demektir, Demek ki oluşum, başka anlamda yaratılış daha tamamlanmış, bitmiş değildir.

Aslında bu insanların hepsi doğru söylüyorlar ve aynı şeyi söylüyorlar da, niyetleri değişik. Aziz Nesin ölmemiş olsa, bu iki cins insanı kavgaya bile sokabilirdi. İnsanlar, birbirlerini dinleyip anlamadıkları için kavga ederler İnsanların birbirlerini dinleyip anlamaya çalışmaları için, yetişme tarzlarının aynı, bilgi birikimlerinin aynı esas üzerinde olması gerekir, Bu ise imkansız ve hiç bir zamanda o imkan bulunmayacak.

Köydeki kardeşimle konuşuyorum telefonda. Havanın çok soğuk olduğunu söyledim. "Ağabey bırak ta olsun. Toprak susuzluktan yarık yarık oldu" dedi. Yağdı da ben mi önledim? Soğuk olmak ayrı şey yağmamak ayrı şey!

Satılmış'la bunları tartışacak değiliz. Yağmıyor işte. Türkiye'nin her yerine yağıyor, Çorum'da yağmur ve kar yok. Benim çocukluğumda 30 değil 60 santim kar görürdük. Saçaklarda bir metre sarkar durumda olurdu. Bunların hiç birisi yok. Bunların Amazon nehri Amazon ormanları, buzulların erimesiyle de ilgisi yok. Orta Anadolu genel olarak yağışsız geçer ama bu senelerde olduğu gibi hiç görmedik. Artık Ruslar Atom bombası denemeleri falanda yapmıyorlar.

İran, daha deneyim yapmadı. O zaman, bizim Çorum'da yağışın 80 sene içinde, bu kadar azılmasının sebebi nedir? Cumhuriyetin bir uğursuzluğunu düşünmek için, cidden hayasız olmak gerekir topraklara Cumhuriyet hep hayırlar getirmiştir.

Burada ne felsefe yapmaya ve ne âlimle taslamaya gerek var. Ben tıp öğrencisi iken, bir iki defa sömestri tatilinde köye geldim. Hacılar Hanından kamyona binilir, oraya harhar üst kısmında olan bir yoldan atla giderdik. Bu kısımların hepsi ormanlıktı. Şimdi ormanlar sökülmüş ve yerine ekilecek tarlalar çıkarılmış. Yağmur toprak götürdüğü için, mahsul alınır toprakta kalmamış. Erozyon olmuş demek istiyorum. Buğday olmuyor, yağmur yağmıyor ve Çorum çölleşme yolunda oldukça yol almış gözüküyor

Daha1önce de, bir Alman ilim adamı, yetmiş sene içi de Orta Anadolu'nun çölleşeceğini söylemişti. Bu yetmiş senenin yarısı geçmiştir. Bu Alman âlimin sözünü dinlemeyen yöneticiler de, astım hastalığı getiriyor diye kayak ağaçlarını idare kurulu kararları gereği kestiriyorlar. Tıp kitaplarında böyle bir bilgi yok. Aslında her ağaç poleni astım tahriki yapar. Polen astıma iyi gelmediği için, bütün ağaçları kesmek imkânı olur mu? Kavağın elmadan farklı bir yanı yok olsa, bunu âlimler yazar ve kitap okuyan hekimlerde bilir.

Bunları ziraat mühendislerinden değil tıp doktorlarından sormak gerekir. İdare heyetinde doktor üye de var. O zaman ne yapacağız? Bir de şu ülkede yetki kısıtlılığından bahsediliyor.

Size bu yazdıklarım hem akıl içinde ve hem de ilim içinde. Dinleyeceğinizi sanmam. Ne için yazıyorum? Rahatlamak için. Bu Orta Anadolu'nun ekilmeyen bütün boş yerleri ağaçlandırmadan ne yağmur yağar ve nede şiddetli soğuk iklim durur. Ozon tabakası delinmesiyle de ilgisi yoktur.

İsmet ÇENESİZ

HAYÂ;

Sizlere, bu günkü kuşaklarda pek kalmayan ama eski insanların kendilerinde bulunmasıyla övündüğü, insan gibi her insanda bulunması gereken oysa artık çoklarının unuttuğu, toplum yaşamı ve insanlar için çok önemli olan bazı özelliklerden bahsedeceğim.

AİLE TERBİYESİ: Aile en küçük şekliyle Anne, baba ve çocuklardan oluşur. Aile terbiyesi anne ve babadan alınsa da asıl mihenk taşı anadır.

Doğduğumuz günden itibaren gerekli terbiyeyi asıl Anadan öğreniriz. Aile, aşağıda sayacağımız ve insanlarda bulunması icap eden vasıflarında başlangıcı ve mayasıdır. (“Anasına bak kızını al” atasözü bunu pek güzel ifade etmektedir.)

ADAP: Görgü demektir. Yine ilk önce ne görürsek ne öğrenirsek ailemizden öğreniriz. En çok yan yana bulunduğumuz ve en çok sevdiğimiz anamızdır. Karşılıklı bu sevgi ve ailemizde gördüklerimiz bizim okul çağına kadar ki tek eğitimimiz ve eğitim yerimizdir. Ailemizde öğrendiklerimiz Okulla birlikte öğrendiklerimizin anasını teşkil eder.

EDEP: Söz ve davranışta uyulması gerekli genel kural. Topluluklarda, insan yaşamında çok önemlidir. Edebin olmadığı yerde toplumun düzeni bozulur. Edepsiz insan insanlar tarafından sevilmez ve sayılmaz. Toplumun kurallarına uymayanlara halk arasında edepsiz denilir ki, bu söze maruz kalmak çok kötüdür. İyi insanlara nezih insanlara ne kadar terbiyeli, edepli demez miyiz?

HAYÂ: Utanma duygusu. Utanç. Utanma sıkılma. Ar veya hayâ perdesi. Atalarımız utanacak bir iş yapana ve bunda ısrar edene hayâ damarı yırtılmış derler. Bu günkü gençlikten bazılarının orta yaşlı ve de yaşlı insanları rahatsız edici hareketleri ayıp ve utandırıcı boyutlardadır. El ele, kol kola sokaklarda dolaşmayı hoş karşılayabiliriz. Ama sokak ortasında, insanların içinde ve de dedesi, annesi, babası yaşındaki insanların önünde onları hiçe sayarak öpüşmeleri, saatlerce sevişmeleri Hayâsızlıktan başka bir şey değildir. Pastaneye veya umumi bir yere bir Üniversite öğrencisi karşı cinsten bir arkadaşıyla gidebilir. Bu çok ölçülü olmak kaydıyla hoş görülebilir. Ama bağlarda, parklarda sanki yatak odasındaymış gibi hareketler, davranışlar yapmak ve bunu da genç erkeklerden çok genç kızların yaptığını görmek, duymak insanlarda oluşan ahlak çöküntüsünden olsa gerek.

Yüksek tahsil yapmış hatta lisede okuyan kızların erkek arkadaşı yoksa eskiden evde kalmış kızlara yapıldığı gibi küçümsendiğini görüyoruz. Bu gençlere bu duyguyu aşılayan aile, okul ve onun terbiye edenleri değil mi? Çocuk ve genç fotoğraf makinesi gibidir. Ne görürse onu çeker.

Çocuklarını gurbete gönderen anne ve babalar dişlerinden artırıp çocuğum okusun diye bunca fedakârlığa katlanırken, azda olsa bunları yapan gençlerden bazılarının başına ne felaketler geliyor. Bu yapılanlardan sonrada evlenmesi icap eden bu gençlerin çoğu yaşadıkları bu maceralardan sonra başkasıyla evlenemiyor. Bunun sonucunda da gizli saklı çevrilen oyunlarla ve bazı dolapların arkasında kurulan bu evliklerden tabi ki mutluluk gelmiyor. Sonunda da boşanmalar ve kavgalar geliyor. Görücü usulü ile yapılan evlilikler (Sözlü ve nişanlı iken ölçülü, adaba uygun görüşerek) daha saygı ve sevgi dolu olarak yürüyor.

Sizlere geçenlerde bir dostumun anlattığı ve benimde bu yazıyı yazmama vesile olan bir konuşmayı aktarıyorum: Harun Reşit'in Hanımı Zübeyde Hâtun dünyanın bütün güzelliklerini taşıyan bir Hanımdır. Bu Hanım. Bağdat'tan Medine'ye su getirtiyor. Kanallar oldukça derin ve geniş. Hesabını yapıyor, 1 Deve yükü defter tutuyor. Tahmini 2 bin Km. Rüyasında bundan bir suale, ahiret hayatında bir muameleye tabi tutulmadığını belirtiyor. Tabi ki su gibi aziz bir şey olamaz. Hele ki bunun çöle getirilmesi. Yalnız, "bir gece çadırımda yatıyordum üzerimin açık olduğunu zannederek hayıf içeresinde Allah korkusuyla sıçradım. Ne olduysa o gece oldu. Cenabı hak beni mükâfatlandırdı" diyordu. İşte hayâ bu olsa gerek.

Sevgi ve saygılarımla

Salım SAVCI

SON GÜNLERİN SÖZCÜKLERİ FİYAT-EDER-AKÇE

Son günlerde bana sorulan bir soru var.

Bir mala vereceğim para:

Bazı iş yerlerinde fiyat sözcüğü ile,

Bir kısım satıcılar ise eder sözcüğü

Yeni yeni de akçe sözcüğü ile isteniyor

Cevabım şu oluyor:

Fiyat (Fiat söylenilmek şartıyla, çünkü o bir oto markası) kullanılanlar çoğunlukta oluyor. Bu ise yaşlı kuşaktır.

Fiyat sözcüğü Türkçe olmadığından dolayı ben eder sözcüğünü kullanırım diyor.

Köyden, gecekonducular orada da, Kızılay'da iş yerlerinde de gelenler bu…kaç akçe diyorlar.

Akçe sözcüğü bana daha sıcak geldi ama herkesin bu sözcüklerden birisini kullanacağı kesindir.

Akçenin AK hecesi bazılarının hoşuna gidebilir. Bildiğimiz Ak… yok iken, akçe yaşıyordu.

Bu sözcük konuşan bir kuşaktan söz ediliyor. Öyle ise sözcük dağarcığından gelişmesi için görüşler sergileyebilirsiniz. Ama bu satırların yazarı Türkçe Sözcüklerin kullanılmasını savunur. Kitaplarında, yazılarında bu niteliğe uymaya çalışır.

Ali EMİROĞLU

SÜMERLERDE DIŞ İLİŞKİLER (İlk Sınır Savaşları)

Kramer; İstanbul Topkapı sarayı binalarından olan Şark Eski eserler Müzesinde bir odaya konmuş dört köşe bir masaya oturuyor. Karşısındaki duvarda Atatürk'ün büyük bir resmi var. Bu Büyük Devlet kurucusu hakkında söylenecek ve yazılacak çok şey olduğunu bildiğini söylüyor. Ancak; burada kendi görevinin bu olmadığını, bir Sümerolog olarak kendi görevinin geçmiş bin yıllarda yaşamış olanları kahramanları bulmak, yazarak canlı olanları gün ışığına çıkarmak olduğunu ifade ediyor. Bu düşüncelerinde Kramer haklıdır. Oturduğu sarayda Türk Mimarisinin şaheser örneklerinin sergilendiğini bu saraydan çok az bahsedilmiş olmasını da söylediği mazeretin altında gizlemek mümkün görülmüyor, bu padişahlar saraydan sükûtla geçirişi, her halde bu konuda büyük bir bilgiye sahip olmadığı da şüphesi uyandırıyor. Bizim bu sarayda artık eski sözcüğü ile alınabilir ve baştanbaşa tarihi vasıf kazanmıştır.

Masasında oturan Kramer'in kil kaplanmış ve aşağı yukarı 5000 yıl önce yaşamış bir katip görevlisinin tabletleri duruyor. Bunlar Sümer tabletleridir. Üzerindeki yazıda cüneiform yazısıdır. Bu sözcük köşe şekli ifade eder. Dilde Sümer dilidir. Tablet kare olup 23 santim ebadındadır. Bir daktilo kâğıdından küçük durumda fakat tableti yazan katip (Saribe) tableti on iki kolona ayırıyor çok küçük bir yazı şekli kullanarak bu küçük sahaya milli bir şairin altı yüz satırını sığdırabiliyor. Bu satırları beyit olarak da ifade etmek mümkün görülebilir yazar bunun için "Enmarker et le seigneurad Arata" diyebiliriz diyor. Nakledilen olaylar 5000 yıllık bir eskilik göstermesine rağmen bu şiir zamanımızın modern kulağı ile acayip bir yakınlık göstermemektedir. Çünkü bu enternasyonal bir olayı hatırlatır ve bazı teknik olaylara da işaret eder "sinir savaşları gibi" Zamanımızın "Power polities"i

Bu olayda izah ediliyor ki asırlar öncesi bu bahsedilen katip-evrak kopyaları-Kremmer'de doğrulamıştır. Bu son şehir güney Mezopotamya'da Dicle ve Fırat arasında bulunuyor. Daha çok doğuda İran'da Arata denilen bir şehir daha var. Arata Uruk'tan yedi silsile dağlara ayrılmış bir yerde bulunuyor. Burası yüksek dağlar arasında ve varılması çok zor olan bir yer. Arata zengin madenleri ve yontulabilir taşları bol. Sümerlerin bulunduğu Mezopotamya'nın zengin toprakları ve düzlükleri burada yok. Beklide Aratta'nın zenginlikleri dikkatleri kendi üzerine çekti. İşte iştah kabartan bu durumdan dolayı bir cins sinir savaşları şehir ve kralına karşı götürdü. Bu suretle istiklallerinden vazgeçerek onların emri altına girme yolu açılmış oldu.

Bütün bunlar belirli asalet stiline hikaye ediliyor. Bazen çiçeklenmiş,

bazen gevşek çok defa muamma kokan dalgalanmalar yükseliyor. Bütün dünya eski kahramanlık şiirlerinde de aynı tarzlar uygulanır. Manzume Uruk ve krallığının büyüklüğüne ayrılmış bir güzergâhla açılıyor. İlk zamanlardan beri öncelik işaret ediliyor ki Tanrıça İnana kendisine Arata üzerinde haklar vermiştir. Hakiki hareketlerde böyle başlamış oluyor.

İşte şair böyle anlatıyor: Güneş tanrısı Utku'nun oğlu Enmerkan Arattayı itaat ettirmeye kararlı olarak bacısı tanrıça İranna'ya sesleniyor. Arata milletinin kendisine altın, gümüş, lapis-Lazulive kıymetli taşlar verilmesini; kutsal yerler ve mabetler inşa etmelerini, bunların içinde de en kutsal yerin "Abzu deniz mabedi" Ankia Eridu olmasını istiyor.

İnana, Ennerkad'dın rica mektubuna kulak veriyor. Ona Anaskan yüce dağlarını aşacak bir kahraman aramasını nasihatliyor. Bu yüce dağlar Uruk'u Aratta'dan ayırıyorlar ve ona temin ediliyor ki Arata milleti kendisine itaat edecektir istenilen işler yapılacaktır.

Şair devam ediyor:

Ennerkan bir kahramanı Arata kralına (Senyör de deniyor) gönderip onu uyarmak istiyor. Şehir teslim edilecektir. Eğer istenilen altın, gümüş verilmez ve İnki mabedi yapılıp süslenmezse kendisi dahil şehir tahrip edilecektir.

Yine şair devam ediyor:

Aretta kralını daha daha fazla etkilemek için kahraman Enki'nin büyülemelerini anlatıyor. Şiirde bu tanrının, bu altın devreye nasıl son verdiği anlatılıyor.

Kahraman yedi dağ silsilesini geçtikten sonra Aratta'ya geliyor. Efendisinin isteklerini harfiyen tekrarlıyor, kral ve şehirden cevaplarını istiyor. İstekleri de geri çevriliyor.

Şair yine devam ediyor:

Biz şiir hakkında daha fazla uzatma yapmadan işi kısa kesmek istedik. Bir özetleme ile işi sonuçlandırmak istiyoruz.

Bu politik hikâye yahut daha çok bu devrin politik olaylarının devamını Ur-Namce hâkimiyetinden Urunagıma'nınkine kadar olanları bize hikâye edenlerin Lacask tarihçileri. Bunlar muhtemelen saray ve mabet arşivleri idiler. Bu bakımdan olaylar ilk elden hikâye ediliyorlar kabul edilmelidirler. Onun için yazılanlar kıymet taşır.

Bu anlatılanlardan bir tanesi. Bilhassa verilen detay çokluğu, ifadenin açıklığı bakımından ehemmiyet gösteriyor. Encumuna arşivistlerin birinin Lagase ve Umma arasındaki hududu teşkil eden siperlerin restorasyonunu tasvir ediyor. Bunlar iki şehir arasındaki bir savaşta tahrip edilmişlerdi. Kâtip olayların hangi bakış açısından gösterileceği hakkında tereddüt gösteriyor, asıl sebeplerin gösterilmesini istiyor. Çok geniş olmamak şartıyla olayların bazı yönlerini tesbit ediliyor. Geriye doğru olanlarında ihmal edilmiyor. Tabi olaylar Kisl kralı Nesilini ile Sümer kralı Suzeral'ın arasında İsa'dan 2600 yıl önce geçiyor.

Bu yazılanlar hele beş bin sene sonra bizim tarafımızdan kıymeti

bulunmayabilir ama anlatılanlar bir tarihçiden beklenilebilecek objektif karakter göstermiyorlar. Yazdıkları Tkeocratif âlemin kendisinden bekledikleridir. Edebi stil fevkalade orijinalite gösterir. İnsanların ve tanrıların ortaya konuş şekilleri birbirinden ayrılmayacak kadar girifttir. Bundan dolayı hakiki olaylar masallardan ayırmak zorlaşıyor. Modern tarih bu şekilde ihtiyatla karışırlar, olayların başka kaynaklardan teyit edilmesini ister.

Örnek olarak: Sümer politik tarihini ilgilendirilen bir texte teolojik birikimi ve söz ebeliğini bir tarafa bırakarak arşivistten direkt olarak verebiliriz.

Kish kralı Neslim'in en azından tablet üzerinde bütün Sümer topraklarında hakim gördüğü bir zamanda şehir devletlerinden Lanash ve Umma arasında bir sınır sorunu ortaya çıkıyor. Suzerain iki sitede müşterek Mesil anlaşmazlığa hakem olacak ve Sataran'ın verdiği vahiye göre anlaşmazlıkları neticelendiren tanrı iki şehir devlet arasındaki hududu yeniden izliyor. Bunu göstermek içinde, hatıra teşkil edecek dikili bir taş konuyor. Buda bundan sonra olacak dalaverelerin hatırlatıcısı oluyor.

Alınan karar iki tarafta kabul ediyor. Burada Lacası aleyhine gibi her durum seziliyor. Bir müddet sonra Umma'nın İskakku'su (Tanrı adına yöneten prens) Ush anlaşmayı feshediyor. Masilium dikili taşı kırılıyor. Sonra sınır seçilerek Lagası'a ait Guedina semti istila ediyor.

Bu istila edilen topraklar Umma insanlarının elinde Un-Manshe'in küçük oğlu Bannatum zamanına kadar kalıyor. Bu asker lider muhalefetleri sayesinde kudret ve sevgi kazanıyor ve kısa bir müddet içinde Kisk kralı unvanını ediniyor. Savaşlar, hudut çiziciler, hudut üzerinde hatıra hudut taşları dikmeler böylece devamlılık gösteriyor.

Yeni savaşlar ve yeni anlayışlar birbirini takip ediyor.

Buraya kadar arşivist, geçmiş olayları hikâye ediyor. Bundan sonra yazılanlar aynı zaman yaşanan zaman içindeki olayları anlatıyor. Muhtemelen arşivist olayların gözlenmesi durumundadır.

Hanneri'un ezici zaferine rağmen Ummartes'ler için eski kudretlerini bulmaları bile kendilerine güvenme inancı gelmiştir. Bunun için en azından bir nesil gerekmiştir. Liderleri Ur-Lumma, Lagas'i ile yapılan anlaşmayı geçerli saymadı. Anlaşmada yazılı savaş tazminatını da verdi. Hudut çukurlarını kuruttu, hudut işaretlerini, dikili taşlar kırdırdı, yıktırdı. Kannatum tarafından yapılanlar ve hududun kutsanmış yerleri olan noktaları da tahrip ettirdi. Gundunna'ya girmeye karar verdi. Zaferini garantilemek için kuzeyindeki yabancılardan yardım istedi ve aldı da. Hudutta ordular karşılaştılar. Ummaites'leri ve müttefiklerini bizzat Ur-Lumma yönetti. Lagashites'lere Emteemena kumanda etti. Babası Enaniratum, bu zamanda çok yaşlanmıştı. Lagash Hites'ler zaferi kazandılar. Ur-Lumma kaçtı Emteemena takip etti. Çekilen kuvvetler pusuya düşürülerek imha ettiler.

Entemuna zaferi geçici oldu. Mağlubiyetten ve Ur-Lamma'nın

ölümünden sonra Zabalam'lı Zanga yeniden bir düşman olarak ortaya çıktı. Bu şehir Umma'nın kuzeyinde bulunuyordu. Kabiliyetli bir at binici olan zat hakimiyetini bildi. Kantemen hasmıyla savaşırken oda müdahale etti. Lasash topraklarına girdi. Umma'nın İshakku'su oldu. Bundan sonra Lagash hak iddiacıları gibi, kendinden öncekilere duyulan kinle karşılandı. Hudut çukurlarındaki suyu boşalttı. Civar toprak ve çiftliklerin sulanmasına engel oldu. Mesulium'un eski anlaşmalarında yazılı teminatın bir kısmını vermekte yetindi. Eannatun'a izahat istediğinde oda bütün toprakları istediğini bildirdi.

Anlaşmazlıklar silahla çözümledi. Öyle geliyor ki kuzeyden bir üçüncü taraftar yani bir anlaşma biçimi daha teklif edildi. Netice olarak kararlar Lagash'ı okşar durumda idiler. Zira Mesulium - Eannatun arasındaki hudut yeniden hudut olarak kabul etmiş idi. Tazminatta söz konusu olmadı.

Lagash ve Umma arasındaki hâkimiyet sorunu olan tarihi olaylar texteler göre öğrenme imkanına sahip değiliz. Yazının tekrar okunması gerekiyor. Başka tekxlerinde okunması ve bir karar çıkartılması da gerekli sayılmalıdır.

İstifade ettiğim dökümler arasında sizin için yazdıklarımın bir örneği daha var. Bunu yazıp zihninizi zorlamak istemiyorum. Ne ben ve nede bu yazıyı okuyacak olan sizler Sümer mütehassısı olacak değiliz. Bir fikriniz olmasını istedim. Bir toplantıda veya açık oturumda konuşmacı olmanız bile, konuşulanları zevk alarak dinlemeniz için bu kadar bilgi yeterlidir. Bir aydının zamanımızdan beş bin sene evvel medeniyete büyük katkılar yapmış ve yazı ile de bunları tespit etmiş bir millet hakkında bilgi sahibi olmasından daha tabi bir şey olmaz. Şimdiye kadar bilmenin bir kimseye zararı görülmemiştir.

Atilla ALPAY

BİR ÇAMAŞIR GÜNÜ

Günümüzde böyle envai-çeşit elektrikli ev eşyalarını, su ısıtıcılarını, robotları, çamaşır, bulaşık ve çay-kahve makinelerini gördükçe; ister istemez eski Çorum kadınlarının soğuk ve karanlık kış günlerinde neler çektiklerini hatırlıyor ve üzücülere gark oluyorum.

O günlerde-mesela elli'li yıllarda- çamaşır yıkamak bugüne göre büyük bir merasimdi. Bir gece önceden elenmiş meşe külüne teknelere, kazanlara, leğenlere "basılan" kirli çamaşırlar ertesi güne hazırlanır, erkeklerin ve çocukların ayak altında dolaşmamaları için gereken tedbirler alınırdı. Çamaşır merasimi bu güne göre büyük bir kabustu.

Sabah ezanından sonra gelen çamaşırcı kadınlar evin bahçesindeki veya bitişiğindeki haymalık, dam, çamaşırhane veya ocak denen ayrı bir yerde ateşi yakar; isli büyük bir kazanla temiz su ısıtır, altına da devamlı odun atarlardı. Bu kazanlara "banma" denirdi. Ve zencilerin karikatürlerde adam kaynattıkları cinsden dışı isli ve kapkara, içi kalaylı ve tertemiz, büyükçe bir şeydi. Gittikçe har' lanan ateşle kaynayan su, bakır bir büyük kepçe veya bakraçla helke' ye alınır; oradan da taş tekneye dökülürdü. Bu tekne iki gözü olan 1-1.5 m. boyunda, 60-80.cm eninde, otuz cm yüksekliğinde, büyükçe ve biraz eğimli yontma, masif bir taş blok idi. Kumtaşı veya buna benzer yumuşak bir mermer cinsinden oyulmuştu.

Önlerindeki delikler birer parça kumaş ile tıkanır ve güçlü kuvvetli çamaşırcı kadınlar çamaşırı yıkamaya başlarlardı. O koca çarşaflar, bu pazulu ve kuvvetli kadınların elinde önce iyice çitilenir, burularak sıkılır ve tokaçlanırdı. Tokaç ise masif çamdan yontulmuş bir tahta cisimdi kısa saplı ve küreğe benzerdi. Alt yüzü düzdü ve çamaşırı dövmeye yarardı. Yeşil, beyaz sabun azdı ve deterjan daha keşfedilmemişti. Kristal soda, çamaşır suyunun yerine kullanılırdı. Hele hele " Öküzbaş Çivid'i" denilen mavi bir madde ile frenk gömleklerini yıkamak, yıkarken ayarını tutturmak ve ona hafif uçuk mavi bir rayiha vermek yeni gelinler için adeta bir sanat'tı.

Üstü kapalı üç bir tarafı açık bir damda veya müştemilat bir yapıda bir yandan-büyük bir ateşin üstünde kaynayan kazandan ısınmaya çalışarak-hem terleyip-hem üşüterek; karda-kışta çamaşır yıkamak çok büyük ve zahmetli bir işti. İnsanın böyle durumda " önü mangal kavurur, arkası harman savurur"du. Varlıklı ailelerin hem çamaşırcıları hemde mahalle çeşmesinden su çeken sakaları vardı

Ama o günler yoksulluk ve yokluk günleriydi. Alamanlar harbi daha yeni kaybetmişlerdi. Bit milletin başından ve yakasından eksik olmuyor; her yerde sıtma ile mücadele veriliyordu.

Halk fakir olduğu için çoğu kendi işini kendi görür ve sert kışlarda da birçok kadın böyle çamaşır günlerinde üşütür ve ince hastalık –verem-sahibi olurdu.

Sonra, yıkama faslı akşama doğru biterse bu seferde derin tandırda yakılan ateşe kös tepilerek veya kızgın sacda mayalılar veya börekler pişerek, közde çay demlenip, küle gömülen patlıcan veya patatesler, yumurtalar yenilerek bir bitiş keyfi yapılırdı.

Asılan çamaşırlar ertesi günü kurursa bu seferde ütü merasimine geçilirdi. İçine mangaldan alınan köz konulan ateşle ısıtılan eski demir-döküm ütülerle o sakız gibi beyaz çamaşırlar ütülenir(sık soğuyan bu kocaman ve ağır ütülürdeki ateş arada bir üflenir ve canlandırılır),işi bitenler katlanır, bohçalara konur, dolaplara yerleştirilirdi.

Çocukluğumda ve dedemin eski cumbalı konağında bütün bir evin ayaklandığı ve cehenneme döndüğü bir çamaşır gününde -kirli çamaşır dağlarının ortasına oturttuğu sayısız çocuklarını bir yandan emzirip bir yandan da çamaşırlarla adeta güreşen- çamaşırcı İhsaniye'yi bu günkü gibi hala hatırlarım.

Bugünün ak saçlı nineleri olan o günkü taze gelinlerin çektiği çileyi- sadece bir çamaşır için bile olsa- bugünün hanımlarına anlatmak bana çok zor geliyor.

Eminim, bugünküler böyle bir çamaşır gününden sonra bir hafta hasta yatarlardı.

Hey gibi günler ...

Müslüm TUNABOYLU

SORUMLULUĞU YETKİ KADAR SEVELİM

Son günlerde yetki ve sorumluluklar konusunda medya da, yerel basında, yazılı basında çok değişik görüşler öne sürülerek, yetkisi yok, yetkisi var, sorumlu değil ya da soruludur gibi sözcüklerden usandırıcı bir şekilde bahsedilir oldu. Hak, hukuk sözcüklerinden oluşan bir yazılı metini okuyucularına sunan değerli yazarlar, makalesini tamamladıktan sonra sayfanın al kısmına kondurduğu nokta ile gazetecilik görevini tamamladığını zanneder. Oysa okuyucu tarafından okunan yazılı metnin yazarı için kullandığı sözcükler çok önemlidir. Yazar, kamuoyunda düşün ve düşüncelerinin ne ölçüde kabul gördüğünü ya da, yerildiğini bana göre bilmeli kısaca bir durum değerlendirmesi yapmalıdır.

Ben görüş ve düşüncelerimi aktardım, bundan sonrası bana ait değildir diyemez basın mensubu, y ada görüşünü sunan yazılı metin yazarı, geleceği düşünmek zorundadır. Birkaç sözcükle vatansever olmak ya da öyle görünmek yetmez.

Ülkede ki yöneticilerle iyi geçinmek varken neden hep olumsuzlukları bulup buluşturup kaleme almak daha güzel görünür. Bu tür bir davranışı sergilemek belki bir süre için geçerli olabilir. Gelişmeler sizi geçici olarak haklı çıkarabilir. İşin bir de diğer yanını bir değerlendirmeye, kısaca sorgulamaya alalım. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Trabzon, Erzurum, Diyarbakır, Urfa, Hakkâri, Edirne, Kırklareli, Zonguldak, Kocaeli, Erzincan gibi il merkezlerinde değil de küçük bir kentte, ya da kasabada gazetecilik mesleği ile uğraşıyorsanız, anılan kentlerde ki gibi sorunlara uzaktan bakamazsınız. Taşra gazeteciliği büyük kent gazeteciliğine hiç benzemez. Büyük kentte gazetecilik yapan meslektaşlarım, taşradan kendilerine ulaşan haberlerin ya da yorumların günler öncesinde gündeme düştüğünü, her zaman dikkate almalıdır. Meslektaşlarım, canım bugün artık zamanla yarış yapılıyor, çok kısa sürede bırakalım ülkemizi, yurt dışına ulaşmak bir an meselesidir, denebilir.

Geçtiğimiz günlerde tüm ülkemizi etkisi altına alan olumsuz hava koşullarının yaşamı nasıl etkilediğini birlikte gördük ve yaşadık. İşte öyle bir olumsuz hava koşulları sürerken TRT Kurumu sabah saat 0.730 da yayınlaması gereken ilk ana haber bültenini yayınlayamadı. Yönetici haber bülteninin

olumsuz hava koşulları nedeniyle yayımlanamadığını söyleyerek, müzik yayınını sürdürdü. Canım ilk ana haber bülteni yayımlansa ne olur yayımlanmasa ne olur denebilir. Bu düşünce kolay bir yanıttır. İlk ana haber bültenini yayımlamak için kendisine yetki verilen kişi ya da görevlinin görevini yerine getirememesi nedeni üzerinde durulmuş mudur? Durulmuşsa, sorumluluk sözcüğünün bir değerlendirmesi yapılmalıdır. Yazıp-çizerken yetkileri öne çıkarırken, sorumlulukları da dile getirmek ön koşuldur bana göre. Yetkinin ya da, sorumluluğun azı –çoğu olmaz. Kendini yetki ile donatan yasa, kişiye sorumluluk yüklemiyorsa bu tür bir yasa yeniden ele alınmalı, yeni düzenlemeler için gecikme olumlu karşılanmamalıdır diye düşünüyorum. Bu tür oluşumlar için geçmişte ”SİNEK UFAK AMMA MİDE BULANDIRIR” deyimini kullanmışlardır.

Olayları yaşamak ayrı olaydır, yaşamış gibi görünmek, ya da düşünmek ayrı olaydır. Taşra gazeteciliğinin bu dönemde de geçmişte olduğu gibi olayları, yansız ve yalnız doğru ve dürüst olarak Kamuoyuna günün haberleşme olanaklarını kullanarak ulaştırmalıdır. Ulusal basında görevli meslektaşlarımız taşradan gelen haberleri değerlendirmeye tabi tutmadan çöp kutusunu kullanmamalıdır. Geçmişe göre bugünü bir değerlendirmeye tabi tuttuğumuzda ya da sorguladığımızda düşün ve düşüncelerimizi okuyucularımıza ulaştırırken, kullandığımız sözcüklerin ne kadar kavgacı ya da barıştı olduğunu saptamak baş görevimiz olmadır diyor okurlarımı saygı ile selamlıyorum.

Muzaffer GÜNDOĞAR
ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 29

1 Eylül 1941 tarihli 29. Sayı, Cevdet BEZİRCİ'NİN "Çorum'un Lise ve Sanat Okulu Derdi" yazısıyla başlar: Henüz lisesi olmayan Çorum'un sanat okulu ve lise isteği gündemdedir. Yazıda, Çorum Ortaokulu öğrenci mevcudunun 500 olduğu, her yıl 80-90 civarında öğrencinin ortaokulu bitirdiği, ancak varlıklı kişilerin çocuklarını uzak büyük kentlerin lisesinde okuttuğunu, diğer çocukların öğrenimsiz kaldığı vurgulanmaktadır. Çorum'a açılacak bir liseyi, İskilip, Merzifon ve Amasya ortaokullarının besleyebileceği belirtilir.

Yazının son paragrafını olduğu gibi alıyoruz: "..İş Kültür çarkının başında bulunan edip,şair ve yüksek bilginlerimizden bulunan Maarif Vekilimiz (Mili Eğitim Bakanı) Sayın Hasan Ali YÜCEL' in himmetine kalmaktadır. Çorumlular bu zatın yüksek direktiflerini beklemektedir..."

"Hazine-i Evrakın0 Maarif Kısmında Ait Vesikalar" yazısı Hikmet Turhan DAĞLIOĞLU'NUN . Yazı şöyle başlar: "..Hazine-i evrakın tasnif edilmiş (askeri, maarif maliye, adliye ve saire gibi) def-terlerinde Çorum'u ilgilendiren belgelere rastlamaktayız.

Bu defterlerde maarife ait olan kısmını gözden geçirirken tesadüf ettiğim meseleleri bir cetvel halinde tespit ettim..." , "..Bu cetvelde medreselere, camilere, mekteplere ait belgeler olduğu kişilere ait arzler de vardır. Bu belgelerin numara ve tarihleri ayrıca gösterilmiştir..."

"Çorum'da Yerli Sanatlar" yazısıyla Hayri KARMUK, Çorum da Dabağlık sanatını ele alır. Şöyle yazar: "..Yakın zamana kadar çevre il ve kasabaların deri ihtiyacını temin eden Çorum tabağhanesi, bugün tüccarların ham derileri dışarı sevketmek hırsından dolayıdır ki, sönük bir duruma gelmiştir .Daha dün,Kayseri, Yozgat, Merzifon, Samsun, Amasya gibi şehirlere deri sevketmekle hayatını kazanan Çorum esnafı, bugün eli koynunda işsiz güçsüz beklemektedir. Bu durumun ıslahı, ham derinin Çorum'dan dışarı çıkmamasını teminle kabildir..."

"Dava ve Cezanın Düşmesi" yazısı Semih ÖZKAN'IN. Dava ve cezanın beş nedenle ortadan kalkacağını belirten Semih ÖZKAN bunları şöyle sıralar.: "..1-Ölüm, 2-Af, 3-Davadan Vazgeçme ,4-Zaman Aşımı, 5- Bazı suçlara para vererek o davanın ortadan kalkması..."

“Arzda ve Yurdumuzda Zelzele Bölgesi” yazısı Rıfat ARINCI' NINn. Ülkemizde salt Erzincan’ da 1047’den 1939 yılına değin 19 deprem olduğunu saptar Rıfat ARINCI.

Depremleri şu başlıklar altında verilir.

1-0rta Anadolu'da belli başlı zelzeleler

2-1050 Amasya zelzelesi

3-1075 Danişmendliler zelzelesi (Çorum'da)

4-Amasya zelzelesi (1415)

5-Türkiye Büyük zelzelesi (1509)

6-Çorum zelzelesi (1514)

7-Amasya zelzelesi (1585)

8-Amasya zelzelesi (1668) ...”

Buraya Çorum yağmurunu sadece örnek olarak alıyoruz: "....1619 ilkbaharında ÇORUM ve çevresine şiddetli bir yağmur yağar, Köylerde oldukça büyük hasara yol açar Abdalata Tekkesinin kapısının üst eşiğine kadar çıkan sel suları, üç ev dışında tüm evleri oturulamayacak duruma getirir .Halkın sefaleti ve feryadı ayyuka çıkar Devletçe önlem alındığına dair ele hiçbir belgenin geçmediği belirtilir.

Dedebaş'ın "Sabreyledim" şiirini geçen sayıdan süren "Çorum'un köy Düğünü" inceleme yazısının süreği izler, Kalan bölüm şu başlıklar altında verilir.

l-Perşembe sabahı kahvaltı,

2-Güvey ve sağdıca İlişkin tören,

3-Gelinin hazırlanması,

4-Gelinin baba evinden ayrılması

5-Gelinin koca evine varması...”

Eşref ERTEKİN’İN derlediği "Çığşaklar"ı ,"Cönklerden Derlemeler" izler,Yazarı belli olmayan bir destan alınır bu sayıya. Bu,"Esnaf Güzelleri" destanıdır, 18 dörtlükten oluşan bu destandan iki dörtlük alıyoruz:

Saraç dilberinin incedir işi
Kavaf dilberinin karadır kaşı
Kuyumcu dilberi İşler gümüşü
Daim emek çeker ince sırmaya.

Kasap dilberleri biler bıçağı
Kebapçı dilberinin yanar ocağı
Bakkal dilberleri çok yer dayağı
Paçacı dilberleri düşmüş paçaya.

Halkevi Çalışmalarında, birçok etkinliğin haberinin yanı sıra, Halkevi Başkanı Şevket DAVUTOĞLU'NUN Başkanlıktan istifası üzerine, yerine Naim ATALAY'IN seçildiği haberi verilir.

Son bölümde, Abdalata'ya ait belgeler yer alır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 30

1 Birinci Teşrin (Ekim) 1941 tarihli 30,sayı "Bayrağa ve İstiklâl Marşına Saygı" yazısıyla başlar, Yazıdan bazı alıntılar yapıyoruz: "..Benliğini en titiz bir biçimde koruyan millet bayrağına da o nispette düşkündür. Bayrağına en büyük saygıyı gösteremeyen milletlerin kendi varlığına sahip olduğuna da inanmak güçtür..." , "..Artık Türk Bayrağı da kati şeklini almış bulunuyor. Artık her insan kendi zevkini okşamadığı veya hesabına geldiği gibi bayrak yaptıramaz...", "..Halkevi'nde İstiklâl Marşı öğrenme kursu açmak ve kısım kısım halka bunu öğretmek çok yerinde bir hareket olur .Bir çok aydınımız dahi bu marşı bilmiyor. Bundan başka İstiklâl Marşı söylenirken, nasıl saygı gösterileceği halka öğretilmelidir..."

İhsan SABINCUOĞLU Dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İNÖNÜ'YE Çorum'dan bir istek mektubu gönderilir. Mektubu aynen alıyoruz.

"..İNÖNÜ Milli Şef ANKARA ÇORUM 13/81941

13 Ağustos; Bugün Çorum isimli çocuklarınız, yıllarca hasretini çektiği siz Babalarına kavuştukları bir bayram günüdür. Bayram günlerinde, Babaların sıhhat ve afiyetlerini görmekle iktifa etmeyerek haline göre maddi hediyeler bekleyen her çocuk gibi bizler de Babamızdan çocuklarınız için lise ve sanat mektebi özlüyor ve Ulu Tanrıdan başımızda daim kalmanızı diliyoruz.

Çorum Halkından:
İhsan SABUNCUOĞLU, Hamdi BAYRAK, Hayriye KULOĞLU..." Bu okul isteği yazısına karşılık Cumhurbaşkanı ismet İNÖNÜ'DEN aşağıya aldığımız yanıt gelir:

“..Bay İhsan SABUNCUOĞLU ve Arkadaşlarına
ÇORUM

ANKARA15/8/1941
Sayın Çorumluların samimi duygularına teşekkür ederim. İmkân husulünde lise hakkındaki arzulanın tatminine çalışılacaktır.
Çorum çocuklarına selam ve muhabbet.

İsmet İNÖNÜ ...”

“Çorum’da Benimsenen Bazı Kelimeler” başlıkla yazısına İhsan SABUNCUOĞLU şöyle başlar: “..Harflerin, kelimelerin, rakamların da talihlileri oluyor ve benimseniyorlar Özellikten çok genellik ifade eden bazı kelimeler Çorum'da bilhassa benimsenmektedir ve onda, kendileri için birçok kutsal anlamlar gizlenmiş. Sanılmaktadır ki bunlardan bazıları:

1-İnönü, 2- 45 -,Pilevne- Dömeke 4-Saffet Arakan-Saraçoğlu-Hasan Ali Yücel’dir...” der.

Bu rakamı ve kelimeleri tek tek açıklayan ihsan SABUNCUOĞLU, şöyle sonlar yazısını:

“..Sayın Maarif Vekilimizden (Milli Eğitim Bakanı) Çorum'da lise ve sanat mektebi, enstitü gibi irfan yuvalarının kurulmasını Çorumlular sabırsızlıkla özlemektedirler. Bu konuda babalarının aldıkları ve başlarına koydukları muhabbet ve selam lütfundan hız almış olarak...”

Çorumlu şair Sabri DİL, Adana'dan yazmış.”Yeşil Çorum’un” ilk dörtlüğünü alıyoruz.

Seni her zaman Çorum anıyor, anıyorum
Hasretin aleviyle yanıyor yanıyorum,
Kaç yıldır çekiyorum ben senin özlemini
Bu yıl daha derinden hissettim elemini.

H,Turhan DAĞLlOĞLU'NUN "Onuncu Hicri Asırda Çorum" yazı dizisi sürüyor, Yazıya şöyle başlar: “..İstanbul'da Başvekalet Arşivinde bulunan Defteri Hakaniler (tapu) arasında Çorum'a ait 177 büyük ve uzun yapraktan ibaret tarihsiz ve eski 944,yeni 444 numaralı (Çorum Livası ve kurası, nüfusu, hasılat, maliye ve evrak defteri) adını taşıyan bir defter vardı..."

Bu defter, bize onuncu hicri yüzyıldaki Çorum'un birçok özelliklerini ve Selçuklular-dan itibaren süregelen bazı vakıflardan tanınmış bazı ailelerin

adlarını özellikle Ahilere ait zaviye, teşkilatı bildirmesi yönünden ayrı bir öneme sahiptir...”

Daha kırk günlükken kör olan Hasan GÖZGÖRMEZ’İN, Abdullah ERCAN’A adadığı şiiri: "Ne Desem Arlanmaz Utanmaz Felek.”.Bir dörtlük alıyoruz.

Açtığın yare ye işlemez fitili
Cefakar elinden perişandır dil,
Ne yiğitler yersin ecelsiz katil
Nasıl elin varır imansız felek?
Bana pek kıyarsın zamansız felek.

"Çorum'un Osmanlı Zamanındaki Durumu" başlıklı kısa yazı, Emekli öğretmen Nuri UĞUR'UN, Yeni şairlerimizle hasbıhal veyahut "Şiirde İnkılap" yazısının yazarı Afet KOBAK, Şükrü Enis REGU, Orhan REŞIT Hasan lzzettin DINAMO, Cahit Saffet IRGAT'IN şiirlerinden örnekler vererek, Yeni akım şairlerini eleştirir. Şöyle der: “..Hani bizim edebiyatta inkılap yapacak şairlerimizin şiirlerindeki güzellik. Onların bazen kelimelerinin bir ikisinin yerini değiştirerek bir cümle yapmak mümkün oluyor...” , “..Yeni çığırın tanınmış bu elemanları edebiyatımızda yapmak istedikleri inkılabı acaba bu kisve ile mi yapmak istiyorlar...” , “..İnkılâp; yenilik, değişme demektir. Bu değişmeler, bu yenilikler herhalde dilin güzelliğini, tazeliğini koruyarak yapılmalıdır...” ,. ",Aruzu atıyoruz, o bizim değildi, fakat kendi öz malımız hecemiz var. Ona karşı hıncımız nedir? Kafiyeye neden garaz bağlandı? Şayet bunlar noksansa, o noksanlarını tamamlamalı ıslah etmeliyiz!",.

"Çorum'da Yıl Çıbanı" yazısı sürer.

Eşref ERTEKİN'İN derlediği "Çorumlu Maniler" yine tatlı esintiler getirir onlarca yıl öncesinden.

Ah olsa vah olmasa
Kâh olsa kâh olmasa
Ben yar ile yatanda
O gün sabah olmasa..

At olur da tepmez mi
Yar olur da öpmez mi
Yarin öptüğü yerde
Mor menekşe bitmez mi..

Adilem der gül gezdir
Bahçeye gir gül gezdir
Senden gayri seversem
Gözlerime mil gezdir..."

Eşref ERTEKIN bu sayı için Çorum'da söylenilen bilmeceleri de derlemiş, Birkaç örnek alıyoruz:

Pır pır uçar, durmayıp kaçar, (Ocak dumanı)
Altı kemik, üstü kemik; içinde bir kara kemik (kaplumbağa)
Altın tas, gümüş tas: birini kaldır birini bas, (Ay ile güneş)
Pat etti, küt etti: başında beyaz külah bitti,(kavrulmuş mısır)
Baldan tatlı, baldan ağır, Mendile konulmaz,Tadına doyulmaz, (uyku)
Filfillice burnu eğrice,(Nohut)
Yer altında bulgur kaynar,(karınca)

Bu sayı Abdalata vakfı hakkında bir muhasebe defteri suretiyle sonlanır.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 31

1 Kasım 1941 tarihli 31.sayının ilk yazısı CHP Genel Sekreterliğince gönderilen Erzurum Mebusu, Dr. A.İ,TÜZER imzasıyla gelen yazıdır. Şöyle denilir:

ANKARA:13/11/1941
Halkevi Reisliğine ÇORUM

Eviniz tarafından çıkarılmakta olan "Çorumlu" dergisinin neşriyatının takdir ederek 250 lira mükafat gönderiyoruz.

Bu kıymetli derginin 5/VII/1939 tarih ve 5/1491 sayılı tamimimizle işaret edilen hususlar dairesinde ve daha güzel bir şekilde intişarını umarım.

Derginin çıkartılmasında yardımları bulunan bütün arkadaşlarımı ayrı ayrı tebrik eder, gözlerinizden öperim.

C.H.P. Genel Sekreteri
ERZURUM MEBUSU
DR .A.İ.TÜZER

İbrahim TUNCAY' "Eğitmenli Okul ve Köy Kalkınması" üzerine yazdığı yazının içeriği, Mecitözü Şeyhmustafa Köyüne Rahmi BARUTÇU ile birlikte yaptığı geziye ilişkindir

M. Turhan DAĞLIOĞLU'NUN "11.Asra Ait Çorum Vesikaları"ndan bir belge alıyoruz: "...Musa adındaki şakinin, yüz atlı ile Çorum'u bastığını ve şakinin yakalanmasına dair olup,1609 tarihli Rum Beylerbeyine yazılmış bir hükümdür, Şunsa (Tokat,ERBAA'da bir nahiye merkezi) kadısı Abdulkerim İstanbul'a mektup yazarak, Musa adında bir şakinin yüz atlı ile Çorum'u basarak, yüzelliden çok insanı öldürdüğünü, mallarını ve yiyeceklerini yağmaladıklarını, Murathanlı taraflarından gezmekte olduğunu bildirmiş ve ayrıca Seyyitli boğazında bir dağ başında bir kale inşa etmiş olduğunu yetmiş seksen sekbanla boğazı bekleyip, gelip geçenleri soymakta olduğu eklenmiştir. 8ksz İstanbul, bu azılı şakinin yakalanmasını Rum Beylerbeyi'ne havale etmiş, hakkında yasal işlemin yapılmasını emretmiştir..."

"Çorum Ağzı Fonetik Hususiyetleri Üzerine Bir Kalem Tecrübesi" Sabahat DÖKMEN'İN. Şöyle der yazısında: "....Çorum ağzının,fonetik bakımından güney şivesine-bugün kü İstanbul ağzına uymayan farklı kelimelerini, ait oldukları gruplarda toplayarak, köklerde, eklerde, fiillerde göze çarpan fonetik (ses bilgisi) olaylarını saptayarak, Çorum ağzının fonetik özelliği hakkında bir fikir edinmek mümkün olacağı inancındayım..."der, Örnekler verir.

Kemal DEMIRER'SE, "Cem Toplantısı, Bunun Halk Şairleri Üzerindeki Tesiri" konusunda yazar.

"Çorum'da Yıl Çıbanı" yazısı bu sayıda sürer.

Bu sayıda 1079'a ulaşan, Eşref ERTEKIN'İN derlediği "Çorumlu Maniler"den üç örek veriyoruz:

Bu poşu kara poşu
Yakışır yare poşu
Yüz bin altın değmez mi
Tenhada yar öpüşü.
Bu dağlar ulu dağlar

Çevresi sulu dağlar
İsterem yare gidem
Bağlaman yolu dağlar.

Bunu yazdım kış idi
Kalemin kamış idi
Kınamayın ağalar
Elim üşümüş idi..

Eşref ERTEKIN'IN derlediği, geçen sayıdan başlayan “Çorum'da Söylenen Bilmeceler"den birkaç örnek daha alıyoruz:.

Yol üstünde kilitli sandık,(mezar).
Yarım kaşık,duvara yapışık,(kulak)
Yol üstüne yoğurt dökmüş,silerim gitmez,süpürürüm gitmez,(ay ışığı)
İçi darı gibi,dışı deri gibi, (İncir)
İstanbul'da süt pişer,kokusu buraya düşer,(mektup)
Alaca mezer,dünyayı gezer,(göz)

Dr,Tevfik BERKOL'UN, geçen sayıdan süren “Zührevi Hastalıklar" yazısının süreği gelecek sayıya kayar.

Eşref ERTEKIN, "Cönklerden Derlemeler" bölümüne Gökeşme oğullarından Çorumlu Rüştü adlı bir şairin uzun bir destanını (20 dörtlük) alır .Bu sayıya alınan destanın kalanı gelecek sayıya aktarılmış,Tamamı 75 dörtlük,yani üç yüz dizedir. Bir bölüm alıyoruz:

Vedalaşıp andan Kars'a yetiştim
Çorum rediflerin bulup görüştüm
Orduya karışıp cenge giriştim
Çok su aştık bozamadık küffarı.

“Musikimizde İnkılâp Nasıl Olmalı” konusunu Kemal ONSUN inceler. Yazısının son paragrafını alıyoruz: “...Bu ıslahatı yaparken, diğer taraftan Türk Klasik Musikisi hiçbir şekilde ihmal edilmemelidir. Onlar bu günün musikisi olarak tekrarlanmaktan ve aksettirilmekten ziyade Türk Klasiği olarak kalması yine milli musiki varlığımız için bir zarurettir...

Son bölüm belgeleri:Çorum kalesine yeni bir varoş inşa edilmesine, İskilip Dizdarı Hacı Yusuf' un durumuna; acemi ve yeniçeri oğlanlarının muhalefetine ve Musa adındaki şakinin yüz elli atlı ile Çorum'u bastığına ve yakalanmasına dairdir.

ÇORUMLU DERGİSİ SAYI 32_

1 Birinci Kanun (Aralık)1941 tarihli 32.sayının ilk yazısı, H.Turhan DAĞLIOĞLU'NUN yazdığı , "Çorum Vilayetin Mülki Teşkilatına Tarihi Bir Kısa Bakış" adlı yazısıdır. Çorum tarihini mevcut belgelerle inceleyen DAĞLIOĞLU, Çorum'un ilk kez Danişmendliler' in eline geçişinden Cumhuriyet devrine kadar olan dönemleri anlatır,ilginç yaklaşımlar getirir.

"Folklor ve Halkevi" yazısı Kemal SAYIN'IN. İki sütunluk iki sayfa tutan, tek paragraflık yazının son satırlarını alıyoruz: "Milletimizin müstakil ve içtimai müesseselerini bir metod dahilinde tetkik ve rapteylemek mevki ve ihtiyacında bulunan bizler için folklorumuzu her sahada bütün teferruatıyla bilmek ve onları tabi oldukları içtimai şartlar altında mütalaa eylemek bir zarurettir..."

Abdullah ERCAN, "Şiire Dair" yazısıyla şiirin tanımını yapar .Yazısının bir yerinde şöyle der: "...O ruhta estetik dalgalanmalar yaratıp,his,heyecan ve hassasiyeten ibaret bir insan yaratan halıktır..." , Yazının son bölümünde ise: "...Edebiyatı Cedideci'ler şiiri yalnızca vezin ve kafiyenin dar çerçevesinde görmek istemezler ve bir nesir şiirin varlığına inanırlar..." , "...Genç sanatkarlar arasında hâlâ nesir şairi yetişmemiştir. Yetişti ise de bile na-dir ki, nadire itibar yoktur..." diye bağlar yazısını.

Yozgat lisesi Öğretmeni Mediha AYAN, ise son sınıf öğrencilerine "Nasıl Bir Yolda Yürüyeceğiz" diyerek onlara yol gösteriyor. Şöyle diyor yazısını bir yerinde: "...Biz; İnönü,Sakarya, Dumlupınar'dan dönen babalarımızın alınlarındaki terler, ayaklarındaki tozlar silinmeden dünyaya gelmiş bir nesiliz. Mayalarımız bu kutsal savaşların ter ve tozlarıyla yoğrulmuştur. Kanımızın; renk ve hararetini sanki bu savaşın kan ve ateşinden almıştır..." , "...Bir hava gibi Türk köylüsünün kulübesine girerek, Türk topraklarının zerresine karışacağız. Burada Türk zaferinin keskin kılıncından kaçan cehalet, bağnazlık, ve bilgisizlik gibi gözle görünmeyen düşmanları yakalayıp boğacağız. Birinci hasmımız bilgisizlik olacaktır..." , "...Kafalardaki gerginlikleri söküp atarak,yerine bilgi ve marifeti koyacağız..." , "...Türk köylüsünü daha verimli yapmaya savaşacağız. Türk kulübesinin içindeki tarihine, yaradılışına ve hüviyetine yakışır bir hale koyacağız..."

Radyoda tertip edilen "Çorum Halk Gecesi" için Kemal SAYIN'IN yazdığı "Bu Gece" şiirini yine Dr,Tevfik BERKOL'UN "Zührevi Hastalıklar" yazısı izler.

"Halay" şiirini Çorumlu koçaklara adamış Abdullah ERCAN,24 dizelik şiirinden iki dörtlük alıyoruz.

Temiz bir su gibi, düzülsün halay,
Şöyle bir açılsın büzülsün halay.
Gönülden gönüle süzülsün halay
Her kime hey, herkes sevdiğine hey.

Oynak olsun sazın telleri gibi,
Hafif olsun seher yelleri gibi
Kıvrak olsun yosma belleri gibi
Hey kime hey, herkes sevdiğine hey

Salim ALTUĞ ,"Oğlumun Düğünü" adlı yazısında Kurtuluş Savaşı'nda şehit düşen oğlunun mezarını, Salihli'deki şehitlikte bir rastlantı sonucu bulan bir ananın ilginç, ilginç olduğu kadar da duygulandırıcı ve etkileyici anısını anlatır. Yazını bir bölümünü alıntılıyoruz: "...Meğerse oğluma ben senelerce boşa ağlamışım. Büyük milletimiz, kendi şerefi, kendi namusu için ölenleri unutmuyormuş. Yeri belli olanlara bir mezar, bir abide yapıyor, olmayanlara da sevgi, saygı, aşk ve özlem çelenklerinden örülü yüreğini veriyormuş. Salih-li'nin kurtuluş gününü büyük heyecan içinde sayın Salihli halkıyla beraber kutladık. Aziz şehitlerimize, oğluma düğünlerde olduğu gibi demet .Demet buketler koyduk .Çiçekler ama , vatan kokuları taşıyan çiçekler serptik .Ben buna 'Oğlumun Düğünü' adını verdim...."

Dr. Tevfik BERKOL'UN "Çorum'da Yıl Çıbanı " yazısını Eşref ERTEKİN'İN "Cönklerden Derlediği" geçen sayıdaki destanın süreği izler.

Belgeler bölümünde: Şimdi Çorum köylerinden olan Güney, Kultak, Buğacık köylerine ait bir ferman sureti ile: Şerafettin Mesut Bin Hıdır kızı Melike Hatun ve oğlu Arif Çelebi vakfına ait bir ferman sureti yayımlanır.

DEVAM EDECEK

Raşit YÜCEL

YENİ YIL

Kimler geldi?

Kimler geçti?

Eskiyi anıyoruz.

Sinema şeridi gibi gözümüzden ve hayalimizden bir bir geçiyor.

Acısı ile

Tatlısı ile

Kederi ile,

Üzüntüsü ile,

Ya gelecek?

Onu bilemiyoruz.

İyi ki bilemiyoruz.

Ya bilsek?

Hayat çekilmez bir hal alır.

Ve öyle bir sinema olsa?

Elbette insan bit itim ve davranışların birçoğundan nefret eder.

İnsan bu.

Keşfedilmeyen birçok yönleri var.

Hele aldanır, mevcut lezzetleri ile yetinir.

Akıbeti görmeyen insan kör hisseler ile doludur.

İşte yeni yıl bu muhasebenin kendi iç dünyamızda canlandığı anlar olmalı.

Kör hissiyatımızın yanına, kör noktaları da koyarsanız sayılamayacak kadar bahtsızlıklar yaşarız.

Önce düşünmemiz gereken şeyleri, başımıza gelen olumsuz şeylerden sonra düşünürüz.

“Ey nefsim !”,

”Ey hayali arkadaşım !”

“Ey emelleri çok kardeşim !”

Yılların sayfalarını bir bir çevirirken bunlar aklıma gelir.

Zamanı kim yakalamışta sen durduracaksın?

Bak işte !

Önemsiz insanların adı, sanı bile yok.

Adı da, sanı da insanlığa hizmet için geçmiş insanların namı, asır'dan asır'a dalgalanıp gidiyor.

Nam almak için, şan kazananlar ise kayboluyor.

Hiçbir şey beklemeden bir şeyler yapmak kadar değerli bir şey tasavvur edemiyorum. Riyasız,

Gösterişsiz,

Enaniyyetsiz büyükleri düşünüyorum.

Günümüz insanlarının buna ihtiyacı var.

Küçük bir iyiliği bile etiketleştiren insanların haline bakalım.

"Ben"lik duygusunun çağı sarıp sarmadıklarını görürüm.

Sahte bakışlar,

Mühtehzi alkışlar,

Yalancı tebessümler,

"Ben,seni hiç sevmedim ki!"

"Menfaatini sevdim!"

"Menfaatin sona erdiği an ise, seni hiç aramadım"

Niyazi Mısıri'nin derinden derine dert yandığı insanların bu çağda oldukça çokluğunu hatırladım.

Vefa hissinin çarmıha gerildiğini gördüğüm zaman bıçak yarasından daha hazin bir acı getirir insana.

Yeni yıl, yeni dostlarla devam eder.

Çok şükür dostlar varda teselli buluyoruz, yoksa dünyanın ne tadı kalırdı ki?

Yaşar KILIÇ
ÖZÜMDEKİ SARAY

Yanacak mıydı özümdeki nakışlı saray ?
Biz yokken ateş koltuğuna oturmuş
Geceleri düşlerime giren karayılan
Gelmiş güllerimin kalbine dolmuş
Sonunda anladım dünyayı gören gözlerimle
Aslanı kediye boğduran cansız bir postmuş;
Bana yakışmaz geçen zamanlara acırım
Fidan dikecek bir iklim bile kalmamış
Düşünüp bir kere göklere kaldırsak başımızı
Görürüz geldiğini Nebi'nin Uhud'dan!
Bize öğretmediler hakikâtin sırrını
Oysa bin bir renkli kelebekler geliyor ışıktan.
Sevgiyle beraber mânâda ellerimiz
Yoğuracak vatanı sularında ecrin
Seher vakti beyaz güller açarken
Çilemin teri akar yeşil lüleden
Koşuyor adımları kurşundan
Son damlayı içiyor altın tasından
Ve içime bir ses doğuyor imandan
Kellem koltuğumda, korkuyorum Allah'tan

DİKKAT ; BU BİLGİLER TELİF ESERİ OLUP YAZARI VE
YAYINEVİMDEN İZİN ALINMADAN KULLANMAYINIZ!
YAPTIKLARIM YAPACAKLARIMIN GARANTİSİ ALTINDADIR!
Hazırlayan Mahmut Selim GÜRSEL yazışma adresi corumlu2000@gmail.com
Hukuka, Yasalara, Telif ve Kişilik Haklarına saygılı olmayı amaç edinmiştir.
Gizlilik şartları ve Telif Hakkı © 1998 Mahmut Selim GÜRSEL adına tüm hakları saklıdır. M.S.G. ÇORUM
BİLGİ PAYLAŞILDIKÇA KIYMET

CİLT 6

ÇORUMLU 2000

Mahmut Selim GÜRSEL

1991

ÇORUM

SANAL KİTAPLAR

2024

ISBN978-625-94968-2-5 (Tk)
ISBN978-625-94968-8-7 (6.c)